Copiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 349 hojas sin folias— bien tratado, completo.

R. Zapata de Incarnatione:

[illegible]

M. [illegible] pag. [illegible]
[illegible]

[illegible]

✝

Controversiae de Deo Incarnato, sive de Divini verbi Incarnatione

Authore P. Petro Zagata Societatis Jesu in Collegio D. Ex.di Aygualensi Vespertinae Cathedrae Theologiae Moderatore, et S.ti Officii qualificatore, die 28 Maij an. 1675 —

Prologuium

Ob aegram valetudinem intermissa studia non sine voluptate instauramus: et inducias, quas aegritudine laborantes vel inviti inivimus, cum literarum, quae cui Att. meis, quo tenemur, studio ducti, libenter rumpimus: et, utinam dextro omine, è controversijs Theologicis de Deo Incarnato, sive de Divini verbi Incarnatione, exordium à consilio duximus: nam maximum Dei in nos collatum beneficium, si non, pro inopia generis humani, solvendum, saltem frequenter recolendum est. Huius argumenti dignitas tanta est, ut ipsa sua divinitate absque alieno suffragio commendetur, oblectamentum pariat, studium conciliet, admirationem excitet, et in stupore rapiat. Et quidem in hoc verno tempore, in hac florescentis naturae amenitate quid nisi flores vernantis suggesserit dicturi? verum quos flores hic vobis damus, ut eos utraque manu possitis legere, et in florentissimum fasciculum colligere, et admirari! Mortie, qui tanti fuerunt apud antiquos Romanos, ut ij non mensas solum, non fercula, non thoros, verum etiam et capita victorum, et Imperatorum coronarent? Sed agage caduca haec, et vepribus immixta florum ornamenta: in farinaceum pulverem fatiscant, quae vel levi tactu pressa fumum exhalant: in cineres deficiant, quae etiam cineribus cadaverum odorandis deserviunt. Alium florum meditamur odoratissimum, Christum Jesum Nazare-

num, qui, vt verbis D. Ambrosij utar, fetorem huma-
næ colluvionis abolevit, qui vitæ æternæ odorem infudit.
En vobis verbum Incarnatum flos campi. En Christus
Nazareus, idest floridus: flos, addit Ambrosius, Mariæ
Christus floruit, cum ex eius illibata vulva processit
de Jessæ radice vt flos ascendit, vernat vt lilium in
convallibus, candicat ad gratiam, ad honestatem
rubet, et ad imperium purpurat: et vix surget
in Mariana radice, cum peccato et Mundo de-
bellatis, Regis nobili nomenclatura celebratur, cum
principatus sui super humerum insulas manifestat,
cum in veste et femore Rex Regum et Dñus Domi-
nantium inscriptum velut epigraphem gloriose os-
tensat. Hic est divinus et incarnatus flos: quis, quæ in
eo sunt perfectiones adumbrare didicit? Pater æter-
nus supremus tanti mysterij opifex, spiritu sancto
super veniente Imagini verbi Incarnati à nobis
in his soverfijs adumbrat, colores inducat.

Interim in nostris Contro-
versijs concinnandis, et illustrandis, ambitiose
circa vram vtilitatem laborantes vtemur dis-
ciplina Sanctorum Patrum, et doctissimorum
Recentiorum, qui nos et tempore, et hoc ipso
doctrinæ genere præcesserunt: et præcipuè Ange-
lici Præceptoris, qui in 3. p. de ineffabili Divini
Verbi Incar.e disputat, vestigijs insistemus, n̄
iurati, sed vltronei; ac proinde ab eis aliq.do rece-
dere, duce veritate, non gravabimur: nam,
vt docet Seneca ep. 33., qui alium sequit, ni-
hil sequitur, nihil invenit, imo nec quærit. Quid
g.o? non ibo per priorum vestigia? Ego v.o
vtar via veteri: sed si propriorem invenero,
hac muniam. Huc vsque Seneca. Et sanè ij no-
bis vehementer displicent, qui, vt ait ipse Se-

reca, in ea quae sequuntur, quae adhuc quaeritur. Jandem brevitatem, non rerum, sed verborum amamus brevitatem, quae sola et placet, et prodest Auditoribus: utinam eam cum perspicuitate coniunctam consequi valeamus. Igitur ad rem pergamus.

Controv.a 1a
De possibilitate et exist.a divini verbi Incarnationis.
Dissertatio 1a
De d.a Incar.is possibilitate.
Sectio 1a
Possibilitas Incar.is asseritur.

Incarnationis nomine illud mysterium venit, quo 2.a ss.mae Trinitatis persona, aeterni Patris unius et aeternus Filius, qui et Verbum eius appellatur, eoque verus et idem Deus cum suo Patre, veram carnem, et naturam humanam sibi devinxit, et assumpsit, ut fides Catholica docet x.a illud Joannis cap. 1. Verbum caro factum est. Ubi sacer Ev.ta Verbum vocat illum, de quo divina luce perfusus dixerat. In principio erat Verbum et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; carnem autem appellat integram naturam humanam: qui mos loquendi in sacra Scriptura passim invenitur: namque Gen. c. 6. v. 12 dicit omnis quippe caro corruperat viam suam; Luc. c. 3. v. 6 videbit omnis caro salutare Dei, et in epist. ad Rom. c. 3. v. 20 ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo. Ubi quomodo saepe in Script.a totus homo, et integra natura humana nomine carnis exprimitur.

Igitur Verbum divinum

vere Deus factum est, vere incarnatum est: et quidem non ita, ut per conversionem verbum Dei esse desierit, et transierit in hominem: sicut lignum desinit esse lignum, et transit in ignem: nam cum verbum divinum verus Deus sit, cui omnis vera et realis defectibilitas repugnat, nequit propria substantia amissa in aliam transire; sed ita, ut indefectibiliter permanens naturam humanam sibi physice coniunxerit: [illegible] ut ait Paulus ep. ad Hebraeos c. 2. v. 16. ... naturam humanam apprehendit, illamque sibi physice copulavit et in ea hominis ... illam constitutus fuit. Hancque apprehensionem, quae formaliter consistit in nexu ... personae et humanitatis, in ipsa reali coniunctione dei cum humanitate, sive in physica et reali unione verbi et naturae humanae, prout utrumque extremum, divinam scilicet personam, et naturam humanam in compositionem afferens, jure Incarnationem appellant Patres et Scholastici Doctores: et quidem id ita declarant, ut isto vocabulo demonstrent, Deum pro nobis fecisse, quod difficilius est; ... suam personam, carni inferiori hominis parti copulaverit.

Et hoc nomine Incarnatio utuntur frequentius DD. Scholastici ad explicandam huiusmodi coniunctionem, quam alii PP. alijs nominibus explicant. Apparitionem Jesu in carne D. Dionysius de div. nominibus c. 2 eam appellat: miram etiam exquisitam compaginem, novam et inauditam commixtionem D. Aug. tom. 10 serm. 9 de Nativitate. S. Greg. Nissenus in orat. Catechetica c. 11. contemperationem divinitatis cum humanitate. S. Hilarius in prologo Psalm. corporationem: cui consonat

apprehendit: ...

ab ignobiliori hominis parte desumpto, Dei ambarumque ... commendent.

quod magis mirandum est, etiam

ecclesia in hymno laudum Epiphanii. ô sola, inquit, magnarum urbium maior Bethlem, cui contigit, Ducem salutis caelitus incorporatum gignere. Et tandem humanationem eam vocat D. Damascenus lib. 3. de fide c. 13.

Et licet verbum Incarnatio aptius sit ad significandam actionem productivam unionis hypostaticae, nihilominus frequentius usurpatur ad exprimendam ipsam coniunctionem sive unionem D. verbi cum humana natura. quibusdam Hereticis novum et inelegans vocabulum visum est; qui rerum ipsi floccifaciendi sunt; et nobis cum D. Amb. D. Aug. et alijs ecclesiae Patribus loquendum est. Et sanè tantae rei novitas novis vocabulis indigebat.

Et circa veritatem tituli ipsiram D.m nobis incunctanter est possibilem esse D. verbi incarn.em. Ita divina fide credunt omnes Catholici; negant v.o eius possibilitatem Ethnici, Iudei, et ex Hereticis Ariani, Theodosiani, Samosateni et alij. ut videre licet apud Bertul.m de haeresibus circa finem, apud D. Irenaeum lib. 1. c. 24, apud D. Epiphanium Heresi 54. et apud D. Aug.m heresi 44. et 45. veritas haec catholica et si possit suaderi ratione naturali positiva; nec superat naturalem rationem, ut omnes theologi fatentur, attamen potest negative suaderi. probatur ... nihil repugnans huic mysterio ... quod ... possibilis est verbi divini incarnatio ... ad solvendas obiectiones veniamus ... pulchre de hac re disputantem lib. 4. ... Rationem dicti ...

reddo: interim Deus Sor dixit, Deus Sor loquutus est mihi, verbum illius summa ratio est: removeo argumenta, removeo disputationes; mihi ad credulitatem sufficit persona dicens. Haitenus Cas.

Sec. 2.a

Fit satis obiectionibus.

Obiiciunt 1.o Inter extrema unienda requiritur proportio; sed nulla datur inter personalitatem Verbi et humanitatem: nam distantia inter Crea-torem et creaturam infinita est, et insuperabilis: ergo non possunt uniri. Prob. quia ex substantia et qualitate non potest resultare unum perse; quia diversi generis sunt; sed magis inter se distant persona divina, et humanitas, ergo ex illis non potest resultare unum perse.

Resp. distinguo maiorem: inter extrema unienda requiritur proportio in ratione entis, nego maiorem: in ratione unibilium: concedo maiorem. Sed nulla datur inter personalitatem verbi, et humanitatem in ratione entis: concedo minorem: in ratione unibilium nego minorem. Nam ut docuit lib. 1. Phys. 2o v.a 3. dissert. 6 sec. 1. subsec. 3. proportio quaedam requiritur inter extrema, ut possint uniri; ea tamen non debet esse in ratione entis et perfectionis [illegible] tas adaequant proportionem entitativam, et perfectionis quae dicitur Geometrica, consistit [illegible] perfectionis excessu, quo unius excedit alterum in aliquo gradu, et in perfectionis; valent tamen [illegible] proportionem in ratione unibilium, nempe determinantis et perfectibilis [illegible] media unione communicare [illegible] aliquem effectum quasi formalem, ut

pten-

perfectionem subsistendi. Eodem pacto inter causam et effectum requiritur proportio; et nihilominus Deus, qui non habet proportionem in ratione entis et perfectionis cum creaturis, potest illas producere; quia habet tamen illis proportionem in ratione producentis et producibilis.

Adde ex majore distantia in ratione entis non bene inferri minorem proportionem, sive omnimodam ineptitudinem in ratione unibilium: nam magis distant in ratione entis corpus et anima spiritualis, quam duae formae corporeae non subordinatae, sive quam duae qualitates contrariae v.g. calor et frigiditas: et tamen corpus et anima spiritualis habent maximam proportionem in ratione unibilium, cum proinde possint uniri ad constituendum unum compositum substantiale; quam duae formae substantiales non subordinatae, et quam duae qualitates contrariae, quae quidem non possunt uniri ad constitutionem unius entis, quod ex illarum unione resultet. Itaque infinita distantia perfectionis, quae inter Deum et creaturam est, tollit proportionem perfectionis, non vero tollit proportionem unibilitatis, quae sita est in eo, quod possint uniri.

Ad confirmationem [illegible] existimationem, quam docui lib. 1. Phys. disputatione 3. dissertatione 5. sectione 1. maxime absolute esse falsam, si quaestionem de voce à quaestione de re disjungere velimus: quaestio de re est: an unitas subjecti substantialis v.g. mixti et quasi substantialis sit major, quam unitas subjecti et qualitatis: quaestio de voce est: an ex suppositione quod utraque sit unitas per accidens, una unitas per se, et altera unitas per accidens vocanda sit. Quoad quaestionem de re docui, et tamen nunc judico neu-

tamen ex duabus unitatibus esse altera maiorem; quidquid clamet Philosophorum sentia: ita docuit Arist. lib. 8. Metaph.; ubi tradit non esse magis unitatem in homine, quam in sphera quoad 2am eius magis et figuram. Ad 1m dico dicens ... si ... ...

Et accidentis ex ipsis, eadem proportio dat quoad unionem, ut pote et eius actum accidentalem, ac inter ipsam substantialem, et eius actum; ... solum discrimen accidentis et subst.e non reddit maiorem unitatem, neque eius proprietatem, seu perfectionem exclu dit: quo utraque unitas est propria, et unitas per se, aut per inde perfecta. Ad minorem. quia unio accidentis cum substa tam verè et proprie est unio, quam unio substae cum substa; etenim ro unionis utriusque est ... utriusque unionis: quo solum discrimen. quo accedens non minus verè, neque minus proprie unitur, quam forma substantialis: quo unum, quod constituit accidens, tam verè et proprie est unum, quam unum quod componit substa: quo tantum per se resultat ex unione formae substantialis cum subto substantiali quam ex unione formae accidentis cum subto. Ad 2m ... ... unum quae compositum est individuum, ... ~~...~~ ... quia unione caret. Unde ... ex substa et ... unitate unitis resultaret unum per se, licet ... ... sint.

Alii quoad questionem de voce, ne in modo loquendi a communi sententia recedamus, dico solam substam dici in alio sensu unum per se; reliqua vero ... per accidens. ... unitas substantialis simplex, sive composita iure dicitur in hoc 2o sensu ens unum per se, non solum perfectitate quae illas faciat proprie unam, sed etiam perfectitate, quae illas faciat unam substam: anima hominis v.g. Calor vel con

re

cretum ex subio et calore resultans erit in hoc sū unum per accidens; n. q.a sit improprie unum; sed q.a vel accidens est, vel ex accidenti coalescit: nam unitas sequatur esse, et esse est, a quo accipit esse; sed v.g. calidum accipit esse per accidens sit per calorem, ergo et accipit unitatem per accidens.

Ind. ad Ipsatem resp. 2.o ex substa et qualitate non resultare unum per se in hoc sū, et minus inter se differant in perfecte quam persona divina et humanitas; resultare unum per se ex persona divina et humanitate, et magis distant in perfecte, quam substa et qualitas; q.a unum per se et simpliciter tale in hoc 2.o sū acceptum debet esse omni ex parte subst.le: cum ergo totum ex substa et qualitate resultans non sit omni ex parte subst.le, nequit esse unum per se, secus vero totum resultans ex persona divina et humanitate; quod quidem, q.a omni ex parte subst.le est, unum per se est.

Obiiciunt 2.o Non est maior proportio humanitatis ad divinam personam, quam personae creatae ad ipsam divinam personam; sed persona creata non habet proportionem, ut uniatur cum persona divina: ergo humanitas non habet proportionem, ut uniatur cum persona divina. Ipsat. q.a ex Boetio, consentiente omnium theologorum sentia, persona est rationalis naturae individua substa; et ideo nequit uniri cum persona divina; sed etiam humanitas singularis, qualis est Xpi Dni humanitas est rationalis naturae individua substa: ergo nequit uniri cum persona divina.

Resp. concedendo maiorem, si loquamur de proportione geometrica: haec enim inae-

nitur, et iam notavimus, inter extrema, quae ita sunt eiusdem generis, ut illorum quodlibet, et excedat alterum, semper excedat in gradu aliquo finito, ac consequenter si infinities multiplicetur, possit aequare vel superare alterum: et in nostro casu non est maior proportio humanitatis, quam personae creatae, ad personam divinam: nam tam humanitas quam persona creata distant infinite a persona divina, atque inde nullam proportionem geometricam imperfecte habent cum illa: negando vero maiorem, si loquamur de proportione inter rationes invisibilium, quae est proportio metaphysice geometrica, et consistit in quadam cognatione et convenientia extremorum in ordine ad aliquos effectus; vel in ordine ad unionem. Ratio vero disparitatis est, quia de ratione personae est esse incommunicabilem, saltem per unionem intrinsecam, alteri personae; quod convenire non potest de ratione naturae: cuius disparitatis rationem a priori in sequentibus disputationibus dabimus.

Ad confirmationem respondeo definitionem personae, quam tradavit Boetius, esse rectam, si sano sensu intelligatur: nam rationalis naturae individua substantia, ut explicuimus in nostra Metaphysica, tom. 2. disputatione 2a. sec. 2. importat indivisionem in se, et divisionem a quolibet alio, ac proinde negationem unionis cum quolibet alio subsisti; quod reperitur convenit omnibus personis; humanitati vero Christi Domini, quae personae divinae unita actualiter est, minime convenit; ac consequenter humanitas Christi Domini, quando unita est personae divinae, nequit esse persona, ut distincta a persona divina.

Obiiciunt 3o. quod incarnatio verbi divini infert, quod Deus filius uniat humanitatem: quod et sibi uniat perfectionem: nam humanitas perfectio est et quod Deus perficiat, realiter humanitatem: quod magis sibi

ab

[illegible] est.

Neo negando ultimam con[sequentiam].
Verbum enim divinum non perficitur formaliter per humanitatem: nam est ens completum infinite; ac proinde nequit ab humanitate sibi unita dependere, et consequenter nec perfici: una enim perfectiva alterius [aliam entitatem] perficit, [et] eam complet. Addo humanitatem non posse vere fieri divinam perfectionem, ex [illegible] illi uniatur: [illegible] [illegible] perfectionem [illegible] talem, quam [illegible] carere [illegible] tionem [illegible] perficit [illegible]: nec reddit Verbum magis perfectum, quam erat prius non unitum cum humanitate: quæ quidem erant necessaria, ut Verbum divinum perficeret per humanitatem sibi unitam. Itaque humanitas in se perfectio est, sed non est perfectiva Verbi divini.

Objiciunt 4.°. Ex duobus entibus in actu non potest fieri unum per se; sed Verbum divinum et humanitas sunt duo entia in actu: ergo ex illis non potest fieri unum ens per se.

Hæc objectio nullam vim habet si dicas subsistentiam creatam esse entitatem positivam humanitati superadditam, constituentemque hominem in esse subsistente; nam juxta hunc modum discurrendi minor est falsa; quia humanitas non est ens in actu, sed in potentia ad actum subsistendi, sive ad subsistentiam; ac proinde ex illa et ex subsistentia unitis resultat unum ens per se. Nec obstat quod [Verbum] divinum non petat humanam naturam; nec quod humanitas non petat subsistentiam divinam: etenim ut docui Lib. 1. Phys. contr. 3. disp. 4. Sect. 5. ut ex duobus entibus resultet unum ens per se, sufficit, quod alterum ens petat aliud sub aliqua ratione [communi]; quapropter ex subsistentia divina Verbi et

et humanitate xpi Dni resultat unum ens perfe[ctum]; q[uia] et subsist[enti]a divina n[on] petat humanitatem, nec eam perficiat: humanitas petit aliquam subsis[ten]tiam, et in particulari n[on] petat subsis[ten]tiam divinam.
Maxime vero data libere [rationem speciem]

+ constituente subsist[enti]am creatam in quadam rat[ion]e.

tio in d[ict]a +, quam subsist[enti]a veram indicari m[...] in r[ati]o[n]e subsist[enti]a [...]: nam x[...] eam p[otentia]e m[...]a induere modum [...]. Ergo humanitati xpi Dni nihil defuit ex iis, quae sunt in reliquis hominibus: ergo humanitas xpi Dni e[st] ens completum, et in actu.

Igitur x[...] sane nostram et veram sententiam reo, ressa [...] et neg[an]do mi[...]rem: ad [...]atem, [...], et nego [...]am. Ergo ens in actu et [...] completum est illa subst[anti]a, quae neque actu est pars componens cum alia subst[anti]a aliquod totum subst[antia]le per unionem intrins[ec]e ipse receptam neque illud petit constituere: quis competens n[on] ve[...]nit humanitati xpi Dni; nam actualiter constituit cum persona d[ivin]a per unionem intrins[ec]e ipse receptam totum quoddam subst[antia]le; atque inde manet n[on] ut ens completum, s[e]d ut ens incompletum, et ut ens in p[oten]tia, n[on] [...] [...] personalitatis; q[uia] [...] [...] personae n[on] e[st] pars: siquidem ex ipsa et persona[...] personalitate sive subsist[enti]a [...] n[on] resultat perso[...]na tamquam totum ex partibus, ex quibus intrinse[...]ce coalescat; s[e]d [...] subsist[enti]a verbi d[ivin]e, siquidem est pars totius personae, quae ex ipsa et subsis[ten]tia verbi divini resultat. Unde infertur, quod et nihil positivum deficiat in humanitate xpi Dni, quod in reliquis hominibus sit, possit nihilo minus humanitas in xpo Dno e[ss]e pars, ens incompletum, et in p[oten]tia ad ens subsist[en]s; et in reliquis hominibus ens completum: q[uia] humanitas in reliquis hominibus n[on] componit cum alia

[com]pa-

2gante subs.ti aliquod totum; in 2gio v.o compo-
nit cum subs.ta D. Verbi tanqm perfectibile cum
perfectivo quoddam totum subs.le. Nec no vz in Dia, quod totum fi-
at pars alterius totius: vz. totum subs.le pars totius accid.s: vn. calidi, cuius rei mille possint occurrunt exempla, quibus bre itatis gra supersedeo.

Addo satisfactibilem esse eorum, qui dicerent ex duobus entibus in actu non posse fieri unum ens perse naturale; secus v.o supernaturale.

Sec. 3.a

Difficultas, quae ex immutabilitate Dei oritur, enodatur.

Obiiciunt 1.o Si verbum D.um in tempore sibi uniret humanitatem, vere et proprie mutaret; sed verbum D.m ut pote Deus non potest vere et proprie mutari: ergo verbum D.m in tempore non potest ~~mutari proprie~~ sibi unire humanitatem; ac proinde fieri hoc impossibile est. Probat maior ergo si verbum D.m in tempore sibi uniret humanitatem, esset in tempore intrinsece unitum naturae humanae, hoc est factum, ~~et~~ cum ab aeterno nec fuerit intrinsece unitum humanae naturae, nec hoc factum: ergo aliter se haberet intrinsece in tempore quam prius et ab aeterno fuit: ergo proprie et vere mutaret: siquidem mutari nihil aliud est nisi aliter se habere nunc, quam antea.

Subsec. 1.a

Variae solutiones afferuntur et expunguntur.

1.a Sol.a Dicit humanitate eius unionem esse intrinsece ~~a~~ Verbo; ~~ac proinde~~ ~~verbum~~ verbum D.m non mutari; quia non est ~~intrinsecum~~ ~~humanitati~~ humanitatis, nec in ~~perfectionem~~; ac proinde verbum non mutari per unionem sibi intrinsecam cum humanitate, quia cum non fit ~~non fit~~ humanitatis subs.s, neque illa intrinsece accipiat, nec per receptionem sive

per

sive ad Sumanitate

1ª Sententia docet mutationem

est actum in potentia prout in potentia; atque inde requiri ut factum mutatio,

1ª sa. docet verbum non

mutari per unionem sibi intrinsecam cum

Sumanitate

1ª Solutio [illegible] docet Sumanitatem, eiusque unionem esse intrinsecam verbo, non subiecto recipienti, sed ut termino sustentanti; atque inde verbum non mutari; quia cum mutatio sit actus entis in potentia prout in potentia, requirit ad illam, quod extremum mutatum ut tale gerat munus potentiae passivae seu receptivae mutationis; unde cum verbum non sit subiectum Sumanitatis et unionis, neque illas intrinsece recipiat neque potentia receptiva, sive passiva, non mutatur per unionem intrinsecam cum Sumanitate. Ita tenet Thystris. q. Lodoy disp. 14 § 4, asseritque esse communem Thomistarum sententiam; consentit Gonet disp. 2.

Verum haec solutio gravibus obnoxia est difficultatibus; unam velut ceteram in medium proferam. Da [illegible] accidentalem prius existere, et deinde uniri subiecto; in hoc eventu accidens mutaretur per substantiam, et substantia illud non reciperet ergo ad mutationem non requiritur receptio, sive exercitium potentiae passivae ut talis.

Nec satisfacies si dicas, accidens in hoc eventu mutari, quia reciperet unionem sui cum subiecto. Datur non est. quia in communi Thomistarum sententia unio non est modus a forma et subiecto distinctus: ergo forma non reciperet sui unionem; ergo mutata-

daret per subiectum absque receptione, sive absque exercitio per se passivo, ut dates.

Sed deinde formam accidentalem talem recipere sui unionem, et ipso insuper modum in dicta hypothesi. Accideret, non solum perficeret per unionem ipse receptam, sed etiam per subiectam. Hac enim potius, quam unione immediate compleret et perficeret; sed eo, per quod res immediate perficit et completur, naturaliter mutatur: ergo aliquis mutaret per subiectam, licet eam non reciperet: ergo ut unum extremum per aliud mutet, non est necessarius, quod illud in se recipiat.

Ipso et explicationem nequit intelligi, quo modo unum possit aliud per intrinsece perfici, sive deteriorari absque mutatione: redditur enim intrinsece melius, aut deterius: ergo aliter se habet intrinsece: ergo mutatur. Sed ut unum non alterius reddat intrinsece melius, aut deterius, non est necessarium, quod illud eiusque unionem intrinsece recipiat: ergo neque id est necessarius, ut mutet. Probo minorem: plures modi, quales sunt unio, applicatio, duratio, secum recedunt vel citra se sui uniones, vere complent et perficiunt aliis subiectis: et nihilominus, neque recipiunt subiectam, neque sui unionem: ergo non est necessaria receptio, ut unius non alterius reddat intrinsece melius, aut deterius.

Ponet respondet 1º in dicta hypothesi formam accidentalem mutari, quia licet ipsa non recipiat subiectam; in illa tamen recipitur; verbum vero Dominum non mutari, quia nec recipit humanitatem, neque in illa recipitur.

quod contra est, 1.° quia forma accidentalis mutat in dicta hypothesi; et tamen non recipit: ergo ut aliquid mutet ~~ut unum mutetur~~ mutatione transitu non est necessarium quod recipiat mutationem transeuntem. Inde Hippo intent. quamquam sibi inconstans videatur Bonet, est quam ~~accidentalis~~ 2.a solutio cum 1.a ~~non~~ consonat male, quia eius
dixerat enim ~~Bonet~~ mutationem esse actum
brutis in prima sicut in pria; atque inde oportet, ut aliquid mutet intrinsece, quod recipiat intrinsece transitum mutationem productum; modo vero docet etiam accidentalem mutari, licet non recipiat, ex eo quod intrinsece recipiat.

Dico 2.° quia si humanitas in propria subsistentia existeret; et deinde hac exclusa, terminaret per subsistentiam verbi citra dubium mutaret; et nihilominus verbum humanitas non reciperet, nec reciperet in verbo: ergo quod mutationem nulla receptio necessaria est. Probo minorem quoad 1.am partem. Quia si humanitas hunc reciperet verbum, verbum mutaret, siquidem reciperet in humanitate tamquam in subiecto: quod ad mutationem sufficit, ut tradit ipse Bonet: ergo humanitas non reciperet verbum. Probo ipsam minorem quoad 2.am partem. Quia verbum non est subiectum, sed terminus humanitatis, ut apud omnes constans est: ergo humanitas non reciperet in verbo: ergo ad mutationem nec recipi, nec recipere, atque inde nulla receptio necessaria est. Nec licet recurrere ad receptionem unionis, ut ratione receptionis humanitas in hoc eventu mutet per verbum: hoc enim effugium iam satis a nobis praeclusum fuit.

Probo maiorem deinde, quia hanc, minorem. Quia in hoc eventu humanitas melius se haberet cum subsistentia increata, siquidem per illam perficeretur, quam prius se habuerat cum propria subsistentia, atque inde aliter se haberet, et perfectius: ergo citra dubium mutaret.

Quapropter aliam viam ingreditur Bonet, ut vim argumentorum

elu-

cludat; ait me fram per hibq mutari; q̄ cōplet

et p̄ dicitur p̄ illud; verbum q̄ n̄ mutari per

humanitatem; q̄ cum infinite cōpletum et per-

fectum sit illam n̄ cōplet, nec perficit; et

cum ipsam humanitatem intus n̄ recipiat,

sed tantum terminet, ex unione cum illa nullo de titulo

mutat intrinsece.

Sed dic 1.° q̄ iam [illegible]

deserit suam mentem; aliorumq̄ doctrina se

parat: do verbum n̄ mutari; q̄ humani-

tatem n̄ cōplet, nec perficit, [illegible] inde in-

fero [illegible] solutionem insufficientem esse, nec posse, nisi aliunde petatur

sufficienti.

Dic 2.° q̄ ut aliquid muta-

bile, sufficit n̄ e opus, q̄ recipiat fram, neque

p̄ illam cōpleat et perficiat, sed sufficit, quod

p̄ illam deterius se habeat, quam prius erat:

q̄ dum ponet n̄ cōplet, vel sane non probat

verbum dum n̄ fieri deterius, nec minus p̄ hu-

manitatem, n̄ ostendit verbum dum n̄ muta-

ri p̄ humanitatem, et illam n̄ recipiat, nec

p̄ illam cōpleat. Pro arg. q̄ Deus ereo, quod

immutabilis sit, adeo constanter conservare

suam perfectionem, ut nulla possit pri-

vari, neq̄ illam diminutionem subire; q̄

ereo ipso quod deterior fieret, mutaret,

accedente sola imminutio mutationem indu-

cit.

Dic 3.° q̄ si Deus in tem-

pore daret novam fram, sive novam voli-

tionem liberam, et nullam entitatem, sive fram reciperet, nec de novo cōpleret, sive perficeret, id ipso terminaret, absq̄ du-

bio mutaret: q̄ n̄ infert immutatio verbi

Palinodiam canere et manifeste fateri suam

per noe incar.s ex eo quite q. n. recipiat huma-
nitatem, neq. eam perficiat, sive compleat.

2a solutio, quam adhibet
Em. Card. de Lugo disp. 11 de Incarne n. 3. cui
plures RR. subscribunt, contendit difficultatem
reponi in assignando, ubi cui insit unio
hypostatica; addit que verbum, licet unus conti-
nuat cum humanitate, n. ee subiectum unionis
hypostaticae, tamen unione intrinseca afficiat, sive informet: etenim n. complet,
nec integrat per unionem, sed potius illa
ponit integrum, et completum; debere vero
subiectum informatum et recipientis eam ee in-
completum, ac carere lane vacuitatem pro-
tam capacitatem perfectionis recipiendi:
id enim, quod ipse nullam habet va-
cuitatem, quo modo potest aliud recipere.
humanitas vero cum sit incompleta in ee
subsistentis potest recipere unionem sui
cum persona divina; ac proinde huma-
nitas mutatur per unionem; verbum vero
divinum n. mutat.

In hac solutione plura mi-
hi displicent. 2o [struck] 1o. quia unus per aliud
sibi unitum mutet, n. e necesse, quod sit eius
subiectum, ut manet probatum: q. n. bene infert, ver-
bum n. mutari, et n. esse subiectum humanitatis ne-
que unionis. [struck] 2o displicet discrimen quod assignat inter in[completum ...]
recipere: nam ut docet ne[...]
[struck] recipere c. completi et integrari per adventum alicu-
ius complementi super additi [struck]; et huma-
nitas completur et integratur, et perficitur n. solum per v-
nionem, sed etiam per propriam subsistentiam, verbi huma-
nitas per Dni reciperet, subsistentia n. solum unionem
hypostaticam, sed etiam subsistentiam divini recipi.

3o

~~[illegible]~~ Tum 3.º displicet, qtq docet n.º 15 unionem physicam esse id, per cuius aliqua extrema distincta alligantur mutuo in ordine ad inseparabilitatem, et ~~[illegible]~~ ex utroque resultet aliquod verè compositum unum. Ita ar-gt. Nam si duo extrema penetrarent, ratione loci, quæ ~~alligarent~~ ordinarent reddet inseparabilia; nam supe-rarante ea per specialis penetrationis non possunt separari; et nihilominus ea ratione loci, quæ pe-netrarent non est unio ~~physica~~: ergo unio physica non est, per cuius aliqua extrema distincta alligantur mu-tuo in ordine ad inseparabilitatem.

Dico 2.º Suppono agens

pote quod tantum possit producere in passo sibi penetrato; tunc sic arguo. Actio transiens qua ipsum agens produceret v.g. calorem in passo sibi penetrato, esset ratio specialis, qua ita alligarent mutuo agens et calor productus, ut non possent separari; et tamen non esset unio physica: ergo.

3.ª Solutio quam amplec-tuntur quidam Recentiores apud Suarez (tom. 4. disp. 8. sec. 3.) et alii apud Card. de Lugo (disp. 6. sect. 6. n.º 64.) quibus informat ~~[illegible]~~ docet Verbum intrinsecè esse unitum humanitati, per unionem non unione increata humanitatis ad ipsum, sed unione in-creata et indefectibili se tenente ex parte Verbi, quæ ut sit unio in actu 2.º petit, ut [illegible] conditionem necessariam, ~~[illegible]~~ determinantem ex parte unionem creatam humanitatis ad Verbum: ~~[illegible]~~ ac proinde sicut in composito physico ad-mittunt duplicem unionem partialem, alteram ex parte materiæ, quæ dicitur materialisatio; et alteram ex parte formæ, quæ dicitur informatio; sic etiam in Xpto Dno duplicem unionem meditantur; et cum unio ex parte Verbi indefectibilis sit, Verbum non mutatur, quando in tempore unitur humanitati.

Ex. Solutio iuxe contra xe...

da quam sic arguo: dota et adequata ... uniens verbum divinum humanitati est unio increata indefectibilis; ... ergo licet deficiat unio creada se tenens ex parte humanitatis, verbum manebit unitum humanitati.+ Probo maiorem quia repugnat existere etiam adequatam, et non ... sortiri suum effectum formalem; sed unio increata indefectibilis est forma adequata uniens verbum divinum humanitati: ergo repugnat existere unionem increatam indefectibilem, et verbum non esse unitum humanitati, et deficiat unio creada.

+ ac proinde talis unio absque termino uniet verbum humanitati.

Si vero dicas unionem creadam esse partem formae requisitae, ut verbum sit unitum humanitati, contra est 1º. unio adequate tribuens denominationem uniti non est adequate intrinseca verbo: ergo verbum non est adequate intrinsece unitum humanitati. Contra est 2º. verbum potest intrinsece unire substantialiter per unionem sibi extrinsecam: ergo etiam potest per unionem sibi adequate extrinsecam, et adequate intrinsecam humanitati.

Contra est 3º. quia si verbum per unionem increatam verbum est et dicitur unitum intrinsece humanitati: ergo humanitas est intrinsece verbo: ~~... per humanitatem ... intrinseca ... repugnat ... intrinsece unionem ... per unionem intrinsecam ...~~ Probo maiorem quia repugnat verbum esse intrinsece unitum humanitati per unionem sibi intrinsecam et quod humanitas non sit intrinseca verbo: neque enim esset humanitas intrinseca verbo, sicut quaevis forma suo subiecto, quae habet unionem intrinsecam verbo; ergo si verbum per unionem increatam est et

et dicitur intrinsece unitum humanitati, etiam humanitas est intrinseca verbo: etenim repugnat verbum habere intrinsecam unionem cum humanitate, et eam unitatem non esse intrinsecam Verbo. Unde ulterius infero 5.º hanc unio increata, quam ipsi DD. invenerunt, non dissolvit difficultatem; sed eam ab unione creata ad humanitatem transfert: nam sicut verbum mutaret per unionem creatam sibi intrinsecam; quia aliter se haberet intrinsece; ita mutaret, posita unione increata, per humanitatem sibi intrinsecam; quia aliter se haberet intrinsece.

4.ª solutio magno PP.um plausu recepta distinguit inter subiectum unionis et terminum intrinsecum unionis: asserit que verbum non mutari; quia unio hypostatica est intrinseca Verbo, non ut subiecto, sed ut termino intrinseco: nam terminus ut terminus unionis solum respicitur ab unione: quod non sufficit ad mutationem. Additque terminum intrinsecum, et terminum extrinsecum convenire in eo quod utraque respiciat per suam intrinsecam entitatem: differre vero in eo, quod terminus intrinsecus v.g. unionis ita respiciatur ab unione, ut unio dicat essentialem connexionem cum illo, et tam essentialiter dependeat ab illo, quam a subiecto; terminus vero extrinsecus, v.g. obiectum cognitionis, ita respiciat a cognitione, ut cognitio non dependeat essentialiter ab eo. Itaque verbum dicitur esse terminus intrinsecus unionis; quia unio hypostatica tam essentialiter dependet a Verbo, quam ab humanitate: et sicut non potest esse sine humanitate, sic non potest esse sine Verbo

At vero si dicas intuitionem ita dependere ab existentia Dei, ut non possit ex

istere sine illo; et nihilominus objectum est tamquam pu-
re extrinsecum talis cognitionis, respondent, negando
eam cognitionem ita dependere ab existentia objecti, ut non
possit existere sine illo; admittendo vero non dici
intuitivam, nisi quando coexistit objecto: quod perti-
net ad nomen logicum. Exemplumque adducunt.
Cognitio, qua videat hodie Antichristus in deter-
minato tempore futuro existens, hodie termi-
natur ad Antichristum existentem, et hodie
non coexistat Antichristo; et ideo hodie non sit intui-
tio. Unio vero ita dependet a Verbo intrinseco, ut non pos-
sit hic et nunc existere, quin existat hic et nunc e-
jus terminus intrinsecus, immo et ipsi addunt, quod illi sit
intime praesens.

In hoc modo discurrendi tot oc-
currunt difficultates, ut difficile sit eas percense-
re. Sic arguo 1°. Potest existere cognitio, quae spectat ob-
jectum actualiter existens, et intime praesens; et tamen hoc
objectum non terminabit intrinsece, sed extrinsece eam
cognitionem: ergo Verbum non ideo trahat intrinsece u-
nionem hypostaticam, quia unio ita dependet a Ver-
bo, ut nequeat existere sine illo sibi praesen-
ti. Maior nequit in dubium vocari. Nam vi-
sio Beata, qua videt Deus ubique et semper
existens, essentialiter dependet a Deo ut existente
in eo spatio, in quo est ipsa visio; ac proinde de-
pendet a Deo ut actualiter existente, et ut sibi
praesenti: ergo.

Arguo 2°. Demus vocationem
Petri divinitus elevari ad producendam vocationem
Pauli pro eodem loco: tunc actio productiva vocatio-
nis Pauli poterit ita dependere essentialiter a vocatione Petri
ut existente; et ut sibi praesenti: nam actio essentialiter
dependet a sua causa ut existente; et vocatio Petri est
[illegible]

ea

ca huiusmodi actionis: 2.m, illa quod dependeat ab extra
exigenti praesenti: nam de essentia illius actionis est esse in
eodem spatio, in quo utraque ubicatio est: et nihilo-
minus talis actio denominat ubicationem tertii
extrinsece agentem: ergo licet unio dependeat ab
extremo unibili et exigente et sibi praesente, potest
illud respicere ut suum extrinsecum: ergo ex eo quod
quod unio hypostatica dependeat a Verbo ut exi-
gente et sibi intime praesente, non infertur quod Ver-
bum divinum sit talis, non extrinsecus, sed intrin-
secus unionis hypostaticae.

Subsect. 2.a

An immutatio Verbi vitiat ex eo quod extrinsece uniat humanitatem.

His et aliis difficultatibus perterriti non nulli dicunt
humanitatem eiusque unionem non esse intrinseca
Verbo, quo Verbum sit humanitati intrinse-
cum; ac proinde unionem hypostaticam respicere
pro suo fine extrinseco Verbum divinum:
et hinc colligunt Verbum non mutari intrin-
sece, sed tantum extrinsece, quia non habet ulla
intrinsece, sed tantum extrinsece. Ita P. Lessius
lib. 12 de Perfect. divinis c. 6 n.o 52. Vasqu-
ez disp. 15 n.o 4. ubi asserit hanc sententiam esse
veram apud Ill. Complutenses; et q.a apud eosdem erat
erat P.er Lugo, credidur sane etiam fuisse istius
mentem: idque praesentim colligit ex eo, quod
disp. 64 c. 4. n.o 18 dicat argumentum on-
dendo Verbum fuisse mutatum, nihil prae-
ter bene difficultatis. Etiam haec sententia videtur esse
de mente D. Bonav. in 3. dist. 1. q. 1. Idem
sentiunt P.r Albertinus tom. 2. in Corol. Praedica-
m. subst. Philippus Faber in 3 dist. 1. quibus

in nulli SS. subscribunt.

Hec cogitatio quam nostrorum rationum, quam verborum apparatu conat promovere quidam Neotericus, mihi oio displicet: et tamen nisi libet debet displicere, qa dum rem quærimus, dat nomina re vacua et solum in modo loquendi à cæteris differt, ut respondat Card. de Lugo n.º 84.

Igitur contra eam argus 1.º Verbum divinum tam intime est unitum humanitati, quam anima corpori; ut docet D. Athanasius in suo symbolo; et constat ex Di... Sed anima ita è intrinsece unita corpori; ut etiam corpus sit intrinsece unitum aoi; ergo Verbum divinum debet esse intrinsece unitum humanitati, et etiam humanitas sit intrinsece unita verbo. De minori non potest esse eadem ratio: et consequentia, qua non possit negari. Hoc argumentum non prævidit laudatus Dr., vel forte prævisum despexit: mihi v.º rem persuadet.

Argus 2.º Verbum divinum è intrinsecum humanitati: ergo humanitas è intrinseca Verbo. Probo consam. Nam repugnat vel ex ipsa terminorum apprehensione unum ei alteri intrinsece unitum, et hoc illi non ee eodem modo unitum: sicut repugnat unum ee identificatum, l. penetratum, l. contiguum cum altero; et hoc non ee illi identificatum l. penetratum, vel contiguum: ergo si Verbum divinum è intrinsecum humanitati: humanitas est intrinseca Verbo: et si humanitas è intrinsece unita Verbo, Verbum è intrinsece unitum humanitati.

Insto. Per unionem hypostaticam Verbum unit humanitati, et humanitas unitur Verbo, ut oes catholici docent, l. colliguntur ~~ex ratione~~

et

et sane si veniunt moraliter vel effective physice, etiam si negare physica: ergo nos quod namque exercet intra conceptum uniendi unio hypostatica cum humanitate, quod si exercet cum Verbo, ergo cum dicat et sit intrinseca humanitati, et extrinseca verbo? Sed nullum discrimen est assignabile intra conceptum uniendi: sicut est unio intrinseca humanitati, ita est intrinseca verbo.

Dices denominationem intrinsecam esse illam, quae rei competit per receptionem aut informationem physicam: et ideo humanitatem quidem intrinsece constituisse, quia competit humanitati per physicam receptionem unionis cum Verbo; Verbum vero non esse intrinsece unitum humanitati; quia id non convenit Verbo per physicam receptionem unionis.

En totum discrimen, quod potui invenire apud praedictum Doctorem in tractatu dicto physico. quod quidem sine dubio impertinens est, et satis a nobis impugnatum: nam utique iam diximus, posse dari mutatio absque ulla receptione; ac inde posse dari unio intrinseca absque receptione et informatione. Dicitur 2.° quia receptio ultra conceptum unionis solum addit prioritatem quam datur in ordine; sed haec prioritas non reddit intrinsecam unionem: etenim intelligibile videtur, quod deficiente ea prioritate reddatur extrinseca unio, quae coniuncta cum prioritate erat intrinseca: ergo receptio non reddit intrinsecam unionem. Atque haec est doctrina nostri Bl. qui sibi [illegible] physicorum tradit ex duobus extremis sibi unitis illud esse quod praesupponit prius natura alio. actionis et recipere

Dicitur 3.° quia in ea solute

mus-

Ubi non explicat, quid sit illud
~~negat illam esse petitio princ.~~, quod requiritur
ut denominationem intrinsecam, quae adiungitur
ab extrinseca: nam si roges, quid sit denominatio intrinseca ~~intrinseca~~ scilicet, docet, illam esse denominationem intrinsecam, quae rei competit per receptionem et informationem
at vero si ulterius roges: quid sit receptio et informatio, respondet tum lib. 1. Phys. disp. sect. 3.
ex duobus extremis sibi invicem intrinsece unitis
illud esse subiectum et recipere, quod supponitur prius
natura alio: illud vero esse formam et informare, quod supervenit et est posterius natura: ubi explicat rationem
subiecti per prioritatem, et rationem formae per posterioritatem; et id per quod unio potius est intrinseca,
quam extrinseca inexplicatum relinquit.

Insuper ad hominem sic arguo: Quando ex duobus extremis sibi invicem intrinsece unitis, illud est subiectum, quod supponitur prius
natura alio; sed Verbum divinum est extremum intrinsece unitum unioni hypostaticae, et supponitur
prius natura ad illam: ergo Verbum divinum est subiectum
recipiens unionem hypostaticam. Urgeo, et explico. Ubicumque datur nota prioritatis et ultimo constitutiva subiecti, datur subiectum: sed in Verbo divino datur nota prioritatis adaequata et ultimo constitutiva subiecti respectu unionis: ergo Verbum divinum
vere est subiectum unionis.

Ut possis, ut debes, totam negare, ~~allegatis et memoratis~~,
dices Verbum divinum non esse extremum intrinsece unitum unioni hypostaticae: at rogo: cur non
est intrinsece unitum: dices, quia non recipit unionem:
ecce manifesta petitio principii: et explicas idem per
idem: nam rogatus: cur non recipiat, respondes: quia
aliqua adsint unio non illi, extrinseca: rogatus vero: cur unio non
~~habeat~~ ... ~~quod unio~~ ... sit
est illi intrinseca: respondes: quia non recipit illam:
~~intrinsece ... respondes~~

Illam

nam ea sola denoatio est intrinseca, quæ rei spectat per receptionem.

Præt.ª arguo. Unio physica per ut distincta a quolibet alio unit intrinsece extrema, quæ unit: ergo unio hypostatica, quæ unit physice Verbum cum humanitate, licet recipiatur in verbo, illud intrinsece unit cum humanitate. Cons. patet. Ant. pro arg. quia unio physica per ut distincta à quolibet alio constituit formaliter unum indivisum intrinsecè et unum per se resultans ex illis extremis, quæ unit; sed in ratione formali indivisi intrinsecè, et unius per se includitur formaliter extrema intrinsecè uniri: ergo unio physica per ut distincta à quolibet alio unit intrinsecè extrema, quæ unit. Pro maiori. quia in ratione formali indivisi intrinse et unius per se non includitur formaliter receptio, neque informatio: ergo unio physica per ut distincta a quolibet alio, ac proinde ut distincta ab informatione et receptione constituit formaliter unum indivisum intrinsece, et unum per se resultans ex illis extremis, quæ unit.

Confirmat. quia unio intrinseca humanitati é indivisio physica, quæ fundat carentiam divisionis intrinsecæ humanitatis à verbo: ergo fundat etiam carentiam divisionis intrinsecæ verbi ab humanitate. Patet cons. quia carentia divisionis intrinsecæ humanitatis a verbo é formalissime carentia divisionis intrinsecæ verbi ab humanitate: sicut indivisio intrinseca humanitatis à verbo é formalissime indivisio verbi ab humanitate.

Plura congerit pro dictis P.

ut robur huius arg.ti enervet. 1.º aggreditur negare vim huius arg.: Humanitas unitur verbo: ergo verbum unitur humanitati: et probat 1.º, et ait, ex defectu formalissimo unionis reciprocæ: nam unio per effectum

denoïnat subjectum unitum tro amoris, et vicissim de-
noïnet tuum unitum. 2° a priori. q.a unio physica
è de genere connexionis physicæ; at connexio physica n
petit natura esse mutua: potest n. res aliqua exi-
stens connexa, quin ipsa illi vicissim connexa sit. 4° ex
Concomitantia, quæ nascitur ex unione physica: nam
ubicumque è Christi Dni corpus è divinitas, et non
ubicumque è divinitas, è Christi Dni corpus. 3° ex depen-
dentia, qua solet explicari unio, quæ n debet esse mu-
tua.

Hæc oia levissima sunt. Dico
ad primum dictam unionem esse realem, et denoïationem v-
niti natura è reciprocam: nam unio essentialiter è
vinculum duorum: et ro formalis constituendi unum, et in-
divisum ex illis, quæ unit. Ad 1m reo unionem per
affectum n esse propriè unionem, sed tm metaphorice
ac proinde n contineri in genere generalissimo unionis
veræ: et q.a imitatur unionem relativa est; nam si-
cut denoïnat subjectum amans, sic denoïnat tuum
amatum. Ad 2m reo plura predicata dari natura in spe-
cie, quæ n inveniunt in genere: sic homo è natura
rationalis, lt animal n petat natura esse rationale; itaq lt unio
physica sit de genere connexionis physicæ; et connexio
physica n petat natura esse mutua; vel ut in creatura,
quæ connectitur cum Deo, sed Deus connectatur cum creatura;
unio essentialiter è mutua; quod sit n ex ratione connexionis
~~[illegible]~~
sed ex ratione talis connexionis. Item dici è [illegible] quod de-
~~[illegible]~~
certum tenendum: Ad 4m reo eam esse effectum v-
~~[illegible]~~
nionis physicæ, ut saltem unum extremum perfici-
at, vel dominetur. i. illud, quod perficit, sed non
nisi in casu, quo in multiplici fero vocat, ne careat ea perfectione in aliquo loco, accipi-
endi secum unionem et alterius extremum, in quo illud
~~[illegible]~~ quia careret ex-
tremum, q.a non indiget unione, nec eam perficit quod unionem n sentit.
dur. Et ideo ubicumque est humanitas è Verbum, sed

per

per unionem cum illo perficitur: si v.o e contra; ergo verbum per unionem cum humanitate non perficitur.

2.o ret[orquent] pr[obandum]; R.o denominationem uniti debere esse mutuam; non v.o denominationem uniti intrinsece: id[que] suadent exemplis filij et creaturae: nam utraque denominatio est mutua; et nihilominus denominatio filij in creatis est intrinseca filio, et extrinseca patri; et denominatio creaturae est intrinseca creaturae, et extrinseca creatori.

Nec haec solutio satisfacit: solum enim probat posse dari denominationem reciprocam, quae uni extremo sit intrinseca, et alteri extrinseca; non v.o probat denominationem uniti posse esse extrinsecam extremo, quod unit; quare inde non enervantur eas rationes ~~a nobis adductas~~ quibus ~~sua-dent verbum d. unitum intrinsece humani-~~ ex eo, quod humanitas est intrinsece ~~unita~~ uni-tati probare conamur verbum esse intrinsece unitum humanitati.

Id[que] ulterius suadeo. Quatenus humanitas unit[ur] intrinsece verbo quatenus in suam entitatem unit[ur] per unionem hypostaticam verbo; sed etiam verbum divinum ~~unit~~ quoad suam entitatem unit[ur] per unionem hypostaticam humanitati: ergo etiam verbum d. unitur intrinsece humanitati.

Subsec. 3.a

Nostra et vera sententia.

Pro ista ad nostram et veram sententiam ~~hanc~~ et duo sunt. ~~Suppono~~ Suppono da. Supponit: 1.m
~~Supponi~~ motum, sive, quod idem est, actionem notari lib. 5 Phys. disp. 2. tex. 2. mutationem ~~=~~ e actu entis in potentia, quae in posita definiunt Philosophi contra motum Aristotelem 3. Phys. tex. 6. et ut instructioni quadam acceptione motus, veniat sub

nomine potentiae, potentia passiva, seu pure receptiva. Sic ubi motus in latiori significatione usurpat, debet intelligi nomine potentiae quaevis entitas incompleta, sive imperfecta, et ulterius perfectibilis, sive haec sit potentia passiva, sive pure receptiva, sive subjectum sive terminus. Et minor Thomistis, sive Doctrinae ejus consentanea, expresse tradit D. Thomas 1. p. q. 18. art. 1. corp. sive ulterius accipiatur motus proprie, sicut motus dicitur actus imperfecti, id est existentis in potentia: sive motus accipiatur ubi cum S. D.ri idem sonet quod motus sit actus imperfecti, ac est actus existentis in potentia, videtur iudicare in definitione motus intelligi ens incompletum, et imperfectum nomine potentiae.

Idemque re probat. quia plura, quae nec substantia sunt, nec potentia receptiva, nec passiva, mutantur: quia ut dicitur motus, sive mutatio, non est necessarius actus in potentia ut in potentia, quatenus potentia denotat potentiam passivam, sive receptivam; sed sufficit actus in potentia ut in potentia, quatenus potentia denotat ens incompletum, seu imperfectum, et ulterius perfectibile.+ Ars constat dum exdictis sufficit. 1a. Ars ex eo, quod si quaevis anima realis non informaret corpus, quod in instanti ante non informabat, mutaret, ut apud omnes est in confesso; et tamen neque est subjectum, nec potentia receptiva, nec passiva: ergo

+ quod ut definitio motus conveniat omni definito, nomine potentiae non debet intelligi potentia receptiva, sive passiva, sed quaevis entitas incompleta, sive imperfecta et ulterius perfectibilis

Suppono 2o. ens, quod mutatur, aliter se habere nunc motus, non solum quoad denominationem, sed etiam quoad entitatem et perfectionem

2m. sit. Requiritur ad mutationem, quod ens mutatum aliter se habeat quoad entitatem et perfectionem,

[illegible]

non sufficiente ad mutationem, quod aliter se habeat ipse quoad denominationem. Hoc constat 1.º ex defin.e motus; in qua illa particula qua tale denotat motum convenire solum pot. ut talis, ut exponit Eximius D.r in Metaph. disp. 48. sec. 2.ª: sed pot. ut talis dicit incompletionem, et e completibilis et perfectibilis per aliud: ergo ut mutetur debet aliter se habere, non solum quoad denominationem, sed etiam quoad entitatem et perfectionem. 2.º quia mutatio dicit imperfectionem in communi hominum apprehensione: sed non quia involvit varietatem: sed in varietatem, non consistit quoad denominationem, nam nec illam involvit imperfectionem: ergo varietatem quoad entitatem et perfectionem.

Hinc colligo verbum divinum non mutari per unionem cum humanitate. Constat quia ad mutationem requiritur, quod res mutata sit incompleta, imperfecta, et perfectibilis per aliud; et proinde quod perficiatur, aut imminuatur per motum; sed verbum divinum non e ens incompletum, nec imperfectum, nec perfectibile per aliud; ac proinde nec perficitur, nec imminuitur per unionem cum humanitate: ergo non mutatur per unionem cum humanitate. Maior constat ex praemissis; minor vero facile probatur. ~~Nam in primis certum est verbum divinum non e ens incompletum, nec imperfectum, nec perfectibile per aliud~~ non perficitur absolute et intensive per unionem cum humanitate: quia id perficitur ratione unionis cum altero, quod melius se habet cum unione, quam sine illa; ac vero cui magis expetibilis e unio, quam carentia unionis; sed verbum divinum, cum sit summe et infinite perfectum per naturam divinam

non

n̄ se habet melius cum unione ad humanitatem, quam sine illa; nec ab ipsa ē magis capacitatis unio, qm̄ car.a unionis: g.o n̄ perficit absolute et intrinsece p unionem cum humanitate.

Rursus n̄ imminuit. Nam id imminuitur r.ōe unionis cum altero, quod r.ōe unionis privat aliqua perfectione sibi debita, sive exercitio sibi naturali; sed verbum d.m r.ōe unionis nec privat aliqua perfectione sibi debita, nec exercitio sibi naturali: g.o n̄ imminuitur r.ōe unionis cum humanitate.

Subsec. 9.a

Diluunt argumenta contraria.

Opponunt 1.o Illud intrinsece mutatur, quod aliter se habet intrinsece, ac antea se habebat; sed verbum d.m post unionem aliter se habet intrinsece, ac antea se habebat: g.o intrinsece mutat per unionem. Prat. Demus verbum d.m dimittere nunc unionem hypostaticam: in hac hypothesi vel maneret invariatum quoad formalia intrinseca, vel n̄? si 2.m: g.o q.do transit de unito intrinsece ad n̄ unitum intrinsece, n̄ manet intrinsece invariatum: g.o variat, et mutat. Si 1.m: g.o omnia intrinseca verbi perseverant, sicut antea absq. ulla varietate; sed verbum n̄ manet unitum: g.o ēē unitum n̄ ē quid intrinsecum verbo. Prat 2.o g.a verbum Dei numerat. p unione et humanitate: g.o si uniret intrinsece est subiectum unionis et humanitatis; nam ex duobus unitis intrinsece, illud ē subiectum, quod ē principalius.

Res disting.do maior. Illud intrinsece mutat, quod aliter se habet intrinsece varietate entitativa et perfectiva, nego maiorem: varietate pure denominationis: nego maiorem. Et aliter dis-

tin

singuo minorem: ad verbum D. post unionem ultra se habet intrinsece varietatem entitativa et perfect. S. nego minorem: varietate pure denotativa
concedo minorem. Sola varietas quoad entitatem et perfectionem, quae sola est simpliciter varietas, includit mutationem; verum verbum divinum non habet hanc varietatem, sed solum varietatem quoad denotationem, inde est, quod non mutetur per unionem hypostaticam.

Ad 1.am instantiam [illegible] in illa hypothesi verbum divinum manere invariatum quoad entitatem et perfectionem; non vero manere invariatum quoad pu[ram] denotationem; quia transiret de unito intrinsece ad non unitum intrinsece: quod sufficit ad varietatem denotationis: non vero transiret de habente aliquam perfectionem cuius melius se haberet, ad illum non habendum: quod necessarium erat ad varietatem entitativam et perfectionis. Itaque aliquid verbo intrinsecum super deficeret, nempe unio; ceterum non deficeret aliquid, quo cum nos melius se habebat, quam sine illo: aequiret itaque aliquid intrinsecum verbo deficit absque ulla mutatione verbi.

Sum. S. num subsistentia [illegible] Ad 2.am instantiam [illegible] verbum divinum non esse subsistentiam [illegible], nec [illegible] eius [illegible] prioritatem, ut docuis lib. 1. [illegible] sect. 2. sic
[illegible]

Pa, vt ibi à concilio dixi[illegible], ex duobus vnitis et mutatis, illud è subiectum, quod dat fundamentum, vt incipiat ad aliquem [illegible] se standis [illegible] [illegible]. Cum ergo verbum divinum nullo ex capite sit incompletum, sed vndique completum et perfectum, [illegible] subiectum, siue pote receptiva ee valet. Non enim insinuabor ee subiectum [illegible] denominationis.

Illud vero fore, quod dat fundamentum, vt incipiat ad vnum alteri adiacentis

et ob eamdem rationem non pote ee subiectum passiuum perfectibilitatis, vt tradidi in l. 2. Phys. disp. 2a. sect. 4.

Instas. Ea res mutatur, quae acquirit denominationem intrinsecam actualem, ad quam habendam erat in potentia; sed verbum divinum acquirit denominationem intrinsecam actualem vniti, ad quam habendam erat in potentia: nam ee in potentia ad aliquid, è posse illud habere, et actu non habere: ergo &c.

Resp. distinguendo maiorem. Ea res mutatur, quae acquirit denominationem intrinsecam actualem, ad quam habendam erat in potentia, perfectibili et incompleta, concedo maiorem; in potentia vndique perfecta, nego maiorem: et similiter distinguo minorem, et nego consequentiam. Verbum divinum erat in potentia ad habendam denominationem vniti cum humanitate; verum, non erat in potentia perfectibili, sed in potentia infinite perfecta; ac proinde, licet modo habeat denominationem intrinsecam actualem, quam non habebat, non mutatur, quia non acquirit perfectionem [illegible], quod necessarium erat ad mutationem: nam mutatio dicit incompletionem

Cum non sit perfectibile,

nis

rem et perfectibilitatem.

Instas 2.º Id, quod intrinsece complet, mutat; sed verbum complet per unionem hypostaticam: ergo mutat per unionem. Probatur minor pro verbum divinum ante unionem habebat vacuam capacitatem ad illam, et posita unione, non habet vacuam eam capacitatem, sed hoc est realissime intrinsece compleri: ergo. Ist. unio hyp.ca est perfectio, et intrinseca verbo; ergo verbum per illam perficit et mutat.

Nego, concedendo maiorem, et neg.do minorem. Ad probationem distinguo maiorem: verbum d.m ante unionem habebat vacuam capacitatem ad illam vacuitate entitativa et perfectivi: nego maiorem: vacuitate pure denominativa: concedo minorem: et similiter distinguo minorem: et nego cons.am. Etenim si verbum d.m ante unionem haberet vacuam capacitatem vacuitate entitativa perfectionis ad ipsam unionem; et posita unione, non haberet vacuam eam capacitatem: utique intrinsece compleretur per illam et mutaretur: nam compleri intrinsece nihil aliud est, nisi capacitatem ante vacuam vacuitate entitativa et perfectivi perfici per formam vel quasi formam de novo receptam [illegible] cum verbum d.m undique completum sit quoad perfectionem entitativam, et solum dicat capacitatem vacuam vacuitate pure denominationis, non [illegible] compleri intrinsece: nam talem ea capacitas vacua quoad denominationem non est absolute vacuitas, et impletio illius, sed solum in quid, acquirere eam denominationem intrinsece uniti, non est absolute compleri; ac contra nec mutari.

Ad instantiam nego distinguo ant.
Est perfectio, et intrinseca verbo, et intrinsece illud perficiens; nego ant: intrinsece perficiens: concedo ant. [illegible] Et unio hypostatica sit perfectio intrinseca [illegible] illud supponat undique completum et perfectum, non potest illud perficere [illegible] intrinsece [illegible]

Opponunt 2.o Denominatio intrinseca uniti Verbo adveniens, illud non ponit, nec immutat; ergo absque incommodo possunt in Deo recipi aliae denominationes intrinsecae in tempore advenientes, v.g. Creatoris, operatoris ad extra etc. ~~[illegible]~~ infert 1.o nullum esse firmum principium ad probandum Deum esse simplicem, et excludentem compositionis accidentalis. Quapropter D. Thomas, ut his et aliis absurdis occurreret, docuit in 3.m dist. 1. q. 1. art. 4. ad 4. denominationem uniti esse Verbo extrinsecam sicut Deo est extrinseca denominatio sciti, ~~et cognoscibilis~~ ~~denominatio [illegible]~~, et Deo denominatio dextri vel sinistri.

Resp. ad 1.m non esse recipiendas in Deo de facto ejusmodi denominationes intrinsecas in tempore advenientes; quia ut Deus sit Creator, operator ad extra etc. nec ratio, nec fides postulat eas actiones esse Deo intrinsece unitas. Secus vero evenit in unione hypostatica Verbi D. cum humanitate. Ut vero ad 2.m plura firma principia adhuc militant pro simplicitate Dei, et ad excludendam compositionem accidentalem: quae hic referre sunt vacaneum duximus; ~~[illegible]~~ sed non omnino a principio [illegible] in quo illa, Deus invenire, dabimus. Nec favet D. Thomas in locis laudatis rationis sententiae: nam ibi non [illegible] uniri esse extrinsecum Verbo, sed solum Verbum non mutari ratione unionis hypostaticae, sicut non mutat Deum ratione [illegible], nec Deo ratione denominationis dextri vel sinistri: quod nos etiam fatemur: non ostendit similitudinem quoad omnia; alioquin non Verbum D. nulla ratione contineret uniri physice et realiter cum humanitate, sicut Deus non unitur cum cognito, nec Deo cum denominatione dextri vel sinistri.

[Marginal notes:]

Hinc infert 1.o:

S. Th. q. 2. art. 7 et q. 16. art. 6 ad 2.m et

de Bolivar. Hinc docent potuisse Verbum Divinum assumere aliquod accidens

~~et [illegible]~~ ~~Denominatio, dabimus~~

Cujus verba haec sunt: Nulla non mutatione facta circa scibile intelligi esse a me scitum per meam mutationem. Et ideo Deus dicitur uniri non per mutationem sui, sed ejus, cui unitur. Ergo Angelicus Praeceptor non excludit unionem intrinsecam, sed mutationem; ac proinde

Opponunt 3.º 2.º si Deus in tempore acquireret sciam stingentem, aut decreta libera, sine dubio mutaret; etenim non adquisitseret varietatem entitativam et perfectionis: nam denotatio scientis stingenti, vel volentis libere, non adderet Deo perfectionem, sed solum praedicationem: sicut verbum divinum non mutatur hypostaticus non habeat varietatem entitativam et perfectionis, quia illam mutaret, si uniret intrinsece cum humanitate Deo, ipsa mari, nec mag. Et id quoad scientias .2.º si Deus in tempore cognosceret stingentia, ea cognosceret per cogitationem seu saltem cognitionem, quam de novo in tempore acquireret, non per cognitionem, quam sibi identificatam ab aeterno haberet: nam si ab aeterno haberet istam cognitionem, et non acquireret eam in tempore, ab aeterno, et non in tempore sciret ea stingentia. Etenim quod Deus in tempore, et non ab aeterno, cognosceret ea stingentia, ex duplici capite, nempe ex defectu cognoscibilitatis in obiecto, vel ex defectu cognitionis in Deo, quae venire poterat; sed non ex defectu cognoscibilitatis in obiecto: nam quaelibet res stingentes futura pro aliqua temporis differentia, est ab aeterno, quoniam est certe, cognoscibilis obiective, sive tantive; ac proinde cum verum sit ab aeterno illam entitatem stingentem esse in tempore futuram, et sic veritas sit ipsius cognitionis obiectum, quod non sciat ab aeterno non proveniret ex defectu obiecti: ergo proveniret ex altero capite, nempe ex defectu cognitionis in Deo: consequenter quod in tempore, et non ab aeterno, sciret Deus ea stingentia, proveniret ex imperfectione scientiae

in

~~entis divini. Quapropter cum Dei scientia sit infini-~~
~~ta et ab aeterno existat, nec quod ab aeterno Deo~~
~~manifestet omnia futura contingentia, universaliter, absolute~~
~~ad~~ Deum ab aeterno, sed in tempore co-
gnoscere ~~percipere~~ futura contingentia existimare possumus. Sin-
gamus Deum ab aeterno habuisse scientiam limitatam,
et in tempore accepisse novam scientiam, qua sit
sciendi ~~...~~
~~...~~ Nam licet denotatio sciendi contingentia actualia,
quam, supposita perfectissima intellectione, Deo
tribuimus accedere ex sola denotatione objectorum
non tribuat perfectionem, nequit negari, quod
ipsa, quasi forma sciendi, per quam Deus reddi-
dit factiva scienti, sit perfectio divina; ergo
ipsa deficiente, Deus certo cum intrinsece esse
redderet imperfectus; ac contra si eam Deus
in tempore acquireret, ea perficeret; et po-
neret varietatem entitati ~~...~~ perfectionis.
quod est proprie mutari.

Et quidem si Deus eam in tempore novam scientiam acquireret, illam sine du-
bio intensive perficeret:

Quoad dispositionem libe-
ram difficilior est ratio: admitteret Deus va-
rietatem entitativam et perfectionis, si in tempore
acquireret decreta libera; ac contra mutaret. Nam
cum Deus omnia comprehendat, et plenissime consi-
deret, imprudenter et irrationabiliter operaretur,
si ab aeterno suspenderet decretum liberum,
et in tempore inciperet velle: nam cum Deus
ab aeterno omnia sciat, imo et sciret ~~...~~ in ea
suppositione ab aeterno, quod in tempore esset dire-
ctivus, nulla appareret prudens ratio ad suspenden-
dam volitionem; ac proinde eam ab aeterno sus-
pendere et velle in tempore esset imprudentia,
quae sine dubio foret moralis mutatio Dei:
ex qua mutatione morali sequeretur mutatio
ph-

physice Dei: nam si Deus de facto mutaret mo-
raliter, sicut Deus, sed creat, vt pote vns imprudenti
imperfectum; ac contra si volitionem libe-
ram, divino salitam, mutaret physice, sicut reliqui creaturales mutant.

Opponunt 3o quia si Deus, reten-
ta intellectione sua, acquireret per unionem intellec-
tionem creatam, per eamque etiam intelligeret, mutaret;
atqui mutaret, quia acquireret perfectionem, per quam inten-
sive perficeret, sed quia perfectionem acquireret, per quam exten-
sive perficeret: ergo vt Deus mutetur, sufficit, quod
perficiatur extensive: sed verbum divinum, si
uniret intrinsece cum humanitate, per eam saltem
perficeret extensive: ergo mutaret. Distinguo
quia Deus tamen extensive perficit per divinas perfec-
tiones; et tamen si eas in tempore acquireret
pateretur mutationem: transeat. Confirmatur 2o quia si per-
sonalitas Patris uniret humanitati Christi Domini
unitae cum verbo solum extensive eam sanctifi-
caret, sicut de facto gratia habitualis solum ex-
tensive sanctificat animam Christi Domini vt pote infi-
nite superata sanctitate increata; et nihilo-
minus humanitas Christi Domini per personalita-
tem Patris mutaretur, et de facto per gratiam mutaret: ergo.

Resp. negando maiorem. Contra 4o. mi-
hi nunc Deus mutaret; quia de trinis se haberet.
nam intelligeret finito modo; quod arguit in in-
telligente imperfectionem; etenim arguit ap-
titudinem ad intelligendum finito modo, quae
aptitudo opponitur cum infinita perfectione
in intelligendo, eamque excludit: nam sicut aptitudo ad in-
telligendum infinito modo incoheret cum in-
tellectu creato et finito; ita aptitudo ad intelli-
gendum modo finito incoheret cum intellectu

in

increato et infinita: eamdem enim improportionem invenies, si conferas intellectus infinitum cum modo finito intelligendi, ac si conferas intellectus finitum cum modo infinito intelligendi; ita ut aptitudo intelligendi, modo et claritate finita denotat defectum perfectionis in cognoscente; ac proinde si Deus ita intelligeret, non esset infinite perfectus; ac ~~[illegible]~~ deterius se haberet, et ~~[illegible]~~ mutaretur ~~mutaretur~~. Insuper in ea hypothesi Deus non perficeret extensive ~~[illegible]~~ ideo, quod redderetur intelligens finito modo; sicut non perficitur extensive, ~~per~~ ob unionem cum humanitate. Hoc est quod Deus non redderet melius extensive per additionem perfectionis creatae, qualis esset, tam intellectio illa, quam humanitas. Sed dicimus Deum posse perfici extensive per additionem perfectionis creatae, ut concedunt Suarez, Lugo, et alii: adde tamen Deus non mutaret. Hoc est quod perfici extensive non est perfici absolute et simpliciter quoad entitatem et perfectionem, sed tantum secundum quid. ac proinde non importat mutationem: nam mutatio est quo respectu formali et essentiali est actus imperfecti; sed ea perfectio extensiva ideo ~~[illegible]~~ esset in extensive quod adderetur Deo infinite perfecto, non esset actus imperfecti, sed potius actus perfecti; ac proinde non sufficeret ad mutationem.

Ad 1.m respondetur ideo, verum esse quod Deus, saltem acquisitive pateretur mutationem, si in tempore, et non ab aeterno, acciperet Deus relationes; quia licet illae non sperant Deum ad perfectionem intensivam, sed pure extensivam aut nullam; ac proinde formaliter et per formam intrinsecum, Deus nec melius, nec deterius se haberet, illis ablatis, aut in tempore acquisitis; nihilominus acquisitive deterius se haberet,

ipsis

[Margin:] ~~[illegible]~~ non ~~[illegible]~~ 2o. licet Deus mutaret se acquireret de novo determinationem intelligendi et intellectionem in ordine ad actus: non vero perficit, nec mutat per denominationem mere intrinsece, cum non mutatur; si quis tamen unionem hyp. cum non se habet deterius, ut iam explicavimus.

ipsis ab aeterno deficientibus: nam inde liceret inferre Deitatem non habere essentialem connexionem cum Relationibus divinis sibi ab aeterno identificatis: quae sane connexio ut se habet ex parte Naturae divinae summa perfectio est, et eam intensive perficiens; ac proinde si Natura divina ea careret, non esset infinite perfecta; ac consequenter non esset Deus, sed crea[tura], et quaedam entitas imperfecta, incompleta, et per personalitates divinas in dein[ceps] tempore augmentandas perfectibilis. Et ideo si per impossibile deficerent divinae Relationes, sicut et attributa, quae divinam [...] essent, Deus deficeret. Unio vero hypostatica, cum nec acquisitive importaret aliquod dispendium divinae perfectionis, nullam induit Verbi divini mutationem.

Resp. [ad] 1. [et] 2. [d]ifficultatem: humanitatem Christi tanquam

[con]iunctam Verbo divino aliquando et simpliciter solum extensive sanctificari defacto per gratiam habitualem, et in illa hypothesi per personalitatem Patris; ipsam vero humanitatem [esse et] [~~simpliciter~~] intensive sanctificandam fore per eiusmodi sanctitatem tam creatam, quam increatam; quia humanitas [esse sua] [~~ex se simpliciter~~] [est imperfecta, et] completibilis et perfectibilis [~~est~~] tam per gratiam habitualem, quam per personalitatem Patris; et quidem etiam gratia quando est unita Verbo divino intensive sanctificaret et perficeret, nisi ipsi impedimento foret sanctitas Verbi divini, quam habet humanitas per attiens, et citra suam [~~...~~] [exig]entiam. Quod sane sufficiens est, ut humana natura ut pote imperfecta [esse et esse ipsius] [~~...~~] sit obnoxia mutationi; siquidem sufficiens est, ut gratia superveniens ita sanctificet humanitatem, ut verefit [...] entis imperfecti; et ut humanitas habeat intrinsecam formam, ut perficiat, et sanctificet absolute et simpliciter, et intensive, tam per personalitatem Patris, quam per gratiam habi-

tualem: quod sane, ut constat ex dictis satis est, ut humanitas patiatur mutationem.

Resp. 2.º quoad gratiam habitualem ipsam sanctificare tam est intensive relative ad sanctitatem increatam: intensive vero relative ad humanitatem: quia cum non reddat majorem sanctitatem increatam, intensionem sanctitatem cum illa componendo, est unus gradus gratiae per alium in ~~perfectis extensio, at vero~~ tendit, fitque major gratia, solum potest esse istius extensio: at vero cum etiam ex suppositione sanctitatis increatae melius sit, et expetibilius humanitati etiam habere gratiam habitualem, quam eius carentiam; ergo saltem ~~etiam~~ ergo in genere accidentali sanctificari, est gratia habitualis perfectio et sanctificatio intensiva humanitatis: nam omne id, quod expetibilius, et melius est alicui entitati, quam eius carentia, illam absolute et intensive perficit, et potest si reliqua accedant eam mutare.

Opponunt 5.º quoties subjectum recipit formam neutram: v.g. aer recipit lucem vel calorem, nec melius, nec deterius se habet, et non mutatur: ergo. Probatur 1.º quia ideo Verbum Divinum non perficitur per unionem hypostaticam, quia infinitum est: ergo ideo non perficitur, quia quidquid addatur Verbo eminenter antea jam continebatur in Verbo: ergo substantia non perficitur per receptionem accidentis: patet sic consequentia. quia etiam tota perfectio accidentis praecontinetur in subjecto.

Resp. negando majorem. quia forma neutra non ideo dicitur neutra, quia nec perfectionem, nec dispendium perfectionis afferat subjecto; sed quia nec illi repugnat, nec ab ipsa petitur; ac proinde quaevis forma neutra, qualis est lux vel calor nunc aeris, perficit suum

subjectum

subis; qa melius e subis habere formam nec illi repugnantem, nec ab ipso petitam, quam illa carere. Itaque qdo subis recipit formam ab ipso petitam, et qdo recipit formam neutram perficit, et melius se habet; qdo vo recipit formam repugnantem deterius se habet. Nec omittendum e Pm Suarez in Metaph disp 43 sec. 6 docere etiam formam subis repugnantem illud perficere, lt roe alicuius gravitatis sibi adiunctz mala sit eidem subo.

Ad 2m pbatem reddo ans. et nego cam. Scio Pm Valentiam de Incarne puncto 2. colum. 2. tradere Verbum d. n mutari qa continet humanitatem eminenter perfectissime ita vt nec extensive eius perfectionem augeat. Ceterum hec doctra nisi amplius explicet, semper mihi displicuit: qa Verbum d. lt contineat eminenter humanitatem, illam tn n habebat formalitr ante vnionem; sd post vnionem illam habet formalitr: go aliter se habet formalitr intrinsece post vnionem: go alitr se habet absolute et simpliciter. patet cta: nam ee formalitr aliud e ee aliud absolute et simpliciter. Sd aliter se habere absolute et simpliciter e mutari, vt docet ipse Valentia: go Verbum diuinum mutat.

Quam obrem ego n infero immutationem Verbi roe vnionis ex eo, quod pcontineat eminenter humanitatem; qa hoc insufficiens principium e, sd ex eo, quod Verbum d. diuinum in se infinite perfectum et cpletum sit, nullum pincrementum, aut detrimentum quoad perfectionem entitatiuam accipiat ex vnione ad humanitatem: quod quid diuersissimum e: nam substa creata pcontinet eminenter accidens,

et

et nihilominus non est infinite perfecta et completa. Insuper Verbum infinite perfectum nequit ulterius perfici; non quia quod illi addatur, antea in illo eminenter continebatur; quae non ideo insufficiens est ut videre licet in substantia creata; sed quia nequit nihil posse illi accedere, quod incrementum aut detrimentum perfectionis afferat, aut ratione cuius melius aut deterius se habeat.

Opponunt 6. Unio hypostatica nequit unire intrinsece Verbum Dei cum humanitate, nisi intrinsece afficiat, et modificet Verbum; sed eo ipso Verbum intrinsece mutatur: ergo. Confirmatur: Verbum est subiectum huius denominationis verae, physicae et realis: Verbum est unitum intrinsece cum humanitate; sed esse subiectum denuo importat mutationem: ergo. Maior probatur quia in ea propositione Verbum est subiectum de quo dicitur praedicatum unitum: ergo.

Respondeo distinguendo maiorem: nisi intrinsece afficiat et modificet: id est, quatenus intrinsece attingat et uniat Verbum: concedo maiorem: quatenus intrinsece sustentet, aut recipiat, nego maiorem. inverto: nego maiorem et minorem quia ut unio hypostatica uniat Verbum cum humanitate sufficit quod sit vinculum utriusque necesse ita actualiter ea [illegible] ~~sufficit quod sit vinculum utriusque, et [illegible] [illegible] efficiens~~ ut afficiam nempe humanitas perficiat et proinde non est necesse quod unio proprie afficiat et modificet Verbum Dei unitum. id non [illegible] accidens est ad veram et realem unionem duorum.

Ad confirmationem distinguo maiorem: Verbum est subiectum physicum huius denominationis nego maiorem: est subiectum logicum: concedo maiorem. Non est subiectum physicum, quia non recipit humanitatem; est vero subiectum logicum, quia in dicta propositione explicatur per

tum

tuum fratem, qui ē subiq frale pp̄ry: ad quod munus nulla req.ª receptio, nec mutatio.

Arlosec. 3.ª

An verbum D.m per unionem hypostaticam innovet.

D.m nobis ē verbum d.m n̄ innovari p unionem hypostaticam ad humanitatem. Probo conclusionem. Verbum d.m n̄ mutat p unione ~~hypost.~~ cam ad humanitatem; sed si innovaret, mutaret: g.o verbum d. n̄ innovat p unionem ad humanitatem. Pro minorem. g.a innovari ē de novo aliter se habere quoad perfectionem entitativā; sed de novo aliter se habere quoad perfectionem entitativam ē mutari: g.o. Pro maiorem. g.a innovari ~~quod~~ n̄ dicat solam denominationem intrinsecam ~~novitatem simpliciter talem; sed solum~~ ~~dic et simpliciter innovari~~ dic involvit novitatem simpliciter talem sed innovari, n̄ quoad perfectionem entitativā, sed quoad solum ~~inno-~~ novitatē sm quid: sicut aliter se habere sm quod ad denominationem n̄ ē mutari; q.a hæc varietas n̄ ē simpliciter varietas, sed solum sm quid: g.o innovari ~~absolute et simpliciter~~ est de novo aliter se habere quoad perfectionem entitativam ~~[illegible]~~; sicut verbum divinum n̄ mutat, q.a n̄ patit varietatem ~~simpliciter talem~~ simpliciter talem; ita n̄ subit novitatem, q.a n̄ sustinet novitatem simpliciter talem.

Ofrat 2.o Rem aliquam innovare ē novam pulchritudinem conciliare; atqui verbo D.o nulla nova pulchritudo conciliat per unionem ad humanitatē: g.o n̄ innovat. Ofrat 1.o g.a si innovatio n̄ importaret mutationem, alteratio n̄ importaret mutationem: siquidem fieri novum,

et

et nihilominus n̄ ē infinite perfecta et repleta. In-
super verbum infinite perfectum nequit ulterius per-
fici; n̄ q.ª q.q illi addat.^r, antea in illo eminenter
continebat.^r; q.c n. n̄ insufficiens ē ut videre li-
cet in subsist.ª increata; s.d q.ª nequit nihil posse illi
accedere, quod incrementum aut detrimentum
perfectionis conferat, aut ratione cuius melius, aut de-
terius se habeat.

Opponunt 6. unio hyp.ca ne-
quit unire intrinsece verbum d. cum hu-
manitate, nisi intrinsece afficiat, et modifi-
cet verbum; s.d eo ipso verbum intrinsece
mutat.^r: q.o et . Prat. verbum est subiectum huius denomi-
tionis veræ, physicæ et realis: verbum ē unitum in-
trinsece cum humanitate; s.d eē subiectum denum. importat
mutationem: q.o et . Min. prob. q.ª in ea proposi-
tione verbum ē subiectum de quo dicit.^r praticum uni-
tum: q.o et.

Resp. disting.^o maiorem: ni-
si intrinsece afficiat et modificet: id ē, q.^r intrin-
se attingat et uniat verbum: concedo maiorem:
q.^r intrinsece sustentet, aut recipiat in verbo: nego
maiorem. et minorem. q.ª ut unio hyposta-
tica uniat verbum cum humanitate, sufficit
~~quod sit vinculum utriusque ... ita actualiter ... sufficit quod ... vinculum ... , ut ...~~ rationem ut afficiam
~~... ...~~ nempe humanitas perficiat,
ac proinde n̄ ē necesse q.^d unio proprie afficiat, et
modificet verbum d.um: id. n. p actiens ē ad
veram et realem unionem duorum.

Ad confirmationem distinguo
maiorem: verbum ē subiectum physicum huius denominationis
et nego maiorem: ē subiectum logicum: concedo maiorem. Non
ē subiectum physicum, q.^r n̄ recipit humanitatem; ē
v.° subiectum logicum, q.^r in dicta propositione explicat.^r per

tuum

tuum finalem, qui ē subiꝫ finale ppȳ: ad quod numqꝫ nulla req.ª receptio, nec mutatio.

Difficult. 5.ª

An verbum D.m per unionem hypostaticam innovet.

D.m nobis ē verbum d.m n̄ innovari p unionem hypost.cam ad humanitatem. Probo 2. conclusionem. Verbum d.m n̄ mutat p unionem hypost.cam ad humanitatem; sed si innovaret, mutaret: g.o verbum d. n̄ innovat p unionem ad humanitatem. Pro minorem g.a innovari ē de novo aliter se habere quoad perfectionem entitativam; sed de novo aliter se habere quoad perfectionem entitativam ē mutari: g.o P. maiorem. g.a innovari ~~quod~~ n̄ dicat solam denotationem intrinsecam ~~no~~ ... ~~novitatem simpliciter talem~~ ~~...~~ sed solum ~~inno~~ vitatē sm quid: sicut aliter se habere sm quo ad denotationem n̄ ē mutari; g.a hec varietas n̄ ē simpliciter varietas, sed solum sm quid: g.o innovari ~~absolute et simpliciter~~ est de novo aliter se habere quoad perfectionem entitativam ~~... sicut verbum divinum n̄ mutat ... ~~, g.a n̄ patit.r varietatem ~~simpliciter talem~~ varietatem simpliciter talem; ita n̄ subit novitatem, g.a n̄ sustinet novitatem simpliciter talem.

[margin: dico involvit novitatē simpliciter talem; sed innovari, n̄ quoad perfectionem entitativꝫ, sed quoad]

Instat 2.o Rem aliquam innovare ē novam pulchritudinem conciliare; atqui verbo d.o nulla nova pulchritudo conciliat per unionem ad humanitatē: g.o n̄ innovat. Instat 2.o g.a si innovatio n̄ importaret mutationem, alteratio n̄ importaret mutationem: siquidem fieri novum,

et

et fieri alterum idem apparet; sed alteratio mutationem importat; dicit enim motus ad qualitatem; ergo innovatio mutationem importat.

P.a Martinon disp. 1. sec. 4 contrarium docet; et 1.o obiicit. Novo modo se habere intrinsece innovari; sed verbum d. per unionem ad humanitatem novo modo se habet intrinsece ad humanitatem: ergo verbum d. innovatur per unionem ad humanitatem. ~~[illegible]~~ ~~in die [illegible] Nativitatis [illegible] fat Ecclesia~~

q.a modus unionis, quo verbum respicit humanitatem, novus est verbo: ergo 2.o Huic modo loq.di consonat Ecclesia in officio de Circumcisione Dni: Mirabile mysterium declaratur hodie: innovantur naturae, Deus homo factus est: Ubi videt Ecclesia manifeste fateri utramque naturam, nempe d.am et humanam per unionem hypostaticam innovari, siquidem in plurali affirmat naturas innovari, q.do Deus homo factus est per unionem hypostaticam. Idem videt sentire D. Leo Serm. 2. de Nativitate c. 2., cuius verba haec sunt: novo ordine, nova nativitate generat: novo ordine, q.a invisibilis in suis, visibilis factus est in nostris. Ubi satis aperte docet novum illum ordinem etiam se habere ex p.te verbi, ac proinde verbum fuisse innovatum. ~~[illegible]~~ q.a illud Ieremiae c. 31. v. 22. Creavit Dnus novum super terram: femina circumdabit virum, de Incar.e explicant Interpretes S.ae Scrip.ae: ergo si Deus creavit novum in Incar.e Deus in Incar.ne innovatus est.

Res disting.do ma.em: novo modo se habere intrinsece cum perfectionem entitativam est innovari: nego ma.em: cum puram denominationem nego ma.em. Etenim verbum d. novo modo se habet unionis, non simpliciter, sed solum secundum quid: nam licet ipse modus

unio-

unionis in se novus sit, non addit verbo divino novitatem perfectionis; ac proinde non est simpliciter novus ex Verbo, imo nec alius, nec illi communicat novitatem, aut alietatem simpliciter talem.

Ad 2um resp. illa verba Ecclesiae: innovantur naturae, non ita debere intelligi, ut denotent naturam divinam et humanam Christi; sed dicta ut exprimant res nostras creatas, quae in pristinum splendorem fuerunt restitutae, et renovatae per d. Verbi Incarnationem, ut eleganter tradidit D. Paulus ad Ephes. c. 1. Quod proposuit in eo, in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo, quae in caelis, et quae in terra sunt. Insuper ut praedicta verba, illud innovantur significet novitatem proprie talem, non possunt referri ad naturam divinam, imo nec ad naturam humanam Christi Domini: non ad naturam divinam; quia haec non potest proprie innovari: ut iam ostendimus: non ad naturam humanam: natura haec per Incarnationem non fuit proprie innovata: nam innovari naturam humanam est ipsam relinquere statum, quem praeexistens habebat, et novum acquirere; sed humanitas Christi Domini non extitit ante Incarnationem, nam in eodem instanti temporis cum unione ad Verbum producta fuit: ergo nec natura divina, nec humana Christi Domini innovata fuit per Incarnationem. Insuper si pertinaciter contendas in praedictis verbis intelligi naturas divinam et humanam Christi Domini, illud innovantur accipiendum est improprie et secundum quid. et non est divinitati applicandum ut significet gloriam extrinsecam Dei, divinitatis, augeri, ideo, quod adeo perfecto modo se ad extra communicet.

Ad 3um resp. mentem germanam S. Leonis Papae esse: nativitas temporalis Christi, si conferatur cum reliquorum hominum nativi-

tate nova, insolita, et diversissima i: et sane fuisse suam mentem satis ipse explicat, dum addit: ē nobis cum Xpo na consilis, sed origo dissimilis; qm ipse natus ē ex Virgine p Spus sancti operationem nos generatione carnali ab utroque parente ortum habemus; oportuit n. quod Xpus novo ordine nasceretur. Longe abē ab eo, quod sonat novitatem ex parte verbi.

Ad 4m reo ... nullam aliam inducere novitatem, nisi quas eis verba sufficiant; nempe femina circumdabit virum.

Ad 4m reo immerito alii ... aliam novitatem sive eam, quas ... prodeunt: nempe femina circumdabit virum: que quidem novitas ... in Virgine Maria ... Xpum Deum perfectissimum virum ... et suis ... incarnationis instanti ... virgineo ... sent; ...

Dissertatio 2a

De Existentia Incarnis, sive Xpi et Messiæ adventu.

Fide dno certum ē Xpum, seu Messiam Iudeis tot antea saeculis promissum iam venisse, et Incarnationem realiter iam fuisse factam. Quod fidei dogma et christianae Religionis fundamentum ut saltem levi calamo a nobis suadeatur, animadvertendum ē triplex ēē genus infidelium, qui hanc veritatem impugnarent: Hi sunt Gentiles, Iudei, et Heretici.

Gentiles et Athei, qui verum Deum n agnoscunt, nec sacris Scripturis credunt, in primis tradendi sunt in veri

Dei

Dei notitiam ijs rationibus, quibus Phi et Theologi utunt ad demonstrandam veri Dei existentiam: deinde cum iste nati si possint convinci, movendi sunt ad credendam D. Verbi Incarnem ijs argumentis, quibus Religio Christiana, inter cuius mysteria eminet Incarnatio, redditur evidenter credibilis.

2.m argumentum sumendum ex Sybillis, quibus Ethnici credunt, ut testat Cic. 2. de divin. His verbis: Sybillæ versus observamus, quos illa furens fudisse dicitur. En oraculum satis elegans, quod Sybillæ Cumanæ adscribitur.

Tunc ad mortales veniet, mortalibus ipsis
In terris similis, natus Patris omnipotentis
Corpore vestitus vocales quatuor autem fert
Sed non vocales quae duas binum Geniorum
Sed quae sit numeri totius forma, docebo.
Namque octo Monadas, totidem Decadas super ista
Atque hec Atontadas octo infidis significabit
Humanis nomen. Tu verò mente teneto
Aeterni natum Christum, summique Parentis.

En satis aperte vaticinat Filium omnipotentis venturum exuvijs nrj mortalitatis indutum et ei nomen habiturum duplex sigma, et quatuor vocales, ut vere habet hoc nomen Jesus: quod duplex sigma initiat nomina duorum Principium Geniorum, sive Angelorum Sathanael ex bonis, et Satan ex malis, et summa numeri in oraculo adnotata in litteris ~~[illegible]~~ nominis Jesus continet.

His similia plura extant Sybillarum testimonia videnda in Bibliotheca Magna Veterum Patrum à Margarino Parisiensi Collecta, in quibus Verbi D. Incarnatio, Christique vita, sanctitas, doctrina, et miracula miro arti-

fcio describunt: Sybillæ n. de Xpo q dixerunt fe-
re omnia, quæ in ipso adimpleta venera mur.

3.o possunt indirecte con-
vinci ex Sacra Scriptura. Nam vetus testamentum
tot sæculis ante adventum Xpi, ordinatum ejus adventum
[illegible] et plura de ipso vaticinatum fuit, ut ex
dicendis constabit, quæ completa videmus: ergo Deus,
qui solum cognoscunt futura, fuit Author ve-
teris testamenti: ergo ea, quæ in illo volumine con-
tinent vera sunt: nam Deus non potest mentiri
Sed in eo tenet Deum homo est futurum, et pla-
na alia, quæ in Xpo adimpleta conspiciunt:
ergo hæc vera sunt, et omnia credenda.

Contra Judæos vetus testa-
mentum admittentes facilis est pugna, et fa-
cilis triumphus. Nam in primis ex veteri testamento constat
[illegible] exit filius David de semi-
ne Abrahæ, et simul exit Deus, et vaticinatur
Isaias c. 35 v. 4: Deus ipse veniet, et salvabit nos:
et Jeremias c. 23 v. 5. Ecce dies veniunt, dicit Do-
minus: et suscitabo David germen justum; et re-
gnabit Rex, et sapiens exit, et faciet judicium,
et justitiam in terra: Hoc est nomen, quod vo-
cabunt eum, Dominus justus noster: He-
braice Jeova, quod apud Hebræos est nomen
singulare Dei. Baruch c. 3 v. 38. Post hæc in terris
visus est, et cum hominibus conversatus est. Et
Michæas c. 5. Et tu Bethlehem Ephrata parvulus
es in millibus Juda: ex te mihi egredietur, qui sit
Dominator in Israel, et egressus ejus ab initio,
a diebus æternitatis. Et Zacharias c. 2 v. 10: Ecce
ego venio, et habitabo in medio tui, ait Dominus. In-
de sic arguo. Sed nequit Christus esse simul Deus et

ho

esse absq. incarnatione, sive unione substantiali Dei ad carnem humanam: ergo ex Scripturis constat incarnationis futurio.

Rursus ea, quae de Christo, sive Messia in veteri testamento praedicta sunt, in Christo Dño nostro adimpleta videmus: ergo Messias, sive Christus, Deus simul et homo in veteri testamento promissus iam venit, et est Christus Dnus noster. Assumpt. patet. Nam ortum Christi ex Virgine praedixerat Isaias cap. 7 locum Nativitatis nempe Bethleem Micheas c. 5. pacem toto orbe terrarum in eius Nativitate futuram Isaias c. 2. Micheas c. 4. et Zacharias c. 9. praedicationem et miracula Isaias c. 35. et 61. paupertatem, mansuetudinem, et ingressum eius super asinam in Ierusalem Zacharias c. 11. v. 12 Passionem, sputa, flagella, manuum pedumque terebrationem, potum fellis, et aceti, extensionem in cruce, vestium divisionem, et sortitionem David Psal. 21. 40 et 64. et Zacharias c. 13. mortem inter latrones Isaias 54 descensum ad Inferos et Resurrectionem Eccles. 24 Zacharias 9. David Psal. 3 Ascensum in caelos ipse Psal. 67 et Micheas c. 2 Missionem Spiritus sancti Ioel. c. 2. Exterminationem Idolorum Zacharias c. 13 Gentium vocationem et conversionem Isaias c. 55. et 49. Iudaeorum reprobationem, et propter Christi mortem ipsorum desolationem Daniel c. 9 et Ieremias c. 5. ergo &.

Dicent Iudaei. Multa extant veteris testamenti oracula, quae vaticinantur Christum sive Messiam venturum summo apparatu et maiestate, eiusque adventu populum Israeliticum a servitute liberandum, et regum imperio fulciendum et exornandum; sed longe aliter accidit. Respondeo

Israelitico in Adventu Xti Dni

Sed ea veteris testamenti oracula, quae tradunt Xpum venturum in gloria et maiestate, non loquuntur de 1.o adventu ad Redimendum genus humanum, alioquin [illegible] varia et inter se pugnantia vaticinarentur Dei Prophetae; siquidem Zacharias c. 9 praedixit Xpum venturum in pauper-tate et humilitate: ecce, inquit, Rex tuus venit tibi iustus, et salvator: ipse pauper, et ascendens super asinam; itaque ea testimonia, loquuntur de ad-ventu Xpi ad iudicandum; tunc n. veniet in nubibus caeli cum potestate magna et maiestate, ut ipse Dnus de se praedixit. Ubi a. sermo est de li-bertate, intelligendum est de libertate a servitute peccati, iuxta illud Psal. 71. Ex usuris et iniquitate redimet animas eorum. Cum vero promittunt filiis Israel, loquuntur de Israel spirituali, hoc est, de iis, qui sunt ex Israel in fidem: non n. ut loquitur A-postolus ad Rom. c. 9. omnes, qui sunt ex Israel in carnem sunt Israelitae.

Arguo 2.o ex Iudaea, ex c. 49 Genesis; ubi ita vaticinatur Iacob: non au-feretur sceptrum de Iuda, nec dux de femore eius donec veniat, qui mittendus est. Ubi enuntiat Ia-cob Regiam, sive Ducariam potestatem futuram et per man-suram in tribu Iudae, hoc est in David, et eius semi-ne, donec veniat, qui mittendus est, id est Xpus, ut explicat versio Caldaica, quae dicit Messias, et mag-ni habita apud Iudaeos, et admissa etiam a Rabbi-nis Xpo antiquioribus, ut ex eorum verbis colli-git Petrus Galatinus lib. 4. de Arcanis c. 4.; sed quando Xpus natus fuit, tunc primum defecit e tribu Iuda sceptrum, ducalisque potestas: nam tunc, ex Dei [illegible] regnabat Herodes, patre Idumaeo, et alienigena matre

[illegible] rem absque invidia et odio in Xpum me-ditantibus

Romanorum

Arabis

natus: q[uod] Iesus Dominus n[oste]r Christus et Messias promissus est.

Arguo 3.º ex illustri Prophetia Danielis c. 9. cuius scriptura verba ~~sequuntur~~ vers. 25. haec sunt: Scito ergo et animadverte: Ab exitu sermonis, ut iterum aedificetur Ierusalem usque ad Christum Ducem, Hebdomades septem, et Hebdomades sexaginta duae erunt. v. Et post Hebdomades sexaginta duas occidetur Christus: et non erit eius populus qui eum negaturus est. ~~Ecce praedicitur Christus venturus post ... Hebdomades sexaginta novem ... Hebdomades, quae sive sint dierum, sive annorum, iam diu elapsae sunt. ... Hebdomadis septuagesimae ... occisus post Hebdomades sexaginta duas ... medium ... Hebdomades sexaginta duas ... superius ...~~

En praedicitur Christus venturus post Hebdomades sexaginta novem; et occisus post Hebdomades sexaginta duas numeratas s[upr]a septem, quas prius Angelus Gabriel adnotarat: et sane Iesus Christus passus fuit circa Hebdomadis septuagesimae medium. Has v[er]o Hebdomadas, sive sint dierum, sive annorum septimanae, in quo duplici sensu, et in alio, accipi solent apud Hebraeos, quis dubitet esse elapsas, nisi maliciosa et vana Iudaeorum expectatio.

Tandem contra Haereticos, qui licet Christum venisse fateantur, variis erroribus mysterium Incarnationis confundunt, utendum nobis est iam rationibus, quibus fides catholica evidenter credibilis in materia de fide redditur, iam ipsis textibus veteris testamenti, quos in Ethnicos, et Iudaeos attulimus, ad probandum Christum esse Deum simul et hominem, iam innumeris novi

Testa-

testamenti testimonijs docentibus Xpus e Deus
verum et homo. v.g. Paulus ad Rom. 9. sic ait:
Ex quibus Xpus e sec. carnem, qui e super om-
nia Deus benedictus in saecula. Quid pulchrius.
Plura loca possemus [ex veteri testamento] ~~adducere~~, ~~sed~~ quae omitto, et possunt videri
sic apud Eximium Doctorem. Extant etiam
innumera Sanctorum Patrum testimonia,
et Conciliorum definitiones, quae damnant er-
rores Arrianorum, Manichaeorum, Nestoria-
norum, Apollinaristarum, Eutichianorum,
Acephalistarum, Monothelitarum, Luthera no-
rum et aliorum eiusdem furfuris hominum,
qui Xpi divinitatem, vel naturam humanam, vel
eius integritatem, vel personae unitatem, vel
distinctionem ~~personarum~~ [naturarum], aut operatio-
num negarunt; quorum haec errorum collu-
vies suis in locis a nobis exterminabitur.

Controversia 2a.
De cognoscibilitate et Convenientia Incarnationis divini Verbi.

Diff. 1a

An D. Verbi Incarnatio possit [a creatura sine natura] cognosci ut possibilis vel ut existens

Sec. 1a

An et quomodo creatura intellectualis possit cognoscere Incarnationem esse possibilem.

~~Impossibilitatem D. Verbi Incarnationis non posse na-~~
~~turali lumine constare~~
Pro complexu sabendum e non posse nisi naturali evi-
dentia constare Incarnationem D. Verbi esse impossibilem:
non e. Nam evidenter cognosci ut impossibile, quod
possibile e, o impossibile e, o repugnat: etenim ad eam notitiam evi-
den-

intum naturȩ erat ėe impobile, quod pobile ė. Itaque intellectus creatus posė propria virtute solvere oia argta, quibus intendat ostendere ėe impobilem D. Verbi Incarem; posė, inquam, solvere ea argumenta, n positive demonstrando, aut in eis aliquid falsum assumi, aut nullam ėe eam: nam ad id naturȩ erat, quod intellectus creatus suis viribus relictus posset adquirere pia, quibus positive ostenderet possibilem ėe D. Verbi Incarem; n negative, n admittendo ea, ex quibus intendit inferri impossibilitatem Incarnis D. Verbi, aut negando eam.

Dico 2o. quod recto habendum ė posse intellectum creatum divina revelatione adiutum quod actum fidei d.b cogre certo ėe possibilem D. Verbi Incarem. Unde iam liquet scopus difficultatis: an seclusa revelatione possit intellectus creatus, saltem Angelicus nali lumine ductus possibilitatem Incaris cogre?

Sit 1a conclusio. Intellectus creatus, sive humanus, sive Angelicus suis viribus relictus n posė iudicio evidenti cognoscere possibilitatem Incaris. Est cois Theologorum sentia. Plura S. Scripl. testimonia favent huic veritati. Generationem eius quis enarrabit! dixit Isaias c. 53. quod etiam de generatione temporali Xpi Dni intelligendus ėe docet S. Leo serm. 3. de Nativ. Dni. Etiam dicit hoc mysterium Isaiȩ c. 12 adinventio Dei: et in Epist. Pauli ad Eph. c. 3. mysterium investigabile; et ad Col. c. 1. mysterium absconditum ā saeculis.

Accedunt plures Patres, qui

eamdem veritatem perspicuis verbis docent. D. Amb. 2a ad Cor. c. 2. tradit hoc mysterium nõ ee humana rõe pole. D. Dionisius lib. 3. de div. Nominibus c. 2. ita fatetur: quin etiam illa totius Theologie clarissima, divina, inquam, Jesu ex natura nostra compositio, nec oratione explicari, nec rõe percipi valet vel ab ipso prestantissimorum Angelorum facile principe. Idem docet D. Cyril. epist. ad Nestorium. ~~admirationes realibus carnebitur~~

Dices hoc intelligda ee de ignorantia Incarnis ut existentis; nõ de ignora Incarnis ut possibilis. Sed rõ. qa si Angelus posset cogre evidenti iudicio Incarem ut possibilem, a fortiori etiam ex viribus posset cogre Incarnem ut existentem, qo actu existeret.

Probo rõe unam conclusionem. Qd est supernale est cognoscibilitatem supernalem; sed D. verbi Incarnatio e ens supernale, non solum quoad modum, sed sim entitatem et substantiam: gõ D. verbi Incarnatio habet cognoscibilitatem supernalem; sed quod habet cognoscibilitatem supernaturalem e in rõe cogis supra oes vires cognoscitivas nras: go D. verbi Incarnatio e supra oes vires cognoscitivas nras; ac proinde nec ab intellectu huño, neque ab intellectu Angelico suis viribus relicto, pote evidenti iudicio cognosci.

Oia constant prter maiorem syllogismi: quam sic suadeo 1o. qa passio proprie metaphysica sequitur naturam entis, cuius e passio: sed cognoscibilitas e passio entis: gõ cognoscibilitas entis supnalis sequitur nam entis supernalis; ac proinde etiam supernalis e.

2º quia species sequitur naturam obiecti, cuius est species: ergo nequit dari species naturalis causata immediate ab obiecto supernaturali: ergo obiectum supernaturale nequit immittere speciem propriam, quae non sit supernaturalis: ergo obiectum supernaturale habet cognoscibilitatem supernaturalem: probatur consequentia. quia habere cognoscibilitatem supernaturalem est non posse immittere speciem, nisi supernaturalem.

Instabat: quia illud est ens supernale, quod est supra vires activas naturae: ergo illud, quod est ens supernale, etiam est supra vires cognoscitivas naturae creatae. quia ideo illud est ens supernale, quod est supra vires naturae, quia nulla est proportio in esse physico inter ens naturale et supernaturale; sed nulla est proportio in esse intentionali inter intellectum creatum naturalem, et obiectum supernaturale: ergo sicut ens supernaturale est supra vires activas naturae, ita est supra vires cognoscitivas ipsius.

2º ostendo conclusionem. Incarnationis possibilitas non potest evidenter cognosci in se ipsa: nam neque ex ipsa terminorum apprehensione est evidens; neque evidenter infertur ex aliis principiis lumine naturae notis: ut est certo certius: nec valet evidenter demonstrari à priori, sive per causam, vel per aliquid prius saltem virtualiter, vel formaliter: quia in nulla causa, sive ordinis naturalis continetur, ex quo velut medio possit evidenter inferri connexio Incarnationis cum possibilitate: nec habet effectum naturalem, ex quo tamquam ex medio posset aposteriori evidenter cognosci. Tandem nulla creatura naturalis dicit connexionem cum Incarnatione, vel saltem nulla dicit eam connexionem, quae necessaria est, ut evidenter cognoscatur possibilitas Incarnationis: nam si quaevis connexio est sufficiens, ut cognito uno, evidenter cognoscantur omnia praedicata alterius, cum quo connectitur.

quo intellectus creatus humanus vel Angelicus non potest lumine naturali evidenter cognoscere possibilem esse de facto Incarnationem.

Sit 2.a Conclusio. Intellectus creatus Angelicus lumine naturali potest cognoscere probabiliter Incarnationem in generali: hoc est, subsistentiam divinam posse terminare naturam creatam. Huic conclusioni favent Scotus, Durandus, et alij in 3. dist. 1. q. 1; eamque expresse docent P.r Valentia disp. 1. q. 1. p. 2. P. Silvester Coroll. 2. Theologico de Praedicam. subst. 2 dub. 3. P. Aldenete disp. 38. sec. 3 n.o 13. Card. de Lugo disp. 1. sec. 1 inclinat. Probatur. Quia Angelus virtute naturali cognoscit extrema Incarnationis, nempe Deum, et humanitatem, Deum abstractive et humanitatem etiam intuitive; et aliunde manifeste cognoscit nullum argumentum afferri contra hoc mysterium, cui non adhibeatur probabilis solutio. Insuper ~~cognoscit~~ nullam involvi contradictionem in eo, quod subsistentia Angelica trahat naturam humanam: praeterea ~~cognoscit~~ ~~terminet~~ eandem esse unionem per se resultans ex anima et corpore unitis, quam illa resultet repugnantia ex eo, quod anima spiritualis tantum distet à corpore: qua similitudine utuntur ipse ~~...~~ S. Athanasius in Symbolo, S. Leo Epist. 11 et Conc. Alexandrinum in Epistola ad Nestorium; at hoc fundamenta sufficiunt, ut Angelus cogitans de Incarnatione, non haereat dubius circa ipsius possibilitatem: ergo potest lumine naturali formare iudicium probabile de possibilitate Incarnationis. Minor probatur. Quia ipse intellectus humanus levioribus fundamentis plura investigat; de illisque iudicium probabile fert.

Sit 3.a Conclusio. Intellectus creatus humanus vel Angelicus neque probabili

bilita poté lumine nali cog.re Incar.em verbi Divini. ~~cum humanitate~~ Pro. Q.a Incarnatio verbi D. è unio verbi D. cum humanitate; sed unio verbi D. cum humanitate neque probabilita poté lumine nali cog.i ab Intellectu creato etiã Angelico: g.o neq. Incarnatio D. verbi. Pro mi.e, quae sola indiget probatione. Q.a si unio verbi D. cum humanitate, ut talis cognosceret, cognosceret qtq potius è unio verbi D., quam unio Patris vel Spus sancti; sed unio verbi D. qtq potius è unio verbi D., qm Patris vel Spus Sancti neque probabilita poté lumine nali cog.i ~~neque cogn., neque probabilita~~ ab intellectu creato, etiam Angelico: g.o &. Pro minorem. Q.a si unio verbi D. qtq potius è unio verbi D., quam Patris vel Spus S.ti aliqua roé cognosceret, eadem roé cognosceret distinctio personarum, et mysterium sanctissimae Trinitatis; sed distinctio Personarum et mysterium sanctissimae Trinitatis neque probabilita poté lume nali cog.i ab intellectu creato, etiam Angelico: ~~...~~ ut dicam in Trã de Trin. Contr.a 1. ~~...~~ Dsp. 4. q.o 2.

Sec. 2.a

Varia arg.ta enodantur.

Obiicies 1.o Rõi imperfectioni Angelus lumine nali cogñt potiam D.am ée infinitam, ñ solum in roé producendi, sed etiã in roé trandi; et cogñt ~~...~~ repugnare nullam dicere in deo imperfectionem: nam nulla è imperfectio ~~trahat nam humanam, aliqua ...~~ in eo, quod ~~imperfect~~ Dus suppleat vices creaturae; siquidem Dus absque ulla imperfectione supplet vices cr.e adventis: neque in eo, qd ~~...~~ natam subsistentiam Subsistat na huna: nam substantia qtq sustentat accia, ñ dicit imperfectionem, sed sm qus ea recipit, et mutat; qua recepre et mutare immunis è subsistend.: ~~...~~ ...

bus

gelus pote sumine nati cog.re evidenta possibilitate
Incar.is. Pbat. Angelus (cure nali) comprehendit summariis ratis:
qu cogit evidenta nullam ee exstte ipsis repugnam
quæ impediat incarem. Pbat. 2o multa intra su-
pernalia: vg. Resurrectio, et mys, quo aliorum valet
absque dubio existere ac possunt cogsi evidenta
ab Angelo viribus naturalibus relictio; ergo et incar-
natio sit supernalis pote ab Angelo evidente cog-
nosci

Neo ~~[struck]~~ qd lt An-
gelus cognat potam Dei ee infinitam etiam intermi-
nando, n posse inde inferre

Neo ad argum Angelum
n posse inferre evidenta Deum posse trare nam
creatam ex eo, qd cognat ee infinitam Dei
potam in roe trandi; nam etiam cogit nam dus
ee infinitam; ac inde cogit pots dam trativam
infinitam sufficienta adequari et exhauri tratione infi-
nita nis dl. Adde discrimen valde notandum.
intr pots productivam, et trativam: illa, quæ etiam
e infinita, adequat et exhaurita intersitre in p-
ductie personarum; et nihilominus pote extendi
ad creas producendos; pota vo trativa adequat et
exhaurit p infinitam trationem nis dl; et tn
pote extendi ad trandam nam creatam

Ad argum reo Angelum n
posse inferre evidenta Deum posse trare nam
creatam ex eo, q cognat ee infinitam Dei po-
tam in roe trandi; nam cum etiam cognat
nam dam ee infinitam, cogit eam potam
dam trativam infinitam sufficienta [aequaliter?] adequari et ex-
hauriri tratione infinita dl nis. Nec vagas,
si dicas, etiam potam productivam Dei ee infini-
tam, et sufficienta adequari et exhauri intersi

re

ne p productionem divinarum personarum; et tamen Angelum evidenter cognoscere ipsam posse extendi ad creaturarum productionem: nam discrimen manifestum est: extensio Dei ad producendas creaturas est naturalis, quatenus se exercet per actiones naturales; ac proinde potest naturali lumine ab Angelo cognosci: extensio vero ad creaturam creatam est supernaturalis, quatenus nequit se exercere, nisi per unionem supernaturalem, quae non potest lumine naturali ab Angelo evidenter cognosci.

Unde alia solutio potest adhiberi. Angelus lumine naturali evidenter cognoscit potentiam tam productivam, quam terminativam Dei esse infinitam: neutram tamen cognoscit in ordine ad effectus supernaturales; ac proinde cum non possit lumine naturali cognoscere explicite Trinitatem personarum, nec nullam cognoscere imperfectionem in unione Dei cum natura aliena, non potest evidenter cognoscere Incarnationem posse efficienter et terminative a Deo fieri.

Ad 1.am confirmationem nego Angelum apprehendere humanitatem secundum potentiam naturalem, non vero secundum potentiam obedientialem; ac proinde non posse eam evidenter cognoscere, quatenus ipsa potest recipere unionem supernaturaliter cum Verbo divino a Deo supernaturaliter operante. Nam ad apprehensionem naturalem, qua solum comprehendit

Ad 2.m nego Angelum lumine naturali non; Angelus lumine naturali ducetur humanitatem secundum rationem quod cognoscat in ordine creatam, quae absque ordine ad entia supernaturalia posset cognosci.

posse evidenter cognoscere entia secundum subsistentiam supernaturalia, et possit cognoscere entia, quae sunt solum secundum modum supernaturalia: ex quibus ad unionem hypostaticam nulla est illatio: quia unio hypostatica est secundum subsistentiam supernaturalis.

Obiicies 2.o Angelus lumine naturali scit evidenter esse possibile, quod non dicit contradictionem; sed scit etiam lumine naturali evidenter Incarnationem non dicere contradictionem: ergo scit evidenter Incarnationem esse possibilem. Confirmatur. Sic arguo: In-

carnatio non est possibilis est intrinsece falsus falsitate quoad detractionem versus ea, quae nos docuimus in ejus dola.

Dices; sed ejus actus est nalis; ergo ejus falsitas, utpote identificata cum ipso nali est; ergo Angelus lumine nali evidenter cognoscit ipsum actum et etiam falsitatem quoad detractatem; sed nequit cognoscere evidenter ipsum actum, et ejus falsitatem quoad detractatem, quin cognoscat evidenter potentiam esse divinalis Incarnationem. ergo.

Respondeo ad argumentum negata maiori, negando minorem. Quia licet Angelus lumine nali cognoscat evidenter probabili solutione instantiam ea argumenta, quae contra cum etiam Incarnationem in genere, ipse numquam cognoscit evidenter eas solutiones esse veras, neque cognoscit evidenter nullum aliud esse argumentum, quod convincat, et evidenter persuadeat Incarnationem esse impossibilem.

Ad confirmationem respondeo Omittendo dictam propositionem esse ex iis, quibus intrinseca et essentialis est falsitas quoad detractationem; negando vero eam ut falsam cognosci evidenter lumine nali ab Angelo, realiter et ex parte obiecti cognoscitur ejus falsitas; sed non cognoscitur formaliter sub conceptu expresso falsitatis; quia licet Angelus cognoscat evidenter entia nalia, non potest solo lumine nali ea cognoscere prout dicunt ordinem ad entia supernalia.

Obiicies 3.o contra 2.am conclusionem. Incarnatio dicitur abyssus entis Dei, et mysterium investigabile; ergo neque Incarnatio in genere potest lumine nali probabiliter cognosci ab Angelo. Confirmatur. Ratio nalia persuadent esse impossibilem Incarnationem. ergo. Probatur antecedens. ~~Quia subsistentia creata est insufficienta~~ Quia natura subsistit creata est insufficienta subsistentia; ~~ergo non potest modificare~~ ergo divina non potest modificare. Insuper natura divina subsistit in se, et per se; sed si fieret Incarnatio inniteretur alteri; ergo non. Confirmatur 2.o Incarnatio est supernalis; ergo nullo modo

potest

posse cogci sine nali ab Angelo.

Res ad arg.tm 2.us loquutiones intelligi de Incarnne d. verbi, n vo de Incarne ingenere; et si velis etia de hac intelligi; meus sensus e de cog.ne evidenti, n vo de probabili. Ad 1.am pbatem nego ans. Angelus, qui apprehendit nra hu.g, cognitit eam n dependere essentialiter à ppria subsista; ac proinde posse existere sine illa, saltem divinitus; et sic posse ulterius inquirere, an possit trahi ad alienam subsistam; et ex possibilitate rationem inferre: quod n erat novus, quod verbum d. concet, "mus, sive modi, traheret: ne sine quod nra insubsistta dta oppositum mus existendi: etenim sicut dicit ee pbe, quod innit suppositio ppio; ita haberet ee pbe, quod inniteret suppo-sito d.o. Ad 2.m pbatem res nego ans. Incsu-pernale n posse cogci evidenta, et quidditative lumine nali; q.a ad eam cogem requa species ppria; ac proinde supnalis; ad cogem vo probabilem sufficit species, que n sit quidditativa, nec ppria, sed aliena; quod ex alijs rebus naturalibus cognitis sumamus spem adindagandam rem supnalem, et de illa indicium probabile feramus.

Disp. Sec. 3.a

An et quod possit sine nali cogci verbi d. Incarnatio existens.

Certum e intellectum humanum, sive Angelicum n potuisse, sine nali, evidenta cogre Incarem ee futurus: na futuritio Incarnis depenebat à libero decreto Dei; quod oio latet intellectum creatum suis viribus relictum. quamobrem Sybilla l. ex d. Spus afflatu hoc mysterium pdixere, ut afirmat Angelicus Preceptor 2.2. q. 2. art.) ad 3. vel ex libris veteris testamen.

si eam notitiam habuerunt.

An vero intellectus creatus, saltem Angelicus potuerit lumine naturali cognoscere Incarnationem iam factam, et existentem, quo data difficultas Scotus affirmat in 4. dist. 10. q. 8. et 9 et 10. Theologi contra negant. ita Eximius D. disp. 5. sec. 2. D. Vasq. 1. part. disp. 27. c. 3 et 4.

Dicendum nobis est 1.o Nullus intellectus creatus potest lumine naturali evidenter cognoscere existentiam Incar. S. Rationes, quibus ostendimus sec. 1.a huius diff. Angelum non posse lumine naturali evidenter cognoscere possibilem esse Incarnationem, eademque persuadent hanc solutionem; neque oportet iterum eas in medium proferre; nec aliter agamus.

Nam negatio specificatur a forma, quam excludit

Obiicies 1.o cum Scoto. Angelus lumine naturali evidenter cognoscebat humanitatem Christi Domini carere personalitate creata tam propria, quam aliena; sum ergo evidenter cognoscebat eam carentiam in se ipsa; dum ergo si aliqua subsistentia creata et naturalis esset in Christo Domino, eam potuisset evidenter cognoscere; imo intuitive, et proprio conceptu: nam Angelus lumine naturali relictus habet proprias species tam aliis, quae substantiarum creatarum naturis, quibus adiutus elicit proprios rerum conceptus: deinde evidenter cognoscebat naturam humanam non posse existere absque personalitate; imo etiam ipsam naturam non posse trahi per subsistentiam creatam alienam: ergo ex his principiis poterat Angelus evidenter inferre humanitatem Christi Domini trahi subsistentia divina.

Et siquidem species naturalis est cognitionis intuitivae naturalis, qualis est subsistentia creata humanitatis, [illegible] qualis est negatio; ac proinde contra [illegible] Opatur 1.o ergo omnia mysteria gratiae, quae in tempore existunt, sunt entia creata, sed nullum ens creatum habet impossibilitatem, ut quando actualiter existit, possit evidenter et intuitive cognosci ab Angelo: ergo sive [illegible] mysterium gratiae quando actualiter existit; ac contra Incarnatio, potest evidenter et intuitive cognosci ab Angelo. Confirmatur 2.o ideo non posset Incarnatio cognosci naturaliter evidenter et intuitive ab Angelo, quia est ens supernaturale, sed esse ens supernaturale non obstat, ut possit naturaliter cognosci evidenter, et intuitive ab Angelo. Probo min. quia ens dicitur supernaturale tum quia cognoscentis, id autem [illegible] efficientis: [illegible]

Huius solutiones multis difficultatibus impeditas adhibent DD.es, et vim huius argumenti enervarunt; quibus omissis, nam prolixum est

Dicat

Arguitur 1.º quia omnia mysteria gratiae, quae in tempore existunt, sunt entia creata; sed nullum ens creatum dicit impositionem, ut, quod actualiter existit, possit naturaliter cognosci evidenter et intuitive ab Angelis: ergo omne mysterium gratiae, ac consequenter Incarnatio, quod actualiter existit potest naturaliter cognosci evidenter et intuitive ab Angelo. Arguitur 2.º Ideo non posset naturaliter Incarnatio cognosci evidenter et intuitive ab Angelo, quia est ens supernaturale; sed esse ens supernaturale non obstat, ut possit naturaliter cognosci evidenter, et intuitive ab Angelo: ergo etc. Probatur minor. quia ens non dicitur supernaturale ratione cognoscentis, sed ratione efficientis; etenim non dicitur id, quod non potest produci, nisi a causa efficiente supernaturali, supernaturale est: ergo etc. Arguitur 3.º quia Angeli in Sacramento Eucharistiae naturaliter cognoscunt evidenter et intuitive non esse substantiam panis, et accidentia esse ibi sine subiecto: ergo cognoscunt evidenter sine natura modum supernaturalem, quo accidentia existunt sine subiecto: et existentiam supernaturalem corporis Christi sub speciebus panis. ergo etc.

Principium angelicum, ut eius vim enervent, plures adhibent Philosophi solutiones variis difficultatibus impeditas; ego ex meis principiis in Philosophia stabilitis illud facili negotio solvam. Praemitto 1.º ex lib. 1. Phys. ~~disp. 3.~~ contra 4. disp. 3. sec. 1. carentias rerum non esse in se cognoscibiles; quia cum in se ipsis non sint formaliter a parte rei aliquid, sed pure nihil, non sunt in se ipsis positive attingibiles; et eatenus solum possunt cognosci, quatenus ex eo, ~~quod~~ quod non percipiatur existentia rei positiva, resultat in cognoscente actus negativus, quo negatur talis rei positive existentia. Praemitto 2.º ex Metaphysica disp. 5. disp. 2.ª sec. 2.ª subsistentiam creatam consistere

in

in negativo, sive non addere ultra naturam completam in esse rei aliquam entitatem positivam, sed solum negationem ut a nobis explicatam unionis hypostaticae dum aptitudinalis dum actualis ad naturam non imperfectionem.

Unde iam facilis apparet argumenti solutio. Angelus lumine nali nec cognovit, nec alia ratione potest cognoscere, in Christo Domino carentiam subsistentiae creatae; ~~nec~~ neq. enim illa ipsa videt, nec potest videre in se ipsa, quam addit subsistentia ultra naturam completam in esse rei; et cum aliunde non possit lumine nali cognoscere evidenter unionem hypostaticam Christi Domini cum verbo divino; ~~nec possit~~ consequenter in Angelo resultare actus negativus, quo negaret illam humanitatem subsistere in proprio supposito, nec actus, quo affirmaret subsistere in supposito divino: ac proinde penitus ignorabat, an illa natura esset in proprio supposito, vel an in alieno: ac proinde vim eius naturalem potentiae intellectivam penitus latebat mysterium, eodem modo ac latebat homines, qui Christum Dominum aspiciebant: et sicut reliqui homines iudicabant illam naturam humanam subsistere subsistentia creata; ita Angelus solo lumine nali iudicabat illam naturam subsistere subsistentia creata; quod quia de novo accideret, supernaturale erat, et ut tale non poterat evidenter cognosci ab Angelo suis viribus relicto. Nihilominus Angelus cognoscit lumine nali suppositum creatum, quia cognoscit naturam in esse rei completam, et non videt eius unionem naturalem ~~ipsius~~ aut naturam cognitam cum altera natura, inde evidenter infert in esse evidentia abstractiva et nali suppositum creatum.

~~Nec~~ Et si in Christo Domino deciperetur Angelus, iudicando naturam humanam Christi Domini subsistere in supposito creato; non cognoscet se decipi; nam cum Incarnatio sit supernaturalis; et eo de

quia quod est naturaliter cognoscibile ab Angelo in relequis sibi, caret ingeniorum supposito creato in Christo Domino; et

Et ideo non debet Angelo cognoscitio reflexa, qua cognoscat se decipi in eo eventu iudicando naturam humanam Christi Domini subsistere in supposito creato: quoniam cum Incarnatio sit supernaturalis, et eo de titulo mysterium intellectui creato, ipse petit ne decipiatur ... concursus ad eliciendam cognitionem exequa infer... entis supernaturalis

titulo mysterium reconditum viribus proprijs cuiusque
vis intellectus nalis, ex se petit, ne detur à Deo concur-
sus ad eliciendam cognem nalem, ex qua inferat
evidenter existentiam entis supernalis; ac proinde ad eli-
ciendam cognem reflexam, qua Angelus iudicat se
in eo eventu decipi indicando humanitatem Christi
Dñi subsistere in proprio supposito creato; quod in-
de evidenter inferret existentiam subsistentiam alienae

Ad 1m confirmationem reo ne-
gando minorem. quod entia initiative supernalia sunt improportionata, ut cognoscantur evidenter ab intellectu
creato suis proprijs viribus relicto.

Ad 2. confirmationem etiam ne-
ganda é minor; ad cuius probationem fateor ens diu
supernale non esse efficientis, a qua accipit ée; contendimus
etiam ostendi, id, quod hac roe supernale é, ée
etiam supernale in ée obi, et improportionatum non
cui intellectus creati nalitur cognoscentis

Ad 3. ne cogamur in-
tegrum disputationem de incognoscibilitate nalis praesen-
tiae Sacramentalis ad materiam de Sacramento Eu-
charistiae pertinentem importune in hunc locum
transferre, breviter reo decisionem ~~panis~~ substan-
tiae panis et existentiam accidentium quaecumque extra
subiectum quae roe supernaturalitatem involvunt,
non cognosci ab Angelo hunc nali; neque cognosci
nalitur ab ~~[illegible]~~ ipso praesentiam supernalem corpo-
ris Christi; neque ipsi ~~debere~~ ée nalitur de-
bitam notitiam, per quam reflexe animad-
verteret se non videre praesentiam supernalem cor-
poris Christi, et reliqua supernalia, quae in hoc
mysterio ~~[illegible]~~ miscent; nec debitam ipsi ée iure nali
cognem, qua iudicet ibi aliquid ée, quod ipsi à Deo
occultet.

Sm

Dm̃ ẽ nobis 2.° Seclusa revelatione et miraculis in confirmationem Incarnationis à Deo factis, neque probabilita potuit cogi ab intellectu creato suis viribus relicto exist.a Incarnationis, ut talis. Pro solutione. Mysterium Incarnationis ut existens ab Scrip.a, Concilijs et Patribus dicitur absolute investigabile et rõe nali incognoscibile; sed quod possit lumine nali cognosci probabilita, n̄ dicit absolute investigabile, et incognoscibile nalita: nam fere oia, quæ scimus homines, et de quibus disputamus, n̄ dicunt investigabilia, nec nalita incognoscibilia, et eã tm̃ probabilita sciamus. Ergo mysterium Incar.is ut existens n̄ potest lumine nali cogi probabilita.

Probatur 2.° Nam ut probabilita cognoscat exist.a Incar.is, req.a rõ natũs positiva nalis persuadens eam existentiam. Sed nulla rõ nalis positiva dat, quæ persuadeat existam Incar.is. ergo &c. Confirmat. quia licet Intellectus creatus possit lumine nali solvere eas rões, quæ possunt adduci cõ existam Incar.is, q.a possunt cogi eas nec evidentes; nihilominus n̄ potest invenire rõem nalem, ex qua inferat positive existam Incar.is. ergo &c.

Sec 7.a

An ergo post revelationem, et miracula sit cognoscibilis Incar.io

Oportet pro solutione huius difficultatis lucem advertere triplicem dari evidentiam: metaphysica, physica, et moralis: quæ triplex evidentia ~~metaphysica e, quæ fundat in rebus ipsis, quæ cognoscuntur, secundum attributis, quibus cognoscunt~~ ... metaphysica antis cum eventis possit etiã involvere ... veritatem antis iungi cum falsitate eventis: hoc pacto mediis ... cum extremis. Evidentia vero physica

Oportet

Oportet ad uberiorem huius difficultatis lucem advertere triplicem dari evidentiam, metaphysicam, physicam et moralem: et licet haec triplex evidentia non sit in rebus ipsis, quae cognoscuntur, fundatur in ipsis. quamobrem evidentia metaphysica reddit impossibilem dissensum, et excludit omnem dubitandi, fundaturque in metaphysica connexione entis cum vero; ens, cuius in contradictionem, veritatem entis iungi cum falsitate veri: hoc pacto connectitur unio cum extremis. Evidentia physica, quando ita evidenter cognoscimus obiectum, ut non formidemus, quod aliter se habeat, si naturae leges servent; fundaturque in exigentia naturae, quae absque miraculo non potest violari. Ita connectitur calor cum luce. Evidentia moralis datur, quando non possumus de obiecto dubitare, an existat, ut nobis proponitur, vel aliter, rebus existentibus, ut prudentia dictat eas existere, quia oppositum rarissime contingit. Sic certo cum evidentiam credit evidens necessitas alicuius peccati venialis in decursu longi temporis

unde rogamus: An Incarnatio D. verbi sit ~~evidens~~ ~~saltem~~ ~~naturalis~~ evidenter saltem quasi ex his evidentiis, post revelationem et miracula in confirmationem huius mysterii patrata?

Dicendum est nobis 1º. Post revelationem et miracula in confirmationem Incarnationis patrata, aliaque ~~motiva~~ credibilitatis argumenta, evidens est evidentia morali tam possibilitas, quam existentia Incarnationis. Hanc conclusionem cum omnium theologorum calculo ~~reddendam~~ ~~approbatam~~. Quia Incarnatio (sicut et reliqua fidei mysteria) per miracula et alia credi-

credibilitatis argumenta, reddit evidentia moralitèr credibilis: sed eatenus quod miracula et alia credibilitatis argumenta reddit evidentia moralitèr credibilis, quatenus quod ea ~~reddit~~ proponit evidentiae moralitèr ut vera: ergo quod ea proponit Incarnatio evidentia moralitèr ut vera. Probo minorem. Quia miracula et alia credibilitatis argumenta non alia ratione movent rectam voluntatem ad credendam Incarnationem revelatam, nisi quatenus ostendunt Deum revelasse Incarnationem, et esse divinam illam revelationem, quae ut divina proponit; sed miracula et alia credibilitatis argumenta quae id ostendunt evidentia morali, eadem evidentia morali ostendunt veram esse revelationem, et eius obiectum esse, sicut praeam proponitur: nam Deum rem sic scire, et eam dicere infert infallibilitèr [illegible] eo sicuti proponitur: quod est.

Dico esse nobis 2° Post revelationem et miracula in confirmationem Incarnationis patrata, ~~reliqua~~ quod credibilitatis argumenta, non posse ~~Angelus~~ intellectus creatus cognoscere evidentia evidentia metaphysica possibilitatem, aut existentiam Incarnationis. ~~Probo~~ conclusionem. Quatenus intellectus creatus post revelationem, et miracula in confirmationem Incarnationis patrata, reliquaque credibilitatis argumenta, posset cognoscere evidentia metaphysica possibilitatem et existentiam Incarnationis, quatenus cognosceret evidentia metaphysica 1° eum, qui loquitur de Incarnatione, affirmare in sensu reali possibilem esse, et existere Incarnationem. 2° ea miracula non esse apparentia, sed vere et realitèr miracula: 3° Deum non posse efficere miracula in iis circumstantiis, in quibus prudentèr posset iudicari ea esse facta in confirmationem

falsi

falsæ doctrinæ: sed post revelationem, miracula aliaque credibilitatis argumenta non posse intellectus creatus ea tria cognoscere, evidentia metaphysica, ergo neque posse cognoscere evidentia metaphysica possibilitatem, et exigentiam Incarnationis.

Consequentia legitima est: probatur minorem, et inde probatur. Nam ea talem quandam cognitionem evidentem abstractivam Incarnationis, nazium cognoscere evidenter antecedens, ex quo infert evidenter tam possibilitatem, quam exigentiam Incarnationis; sed solum ea tria componunt antecedens, ex quo inferat evidenter tam possibilitatem, quam exigentiam Incarnationis: ergo etc. Probo minorem; quia antecedens ex quo infert evidenter tam possibilitatem, quam exigentiam Incarnationis est post revelationem et miracula et hoc: Sanctus Petrus dicit mihi Deum revelasse possibilitatem et exigentiam Incarnationis Dominus Verbi suscitavit vere et realiter mortuum in confirmationem suius doctrinæ: quod verum miraculum nequit fieri a Deo in confirmationem falsæ doctrinæ; ergo etc.

Minorem primi syllogismi sic suadeo. Non posse intellectus creatus verbi gratia Angelus evidentia metaphysica cognoscere primum. Nam suæ realis loquutionis dependet a voluntate loquentis; sed voluntas loquentis non potest cognosci evidentia metaphysica ab Angelo suis viribus relicto: ergo suæ realis loquutionis non potest cognosci evidentia metaphysica ab Angelo suis viribus relicto: itaque Angelus suis viribus relictus ad summum certitudine morali cognoscet suam realem loquutionis.

Nec 2.m posse supernaturali cognoscere evidentia evidentia metaphysica. Etenim

resurrectio, vera Dñi supponit Dnum fuisse mortuum in instanti; sed Angelus hunc nalis non posse cognoscere evidentia metaphysica Dnum illum fuisse mortuum in instanti anti: ergo non posse cognoscere evidentia metaphysica illam esse veram resurrectionem. Maior est certa: nam vera Dñi resurrectio consistit in eo, quod in dicto instanti existat unio animae cum corpore, quae in instanti anti non existit; existit tamen aliquando. Minor vero probatur ~~...~~ Angelus non posse cognoscere evidentia metaphysica illam unionem non fuisse in instanti anti. ~~...~~

a Angelum cognoscere evidentia metaphysica illum Dnum fuisse mortuum in instanti anti: est Angelus non posse cognoscere evidentia metaphysica unionem animae cum corpore illius Dñi, quae aliquando existit;

~~illam unionem non fuisse in instanti anti ...~~

Unde Angelus ex eo, quod in illo instanti anti non videat unionem illam, quam posse hunc nalis evidenter videre, posse elicere actum, quo neget unionem existere, et actum quo asserat illum Dnum fuisse mortuum; certum non posse elicere actum evidentem evidentia metaphysica, quo cognoscat illam unionem non existere, etiam si per cognitionem reflexam cognoscat se eam unionem non videre; nam adhuc posse dubitare: an, quod ipse non videat eam unionem, proveniat ex eo, quod non existat unio, vel ex eo, quod sibi deneget a Deo concursus per aliquem finem ab ipso intentum, et sibi instrum ad eam videndam. ergo non cognoscit evidenter evidentia metaphysica illam unionem non extitisse in instanti anti, ac consequenter non cognoscit evidenter evidentia metaphysica illam esse veram resurrectionem.

Nec 3.m

Dico 3.um posse Angelum lumine
nali cognoscere evidentia evid.a metaphy.ca, si vera
sit sententia DD. optime nos, qui docent deum posse
efficere verum miraculum in circumst.is in quibus
possit prudenter iudicari illud esse factum in confirma-
tionem falsae doctrinae, ut si possit illud efficere ex ani-
mo confirmandi falsam doctrinam. Imo nec posse An-
gelus id lumine nali cognoscere evidentia evid.a metaphy-
sica, ut falsa sit predicta sententia: nam cum impos-
sibilitas, sive impotentia ad patrandum illud mira-
culum propter finem a Deo intentum, etiamsi solin-
dum, non sit perfectio simpliciter simplex ex suo
conceptu universali, vel non sit unde lumine
nali inferat Angelus evidentia evid.a metaphy-
sica illud gratum esse perfectionem simpli-
citer simplicem, inferunt, quod non sit aliquod fun-
damentum nale, ex quo possit Angelus ipso
lumine nali cognoscere evidentia evid.a metaphy.ca
dari in Deo impotentiam ad patrandum in iis cir-
cumst.is illud miraculum: ergo de facto ad ul-
timum adhuc post revelationem et miracu-
la in confirmationem mysterii Incarnationis a Deo
patrata, aliaque credibilitatis argumenta,
non posse Angelus lumine naturali cognoscere
evidentia evidentia metaphysica possibilita-
tatem et existentiam mysterii Incar.is
D. verbi.

Dico 4.to Angeli et Daemones evi-
denter lumine nali cognoverunt existentiam Incar.is post conceptionem
semel miracula in confirmationem Incar.is a Deo patrata, et alia a credib.
angelica: etiam daemones evidenter sciunt non posse
patrari verum miraculum in confirmationem falsae
doctrinae: et simul videbant plura a Xpo Dno pa-
trari vera miracula in confirmationem Incar.is
ac proinde poterant lumine discursum evidentem

Dico 5.to posse Angelum lumine nali evidentia evid.a meta-physica cognoscere possibilitatem vel existentiam Incar.is

strare. Ea doctrina, in cuius confirmationem verum miraculum à Deo fit, vera est; sed in confirmationem doctrinae de existentia incarnationis verbi divini vera miracula à Deo fiunt: ergo doctrina de existentia incarnationis verbi divini vera est: Hae praemissae sunt evidentes Daemonibus, et consequentia legitima: ergo verus etiam erat illis evidens.

Idem arguitur secundo, quia Daemones in via habuerunt fidem Christi venturi: et in peccatum lapsi fuerunt, quia proposito Christo et futuro, noluerunt illi debitam solvere reverentiam: ergo postea habebant cognitionem evidentem de revelatione sibi facta, et de suo peccato à se ipsis commisso: ergo cum ex una parte viderent propriam subsistentiam humanitatis Christi Domini, et ex altera parte haberent memoriam revelationis dictae, et viderent miracula à Christo Domino patrata, evidenter inferebant Christum esse filium naturalem Dei Incarnatum.

Plures rent Daemonem divina virtute fuisse impeditum, ne cognosceret evidenter incarnationem esse peractam; idque confirmant quibusdam S. Ignatij verbis, quas refert D. Hieron. in illud Matth. c. 1. cum esset desponsata. Ego vero huic doctrinae non acquiesco, neque negotium; ad primum consequentiam nego majorem. Nam ut diximus q. Alec 3m Angelis, in cognitione evidenter impossibile Dei ad patrandum verum miraculum in circumstantiis in quibus possit prudenter iudicari illud esse factum in confirmationem falsae doctrinae.

Ad 2am dico Daemones ante quam haberent in peccatum habuisse in via fidem de Christo venturo: nempe in sorte interiori cognovisse humanitatem fore sustentandam subsistentia verbi divini; nam potuerunt per revelationem solum cognoscere aliquem hominem futurum filium Dei naturalem et cognita ejus

re

~~rare hunc Jovem in singulari futurum filium Dei nali~~. Sed demum ipsos ~~fuisse revelatum~~ per eandem cognoscere hunc Jovem futurum filium Dei natalem; adhuc non infert eos potuisse vi revelationis evidenter cognoscere hunc naliterstam Incar. S.: nam ea revelatio potuit esse obscura, et ut sic non fecisset proponeret ut evidenter credibilis; et potuerunt ipsi propter malam suam dispositionem illam non adhaerere firmiter, vel non meditari rationes, quibus fiebat evidenter credibilis ~~quae illam reddebant evidenter credibilem~~. Insuper demus ipsos per claram revelationem cognovisse hunc Jovem futurum filium Dei natalem; at quod illis non fuit revelatum, potuerunt tunc ignorare, demum in quo ille futurus erat filius Dei natalis: ac proinde dubitare, an quae dignitas illi esset tribuenda independenter a meritis, seu potius propter merita de condigno: nam poterat iudicare unionem hypostaticam conferendam esse ipso dno post mortem, quam illi olim antibus parabat immensa futurus, ne eius meritis crescentibus ~~maior ipsi gloria tribueretur~~.

rare hunc Jovem in singulari futurum Dei filium naturalem. Sed demus ipsos per revelationem cognovisse hunc Jovem in singulari futurum filium Dei natalem: adhuc inde non infert Daemones potuisse vi revelationis praecise evidenter cognoscere hunc naliter incar. S.; nam ut revelatio proponeret ut evidenter credibilis, non esset clara, sed obscura; et Daemones potuerunt vel propter malam suam dispositionem illi non adhaerere firmiter, vel non attendere ad ea, per quae reddebatur evidenter credibilis.

Insuper ponamus revelationem fuisse claram, et Daemones per illam cognovisse hunc Jovem fore filium Dei natalem: adhuc non po-

fi

sitv, potuerunt ignorare tempus, in quo ille Xto futurus erat filius Dei natis; et an ea dignitas illi eet à Conceptione tribuenda independenter à meritis, seu potius propter merita de Congruo: et cum ea sit invidiosa, et ni credat alienam excellentiam quam posse aliqua arte negare; potuerunt Dæmones invidia furentes judicare unionem hypostaticam ni eê, nisi post eius mortem, illi Xti conferendam, atque eiusque mortem anxie sollicitabant, ne vita maiora forent merita, et post mortem maiori coronarent gloria. Unde aperte colligitur Dæmones, etiam post revelationem sibi factam de Xpo venturo et post miracula ab se visa, quæ Xpus Dnus patravit, ni cognovisse evidenter Xpum Dnum iam eê in re filium Dei naturalem, ac consequenter ni cognovisse evidenter unionem hypostaticam et Incarnationem ut existentem.

Dices 2.º Incarnatio verbi post revelationem, miracula in eius confirmationem patrata, reliquaque credibilitatis argumenta ê evidenter ~~credibilis~~

Dm̃ e nobis 3.º Adhuc post revelationem, et miracula in confirmationem Incarnationis patrata, aliaque credibilitatis argumenta, ni ê evidenter evidentia physica possibilitas, sive existentia Incarnationis relicto intellectui creati luminis naturalis relicto. Hæc conclusio infertur ex re, qua ante probavi. Nam cum ni possit intellectus creatus lumine naturali cognoscere evidenter evidentia physica, saltem quoad 2.am et 3.am eius partem illud ens ex quo evidenter evidentia physica infertur possibilitas et existentia Incarnationis, ni potest lumine naturali, adhuc post revelationem et miracula, aliaque credibilitatis argumenta cognoscere evidenter evidentia physica

possibilitatem, et existiam Incar.is.

Dico 2.º nobis 4.º: Post revelationem et miracula posse intellectus creatus lumine nali cognoscere probabilita probabilitate extrinseca tam possibilitatem, quam existam Incar.is. Pro hac solutione sunt plurae et insignia sanctorum Patrum testimonia, quibus ostendunt Dæmones non cognovisse evidenter, cognovisse tamen probabilita existam Incar.is: ea affert D. Thomas 3. p. q. 44 art. 1. ad 2m. sup illud Lucæ 4. si filius Dei es et ita fat D. Ambrosius. Quid sibi vult talis sermonis exorsus, nisi quia cognoverat Dei filium esse venturum; sed venisse per infirmitatem corporis non putavit! sed post modus visis miraculis, ex quadam suspicatione conjecturavit eum esse filium Dei. Insuper super illud Marci c. 1. Scio, quod sis sanctus Dei, dicit D. Chrysostomus, quod non certam aut firmam adventus Dei habebat notitiam; sciebat tamen istus esse Christum in lege promissum. Item Augustinus verbis suis c. 4. Quia sciebant ipsum esse Christus addit D. Thomas ubi s.a: quod autem ipsum confitebant esse filium Dei, magis erat ex quadam suspicione, quam ex certitudine. Beda l. 2. c. 14 in Lucam quia cum ieiunio fatigatum eum diabolus videret, verum hominem intellexit; sed quia tentando non prævaluit, utrum filius Dei esset, dubitabat. Nunc autem per signorum pro vel intellexit, vel potius suspicatus est esse filius Dei. D. Hieronymus in cap. 8 Matt. dicit: Dæmones suspicari magis filium Dei, quam nosse intelligendi sunt. Igitur Dæmones intellexerunt illum hominem saltem aliquando futurum filium Dei nato et probabilita iudicarunt iam tunc esse filium Dei

na

natem, visis eius miraculis, et consideratis Prophetiis.

Pro vero conclusionem. quia fides humana multorum hominum, praesertim doctrina et virtute pollentium, et miracula seu vera, seu apparentia in confirmatione alicuius doctrinae patrata valde movent ad eliciendum iudicium naturale probabile de veritate testificata; sed quilibet intellectus creatus sive humanus, sive Angelicus, post revelationem de Incarnatione, videt plures homines doctrina et virtute pollentes testificari existentiam Incarnationis, et videt plura miracula in confirmationem huius veritatis fuisse à Deo patrata, quae licet non sciat evidenter esse vera, et à Deo confirmata ex animo confirmandi hanc veritatem esse patrata, nihilominus prudenter potest iudicare ea esse vera miracula, et à Deo esse facta ex intentione confirmandi eam veritatem: ergo tunc potest elicere iudicium naturale probabile de existentia, ac consequenter de probabilitate Incarnationis.

Confirmatur: quia Haereticus negans mysteria, assentit Incarnationi Verbi divini: ergo habet motivum probabile ad assentiendum Incarnationi. Probatur consequentia quia intellectus non potest assentiri obiecto nisi vero vel saltem probabiliter proposito; sed ille assensus non est supernaturalis, siquidem ex fide non est: ergo est naturalis. Ergo potest intellectus creatus, post revelationem et miracula, habere naturalem cognitionem probabilem probabilitate extrinseca existentiam, et possibilitatem Incarnationis. Cum veritati assentit propter auctoritatem Dei revelantis, vel saltem illam proponentis; [illegible] est nobis [illegible]: Adhuc post revelationem et miracula in confirmationem Incarnationis facta, aliaque credibilitatis argumenta nullus [illegible] le

Confirmatur 2o quia si nullus posset dari actus naturalis circa existentiam et possibilitatem Incarnationis, nos evidenter cognosceremus [illegible] actus [illegible]; sicut idem cognoscimus nos habere plures actus circa hoc mysterium, et aliunde nobis constaret eos non esse naturales; ergo evidenter cognosceremus eos esse supernaturales: quod fatendum [illegible]: ergo [illegible] actus [illegible] circa existentiam et possibilitatem Incarnationis.

tellectus creatus, potest, vel sive nati coram, probabilitate probabilitate intrinseca existentiam et possibilitatem Incarnationis D. Verbi. Pro conclusionem. Quia etiam supposita revelatione vel Dei revelantis vel Angeli, vel hominis docentis existentiam Incarnationis, eamque miraculis confirmantis, non potest, qui haec audit et videt, sive credat, sive non credat, lumine naturali invenire medium, ex quo inferat positive existentiam et possibilitatem Incarnationis D. Verbi: quia adhuc post revelationem et miracula aliaque credibilitatis argumenta, nullus intellectus creatus potest sive naturaliter probabilitate intrinseca, existentiam et possibilitatem Incarnationis D. Verbi. Pro aliquo medium est medium, sive principium naturale, quod contineat virtualiter veritatem supernaturalem, quam virtute naturali non potest virtualiter continere.

vel etiam fide intuitus

ut fides reddat intellectum solertiorem ad inquirenda media probanda veritate revelata, et in virtute tota ea scientias, si desit medium naturale, quod contineat virtualiter veritatem revelatam, quam non potest naturaliter elicere.

Quia lumen revelationis eatenus elevat intellectum ad eliciendam cognitionem quam non potest naturaliter elicere, quatenus intellectus eo adiutus simul cum sive principio elicit cognitionem supernaturalem, id implicat, quod intellectus lumine revelationis adiutus simul cum eo eliciat supernaturalem cognitionem, et quod eam eliciat suis viribus naturalibus relictus: uti Deus elevat aquam per obedientialem potentiam, ut producat gratiam, non vero illam elevat, ut naturaliter producat gratiam, sed ut illam producat supernaturaliter: quia ea omnia simul cum revelatione ut sive fidei afferuntur, erunt inca, ut intellectus creatus supernaturaliter credat existentiam et possibilitatem Incarnationis, non vero ut eam cognoscat naturaliter.

nam fides neque novam rerum, neque maiorem extensionem quoad continentiam virtualem tribuit rebus naturalibus seu supernaturalium; nec potest efficere, ut lumen naturale suis viribus relictum extendat ad eas veritates, quae excedunt vires luminis naturalis;

Dices. Illi, qui damnati sunt, quia negarunt Incarnationem, sciunt evidenter se errasse: quia sciunt evidenter Incarnationem inde aliter se habere, quam ipsi crediderunt: quia eam cognoscunt evidenter sicuti est; sed actus, quo id cognoscunt non potest esse supernaturalis; quia in inferno

nullus est actus supnalis: ergo cognoscunt tunc nali tam existentiam, quam possibilitatem Incarnationis. Probatur. quia Demones in Inferno recordant revelationis sibi facte circa Incarnationem: ergo actu nali cognoscunt certo Incarnationem.

Facili negotio possent haec solvi, si diceremus cum Durando in 3. distinctione 23. q. et Alensi 3. parte q. 64 art. 7. et alijs manere [fidem] fidem in damnatis et Demonibus, et ea supernaturalia, quae possunt esse occasio maioris tormenti. Verum quia oppositum docent citra Theologi cum D. Dionisio de divinis Nom. c. 4 dicente carere damnatos omnibus divinis donis, ideo Damnatos et Demones dixi evidenter se errasse ex illud Sapientiae c. 5: ergo erravimus; nihilominus non cognoscere evidenter Incarnationem; nam ut cognoscant evidenter suum errorem non est necesse, quod cognoscant evidenter veritatem oppositam

Incar.is D. verbi, cui veritati assentitur propter extrinsecam authoritatem Dei dicentis, vel hois illam proponentis.

Confirmatur 2.o quia si nullus posset dari assensus nalis circa existentiam et possibilitatem Incar.is nos evidenter cognosceremus nros assensus circa hoc mysterium esse fidei divinae essentialis; sed hoc nequit admitti: ergo. Probo sequellam maioris. Nam cognoscimus reflexe nos habere plures assensus circa hoc mysterium; et aliunde nobis constaret eos non esse nales: ergo evidenter cognosceremus eos esse fidei divinae essentialis: ergo dandum est nos habere plures assensus probabiles probabilitate extrinseca circa existentiam et possibilitatem Incar.is D. Verbi.

Dicendum est nobis 3. Adhuc post revelationem et miracula in confirmationem Incar.is facta, aliaque credibilitatis argumenta, nullus intellectus creatus, etiam fide divina instructus, potest sine nali cognoscere probabilitate probabilitate intrinseca existentiam et possibilitatem Incar.is D. verbi. Probo conclusionem quia etiam supposita revelatione vel Dei revelantis, vel hominis docentis existentiam Incar.is D. Verbi, eamque miraculis confirmantis, non potest, qui hoc audit et videt, sive credat, sive non credat, sive sit instructus fide divina, sive non sit, solo lumine nali invenire medium, sive principium nale, ex quo inferat existentiam, et possibilitatem Incar.is D. verbi: ergo. Probo ans. quia licet fides divina reddat intellectum creatum solertiorem ad inquirenda media, etiam nalia, confirmanda veritate revelata, erit tamen inutilis tota ea solertia, si desit medium, sive principium nale, quod contineat virtualiter veritatem revelatam, vel cum ea nectatur:

nam fides d.ta neque novam mentionem, neque maiorem extensionem quoad continentiam virtualem potest tribuere rebus naturalibus seu rerum supernaturalium; nec potest efficere, ut lumen naturale suis tantum viribus relictum extendat ad eas veritates, quae excedunt vires cognoscitivas naturales ipsius; sed nullum est medium, sive principium naturale, quod contineat virtualiter sive connectat cum veritate supernaturali, qualis est Incarnatio D. Verbi: ergo etc.

Confirmatur. quia lumen revelationis eatenus elevat intellectum creatum ad eliciendam cognitionem, quatenus intellectus eo instructus simul cum illo partialiter concurrente elicit supernaturaliter cognitionem, quam non potest naturaliter elicere; sed non significat quod intellectus lumine revelationis instructus simul cum eo partialiter concurrente eliciat supernaturaliter cognitionem, quam non potest naturaliter elicere, et quod eam eliciat suis tantum viribus naturalibus relictus: v.g. ratio probabilem sententiae Deus elevat aquam, ut producat physice gratiam; non vero illam elevat, ut naturaliter producat gratiam, sed ut illam producat supernaturaliter: ergo omnia supradicta simul cum revelatione, et lumine fidei d.ae non possunt efficere, ut intellectus creatus supernaturaliter credat existentiam et possibilitatem Incarnationis D. Verbi; non vero ut eam cognoscat naturaliter probabiliter probabilitate intrinseca.

~~Ut doctrina huius conclusionis [illegible] manifesta fiat dones~~ Dices. Incarnatio D. Verbi post revelationem, et miracula in eius confirmationem patrata, aliaque credibilitatis argumenta est evidens evidentia morali, ut tradidimus in 1.a conclusione; et cognoscibilis supernaturali probabiliter probabilitate extrinseca, ut constat ex conclusione 4.a: ergo etiam est cognoscibilis naturali probabiliter

proba

fiabilitate intrinseca.

Reo neg.do wam. q.a intellectus creatus adiutus miraculis et alijs motivis, ex quibus Incarnatio revela d. reddit evidens evid.a morali, q.a redditur evidenter moraliter credibilis ex eo, quod ex illis inferat evidenter moraliter q.d sit ~~revelata~~ à Deo, potest existam et possibilitatem Incar.is ~~evidenter moraliter~~ cognosc.e moraliter evidenter, n. evidentia intrinseca, qua in se ipsa evidenter cognoscat intrinseca connexio p.dicati cum subiecto, v.t possibilitatis et existentiae cum Incarn.e

Sec. 5.ª

An intellectus creatus adiutus revelatione et fide ut obiectis possit cognoscere Incarnationem D. Verbi.

Dicendum est nobis 1.º si intellectus creatus certo cognoscat affirmative revelationem et fidem de Incarnatione D. Verbi, sive eas cognoscat per aliam fidem reflexam, sive aliunde, certo et infallibiliter inferet existentiam et possibilitatem Incarnationis. Sic absolutionem. Ponamus quempiam habere fidem, sive eiusdem metaphysicam de qua fide et revelatione; tunc posse ita discurrere. Quidquid Deus revelat, verum est; sed Deus revelat Incarnationem D. Verbi existere: ergo Incarnationem D. Verbi existere verum est: ergo Incarnatio D. Verbi existit. En maior est evidenter certa; minor etiam certo cognoscita, ut supponimus: ergo conclusio certa et infallibilis est; et certo et infallibiliter infertur.

Probatur. Ponamus quempiam cognoscere certo se credere vel credidisse Incarnationem ut possibilem et existentem, ob sibi propositam revelationem de tali mysterio; et ipsum aliunde cognoscere hanc revelationem esse certam; ac etiam eum cognoscere certo fidem, qua huic mysterio assensum praebet, esse divinam: tunc iste posse ita discurrere. Quidquid fide divina creditur, verum est; sed ego fide divina credo Incarnationem ut possibilem et ut existentem: ergo Incarnatio possibilis et existens est.

Dicendum est nobis 2.º si intellectus creatus adiutus videat intuitive revelationem Incarnationis, vel actum fidei divinae; et adiuvet illo principio lumine naturali noto, Deus revelat, verum est, inferet certo et infallibiliter possibi-

Deus quoad [illegible] mysteria
bilitatem et existentiam Incarnationis. Pro. Nam ex
hoc syllogismo evidenter infertur nostra conclusio. Quidquid
Deus revelat, verum est; sed Deus revelat Incar-
nationem D. Verbi et possibilem et existere: ergo In-
carnatio D. Verbi est possibilis, et existit. Maior
est primum lumen, non notum: minor est evidens ex
suppositione, quod divina revelatio intuitive vide-
atur; ut supponimus in nostra conclusione:
ergo conclusio evidenter infertur.

Pro conclusionem quoad 2.am partem. Quia actus fidei divinae ut fidei divinae
est secundum intrinseca sua praedicata
est connexus essentialiter cum divina revelatione:
ergo quidquid ex illo principio: quidquid Deus revelat, verum est, et
ex revelatione divina intuitive visa potest deduci infallibiliter
infertur etiam infallibiliter, saltem mediate, infertur
emanat ex eodem principio et actu fidei divinae, ubi fi-
dei divinae est secundum intrinseca sua praedicata intuitive
viso; sed ex dicto principio, et ex revelatione Dei Incarnationis in-
tuitive visa, infertur certo et infallibiliter In-
carnatio D. Verbi ut possibilis, et ut exi-
stens: ergo ex eodem principio, et actu fidei divinae ut talis in-
tuitive viso secundum sua praedicata intrinseca, saltem
mediate infertur certo et infallibiliter Incar-
natio D. Verbi ut possibilis et ut existens.

Dices actum fidei divinae non
connecti essentialiter cum divina revelatione ut existente.
Et ratio est. Quia actus fidei divinae secundum sua praedicata intrinse-
ca solum connectitur cum revelatione divina cognita:
nam obiecta non movent intellectus et voluntatis, nisi ut cognita
quae sive existat, sive non existat revelatio divina, dummodo
ut existens cognoscatur, eodem modo elicietur
et durabit actus fidei divinae, ut fides divina est: ergo fi-
des divina secundum sua praedicata intrinseca, et si nec-
dat cum revelationis divinae existentia ut cognita,
non connectitur essentialiter cum ipsa revelatione
divina ut existente.

Neo

Reo actum fidei d.e, vt fidi d.e e sm sua grata intrinseca sneiti essialita, n solum cum existta d.e revelatis vt cognita, sd etiam cum ipsa d.a revelatione vt existente; etiam si ob.a n moueant intellectum et voluntatem sm suy ee physicum, sd solum sm ie intentionale. Ro e. q.a habitus d.e fidei inclinat, et complet, elevatque potam natem, n vt prestet assum revelationi vt ps esse cognitæ, sd vt prestet assum revelationi d.e, quæ vere diuina e, et realita existit. quapp.e si revelatio existimata vere n existeret, actus fidei elicitus, nec eet supnalis, neque eliceret ab intellectu vt adiuto p habitum fidei d.e in talem actum particulita concurrente m; ac contra proorsus nalis foret. quam oonem si actus e vere actus fidei d.e et supnalis meuit.o essialita sm sua grata intrinseca, n solum cum d.a revelatione vt cognita, sd etiam cum ipsa d.a revelatione vt existente.

Dices 2.o S.o Incarnatio d. verbi pote certo et infallibilita cogi p cognatem. Probat.o cons. q.a Dæmon certo recordat.r revelationis sibi factæ de Christo venturo: g.o ex illa revelatione sibi facta et cognita certo cognouit Incarnem; sd n p cogem supnalem: g.o p cogem natem.

Facili negotio solueret obiectio, si cum Durando in 3. dyne 23 q. 9 et Alensi 3. part. q. 64. art. 7 et alijs diceremus in dæmonibus et damnatis manere fidem, et alia dona supnalia, quæ deseruire possunt vt ipsi maiori pœnæ afficiant.r ceterumq id falsum iudico, vt com̄. tradunt theologi cum D. Dionysio cap. 4. de dis Nominibus docente, carere damnatos oībq do-

nis

nis divinis, aliter respondendum e.

Resp.º Incarnationem D. Verbi posse cogi certo et infallibilitate per cogem naturalem, quae supponat cogem supnalem circa idem obj. Etenim Angelus, imo et quivis mens naturalis, debet habere cogem, per quam experiatur suas operationes tam intellectus, quam voluntatis; cum sit in discrimine, quod sic, qt. cogit suos actus supnales ad instar naturium, non cogat eos esse supnales: Angelus v.º, licet non debeat habere notitiam aliorum obiectorum entitative supnalium, debet intueri suas operationes esse supnales, ac certe suam visionem de Incar.ne esse supnatam, et talem, quam ipse lumine nali non posset acquirere, nec posset ab alio nisi à Deo ut agente supnali causari. Prob.º e. q.a cum Angelus sciat evidenter nihil natae ipsius latere, si non cognosceret supnatitatem suorum actuum, ipsum lateret eorum differ.a, evidenter inferret eos esse supnales; vel semper dubius maneret an id divinius occultaret sibi à Deo: quod 2.m minime credendum e: nam plura inde incommoda contra Angelorum gubernationi supervenirent.

quatenus obrem plausibilius videtur, quod ex suppositione, quod Angelus eliciat actum supnalem, debeant illi spes, per quas illos reflexe intueatur, et cogat ut supnalem, et existentem; quae quidem spes, licet non sint simpliciter, q.º ex suppos.e sit debitus, sunt tamen aliquid supnales, ergo ut 1.º existant, petunt actum supnalem existentem; et sufficient prorsus, ut producat actum eodem modo supnalem certo et reflexe tractus ad 1.m actum supnalem ut existentem. Quae quidem 2.a cognitio supnalis aliquid, qua Angelus intuetur 1.am

cogem

cog.nem simpliciter supernalem et existentem produxit spes naturales; quæ ideo tales sunt, quia sunt debitæ, et versant circa obiectum debitum naturæ Angelicæ; et deserviunt ad cognoscendam rationem cog.nem simpliciter quid supernalem ut præteritam, et absentem. Nec novum est actum simpliciter quid supernales producere spes naturales, nam etiam nostri actus supernales producunt habitus naturales facilitates proxima ad operandum.

Unde colligitur quod Dæmon possit recordari, ("revel.is sibi factæ de Incarne D. verbi") per cognitionem naturalem certo tractam ad cognitionem simpliciter quid supernalem ut præteritam, per quam expertus fuit et intuitus fuit suam ipsius conceptionem supernalem, ("sive revel.em") de eodem mysterio ut existentem. Quæ cognitio naturalis, qua cognoscunt supernalia ut præterita, multis de titulis imperfecta est: 1.o quia non est intuitiva, sed abstractiva: nam ex modo suo repræsentandi nequit complere suo obiecto; etenim efficaciter repræsentat cog.nem simpliciter quid supernalem ut præteritam. 2.o quia per illam memoriam talis cog.is præteritæ, ~~...~~ "rem" suæ cog.nis aliquando fuisse obiectam percipitur; at proinde non cognoscit immediate obiectum actus præteriti, sed ipsum actum præteritum et tendentem circa tale obiectum. 3.o hæc memoria, cum non ostenderet Incarnationem in se ipsa (quod idem tenendum est de iis cog.bus, quæ, ut supra diximus, dependent a revelatione per illa cognoscat Incarnatio) non repræsentaret intrinsecam rationem ex terminorum, nempe possibilitatis et existentiæ, cum Incarnationis, in se ipsa per propriam speciem, id quo recordaret Angelus, seu Dæmon per illam se aliquando vidisse hoc mysterium; est n. cognitio Incarnationis in attestante.

Disp. 2.a

De convenientia Incarn.is D. Verbi.

Sec 1.a

Nostra mens in multis conclusionibus explicatur.

Suppono 1.º conveniens est tale dicere rem ad illud, cui conveniens; ac proinde tria hic posse in examen vocari: 1.m an Incarnatio D. Verbi fuerit Deo conveniens: 2.m an fuerit hominibus conveniens: 3.m an fuerit conveniens reliquis creaturis, totique universo.

Suppono 2.º id, quod est uni conveniens sub una re, posse esse ipsi sub alia re disconveniens; et tunc ut discernatur, an sit absolute conveniens vel absolute disconveniens, considerandum est, utrum convenientia, quae ex illa re resultat, excedat notabiliter disconvenientiam, vel e converso, disconvenientia excedat notabiliter convenientiam: et si 1.m contingat, erit talis res abs.te conveniens: at vero si 2.m, erit absolute disconveniens. Suppono 3.º dupliciter posse unum esse alteri conveniens: 1.a quia illi aliquod commodum seu perfectionem confert: [illegible] nihil extra Deum, potest esse Deo conveniens.

2.º q.a et nullam perfectionem, vel commodum addat, est tamen consonum eius naturali inclinationi constituti, ipsumque decet, et deservit ad declarandam et manifestandam suam virtutem et perfectionem.

Quibus positis. Sit 1.a nostra conclusio. Plures sufficiunt rationes convenientiae, tam ex parte Dei, quam ex parte Dei et totius universi, abstrahendo a peccato generis humani, ut Verbum D. assumeret naturam humanam. Ita res theologi cum S. Thoma 3 p. q. 1. art. 1. Ex parte Dei conveniens fuit. q.a cuilibet bono convenit esse diffusivum sui, in idque inclinat et propendet, ut docet D. Dionysius c. 4. de D. Nominibus: Bonum est sui diffusivum: ergo Deus, qui summum bonum est, in sui summam communicationem inclinat, et propendet: [illegible] Atqui communicatio Dei, quae fit per Incarnationem inter alias communicationes Dei ad extra summa est: nam per illam Deus se communicat, idque se communicat summo modo, et quodammodo infinito; siquidem in suis communica-

ca

cationis 2o Sed dignitatem infinitam infra Deus: imo per illam Deus quodam mo se communicat oi creae, qtm ois crea aliqua roe se continet in Deo, vt dixit S. Greg.us Magnus in Evang. Ita quodam mo e omnis creatura: q.a Sed ee cum lapidibus, vivere cum arboribus, sentire cum aialibus, et intelligere cum Angelis. vnde hi parvus Mundus vocat. g.o communicatio Dei p Incarn.em e Deo veniens, qtm e eius inclinationi cffinis consentanea.

Dices. Magis communicaret Deus, si plures nas sibi vniret, et n sola persona Verbi, sd tres di personae sibi assumerent tres nas Humanas: g.o n e summa Dei coicatio, quae fit p Incarn.em. Reo distingo ans: Magis communicaret intensivè: nego ans: magis communicaret extensivè: redo ans. Etenim lt maior extensivè foret communicatio, si Verbus assumeret plures nas, vel si n solum persona Verbi, sd etia persona Patris, et persona Spus sancti assumerent sibi nam Humanam; nihilominus n foret ista communicatio maior intensivè; q.a cum qulibet coicatio Dei p vnionem physicam sit infinita ad extra et contineat oem pfectionem illius linea, n posse crescere, neque ee mar intensive.

Insup e Incarnatio Deo veniens, ad manifestandas suas virtutes et perfectiones: nam in Incarn.e elucent infinita Dei sapia et pòa; quibus invenit etin suem edidit opus D. Incarnationis vndequaque perfectissimum, et oibus numeris absolutum. Insuper ostendit Deus suam liberalitatem et amorem g.a homines, quo extrema infinite

Dis

distantia adeo stricte compullavit, ut verbum D. Deo esficeret; illudque donum omnium maximum hominibus benignissime conferret. Et cum manifestatio divini amoris et munificentiae, quae in Incarnatione eminet, maxime alliciat homines, ut reciproce suum amorem gratia Deus ostendant, meriens fuit etiam Deo Incarnatio, ad promovendum suum cultum, et excitandum sui amorem. Tandem fuit etiam meriens Incarnatio ad amplificandam suam gloriam extrinsecam; nam illud habet Dominus Deum, qui eum venerer, oret, et adoret.

Ex parte vero hominis fuit meriens Incarnatio. Quia homines cum Christo, qui Deus est, unum corpus componunt, cuius caput Christus est, reliqui vero homines sunt membra. Ipsius fuit gloriosum naturae humanae, illam in aliqua humanitate attolleret in tam sublime dignitatis fastigium. 3º tota natura humana evecta per elevationem fuit ad statum gratiae habitualis, per quam homines fiunt filii adoptivi Dei, quodam modo participes divinae naturae, et haeredes aeternae beatitudinis.

Tandem ex parte totius universi fuit meriens Incarnatio D. Verbi. Nam rerum universalitati non mediocris accedit gloria ex eo, quod Deus, in quo ea quodammodo continetur, uniatur persona D. Verbi; nam hinc etiam provenit, quod ipsa quodam modo Christi dignitatem adquireret; et denique quod maxime conduxit ad complementum universi, ut in Christo inveniat duplex natura in unica persona, sicut in Trinitate invenitur triplex persona cum unica natura, et in nobis unica natura in unica persona.

Sit 2ª conclusio. Considerando Adamum, et in eo totius naturae humanae peccatum

adhuc sunt validiores rones, quæ persuadeant
convenientiam incarnationis tam ex parte Dei, quam ex parte hominis,
et totius universi. Probat. quoad primum ex eo, quod Deus homo fiat pro ini-
micis, et indignis, magis apparet ejus charitas et bene-
ficentia: commendat, ait D. Paulus ad Rom. c. 5. autem
charitatem suam Deus in nobis: quoniam cum
adhuc peccatores essemus secundum tempus Christus pro no-
bis factus mortuus est. 2º quia hac arte justitia, et mi-
sericordia Dei, quæ occasione peccati in diversa
videbantur abire, nam misericordia veniam,
et justitia vindictam postulabat. obviaverunt si-
bi, justitia et pax osculatæ sunt. Ex parte vº hominis et
totius universi absque dubio fuit absolute conveni-
ens. Nam hoc modo homines nacti sunt suorum pecca-
torum expiationem, et peccatum à homine
commissum, ut magis decebat, per hominem ex-
piatum fuit: et habuit Ecclesia summum sa-
cerdotem innocentissimum, qui sacrificio mun-
daret homines à peccato: et sacramenta, ex qui-
bus manaret aqua gratiæ: Sim. etiam didicit
odium in peccatum, pro quo satisfaciendo Deus
homo factus est, formam servi accepit, tantasque oppro-
bria et mortem in cruce sustinuit. Ex parte
vº universi quia ut dicit Paulus ad Eph. c. 1. De-
us sumendo naturam humanam videtur instaurasse
omnia, quæ per peccatum quodam modo erant
maculata.

Sit 3.ª solutio. Non defuit
disconv.ª ex parte Dei, ne naturam humanam sibi copula-
ret. Probat. quia Deus per incarnationem servi formam et
conditionem suscepit, ac proinde se valde humiliavit
et infinita sua abjectione depressit; sicut Rex, qui
habitum et conditionem senis assumeret, nimis se
humiliaret, et abjiceret.

Sec. 2.a

~~Qu. Qu.~~

An D. verbi Incarnatio fuerit absolute conveniens.

Sit una conclusio. Incarnatio D. verbi, ut de facto peracta est, fuit absolute et simpliciter conveniens. Pbo. qa. res, quae sub una ratione est conveniens, et sub alia disconveniens, tunc est absolute et simpliciter conveniens, qdo. rones convenientiae praevalent ronibus disconvenientiae: sic contingit in Incarne. D. verbi, ut de facto peracta est: ergo D. verbi Incarnatio, ut de facto peracta est, fuit absolute et simpliciter conveniens. Mixem suadent plura ex iis, quae sec. proxime praecedenti dedimus.

Ulterius probo eam pbo. qa. licet et roe forte ~~[illegible]~~ non est conveniens ea abiectio, qua Deus se depressit per Incarnem, conveniens simpliciter est, si adsit ca. et ro, quae praevaleat illi abiectioni; sed adest talis ca. et ro: ergo rones pro convenientia Incarnis praevalent ronibus oppositae disconvenientiae. Pbo mixem 1o qa. exeo, qd Deus homo assumpserit ~~[illegible]~~ fecit saltem per habilitatem infert, quod id omnibus pensatis sit magis conveniens. 2o qa. nulla pura creatura ~~[illegible]~~ possit Deo satisfacere de condigno pro peccato gravi, si Deus non assumeret naturam humanam, supposito humani generis lapsu, vel genus humanum maneret absque remedio in aeternum addictum ~~[illegible]~~ propter unius hominis culpam, quod minime decet infinitam Dei bonitatem: insultaret n. daemon de sua malitia ~~[illegible]~~ misericordiae praevaluisse, privando hoiem aeterna felicitate, propter quam Deus illum misericorditer ~~[illegible]~~ creaverat: vel deberet Deus condonare peccata absque ulla condigna satisfactione: quod licet

posset fieri absolute à Deo, fieret tamen cum aliqua iustitiae quasi lesione, et cum aliquo misericordiae quasi dispendio: nam cum nobis melius sit solvere condigne pro peccatis, quam gratis veniam accipere; mire splendent iustitia et misericordia in eo, quod Deus Deus factus pro nobis satisfaciat de condigno. Nec abiectio, quam Deus et Incarnatione subijt, praevalet incommodis, quae per Incarnationem vitant: praesertim cum ipsa humiliatio non minuat reverentiam Deo debitam, sed potius deserviat, ut ea, quo clarius cognoscit, magis nos moveat ad Deum adorandum.

Dices. Hinc infertur convenientia Incarnationis, non vero mortis acerbissimae, quam Christus Dominus sustinuit: nam minori sumptu potuit Deo offerre condignam satisfactionem. Fateor Christum Dominum minori sumptu potuisse pro nobis condigne satisfacere; nihilominus absolute fuisse convenientius illum pro nobis pati mortem crudelissimam: nam sic 1° affectiones, ut misericordia et charitas Salvatoris, odiumque in peccatum magis ignotescunt. 2° Salvatoris magis excitant ad mundi despectum, virtutis amorem, laborum, etiamsi mortis tolerantiam propter Deum, qui nullum pro nobis recusavit laborem. Hinc tot millia martyrum viri et feminae, senes et pueri ac puellae tormenta in delicijs habuerunt. Unde Ipsi Humanitati, quibus famulant, magna accrevit gloria; quod etiam fuit absolute convenientius Christum Dominum mortem acerbissimam subire.

Hinc colligit convenientius fuisse Deum potius naturam humanam, quam Angelicam induere: nam, cum Deus vellet homines à servitute peccati liberare, oportuit in illorum natura

Hominum naturam assumere debuit, ut illos suo exemplo ad poenitentiam de suis peccatis agendam duceret, et ad superandas difficultates; quae post amissam iustitiam originalem in via virtutis occurrunt.

Rogabis: an et quare fuit convenientius hominem, quam Angelum redimi? Resp. convenientius fuisse hominem in peccatum lapsum, quam Angelum etiam lapsum in peccatum redimi: quam veritatem tum ipse eventus, suadet, dum plures rationes, quas Theologi congerunt, suadent. Sit satis unica ratio: quia lapsus hominis infelicior et miserabilior lapsu Angeli fuit: ergo convenientius fuit hominem quam Angelum redimi. Probatur ant. tum 1° quia totum genus humanum in peccatum lapsum fuit, secus vero Angeli: nam maxima eorum pars gratiam conservavit: 2° cum natura humana sit infirmior, et in ruinam proclivior, ejus peccatum minus voluntarium minusque culpabile fuit, quam Angelorum peccatum: 3° si Adamum et Evam excipias, homines non propria, sed aliena voluntate ceciderunt; imo et ipsi primi Parentes, non nisi Daemonis astutia decepti, ceciderunt: Angeli vero, qui peccarunt, non aliena, sed propria voluntate, et ipse malorum Angelorum Princeps propria malitia, non externa inductione provocatus, peccarunt. Ergo lapsus hominis infelicior et miserabilior fuit lapsu Angeli, ac proinde convenientius fuit illum quam istum redimi.

Dubium 3.um

An Divini Verbi Incarnatio fuerit necessaria

Dis. 1.a

An Incarnatio fuerit simpliciter necessaria, metaphysice vel physice

Sect. 1.a

vera

Vera sentia. pponit.

Suppono 1.º necessitatem n̄ usurpari impp̄rie p̄ conveniention, seu ad melius ēē, sd p̄p̄rie p̄ eo, quod nequit n̄ ēē. Suppono 2.º triplicem ēē necessitatem metaphysicam, physicam, et moralem: necessitas metaphysica ē illa, cuius oppositum implicatorium ē: sic unio ē necessitas metaphysica extremorum, quæ unit; q.ª existente unione ~~...~~ ~~...~~ implicationem involvit extrema ipsius unionis n̄ existere. Necessitas physica ē illa, cuius oppositum nequit ēē, nisi Deo miraculose operante. Necessitas moralis ē illa, rerum determinatio ad rei sic naris existentiam, quæ lt nec metaphysicam, nec physicam necessitatem imponeret, adhuc tn̄ vehementem p̄pensionem in talis rei existam involvit, ut nūqm oppositum attingat, nec prudenter possit sperari aut timeri.

Vera sentia pponit.

Suppono 1.º narium et necessitatem sic n̄ usurpari impp̄rie p̄ convenienti, et convenientia, seu ad melius ēē, sd proprie, ~~...~~ narius p̄ eo, quod nequit n̄ ēē: et necessitatem p̄ ~~...~~ ~~...~~ ~~quod necessitas ē cum re illa, quæ narias dicit~~ sive p̄ insiungibilitate sui cum can.ª illius rei, ~~cuius necessitas ē.~~

Vera sentia pponit.

Suppono 1.º narium sic n̄ usurpari impp̄rie p̄ convenienti seu ad melius ēē, sd p̄p̄rie p̄ eo, quod nequit n̄ ēē. Suppono 2.º tripliciter posse aliquid ēē narium, metaphysice, physice, et moraliter. Sd ē metaphysice narius, cuius oppositum oio repugnat: physice v.º, cuius oppositum n̄ posse, nisi Deo miraculose operante, evenire: moraliter

v.º

v.° narium non eodem modo ab omnibus explicatur; et ideo eius explicationem differentiae sequenti dabo, in qua de necessitate morali Incarnationis agam. Suppono 3.° tripliciter posse esse aliquid narium: 1.° absolute et simpliciter: et illud est hoc modo narium, quod independenter a qualibet suppositione, et absque respectu ad aliquem finem narium est: 2.° ex suppositione: et id dicitur hoc modo narium, quod facta aliqua suppositione stringenti, narium est. 3.° secundum quid; et illud est hoc modo narium, quod tantum respectu alicuius finis narium est.

Suppono 4.° hic Incarnationem sumi non solum pro actione unionis, sive pro ipsa unione verbi D. cum natura humana, sed etiam pro quacumque alia unione sive filii sive patris, sive Spiritus sancti cum natura creata sive humana, sive Angelica, sive alterius cuiusvis speciei.

Dicendum est nobis 1.° Incarnatio non est simpliciter naria metaphysice, nec physice. Haec conclusio apud Catholicos certa est; et suadetur facile. quia Deus nulla necessitate absoluta metaphysica vel physica coactus, sed libere libertate indifferentiae produxit Incarnationem. Ergo Incarnatio non est simpliciter naria metaphysice, nec physice. Consequentia indubitabilis est: nam eatenus esset naria simpliciter Incarnatio metaphysice, vel physice, quatenus Deus esset simpliciter necessitatus necessitate metaphysica vel physica ad producendam Incarnationem. Antecedens vero ostenditur 1.° authoritate. Nam Deus produxit omnia quae produxit, ad extra secundum consilium voluntatis suae, ut ait D. Paulus ad Ephes. c. 1. v. 11.: hoc est, cum libertate et indifferentia: etenim id, quod per consultationem praecedentem determinatur, cum libertate et indifferentia determinatur: et hoc adeo certum est ex fide et experientia

Dicimi-

Deum tn. in oibus huius operibus ad extra esse liberum libertate indifferentiæ, ut tangit Dogma Catholi-cum ... [illegible] ... Et licet a Deus ... [illegible] intemporale fuisse ... [illegible] ... nam hoc præsumi:

ut docet Conc. Lateranense in cap. Firmiter de summa Trinitate et fide catholica

nulla tenet necessitate absoluta ad amandam aliquam creaturam amore efficaci: perfectius est, quam hoc: aliqua necessitate absoluta tenetur ad aman-dum aliquam creaturam amore efficaci ... [illegible] ... Deo attribuendum est. Proband. Nam ... [illegible] Deum independentem, et nullo modo egentem creaturis ... [illegible] vero dependentem, et indigentem: ergo primum perfectius est quam secundum. Itaque Deus liberaliter quidquid via sua agit ad extra, ad concita quoad Incarnationem excludit absolutam necessitatem metaphysicam, et ... [illegible] ... eadem sit in Deo ... physicam etiam excludit physicam necessitatem ad producendum aliquid ad extra. Deus ... [illegible] ... posse physice, hoc est, per vires naturales producere actum supernaturalem fieri potentiam per operationem supernaturalem et indebitam ad illum producendum: id vero non potest Deo attingere: nam quod Deus tenetur efficere per vires sibi naturales, ... neque per supernaturales et indebitas posse; quia nec Deo non sunt potius vires indebitæ et supernaturales atque in Deo tam impossibiles, quam necessitas metaphysica et physica ... [illegible]

[illegible] ... Rogabis. An ex suppositione ... [illegible] ... vel dominiorum elevatione ad finem supernaturalem, vel peccati sit Deus obligatus necessitate metaphysica vel physica ad Incarnationem? Raymundus Lullius, ut tradit ... [illegible] ... disp. 3. no 10, docuit Incarnationem fuisse Deo metaphysice necessariam ... [illegible] ... Alij do-cuerunt fuisse Deo necessariam Incarnationem ex suppositione peccati: quæ opinio tribuit Anselmo lib. 1.

Cur Deus ho c. 4 et 25 et lib. 2 c. 12. et Richardo Victorino lib. de Incarn. verbi c. 8.: Alij sus-se Incarnatum dixerunt ex suppe reparationis hominum: hic opinio tribuitur S. Bonav. dist. 20 art. 1 q. 1. ~~Theolog~~

Dico 2.° et notanda. Ex suppe orbis conditi nulla necessitate fuit Deus obligatus ad Incarnationem. Ita ex Theologi, quorum plures damnant ad minus ut temerariam sententiam illius, qui hanc assertionem, enerviendo illius rationem: Ideo ex suppositione orbis conditi teneretur Deus ex necessitate metaphysica ad Incarnationem, quoniam Deus sit opifex infinite perfectus, ex suppositione quod velit mundum condere, debet illum in suo genere perfectus condere; et mundus in suo genere perfectus non esset, si illi et desideraretur ~~Incarnatio~~ Incarnatio; Id hoc non nulla est ratio. Dico minorem quia licet Deus esset optimus opifex, et mundus in suo genere perfectus, licet in eo desideraretur Incarnatio: quia ... Incarnatio, ut sit ens supernaturale, est supra naturam, ~~et~~ exigentiam Universi, immo inter entia supernatura excellentissimum: Quia Mundus non potest illam exigere: quia Mundus est cum omni perfectione sibi debita, ac proinde in suo genere perfectus, licet in illo desideraretur Incarnatio. Vel quia Mundus est in ordine naturali: licet in eo nihil sit supernaturale, dummodo habeat omnes gradus ordinis naturalis sibi debitos, erit in suo ordine perfectus

~~Dico ... Deus Mundum ... cum Incarnatione~~ ~~... ex suppositione~~ ~~sit elevati ad ordinem supernaturalem nulla necessi-~~ tate

dare ē obligatus Deus ad Incarn.em Probat. [illegible] indigna, quam elevat Deo ad ordinem supernaturalem, n̄ petit Incarn.em, ut docent contra Theologi; [illegible]

Dico 2.o nobiscum. Ex suppos.e peccati n̄ ē metaphysice, nec physice necessaria Incarnatio. Prob. 1.o auctor.te. Qa in S.a Script.a Incarnatio, quae ē remedium peccati, dicit.r opus Dei benefacientis, charitatis, et misericordiae: sic Joann. 3. v. 16. Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui in ipsum credit, n̄ pereat: et D. Paulus ad Rom. c. 5 v. 8. Commendat autem charitatem suam Deus in nobis; quoniam cum adhuc peccatores essemus sem.m tempus Christus pro nobis mortuus ē: ergo etiam ex suppos.e peccati fuit Incarnatio libera omnino donatio Dei.

Dices cum D. Anselmo lib. 2. c. 5 charitatem et misericordiam Dei in eo consistere, quod [illegible] Deus hominem peccaturum [illegible] Incarn.em, n̄ omnibus voluit mundum conterere, et [illegible] ad Incarn.em. Haec praeoccupatio n̄ satisfacit [illegible] nam iudice P.r Can.s [illegible] amor Dei [illegible] et mundum ereo emendat, quod dederit nobis suum filium, ut omnis, qui credit in eum n̄ pereat.

Prob. 2.o rõe. Deus ē metaphysice et physice liber quoad reliqua opera, quae ad extra produxit: ergo etiam quoad Incarn.em, etiam supposito peccato. Patet cons. qr neque malitia peccati etiam si foret infinita, nec alia [illegible] ex suppos.e peccati, privat Deus supremo Dominio quoad productionem ad extra, et ex qua necessitet Deus ad Incarn.em. Ergo.

Dices Deum necessitari ex eo, quod, supposito peccato, opus Dei maneret imperfec[tum]

\+ nec Deus misericorditer et ostendendo suam charitatem filium suum nobis daret: [illegible] n̄ posset [illegible] [illegible]: nam

---

1 qd in variis tendit P.r Sforza de Incar.e q. 6.

Ergo potuit n̄ dare, genere humano pereunte: ergo creato homine, in peccatum lapso, et pereunte, adhuc potuit Deus filium suum n̄ dare. Pr. cons. qa si supposito peccato, Deus n̄ posset n̄ ponere Incarn.em, non quam posset perire genus humanum ereo, quod Deus nobis n̄ daret suum filium: + n̄ posset [perire] ante suam creationem: qa quod n̄ existit, n̄ dicitur perire: n̄ post creationem et peccatum, q.a tunc Deus n̄ posset n̄ dare filium suum in remedium peccati: ergo

fectum; et Dæmon insultaret de triumpho reportato. Deo hos hoies persuadere convenientiam, non necessitatem metaphysicam vel physicam Incarnationis. Si enim, quod opus Dei maneat imperfectum, non ex impotentia Dei, sed ex malitia hominis, non arguit in Deo imperfectionem, atque inde non inducit necessitatem: sicut nulla indecentia resultat in Deo, ex eo, quod nullus Angelorum, qui peccaverunt, redimeret, et ex eo, quod plures hoies damnentur; insuper posset Deus genus humanum in æternum damnare, et alios homines [illegible] iustitiam originalem conservaturos ducere. Unde non gloria, sed summa confusio in Dæmone resultaret. Insuper præter Incarnationem alia media Deo occurrunt, quibus posset peccatum destruere et genus humanum reparare: nam posset Deus, vel gratis condonare peccata vel aliam minus [non condignam] satisfactionem admittere pro [ipsius peccat oris (vel)] alterius cuius [iustis meritis] et potestate merendi aliis [illegible] omnis damnati, quæ ut cumque Deo et divinæ iustitiæ satisfaceret pro hominum peccatis. Ita D. Aug. 13 de Trin. c. 10 initio ait modum alium nostræ liberationis Deo non defuisse, cuius potestati cuncta æqualiter subiacent, sed nostræ miseriæ convenientiorem modum alium non fuisse, nec esse potuisse. ~~[illegible] opposita sententia [illegible] digna censura~~

Dico non e nobis 4. 2. Ex supp. e hois elevati ad ordinem supernalem nulla necessitate e obligatus e ad Incarnationem. Probatur quia Gratia, per quam elevatur homo ad ordinem supernalem, quæ in varium tendat [illegible] q. 6. de Incarnatione non petit Incarnationem; siquidem Incarnatio altioris ordinis e, ut docent Theologi: ergo.

Ad calcem adverto plures Doctores indicare varias sam censuras e

Quis tibi imputabit, aut Sapien. c. 12, si perierint Nationes, quas tu fecisti!

dignam: hujus sententiam multi damnant saltem ad minimum temerariam: eam vero sententiam, quae asserit, seclusa hypothesi peccati, vel saltem ex suppositione, quod Deus velit suis reparationem, dicit esse nariam Incarnationem, Deo dicunt nonnulli esse errorem in fide: Bart. de Medina hic art. 2 in expos. textus esse temerariam: P. Suarez hic disp. 4 sec. 2. ~~esse temerariam~~ non posse teneri absque temeritate, et fidei incommodo: Card. de Lugo satis ad errorem accedere. Quapropter D. Anselmus, et alij Patres, qui videntur docere Deum non potuisse genus humanum in peccatum lapsum reparare, nisi per Incarnationem, ita intelligendi sunt, ut credant dicere Deum non potuisse tam convenienter, ut oppositum non deceat potissime, ac finite positum ~~negatie~~ ~~possibile~~ Deum ~~deceat~~, ~~neque~~ ~~tamen~~ ~~esse~~ ~~disconvenientes~~ tantum negative, sive, minus conveniens.

Sectio 2a

Solvit obiectio, et honestas moralis divinorum Actuum examinatur.

Adversarij ut suadeant metaphysicam Dei necessitatem ad Incarnationem obiiciunt 1.o Deus est infinite sanctus et honestus: ergo est necessitatus ad amandum, quod ab ipso amari sanctius et honestius est: aliqui enim posset subire moralem imperfectionem; quae ipsa in Deo omnino repugnat; sed honestius est Deum amare efficaciter Incarnationem, quam carentiam Incarnationis: ergo Deus necessitatus est ad amandam efficaciter Incarnationem. Probo minorem. Quia amare potius obiectum quod nobilius, quam eius oppositum minus nobile, universaliter honestius est; sed Incarnatio est obiectum nobilius, quam carentia Incarnationis, ut per se patet: ergo.

Ut haec obiectio solvatur, supponenda est divinorum actuum liberorum, quoad sua

ope

opera ad extra cum morali honestate, et laudabi-
litate ipsorum. Nonnulli, ut difficultatem elu-
dant, negant Deo virtutes morales, et moralem
laudabilitatem; solum physicam reddunt; qualis ē ea
quam Deo tribuimus ob omnipotentiam, vel immen-
sitatem. Utrum hi sint audiendi. Nō. 1° quia
in Sacra Scriptura passim laudatur Deus ob suas san-
ctas et iustas electiones: vg. in Ps. 144 v. 17 *Iustus Dominus
in omnibus viis suis, et sanctus in omnibus operibus
suis*: ubi Deus laudat ob sanctitatem et iustitiam
suorum actuum; sed laudare actus divinos ob ipso-
rum sanctitatem, et iustitiam, ē ipsos laudare
ob ipsorum bonitatem moralem: nam iustitia
et sanctitas electionum ē forma-
lissime ipsarum bonitas moralis. 2° quia per-
fectius ē habere bonitatem moralem, et lauda-
bilitatem virtutis, quam illis carere: ergo bo-
nitas moralis et virtutis laudabilitas Deo
concedenda ē.

Alii Deo concedunt honestatem
moralem; negant vero Deum esse determinatum et neces-
sitatum ad amandum efficaciter, quod ab ipso
amari sanctius et honestius ē: nam quemad
modum in Deo agnoscimus perfectiones naturas existentia
inaequales, nempe essentiam et relationes; ita debemus admittere actus liberos
quoad perfectionem honestatis moralis inaequales;
nec ideo aliqua imperfectio moralis nota Deus
inuritur: nam imperfectio moralis eatenus
talis ē, quatenus denotat in eo ante alios operantem moralem imperfectionem; cum
vero Deus ante eandem operationem moralem sit in-
finite perfectus, nullam operationem mo-
ralem, posse reddi imperfectus. Praeterquam
quod imperfectio moralis supponit obligationem quan-
dam vel propriis impositis, l. status, etc. exclusio pec-

cam

candi periculo, et cum Deus tali obligatione liber sit, non potest habere moralem imperfectionem. Ita Esparza disp. 16 c. 5 et disp. 20 c. 5. Philippus a Sancta Dom. 2. de Ente supernali disp. 74. sec. 2. Pater Bernal de Scien. disp. 3. Pater Arriaga disp. de vol. Dei disp. 27.

Nec nobis placet haec 3.a sententia. Nam omittendo ea, quae tradit de inaequalitate physica divinarum perfectionum, numquam admittam Deum posse elicere actum minus honestum, relicto honestiori: et hoc fundamenta efficacia suadent. 1.° Deus, quia ens maximum est, debet possidere omnem et maximam perfectionem entitativam ad intra simpliciter: ergo quia etiam est sanctus et honestus in summo et infinito gradu debet habere omnem sanctitatem et honestatem ad intra sibi possibilem; ac certe non potest pro suo libitu, relicto actu honestiori, actum minus honestum eligere. Ceterum videtur certum quia in omni genere perfectionis Deus summus maximus, et infinitus est.

2.° Quia Deus amat propter seipsum et perfectissime amatum omnia quae amat extra se; sed non potest Deus amare propter se ipsum et perfectissime amatum omissionem actus honestioris, eligendo minus honestum: ergo non potest Deus eligere actum minus honestum, relicto honestiori. Maior est communissima Theologorum. Minorem probo quia omissio illa actus honestioris, est minus bona et minus conveniens est Deo, quam actus honestus oppositus; sed non potest Deus propter se ipsum et perfectissime amatus quod sibi minus bonum intrinsece et honestius est amare, et maius reiicere: ergo etc. Maior patet quia illa omissio, utpote actus honestioris, minus

honesta e. Maxem v.o sic suadeo. q.a amor, quo finis summe amat, debet ad medium sibi ipsi magis conveniens, et retrahit animum ab illis, qui maxem istam convenientiam possunt impedire. sic ille, qui summe desiderat suam salutem, debet ipsum amorem efficacem ad eligenda ea media, quae previdet suae saluti magis convenientia. et sane amor ille, qui traheret ad medium minus conveniens suae salutis, relicto meliori, n. eet amor summus salutis: q.o n. posset Deus ipse seipsum et perfectissime amatum, quod sibi minus bonum intrinsece et honestum e amare, et maius bonum reiicere. patet. q.a iste amor, est amor, quo Deus seipsum summe amat ut finem; ac consequenter debet Deum ad amandum media sibi magis bonum et honestum; et retrahit suam voluntatem ab ijs, quae istud maius bonum posset impedire; alioqui enim n. amaret Deus seipsum summo sui ut finis amore.

3.o q.a ex hac sententia sequitur n. contemnendam absurditatem: ut, quod possent ipsius At Deum obiurgare, et perstringere, q.d honestius operaretur, in eo sit eventu, in quo actum minus honestum eligeret, relicto honestiori. Insuper Christus Dominus et Beata Virgo qui semper elegerunt, quod sibi honestius apparebat, possent supra Deum gloriari quoad suae libertatis usum: siquidem ipsi semper elegerunt, quod sibi honestius apparebat. Deus v.o n. semper eligeret, quod apparebat ut honestius. f.a

Quapropter dicendum nobis e. vocari duos liberos ce abs.e equales quoad honestatem moralem. Pro conclusionem. In primis expl.e divinos

actus

nulla dat. inequalitas. Rursus ex parte obiectorum non dat. sive ad actus dignioris: ergo omnes actus Dei absolute et simpliciter sunt aequales quoad honestatem moralem.

Pro ans quoad 1am partem. quilibet actus divinus liber ut pote identificatus cum Dei Essentia est infinitae bonitatis et perfectionis physicae: ergo si tendat in obiectum honestum, a quo moralem bonitatem honestatem recipiat, erit infinitae et summae bonitatis moralis. Pro cons. Nam honestas moralis actus valescit intrinsece ex physica bonitate ipsius actus; ut patet ex eo, quod actus supernales, ceteris paribus, sunt honestiores actibus naturalibus; et inter ipsos supernales eo maior creditur honestas actus, quo maior est excellentia supernalitatis: ergo cum honestas moralis divinorum actuum liberorum intrinsece valescat ex summa bonitate, quam ex identitatis cum Dei natura participant, nequit non esse infinita et aequalis in omnibus liberis Dei actibus.

Roboratur hi doctrina ex alia cum plausu recepta. Opera Christi Domini licet non sint paria infinita in honestate morali sunt infinita in ratione valoris et meriti; quia valescunt intrinsece in ratione valoris et meriti ex summa et infinita sanctitate personae Verbi Dei.; sed actus Dei liberi quo honesti honestate morali valescunt intrinsece ex summa et infinita bonitate voluntatis divinae eodem modo quo nostri actus supernales ex supernalitate sibi intrinseca constituuntur: ergo etiam actus Dei liberi sunt infiniti et aequales quoad honestatem moralem etiamsi eorum obiecta quoad honestatem non sint paria.

Pro modo 1m ans quoad 2m

partis

Item pbatur cum Deus sit Supremus creaturarum Dominus, et oio independens à creis, immunis debet eê à maxi vel mixi honestate obiectorum: gº oia obiecta sunt paris honestatis ru Dei, et rú nrí vnum obiectus sit altero honestius. Ans pbatur. quia si Deus ñ eet immunis à maxi vel mixi honestate obis sinse sumpti deberet Deus vnus ptalio eligere, et potius existam, qm carentiam creaturas decernere, ac pinde dependeret à creis; quod minime decet supremum Dei Dominium.

[illegible] pbatur et explicatur. [illegible] vnum obiectus è honestius altero ru nri, quia ne natis vt instaurentes regulis prud. et roïs pformimus è vnus potius à nobis eligi, qm aliud; sed ñ è pformius ne noati vt instaurantes regulis prud. et roïs, quod Deus potius vnum eligat, quam aliud: immo pformius è ipsi ne noatis vt instaurantes regulis prud. et roïs, quod Deus indebeat potius vnum, qm aliud, potius existentiam, qm carentiam mundi eligere; ac pinde quod neutrum debeat eligere; sed id reputet honestius ru Dei, quod ptalio Deus elegerit ergo ru Dei ñ è vnus obiectus honestius alio, sed oia sunt paria quoad honestatem.

teneat,

Pbatur 2º Suprema Dei potestas in creas postulat, quod id sit hic et nunc honestius ru creaturas, quod ab ipsis amari hic et nunc Deo placet, esse independenter ab ipsis bene placito Dei, tale ñ foret, vt eruditè docet P. Montoya de volunt. Dei dispe 9 sec. 1. ex D. Augº, Anselmo, Damasceno, et cois Theologorum sensu et ipsum sum traditur; gº creâ etiam quoad honestatem suorum actuum debet ee summe subiecta Deo: gº ipsa suprema Dei potestas in creas petit, quod nullum obiectus creaturs sit altero honestius ru Dei, sed id honestius hic et

nunc

nunc sit, quod hic et nunc amat à Deo: sic n. manet Deus omnino independens à creatis, et potest earum existentiam et caritatem decernere absque periculo suam honestatem deturpandi. Vide rationes, quas pro nostra sententia adducit card. de Lugo; illis quas non utor, quia difficiles mihi visae sunt, et pluribus difficultatibus obnoxiae sunt.

Ex dictis facilis est solutio obiectionis initio sectionis positae: neg. ergo neg. minorem subsumptam: quia non est honestius Deum amare efficaciter Incarnationem, quam caritatem Incarnationis; nam licet Incarnatio et caritas Incarnationis sint "in se" honesta omnino inaequalia, sunt tamen aequalia ~~magna ad honestatem~~ quoad voluntatis eius cuius omnia obiecta creata sit aequaliter honesta: sicut aequalis honestatis moralis est quilibet actus divinus tendens in obiectis honestandum.

Sec. 3a

De divinorum Actuum laudabilitate morali.

Subsectio 1a

Variae sententiae refutantur.

Docuimus omnes Dei actus liberos esse aequalis honestatis moralis; et nunc dicimus quod explicandam moralem ~~illa reddit difficilis moralis laudabilitas~~ ipsorum divinorum actuum laudabilitatem, quae ex aequalitate in ratione honestatis moralis redditur per difficilis. Ratio difficultatis est quia ille, qui necessitatus est ad actus omnino aequales in honestate morali, non potest esse liber circa honestatem suorum actuum "accidentis", nec moraliter laudabilis; sed Deus, ut docuimus sec. praecedenti, est necessitatus ad actus omnino aequales in honestate morali: ergo Deus nec liber est circa honestatem suorum actuum nec moraliter laudabilis: quod videtur turpissimum absurdum.

Ut ~~quam~~ scopus huius difficulta-

datis clarior appareat. Suppono 1.º laudabilitatem moralem esse conformitatem actionis honestae cum ratione recta vel instructa regulis prudentiae, ut imputabilem agenti: ex eo n. [quod] agens morale cum libere operatur ~~conformitas actum cum ratione recta vel instructa regulis prudentiae~~ ~~... honestas suae actionis ... moralitas imputat~~ honestatis, ut docui in tom. de Scien. tom. 1. diss. 8. sec. 3; ~~ex~~ ~~...~~, ~~ut~~ talis actionis honestas merito illi imputatur, et ob eam dignum fit laude, sive laudabile, etsi praemij sit capax, etiam praemio dignum fit. Suppono 2.º ad hanc moralem laudabilitatem ~~...~~ req.^ri libertatem, saltem physicam: id n. quod libere fit, non quod necessario, ventione laud.^e dignumque laude reputat.^r Unde Deus ex eo, quod se infinito amore prosequatur, non censetur laude dignus; quia non libere sed necessario se amat. Qualisnam sit ~~...~~ libertas, quae necessaria est ad laudabilitatem moralem, etiam creaturis ad meritum et ad praemij dignitatem, est praesentis disputationis scopus.

1.ª S.ª solvit difficultatem ex eo, quod ad laudabilitatem sufficiat libertas inter extrema omnino aequalia, etsi similia. Ita P. Vasq. q. disp. 74 c. 5. P. Val.^a disp. 1. q. 9. pun. 2. P. Lessius de Perfec. Xpi sec. 3. P. Suarez 30.do disp. 14 diss. 3. P. Molina disp. 9 c. 20. P. Merasius disp. 44. P. Granadus tr. 13 disp. 3. sec. 3. P. Conic. P. ... P. Arriaga de Incarn. tom.^o 6 disp. 1. S. 3. Contam. 3.

Hunc modum dicendi circa libertatem semper molestissime tuli. Quem sic arguo 1.º ~~Nequit dari laudabilitas moralis ... sine libertate morali~~ Ea libertas, quae non est libertas moralis, non sufficit ad laudabilitatem moralem: Sed libertas ad actus omnino aequales et similes, ac contra ad actus solo numero distinctos, non est libertas moralis; ergo non sufficit ad laudabilitatem moralem. Cons. a legitima est; maior v.º

g.

perspicua ē. Pro minorem nam laudabilitas, sive dignitas ad laudem fundat[ur] in libertate; quæ, si n̄ sit moralis, s[e]d t[antu]m physica, actus ex illa orti perinde se ha[be]ret in æstimatione morali, ac si n̄ libere, s[e]d natio eliceret; ac proinde nulla laude dignus reputat[ur]; ergo n̄ beat æstimabilitatem moralem, nec posse alijs movere ad laudem, nec posse movere ad præmium.

Minorem v[er]o sic suadeo. libertas moralis ē potestas ad extrema moralit[er] dist[inct]a; s[e]d actus o[mn]io æquales et sim[i]les, solo n[umer]o distincti n̄ s[un]t extrema ~~[illegible]~~ moralit[er] distincta: ergo libertas ad actus o[mn]io æquales et sim[i]les, soloque n[umer]o distinctos n̄ ē libertas moralis.

~~Pro maiorem, deinde minorem~~ ~~quia lt extrema physice sint distincta, si etiam moralit[er] n̄ sint distincta, n̄ duo extrema, s[e]d unum moralit[er] ē; s[e]d o[mn]is libertas ē potestas ad duo extrema, et altero deficiente, deficit libertas.~~

Pro maiorem, deinde minorem ostendam. quia o[mn]is libertas ē potestas ad duo extrema; quæ sint duo ex n[atu]re, qua est libertas; ergo ea ~~extrema~~ libertas, quæ ē moralis ē potestas ad extrema moralit[er] dist[inct]a. patet con[sequen]tia. quia extrema, quæ solum physice sunt distincta, ac proinde quæ n̄ sunt dist[inct]a moralit[er], sunt unum extremum moralit[er]. s[e]d lt inter ea possit versari libertas physica, nequit inter ipsa versari libertas moralis. Ostendo modo minorem. Ea n̄ s[un]t dist[inct]a moralit[er], sive s[un]t idem moralit[er], quæ in æstimatione morali sunt idem, ‖ s[e]d in æstimat[ione] moralis s[un]t idem et uni cuius actus, duo actus o[mn]io æquales, et sim[i]les, et solo n[umer]o distincti: nam individuatio seu differ[enti]a individualis actuum in ord[in]e ad laudem et præmium nihil adducit in morali æstimatione.[0] ergo actus o[mn]io æquales et sim[i]les, soloque n[umer]o distincti n̄ s[un]t extrema moralit[er] distincta

[0] nam unus actus æquivalet alteri solo n[umer]o distincto in æstimatione prudentis et alicuius n[atu]ris

distincta.

2a s.a, ut difficultatem solvat, tradit sufficere ad laudabilitatem moralem, et meritum libertatem inter extrema equalia in honestate, dummodo sint dissimilia. Ita Ill. quiros de volunt. disp. 74 sec. 3 n.o, cui subscribunt quidam RR. docti addentes electionem extremi minus honesti, dummodo dissimilis sufficere ad laudabilitatem et meritum.

Etiam displicet nobis hec sententia. 1o quia nemo est dignus laude, nisi ex eo, quod ponat bonum maius eo, ad quod non est necessitatus: sed ille, qui est ante necessitatus ad unum e duobus extremis equalibus, licet dissimilibus, non potest ita operari, ut ponat aliquod bonum maius eo, ad quod est necessitatus: ergo ille, qui est ante necessitatus ad unum e duobus extremis equalibus licet dissimilibus, non potest ita operari, ut sit dignus laude. Ita legitima est: minor, penetratis terminis, nequit in dubium vocari: nam qui est ante determinatus ad bonitatem ut duo dumtaxat, cum non possit ponere bonitatem ultra, nequit ponere bonum maius eo, ad quod est necessitatus. Maior vero facile suadetur. quia is, qui ita ponit aliquod bonum, ut eque bonum erat, si illud non poneret, nam poneret aliud bonum equale, licet dissimile, non videtur laude dignus si n. eque bonum est omittere, ac ponere, talem unde meretur laudem, qui facit, ex eo quod faciat. Insuper si mihi eque bonum sit dare, ac negare donum, cur debeo gratias referre ex eo, quod mihi potius tribuat, quam neget donum. Ergo solus ille, qui ponit vel dat bonum maius eo, ad quod est necessitatus, est dignus laude, vel premio, vel gratiarum actione.

Insto

Ergo. Ille, qui est necessitatus ad conferendum, unum e duobus donis equalibus, et eque gratis accipienti; et aliunde sint dissimilia, dum unum pro altero dat, non meret laudem, nec gratiarum actionem; ergo ille, qui e necessitatus ad eligendum unum e duobus actibus eque honestis, et dissimilibus: ut ad eligendum vel actum justitiae bonum et honestum ut duo, vel actum misericordiae bonum et honestum ut duo, non e dignus laude in electione unius pre alio.

Nego disparitatem esse manifestam: nam cum utrumque donum sit eque gratum accipienti, dissimilitudo eorum se habet materialiter: utilitas n. doni seu accipientis e regula et mensura estimabilitatis ipsius doni, utilitas etc.

Dices disparitatem esse manifestam: nam utilitas, quam habet donum seu accipientis, e regula et mensura per quam estimabilitas discernenda e, scilicet utilitas ex eo maior vel minor est, quod donum magis vel minus gratum sit accipienti: unde, si utrumque donum sit eque gratum accipienti, dissimilitudo se habet materialiter: longe aliter accidit in casu nostro nam mensura laudabilitatis et meriti consistit in conformitate cum regulis virtutis, que sine dubio est moralitas, formaliter dissimiles. + in utilitate seu Dei, id

Non satisfacit haec disparitas. Primo quia ad laudabilitatem non e necessaria honestas inequalis, sed sufficit equalis dissimilis: secundo ad gratitudinem non e necessaria inequalis utilitas, sed sufficit equalis dissimilis. Hanc enim ergo donum est estimabile, quod gratum accipienti. Si duo dona equalia et dissimilia sunt bona et utilia in quodam certo gradu, possunt esse duo dona

equalia et dissimilia, quae inaequalita et dissimilita sint grata accipienti, ut in illo generent complacentias aequales, et dissiles: ergo illa dona afferunt utilitates aequales et dissiles tam ex parte ipsius beneficij, quam ex parte complacentiae quam tale donum sive beneficium generat.

Dico 2.° quod ad rationem doni se habent materialiter dissiles utilitates, quae pertinent ad modum benefaciendi, et solum considerari, quod donum ut sic omnibus pensatis, sit magis aestimabile accipienti, quam donum illi aequale et dissile: ergo ad laudabilitatem connexionum se habent etiam materialiter dissiles honestates, quae pertinent ad diversas virtutes, et solum considerandum est, quod ut honestas iustitiae, omnibus pensatis, sit conformior regulis et instanciae regulis prudentiae, quam honestas misericordiae: quia moralis ut instantia regulis prudentiae in una et eadem moralitate ac in rationem ultimae regulae.

quia recipiens idem est in utraque eventu:

Arguo 2.° contra hanc sententiam quia ad laudabilitatem moralem debet esse libera non solum honestas seu malitia turpe honestas, sed honestas ut praescindens ab magis illa honestate, et illi, quae est necessaria ad duas aequales omnino dissiles, non potest esse libera honestas praescindens ab hac et illa honestate: ergo duorum actuum non potest dignus laudes. nam is, qui vage necessitatur est inter extrema omnino aequalia, necessitatus est ad eligendum unum extremum, relicto alio aequali et dissimili; ac proinde necessitatus est ad ponendam honestatem praescindentem ab illis duobus extremis, licet maneat liber ad ponendum extremum hoc vel extremum omnino aequale et dissimile: ergo is non potest esse laude dignus.

Pro minori in qua ē diff.ᵃ. q̄a id debet ēē moralitr liberum, quod revera laudat, et premiat; sed qui honeste operat, n̄ laudat, nec premiat p̄t talitatem honestatis et meriti actionis oioq̄ qualis et dissilis; sed q̄r absolute laudabilitr operatur, et absolute meret: ā debet ēē moralitr liberas n̄ solum talis et talis honestas actionis oio qualis et dissilis, sed etiam honestas et prindens a tali et tali honestate actum oio qualium et dissimilis.

Dices nec laudari, nec premiari novem rem etut sic laudabilitatis et meriti, dictam ut tactam p differ.ᵃᵐ actuum oio qualium et dissimilium; eamq̄ o'sic tactam ēē meriti moralitr liberam.

Ut clarius procedamus, suppono sic n̄ ēē sermonem de ratione cōi et differentiali actuum oio qualium et dissimilis in sū physico et reali; neq. in hoc sū dst dis, sed unica rō; sed sermonem ēē de rōē cōi et differentiali in sū morali, in quo sunt duæ rōes laudabilitatis et meriti. quo annotato inquo in hunc mum. dō, cōis et specifica illorum duorum actuum oio qualium et dissimilium sm̄ se n̄ ē moralitr libera. q̄d ut ipsa ut tacta sit, libera, nequit illa rō specifica sm̄ se sumpta imputari ad laudem: ergo s. illum imputat ad laudem differentia illorum actiuis sm̄ eam rōem sm̄ quam moralitr distinguit a rōē cōi; sed hoc differ. illorum actuum sm̄ quod addit p.ᵃ rōem cōm, n̄ dicit honestatem, neque aliquem gradum honestatis, et laudabilitatis: nā eadem ē in estimatione prudentum ponere actum A quam illum omittere, ponendo actum B. oio sibi qualem, et dissimilem: ergo hæc n̄ potē imputari ad laudem: q̄r ille, qui ē necessitatus vare ad actus oio qualis et dissiles n̄ potē mereri, neque ēē dignus laude. Hic ultima rō. p̄t ad totam honestatem, quam dicit rō

cois et specifica illorum actuum inaequalium et similium, in quantum illi actus merentur moralitate, i.e. debitate necessitatis moralitatis; differentiis vero quibus inter se conveniunt, et quas a ratione illa non distinguunt, in dicunt honestatem: ergo etc.

Instabis 2.o In actu individuali misericordiae vt duo est distinguibilis duplex ratio: una est ratio misericordiae vt duo: altera est ratio individualis talis actus misericordiae vt duo: in 1.o respectu conveniunt plures actus individuales misericordiae vt duo, qui forte indubie possibiles sunt; et ratione 2.a differt iste actus A misericordiae vt duo, etiam ab omni alio actu misericordiae vt duo. Hoc posito sic arguo. Illi, qui est vage debitatus ad eliciendum actum A misericordiae vt duo, et actum B. misericordiae vt duo, est moraliter necessaria misericordia vt duo, quia nequit non elicere aliquem actum misericordiae vt duo. Et ratio misericordiae vt duo vt dicta ad actum A misericordiae vt duo, sive ad differentiam individualem est libera: ergo et ratio specifica laudabilitatis et meriti vt dicta, pariter inaequales et dissimiles, sit libera, quia tamen simpliciter non libera, ~~et~~ ad ~~differentiam~~ propria differentia ~~sit libera~~, non potest imputari ad laudem ratio specifica, sed solum ratio differentialis propter distinctam rationem specificam.

Arguo 3.o quia vult iustitiam, qui indicat aeque peccare offerendo oves obaudiendi sacrum in die festivo, ac omittendo sacrum ob custodiendas oves, in nullius extremi electione peccat vel est dignus vituperii: quia indicat utrumque extremum esse aeque malum, et ad utrumque vage est necessitatus; ideo libertas, quae necessaria est ad vituperabilitatem, est etiam necessaria ad laudabilitatem: ergo sicut dicta libertas, quae est inter duos actus malos et dissimiles, ~~inaequales~~ et malos ~~simpliciter~~, non sufficit, ut quis sit dignus vituperii, ita libertas inter duos actus aeque honestos et dissimiles, ~~~~ non sufficit, ut operans sit dignus laude. ~~~~ sufficientis argumenti evasiones meditati Nobiliss., id nulla est,

quae

sue, si posset facili negotio [illegible], incurrendo idem [illegible] ara[illegible]

Item 1.o afferendo casum [illegible] positum ee impossibilem; qa eo ipso formaliter quod rusticus iudicat ee sic et nunc malum omittere oves, iudicat ee licitum sic et nunc casum custodiendi, ac proinde ee licitam omissionem Sacri. Sed ita ee [illegible] idem in casu [illegible] foret. Nam eo ipso formaliter, quod quis iudicat actum vel duo iustitiae ee disjunctive honestum, iudicat ee sic et nunc honestam contrariam actus misericordiae [illegible]: nam qui iudicat unum extremum ee sic et nunc ponendum, eo ipso formaliter iudicat ee omittendum extremum cum illo incompatibile; siquidem qui suadet determinate ponere extremum A, quod e incompatibile cum extremo B, saltem equivalenter suadet ne ponatur extremum B: itidem iudicium ferret de actu misericordiae [illegible]: nam iudicabit ee sic et nunc honestum, ac proinde ee sic et nunc honestam omissionem actus iustitiae: ergo ipse iudicat simul utrumque actum ee honestum, et ee honestam utriusque omissionem disjunctive ponendam: sed eadem repugnantia est in eo, quod quis iudicet simul ee sibi conforme ponere actum iustitiae, et simul ee eidem sibi conforme determinate illum omittere, ac in eo, quod iudicet dictare ee praeceptum de omittendis ovibus, ac simul dictare praeceptum de custodiendis ovibus: ergo vel neuter est possibilis, vel uterque casus possibilis est.

Item 2.o casum ee possibilem: Rusticum v.o in nullius extremi electione peccare, [illegible] necessitatis e vage ad extrema equalia, ergo non det sufficientem cognitionem malitiae. Nam iudicium dictans ee malam auditionem Sacri redderet inutilis ad imputabilitatem malitiae auditionis Sacri, si iudicium simul dictans ee malam omissionem audi-

di

ctionis sacri: siquidem hoc 2.m iudicium tollit mali-
tiam, quam 1.m ponebat in auctione sacri: et insu-
per idem ē æquivalenter iudicare utrumque extremum
contradict. esse malum, ac iudicare utrumque nō esse malum
sed potius esse bonum. Et assumptum exemplo com-
probatur. Demus duos esse superiores æqualis authorita-
tis; et hos imperare opposita: tunc sane cognitio de
precepto unius enervaret oio vim obligandi, quam
induceret cognitio de præcepto alterius: eodem mo
dictamina conscientiæ, quæ dictarent opposita, mutuo
se impedirent quoad vim obligandi, quia æqualis
sunt authoritatis..

Hæc, quæ sine dubio aucta sunt,
inani labore excogitata sunt. Nam eodem mo urgent
in nrō casu. Nam ille, qui iudicat utrumque ex-
tremum esse æque honestum et laudabile, nō posse-
re sufficientem causam, ut unum extremum præ
alio, illi imputet ad laudem, ut iam ostendi. Sic
ille, qui iudicat actum iustitiæ ~~ordine~~ excludentem ac-
tum misericordiæ esse honestum et dico

Tandem Ssi cogitatio est eo
nobis nescimenta displicet. quod afferat ee dignus
laude, et mereri eum, qui necessitatus ad duo ex-
trema ex obo aequalita honesta, eligit minus bonum.
nam ut ipsum nos tamen nolle dicat ni meret
laudes, qui eligit minimum bonum, quod potest
eligere; si ille, qui necessitatus e ad duo extrema in-
aequalita honesta, eligit minus bonum, eligit mi-
nimum bonum, quod potest eligere: non meretur
laudem.

~~Subsect. 2a~~

~~Alii sentis resiliunt.~~

~~3o. Pr. Card. de Lugo disp. 2a de Incarnt. Sec. 4. et 5 a-
lia via conat difficultatem emollire, asseritque
actus liberos Dei esto. sint ipse infinite et aequa-
lita honesti, bene tn inaequales obiectivam; quia
lt ni refundant inaequalitatem intrinsecam in
divinis decretis, nam licet bona inaequalitas intrinsece
creatis inter se collatis, possunt tn. quod est esse
communicare inaequalitatem actibus Dei liberis ex
communicant; qua ipsi actus Dei liberi sunt dig-
ni inaequalitatis incapaces: additque sane inaequa-
litatem obiectorum sufficere, ut actus divini liberi
sint laudabiles.~~

Subsect. 2a

Alii sentis resiliuntur.

3o. Pr. Card. de Lugo disp. 2a de Incarn. Sec. 4. et 5, ut
oppositam difficultatem elidat, docet des actus D. libe-
ros, lt sint ipse infinite aequalita honesti, bone tn obia
inaequalia: ut decretum Di de exista mundi: et decre-
tum Di de can. mundi sit aequalia quoad hones-
tatem; bene tn obia inaequalia: nam melius obj. e
exista mundi, quam can. mundi: additque sane
obiectorum inaequalitatem sufficere, ut decreta Da
sint laudabilia: nam licet obia creata inaequalia

n dicant inequalitatem intrinsecam dis decretis eam posse quam e esse communicare; illamque recipe dicarent, si actus di liberi forent, huiusmodi inequalitatis capaces.

Hec responsio n solvit difficultatem. 2a n. e 1o qa licet obta secundum se sint inequalia, n dicant laudabilitatem morale actibus, nisi sint inequalia relative ad actus ipsos; sed obta creata, licet in se sint inequalia, n sunt inequalia relative ad divinos actus liberos: ergo n dicant illis laudabilitatem moralem. Maior pt. Nam moralis laudabilitas n imputat nec nisi immediate obiectis, sed actibus liberis circa illa versantibus: is n. qui bene operatur, n laudatur immediate et formaliter, quia obiectum, circa quod operatur, honestum e, sed quia libere operatur libere eligendo honestum; ~~et~~ enim ~~...~~ eius libertas n se tenet ex parte obi, sed ex parte actus, ~~...~~ n tribuit laudem obiectis secundum se sumptis, sed actibus ipsis liberis, et obiectis ut subsunt ipsis actibus liberis. ~~...~~ Minor pbatur. ergo obta creata, ut ipse supponit, licet in se sint inequalia, dicant equalem honestatem divinis actibus liberis: ergo licet in se sint inequalia, equalia tamen sunt relative ad dos actus: siquidem n e magis honestum Deo unum eligere quam aliud.

2a e 2o ergo licet obiectum in se honestum sit, ~~...~~ n meretur laudem, qui tale obum eligit per actum, cui eius n e honestum: puta per actum, quo intensius amet obiectum, quam ratio dictat: ergo licet obta creata sint in se inequaliter honesta, si tamen n sunt inequaliter honesta relative ad dos actus, Deus n redditur magis laudabilis ex eo, quod illud eligat, quod secundum se nobilius e.

2a e 3. ergo operans n e bonus moralitate intrinseca ab obo, in quod tendit, sed ab actu intrinseco, quo libere in illud tendit: ergo si eius actus liberi di sunt equales quoad honestatem, etiamsi eorum obiecta

et obiectis, ut subsunt ipsis actibus liberis

nam omnes di actiones eque honeste sunt.

sint inequalia, Deus n. enim magis bonus moralitr

ex eo, quod potius in unum, qm aliud aspirat.

2° neque magis laudabilis moraliter. Patet cons.

Nam laudabilitas [illegible] correspondet boni-

tati morali, sive in genere moris.

4° refert idem Card. de Lugo

disp. 26 de Incarn. sect. 11 n° 154 aliam solutionem

insinuare videtur, quam amplectitur et ingeniose explicat, et illustrat P. Albertus disp. 3. de Incarn.

sect. 5 à n° 1. asseritur que actus Dei liberos esse inequales quoad honestatem, n. intensive, sed extensive; nam electio Dei tendens

in obiectum melius est extensive honestior, qm electio illius tendens in obiectum minus bonum, illa habet plures titulos lau-

dabilitatis, qm ista: electio obiecti perfectioris titulos

communes laudabilitatis, quos etiam participat electio opposita, et insuper electio divina,

è equivalenter multiplex

amor, sive equivalet multis amoribus, quibus

Deus diligeret plura obiecta, quae [illegible] inmortal

n. excederent illud obiectum effectivum [illegible] minores actus sic tiene adiffores

[illegible]

laudabilitatem [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

sint, etiam, qui actus divini sunt, gaudebunt infini-

ta laudabilitate morali.

Solutio haec minime eva-

cuat difficultatem. Ita n. est, qua sicut amor obiecti perfecti est equivalenter multiplex amor obiectorum im-

qui simul sumpta n. excedunt obiectum perfectius, ita

amor car. est multis obiectis perfectis equivalenter multiplex

amor carentiarum oppositorum imperfectionum, sive ut [illegible]

lo

Sequitur, multiplex volitio [illegible] obiecti boni perfecti: nam equivalenter quot bona imperfectibus [illegible] continentur in bono illo perfecto, tot car. continent in illis car. boni perfecti; et quot amores bonorum imperfectorum continent eminenter [illegible] in amore boni perfecti, tot amores carentias illorum bonorum continent qui valent in amore car. illius boni perfecti; ergo tot laudabilitatis tituli sunt in electione D., quot sunt amores, quibus equivalet, tot tituli laudabilitatis erunt in electione boni perfecti, qt sunt in electione ipsius boni perfecti; atque inde Deus non erit magis laudabilis moraliter ex eo quod eligat Incarnationem, quam ex eo, quod eligat car. Incarnationis.

Dices cum D. [illegible] tendere titulos laudabilitatis in inequalitate extensiva quoad honestatem divinarum electionum non et numerandos, et ponderandos, illumque actum excedere in honestate, non numero, et nobilitate obiecti; atque inde illam actionem esse laudabiliorem, cuius obiectum ex eo, quod ipse nobilius sit, redderet actus divinum intensive honestiorem, nisi infinitas, quam actus D. participant ab infinita sua perfectione, impediret intensionem illam honestatem, qua [illegible] electio car. Incarnationis non, quod non contineat volitiones, qt amores continet electio Incarnationis, haec electio illam excedit extensive; cuius obiectum, nempe Incarnatio, nobilius est.

Contra hanc solutionem multa militant. 1.m, quod videatur supponere unum obiectum esse melius alio pro Deo; illudque, quod honestius est communicaturum D. actibus intensionem honestatem, nisi perfectio physica et entitativa divinorum actuum eam honestatem intensionem impedirent, hanc doctrinam esse falsam ostendimus sec. 1.a huius disp. [illegible] 1.m [illegible] quibus addo. Denique obiectum esse alte-

re honestius ante ad electem dam, nihilominus illud, quod ex illo priori minus honestum ē, si superveniat beneplacitum Dei circa illud, absq dubio reddit honestius altero: vg. matrimonium redditur honestius Virginitate, si accedat speciale Dei beneplacitum circa matrimonium: & et Incarnatio ~~[illegible]~~ ex priori ad oem Dei lectionem sit honestior car.a Incar.is, si Deus decerneret car.am Incarn.is, iam car.a Incar.is eet honestior Incar.e

9. P. Sforcia lib. 5. de Incar-
n.e c. 1. secutus quosdam Alios, quibus consentit
Prudentius t. 1. de Incarn.e trac. 1. disput. 3. dub. 2. do-
cent Deum operari honeste et laudabiliter in gene-
re moris, etiam qd. amat, non libere, sed nario: nam
licet iste Dei amor narius, non sit contingens, sed infalli-
bilis et indefectibilis, est tamen spontaneus et voluntа-
rius; quia nulla est causa ans, quæ Deum ad illum ne-
cessitet; sed Deus se amat amore nario, qd.
vult se amare; ac proinde non alij, sed ipsi Deo soli
suus amor imputat. Quapropter amor d9 narius
non est narius necessitate ante, sed potius est ante
liber negative, vel eminenter positive, et na-
rius quasi consequenter, seu concomitanter: ratio
est. Quia iste amor est a Deo determinante seipsum, et
non est ab alio antecedente vel necessitante, quales
sunt actiones nostræ nariæ. Unde Deus ratione sui
amoris narii est honestus et moraliter laudа-
bilis, quia licet desint actibus divinis nariis imperfec-
tiones nræ libertatis, illis non desunt perfectiones,
quas nri actus liberi habent; ac proinde illis de-
bemus concedere eam laudabilitatem, quam
nri actus liberi honesti ratione libertatis merent.

Addunque totam moralem
honestatem, et laudabilitatem Dei sistere in
amore nario, quo Deus seipsum amat nario:
nam sicut tota physica et entitativa perfectio
divini amoris ita sita est in solo amore nario
ut amores Dei liberi solum differunt a nario, sine
pura denominatione, et nullam superaddant per-
fectionem, ita tota honestas et laudabilitas mo-
ralis sita est in solo amore illo nario; et reliquæ elec-
tiones liberæ sint puræ denominationes, et nullam ad-
dunt honestatem moralem, nec laudabilitatem, dispos

eam, quae sita est in amore naturali: inde cum dei eandem honestatem accipiant, evadunt aequaliter honesti et laudabiles: ac proinde si unus Dei amor altero laudabilior creditur, tantum est quoad nos; quia illum per quem maius beneficium adipiscimur, laudabiliorem esse putamus.

Haec solutio, non datur occurrit propositae difficultati, quam illi subiungunt. Nam amor Dei naturalis non potest gaudere ea laudabilitate morali, de qua in praesentiarum agimus, licet aliqua laudabilitate fruatur: nam agens laudatur moraliter, quia ita ponit electionem boni, ut possit illam omittere. Etenim cum nos honeste libere operamur, ideo meremur laudem, quia ita ... electionem honesti cum potestate expedita ad eg. electionem omittendam. Quaestio quae est an laudabilitas, quae moralis sive in genere moris dicitur, inveniatur, et quomodo inveniat in actibus divinis liberis? Si pars affirmativa defendenda suscipitur: non potest dici eam invenire absque divino naturali: nam amor Dei naturalis indefectibilis est, nec supponit in Deo cum potestate illum omittendi et ponendi actum oppositum. Sicut excludat eam laudabilitatem, non potest esse illius fundamentum, ac proinde actus liberi, qui laudabiles sunt, esse illam habent, eam participando ab actu naturali: quia ad astruendam in divinis actibus liberis laudabilitatem moralem, inutiliter recurrit ad actum Dei naturalem.

Sed vero si pars negativa admittatur, iam haec solutio consentit illi sententiae, quae negat in Deo virtutes morales et moralem honestatem: nam sub nomine moralis honestatis nil aliud venit intelligendum, nisi electio

boni

boni, quae potuit omitti a se eligente, et eo quod pona-t cum potestate eam omittendi laudabilis e in genere Moris. Unde hic s.a sic explicata satis reiecta manet sec. 2. huius diff. 1 § Nonnulli.

quibus adde Actus liberi Dei et honesti digni sunt speciali laudabilitate prae eam, quae etiam convenit d.ae sapi.ae et omnip.: nam hic d.a attributa laudabilia sunt in genere physico: actus vero liberi Dei laudabiles sunt, non solum in genere physico, sed etiam in genere moris; ideo amor Dei necessarius non participat eam laudabilitatem, quae convenit attributis Dei: ergo alia laudabilitas, quae non invenitur in amore Dei necessario, convenit actibus liberis Dei. Nec suadetur: quia amor necessarius non magis imputatur Deo, quam eius sapientia, seu omnipotentia: etenim sicut amor necessarius Dei e a Deo, etsi ab alio dependeret; ita sapientia vel omnipotentia e a Deo, etsi ab alio dependeret: et sicut Deus a se habet amorem necessarium sui, cum praecedat alterutra ca et determinatio; ita habet a se sapientiam vel omnipotentiam, quae praecedat alterutra ca et determinatio: ergo eadem laudabilitate dignus Deus e quia habet sapientiam, ac quia habet amorem sui: nec magis laudabilis e, quod habet amorem sui, ac quia habet sapientiam vel omnipotentiam.

Subsec. 4.

Germana solutione difficultati occurrimus. Iudico quod, etsi actus divini liberi sint equales honesti intensive, ut diximus sec. 2.a, sunt tamen inequales honestos extensive, et hoc augmentum extensivum honestatis sufficere ad laudabilitatem moralem divinorum actuum. Rem explico.

~~Rem explico laudabilitas~~

~~Ruiz de Montoya de scientia dispp.~~ ~~testatur.~~

~~Rem explico~~, ~~ex parte~~ ac-

~~in qualitate~~ ~~intensione~~ ~~majori~~ ~~complexionis~~ ~~affectivae~~ vel inequalitate consistente in intensione, ~~maioris~~ sed affectiva ipsorum divinorum actuum,

tum

Et status 2.º ex parte ac-
tuum divinorum dari inequalitatem intensionis
ac fervoris affectivi. Sic P.m Didacum Ruiz de vol. De
Disp. 63. sec. 1. n.º 1. docere ex cõi theologorum sententia
n dari ex p.te D. voluntatis inequalitatem intensionis
sive fervoris: utrumque iudico ipsum et reliquos theolo-
gos, qui cum ipso loquuntur, intelligendos ēē de intensio-
ne entitativa, quam ēē eamdem in oībus actibus di-
vinis iure ꝑ merito habet, n vo. de intensione affec-
tiva: nam idem bonũ posse amari à Deo intensiori
remissiori affectu, eodem iure ꝑ merito habendum
ē. P.a in oium sententia potē Deus idem bonũ amare
efficaci vel inefficaci amore; sed amare idem bonũ
efficaci vel inefficaci amore, ē amare bonũ intensio-
ri, vel remissiori affectu: amor n. efficax maiori
intensione affectiva tendit in bonũ, quam amor
inefficax; et magis amat bonũ ꝑ volitionem effi-
cacem, quam ꝑ volitionem inefficacem: ergo si De
potē habere efficaciam, vel inefficaciam affectivam
circa idem bonũ, habere etiam potē inequalitatem quo-
ad intensionem affectivam suorum actuum.

Pb. 2.º q.a in cõi sententia
Deus dicit amare magis maius bonum; et tunc
n potē dici amorem Dei ēē maiorem, q.a ē maius
bonum quod intent.; nam potius tunc afferat ma-
ius bonum, q.a magis amat, et maior ē eius
amor: ergo in amore ipso divino dat. hoc inequali-
tas fervoris, sive intensionis affectivæ. Pb. maior.
P.a si amare magis maius bonum ēēt praecisse-
me afferre maius bonum, n rogarent theologi:
An Deus amet magis meliora: nam quaestio ēēt
risu digna: dubitaret enim de re evidenti: evidens
n. ē: Deum maiori bono velle maius bonum: sed quaes-
tio: an ex eo, quod ex parte obi detur maius bonũ,
inferat, quod ex p.te Dei detur amor intensior? ē

Nec. 4.

Nec destituta est haec nostra doctrinae pars authorum suffragio. Etenim Pater Quiros tom. de Deo quaest. 10 indiciis theologici art. 3. n.° 2 aeque expresse asserit Deum ad maius nostrae intensionis posse affective iam minus, iam vehementius amare decus, ac proinde in Deo positam esse hanc inaequalitatem intensionis affectivae. Nec parum auxiliantur Pater Herice, disp. 22 de praedest. c. 10 et Pater Martinon de Deo disp. 20 sec. 3. et 6. quo asserunt Deum, dum dat aequale bonum, posse facere speciale beneficium ex eo, quod illud det teneriori affectu. Idem quae videntur docere quidam RR. apud P. m. Arriaga tr. de Provid. et praedest. disp. 35 sec. 5. subsec. n.° 44., qui excludentes electionem efficacem Dei ad gloriam ante praevisa merita, admittunt teneriorem affectum erga praedestinatos, eamque maiorem teneritudinem in solo modo amandi beatitudinem constituunt; nec posse in alio consistere satis ostendit Arriaga subsec. 2. à n.° 52 ergo isti dum admittunt istam maiorem teneritudinem inaequalitatem fervoris et intensionis affectivae divinorum actuum, quam nos adstruimus, admittunt. Et satis sonat P. Aldrete l. 1. de Incarn. disp. 1.a sec. 5 praesertim n.° 35. ubi admittit in Deo specialem complacentiam etiam moralitatem liberam circa existentiam universi adeo intensam, ut nec illius ante ad decretum efficax decreta mundi, vehementissime propenderet Deus in productionem mundi, et esset moralis necessitatus ad illam. Si Deus minus complaceret, ut potuit, circa hunc authorem circa existentiam mundi, ac proinde nullam necessitatem moralem sibi imponeret, remissiorem complacentiam haberet; dixit hunc authorem Deus posse hanc ferventiorem sive intensiorem, et remissiorem complacentiam, ut nos statuimus.

Statuo 2.º hunc ipsum fervorem sive intensionem affectivam, in qua stabilita est sibi inæqualitas divinorum actuum, non addere intensionem honestatis, sed extensionem divinis actibus. Probatur facilius quia ut diximus sec. 2. actus Dei, quia divini sunt infinitæ honestatis intensivè; ergo licet addatur intensio major affectiva, non possunt actus Dei reddi honestiores ipsi quia quod infinitè honestum est, nequit esse magis honestum intensivè

Statuo 3.º hoc augmentum extensivum honestatis, quod diximus inesse divinis actibus, sufficere ad ipsorum laudabilitatem moralem. Quod sic suadeo 1.º quia ea intensio major affectivæ, quæ datur in divinis actibus ex se talis est, ut communicaret actibus Dei intensionem honestatis, si actus divini ex eo, quod divini sint, non forent infinitæ honestatis: ergo licet major intensio affectiva, licet reipsa non communicet honestatem intensionem divinis actibus, quia libera est, et quatenus est ex se potens illam communicare, eodem modo est digna laude, ac si reipsa redderet actus divinos honestiores. Antecedens probatur: major intensio affectiva in actibus humanis, quia finitæ honestatis sunt, reddit illos reipsa honestiores intensivè: ergo etiam major intensio affectiva in divinis actibus illos redderet honestiores, nisi hoc suæ perfectionis physicæ gauderent infinita honestate.

Objicitur: Actiones nostræ nullam utilitatem intrinsecam et proprie talem afferunt Deo, sed solum extrinsecam, improprie et sic quid talem. Ita satis clarem sanctus Job c. 35 v. 7. Porrò si iustè egeris, quid donabis ei, aut quid de manu tua accipiet. Ergo licet ipse possit Deo afferre gaudium et felicitatis intrin

tum

intrinsecam ~~utilitatem~~ nisi Deus esset aliunde infinite beatus, et ideo expers acquirendi sibi ab extrinseco commodum aliquod intrinsecum; ~~illud~~ ~~quam~~ digni laude credunt eodem modo, ac si reipsa Deo afferrent utilitatem intrinsecam proprie talem: neque ex eo, quod Deus ratione suae infinitae perfectionis non possit reipsa accipere ab extrinseco commodum sibi intrinsecum, meret minus apud ipsum homo, dum bene operatur, quam mereretur apud alium hominem, in cuius obsequium et commodum efficeret opera, quae reipsa illi utilitatem intrinsecam proprie talem afferrent: ergo pari ratione mala intensio affectiva divinorum actuum, licet tamen dicat ~~illis~~ illis augmentum et maioritatem extensivam honestatis, non reddit ~~actus divinos~~ eos dignos minore laude ratione suae honestatis, quam si reipsa illis dicarent intensionem honestatem; siquidem ideo possit ipse illis non communicant intensionem honestatem, quia ipsi actus divini supponunt infinite et summe honesti intensive. Et tota a paritate urget. Nam sicut ad laudabilitatem moralem requiritur ingenuitas libera actuum, ita ad meritum requiritur liberum obsequium cedens in utilitatem praemiantis.

Obiectio 2a. Peccatum reipsa non infert Deo nocumentum, ut ait Iob c. 35: *Si peccaveris, quid ei nocebis*. ~~Et nihilominus~~ Nihilominus, peccatum mortale est offensa Dei, ut docuimus nostra vol. de Peccatis disp. 2 sect. 1; ergo si Deus non esset expers doloris et tristitiae, Deo tristitiam dolorem ... afferret; ideo ~~illud~~ Deus peccatorem ~~punit~~, damnat iis poenis, quibus illum puniret, si eius peccatum reipsa Deo afferret nocumentum. Et

ex eo, quod illi tribuat rationabilem causam aversionis et indignationis simpliciter talis: et

Totam rem exemplo positio di-
mus, repugnantium est necessitatum ad actus honestos,
et equaliter obsequiosos nisi Dei, ut posse infinitos in
hoc obsequii.

Statuo 4.° rem altiorem dominium li-
berum hoc de capite est moraliter laudabilem.
Probo ~~rationem~~. Quia Deus non posse elicere bene ac-
tum infimae honestatis extensive: ergo ita quem-
libet bet, ut possit bene alium minus honesta-
tis extensive, sive minus intensionis affec-
tivae; ergo ergo, quod quilibet habet quidem liber-
~~?~~ tum potestatem habendi alium minus honestatis extensive,
sive minus intensionis affectivae laudabilis moraliter est. Probo ans, in quo est dif-
ficultas. Quia Deus posse bene cum libera actum
intensionis affectivae maius et maius in in-
finitum; et actum intensionis affectivae
minus et minus in infinitum: etenim ea
intensio, quae non componitur ex gradibus distinctis,
sed consistit in actu indivisibili, posse in infinitum et
sine termino crescere, et in infinitum, et sine
termino diminui: ~~et~~ et ideo tam potius est subjectum perfe-
ctior et perfectior sine fine, quam subjectum
minus et minus perfecta sine fine: ~~Deus~~ Deus
non possit bene actum infimae intensionis affecti-
vae, non posse bene actum infimae honestatis, ex-
tensive: nam honestas ista extensiva, cui cor-
respondet ~~?~~ aestimabilitas et laudabilitas
moralis, consistit in intensione affectiva: ergo
&c.

~~Absolute ipse in laudabilis moraliter~~;

nam solus actus infi-
mae honestatis in Deo,
si possibilis foret, non esset
moraliter laudabilis

ut supra docui, specialiter
in ? dum egerem
de continuo

Sectio 5.a

~~?~~ Ideo quae possit nostram sententiam red-
dere difficilem, solvit.

Prima difficultas: est intensio affectiva divi-
no

nonum actuum ua creat finitas e; sed laudabilitas moralis divinorum actuum, correspondet et imputat isti intensioni affectivae: ergo laudabilitas moralis divinorum actuum finita est. Hoc e falsum: ergo et nra d.a, ex qua infert.

Resp. disting. maiorem intensio affectiva divinorum actuum e finita in rone intensionis affectivae; conc. maiorem: in rone entitatis et perfectionis entitativae: nego maiorem. Et distinguo minorem: sed laudabilitas moralis divinorum actuum correspondet et imputat illi intensioni affectivae ut precise tali considerat: nego minorem: ut consideratur, sub rone intensionis affectivae, et etiam ut consideratur in rone entis et perfectionis entitativae; conc. minorem: et nego csam. Etenim intensio illa affectiva, quae fundamentum dat, ut actus divini sint moraliter laudabiles, finita e in rone intensionis affectivae, et maior nunquam ee potest; asterum ea ipsa ut constituta per entitatem Dei Essentiae infinita e in rone entis et perfectionis entitativae; ac proinde gaudet infinita honestate, cui infinita laudabilitas moralis correspondet.

Etenim perfectio entitativa cuiusvis actus honesti, ut ipse non sit libera, constituit honestatem actus, illi quod aestimabilitatem maiorem afferat, maioremque laudabilitatem afferat. Vg. honestas moralis actus supernalis valescit intrinsece et maior et aestimabilior, ac laudabilior reddit per physicam perfectionem supernaturalitatis, licet qua talis libera non sit operanti, quia non inveniat ex parte actus, et illi sit penitus ignota. Insuper demus actus contritionis ee gratiam iustificantem; et quantitatem ignotam operanti: in isto casu sanctitas

tas statiōnis redderet et pfc actus, et qua talis nō est libera, nec imputabilis operanti, et nihilominus ~~efficeret~~ reddere[t] statiōnem meritoriam de condigno gloriae: ergo infinita perfectio entitativa divinorum actuum, quamvis nō sit libera, ad rarias esse[?] licet ex pfc actus, cum tū sit divina et maxime supernalis, adeo magnum laudabilitatis incrementum communicat dictis actibus, ut ipsi evadant infinitè laudabiles in genere moris

Instas. ~~[illegible]~~ una pars constitutiva honestatis ~~[illegible]~~ nempe intensio affectiva divinorum actuum in ratione intensionis affectivae ē finita: ergo et altera pars eiusdem honestatis constitutiva, nempe infinita bonitas physica cuiuslibet actus Dei sit infinita, honestas divinorum actuum, ex istis resultans, ē simpliciter finita. Neo rago anti, nego cons. Nam totum, cuius altera pars ē simpliciter infinita, ē simpliciter infinitum, et altera eiusdem pars sit finita, ut liquet in meritis Christi Dñi, quae, in coi dictā creduntur eē infiniti valoris in ratione merendi; quia et actus ipse meritorius sit finitus, altera pars constitutiva eiusdem meriti, nempe sanctitas increata, sive persona Dei, infinita ē.

2ª difficultas ē. Ex ro [illegible] ingenium operanti possit ~~augere~~ reddere meritum maioris valoris, nihil

2ª diffas ē. Laudabilitas moralis proportionat cum libertate et imputabilitate operis: ergo ~~[illegible]~~ illud constitutivum laudabilitatis divinorum actuum, quod naturum ē, nō potest eorum laudabilitatem augere: perfectio entitativa divinorum actuum nequit, dicitur, communicare augmentum laudabilitatis ~~dictis actibus~~

Neo laudabilitatem proportionari cum libertate, et simul usque entitativa ~~[illegible]~~ actus, etiam

si

si hec naria sit, quod doctrina in merito ab oibus
admittenda e. quapropter si meritum per aliquid na-
rium auget, etiam laudabilitas moralis per
aliquid narium posse crescere: meritum et
et laudabilitas moralis operis si excipias
num ad premiandum, in idem recidunt: e-
nim meritum e dignitas ad premium, pre-
mium vero e quedam laus, que in actu exercito
commendat opus merentis; ac proinde maior premij
dignitas e maior laudis dignitas; sive quod idem
e maior laudabilitas moralis; ac venta si illa
per aliquid narij posse crescere, etiam hec per ali-
quod narium posse augeri.

3a difficultas e. turpido
et vituperabilitas peccati non posse fieri maior
per aliquid narij: ergo neque laudabilitas mo-
ralis actus de honesti posse reddi maior et in-
finita per aliquid narij.

Nego nullam ee com-
nam meritum boni operis posse augeri per
aliquid narium, ut oes fatent; et nihilominus
demeritum peccati per nihil narij auget: in-
de lt turpitudo et vituperabilitas peccati non pos-
sit crescere per aliquid narij, non recte inde
infert, quod laudabilitas boni et honesti ope-
ris non possit augeri per aliquid narij. Ratio
reddo disparitatem pro presenti. Vituperabilitas
~~peccati non posse crescere per aliquid~~ narij, quia de-
meritum peccati non posse crescere per aliquid
narium: laudabilitas vero operis honesti posse
crescere per aliquid narium, quia meritum bo-
ni et honesti operis posse crescere per aliquid
narium; nam ut dignitas meriti, sive digni-
tas ad premium laudabilitas e. ac proinde

mul

nullum discrimen posse assignari a merito, quod non meriat etiam laudabilitati. ~~Hic addi~~ quod est maius, posse elevare meritum ad ordinem superiorem entis; quod est sufficiens, ut illud reddat dignius praemio, ac proinde laudabilius; illud vero quod est maius non posse deprimere nec habere demeritum ad ordinem inferiorem entis; et ideo nec reddere demeritum maius in re demeriti, neque illud reddere magis reprehensibile.

4a difficultas est. Deus posse omittere actum maius intensionis affectivae: ergo et actum moralis honestatis maius extensive. Probatur: dum omittit illum actum maius intensionis affectivae, caret illa morali maius honestate extensiva; sed Deus non posse carere ista morali honestate maius extensive: ergo &. Probatur minor subsumpta. Deus non posse carere perfectione aliqua entitativa maius extensive: ergo Deus non posse carere honestate morali maius extensiva. Probatur. Honestas moralis extensive maior involvit bonitatem physicam extensive maiorem: ergo illius carentia involvit carentiam illius; sed Deus non posse carere bonitate physica extensive maiori: ergo neque posse carere honestate morali extensive maiori.

Respondeo, concessis antecedente, et consequentia, negando minorem subsumptam; ad cuius probationem, dico antecedens et nego consequentiam. Ratio disparitatis in eo sita est; illa perfectio entitativa est extensive maior, est imperfectio ~~si Deus illa posset carere~~, siquidem esset positive defectibilis: et defectibilitas positiva positivam imperfectionem dicit: et cum nullus gradus positive imperfectum possit cum Deo identificari; alioquin Deus aliquo titulo posset esse positive imperfectus, inde est, quod Deus non possit carere aliqua perfectione entitativa, licet possit ex-

Non ideo repugnat carentia perfectionis, quae tribuat Deo augmentum tantum extensivum entitativum, quia Deus est ens summe et infinite perfectum; sed quia

der

tensive mali.

Posse tamen Deus carere honestate, sive bonitate morali extensive mali, quam possit dare: nam ex parte Dei nulla est repugnantia, cum id quod illa caret, est Deus intensive et absolute summe honestus, et bonus moraliter: [illegible] sanctitas eius infinita [illegible] ... Deus infinite sanctus et infinite laudabilis simpliciter; imo ipsa infinitudo de sanctitate petit, ut ipse Deus possit carere illa mali honestate morali extensive mali, et sic dare actus liberos quoad honestatem extensivam inaequales, et hoc ~~[illegible] laudabiles moraliter~~ nam cum infinita sanctitas [illegible] etiam intensivus actus honestatem moralem et laudabilitatem, de sanctitate infinita ... debet [illegible] ~~[illegible]~~ tem et laudabilitatem moralem.

Nec deest repugnantia ex parte ipsius mali extensive honestatis, sive bonitatis moralis: nam haec quod addit de perfectione nec ... potest stringente Deo deficere, vel, ut plures dicunt, dum loquuntur de actibus Dei liberis quatenus ... innotescit Deo extrinsecus, et sic absque incommodo posse Deo deficere, dummodo Deus maneat ... ipsius ... et laudabilis absolute et simpliciter ... quod ... est ... alii ibidem docent, ... ut actus Dei liberi, per quasdam rationes Deo intrinsecas formaliter vel virtualiter defectibiles; et sic absque incommodo posse esse formaliter vel virtualiter defectibiles.

Etenim sic ratio Deo intrinseca non est inde imperfecta ex eo, quod defectibilis

sit

sit. Nam n̄ ē imperfecta physicè: qr̄ rationes ipsæ, quæ distinctæ à gratiis Dei maxijs, n̄ dicunt perfectionem physicam, sed totam suam perfectionem participant à gratiis Dei maxijs, cum quibus realiter sunt identificatæ; et proinde cum solum possint deficere differunt à gratiis maxijs, nulla perfectio physica ipsis deficientibus deficit; atm̄ realitatis quidam ab eâ à perfectione ipsarum defectibilitas nulla imperfectio physica ē. Nec ē imperfecta moraliter: nam bonitas et honestas moralis suo genere importat defectibilitatem aliquam, et ex eo, q. illæ rationes possint deficere, n̄ sunt moraliter imperfectæ.

~~Ad confirmationem nego consequentiam. Nam honestas illa moralis extensivè major, imo et dicitur liberi eamdem omnino perfectionem physicam cum Dei dicunt; et si potuerit deficere honestas illa major moralis et actus Dei liberi ut tales, nulla perfectio physica Dei potuit deficere; quapropter ex defectibilitate perfectionis moralis n̄ valet illatio ad defectibilitatem perfectionis physicæ. Et n̄ ē omnis moralis honestas et dignitas, et laudemi quæ n̄ involvat temporario perfectionem physicam: nam omissio pure libera in plenitudine, posse ēē libera, et meritoria, et laudabilis moraliter, quin nulla entitate physica afficiatur. Insuper actus qui sit minus perfectionis entitativæ, potest ēē magis meritorius, quam alius major perfectionis entitativæ, si ille major libertate ejus fit elicitus.~~

Ad confirmationem nego antecedens. Nam honestas moralis extensivè major Dei actus, cui maior laudabilitas moralis correspondet, consistit, ut diximus in eo, quod intensiori affectu, sive maiori intensione affectiva velit obiectum, cum potuerit mi-

~~... intensione affectiva in ipsum tendere~~: inde ... ma-
ior intensio affectiva non ... maiori perfectione
entitativa Dei; sicut iuxta eorum opinionem in illa
non consistit, quod amor Dei sit efficax vel inefficax;
quia eadem omnino entitativa Dei perfectio invenitur
in omnibus actibus divinis; sed consistat vel in connotatione
extrinseca, vel in relatione Deo intrinseca, quae ut dis-
ta ab [illegible] Dei [illegible] nullam dicit perfectio-
nem, inde est, quod illa honestas moralis ex-
tensive maior divinorum actuum sive illa maior
laudabilitas moralis non dicat maiorem perfec-
tionem entitativam Dei, sed diversam vel conno-
tationem vel relationem iuxta varios opinandi
modos circa actus Dei liberos. Ac proinde nec hic, nec
in genere est bona consequentia a perfectione morali ad phy-
sicam: nam cum perfectio moralis est dignitas
ad laudem, quae quidem utique saepe provenit ex
perfectione physica, sed non semper: nam pura omissio
in plurium sententia potest esse et libera, et meritoria,
et moraliter laudabilis, licet pro nullam perfectionem
physicam constituat: et actus qui sit minoris perfec-
tionis physicae, ex eo potest quod eliciatur maiori cum
libertate, potest esse magis meritorius et lauda-
bilis: quae doctrina firmior est in divinis actibus liberis
qui ex parte Dei eandem omnino perfectionem phy-
sicam dicunt.

Instas: ~~vel~~ ista honestas mora-
lis extensive maior, vel sufficit, ut unus actus di-
vinus sit vere et realiter et simpliciter loquendo aesti-
mabilior alio, vel non: si hoc solum improprie: si primum
ergo unus actus Dei est melior alio simpliciter loquendo,
quod nemo admittet: si 2um: ergo Deus est lauda-
bilis laude morali secundum improprietatem; siquidem
eius libertati solum potest imputari excessus ille

qui solum improprie [illegible] [illegible]; sed Deus ee laudabilem moraliter solum laude impropria e oppositu [illegible] Deum n ee laudabilem, sive n ee laudabilem laude propria [illegible]

Corollarium

Ex hac nostra d.a colligitur n ee audiendos aliquos Recentiores [illegible] nostra [illegible] de volunt. Dei [illegible]. Ex [illegible] [illegible] ~~[illegible] Deum n ee laudabilem~~ moraliter in suis actibus liberis [illegible] vera laudabilitatis, quae communiter laudabilitas moralis nuncupatur: et [illegible] in positione utriusque aeque honestis cum potestate ponendi alium inaequalem etiam [illegible] demonstrarimus eam laudabilitatem dictis actibus liberis invenire.

Sectio 4.a

Alia arg.ta, quæ necessitatem Incar.is videntur suadere, enervant.

Objiciunt 2.o ut bonum é diffusivum sui, sive propendet in sui diffusionem; sed Deus é infinite bonus: ergo Deus é infinite sui diffusivus, sive infinite propendet in sui infinitam diffusionem, qua se infinite com.cet creat.; atqui infinita Dei communicatio cum creat. in sola Incar.e ~~maxi~~ potest inveniri: ergo Deus infinite propendet ad Incar.em: ergo Deus non manet liber ad car.am Incar.is. ~~Deinde~~ Cf. coá. p.a quo major é inclinatio in unum extremum, eo minor é libertas ad oppositum; sed in Deo dat. infinita inclinatio ad Incar.em, ergo nulla manet libertas ad car.am Incar.is.

[illegible] auctorum solutionibus, quæ novis difficultatibus implicant, ut videre licet apud P.m Alderete disp. 1.a de Incar.ne sect. 8. ad nostram efformandam suppono 1.o in Deo non dari appetitum innatum proprie talem; + ~~...~~ ut docui in Phil. ... 2. disp. 5. sect. 1. subs. 1. appetitus innatus sive ingenitus é rei inclinatio, qua nulla sibi prælucente cogn.e propendet in bonum ita sibi debitum, ut, sine illo futura sit imperfecta, et monstruosa: ~~...~~ sed Deus ~~...~~ in creatis ad extra creat.; a illis non potest dici pare inclinatum, ut suæ bonitatis ~~...~~ ~~...~~ indiget, et illis ... deficientibus, maneret infinite perfectus: ergo Deus non habet appetitum innatum proprie talem, ~~...~~ ut suam bonitatem et perfectionem com.cet ad extra creat.

\+ ut suam bonitatem ad extra creat. com.cet.

Suppono 2.o Deum ~~habere~~ aliquam ~~propensionem~~, ut se ad extra creat. ~~...~~ communicet. Nam cum P.es Patres et Theologi tradunt Deo esse convenientem sui communicationem cum creat.; idque videtur exigere summa Dei perfectio, et infinita bo-

bonitas: q^a sit creaturae nec sint Deo necessariae, nec ad suam, [illegible] beatitudinem vel accidentalem utiles, sint tamen decens et congruum divinae bonitati, ut se diffundat ad extra in creaturas: ergo in Deo datur aptitudo, et proportio naturalis et necessaria ad suam sui diffusionem. Et licet in Deo non detur appetitus innatus proprie talis, datur quaedam inclinatio omnis perfectibilitatis et indigentiae expers, quae oritur ex convenientia, qua divinae bonitati congruum est, ut se eiiciat ad extra creaturas. Et quae probatur ex eo, quod divina operatio, sicut et quaevis virtus activa, dicat inclinationem in actionem, qua se exerceat, quae eius naturae conveniens est.

Suppono 3.o istam Dei inclinationem esse infinitam [illegible] in sua linea. Ratio est, quia ista inclinatio fundatur in convenientia, sive congruitate, qua conveniens et congruum est ut bonum esse sui diffusivum: ergo si bonitas divina est infinita simpliciter, infinita est congruitas, sive convenientia, ut se ad extra creaturas eiiciat: ergo inclinatio Dei, ut se eiiciat ad extra creaturas, fundata in ipsa infinita congruitate, etiam est infinita.

Suppono 4.o istam infinitam Dei inclinationem sese [illegible] mere [illegible] ea, quam sentiunt creaturae sum bono illis sibi naturali et debito, quod proprie appetunt. Ratio est, quia propter hunc appetitus innatus creaturae fundatur in exigentia et necessitate boni, quod appetunt, et ideo dicitur ordinem realem cum ipsius existentia, ne maneat sine illo imperfecta et monstruosa, ac proinde aequiparatur appetitui elicito efficaci: inclinatio vero, qua Deus fertur, ut se eiiciat ad extra creaturas, nec dicit exigentiam, nec necessitatem; ac proinde nullam importat [illegible], et potest aequiparari appetitui elicito inefficaci.

Unde

Unde ad arg.tum 2.m Deo inesse dari variam quamdam inclinat.em nullo etiam genitam, posse creas. volet, eamque e infinitis min ce requisitatis, non in ce ore connexionis vel exig.tia et ideo per hanc inclinat.em non reddi minus liberatatem d.am circa creas. Denim huius modi inclinatio, nec physice determinat d.am voluntatem, ut amet aliquam creaturam, siquidem non dicit connexionem cum aliqua creatura; nec intentionaliter determinat ~~[illegible]~~ ad aliquod bonum ~~[illegible]~~ nam non est inclinatio intentionalis et elicita, sed physica per physica determinat intentionali. Nec determinat Deus per hanc inclinat.em: nam cum Deus aeque bene se habeat cum existentia creaturarum ac sine illa; loquitur de hac inclinatione quae sui diffusionem ad creas. non est sibi variam, et simpliciter utilem, sed tm proportionatam et congruam; at ~~[illegible]~~ sm extrinsece et secundum quid utilis; et loquitur nulla, et idem ~~[illegible]~~, qua necessitet ~~Deus~~ ad amandas creas. vel medium propter se ipsum vel finem: Nam ex eo quod quis amet efficaciter finem non necessitatur ad amandum medium, ~~quod~~ non ~~est~~ necessarium ad finem.

Obiiciunt 3.o Si non existeret Incarnatio, Deo deesset aliqua intrinseca felicitas et gloria, quam existente Incar.ne habet; sed nulla intrinseca felicitas, ex iis quas Deus ~~[illegible]~~ habet, potest illi deesse: ergo Incarnatio non existit ut varia existat. Prob.at maior: ergo Deus habet intrinsecam voluptatem, magnumque gaudium de existentia Incar.nis ut pote de opere excellentissimo; sed si non existeret Incarnatio, non haberet Deus eam intrinsecam voluptatem et gaudium, imo neque aequalem voluptatem vel gaudium de car.tia Incar.nis: ergo. Prob.atur min. ergo maiorem voluptatem, maiusque gaudium habet Deus de existentia Incar.nis, quam haberet de car.tia Incar.nis: nam

in

uum sibi quo sibi gaudeat, ut ait Angelicus Praeceptor lib. 1. contra Gentes c. 90; et cum Incarnatio existat Dei opus Deo simillimum, et utrum Incarnatio est medio ibi lat... similitudinem, quod Deus in beatitudine intrinsecam aequalem, voluptatem illud gaudii de Incarnatione quod... de Incarnatione existat...

Item similiter deficiente Incarnatione, non deficeret Deo eam intrinsecam voluptatem, sive gaudium; quia Deus nullam laetitiam intrinsecam acquirit ex creaturis existentibus; eas enim respicit solo voluntate approbationis et benevolentiae. Hoc Aliis doctoribus supponitur. Contra D. Aug. tr. 63 in Joan. cui... Theologi subscribunt, docet Deum habere ipsi felicitatem, gaudiumque internum de bonis creaturis, et eo magis gaudere de creatis, quo meliores ipsi sunt: quam doctrinam plura Scripturae testimonia ostendunt. Laetabitur Dominus in operibus suis; ait David Ps. 103. et cap. 30 Deuteronomii dicitur: Revertetur enim Dominus, ut gaudeat super te in omnibus bonis, sicut gavisus est in Patribus tuis. Quia Deus non solum laetatur de seipso, sed etiam de creatis; siquidem...

Quapropter dicendum est ... solutionem obiectionis ... gaudium et laetitiam sive delectationem proprissime Deo ... novum non augmentum gaudii nisi metaphorice, ut eruditè docet P. Montoya de vol.te disp. 21. sec. 1 n. 2. et disp. 52., ac proinde hoc gaudii augmentum ex Incarnatione existente Deo conveniens esse tantum metaphorice: nec specialem aliquam difficultatem importare. Nam quemadmodum amor et gaudium quo Deus seipsum necessario amat, dicit veram perfectionem entitativam amoris liberi versantis circa creaturas

quia ipse

entitativam perficit. eam addit Deo, sed tamen puram rationem: ita gaudium, quo Deus seipso naturaliter fruitur, et gaudet, involvit totam affectivam delectationem gaudii, quod ex gratia creatura divini ... omnia bona creata continent perfectissime etiam in bono increato: unde sequitur, quod bonum increatum et omnia bona creata simul sumpta non sint maius bonum, neque extensive, quam solum bonum increatum et divinum: + vel saltem non sint maius bonum simpliciter et absolute, ergo gaudium, quod tendit simul in bonum divinum et creatum, non est maius in esse gaudii, affectionis, voluptatis gaudio de solo bono increato. Habet enim ergo gaudium ex universitate circa creaturas tamen addit puram rationem gaudii; cuius tota dilectio et voluptas continet et supponit in gaudio naturali de solo Deo. unde si non existeret Incarnatio, Deus careret gaudio de Incarnatione ... non careret illa sua felicitate, intrinseca; quia in gaudio naturali retineret totam suam dilectionem, et voluptatem, et totam suae Beatitudinis plenitudinem; solamque amitteret puram illius gaudii rationem

Diff. 2a

An Incarnatio sit saltem moraliter necessaria: vel an natura Deus teneatur ad optimum.

Sec. 1a

Quibusdam praemissis, sententias refert.
Omissa necessitate morali, quam Sra Albertae de Incarnatione t. 1. disp. 2. sec. 2. et Pa Quiros ... de Praedestinatione disp. 4. sec. 4. et Pa Herrera de Voluntate q. 10 valde illustrant, et quinque ... de ea sentiant; solamque ... volunt in quadam necessitate vagante equaliter inter plura extrema, quorum quodlibet est aeque ...

~~quam aliud:~~ datis ē, qui dat. in datorum ludo ne eadem sors semper eveniat: omissa, inquam, hac necessitate morali, quae parum deserviret praesenti instituto

Praemitto 1.º illam hic dici necessitatem moralem, quae licet nec metaphysice, nec physice connectatur cum re, quae naria moralitas ē, ac proinde relinquat potestatem datis rei causam, physicamque eius libertatem non tollat, adeo tamen vehementem importat inclinationem in huius rei existentiam, ut numquam eveniat oppositum nec permittat prudentem suspicionem de illo. Exemplum rem explicet. Mater necessitata moraliter ē ad ferendum opem filio unico sibi carissimo et benemerito extrema necessitate laboranti; quae licet ~~physice~~ possit physica libertate illi auxilium denegare, numquam tamen negabit nec prudenter id timeri seu sperari possit propter nimiam Matris inclinationem ~~[illegible]~~ succurrendi filio ~~[illegible]~~ extreme indigenti.

Praemitto 2.º optimum tot modis posse usurpari, quot accipitur bonum: nam optimum nihil aliud ē, nisi bonum in summo gradu; unde tot optima, sive bona in summo gradu possunt excogitari, quot bonorum genera sunt.

Quibus praemissis, quaestio praesens ē: An Deus teneatur morali necessitate in primo praemisso explicata ~~ad [illegible], et [illegible]~~ ad eligendum optimum in quavis linea, et eventi adtrahendum?

In 1.ª tradit Deum morali et anti necessitate ēē obligatum ad eligendum optimum inter ea, in quibus potest assignari optimum absque processu in infinitum: ac proinde Deum non ēē moraliter necessita-

tatum ad producendum meliorem mundum, nec meliores creas, qui sine fine meliores et meliores esse valent: se tamen moraliter necessitatum ad unionem hypostaticam personae D. cum natura creata, quia ista unio est deterior melior, quam eius carentia: et quia unio sequitur creatio mundi, et eius carentia: praedestinatio aliquorum cum praedestinatio. Ita sentiunt P. Granados de Vol.te Dei tr. 2. disp. 3. Meldor Suarez de vol.te Dei disp. 3. P. Montoya de vol.te Dei disp. 9 et 10. P. Ribadeneyra de volun.te Dei disp. 14.

Valde tamen inter se differunt hi DD. Etenim Suarez et Granados docent Deum non fore Deum, si non eligeret optimum; ac proinde tantam ac tam infallibilem esse hanc necessitatem moralem, ut ex carentia optimi fiat metaphysicam eam inferat carentia exist. Dei. At vero Montoya indicat per hoc ex eo quod Deus non eligeret optimum, non inferri Deum non esse Deum, sed vel e tribus videtur, scilicet, vel illud Deus, minus bonum esse optimum, cum eo optimum, vel non esse in Deo infallibilem electionem optimi, vel aliquid non evenire id, quod est moraliter infallibile.

P. Herrera de Vol.te Dei c. 11. qq. asserit probabilius esse Deum habuisse necessitatem moralem creandi Mundum vere contingenti: et non faciat

Insuper favent manifeste huic sententiae P. Ant. Perez de Vol.te disp. 7. et P. Esparza lib. de Deo q. 24. art. [illegible] licet doceant Deum non habuisse moralem necessitatem ad productionem mundi, indicant tamen, ex suppositione quod illum vellet producere, fuisse moraliter necessitatum ad optimum ac illius ex ipsis rebus, quae sunt illi morales; [illegible] necessitatum ad producendum aliquid possibile.

[illegible] 2.a S.a indicat Deum esse immunem ab omni antimorali necessitate, tam [illegible] carentia, quam cuiuslibet alterius rei producendae. Ita Doc.

DD. si excipias eos, quos p 1.a s.a retulimus. P.r Suarez Metaph. disp. 30 sec. ultima n. 23 et in relect. de liber. Dei disp. 1. sec. 1. n. 5. et tom. 1. in 3 p. disp. 4 sec. 2 P.r Amicus de Incar.e disp. 4. Card. Pallav. P.r Ras. P.r Ral.a ibidem, Card. de Lugo, Alderete de Incar.e disp. 1. Prudentius, Esparza et alii.

~~Sec. 2.a~~

Deum esse ante ad eam operationem suam liberam non fuisse moraliter necessitatum ad Incar.m, neque ad aliud opus optimum ostendit.

Sit 1.a nostra conclusio. Incarnatio, sive quodvis aliud opus creatum optimum, et melius, quam sui car.a non est ita necessarium, ut ex eius car.a inferat p metaphysicam illationem Deum non esse Deum, sive Deum existere. Huic conclusioni adhaerent omnes allegandi, et ipsam sic suadeo. Si ex car.a Incar.is, vel cuiusvis alterius optimi ~~[illegible] melioris eius car.a~~ sequeretur p metaphysicam illationem Deum non esse Deum, Deus esset metaphysice necessitatus ad Incar.em et ad quodlibet optimum ~~[illegible] meliorem [illegible] eius car.a~~; sed hoc non posse sustineri, ut ostendimus diss. ante, et omnes Theologi fatentur. Ergo neque illud, ex quo infert. Maior sequela: Deus est metaphysice necessitatus, ut sit Deus: Ergo si non eligeret Incar.em vel quodvis aliud optimum non esset Deus, ergo metaphysice est necessitatus est ad eligendam Incar.em et quodlibet aliud optimum. ~~Confirmat 1.o est metaphysice necessarium, cuius oppositum est metaphysice impossibile~~

Confirmatur. Id est metaphysice necessarium, ex cuius opposito p metaphysicam illationem sequitur impossibile; sed ex car.a Incar.is p metaphysicam illationem sequitur impossibile: ergo Incarnatio est metaphysice necessaria. Maior est certa. Nam illud extremum est ne-

~~[illegible]~~

Sec. 2.a

Sec. 2.a

An non existentia Dei moraliter necessarii quaenam implicatio inferat?

Cum P.P. Granados et Ruyter ubi supra doceant Deum esse moraliter necessitatum ad eligendum optimum, et contra ad eligendam Incarnationem, eamque necessitatem moralem, quae fundatur in amore perfectissimo quo Deus se necessario amat, et quo ... in bonum creatum participans optimo modo suam divinam perfectionem, esse adeo strictam, ut si Deus non eligeret tale optimum, neque se ipsum perfectissime amaret, neque Deus esse oporteret ... minare, ut ... sine necessario ..., an moralis necessitas sit adeo stricta, ut defectu moralis ... quae supponat moraliter necessaria, vel cuiusvis alterius optimi, inferat vel defectus moralis necessitatis, vel contradictio in habente necessitatem moralem.

Sit 1.a nostra conclusio. Existentia non

existentia optimi moraliter necessarii non infert per metaphysicam illationem carentia necessitatis moralis. ... conclusionem. Necessitas moralis, quae opposita necessitate metaphysica vel physica, importat solam connexionem moralem cum extremo moraliter necessario: sed ea extrema, quae sunt solam moralem connexionem, possunt metaphysice et physice separari: ergo necessitas moralis potest metaphysice et physice separari ab extremo moraliter necessario. Maior est certa. Minor vero probatur. Quia ea extrema quae sunt solam moralem connexionem, nec sunt metaphysicam, nec physicam connexionem; sed ea extrema, quae nec metaphysicam, nec physicam connexionem sunt, possunt metaphysice, et physice separari: ergo ea extrema, quae sunt solam moralem connexionem, possunt metaphysice et physice separari.

3.º necessitas moralis, quæ solum dicit connexionem moralem cum extremo moralitr. nario, potest metaphysice et physice ab illo separari: ergo ex carentia extremi moralitr. narij non infertur metaphysice carentia necessitatis moralis. Patet hæc vltima. quia ex carentia vnius extremi metaphysice et physice separabilis ab alio, non infertur metaphysice huius carentia: siquidem hoc extremum ex eo quod possit metaphysice et physice separari ab illo, potest iungi cum carentia illius; sed ~~carentia extremi~~ necessitas moralis est metaphysice et physice separabilis ~~a necessitate~~ ab extremo moralitr. nario: ergo ex carentia extremi moralitr. narij non infertur metaphysice carentia necessitatis moralis.

Sit 2.a nostra conclusio. Incarnatio, sive quodvis aliud optimum creatum, quod supponat moralitr. narium, non est ita narium vt ex defectu illius per metaphysicam vltimam inferat Deum non esse Deum. ~~Probo~~ Probatur conclusionem. Si ex defectu Incarnationis, vel cuiusvis alterius optimi creati sequeretur per metaphysicam vltimam, Deum non esse Deum, Deus esset metaphysicè necessitatus ad Incarnationem et ad quodlibet aliud optimum creatum; sed hoc non potest sustineri, vt ostendimus disputatione anti, et omnes theologi, et vel ipsi adversarij fatentur: ergo neque illud, ex quo infertur. Probo maioris sequellam. Deus est metaphysicè necessitatus, vt sit Deus: ergo est metaphysice necessitatus ad id, quod narium est vt sit Deus; sed, eligere Deum Incarnationem et quodvis aliud optimum creatum, est quid narium vt ipse sit Deus: ergo est metaphysicè necessitatus ad eligendam Incarnationem, et quodvis aliud optimum creatum. Probo minorem subsumptam. quia per te, si Deus non eligeret Incarnationem et quodvis aliud optimum creatum, non esset Deus: ergo Deum eligere Incarnationem et quodvis aliud optimum creatum, est quid narium, vt ipse sit Deus.

Confirmatur

Ifnat. Ex hac adversariorum doctrina sequeretur Incarnationem esse metaphysice necessariam; quia id est metaphysice necessarium, ex cuius opposito per metaphysicam illationem sequitur impossibile; sed ex carentia Incarnationis per metaphysicam illationem sequitur impossibile: ergo Incarnatio esset metaphysice necessaria. Probo majorem, deinde probaturus minorem. Illud extremum est formaliter metaphysice necessarium, cuius oppositum est formaliter impossibile; sed illud extremum, ex quo vel virtualiter impossibile; sed illud extremum, ex quo per metaphysicam illationem sequitur impossibile, est saltem virtualiter impossibile: ergo id est metaphysice necessarium, ex cuius opposito per metaphysicam illationem sequitur impossibile. Probo modo minorem. Quia per te ex carentia Incarnationis per metaphysicam illationem sequitur Deus non esse Deum; sed Deum non esse Deum est impossibile: ergo ex carentia Incarnationis per metaphysicam illationem sequitur impossibile.

Ifnat 2°. Quia Deus nec libertatem physicam habet ad non electionem Incarnationis sive cuiusvis alterius optimi creati. Probo eam, quam negant adversarii. Deus non habet libertatem physicam ad id ex quo infertur metaphysica infallibilitate Deum non esse Deum; sed per te ex non electione Incarnationis, sive cuius alterius optimi creati infertur metaphysica infallibilitate Deum non esse Deum: ergo si vera esset doctrina adversariorum, Deus nec libertatem physicam haberet ad non electionem Incarnationis, sive cuiusvis alterius optimi creati.

Sec 3.ª

Argumenta contraria diluuntur.

Objiciunt 1°. plura Patrum testimonia. D. Aug. lib. 1 de Gen. ad litteram cap. 16 ait: ~~bona facere, si non posset~~ Deus, nulla esset potentia: si autem posset, ~~nec~~ [illegible] ~~faceret~~, magna esset invidentia.+ ergo ex D. Aug.° si Deus non faceret optima

+ quae non in opposita erronea, omnia valde bona fecit.

qui

qui poterat, atque inde sibi faceret incarnem invidus esset: ergo non esset Deus; nam Deus, qui invidus esset, Deus non esset. Insuper D. Chrysostomus orat. 4 de Provid. ait: Si nihil post hanc vitam, neque Deus: hoc est: si post hanc vitam non sunt parata praemia bonis, et supplicia malis, non est Deus; quo indicat inferri per metaphysicam illationem Deum non esse Deum ex eo, quod Deus non tribuat post hanc vitam iustis praemia, et improbis poenas. Et S. Damascenus lib. ~~Adducuntur etiam alia~~ de fide c. 29. Deus et bonus providet, non providens ~~verba S. Damasceni in quibus habet~~ non bonus: igitur Deus sibi aliquam necessitatem ~~non extrinsecam, si optimam providentiam tenere non erat~~ providendi creaturis.

Animadvertendum hic datum testimonia, vel nihil probare, vel nimium probare: nam si quid probant, ostendunt Deum habere necessitatem metaphysicam et physicam ante producendi creaturas; quia Deus nulla potentia potest esse invidus: et necessitas parandi praemia iustis, et improbis supplicia, quam introducit D. Chrysostomus, post hanc vitam, ex cuius defectu infert defectum Dei, est necessitas eodem modo inevitabilis, quo est inevitabilis existentia Dei; atqui haec est metaphysice inevitabilis: ergo et illa esset, non tamen moraliter, sed etiam metaphysice inevitabilis. Et verba S. Damasceni etiam videntur ostendere Deum, non solum moralem, sed etiam metaphysicam necessitatem habere producendi creaturas.

quae agit ~~[illegible]~~ mentem D. Aug. hanc esse, quam subiicio: Si Deus posset bona facere, et non faceret, invidus esset: id est: si non ~~[illegible]~~ faceret, quia non faciendo requiesceret a labore et molestia, quam ex faciendo patiebatur, eo ipso invidus habere inficeret: ~~[illegible]~~ si quidem tunc moleste ferret bonum aliorum, ~~[illegible]~~ veniret, ~~[illegible]~~ quae sua monuit gloriam quam aliis suam bonitatis vicaret: at venta in creaturis bonis, quae ~~affectus creaturae. moralitatem exige, in qua sit bono, ut~~ Magis bonum erat, displiceret: in quo invidia consistit.

Hanc vero

Hanc v.º ēē D. Aug: mentem facile ostatio eius verba perpendenti; nam cum ibi agat de requie Dei in eo, quod n̄ creasset, docet d.m ēē Deus requievisse in se ipso ab operando: à bonis, ait, quæ fecit, in se ipso requievit, ea ē requie, a qua nunqm recessit; n̄ vero ēē d.m requievisse in n̄ operando; q.a id videt de notare, Deum liberari ab aliqua molestia, quæ, dum se creis occabat, patiebat: quod n̄ posset absque invido affectu evenire.

Ad verba S. Chrysostomi et S. Joannis Damasceni reo, hos Patres docere ex eo, quod Deus post hanc vitam n̄ tribueat præmia iustis et improbis supplicia defectu Providentiæ, et n̄ provideat creis vel ex imbecillitate vel ex improbitate, recte inferri, Deum n̄ ēē Deum; q.a ille, cui ex imbecillitate vel improbitate providentia deē, Deus n̄ ē: et in hunc mŭ discurrebant iā negandes Dei Providentiam.

Obiiciunt 2.º Hō necessitat tm moralitr, et n̄ metaphysice, nec physice ad n̄ vitanda oia peccata venialia absqs speciali Dei privilegio; et nihilominus diutissime vitaret oia peccata etiam venialia absqs speciali Dei privilegio n̄ eet Dō: ḡo ex car.a extremi moralitr nary homini infert metaphysice tam car.a necessitalis moralis in Dōē, quam cadictio in Dente necessitatis moralis: siquidem impossibilitas Dō n̄ eet pro Dō: bene. Hō n̄ hēt potestatem metaphysicam, ut n̄ sit Dō; et nihilominus ex eo, quod Dō sit moralitr necessitatus ad n̄ vitanda oia peccata etiā venialia absqs speciali Dei privilegio, n̄ diutissime vitaret oia peccata etiā venialia absqs speciali Dei privilegio n̄ eet Dō: ergo n̄ hēt physicam libertatem vitandi oia peccata etiā venialia absqs speciali Dei privilegio. In verbis ē falsus.

etnihilominus hoc é argum. pra, quam nos usimus ad inferendum ex morali necessitate Dei ad optimum carm libertatis physicae in Deo adn eius optimus: qo nra argi forma fallax et inutilis é.

Ne in solutione qui vocatione laboremus notandum é xa plures illud speciale privilegium Dei nihil aliud eē nisi vitationem oium peccatorum etiam venialium: qua sa admissa, dederis hoem, qui vitaret oia peccata etiam venialia absque spe...ali Dei privilegio, ni ce hoem; qa vitaret ... disiungeret privilegium cum carn privilegij: siquidem disiungeret vitationem oium venialium, quae formalita é ipsum privilegium cum carn privilegij; ac proinde eē hō, qui posset coniungere duo contradictoria; hō vo potens disiungere duo contradicta eē hō cum eet hō, eet hō hymenius. In quo cū falsa é maior argi; nam xa sanc sentiam hō necessitat, ñ solum moralita, sed physice et metaphysice ad ñ vitanda oia peccata etiam venialia absque speciali Dei privilegio siquidem hoi impossibile é vitare oia peccata etiam venialia absque vitatione oium peccatorum etiam venialium, sive quod idem é xa sanc sententiam, absque speciali privilegio Dei.

At vo si praedictum speciale Dei privilegium dispositum sit, ut alij iudicant ab ipsa vitatione oium peccatorum etiam venialium, cum sit simplicita naris ad poam vitandi oia peccata etiam venialia, sed solum ad poam moralem, ut supponit ipsa obiectio, nego mineram: falsum enim é in praedicta sentia hoem, qui in toto vitae decursu absque speciali privilegio Dei ñ peccaret, hoem ñ futurum: nam inde solum sequeretur dari quod moralita é impossibile, metaphysice vo et physice

sive pole: nempe hoiem carentem speciali dei privilegio vitare oia peccata longo vitae decursu: in quo eventu nulla existet rādictio. Est igitur falsum conseqns: quia minor syllogismi falsa ē: nam vo argumentatio adversariorum diversa ē; quia utraque premissa est vera; ac proinde vel ipsi debent fateri consequens vera ē; ac proinde vel ipsi debent fateri conseqns recte illatum ēē verum: seu ostendant falsitatem alicuius premissae, vel illationis defectum.

Obiiciunt 3o si non fieret actus liber à Deo pdefinitus, frustraret da pdefinitio; sed actus liber pdefinitus, quia liber ē, potē non fieri: ergo potē frustrari da pdefinitio. vel aliter. Non existere actum pdefinitum ē frustrari pdefinem; sed potē non existere actus pdefinitus: ergo potē frustrari pdefinitio. Ergo infert conseqns impole, ex existentia antis quod pole ē.

Res distinguendo maiorem. Si non fieret actus liber pdefinitus à Deo, in sensu composito pdefinitionis, frustraret da pdefinitio: concedo maiorem. Et in sensu diviso dl pdefis: nego maiorem. Et distinguo minorem: sed actus liber à Deo pdefinitus, quia liber ē, potē non fieri in sensu do pdefis: concedo minorem: et in sensu composito pdefis: nego minorem: et conam. Et pari modo detegit fallacia 2i syllogismi. Etenim ut pdefinitio frustraret per omissionem actus pdefiniti, requirebat coniunctio omissionis actus pdefiniti cum ipsa pdefinitione: quam coniunctionem ut potē impolem non potē ponere nra voluntas; ac proinde non potē frustrare pdefinem dam; non potē tn ponere omissionem actus pdefiniti, non [illegible] pdefine, sed divisa et impedita per ipsam omissionem actus pdefiniti: quod non ē frustrare, sed impedire pdefinitionem. Adversariis vo cum non possint sibi dssme uti, nam permisso

nu

nrē adipsos et alĳs de verų, inde ē, quod debeant concedere illam, et verų ēē veraș fateri: Ꝗ n. sst per missų: si Deus n eligeret optimum, n eat Deus; sd potē n eligere optimum: ergo potē n ēē Deus.

Instas ex Sustea. Dei necessitas moralis eligdi optimum n ē ans, sed verų vt potē n proveniens ab extrinseco, sd fundata in ipsa Dei inclinatione: sicut necessitas proveniens à pdefin.e n destruit libertatem actus pdefiniti, q.a n ē ans, sd verų; ita pdicta Dei necessitas moralis eligdi optimum, n destruit dam libertatem; q.a n ē ans, sd verų.

Neo pdictam Dei necessitatem n ēē ita verum, vt proveniat stingentia à da libertate, ac proinde destruere dam libertatis: Etenim vt necessitas n destruat libertatem, necesse ē, quod ita stingenta dimanet à voluntate libera Dei, vt Deus in aliquo signo priori sit liber et indifferens ad talem necessitatem sibi imponendam: sicut anta ad pdefin.em sd liber ē ad actum, qui à Deo pdefinit, p quem sibi imponit necessitatem n omittendi ipsum. Necesse ē, vt ea necessitas n destruat dam libertatē, qd n proveniat ab extrinseco, et in fundet in inclinatione Dei; nam necessitas, qua Deus seipsum diligit, n provenit ab extrinseco, et fundat in inclinat.e d.a, et nihilo minus in oīs s.a evertit dam libertatem.

Sec. 9.a

Praecipua quaestionis pars resolvit.

Sit 3.a nrā sclusio: Deus ex se, et antecedenta ad oem sui operationem liberam n ē moraliter necessitatus ad Incar.em, vel ad quodvis aliud opus creatum quantumvis magn.

Optimum. Pro hanc solutionem 1º authoritate D. Aug.s lib. 83 quæst. quæs. 22. ita discurrit. Ubi nullus defectus nulla indig.a: nullus a defectus in Deo; nulla ergo necessitas. En D. Aug.s excludit à Deo omnem necessitatem. Ergo excludit necessitatem moralem eligendi Incarnationem, et quodvis aliud opus creatum quantumcumque optimum.

Dices ex Patre Ribadeneyra, D. Aug.m removere à Deo necessitatem, quæ importat indig.am, non vero necessitatem moralem ad Incar.em et quodvis aliud optimum creatum; nam hæc non fundat in indig.a, sed in fecunditate D.æ bonitatis, qua ductus Deus propendet in bona creata, non ut ex illis sibi aliquod commodum accipiat, sed potius ut creaturæ de sua infinita bonitate participent.

Hæc interpretatio non quadrat verbis D. Aug.i: nam S. D.r dicit omnem Dei necessitatem circa bona creata esse indig.am; sed necessitas moralis est propria necessitas: ergo est indig.a et ut indig.a à Deo removenda. Idem constat ex verbis citatis: ubi nulla indig.a, nulla necessitas. Imo sine dubio. Quia hæc propositio universalis negativa non esset vera, si inveniretur in Deo aliqua propria necessitas, qualis est moralis et nulla daretur indig.a: ergo ut discursus D. Aug.i ~~interpretationi~~ ... intelligentis nullam dari in Deo necessitatem ex eo, quod nulla detur indig.a, verus sit, pro comperto habendum est quamlibet propriam necessitatem circa bona creata importare propriam et veram indig.am; ac proinde Deus, qui in nullo vero indiget creaturis, in nullo vero potest esse necessitatum ad illas producendas.

Probat. Necessitas moralis Dei ad Incarnem seu quodvis aliud optimum est Dei moralis nexio cum Incarne seu quovis alio optimo; sed Dei moralis nexio cum Incarne seu quovis alio optimo est moralis Dei indiga Incarnis, seu cuiusvis alius optimi: ergo necessitas moralis Dei ad Incarnem seu quodvis aliud optimum est moralis Dei indiga Incarnis, seu cuiusvis alius optimi. Probo minorem. quia Dei metaphysica nexio cum exista esset metaphysica indiga illius: etenim licet Thomistae admittant Dei nexionem cum creaturis possibilibus, et negent indigam, quia non nectitur cum illis a priori; ex ipsis tamen patet, gratis negari indigam, ubi admittitur nexio, presentim cum rei exista: nam qua maior indiga alterius potest excogitari, quam ita cum illo necti, ut non possit existere sine illo! ergo moralis nexio est moralis indiga.

Probo 2.o etiam ex D. Aug.o qui lib. 13 de Trint. c. 10 ita fat: Dei potestati cuncta equaliter subiacent; sed si Deus est moraliter necessitatus ad Incarnem et quodvis aliud optimum; et moraliter liber et indifferens ad reliquas creas, Dei potestati cuncta omnia equaliter non subiacerent: ergo Deus non est moraliter necessitatus ad Incarnem et quodvis aliud optimum inter creas.

Probo 3.o rat. Ideo Deus est moraliter necessitatus ad eligendum Incarnem seu quodvis aliud optimum inter res creatas quia vel ipsae creae sua bonitate raperent Deum in sui amorem efficacem, vel ipse Deus sua bonitate ductus, et esse summe propensus non posset moraliter non se communicare creis; neutrum

potest

posse dici: quod Deus non est moraliter necessitatus ad [illegible]

creandum seu quodvis aliud optimum inter res
creatas. Probatur minor. 1m n. non posse dici: quia ut constat
ex Isaia c. 40. omnes gentes quasi non sint, sic sunt
coram Deo; et quasi nihilum reputatae sunt: et
ex c. 11. Sapientiae: tamquam momentum staterae, sic
est ante te orbis terrae, et tamquam gutta roris ante-
lucani; sed si aliqua creatura sua bonitate ~~rapere~~ imponeret Deo manifestaret a Deo; et
~~amorem efficacem~~ appareret, ~~non esset~~ moraliter necessitatus ad eam [illegible]
omnes creaturae apud ipsum, tamquam sola palea, aut terrae pul-
vis, aut gutta roris, aut nihilum; imo sicut sola palea
non trahit Deum in sui amorem efficacem, nec terrae pulvis, nec gutta roris;
ita nec optima creatura; siquidem vel haec est vel pa-
lea, vel pulvis, vel roris gutta apud Deum:
ergo creaturae sua bonitate non rapiunt Deum in sui amorem
efficacem.

Nec 2m posse dici: quod Deus
sua bonitate, ~~ductus~~ et summa propensione se commu-
nicandi ductus, solum posse cupere creaturas tamquam me-
dium propter se ipsum, ut finem, ut constat ex cap. 16 Pro-
v. universa propter semet ipsum operatus est; sed ex eo
quod Deus cupiat creaturas tamquam media propter se
ipsum ut finem, non posse adeo vehementi inclina-
tione in illas ferri, ut moralem necessitatem subeat
eas producendi: quod Deus sua bonitate ~~ductus~~ et summa
propensione se communicandi ductus, non posse adeo vehemen-
ti inclinatione in creaturas ferri, ut moralem necessita-
tem subeat eas producendi. Probatur minor: quia is,
qui ex amore finis amat media, libere omnino
amat medium, quo non indiget ad consecutio-
nem finis: ex. gr. qui amat salutem ut finem
non cogitur morali necessitate ad eligendum
medium non necessarium ad consequendam salutem;
sed Deus est summe beatus, summeque felix

nulla crea ut medio indiget: ergo ö libere amat creas, ac proinde nulla morali necessitate tenet amare cream aliquam quantumcunque optimam tanquam medium propter suam felicitatem, aut bonitatem ut finem.

Urgeat et explicat. qui amat finem, non trahit ex amore finis ad amandum, ut vehementi inclinatione ea, quae nullius sunt utilitatis et ponderis suo fini[+]; sed res creae quantumcumque optimae nullius sunt utilitatis et ponderis sui felicitatis et Beatitudinis Dei: Deus enim eque bonus ac felix foret, si nulla existeret crea, ac de facto est, sub creis existentibus: ergo Deus non trahit ex amore suae felicitatis et Beatitudinis tanquam finis ad amandum creas quamtumcunque optimas adeo vehementi inclinatione, ut morali necessitate eas amare efficaciter teneat.

[+] ut morali necessitate teneat illa amare;

Dices 1.º hoc argumentum nimis probare; nam si aliquid probat, probat etiam Deus nullo modo posse amare creas propter se ipsum ut finem amatus; siquidem qui amat finem, nullo modo potest ex amore finis amare ea, quae nullius sunt utilitatis et ponderis suo fini, et creae tales sunt suo Dei, ut nos diximus.

Resp. nos non negare omnem utilitatem creaturis relatis, ac proinde ex nostra doctrina non inferri Deum non posse amare creas propter se ipsum ut finem amatum: datur convenientia et utilitas Dei intrinseca, et proprie dictas; datur etiam convenientia et utilitas Dei extrinseca et [...] siquidem tamen negamus in creis suo Dei; 2.am admittimus; eamque sufficientem esse credimus, ut Deus possit libere amare creas propter se ipsum ut finem

ama

amatum; addimusque ipsam ut pote pene extin-
ctam et sin quid talem pari haberi à Deo, aff-
inde insufficientem ee, ut Deus nec illius moralem
necessitatem subeat eam dig.

Dices 2.° Deum ee mora-
lita necessitatum ex sui amore ad amandas optimas
creas, non ut ex illis percipiat intrinsecam et propriam
utilitatem, sed ut satisfaciat suae foecunditati et bonita-
ti, qua propendet vehementissime in sui diffusio-
nem summo et optimo modo, quo poté; ac proinde
ad producendas optimas creas; quae sint optimae, non
quia Dei, sed in seipsis, et sic participant di-
vinam bonitatem. Quod idem evenit in divinis
Relationibus, ad quas habendas necessitatur Deus, ex sui foecund.;
non ex indig.a, qd cum sit verum opinionem nullis
dicant perfectionem, nullas ab illis accipit Deus
perfectionem.

Dei sic solutio satisfacit. qa
neque ex foecunditate poté Deus ee moralita necessi-
tatus ad se communicandum creas. Pro. qa da Bo-
nitas se coicat adintra infinite per productiones Filij et
Spiritus sancti; et in illis eminenter perfectissime omni-
nes quaecumque de bonitatis coicationes, quae adextra
possunt excogitari: nec magis simplicita se Deus
coicat, qdo se coicat simul dis personis et creis, ac
qdo se coicat solis dis personis: quia bonum non é ma-
ius bonum simplicita Deus et creae, quam solus
Deus: qa da foecunditas ita satiatur per sui commu-
nicatem adintra, ut non inclinet adeo vehementi
inclinatione in ulteriorem sui diffusionem ad
extra, ut moralem subeat necessitatem produ-
cendi optimas creas.

Pro tandem conclusionem.
Deus ut perfectissimus Deus creans gaudet plenissi-
ma-

ma et libera expedita qua potestate producendi et non producendi illas; sed si esset moraliter necessitatus ad Incarnationem et quodvis aliud optimum creatum, non gauderet plenissima, et libera, expedita potestate producendi et non producendi creaturas: ergo Deus non est moraliter necessitatus ad Incarnationem et quodvis aliud optimum creatum. Probo minorem. Quia ille, qui est absolute impotens ad producendum unum extremum, et moraliter necessitatus ad oppositum, non gaudet potestate plena, libera, et expedita ad producendum unum extremum, et non producendum oppositum; nam moralis necessitas ad unum extremum est impossibilitas ad oppositum: Ille enim, qui non gaudet speciali Dei privilegio, habet solam necessitatem moralem committendi aliquod peccatum veniale in longo vitae tempore, et nihilominus dicitur in Concilio Trid. Sess. 6. can. 23 absolute et simpliciter dicitur non posse in toto vitae decursu vitare omnia peccata etiam venialia absque speciali Dei privilegio; atque inde esse necessitatum ad committendum aliquod peccatum veniale; etenim qui est impotens ad non vitanda omnia, necessitatus est ad aliquod non vitandum, sive committendum: ergo &c.

Dices necessitatem moralem ad unum extremum esse impossibilitatem ad oppositum, quando necessitas fundatur in imbecillitate operantis, et in pluralitate cognitionis boni, ferventi animi passione, cui resistere non valemus absque molestia et fatigatione; ideo necessitas moralis, qua laboramus, ad non vitanda omnia peccata venialia dicitur impotentia ad oppositum; persertim ipsam necessitatem moralem ad unum extremum non debere dici impotentiam ad oppositum; quando necessitas fundatur in perfectione operantis, et inclinatione ex propria bonitate ordinata se aliis communicandi; et ideo necessitas moralis

Dei

Dei producendi optimas creaturas non debere dici impotentiam ad oppositum.

Haec solutio pluribus de titulis displicet. 1o quia ex divina perfectione colligitur necessitas moralis Dei producendi ad extra; cum potius ea necessitas divinae perfectioni repugnet: nam Deus eo ipso melius, [illegible] illa necessitate obligari ad producendum ad extra; siquidem sic constituit minus dependens a nullo modo indidem [illegible] possit defendi in Deo genus creaturae. 2o quia eodem discrimine posset defendi in Deo necessitas metaphysica producendi optimas creaturas, ut si dicatur id non provenire ex imbecillitate et indigentia, sed ex fecunditate; atque inde eam necessitatem non esse impotentiam: sicut necessitas non peccandi in Deo impotentia non est. Unde subinfero: quod si hoc discrimen non sufficit ad adstruendam in Deo necessitatem physicam vel metaphysicam producendi optimas creaturas, neque ad moralem necessitatem sufficit.

3o quia necessitas moralis etiamsi oriatur non ex imbecillitate, sed ex perfectione, circa unum extremum est impotentia ad oppositum: nam de Beata Virgine asserunt multi Patres videndi apud Eximium Doctorem 3. p. disp. 4. sec. 4. saltem post Christi conceptionem non potuisse peccare ob perfectionem [illegible] et [illegible] gratiae plenitudinis et unionem [illegible] minus B. Virgo non erat impeccabilis [illegible] de gratia auxilia; sed tamen moraliter non mirabilis inclinationis ad bonum ex divina gratia ortae. quod necessitas ad unum extremum, licet ex perfectione oriatur, est impotentia ad extremum oppositum.

Sec. 5a

Aliae variae sententiae propulsantur.

Opponitur 1o Deus de facto semper eligit optimum in iis, in quibus dare optimum; quod Deus moraliter

Patet cōa. q. si Deus necessitaret ad optimum creatum. Arg. pbat 1.o ex Scrip.a vg. Genes. 1.o Vidit Deus cuncta, quæ fecerat, et erant valde bona. 2.o ex Conc. Francofordiensi ab Adriano Summo Pontifice approbato in Epistola ad Episcopos Hispaniæ, quam invenies tom. 3. Conciliorum parte 1.a fol. 154. ubi hæc habent. Credamus eum (scilicet Deum) oia velle, quæ meliora sunt. 3.o ex D. Aug. lib. 3. de libero arb. c. 5. ubi ita fat. Quidquid tibi vera ratione melius occurrerit, hoc scias fecisse Deum, tanquam bonorum omnium Conditorem. 4.o D. Thomas 1. p. q. 47. art. 2 ad 1. et qu. 48. art. 2. ad 5. et q. 19 art. 2. et l. 2.a Gentes c. 75 cum Aug.o sic affirmat Deum eorum semper facere, quod melius ē. Tandem pbat indute; siquidem qd de facto ē Dei creatura, ē optimum ē.

Patet cōa. q. si Deus sic moraliter necessitatus ad optimum, aliqd n produxisset optimum: etenim ubi n dat. necessitas saltem moralis, n servat. indefectibilitas idem mus operandi

+ Et lib. de quantitate aīæ c. 33 ait: Dei iustitia factum ē, ut n modo sint omnia, sed etiam sic sint, ut oīomentus esse n possint. Et D. Bas. in Hexameron colum. 5. ait fecit ut bonus, quod utile ē, et ut sapiens, quod maximum ē.

~~Ad 1.m arg. ē absolute~~ et ideo neg.dm

Ad distinguo 1.m arg.: Deus de facto semper eligit optimum simpliciter: nego ant. ex suppe vobis dici semper eligit, qd illi ē optimum attentis attendendis [?]: nego ant. Unde ex eo, q. Deus de facto n semper eligat optimum simpliciter, n bene insurgit arg.tm in dariq. sentiq. Deus de facto n semper eligit ~~optimum~~ quod ipse ē optimum in iis, in quibus dicit optimus: q. Deus n ē moraliter necessitatus ad eligendum id, quod ipse ē optimum; alioqui enim semper eligeret optimum. Ant. innumeris exemplis cōstat. Nam hæc rerum universitas melior atque foret et perfectior in se, imo et ad ostendendas Dei perfectiones, si Angeli et hoes, vel saltem maior eorum pars n peccasset; et maior iustorum, minor vero et scelerato rum numerus: quis enim dubitet ~~ut futurum~~ [?] multo

publicam, cujus omnes cives sint justi, Deo grati, et aeterna felicitate donandi, si forent impii, et aeternis suppliciis damnandi? Deus de facto non semper fecit, quod q. in se melius est, voluit magis ad ostendendas suas divinas perfectiones.

Insuper ipsi Deo extrinsece melius foret, si pauciores, vel nulli peccatores in hoc Mundo forent: nam tunc nec offenderent, nec blasphemarent ejus nomen, sed potius frequentissime et justos colerent: ergo

Hoc tamen non obstante verum est Deum ex suppositione orbis conditi, semper eligere quod illi est optimum attento solo jure naturae: id est Deum huic orbi tribuisse omnem pulchritudinem et ordinatum jure nati debitum; atque inde illum fecisse optimum bonitate ipsi mali et naturae subtractae debitae; unde si aliqua macula est dicta subtra..., non ex intentione divini opificis, sed ex materia quia introducta fuit. Solet etiam Deus nunc non ordinem invertere; id est in marem istius non ordinis utilitatem facit: v.g. ut homines à peccatis recedant, etiam virtutis ingrediantur. Ita à expresse D. Thomas de veritate q. 9 art. 2. c. 2. In rebus, ait, quae pertinent ad statum non nisi fit aliqua immutatio de virtute nisi propter aliquid melius.

Ad antiquam 1am et 2am probabitatem neo verba Sacrae Scripturae et Conc. Tridentini, non de optimo simpliciter, sed de optimo tali ordinis, non de optimo simpliciter intelligenda esse: et eodem ordine et exigentiam non intelligi... D. Thomas. Reliqua Patrum non expresse loquuntur cum Divo D. Thoma. Reliqua testimonia in 3a probatione allata, aliaque similia, quae videntur asserere Deum semper velle optimum, licet optimum non est intelligendum bonitatem absolutam, seu esse rerum in se sumptarum, quas

sive in re artefacti et seducentis ad finem à Deo efficacitur intentus

Deus eligit, et ex parte ipsius Dei, qui semper optime
operat, sine ulla inordinatione, seu malitia, seu
imprudentia, quia potius clementissime, sapientissime, [illegible]
eligit ea, quae sunt bonitate [illegible] optima durum, [illegible]
nem à se intentum, nempe in determinatis
suorum attributorum manifestationem, et suae
gloriam, destinatorum Beatitudinem, summi-
[illegible] seu secundum rem sive [illegible]
[illegible] sapientiae; [illegible] quod libet Dei
opus é optimum in hoc antefacti, quia quale à
Deo mente et voluntate reciipitur, tale aduit.
Quapropter quoties Patres asserunt Deum eligere
optimum, intendunt asserere Deum eligere opti-
mum in hoc antefacti, et in hoc occurentis ad
finem à Deo efficaciter intentum; quod Deus
posse assequi, quia semper efficiat optimum in se,
sive bonitate absoluta:

publicam, cuius cives sint iusti, Deo grati, et aeterna felicitate donandi, quam si forent impij, et aeternis supplicijs damnandi? Ergo Deus de facto non semper fecit, quod, quoad ipse melius est, adeoque magis ad ostendendas suas divinas perfectiones. Item magis si Deo extrinsece melius foret, si pauciores, vel nulli peccatores in hoc Mundo forent: nam tunc nec ipse offenderetur, nec blasphemaretur eius nomen, seu potius frequentissime per iustos coleretur: ergo etc.

Attamen ex suppositione orbis conditi, semper eligit Deus, quod illi, solo iure non attento, optimum est, sive decus pulchritudinem et ornatum orbi huic relicta debitum: et ita ergo est de facto fecit Deus hunc orbem optimum bonitate ipsi mali, et relicta debita, ut si aliqua sordidas subrepsit, non ex intentione divini artificis, sed ex vitio creaturae introducta fuerit. Semper nihilominus tamen ordinariam providentiam intelligendum est; nam solet etiam Deus divinus hunc ordinem non invertere, id tamen in maius ipsius Universi utilitatem facit, ut ut Deus à peccatis recedant, eorum veritatis et via virtutis ingrediantur. In rebus, ait D. Thomas, quae pertinent ad divinam quaestione 9. art. 2. c. 2, quod pertinent ad statum non est fit aliqua immutatio divina voluntate, nisi propter aliquid melius.

Aliter posset distingui idem ars. ut etiam ea, quae ad ordinem supernaturalem pertinent, includantur. Deus de facto semper eligit optimum in se, sive absolute et simpliciter tale: nego; vel solo ordine non attento, vel in genere artis optimum, vel solo ordine ad finem à Deo extrinsece artefacti, vel in ordine adducentis ad finem à Deo efficace intentum: concedo antecedens. Triplex potest bonitas praecipue intendi considerari. 1.a est absolute in hac rerum universitate considerari.

luta

luta, qua res in se ipsa, et absolute et simpliciter bona est: et in hoc ordine potest esse optima; 2.a est bonitas respectiva ad finem a Deo efficaciter intentum, ~~et hac~~ quae nihil aliud est nisi conducentia rei in ordinem ad finem efficaciter intentum, nempe in determinatam suorum attributorum manifestationem, et suam gloriam, praedestinatorum Beatitudinem; et in hoc ordine etiam posset res creata esse optima. 3.a bonitas est respectiva ~~in ordine~~ ad artem, quae est conformitas rei cum mente et voluntate operantis

luta, qua res in se ipsa, et absolute et simpliciter bona est, ~~atque est optima~~: 2.a est bonitas respectiva ad finem, quae nihil aliud est nisi conducentia rei ad finem efficaciter intentum ab operante: 3.a est bonitas respectiva ad artem, sive in ratione artefacti, quae nihil aliud est, nisi conformitas operis cum mente et voluntate operantis. Igitur Deus non semper facit, quod in se optimum est, sive quod est optimum bonitate absoluta; quamvis semper facit optimum tam in ratione conducentiae ad finem a Deo efficaciter intentum, nempe in suorum attributorum manifestationem, in suae gloriae, et praedestinatorum Beatitudinem, ~~sive~~ eam, et in determinatam, seu determinatam in tali vel tali gradu, quem Deus, pro sua libera voluntate decrevit; quam in ratione artefacti, seu secundum rationem suae divinae sapientiae: nam omne opus a Deo factum optimum est in ratione artefacti; quia tale a Deo producitur, quale ~~quale~~ voluntate et mente divina concipit. Unde licet Deus non semper faciat optimum, ex parte rerum, quas eligit, semper facit optimum quod est ex parte Dei, quia semper optime operatur, sine ulla inordinatione, seu malitia, seu imprudentia, sed potius convenientissime et prudentissime

Unde

Unde ad 1m et 2am antis

[illegible]tionem reo verba S. Scrip. et Conc. transfon-
[illegible]ensis, n. de optimo simpliciter, seu bonitate absoluta,
[illegible] de optimo, sed sm ordinem intellig.da esse. Etiam eo-
dum sic intelligendum ee D. Thomas ex [illegible] evidens e;
siquidem Aristoteles ignoravit ordinem supernaturalem;
et D. Thomas eius vestigijs insistat, ut ex ipsius testi-
monijs inter se collatis manifeste constat. Reliquis sa-
tres in 3a [illegible]tione allatis, disputant contra Manichæos
asserentes res visibiles esse malas ee, subindeque
megistas, quæ Deum habeant authorem, ad quem-
dam alium Deum, malorum authorem
[illegible] Patres [illegible] alii [illegible] dum [illegible] ardentiori studio [illegible] vehementiori impetu in [illegible]
sitam partem ultra lineam videant aliquantulum
veritatis trangressi, in sano sensu possunt admitti, si cum
grano salis intelligant: ita ut, ut videant, qui
de optimo vel sm ordinem nam, vel in [illegible] ante-
facti, vel in [illegible] adducentis ad finem. Et n nulli
optimum vocant bonitate absoluta, quod nega-
tive optimum e: [illegible], quod excludat omnem ma-
litiam essentialem.

† et alij videndi apud P. Montoya ubi s.a disp.e 9. sec. 4.

3a antis [illegible]tatio falsa et
econtra quippe e cognovisse Deum alias species
perfectiores rerum, quibus creatis, alius Mundus
perfectior existeret; easque tamen Deus libere noluit
producere, sed alias minus perfectas, quas creavit, quæ in se n sunt
optimæ, ntm sm nam ordinem, vel in [illegible] antefacti,
vel in [illegible] adducentium ad finem.

Ad 2.m omisso anti negatur [illegible]
[illegible]. Necessitas enim moralis n e collig.da ex uni-
formitate operum, sed ex uniformitate actus. Quocir-
ca si Ds in instanti et unico actu efficaciter detestetur
omnia peccata, n ideo exedit a morali necessitate ad vitanda

oia peccata in illo instanti; caderet v.o moraliter necessitatus ad vitanda oia peccata, si multiplicatis actibus liberis semper vitaret peccata: q.t Deus semper produxisset optimum inse, ac firmiter servaret conformitatem obiectorum, ni ideo ... esset moraliter necessitatus ad optimum; q.t id efficeret „multiplicitatis actibus" unico etiam indivisibili actu; ... Deus ... in o signo ... ..., sufficientem, ut dirigat ad intendendam totam universi pulchritudinem ..., ... inutile foret actus liberos conformes multiplicare ad determinandam universi pulchritudinem.

Opponunt 2.o Deus infinite se amat amore maximo; amare e velle bonum; g.o vult sibi maius bonum, et optimum, in quo max. ipsius gloria resplendeat; s.d optimum bonum et maius, in quo max. Dei gloria resplendet, e Incarnatio; g.o Deus amat saltem morali necessitate Incarnationem. Et sicut S.S.mus ... Pater Ignatius, q.a perfectissime Deum amabat, in oibus maiorem Dei gloriam extrinsecam quaerebat; ita Deus, q.a se infinite maxime diligit, necessitat.r moraliter ad quaerendam suam maiorem gloriam extrinsecam.

Hoc arg.tm ni tam necessitatem moralem, quam metaphysicam suadet, si aliquid probat: nam cum Deus summa necessitate se amet eodem pondere et necessitate deberet quaerere suam gloriam extrinsecam: Dico g.o Deum, etiam si infinite se diligat, nulla necessitate ... , ut sibi quaerat aliquod bonum creatum et extrinsecum; q.a oia bona extrinseca ... Deo reputant.r etiam si sint ... optimum. Nec licet ex creaturis ad Deum arguere: nam creaturae, dum Dei gloriam n. quaerunt, imperfecte operant.r; Deus v.o etiam si nullam gloriam suam extrinsecam quaereret perfectissime et hones-

tissime operatur: nam cum Dei vol.^a diximus nullum
e obj. assignabile honestissimum in genere moris:
via m. relative ad Deum sit equalia. Insuper crea. indi-
gent bonis extrinsecis, et ideo dum plus se amant, ma-
ri ardore ea sibi quaerunt; Deus v.^o n. indiget bonis
extrinsecis sec.^a illud Ps. 15. v. 1. Deus meus es tu, quo-
niam bonorum meorum n. eges. Quare crea. rationalis
tenetur quaerere gloriam Dei; q.^a Deus postulat a crea-
turis suam gloriam et cultum aliaque bona sibi extrinseca;
quam obligem natam dum adimplet crea. Dei vo-
luntatem exequitur, cum illaque conformat, et crescit
in Dei amore: Deus v.^o quodcumque obj. eligat,
sive eligat Incarnationem sive Ca. 3. In ca. 1., semper eli-
git quod sibi magis placet, et conformat cum suo
bene placito, seque infinite et perfectissime diligit.

et dum Deus magis amant
interius eius gloriam
quaerant.

Opponunt 3.º Parentes sunt
morali necessitate obligati ad subveniendum fi-
lijs in gravi necessitate constitutis ac bonorantibus; sed in-
clinatio Dei ad conferenda sua dona hominibus,
qui illis indigent ipsaque petentibus, opponit indi-
nationi Patris cum filijs in Sacra Scrip.^a: ergo etiam
Deus e morali necessitate obligatus ad conferenda sua
dona hominibus qui illis indigent, ipsaque petent.
Prob. Stat mia. q.^a Xpus Dnus Luc. c. 11. ita Dei
benignitatem q. oes suadet. Si q.^o vos cum sitis
mali, nostis bona data dare filijs vris: quanto ma-
gis Pater vester caelestis dabit spum bonum peten-
tibus se? Et Isaias c. 49 dicit. Numquid oblivisci po-
test mulier infantem suum, ut n. misereatur fi-
lio uteri sui? Et si illa oblita fuerit, ego tn n. ob-
liviscar tui. Et alia sunt insignia S. Scrip.^a testimo-
nia, quae adeo commendant summam Dei
beneficentiam q. oes, ut videant necessitatem
moralem suadere v.g. Luc. c. 18 v. 7. Joan. c. 4. v. 10 [1. 12 v. 25]

Deo Xpus Dnus ins. et Isaias
eē maxim inclinatem in Deo ad conferenda sua Dona
hominibus assidue illa petentibus, quam in Patre creato, n. q. ā e in Deo moralis necessitas, sicut e in Patre creato; Id q. Deus habet libere decretum efficax ois immutabile, ac proinde inducens metaphysicam necessitatem subveniendi hominibus: quod de ipsis ex rerum naturis morali certitudine infert: nam ex morali necessitate, quam habet Pater l. Mater subveniendi filio morali certitudine colligit, q. Deo sit valde conveniens habere p̄dictum decretum ex suppositione, quod velit ee hominum Pater: et sane Xpus Dnus et Isaias intendunt suadere affectum paternum Dei q. hoes. Et universim hic et alia d. e Scrip. e testimonia tm suadent Deum ex suppositione oībus adhibere providentiam exercere q. hoes, que oi necessitate immunis e, et nullo mo probant necessitatem Dei ad optimum.

Opponunt 5o Deus e moraliter necessitatus ad aliquam optima: ergo et ad oia. Patet cons. q. a ois eadem e rō. Prob. ant. q. Deus e ita inclinatus ad reddenda evidenter credibilia fidei mysteria p̄ systemis doctrinis falsis et erroneis; ad puniendum peccata, remunerandasque virtutes; ad ... per ministerium alicuius ordinem Dei paxam peccatis gravissimis maculari, et naturalem rerum ordinem miraculis turbari, ut ut possit opposita facere, nunquam tm sit illa facturus; id hoc e Deum eē moraliter necessitatum: 5o Id Confirmat. q. a res prudenti et nali persuassione credimus ignem posse bene dispositis applicatum illud combusturum, solem crastina die oriturum, et alia innumera eiusdem generis,

que

que naliter stringunt; sed non possemus hoc gaudenter
et nali persuasione credere, nisi Deus esset mora-
li necessitate obligatus ad illa, quod probat ratio.
Quia si Deus esset omnino indifferens ad concurrendum
et non concurrendum cum igne, ut comburat, et cum
sole ut oriatur &c, ac proinde nulla re magis po-
tius cum concursu, quam cum non concursu, post appli-
cationem ignis, et ultimum noctis instans, non
posset gaudenter magis expectari combustio, quam
non combustio, nec magis ortus, quam non ortus solis.
Ergo &c

Respondeo hoc argumento non infer-
ri Deum habere moralem necessitatem antecedentem simpli-
citer talem, quam nos negamus; sed ad sum-
mum inferri necessitatem moralem subsequen-
tem et ex suppositione stringenti, et ipsi Deo liberae, vi-
de suppositione, quod Mundum, et res voluerit crea-
re; quae necessitas sequens minoribus incommodis
est obnoxia, quam necessitas antecedens; quia cum in sua
radice libera sit omnino, etsi sine morali necessitate
non laedit iura Dominii Divini in creaturas: idque defendi
posset, si diceremus decretum divinum creandi Mun-
dum importare adeo vehementem ipsius Mundi
amorem, ut per illum detraheret Deus morali qua-
dam necessitate ad tribuendum Mundo ea
omnia, quae adeo sunt illi utilia, et ad naturam ipsius sta-
tum necessaria, ut sine illis imperfectus esset: nam
negare Mundo, quae illi adeo proportionata et uti-
lia sunt, esset odium, quod cum praedicto amore
non potest componi. In cuius rei confirmationem possent ad-
duci ea omnia, quae congerit Pater Sparza lib. 1. de Deo
q. 28. art. 9, ut probet Deum esse metaphysice de-
terminatum, ne deneget creaturis existentibus perfectio-
nes ipsis naliter debitas, nisi dispendiis negaret.

& alias perfectiones meliores, vel æquales: quæ, omnia aptius possent adduci ad probandam moralem necessitatem subsequentem.

His tamen non obstantibus, certo possit in Deo probabiliter defendi moralis necessitas subsequens, et ex supp.e stringens, nec adhuc negandum est ejusdem ad cujus probationem nec de omnibus posse iure exhiberi: an sint Deo metaphysice impossibilia: et ne de omnibus singulatim loquamur agere importune, in genere dico ea omnia, quæ non sunt Deo metaphysice impossibilia, esse Deo etiam moraliter possibilia. Cujus rei intelligentiæ suppono cum morali Dei indifferentia cum ea, quæ adducuntur in antis probationem bene sponi, quod nos judicemus morali quadam certitudine illa infallibiliter extitura: vg. licet Deus non sit moraliter necessitatus ad servandam Deiparam gravissimis criminibus immunem; nihilominus nobis occurrunt adeo firma probabilitatis fundamenta probat immunitate Deiparæ, ut Deum id decrevisse, et fecisse morali certitudine credamus: videmus enim id esse dictæ bonitati valde conforme; et suæ gloriæ magis conveniens, quam oppositum.

Etenim licet dicta bonitas ut cognita non necessitet moraliter Deus ad id efficiendum quia id est bonum Deo extrinsecum, et, non simpliciter, sed duntaxat secundum quid tale; ac venia non nario amandus propter Dei bonitatem; ceterum dicta bonitas ut cognita non exiguo pondere, infra moralem tamen necessitatem alliciet Deum, ne permittat Deiparam labi in gravissima scelera. Quod idem dicendum est de aliis eventibus in argumento adductis; et de aliis, quæ posset adduci: vg. quod Deus ... hominem, qui sibi fidelissime toto longævus licet tractu

fer

Arrivit, in ultimo vitæ ~~[illegible]~~ instanti, in pecca-
tum mortale cadat, et in æternum pereat: quod si evenerit Deus
vitæ petitio numquam annuat.

Insuper Dei bonitas ut à
nobis cogitur suadet nobis magna probabilitate Deum
ita operaturum, quandoquidem cum nullus positivus occurrat
et probabile fundamentum in oppositum: quod
fane sufficiens est, ut dubium deponamus, et pru-
dentem assensum possemus. Etenim quoties
pro uno extremo extat probabilissimum funda-
mentum, et pro opposito nullum occurrit ve-
rum fundamentum, ratio dictat et prudentia
dictat pro illo extremo ferendam esse sententiam,
quod prudenter suadibile supponitur, quam oppositum
~~tum non supponit et prudenter suadibile~~

Id autem sufficere ad cer-
titudinem moralem perspicuum est: nam cer-
titudo moralis, ut constat ex lege 2.a ff. de aqua
pluvia, est quæ prudentem non sinit prudenter du-
bitare; atqui admissa necessitate morali in Deo,
sed dumtaxat posita magna probabilitate ex parte
unius extremi, et exclusa omni probabilitate ex parte
extremi oppositi, ponitur quoddam iunctum, quod
prudentem non sinit prudenter dubitare: ergo non ad-
missa morali necessitate in Deo, et dumtaxat
posita magna probabilitate ex parte unius extremi, et
exclusa omni probabilitate ex parte extremi oppo-
siti, ponitur certitudo moralis.

Quam doctrinam ex com-
muni Doctorum sensu tradit Pater Thomas Sanchez de Matri-
monio l. 1. lib. 2. disp. 45, ubi docet mulierem,
quæ iudicaret certitudine morali prius matrimonium fuisse nullum
ex defectu consensus in viro, posse alteri nubere: quod
quare certitudinem moralem habendam non requiri
~~[illegible]~~

in viro moralem necessitatem non mentiendi, sed quaedam conjecturae probabiles sufficere. ~~Insuper si à quatuor viris magnae authoritatis et probatae fidei se aliquid audisse vidisse dixisse~~, pro certo ~~si id iuramento afferant, et~~

Insuper si quatuor viri magnae authoritatis, et probatae fidei coram te aliquid dixisse iuramento asserant, nullumque positivum et probabile fundamentum tibi occurrat ad id negandum, debes illis fidem facere, si velis prudenter operari, et iudices illos non esse moraliter necessitatos ad non mentiendum aut non peierandum: ergo et in attestante non sit moralis necessitas non mentiendi, potest eius testimonium iudicari prudenter ut credibile, ac contra moraliter certum. Itaque certitudine morali credimus virum sanctitate insignem immerito tentatum non commissurum grave crimen: quod nemo nisi per summam dementiam id in dubium vocare potest; et nihilominus non credimus eum esse moraliter necessitatum ad non consentiendum gravi crimini: ergo et Deus non sit moraliter necessitatus ad praedicta optima, possumus probabilibus fundamentis ducti, quando nullum nobis occurrit positivum et probabile fundamentum in contrarium, acquirere certitudinem moralem de talium rerum existentia: ergo non admissa morali Dei necessitate circa essentias in obiectione et confutatione allatas, possumus esse securi morali certitudine circa ipsorum existentiam.

Tandem ne tota quaestio ad voces devolvatur, animadvertendum est moralem necessitatem, de qua nobis sermo est, et quam à Deo eliminamus, esse eam, quae consistit in actu vehementi voluntatis determinatione ad extremum

quod

quod dicitur moralis necessitas, ut si nec praedicatorum contradictio, nec ullum miraculum sequeretur ex extremo opposito; nihilo minus ratione illius posset et deberet simpliciter iudicari eam voluntatem non posse oppositum. Etenim sine speciali Dei privilegio carere etsi moralem tamen necessitatem erat committendi aliquod peccatum veniale in longo vitae tractu, absolute tamen et simpliciter in Conc. Trid. sess. 6. c. 23 dicit non posse vitare in tota vita omnia peccata etiam venialia absque speciali Dei privilegio: et nos sic talis necessitatem moralem circa res creatas in Deo negamus! Admittimus tamen in Deo inclinationem maiorem pro unam, quam ad alteram electionem circa res creatas imo adeo magnam inclinationem ad unum extremum, ut oppositum videretur incredibile; at vero illum inficiamur, quae sufficiat ad impediendam divinam libertatem, et inducendam eam necessitatem moralem, cui oppositum absolute repugnat.

Disp. 35

An sit necessaria Incarnatio ad redimendum genus humanum propter infinitatem peccati mortalis in ratione malitiae vel offensae?

Sec. 1a

Status quaestionis exponitur.

Qui ... uiret, ut debent purum creaturam non posse Deo satisfacere pro peccato mortali, ac proinde necessarium fuisse Dei Incarnationem, sive Deum hominem fieri, ut offerret condignam satisfactionem pro nostris criminibus, recurrunt ad infinitatem peccati in ratione malitiae, vel offensae. Quapropter et in Dov.tis de Peccatis in ... nobis factum fuerit periculum de intrinsecum infinitate peccati mortalis in ratione malitiae vel offensae, ne hic diligit vitae utitur [illegible] loquimur, iterum de magnitudine malitiae mortalis,

talis, offensi illius ad Deum examinare: an altera saltem, vel utraque infinita sit: et an, et si infinita foret, naria foret personae D. Incarnatio ad eius satisfactionem. Attri brevitatis ea, que loco citato tradidimus, levi calamo attingemus, nulla v.o, que addemus, late explicabimus.

De malitia, et offensa Dei, que e in peccato mortali, seorsim agemus; q. plures non solum unam ab altera distinctam ee volunt; verum admissa malitia infinita, iudicant offensam ee infinitam. Ego v.o difficile ee iudico invenire id, in quo differant in peccato mortali ro offense et ro malitiae peccati. Nam malitia peccati, ut docui in rov. iis de peccatis disp. 8. sec 3. consistit quidem in oppositione et dissonantia istius cum na rationali ut instructa regulis gaudentiae, et recte rationis; hec vero malitia, que quidem sufficit, ut detur peccatum, non sufficit, ut det.r peccatum mortale; q.a hec e posse malitia phylosophica; et ad peccatum mortale requirit.r malitia theologica, ut dixi ibi d.a disp. 2.a sec. 4. que consistit in eo, quod ponat actio gravit. contraria na rationali ut instructe regulis gaudentiae et recte rationis cum advertentia Dei offensi; qua advertentia Dei offensi sublata, peccatum, licet sit grave malitia philosophica, non e grave malitia theologica, ac veniat non e peccatum mortale. Unde cum ro offensa Dei, qua videtur peccatum, consistat in eo, quod ipsum peccatum tribuat Deo rationabilem causam aversionis et indignationis simpliciter talis, ut tradidi ibi d.a disp. 2. sec. 1.o, infero non posse dari peccatum mortale, quod non sit formalis offensa Dei, ac proinde malitiam peccati mortalis admimus ee inseparabi

bilem à roe d.i offens.° Sitn plures in hunc mo-
dum considerant malitiam peccati mortalis ut
distinctam a roe offens. d.i: peccatum ut ē maly
hominis, qtq illum privat recto rois ordine, et
ipsum a Deo ut fine ultimo avertit, alijs q ma-
lis onerat, ē malitia simpliciter; et ut ē maly
Dei, qtq peccator infinitam Dei maiestatem o-
demnit, eig precepta graviter violando, ē Dei of-
fensa. Isti tn n possunt negare ipsam roem
offens. d.i ut distam a malitia ēe etiam
malitiam, q etiam ut talis opponit cum ná
rōali ubi substituta regulis prudentiæ, et recte
rōis.

Igitur 1.a s.a docet mali-
tiam peccati mortalis ēe infinitam, offensiv
ut ra Deum ēe infinitam. Ita com. Thte, post
Caiet. q. 7. art. 2., n solum antiqui, sd Moderni,
ut Carmelitani de Incar.e dispē 2. Gonet Thu de
vitijs et peccatis dispē 6. art. 6 Ulmg Godoy tomo
1. in 3. partem dispe 1.; et ex nris P.r Petrus Urra-
bado de Incar.e dispē 9 sec. 9. Comine tom. 2.
de Sacram.tis dispē 2. n. 2. et dispe 10 et dispe 3.
de Incar.e dub. 3. § 4 P.r Bernal de Incar.e dis-
pē 4 sec. 3. Martinon dispe 2 n.° 3 P.r Jan.
dispe 2. dub: 2. et P.

2.a S.a negat infinitatem
peccati mortalis tam in rōe malitiæ, quam
in rōe offens. d.i. Ita oes Scotistæ cum Scoto in 3
disne 19 q. unica art. 2 et Nominales, quibg ad-
hærent plures Thtæ, ut Salmd., Vrerg Medina, Soto. Ca-
brera asserens sentiam istam ēe weg Thomistarum
Sch: eandem s.am amplectitur fere tota nra Scho-
la Jesuitica cum Doctore nro Eximio dispe 4 de
Incar.e sec. 7 Val.a 1. 2. dispe 6 quæst. 17 puncto 4 Vasq. dispe 2.a

c. 1. a n.° 8., qui oes inficiant necessitatem Iuscarl ut q infinita peccati mortalis malitia vel offensa satisfiat.

3.a s.a credit nullum peccatum regularita ee infinitum, posse tn dari peccatum intrinsece, simpliciter infinitum. Ita Salmanticenses de Incarn.e disp.e 3. dub. 3. sec. 7.

4.a s.a docet peccatum mortale in roe offensae ee finitum, et in roe demeriti ee infinitum. Sa Albertet de Incarn.e q. 1. disp.e 4. ut probabilem sane sententiam tuetur. 5.a s.a credit utramque rationem malitiae et offensae ee infinitam. Ita Bernal. disp. 1.a sec. 2.a

Malitia peccati mortalis n e simpliciter infinita.

Sit 1.a nra conclusio. Malitia peccati etiam mortalis n e simpliciter infinita. Ita cois s.a: quam a priori proba. Peccatum tantum posset participare infinitatem in roe malitiae a Deo directe vel indirecte illud terminante; nequit illam participare a Deo. go absolute n pote participare infinitatem in roe malitiae. Pbtur minor. q.a obiectum infinitum n pote comunicare infinitatem actui finito, cui se intrinsece n communicat, sed tm trahit extrinsecè; alioqui n. Deus infinitus comunicaret infinitatem actui charitatis, et visioni Beatificae, imo et peccato veniali; siquidem oes isti actus respiciunt Deum infinitum, et ut talem go lo peccatum mortale respiciat Deum infinitum directe vel indirecte, et ut talem, n pote ab illo participare infinitatem in roe malitiae.

Pbtur 2.° q.a si peccatum eet infinitum in roe malitiae, oia peccata eent simpliciter aequalia; sd peccata mortalia inaequalia sunt, ut fide sanctum e ca Iovinianus; et quidem ipsa ro dictat peius ee Deum odisse, qm hoiem occidere, et peius ee hoiem

ut

occidere, qm furari duos argenteos: ergo peccatum non ē infinitum in rōe malitiæ. Pbo maior. se- quellam. Quia unum infinitū n̄ potē eē maius al- tero ejusdem generis. Pbat et explicat. Malitia sim- pliciter infinita debet eē summa in eo genere, in quo ē infinita; sed nullum ē peccatum mortale cujus malitia sit summa in genere malitiæ: nam peccatum nullum ē peccatum mortale, quod plura pecca- ta mortalia n̄ excedant in rōe maliciæ; siquidem plus malitiæ dicunt plura, qm unum peccatum mortale: tum peccata mortalia inæqualia sunt: ergo.

Hic nō pluribus diss. expli- cet. Quia infinitum horum minus ē infinito capillo- rum ipsorum horum: ergo unum infinitum potē eē ma- ius s. minus alio; ac proinde infinitum simplici- ter in aliquo genere n̄ debet eē summum in eo genere.

Horum si diss. fallunt ignora- tione, dum manifestum discrimen infiniti quoad perfectionem s. imperfectionem ab infinito quo- ad multitudinem vel extensionem n̄ agnos- cunt. Fateor unum infinitum multitudinis posse eē maius alio, n̄ formaliter in rōe infiniti, sed ma- terialiter, ut docui lib. 3. Phys. sect. unica diff. 1. et 3. ; nego tn unum infinitum perfectionis s. imperfectionis posse eē maius alio, ut iam os- tendo.

Quia infinitum perfectionis de- bet carere fine perfectionis: ergo perfectio simpliciter infinita debet eē summa. Ans. constat ex vi infiniti defin. ; conam pbo. Finis perfectionis ē imperfectio, sive defectus perfectionis: nam perfectio, ne maior evadat per defectum perfectionis sive imperfec- tionem limitatur; sed minoritas per quam unum

in

infinitum perfectionis esset minus alio, et ab ipso excederet, esset imperfectio, sive defectus perfectionis: ergo minoritas. Et quam unum infinitum perfectionis esset minus alio, et ab ipso excederet, esset finis perfectionis; sed quod infinitum est perfectionis debet carere fine perfectionis: ergo debet non esse minus alio; ac proinde debet esse summum in eo genere, in quo est infinitum perfectionis. Idemque argumentum potest fieri de infinito imperfectionis.

2.º quia infinitum perfectionis est id intra quod sunt omnia, sive formalia, sive aequivalenter: ergo unum infinitum sive perfectionis sive imperfectionis nequit esse maius alio. Antecedens probatur quia si intra illud non essent omnia sive formalia, sive aequivalenter, ~~est~~ finitus aliquo addito, fieret maius; sed si fieret maius, iam esset finitus: nam finitum additum finito perfectionis vel imperfectionis facit maius; non vero infinitus infinito: nec alio modo posset dari discrimen inter infinitum et id, quod non est infinitus, sed ordinis superioris, ut Angelus supra homines et bruta: et visio beatifica supra omnes alias intellectiones.

Dices cum P. Bernal. unum infinitum perfectionis potest esse maius vel minus alio: quod est. Antecedens probatur 1.º quia quaelibet relatio divina est infinita; et nihilo minus est formalitas minus perfectionis, etiam intensive, quam divina essentia. 2.º ~~[illegible]~~ divina essentia infinite trahit qualibet divina relatione; et tamen non trahit, quantum trahitur magis per tres divinas relationes. 3.º subsistentia personalis verbi complet et sanctificat infinite humanitatem Christi Domini; et nihilo minus subsistentia Dei absoluta utpote perfectior magis comple

ret

ret, et sanctificaret ipsam humanitatem. 4.º quia tam distantia inter Deum et creaturam, quam inter Deum et Angelum infinita est; et nihilominus hic magis de Deo participat.

Haec non urgent. Ad 1.um quia quaevis relatio divina est aequalis realiter, sive ut aptius loquar, eadem realiter cum Essentia divina unde nil infert ratio nostri qui loquimur probare implicationem in eo, quod unum peccatum mortale sit infinitum, et simul sit magis [illegible] minus realiter alio realiter dicto. At vero si termino sit de relatione ut realiter dicta ab essentia omnino non sequitur: quia relatio et Essentia sic considerata sunt in diverso genere: et nos non ostendimus duas res infinitas perfectas vel imperfectio- nis in diverso genere non posse esse inaequales. unde si nobis redatur relationes divinas quae sunt in eodem genere relativo et divinae esse aequales, habemus intentum; et relatio et Essentia, quae sunt in diverso genere, sint inaequales.

Ad 2.um negat assumptum; imo inde in contrarium insurgo. Essentia divina ita trahit a qualibet divina relatione, ut ab alia nec magis, nec perfectius trahit; ita trahit unum creaturam infinitum in hoc consorte, et vere ita per illam offendit, ut non possit magis trahi, et offendi per aliam. Res 2.º Nego quod magis et melius, non intensive, sed extensive trahi per tres simul relationes divinas, quam per unam. unde solum infert, quod Deus magis traheret extensive, non vero intensive, magis per offenderet extensive, non vero intensive, per plura peccata gravissima, quam per unum. si quodlibet peccatum esset infinitae malitiae.

Ad 3.um quia illo exemplo

solum probat inequalitas inter extrema infinita diversi generis. Insuper si subsistentia absoluta infunderet maior, non esset maior, nec melior humanitati, quia illa non magis intensive perficeret, nec sanctificaret; nam cum subsistentia personalis sit sufficiens dignitas ad omnia dona possibilia; [struck out] subsistentia absoluta si communicaret humanitati maius ius ad Beatitudinem, vel ad maiorem Beatitudinem, [illegible] acuentior posset hac magis intensive perficere et sanctificare humanitatem, quam illa, quae ad minus meritum, quod adaequate dignus sit omni praemio possibili, nequit non esse summum; ut meritum Christi: et poena, quae est ad omnes effusa solet, nequit non esse summa. Ideo à priori [struck out] ... Scholastica ita constituit Deum hominem, ut Christus Deus non sit minor, aut minus Deus vel homo, quam foret ille, qui resultaret ex unione subsistentiae absolutae cum humanitate.

Nec 4.m. Nam ea distantia vel accipitur pro extremis, quae distant, vel pro intercapedine qua distant: si pro extremis, distantia, quae se habet ex parte Dei est infinita; et aequalis in Angeli, et in hominis; distantia vero, quae se habet ex parte Angeli est finita, et minor distantia, quae se habet ex parte hominis; quia Angelus participat de Deo aliquas perfectiones, quas homo non habet. Si autem distantia sumatur pro intercapedine, qua distant, fateor distantiam Angeli à Deo esse infinitam et minorem distantia hominis à Deo; addo tamen inde nihil inferri contra nos: nam ea distantia, sive intercapedo nihil aliud est, nisi numerus infinitus creaturarum, qui inter Deum et Angelum vel hominem possunt produci: et cum numerus creaturarum producibilium inter Deum et hominem sit maior quam numerus creaturarum producibilium inter Deum et Ange-

lum

lumi; neque plures quam inferiores Angelo, et superiores homine producibiles sunt; vel saltem ipsi homines producibiles sunt, quos non capit illud spatium, quod iacet inter Deum et Angelum, inde est, quod distantia inter Deum et utrumque sit maior, quam distantia inter Deum et Angelum. Nec obstat, quod una distantia infinita sit maior alia; quia cum nihil aliud sit, nisi infinitas multitudinis, bene potest unus secundum aliquam sui partem esse maius vel minus alio, ut supra dicebamus.

Et praeterea quam ulterius progrediamur, non possum non notare, Doctorem ubi supra supponere culpabili incuria sane neque solutionem ab omnibus admitti; et ipsum eam inefficaciter probare in hunc modum. Tantum est malum, quantum est bonum, quod privat; sed bona, quibus nos privat peccatum, sunt finita, ut rectitudo opposita, gratia etc. ergo peccatum mortale in ratione mali est ~~in~~finitum.

Nihil firmum in toto syllogismo invenio. Maior enim falsa est; nam malum non tam fit maius ex bonis, quae excludit, quam ex malis, quae inducit: v.g. dolor, qui tristitia est malum maius, quam pura exclusio gaudij. Item adultorum damnatio est maius malum, quam damnatio puerorum, et tamen utraque eodem fine privat. Item ~~peccatum quod personale est~~ maius, quam originale in descendentibus [illegible] et tamen utrumque excludit eamdem a peccantibus, et eadem gratia et rectitudinem moralem, et eadem gratiae dona supernaturalia. quis posse Deum amare [illegible] mortale; utrumque peccatum privat illum eadem rectitudine morali quoad Deum; et nihilominus est maior malitia in odio, quam in remissio [illegible]

in

infinita: in malitia etiam augetur, vel quia ex sua maxima intensione efficacia privat bonis, vel quia causat maxima mala positiva; ac proinde gravitas eius malitiae videtur mensuranda pariter ex bonis, quibus privat.

~~Alia etiam est falsa. Etenim malitia peccati mortalis est talis, ut valeat privare omni perfectione, nempe omni rectitudine morali, gratia, et gloria~~

Alia etiam est falsa. Nam malitia peccati talis est, ut esse valeat privare omni fine bono, nempe omni rectitudine morali, gratia et gloria; et valeat ea omnia meritorie impedire; insuper valet privare unione hypostatica, quae tradit rem infinitis bonis; nam saltem illam posse moraliter impedire, tamquam demeritum causae. Ipsa si per posse l. impossibile aliqua creatura esset in actu primo proximo potens elicere actum infinita honestate intensiva proditus, quem tenebat elicere sub praecepto, et illum non eliceret; tunc tale peccatum ea privaret infinita rectitudine et honestate morali: quod sane sufficiens foret, ut eius malitia quoque privativa evadat infinita; sicut foret infinita bonitas ea, quae esse posset per merita inducere bona infinita, ut videre licet in meritis Christi Domini.

~~Communis porro sententia malitia est privativa in sola indicante peccatum commissionis consistere in positivo~~

Communis porro malitiae sententia in sola indicante peccatum commissionis consistere non in privatione, sed in positivo; quae licet foret, nos quae veram tradidimus supra ... 2.a disp. 2. sect. 3. nam licet peccatum variis bonis privet, et hoc de titulo eius malitia augeatur; non exsurgit solum ex hoc titulo; nam cum in se

frali

fin[ali]ta malum positivum sit, inesse etiam ex hoc capite; inde n[on] e[st] maius malum quam pena privatio bonorum, sicut odium Dei e[st] maius peccatum, quam omissio peccaminosa amoris Dei.

Concl[usio] 3a

Malò offensa D[ei] in peccato mortali n[on] e[st] simpliciter infinita.

Est n[ost]ra conclusio. Nullum peccatum mortale quantumcumque grave e[st] infinitum simpliciter in ro[ati]one offensae D[ei]. Pro 1o conclusionem. Malitia gravis theologica, quae efficit fin[ali]ter peccatum mortale, et reddit peccatorem inimicum Dei, dignumque pena aeterna damni et sensus, includit fin[ali]ter rationem offensae D[ei], et dividitur sec[undu]m Sac. Doct. 1. 2ae q. 2 theologica, ideo malitia gravis theologica ut sic ut talis e[st] simpliciter finita: ergo offensa n[on] e[st] simpliciter infinita, sed finita. Cons[equen]tia e[st] legitima; eam tn. ostendo exemplo bonitatis, et meriti: nam si meritum nihil addat bonitati, sed potius bonitas includat meritum, seu idem gradus sint, implicat o[mn]io meritum e[ss]e infinitum, et bonitatem e[ss]e finitam. Cons[equen]tia ergo merita Xpi D[omi]ni possunt e[ss]e simpliciter infinita, et actus ipsius sint simpliciter infinite boni, q[uia] ro meriti ex a-coem sentiunt ita in Xpo D[omi]no distinguitur à bonitate actus, ut actus ipse bonus possit esse sine merito infinito. ~~Minor ex precedenti sec. patet~~ ~~peccata mortalia~~

alioqui n[on] posset iungi cum malitia cum dilect[ion]e Dei super o[mn]ia ac venia n[on] induceret inimicitiam peccantis cum Deo, nec redderet peccatorem dignum pena aeterna damni et sensus.

~~Maneret ergo, in qua e[st] difficultas, sic suadetur~~ Ostenditur q[uia] l[icet] n[on] o[mn]is malitia theologica sit Dei offensa fin[ali]s, nihilominus o[mn]is offensa Dei e[st] fin[ali]ter malitia: ergo repugnat peccatum mortale e[ss]e simpliciter infinitum in r[ati]one

of

offensa etiā ēē simpliciter infinitū in rōē mali. Probatur 1.º q.ª finitum Dei praeceptū transgredi, eiusque amicitiam et maiestatem contemnere, illique offerre rationabilem cam aversionis et indignationis simpliciter talis ē quoddam malū maxime oppositum cum rā rationali et infinitae regulae prudentiis (?) etc. rōis. Prō q.ª ea, quae sunt mala q.ª prohibita praecepto d. positivo, eatq. sunt mala et opposita rā rationali et infinitae regulae prudentiis, qualis est transgressio d. legis d.) 2.º q.ª Deus n. odio prosequitur, nisi quod malū ē; neque maior odio est, nisi quod magis malum ē: sola enim malitia qua talis digna ē odio divino; sed Deus odio prosequitur offensam sui: ḡ offensa Dei finaliter accepta ē quoddam malum: ergo qua talis infinita ē et Deo infinite displicet, ut credunt adversarii, etiā quoad malitia simpliciter infinita ē.

Obo 2.º q.ª si offensa Dei, quae ē in peccato mortali, foret simpliciter infinita et summa, peccata mortalia n. forent absolute et simpliciter inaequalia, quod d. doct. nequit sustineri: error Stoicorum, ut referunt Laertius in Zenone, et Cic. in Paradoxis; et hyperasis Joviniani apud D. Aug.ⁿ lib. 2. de Haeresibus cap. 82.; ac proinde de fide ē n. oia peccata ēē aequalia in rōē malitiae; nam S. Scriptura expresse tradit quaedam peccata mortalia ēē maiora et alia minora; ut constat ex Jeremia c. 7 n.º 26 peius operati sunt, quam patres eorum et Threnor. c. 4. v. 6 et maior effecta ē iniquitas filiae populi mei peccato Sodomorum: et Joan. c. 19. v. 11. propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet. ḡ offensa Dei, quae ē in peccato mortali n. ē simpliciter infinita et summa.

Obo

~~Pro sequella maris. ergo licet malitia moralis desumpta ex opposit. cum rã rōnali ut instructa regulis prudentiæ sine rã ad Deus offensis, necessario qualis ~~peccata absolute esse simplicita inæqualia~~, insufficiens est ea inæqualitas, ut peccata mortalia sint absolute et simplicita inæqualia: ergo ex eo ans. ergo peccata mortalia non sunt moralia, stantes eadem ex ea oppositione, sed sunt mortalia, et ad sententiam malitiam theologice gravem~~

Prosequellam maris. In ea hypothesi solum forent inæqualia quoad malitiam moralem desumptam ex obiecto creato ut opposito cum rã rōnali ut instructa regulis prudentiæ, et sic rōis, sine aliquo rã ad Deum offensum; sed hæc inæqualitas insufficiens est, ut peccata mortalia sint absolute et simplicita inæqualia: ergo etc. Maior est doctrina adversariorum; siquidem quoad rōes offensæ Dei forent æqualia; siquidem malitia peccati mortalis, quæ consistit in oppositione formali cum Deo, infinita, summa, ac proinde æqualis est in omni peccato mortali. Minorem autem sic ostendo. Ergo peccata non sunt mortalia malitia desumpta ex obiecto creato ut opposito cum rã rōnali ut instructa regulis prudentiæ, sed ex malitia theologice gravi, ~~et~~ desumpta ex eo, quod sint contra Deum: ergo si in hac malitia sunt summa et simplicita infinita ac consequenter æqualia, æqualia etiam erunt in malitia mortali, ac consequenter non erunt absolute ~~et~~ simplicita inæqualia

Instat. ergo licet peccata ex uno titulo sint inæqualia, erunt absolute æqualia si aliquo alio titulo ~~et~~ habeant malitiam simplicita infinitam; nam inæqualitas rōis finitæ quasi evacuatur adveniente infinitate; ergo unum peccatum non erit absolute deterius alio. Patet cons. ergo quodlibet est simplicita infinitum et summum malum:

go unus peccatum non erit absolute deterius alio. Ans. prob. quia actus dicti, ut diximus disp. 1.a sect. 2 [illegible] 3a, quia ideo sunt infinitam honestatem et laudabilitatem simpliciter, sunt equaliter honesti et laudabiles absolute et simpliciter, licet habeant inequalitatem extensivam honestatis sufficientes ad laudabilitatem moralem: et merita Xpi Dni, quia ex persona dta sunt infinitatis sunt simpliciter paria in ratione valoris meritorii, licet ipsorum valor ex actu et obo desumptus deserviente ad meritum, sit finitus et inequalis: go etc.

Dico 3.o ora non oia peccata mortalia equaliter provocant indignem Dei: go non oia peccata mortalia tribuunt Deo notabile causam indignationis et aversionis simpliciter talis: go non oia sunt equalia ac proinde infinita et summa simpliciter in ratione offense. Utraque ora legitima est, nam Deum offendere nihil aliud est, nisi eius indignationem provocare, et ipsi tribuere notabilem causam indignationis et aversionis simpliciter tali. Ans. suadetur tum quia non oe mortale peccatum est eque odibile et invisum Deo; alioqui non unus peccator non esset deterior alio coram Deo: tum quia unus consequitur ex misericordia Dei faciliorem veniam, quam alius ut ipse tradit Sa Scriptura; sed si oia equaliter provocarent indignationem, oia essent equaliter odibilia, et invisa Deo, et eque difficilem haberent veniam: go etc. tum quia sic oia peccata mortalia eque provocarent indignem Dei, equali pena essent punienda: quod etiam est hereticis Jovinianis: siquidem [~~xa~~ ut vel ipsi adversarii] ~~[illegible]~~ dicunt nihil aliud est Deum odio prosequi peccatorem nisi Deum velle eum iusta pena ratione peccati punire. Ans. etiam quia qui magis peccat, in maiori

Dei

Dei indignationem incurrit: etiam Dei adversus peccatorem máx fit ex novo peccato, quod committit; alioqui n. peccator n. deberet fugere multiplicationem peccatorum ne maiorem Dei iram in se concitet: ergo si de peccatum mortale provocat summam, et infinitam simpliciter Dei offensionem.

Unde colligit adversarios inutili studio adstruere distinctionem malitiae ac rationes offensae, et respondent esse illam finitam, hanc vero infinitam: nam, ut ex suorum dictis stat, hae finitates sunt indistinctae vel saltem aequales. Quapropter iudicio Emi Bernal consequentis, ex distinctione malitiae et offensae in peccato, defendit; et nihilominus credit peccata esse inaequalia in ratione malitiae et offensae; quod non est de ratione infiniti in aliquo genere, quod non possit esse maius vel minus alio infinito eiusdem generis: quae doctrinam ut praefatum recepimus sec. praecedenti à § Horum S. P. N. nobisque perspicue favet D. Thomas in 3 q. 10 art. 3. ad 3. Est, inquit, quaedam proprietas infiniti, quod infinito nil sit maius: unde infinito simpliciter quoad omnia, simpliciter nil est maius, infinito autem aliquid determinatum non est maius in illo ordine.

§ 4.a

Alia Ulterius roboratur haec conclusio refutando adversariorum solutiones.

Ad 1.o conclusionem. Peccatum mortale non potest habere infinitatem simpliciter, nisi ab infinitate personae, quae offensa non potest habere infinitatem: ergo nulla ratione potest habere infinitatem simpliciter

1.ª Solutio. Persona d.ª, q.ª ē obiectus actus peccaminosi, refundit in illum infinitatem simpliciter.

~~non refundit in actus totam malitiam vel bonitatem, quam ipse continet: sed secundum mensuram eorundem ipsius actus: ergo licet persona d.ª sit obiectus actus peccaminosi, non refundit in illum infinitatem simpliciter.~~ Insufficiens ē haec solutio.

Insufficiens ē haec solutio. Quia obiectus non refundit in actum totam malitiam vel bonitatem, quam ipse continet, sed secundum mensuram eorundem ipsius actus: ergo licet obiectus sit infinitum, actus, qui ē finitus, nequit ab illo participare infinitudinem simpliciter: ergo licet persona d.ª sit obiectus actus peccaminosi, non refundit in illum infinitatem simpliciter. Patet haec ratio. Quia ipse actus peccaminosus finitus ē. Prima consequentia, obiectus induct. Secunda fit evidens. Quia obiectus amoris dei super omnia et visionis beatae ē infinitum; et tamen hi nihilominus ipsi actus in ratione boni honesti et beatitudinis sunt finiti: Hoc vero a priori ē. Quia obiectus non intrinsece et formaliter, sed tantum terminative refundit in actus bonitatem vel malitiam; et ideo non communicat illis, quantum potest ipse communicare, sed secundum mensuram, modum et intensionem, qua proferuntur per actum in obiectum; quapropter cum praedicti actus quoad modum et intensionem sint finiti, licet tendant in obiectum infinitum, non possunt ab illo participare bonitatem vel malitiam simpliciter infinitam, sed finitam simpliciter, et infinitam tantum secundum quid, sive terminative, sive extrinsecam, nempe ab obiecto, sive tamquam extrinseco infinito.

2.ª Solutio. ~~[illegible]~~ Malitia infinita Dei offensi ē tantum moraliter communicata significans actum peccaminosum in ratione offensae, illumque elevans ad infinitatem in ratione offensae.

Neque

Neque hæc solutio satisfacit.

quia offensa Dei est talis quia dignitas aversionis et indignationis [illegible] qualiter talis ipsius Maiestas infinita Dei constitueret et sua moraliter communicata offensas infinitam, et peccatorem infinite offendentem, est dignitas, per quam qualiter peccator redderet infinite malus et infinite dignus aversione et indignatione Dei: etenim quemadmodum enim id, quod malum est, potest tantum odium et aversionem dare; ita solum id, quod infinite malum est, potest tantum infinitum odium et aversionem Dei [illegible]; sed maiestas Dei infinita non est illa dignitas, per quam, qualiter reddatur peccator infinite malus, et infinite dignus aversione, et indignatione Dei: ergo maiestas Dei infinita non potest constituere et sua moraliter communicata offensam infinitam, et peccatorem infinite offendentem. Probo minorem. Quia infinita Dei maiestas est incapax malitiæ, et infinite bona et amabilis: ergo non potest esse dignitas, sive forma per quam qualiter reddatur peccator infinite malus et infinite dignus aversione, et indignatione Dei. Patet consequentia. Quia alioqui infinita Dei Maiestas communicaret effectus talem sibi omnino contrarium.

Dices cum Araujo et Comneso non ipsam Dei maiestatem et bonitatem non esse formam, quæ constituit offensam Dei infinitam, sed quemadmodum [illegible] moralem offensionis, quæ intrinsece afficit actum peccaminosum, et sit causatus sit, est moraliter, sive in prudentium æstimatione infinitus.

Hæc evasio vel ipsis Thomistis displicet; eamque reiicit Godoy ubi supra; et non in promptu est. Quia effectus debet contineri in causa; sed effectus infinitus non potest contineri in causa finita: ergo effectus infinitus non potest provenire a causa finita; sed nulla

é cā infinita, a qua possit provenire ille modus infinitus: neq sola voluntas creata, quia ipsa est formaliter finita est. potest esse cā illius mali: ergo vel ille malus impossibilis est, vel si possibilis est, ut potest produci à ca etiā moraliter finita, etiā moraliter finitus est.

Nec proficis, si dicas voluntatem creatam esse infinitam in genere mali moralis; quia est tm̄ principium, tanquam causa deficiendi, vel cam efficientem defectivā, etiam si sit finita, posse causare malum moraliter infinitum in genere defectivo. quia licet effectus non possit esse maior in perfectione sua causa, potest esse maior quoad imperfectionem et defectus sua cā.

Non, inquam, proficis. quia inde sequeretur, odium Dei, non solum esse infinitum in ratione offensæ, sed etiam in ratione malitiæ specificæ: quod nullus bene Theologus admittet. Probo id ex hac solutione sequi. quia bonus infinitus, nisi limitetur à ~~voluntate~~ creata aliunde, potest ex se causare odio sui infinitam malitiam, et amori sui infinitam bonitatem: sed si voluntas humana foret infinita et esset ca defectiva, et tm̄ principium malitiæ moralis, nihil remaneret, quod limitaret ~~nec voluntatem producentem odium Dei~~, bonus infinitus, qualis est Deus, ne causaret malitiam infinitam odio sui: ergo odium Dei esset infinitum, non solum in ratione offensæ, sed etiam in ratione malitiæ specificæ ab obiecto desumptæ.

Atque si dicas illum modum, qui exeo quod peccatum sit, non valet à Deo primario etiam causari, causari tamen à Deo secundario et per resultantiam, et ideo posse esse infinitum: Contra est. quia eatenus solum potest causa causare secundario et per resultantiam aliquid, quatenus primario et

per se posse causare aliud, ex quo illud resul-
tet; sed Deus primario et per se nullum effectum
produxit, ex quo possit resultare ille modus infinitus
offensionis; quod Deus neque secundario et per resul-
tantiam posse causare istum modum.
Insuper impugno istum
modum sine modo et fine. quia iste modus, qui afficit
actum peccaminosum, vel est aliquid physicum
actum peccaminosum, vel est ens pure morale medium
ab actu distinctum, vel est ens pure morale medium
inter ens reale, et rationis, aut est solum iudicium
prudentium, quo iudicant peccatum ex eo
quod sit offensa Dei, esse dignum odio infini-
to Dei, ac proinde esse infinitum simpliciter.
Si primo dicas, mutas nam
difficultatis, difficultatem vero non minuis: nam
sicut actus iste peccaminosus, quia creatus et fini-
tus est, non potest esse simpliciter infinitus, ita et ille
modus superadditus; et sicut actus peccaminosus
non potest reddi infinitus a Deo vobo, nec a Deo
ut fac, ita neque iste modus. si 2.m dicas, ~~[illegible]~~
~~reddit idem [illegible] ens medium~~
~~[illegible]~~
morale medium inter ens reale, et rationis: nam cum
istud debeat a Deo distingui, et per rationem ad illum
dandam infinitatem simpliciter, idem de illo di-
cendum est ac de actu ipso peccaminoso et de modo
physico superaddito. si 3.m dicas, remoluendum dif-
ficilem asserit: nam prudentis aestimatio non po-
test formaliter et intrinsece reddere peccatum in-
finitum simpliciter; sed tamen ~~[illegible]~~ sentis ferre de
infinitum simpliciter, asserere quod illud esse infinitum
infinitate peccati, asserere quod illud esse infinitus
et dignum infinito Dei odio, quia est eius offensa;
et tunc quidem ~~vel~~ iudicat non formalem digni-
tatis odii infinitum malitiam ipsius peccati per
tractatus adductum, ut obiicis: et sic non est prudens, sed im-

impudens æstimatio: nam malitia finita actus peccaminosi sic considerata, cum infinite distet ab infinita Maiestate Dei, non potest esse sufficiens fundamentum, ut prudenter iudicetur peccatum esse infinitum, vel esse ipsam malitiam ut est ad Deum, et ut involventem ipsum Deum vocatam et dignitatem, odium Dei moraliter coniunctam: et sic indistincta est hæc evasio à solutione, quam impugnavimus.

Quapropter alii Thomistæ tradunt rationem infinitatis peccati esse distantiam eius à creatore; eamque esse finitam in esse entis, et infinitam simpliciter in esse distantiæ. Verum si solum addunt voces re ornamus. Nam ut notavi sec. 3. § Sec. 4. hæc distantia sumpta per extremis, nihil aliud est ex parte Dei, nisi ipsa Deitas, ac proinde est summe et infinita, et æqualis, tam in Angelis quam in [illegible] et ex parte hominis et Angeli nihil aliud est [illegible] [illegible] [illegible] quod ad Deum; quæ distantia maior est in se, quam in Angelo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde si ipsa distantia quæ formaliter infinitatis peccati est, est distantia Dei ad creaturas, et pertinet supra ipsam Deitatem, rursus cum Deus ex se distat infinite ab illo, ipsa cogitatio idem dicit, ac 2.a solutio, seu allata, quam impugnavimus, et ulterius impugnabimus; at vero si est distantia, quæ est [illegible], inde infertur 1° peccatum Angeli esse minus peccatis hominum; siquidem distantia Angeli à Deo, minor est distantia hominis à Deo. 2° infertur quod distantia, nec formaliter, nec subiective sit infinita, sed potius finita, et terminative infinita, quatenus est ad terminum infinitum, scilicet ad Deum, nequeat ergo ens à Deo per illam constitui infinitum simpliciter, sed terminative, sicut malitia non est simpliciter infinita, quæ tantum terminative est infinita.

Theo
Sec. 5.a

Sec. 5

Adversariorum Solutio
reiicitur.

Godoy et Donet, quibus idem et impossibile [illegible] ... tradunt formam infinite subscribunt ... infinitatis peccati esse maiestatem Dei in iniuriatam; quod Deus est subiectum morale offensae, et ideo etiam dedit nomen sic, non physice communicatur, sed moraliter iunctum cum actu peccaminoso: idque, tradunt exemplo de ... quod gratia est subiectum operum Christi, etiam est ipsorum forma in genere moris illa infinite meritoria formaliter reddens: adduntque, ut nostri ... contra 2am solutionem propositum enervent, bonum amore attactum [illegible] posse formaliter reddere actum malum; secus vero si aversione attingat.

Haec solutio duo continet 1m Deus esse formam infinitatis peccati in rationem offensae: 2um ideo esse formam, quia est subiectum morale; quoad 1am partem ... esse formam ... 2a solutione impugnata venit; et quoad 2am differt ab illa ... iterum impugnanda, deinde sane impugnaturus. ... Forma causam communicat suis effectibus formalis ... ipsam, media unione physica vel morali, communicat; sed bonum ... seipsum communicat media unione physica vel morali, tamen potest communicare bonitatem et amabilitatem; alioquin non potest communicare dignitatem ... odii; alioquin non ... ipsum formaliter ... communicaret: ... calor non potest esse forma, quae reddat formaliter subiectum frigidum: ita bonitas non potest esse forma, quae reddat formaliter subiectum malum et odibile: ... infinita Dei bonitas ... aversionem attacta possit ... communicare ... malitiam in actu; ... malus est averti a bono; non potest ... formaliter actui malo malitiam ... communicare, et constituere formaliter subiectum malitiam et dignitatem odii Dei,

lum et odibile.

Pbat et explicat. Ro formalis, p quam ho constituitur Deo contrarius odioque dignus, est ea, qua formaliter reddit Deo contrarius; sed nulla perfectio dna potest esse ro formalis, qua ho reddat formaliter Deo contrarius [illegible] Deo summe convenientem; ergo nulla perfectio dna potest esse ro formalis, p quam ho constituatur Deo contrarius dignus odio.

Nec exemplum meritorum Xpi aliud persuadet: neque ex eo, quod verbum dnm sit summe bonum et amabile, bene colligitur, quod possit reddere alios creatos meritorios Christi amabiliores, dignos que maiori praemio; at vero ex eo, quod Deitas, sive quaevis alia perfectio dna sit infinite bona, non sequitur quod possit reddere per modum formae alios peccatores malos et invisos: quia bonum potest esse forma boni; mali vero non potest esse forma. ut per se evidens est.

Dices Deitatem etsi in se sit infinite bona, ut coniunctam moralitatem cum peccato esse malam peccatoris, ac proinde reddere illum formaliter malum et Deo detestabilem.

Sed contra est. quod forma per suei exhibitionem non potest communicare subiecto, quod ipsa in se non continet [etiamsi ut coniuncta moraliter]: nam cum eatenus sitteret effectus formalem, quatenus seipsum formaliter communicat, illum non potest praestare, quod in se non habet; sed Deitas in se ipsa nullam malitiam, i. dignitatem odij continet; siquidem est summa bonitas: ergo neque coniuncta cum peccato potest [sui] exhibitionem communicare malitiam subiecto, neque illud constituere malum et dignum Deo odio. Confirmatur 2o quia Deitas, sicut nullam physicam imperfectionem habet, non potest, etiam ut coniuncta cum alio, illud reddere per modum formae imperfectum: sed nullam habet moralem imperfectionem, sive malitiae, sive dignitatis odij: ergo neque coniuncta cum peccato potest illud reddere moraliter imperfectum,

seu

seu malum, seu dignum odio

Arguo 2.° Maiestas Dei offensa, sive iniuriata non potest esse ratio constituens peccatum simpliciter infinitum in ratione offensae: ergo offensa Dei, quae est in peccato mortali non est simpliciter infinita. Probatur antecedens. Maiestas, sive dignitas personae offensae non tribuit magnitudinem, sive quantitatem offensae, quatenus est remote digna, sed quatenus est applicata, et proxime digna ne offendatur; Atqui maiestas sive dignitas Dei offensi non est infinite applicata, nec proxime digna nec peccatoris, ne ab ipso offendatur: ergo etc.

Maior est certa. Nam maiestas, sive dignitas personae offensae, eatenus tribuit magnitudinem, sive quantitatem offensae, quatenus applicatur offendenti: quae enim non applicatur, eodem modo ducat ad offensam, ac si revera non daretur: et insurgit ad offensam, ac si revera non daretur: et insurgit ad peccatum. sicut dignitas personae obsequentis ... ad meriti, ita dignitas personae offensae ... ad magnitudinem, sive quantitatem offensae; sed si dignitas personae obsequentis non applicet revera, sed tantum possit applicari, obsequenti, obsequium non dignificat: alioqui enim etiam nostra merita possent de facto infiniti valoris simpliciter; siquidem, licet de facto non applicet dignitas infinita, possit illis per unionem hypostaticam applicari: ergo si dignitas personae offensae non applicet offendenti non potest ducere ad magnitudinem, sive quantitatem offensae: ergo maiestas, sive dignitas personae offensae non tribuit quantitatem offensae, quatenus est remote digna, sed quatenus est proxime digna, ne offendatur.

Minor vero primi syllogismi facile suadetur. quia Maiestas sive dignitas Dei offensi applicatur, et proxima redditur solum finite nec peccato-

ris

ris: s.do Ro ais; q.a maiestas, sive dignitas Dei offensi applica-
to et proxime digna, ne a nobis offendatur, reddidur
per nostram cognitionem: nam ante ad illam, tam remote,
e dignus ne offendatur: et neque proxime amabilis e,
nec proxime dignus, ne offendatur, nec proxime petit, nec
proxime obligat homines ad sui amorem: sed nostra cogni-
tio ipse finita e, et cum finito modo manifestet Deus
finite Deum applicat, et ~~proximam~~ illam Dei amabilitatem et
dignitatem remotam, quae ipse infinita e, quod illam ...
re, et ipsum cum maxi vel mini intensione finita re-
praesentat, reddit ~~illam~~ finitam, non in se, sed applicatam
~~...~~ finitam quae inducit debi-
tum et obligationem: s.do &c.

Itaque imperfectio cogniti-
onis, quae precedit ad peccatum, reddit dignitatem minorem offensi, eius malitia, et
... ad faciliorem illius veniam: s.do etiam red-
dit minorem offensam. Ro ais. nam malitia pecca-
ti non excedit cognitionem peccatoris: et culpa reddit levis illius
in materia gravi defectu cognitionis: et ideo ipsa cognitio-
nis obscuritas et confusio, incitare Deus debeat tantum ius
inquirendi, et puniendi peccatorem, et ut facilius pla-
cet, et remittat facilius peccatum obscuriore cognitione
commissum, quam peccatum, cum clariori cognitione
patratum: ita docuit Christus Dominus de Crucis cathe-
dra loquens Luc. c. 23. Pater dimitte illis quia non sci-
unt, quid faciunt; ubi obscuritatem cognitionis illorum
obiicit Christus suo aeterno Patri, ut illis peccati
veniam faciliorem reddat: ut optime exponit
D. Bernardus lib. de praecepto et dispensatione: nam
si quoque, qui Dominum crucifixerunt, magni quidem
peccatores, sed pusilli aestimatores: et si ex uno iram
numquid non tamen ex altero veniam meruerunt.
Et paulo infra subiungit: Pater ignosce illis, et
quasi quaereret indulgentiae rationem, in tam horrendo

facinore, sequitur, quia nesciunt, quid faciunt,
ac si diceret, eo digni venia, quo et pusilli scien-
tiae. Eademque doctrina resonat ex com. DD. et
DD. suffragio asserentium digniores esse venia
qui ex ignor. seu fragilitate, quam qui ex scia et
malitia peccarunt: ergo imperfectio, sive obscuritas
cog.is, quae praecedit ad peccatum, conducit ad minorem eius
malitiam, et minus dignitatis in O.L., et faciliorem
ipsius peccati veniam.

Resp. nro. tam. cum. prop. offen-
sa Dei ut talis est formaliter malitia peccati, et digni-
tas ad iram Dei, et non remissionem peccati; sed im-
perfectio et obscuritas cog.is de Deo offenso, et,
quod conducit ad minorem malitiam peccati, et minus
dignitatem in O.L., et ad faciliorem ipsius pec-
cati veniam, reddit ipsam malitiam peccati,
et dignitatem in O.L. et non remiss.is intensive mi-
norem: nam si non redderet minorem malitiam
peccati, nec redderet in ipso minorem dignitatem
in O.L. et non remiss.is, qua non posset a Deo condo-
ni, et facilior redderet illius peccati venia:
ergo imperfectio et obscuritas cog.is de Deo offenso
reddit etiam offensam minus: ergo non potest esse sum-
ma, et infinita cuiuslibet peccati mortalis offen-
sa.

2a. oppositae solutionis pars
solidioribus prius non nititur: dicunt ergo Rh. Deum esse
fram moralem offensam D.L., quae est eius morale obiectum;
ideo probat ex com. prologio, quod digni 1m prius
ex Aristotele desumptum supponunt, nempe: honor est
in honorante, iniuria autem in persona iniuriata
Sed primis Rh. falso adscribunt Aristoteli dictum pro lo-
quium; 1a. enim eius pars, honor est in honorante apud
Rhus invenit lib. 1 Ethic. c. 5; 2a. vero, iniuria autem

in

in persona iniuriata, neque apud illos, neque apud eos inter partes est.

2° q. Qui, qui docuit honorem esse magis in honorante, quam in honorato, eodem modo doceret iniuriam esse magis in iniuriante, quam in iniuriato: [illegible] non admittit honorem inter constitutiva felicitatis, quia honor est actus honorantis, et personae honoratae extrinsecus, ac proinde non tam constitutivus quam supponens felicitatem virtutis et honestatis constitutivus; sed etiam offensa est actus offendentis, et personae offensae extrinsecus, ac proinde eius dignitatis [illegible] extrinsece [illegible]; supponens personam offensam esse dignam honore; alioquin iniusta inhonoratio non foret: ergo sicut honor est in honorante, ita iniuria est in iniuriante. Unde rationes, quas hinc conformat D. Thom. in [illegible] utrumque aequaliter probant: 1° honor est operatio honorantis: 2° quia honor est magis in potestate honorantis, quam in potestate honorati; sed etiam offensa est operatio, et est magis in potestate iniuriantis quam in potestate personae offensae. Quocirca 2. 2. q. [illegible] art. 1 ad [illegible] ait: sicut honor est in honorante, non autem in eo, qui honoratur, [illegible], ita etiam irreverentia est in eo, qui irreverenter se habet; sed offensa Dei est irreverentia in Deum ergo offensa [illegible] est in offendente, sicut honor in honorante.

3° q. Deus non est magis subiectum offensae, quam honoris: negant adversarii Deum esse subiectum honoris, neque vis nostra Dei honoratio, sit honor infinitus Dei; ceterum paritas rem vincit: nam sicut honor, quo Deum colimus, in nobis physice est, et Deo extrinsecus, [illegible] in eo quo Deus [illegible] placet; ita offensa, qua Deum offendimus, in nobis physice est et Deo extrinseca, etsi ea Deus [illegible] displicentia sibi intrinseca displicet: ergo Deus non est subiectum offensae, quia non est subiectum honoris.

4º q.ª lt offensa sit morali-
ter in hoē offenso, n̄ poté ēē moralitr in Deo offenso:
go Deus n̄ ē subiz offensæ. Rndo ans. Ideo ēē poté mora-
litr in hoē offenso, q.ª eig intrinsecum statū mutat qua-
si aliqua intrinseca forma foret, illūq̄ gaudio, ēmodiis
sive naturalibg, sive civilibg privat, et tristitia, for-
midine alijsq passionibg onerat; quos effūs in Deo
n̄ causat offensa: q.lt hō offensus possit dici subiz
morale offensæ, Deus offensus n̄ poté dici subiz
morale offensæ.

5º q.ª admisso isto metaphori-
co subiº, n̄ cstat offensam Dei ēē infinitā, etiam
offendo. q.ª offensa ē in offenso, sicut honor in ho-
norante; sd honor n̄ evadit simplicitr infinitus
a persona infinita honorante: go neque offensa
evadit infinita à persona offensa infinita.
Rdo minorem. q.ª honor, quo Deus seu χρūs iustos
afficit, dum eorū bona opera remunerat, n̄ ē
infinitus, nec oē praemiū, quo suos honorat, h
ē infinitū, alioqui n̄. excederetinfinite oīa iu-
storum merita, ista illo n̄ forent cdigna: vel
e cª; ista forent infinita, siquidem de cdigno cmere-
rent illum honorem simplicitr infinitū

Sexta. q.ª cum xª adver-
sarios peccatum veniale sit offensa, lt levis, Dei
debet ēē in offenso, sicut oīs honor ē in honorante,
et tñ n̄ evadit infinitū in roē offensæ, a persona
infinita offensa: istam instantiam saepè audierunt
adversarij; solidam vº solutionem abeis nunqm
audivi, nec legi.

Rª Stº dicit ēē offensū Dei le-
vem, etideo n̄ ēē infinitū. cª ē. Ideo pecte peccatū
mortale sapit infinitudinē in roē malitiæ et offensæ
qª emittitr à vilissimo hoē cª Deum infinitum;

sd

sed peccatum veniale, ~~atqui~~ committit etiam à vilissimo hoie contra Deum infinitum: ergo si distantia infinita offendentis à persona offensa esset ratio realis refundendi in offensam infinitudinem in rationem malitiae et offensae, implicat esse peccatum à vilissimo hoie commissum contra Deum, et esse levem Dei offensam.

Resp. à 2.º ergo peccatum veniale cum advertentia Dei offensi patratum est offensa levis contra Deum: ergo peccatum mortale non potest esse offensa infinita. Pbo conseq. ergo peccatum mortale non potest reddi infinitum simpliciter, per id, in quo convenit, sed per id, in quo differt à peccato veniali; sed id, per quod differt, non est infinitum simpliciter: ergo si peccatum veniale est offensa levis contra Deum peccatum mortale nequit esse offensa infinita contra Deum. Pbo minorem. ergo differt vel in eo quod sit eius materia sit gravis, cum ea venialis sit levis: vel in eo, quod fiat cum plena deliberatione, venialis vero cum semiplena; sed neutrum est infinitum simpliciter: ergo id, per quod differt, non est infinitum simpliciter; sed finitum additum finito non reddit infinitum: ergo id, per quod differt peccatum mortale à veniali cum advertentia Dei offensi commisso, non potest reddere peccatum mortale simpliciter infinitum in ratione malitiae, et offensae, si peccatum veniale non est offensa infinita, sed offensa levis.

Dices 2.º augmentum gravitatis moralis, quod importat mortale supra veniale esse quidem physice finitum, moraliter vero esse infinitum.

Resp. ergo id est tantum moraliter infinitum, quod cum revera sit simpliciter finitum; putatur tamen infinitum in prudentium aestimatione; quia ita approximatur infinito, ut parum distet ab illo; sed id, quod revera est simpliciter finitum, non potest

pru

putari ut infinitus in prudentum estimatione, quod ita approximat infinito, ut parum distet ab illo: sed id, quod est simpliciter finitum, non potest esse moraliter infinitum. Pro minor. quia id, quod est simpliciter finitum, distat infinite ab infinito; sed quod distat infinite ab infinito, non potest putari in prudentum estimatione vix parum distans ab infinito: ergo non potest putari in prudentum estimatione ut infinitum, quod ita approximatur infinito, ut parum ab illo distet.

Dices 3.º infinitatem moralem resultare ex iuncto, nempe ex eo, quod sit realis offensa Dei, et simul sit gravis. Sed contra quia ex duplici parte finita nequit resultare infinitum simpliciter; sed neque in eo, quod sit contra Deum involvitur gravitas moraliter infinita, ut constat in peccato veniali; neque in eo, quod eius materia sit gravis, vel deliberatio plena: ergo ex iuncto utriusque nequit resultare gravitas illa moraliter infinita.

Dices 4.º cum nostris aliquibus peccatum veniale respicere Deum ut morale subiectum; ab illo tamen infinitatem, quam accipit mortale, non accipere, quia ex eo, quod sit offensa levis, est incapax infinitudinis.

Sed contra est 1.º quia ex eo, quod peccatum versans circa materiam gravem fiat cum semiplena deliberatione, evadit peccatum veniale, et consequenter incapax recipiendi a Deo, quod est eius morale subiectum, tamen a sua morali infinitudinem: ergo ex eo, quod peccatum mortale fiat cum cognitione finita et sit offensa Dei, licet sit eius morale subiectum, evadit incapax recipiendi a Deo tamen a sua morali infinitudinem.

Sed contra est 2.º Deus non sua moralis

tri-

tribuens peccato mortali gravitatem, qua distat à veniali: ergo neque infinitudinem. Pro veritate ergo, eo precise, quod peccatum, quod ē offensa specialis Dei (qualis ē veniale) fiat grave, redditur per se infinitum: ergo id, quod tribuit illi gravitatem, tribuit infinitatem; sed Deus non tribuit illi gravitatem: ergo neque infinitatem. 2a ē 3a. ergo peccatum veniale, quod ē specialis offensa Dei, importat essentialiter distantiam infinitam offendentis ab offenso, et respicit Deum ut subjectum morale; sed vel hec distantia, vel hoc non subjectum morale ē per se non specialis refundendi in peccatum infinitatem malitiae et offensae: ergo implicat peccatum veniale ēe Dei offensam etsi ēe capax infinitudinis in ratione malitiae et offensae.

2a ē 9a. ergo quodlibet Xpi opus, etiam exiguus et leve participat infinitatem in ratione meriti à persona verbi, quia illam habet ut subjectum morale, ac ventura ut finem: ergo si peccatum veniale respicit Deum ut subjectum morale, et ventura ut finem, licet sit leve, ab illo accipiet infinitatem simpliciter in ratione offensae et demeriti. 2a ē 9. quodlibet Xpi opus, cum sit capax merendi aliquod donum supernale, eo, quod habeat extra sanctitatem infinitam verbi, elevatur ad merendum omnia supernale: ergo cum quaelibet Dei offensa apta sit ad demerendum aliquod donum supernale, ut involvens ut finem Deitatem, elevat ad demerendum omnia dona supernalia; sed peccatum veniale demeret auxilia supernalia ad perventionem vitam agendam: ergo si haberet pro subjecto, etiam Deitatem elevaret ad demerendum gratiam justificantem et omnia dona supernalia; sed non ē talis: ergo et quod Deitas sit subjectum, seu finem peccati venialis, ac ventura peccati mortalis.

Sec. 6

Sec. 6.ª

Difficultatum solutione nostra sententia munitur.

Obiiciunt 1.º in nulla D. Thomae verba, presertim 3. p. q. 1. art. 2. ad 2. et in 4. dist. 17. q. 1. art. 3. ubi videtur docere peccatum esse infinitum. Resp. D. Thomas, ut fatentur P.P. Ad.ᵛᵒ, pro neutra sententia esse clarum; solum enim tribuit peccato quamdam infinitatem, quam etiam tribuit visioni Beatae; ac proinde eius verba satis verificari de infinitate obiectiva, sive de infinitate in quid.ᵗᵉ Resp. 2.º nostram sententiam tradi expresse a D. Thoma in 4. dist. 17 quaest. 2. art. 3. § ad quartam quaest.ᵉᵐ, ubi dicit ex charitate peccatorem moveri, ut magis doleat de maiori peccato; quia ratio doloris est maior in uno, quam in alio, scilicet offensa Dei: ex magis enim inordinato actu Deus magis offenditur. Et quaest. 2. de malis art. 9 ad 5 ait: quod a bono infinito aliquis avertitur actu finito, et ideo peccatum essentialiter finitum est, et dicat aliquam habitudinem ad bonum infinitum: qua solutione occurrit arg.ᵗᵒ ostendenti peccatum esse infinitum, quia est contra bonum infinitum; et ibidem ad 11 arg.ᵘ intendens probare omnia peccata esse aequalia, quia morte Xpi delenda erant ait: omnibus peccatis oportuit subvenire per mortem Xpi propter gravitatem, quam trahunt ex contemptu boni infiniti; sed hoc nil prohibet, quin per unum peccatum magis contemnat Deus, quam per aliud. En D. Thomas expresse asserit unum peccatum esse maius alio in ratione offensae; ac proinde nullum esse simpliciter infinitum.

Obiiciunt 2.º offensa tanto est gravior, quanto plus distat offendens a persona offensa; sed homo offendens maxime Deus distat infinite a Deo ergo offensa totius in Deus est infinita.

Hoc arg.ᵗᵘᵐ innumeras patitur

ins

instantias. Nam visio eo perfectior ē, quo perfectius ē ejus obj(ectu)s formale; sed Deus, qui ē obj(ectu)s formale visionis Beatificae ē infinitus: ergo visio Beatifica ē infinite simpliciter perfecta. 2° quo perfectius ē motivum, eo perfectior ē actus; sed ~~obj~~ motivum actus Theologici v.g. dilectionis Dei sup(er) o(mn)ia, ē infinitum simpliciter: ergo dilectio Dei sup(er) o(mn)ia ē infinita simpliciter.

Dices cum Ob(jectionibu)s discrimen esse manifestum: nam offensa in Deum dicit unionem cum Deo ratione illud offensa ē in persona offensa, et ideo evadit infinita; dilectio v(er)o Dei sup(er) o(mn)ia n(on) dicit eam unionem, et ideo n(on) ē infinita. Haec doctrina jam manet rejecta ~~nostra~~ sec. 5. Insuper peccatum veniale, cum sit offensa Dei, etiam exit in Deo per unionem, et tamen offensa infinita. Praeterea visio beatifica dicit etiam unionem realem cum Deo, ut aliq(uan)do audivi à Thomistis: ergo etiam ē infinita. Tandem juxta Thomistas, sicut intellectus attrahit obj(ect)a, ita voluntas mediis suis actibus fertur in obj(ect)a: ergo dilectio Dei fertur in Deum, et ē in Deo; sed offensa contra Deum quae ē in Deo ē infinita: ergo dilectio Dei, quae ē in Deo, evadit infinita.

Directe respondeo distinguendo majorem: Offensa tanto ē gravior, quanto plus distat offendens à persona offensa proportione Arithmetica ~~[illegible]~~ nego majorem: proportione Geometrica, concedo majorem. Non crescit offensa proportione Arithmetica: hoc est ita, ut tanta sit offensa, quanta ē distantia, et dignitas personae offensae; ac proinde infinita, si persona offensa ē infinita: ~~nego majorem~~ crescit tamen proportione Geometrica: hoc ē, proportionaliter, quo eo major ē offensa, caeteris paribus, quo nobilior est persona offensa, verum n(on) ita major evadit, ut induat totum illum excessum, quem persona offensa habet supra aliarum personarum, quae per alias offensas minus offendunt; ac proinde n(on) crescit gravitas offensae ad illum gradum gravitatis moralis, in quo ē dignitas personae offensae;

sed

sed crescit ex maiestate personae offensae ad altiorem gradum gravitatis moralis, ad quem non accedit quaevis alia offensa quantumcumque gravis ratione personarum inferiorem; at contra offensa personae infinitae collocatur in quodam gradu etiam superiori ad reliquas offensas creaturae, quae ideo infinita sit; quia intra illud genus divinae offensae summa non est, sed alias in ipsa maiores admittit; quod sane cum infinitudine in ratione offensae non opponitur.

Aliter etiam potest maior apte distingui: offensa tantum est gravior etc. nisi aliunde eius augmentum impediatur: concedo maiorem; si aliunde impediatur: nego maiorem. Gravitas offensae non est mensuranda cum persona offensa in se sumpta, sed cum illa ut cognitas, quapropter offensa in Deus est finita, quia licet maiestas offensa sit infinita, cognitio, quam de Deo habet peccator, finita et obscura est, quae cum suis finitudinis et obscuritatis impedit augmentum offensae quia eo minor est offensa, quo imperfectius et obscurius cognoscit maiestas personae offensae. Et forte impeditur etiam ab ipsa materia; nam sicut materia peccati levis, licet accedat cognitio Dei offensi, impedit, ne peccatum veniale evadat grave; ita materia peccati mortalis, quae fuit regulata per dictamen rationis finita, impedit, ne peccatum mortale evadat infinitum, licet accedat cognitio Dei offensi.

Obiiciunt 3°. Entitas, quae superat infinitas alias inaequales, infinita simpliciter est; siquidem infra continet infinitos illos gradus, quibus reliquae inferiores infinitae inaequales excedant; sed offensa gravis ratione Deus superat in ratione malitiae et offensae infinitas alias offensas inaequales; nam offensa Dei sunt infinitis gradibus excedit offensas hominis, quot Deus hominem superat;

tiori Dei et hominis offensam interiacent potes infinitae offensae maiores et maiores sine termino, ita infinitas creaturas perfectiones et perfectiones sine fine; et Dei offensa excedit offensam hominis tot illis gradibus infinitis, qui inveniuntur in offensis illis gravioribus et gravioribus in infinitum, ita creaturae perfectiones, et Deo inferiores: ergo offensa gravis ita Deus infinito simpliciter est, siquidem habet subesse et continet infinitas illas creaturas offensas.

Hanc calculationem esse inutilem docui lib. 3. Phys. diff. 2.; eadem enim argumentatione posset ostendi amorem Dei super omnia esse infinite honestum; quia honestas actus crescit ex bonitate obiecti; et sunt potes infiniti amores creaturarum perfectionum, et perfectiones sine termino infra amorem Dei, sicut sunt potes infinitae creaturae offensae infra Dei offensam. Et eodem fili argumento calculatorio probaret unionem hypostaticam et visionem Beatificam esse infinite perfectam; immo et Angelum esse infinite perfectum.

Infra reo negando absolute maiorem et totam. Ad cuius probationem, distinguo, nego antecedens. Superat (?) illis gradibus finalitate et formaliter, falsum supponere; etenim cum Deus sit indivisibilis, immo et offensa Dei, quia actus indiviso voluntatis est, non potest ex gradibus sit constare.

Δ et sicut ergo, quod Angelus superat, non per continentiam formalem, sed per equivalentiam quoad perfectionem infinitas species, quae potes sunt imperfectiones, etiam perfectiones sine termino, non inferat quod sit infinite perfect.; ita ergo, quod gravis offensa ita Deus superet, non per continentiam formalem, sed per equivalentiam in ratione mali et offensae infinitas offensas inequales minores et minores sine termino, quae possunt committi ita Deus et ab creaturis inequales in dignitate, non colligitur quod sit infinita in ratione malitiae et offensae.

Infra reo negando absolute maiorem; nam per infinitas quae superat ... (Deinde, ...) probationem: distinguo antecedens: nam offensa Dei tot infinitisque gradibus excedit formaliter et proprie, talibus excedit Deus nego suppositum nempe Deum, seu eius

Alioquin enim etiam peccatum veniale esset infinitum simpliciter; siquidem superat eodem modo infinitas alias offensas minores et minores sine termino; immo quaevis offensa ita hominem esset infinita in ratione offensae; quia excedit alias infinitas minores. Ad a priori. Quia sicut Angelus habet finem perfect. ..., ita offensa ita Deus habet finem in ratione malitiae et offensae, sunt defectus intensionis malitiae et offensae, quae dat in alia offensa maiori, et graviori perfecto.

offensam sponsi ex gradibus realiter et proprie talibus,
Deus n. entitas infinita ē, sicut et offensa Dei, quae actus
infinitae voluntatis ē: tot infinitis gradibus virtualiter,
et equivalenter sumptis: subdistinguo: tot gradibus infi-
nitis et eiusdem generis cum illis, quibus Deus hominem
superat: nego ans: tot gradibus diversi generis: concedo
ans. Gradus n. quibus Deus hominem superat, sunt adeo
supremae perfectionis, ut in omnibus totam entis per-
fectionem dicant, nec permittant aliquod ens deo
perfectius; gradus vero offensae Dei, licet ex eo, quod ista su-
perent ~~[illegible]~~ alias offensas possint numerice infini-
tas, ~~[illegible]~~ quandam infinitudinem virtualiter nu-
mericam, non tamen subeunt moralem, simpliciter infinitatis,
offensae, malitiae, aut imperfectionis: nam nulla Dei
offensa ē, quae in rone offensae summa sit; quod ma-
lium erat, ad eius infinitatem
~~[illegible]~~ in rone offensae et
malitiae, de qua in praesenti sermo nobis ē.

O Instas ex Sodomy. Satisfactio
tamen geometrice crescit ex dignitate personae satis-
facientis; et nihilominus ita crescit, ut ex perso-
na infinita satisfaciente acquirat valorem
simpliciter infinitum, ut videre licet in Christi
meritis: ergo licet offensa tamen geometrice crescat ex dig-
nitate personae offensae ~~[illegible]~~ evadat
infinita, quando persona offensa ē infinita.

Haec instantia eatenus
in adversarios militat, ut etiam malitia ~~[illegible]~~ et bonitas
quae ex obiecto desumptae geometrice crescunt tamen augmentum obiecti: ergo si
obiectum ē infinitum, etiam malitia, et bonitas actus erunt
infinitae quod etiam adversarii iure negant. quamvis ...
sunt adversarii, ut defendant ~~[illegible]~~ malitiam, quam bonitatem
actus ex obiecto desumptas, ~~finitas~~ et crescentes tamen aug-
mentum obiecti esse finitas, licet satisfactio ex dignitate in-
finita personae satisfacientis evadat infinita, dicunt

dignitate infinitam personae satisfacientis constituere intrinsece valorem meriti et satisfactionis; obiectum autem non constituere intrinsece malitiam, nec bonitatem actus, sed se habere tanquam terminus extrinseci; ita et nos dicimus personam offensam non constituere intrinsece peccatum subiecti, nec tanquam terminus offensam sui, sed se habere tanquam terminus seu obiecti extrinsecum ad offensam; ac proinde personam infinitam non communicare infinitatem suae offensae; personam vero satisfacientem communicare infinitatem satisfactioni et merito.

Instas. Offensa gravior offensa gravi ut 1. est gravior in ratione offensae, quam offensa ut unum: insuper offensa gravior offensa gravi ut duo est gravior in ratione offensae, quam offensa ut duo: et sic de reliquis in infinitum: ergo offensa intensive gravior infinitis offensis praedicta proportione sese excedentibus est simpliciter infinita in ratione offensae; sed quodlibet peccatum mortale est offensa in Deum gravior infinitis offensis praedicta proportione sese excedentibus: ergo est infinitum simpliciter in ratione malitiae et offensae.

Respondeo, negando antecedens, negando minorem subsumptam. Etenim ea offensa quae supponeretur excedere omnes etiam quoad conceptum Dei offensi, omnes offensas, quae praedicto progressu ut unus, ut duo etc. etiam quoad conceptum Dei offensi crescerent in infinitum est intensive maior in ratione offensae omni offensa finita; ac contra est simpliciter infinita: nam id, quod est, et in nullo gradu finito est, simpliciter infinitum est; verum haec offensa impossibilis est, nulla non assignabilis est, quae hoc pacto excedat omnes; et licet quaevis offensa in Deum excedat infinitas alias inaequales, minores et minores sine termino, non est simpliciter infinita, sed finita; est non in gradu

finito offensae, q.a ipse limitat, saltem rõe cogniti finita
et obiecti de Deo offensi, et excedit ab aliis offensis ma-
ioribus finitis, ac vicissim n excedit aeque gradum
offensae finitae: uaque plura dixi lib. 3. Phys. contr.a uni-
ca diff. 3. et lib. 6. contr. uni. diff. 3. Itaque ea offensa
det infinitudinem virtualiter numericam et quan-
titativam, q.a det subse offensas poles numerice in-
finitas; n tn det infinitatem simpliciter offensae
et imperfectis, q.a in rõe offensae summa n e; quae
docetur in Angelo, in vero, et in aliis entitatibus fini-
tis, quae excedunt infinitas minus et minus ad-
mittenda e.

Instas 2.o Non pote dari max.
malitia, nec offensa, qm ea, quae reperitur in peccato
Mortali; sd id e simpliciter infinitum in rõe ma-
litiae et offensae, quo nihil pote dari maius in rõe
malitiae et offensae, sub Deo distinguendo maiorem: n po-
te dari max. malitia vel offensa quam ea quae
dat in oi peccato mortali collective accepto: omitt-
do maiorem: in oi peccato mortali distributive accep-
to: nego maiorem. Si sermo sit de oi peccato collec-
tive accepto: instantia extra rem e: nam hic n dispu-
tamus: an collectio oium peccatorum mortalium
sit simpliciter infinita in rõe offensae et malitiae.
Imo vel posset dubitari: an sit infinita n.o: n pote
dubitari: an sit infinite intensa: nam unum pec-
catum n intendit p aliud in rõe offensae et
malitiae. quibus adde collectionem peccatorum synca-
thegorematice infinitam ee posse: cathegorematice
vero infinitam ee impossibilem, vt docui lib. 3
Phys. diff. 5.: at vero si sermo sit de oi peccato distri-
butive accepto, instantia ad rem venit; et in eo
sensu falsa oio e max: nam nullum e peccatum mor-
tale, cuius malitia tanta sit, et adeo intensa n

pot

offensæ, ut non possit dari alia maior ✝

Obiiciunt 4.º Compositum, quod intrinsece includit formam l. quasi formam simpliciter infinitam, infinitum simpliciter est; sed offensa contra Deum intrinsece includit formam vel quasi formam simpliciter infinitam, nempe divinam maiestatem ergo offensa contra Deum est simpliciter infinita, saltem in ratione offensæ. Multis ostendi sec. 4. et 5. minorem esse falsam. Etenim offensa contra Deum ut formaliter talis est illa actio, quæ habet de se rationem notabilem et iustam aversionis simpliciter talis, et omittit sub cognitione Dei displicentiæ in tali actione; ac proinde integre accepta consistit per operationem pravam voluntatis creatæ supponentem cognitionem peccatoris repræsentantem tali actione Deum offendi: at ~~[illegible]~~ neutra dicit rationem transcendentem ad Deum: in quo neque afficit Deus, et tanquam extrinsecus cognitus; ac proinde neque adiicit, neque ~~in~~ maiestate, ut male iudicat Lugo, ad illum intrinsece constituendum concurrit.

Obiiciunt 5.º Actus, qui fertur in obiectum infinitum, evadit "simpliciter" infinitus, nisi limitetur ~~[illegible]~~ ex parte; ex obiecto enim ut sic infinito non valet limitari; sed offensa contra Deum fertur in obiectum infinitum et non valet limitari ex parte offendentis: ergo evadit simpliciter infinita. Patet minor quoad 2.am partem. Ideo limitaretur ex parte offendente, quia hoc finitus et limitatum est; sed limitatio partis solum potest impedire perfectionem, non vero imperfectionem effectus: at hanc enim, non dicit, sed adiuvat imperfectio partis: ergo limitatio personæ offendentis non impedit sed potius auget gravitatem, seu imperfectionem offensæ: ergo ~~[illegible]~~

Hoc argumentum plus probat, quam probare intendit; probat enim malitiam peccati de simp-

tam ex obº ee summam et infinitz: quam doc-
trinam oes theologi Stoicorum errori adversan-
tes uno ore negant; nam quamvis Sto Rawel,
et alij malitiam peccati infinitam ee credant,
nihilominus ee maximam infitiant: probat ergo
peccatum veniale ee infinitu simpliciter; siquidem
neque ex pte personæ offensæ utpote infinitæ limi-
tat, neque ex pte prij; qa huius limitatio non mi-
nuit, sed auget malitiam et imperfectionem offensæ.

Res directe negdo mine
ad cuius probationem, nego maiori, distinguo minorem:
sed limitatio prij solum pote impedire immedia-
te et directe perfectionem, non vero imperfectionem offensæ:
omitto maiorem: solum pote impedire mediate
et indirecte: nego minorem. Etenim lt prij limi-
tatio, non possit directe et immediate impedire
imperfectionem offensæ; illam valet impedire
indirecte et mediate, qtq pote impedire perfe-
ctionem unius offensæ, ex cuius limitatione prove-
niat, quod mia sit imperfectio alterius offensæ:
quod usu venit in nro casu: nam limitatio
personæ offendentis minuit affectionem et cla-
ritatem cognis de persona offensa, et etiam in-
tensionem affectivam actus peccaminosi;
unde provenit, quod malitia et moralis im-
perfectio offensæ ex obo desumpta limitetur; etenim
enim malitia mensura cognitis et
intensionis actus refunditur in ipsis: neque quo
clarior e cognitio, et intensior vis affectiva
actus peccaminosi, eo plus dissonat iste nº
morali ut instaucto regulis prudentis et rect
rois.

Obiiciunt 6. Deus in ea e, ut
eius offensa sit in quodam ordine superiori, ad quem

reliquas res creare offensis non accedunt: ergo Deus in re è ut eius offensa sit simpliciter infinita. Probatur maior: quia Deus è in ordine superiori, arguit superioritatem ordinis suis offensis: sed etiam è in ordine summo et infinito: ergo etiam arguit suis offensis infinitatem. Probatur Deus [illegible] è esse non solum posse arguere superioritatem, sed etiam infinitatem suis offensis; sed offensae vel possunt accipere ex Deo offenso infinitatem, vel non possunt accipere superioritatem ordinis: ergo vel offensa in Deum non est in ordine superiori vel è in ordine infinito. Probatur minor: Ideo offensae non possunt accipere ex Deo offenso infinitatem, quia ipse actus offensivus è finitus intensione, [illegible] et fit sub ratione obscura et finita; sed ipse actus offensivus, cognitio et intensio et cognitio, ~~[illegible]~~ ad personam offensam.
ergo sicut hoc non impedit, quominus persona offensa, quia è ordinis superioris, tribuat offensis gravitatem ordinis superioris; ita illud non impedit, quominus persona offensa, quia infinita è, tribuat gravitatem infinitam suis offensis. ~~[illegible]~~

[illegible] dicit [illegible] adversariorum è; cuius vires 1° per instantiam. Distinguo. Deus visioni et amori suo tribuit superioritatem ordinis, concedo; res visiones et amores creatas infinitas v.o non tribuit; et tamen Deus visus et amatus ordinis superioris et infinitus è: ergo ex ordine superiori ad infinitatem nulla è consequentia.

2.° dicitur reo, negatio antecedentis, negatur consequentia. Ad cuius probationem distinguo maiorem. Si Deus è in ordine superiori utcumque: nego maiorem. In ordine superiori et supremo: nego maiorem, et nego minorem; nego consequentiam.

nego conam. Falso supponunt adversarij Deum ēē in ordine superiori, ut distincto ab ordine infinito: Deus .n. ut proe infinitus, n̄ in ordine superiori superioritate stricta, propria, specifica et pura collocandus ē, sd in ordine infinito, et superiori superioritate suprema et generica admixtaq̄ infinitate: ex qua extrinsece et obiective procedit, et quasi dependit superioritas superioritas specifica et pura et propriè talis in actus creatos in illam superioritate Dei genericam, seu infinitatem tendentes: ex quibus actibus extrinsece et obiectivè, non superioritas, sd inferioritas ordinis descendit et communicat alijs actibus eos attingentibus: vg. visio et dilectio Dei super oia ex eo, quod attingant Deum infinitum, n̄ participant infinitatem simpliciter, sd tm infinitatem singū; et ideo sūt ordinis superioris: visio vō predicte visionis et dilectio predicte dilectionis, iam n̄ ē ordinis superioris, sd ordinis inferioris: et sic alterius sine tāo, quo plus multiplicent reflexiones actuum, eo plus quantitas eorum minuit, et in genere inferiori ponit. Nec ut actus sit in ordine superiori sufficit, quod attingat obiectum in ordine superiori existens: nam Dō ē in ordine superiori ad animalia irrationalia; et nihilominus visio, qua Angelus intuet̄ Deum, n̄ ē in ordine superiori ad dēs visiones, quibus idem Angelus intuet̄ aīalia irroalia. Itaque offensa sā Deum ē in ordē superiori; n̄ q̄ᵃ trat̄ ad Deum ut in ordine superiori existentem; sd q̄ᵃ summa immediatione, qua trari valet (nulla .n. offensa immediatius attingit offensum) ad Deum infinitum et in infinito ordē collocatum trat̄.

Et ut vim angl. et rfaationis, cui adeo fidunt adversarij, ut iudicent ēē manifestam instantiam oium argumentorum, qui in infi-

nitatem peccati moliamur, enervemus oportet prius, quae ostendere à superioritate ordinis ad infinitudinem nullam esse causam.

Quidem offensa Dei Deum, cum non involvat intrinsece Deum, ut formam vel subjectum, sed solum illum respiciat ut objectum et terminum purè extrinsecum, non potest à Deo participare infinitatem simpliciter, quam Deus quantum est ex se potest dare, quia limitatur ex sua finita intensione, et ex cognitione finita, malitia objectiva et Dei offensa, ut etiam contingit in aliis actibus creatis, qui respiciunt Deum ut purum objectum, ut saepe notavimus.

Nihilominus potest offensa Dei Deum habere ab ipso Deo ut potest infinito superioritatem ordinis respectivè ad aequales offensas personae creatae et ordinis valde inferioris. 1º quia nulla offensa Dei tantam maiestatem est, nec talem amicitiam dissolvit, nec tanto supplicio digna est: 2º quia nulla cognitio de Deo est ordinis superioris quam illius cognitionis, qua homines Deum offendunt: intuitiva enim Dei cognitio, quae superior est, tum non est propria viatoris, sed beati, tum est inepta ad peccandum; itaque adversarii immerito negant superioritatem cognitionis qua Deum offendimus: nam ea cognitio licet abstractiva sit, et in se finita et absolute non sit superior, est superior virtualiter et in suo genere in ordine ad offendendum Deum; quia nulla cognitio in ordine ad offensam Dei potest in maiori ordine collocari: quaevis enim cognitio, quae deservit ad offendendas creaturas, est ordinis inferioris, sicut eius objectum, et offensa inde resultans contra creaturas inferioris ordinis est: et sicut cognitio abstractiva Dei est sufficiens ad transfundendam superioritatem ordinis in merita nostra ut puri creaturi, ita cognitio abstractiva Dei est sufficiens ad transfundendam superioritatem in offensam Dei.

3º quia ad tradendam hanc ordinis

diniꝫ superioritatem, ñ reqª quod eius infinitas se totum refundat intrinsecé in actus, sicut re-quirit ad infinitatem: nam Deus ñ tribuit suis offensis superioritatem ordinis æqualem illi supe-rioritati infinitate admixtæ, quam ipse in se det, hæc n. simpliciter infinita ē, sed aliam superio-ritatem, quæ suprema ñ ē, sd cuiusdam ordinis inferioris infinitate carentis; cui satent ñ obē infinita intensio ipsius actus pravi, nec fini-tus conatus peccatoris, nec cognitio finita, seque inferior: nam cum ipsa superioritas ordinis, quæ acquirit à Deo offensa, sit Deo inferior, et sim-pliciter finita, ñ pote eius transfusio in actum pra-vum impediri abe finitæ intensionis ipsius actus, nec abe cogn.s finitæ; impedit tñ cogn.s finitudo, ut una offensa gravis cª Deus ñ possit ab alijs offen-sis cª ipsum Deum superari: nã hæc cognitio finita poté ēē clarior et clarior circa singulas et diversas peccatorum spēs; ac proinde sicut mali-tia et bonitas naturæ actus, ut sint in ordine su-periori: vg odium et amor gª Deus, posst supera-ri ab alijs vel ulterioribꝫ, vel intensioribꝫ: itacẽ offensa, sẽlt finitudo cogn.s ñ possit impedire superioritatem ord.s in offensa Dei, poté im-pedire eiusdem infinitatem.

Rō vº à priori disparitatis ē. Nam ea res ē in ord.e superiori, quæ ut superet ab alijs intra suam lineam, superat tñ alias etiam multiplicatas in infinitum, quæ in eodem prædicamento seu sphæra sub inferi-oribꝫ genericis et speciebꝫ cōtinent: vg visio Beati-fica ē in ordine superiori; qª ut superet, vel pos-sit superari ab alijs visionibꝫ beatificis intensio-ribꝫ, ipsa tñ superat oēs alias visiones creatas

in infinitum multiplicabiles: ea vº est simpliciter infinita, quæ non solum superat omnes alias multiplicabiles in infinitum, quæ in eodem prædicamento sub inferioribus generibus et speciebus existunt, operum à nulla ejusdem generis superabilis est. Sed meritum Xpi Dni infinitum simpliciter est; quia non solum superat omnia merita Angelorum et hominum; operum à nullo alio merito, vel meritorum collectione etiam ipsius Christi quoad valorem posse superari.

Sec. 7.ª

Reliquæ obiectiones solvuntur.

Obiiciunt 7. Si offensa gravis contra Deum non foret simpliciter infinita, purus homo posset pro illa ad æqualitatem et condigne satisfacere; sed non posse; nam docent Incarnationem Dei fuisse simpliciter necessariam ad satisfaciendum condigne, et ad æqualitatem peccatis: ergo etc. Probatur sequella maioris. Quia offensa finita compensari posse condigne et ad æqualitatem obsequio et satisfactione finita; sed purus homo posse offerre obsequium et satisfactionem finitam: ergo etc. Obstat 2º quia id, quod tantum posse per infinitum adæquari, nequit non esse simpliciter infinitum; Atqui malitia, quam offensa peccati solum potuit adæquari per satisfactionem Xpi Dni quæ est simpliciter infinita: ergo etc. Obstat 3º quia posse petere plures et plures satisfactiones intensiores finite sine fine. Obstat 4º quia cognitio et intensio actus peccati, quo homo Deum offendit non est in ordine superiori ad cognitionem et intensionem actus boni, quo idem vel alius homo Deo satisfaceret. ergo etc.

Possem cum Scotistis, Vazq. et alijs dicere offensam Dei non esse superioris ordinis ad obsequium et satisfactionem Deo ablatam; qua doctrina fundi refuit argumentum: sed de hoc

suo loco

suo loco agemus: mo. reo, negdo maiorem: ad cuius probationem distinguo maiorem: offensa finita potest compensari condigne et ad aequalitatem obsequio et satisfactione finita, si utraque sit, ut offensa et satisfactio in eodem ordine: cedo maiorem: si offensa sit in ordine superiori ad satisfactionem: nego maiorem. Igitur offensa gravis contra Deum, ut sit finita, non est in eodem ordine, sed in ordine superiori ad omnem satisfactionem pure creatam: nam maior est contemptus Dei, qui invenitur in quovis peccato mortali, quam honoratio Dei, quae resultat ex omnibus operibus supernaturalibus pure creatis: per peccatum enim Deus anteponitur a persona infinite viliore rebus infinite inferioribus ipso Deo: quod sane in ratione obsequij levissimum est: per peccatum vero Deus postponitur ipsis rebus villissimis: qui in ratione contemptus incomparabiliter maior est.

Ad 1am confirmationem nego antecedens. Nam cum offensa Dei sit contemptus infinitae maiestatis infinito honore dignae; et satisfactio nostra sit cultus amor et honoratio Dei summe digni omni cultu, amore et honore, malitia offensae Dei ita superat bonitatem cuiusvis actus pure creati, ut iure collocetur in ordine superiori ad quemlibet amorem finitum, et satisfactionem pure creatam: quia magis ratione dissonat offendere eum, qui summo honore dignus est, quam consonat eidem rationi amare et honorare eum, qui summo amore et honore dignus est.

Ad 2. confirmationem reo satisfactionem Christi Domini, non adaequare, sed excedere malitiam, et offensam peccati mortalis: unde in adversarij sic arguo. Si malitia vel offensa peccati mortalis foret infinita simpliciter, non magis placerent Deo Christi merita, quam displicerent peccata mortalia: siquidem haec infinite displicerent, et illa infinite placerent Deo: quia Christi satis-

fac

factio nō ē superabundans, et copiosa apud eū redemptio,
ut S.ª Scrip.ª testat. Itaq. illa incommensurabilitas et in-
qualitas satisfact.s purae creae cū peccati mortalis nō pro-
bat infinitatem malitiae vel offensae, sed superioritatem
dem S.ª oēs satisfactiones purae creae: quae superiori-
tas cum adhuc nō sit summa dignitas offensionis, [illegible] com-
missis, nō sufficit ad infinitudinem peccati mortalis in
roe offensae et malitiae.

Ad 3.m confirmationem resp. Deus,
lt peccatum mortale nō sit simpliciter infinitum in roe
malitiae et offensae, posse iure petere plures et plures sa-
tisfactiones intensiones, et intensiones sine fine pro totā
aeternitatem. 1º quia peccatum mortale finitum ē in ord.e su-
periori ad oem satisfactionem finitā, et purae creae.
2º quia satisfactio, nō ē effectus, sed causa destructiva offen-
sae: et exig.ª ē destructivae vel efficientis infinitae nō probat
infinitatem [illegible] rei destruendae vel efficiendae: nam de-
monstro, Angelus, vel aīa rationalis, [illegible] 1º à nulla cā
nisi infinita posse effici vel destrui; et nihilominus
nō participant infinitatem: insuper pot. vitales, quas
ab adversarijs supponunt distinct., et quantitas, aliq. qualitates
proprietates à nulla ca finita possunt a sua substantia
separari; et tn nō sapiunt infinitudinem. denique
gratia iustificatio finita nō posse destrui, nisi per pecca-
tum mortale, quod sec.m adversarios simplici-
ter infinitum ē in roe offensae. tandem gratia fi-
nalis nullis meritis finitis posse acquiri, et tn ē bo-
num finitum: ergo lt offensa in Deus indigeat, ut destrua-
t, satisfactione infinita, posse tn ēē finita.

Instas. Forma, quae dicat
Dei offensae superioritatem ordinis S.ª oem satisfac-
tionem finitam purae creae, nō posse ēē ipse actus pecca-
minosus: nam iste neque ex obio, neque ex sua inten-
sione elevat ad illam superioritatem cū dilectis

Dei

Dei super omnia: quod haec sua est ipsa Deitas et maiestas divina: sed sua infinita non solum superioritatem, sed infinitatem connotat: ergo si Deitas et maiestas divina est sua offensa ratione Dei, offensa ratione Dei, non solum ordinis superioris, sed infinita simpliciter est.

Neo suam ista non esse Deitatem, dispensatum actum peccaminosum; qui acquirit superioritatem ordinis, sicut amoris Dei super omnia: Ut utraque actus idem obiectum infinitum respiciat; quia diverso modo illud respiciunt, ut dixi ad primam probationem. Adde offensam dictam non fore infinitam, sed tamen ordinis superioris, ut Deitas esset eius sua; quia ut applicata finita est, ut supra dicebamus.

Obiiciunt 3.° sicut bona cognitiva auget extra maiorem cum Deo similitudinem; ita offensa auget extra maiorem distantiam offendentis ab offenso; sed si daret vis intellectiva infinite similis Deo, eius cognitio foret infinita: ergo cum offendens infinite distet a Deo offenso, eius offensa erit simpliciter infinita.

Resp. neg. maiorem. Quamvis cum bona cognitiva vel sit ipsa similitudo substantiae spiritualis cum Deo, vel eius proprietas, auget, non Deo metitur, sed arithmetice extra augmentum ipsius similitudinis; et inde si vis intellectiva infinita sit, eius cognitio erit infinita; sua vero offensivis offensam dictam non est distantia personae offendentis a Deo offenso, nec aliqua proprietas huius distantiae; sed proprietas, quae immediate sequitur entitatem et intensionem actus peccaminosi: scilicet noticia et advertentia malitiae et Dei offensi ... quare quantitas malitiae et offensae sumenda est, non ex distantia offendentis ab offenso, sed ex intensione ipsius actus pravi et ex cognitione, sub qua fit. Et quidem sane distantiae

offendentis à persona offensa non posse esse, seque offensam infinitam ... sed satis ostendimus ... sect. 4. § quaeritur

Quibus adde distantiam hominis à Deo non esse infinitam; quia ut solet ex parte hominis summa non est; nam creatura, quo minus imperfectior sit, magis distat a Deo, ut notavi sect. 2. § Nec 4m.

Obiiciunt quod cognitio solum est conditio in ordine offendendum, sicut solum est conditio in ordine ad amandum; sed quia cognitio est pura conditio amandum, potest dari in via sub obscura cognitione actus charitatis equalis in perfectione actui charitatis, qui datur in statu sub clariori cognitione: ergo ubi datur cognitio sufficiens ad peccatum mortale, offensa dicta adeo magna est, ut non possit esse maior ex eo, quod sub clariori cognitione committatur.

Nec refert maior, nego minorem. Etenim quod in via sub cognitione inequali quoad claritatem possit dari amor equalis cum amore in patria, non provenit precise ex eo, quod cognitio ... non ut ... ut pura conditio: nam ... ea, quae obtinent, non ... , sed solum ... conditionis, sed in ea, ut ... augeat intra ... perfectionis ...: ... sit eadem augeat ...

Obiiciunt 10. Si per impossibile Deus in se ipso non foret infinitus, sed tantum in aestimatione peccantis, peccator non foret dignus tanta Dei indignatione quam modo meretur: sicut is, qui alapam impingeret suo famulo, existimans eum esse Regem, non mereretur tantam Regis indignationem, quam mereretur, si reipsa Regem percuteret: ergo peccator in re dignus ira aversione quae divina intrinsece petitur per infinitatem Dei maiestatem ut in se existentem, non per illam ut existens obiective in cognitione; ac proinde sit infinite dignus indignatione. Quod vero, quasi peccatum respiceret Deum, non ut eum intrinsece existentem offensum, sed solum ut cognitum eadem foret dignitas irae et aversionis divinae, qualisque modo est, sive Deus foret revera infinitus, sive non foret, dummodo ut infinitus reciperet ab offendente.

Resp. Card. de Lugo disp. 5. sec. 3 num. 48 auctor fatetur personam offensam esse factam offensae, eamque magnificari per dignitatem personae offensae; et ut tollat obiectionem atque faciat offensam in re evadere infinitam, addit offensam non magnificari ab aggressore, sed tantum ab aggressore quatenus dignitatem [illegible] offensae [illegible] concurrunt ad eam magnificandam perfectio cognitionis, deliberatio, et gravitas rei; ac proinde offensam Dei non evadere infinitam: magnam quidem, quo minus perfecte cognoscit maiestatem personae offensae, eo minor sit offensa; limitatur infinitas divinae maiestatis ratione cognitionis finitae. Quae solutio

illustrari posset ijs, quae dixi sec. 5 § argum. 2. Ubi dixi vim esse applicationem Dei cum suis offensis; ac proinde nullam offensam Dei esse infinitam et summam, unam esse alia maiorem; quia Deus etiamsi in se sit infinitus, finite applicatur, et minus applicatur et videtur per vim obscuriorem, quam per clariorem ad actum offensivum.

Contra: quia absolute iudico Deus nulla re esse tam offensum, ideo in ea hypothesi impossibili offensam aequalem evadere, quoniam est esse, et ex parte offendentis, atque sive esse aeque dignus aversione Dei, ac modo est, ut ex parte Dei nulla det aversio; quia supponit Deum non esse Deus et offensam esse omnino eandem, quae modo est. Ad paritatem ideo offensam aequalem fore in utroque casu, et mereri parem Regis aversionem, ut poena diversa foret: nam cum leges sive in poenis assignandis potius considerent damnum externum, quam voluntatem internam, minor poena infligeret percussori, quia damnum reipsa illatum minus foret: Deus vero cum nullam reipsa patiatur laesionem, in puniendis suis offensis potius respicit voluntatem offendentis, quam damnum inde secutum. His adde totam hypothesim implicare in terminis. Quia Deus non infinitus non esset Deus; et offensa Dei non infiniti, non esset offensa Dei, ac proinde non foret in ordine superiori ad alias offensas creatas. Quocirca si Deus non esset infinitus, peccatum non esset offensa, quae modo: ea [specialiter pendet, et respectu] non quae modo est, intrinsece talis est quatenus Deum infinitum repraesentantem [seu quidem] repraesentatis, quia Deus infinitum transcendentaliter respicit; et ab illo specialiter dependet; quia intrinsece vera est veritate qualibet determinatione: quam doctrinam late docuimus tum in logica contra 5. disp. 1. sec. 3. et in libris de Scientia

Contra

Tom. 3. disp. 3. sec. 1. Item in Tom. 4. de Peccatis Tom. secunda disp. 2. sec. 3.

Objiciunt 1. Offensa est ablativa infiniti boni, et causativa infiniti mali: neque non esse infinita simpliciter: nam effectus vel terminus communicatus non potest esse major sua causa adaequata; sed talis est offensa gravis Dei; probatur minor quia omnis peccans per peccatum mortale tollit à Deo primatum ultimi finis, sine quo verus Deus non est Deus, eumque collocare intendit vel in se ipso, vel in alio bono creato, quod supra Deum amat; et creaturam ut Deum adorat; et ideo peccatum dicitur à Paulo Idolorum servitus: quod sane est moraliter velle Deum perimere, et a suo regno illum deiicere, et loco ejus alium Deum substituere: et ideo D. Chrisostomus Hom. 4. in Matt. ait: Homo malus quantum ad voluntatem suam, manus mittit in Deum, et Deum occidere tentat.

Haec à Thomistis receptissima cogitatio, potest inservire ad conciliandam injuriam peccato, inquire vero ad stabiliendam ejus infinitudinem: 1.° quia peccatum ut potest esse creatura non potest esse effective destructivum Dei; quia destructo Deo nec peccator, nec peccatum daret. 2.° non potest esse affective destructivum Dei. Nam v.g. furtum quare neque affective tollit à Deo primatum seu rationem ultimi finis in actu 1.°, et actu 2.° sumpti: alioqui enim omnia peccata includerent odium formale Dei, quo vellet peccator Deum non existere: et consequenter omnia forent aequalia ut potest includentia odium Dei; imo majora forent, quam odium formale Dei; nam hoc includerent, et adderent aliam malitiam v.g. furti vel homicidij.

Datur 3° primatus finis ultimi finis in actu 1°, et in actu 2°: ille actus primus ultimi finis ē ipsa Dei summa amabilitas bonitas et dignitas amoris; ac proinde ē infinitus: iste 2° ē ipse noster amor, quo Deum creaturis antiponimus; qui proinde ē actuale exercitium finis, sive actualis finalisatio; ac creatus et finitus ē. Igitur quando peccat, vel furando avertitur à Deo fine ultimo, non tamen vult destruere in Deo intrinsecam ejus bonitatem, quæ noster finis ultimus in actu 1°; sed tantum non vult amorem Dei, et actus creatos reversionis et conjunctionis cum Deo, ipsumque Deum ut finem ultimum respicientes; ac proinde non vult actuale exercitium finis sive finalisationem in actu 2° finitam, creatam, et a Deo distinctam: ergo peccans neque affective tollit a Deo aliquam perfectionem.

Adde facile suadet. 3° ergo per peccatum veniale facimus, ne Deus exerceat in actu 2° rationem ultimi finis; et tamen tunc neque affective tollimus à Deo primatum ultimi finis in actu 1°. Insuper quando cognoscimus creaturam, et Deum non cognoscimus, non tollimus à Deo rationem primi [illegible], sed tamen exercitium [illegible]: ergo quando à Deo petimus, ne aliquid efficiat, vel nolumus cum ipso ad aliquid producendum concurrere, non tollimus à Deo rationem 1æ causæ in actu 1. sed exercitium actuale. Præterea non omnis actus diligendi ē amor, quo creatura velit Deum esse in se ultimum finem; alioquin non omnis esset actus formalis charitatis; sed duntaxat ē actuale exercitium Dei ut ultimi finis, quem actualiter creaturis anteponimus. Denique qui vellet mortem, seu destructionem Dei, aliquid impossibile vellet: [illegible] impossibile ē.

Nec

Nec effugies, si dicas peccatum esse odium Dei virtuale; sive peccatorem velle destructionem Dei indirecte, et interpretative, quia, ut multi exponunt, constituendo in creatura rationem ultimi finis Dei propriam, illam creaturis intendat, inde arguatur eum velle illa à Deo tollere. 1º quia posse quis velle efficaciter Deo eas illas perfectiones, quas habet, et simul peccare ex fragilitate; ibique providere, considerando, quod Deus tandem aliquando sibi omnia ea peccata remittat, quæ sua imbecillitate inductus commisit; sed implicat cum isto affectu efficaci quo perfectiones Dei intrinsecas coniungi odium Dei virtuale, quo peccator vellet virtualiter destructionem Dei: ergo non est peccatum odium Dei virtuale. 2º quia circa ita peccat, ut sciret Deum per suum peccatum offendendum esse in suis perfectionibus intrinsecis non peccaret. 3º quia peccator non vult ponere in creatura bonitatem divinam, quæ est finis noster, et reperitur in Deo: ergo neque interpretative intendit illam removere à Deo. Ans ex sententia opertum est. Quis enim dum peccat, velle vel seipsum, vel rem factam ablatam acquirere infinitam bonitatem, quam Deus habet; (alioqui enim intenderet impossibile, repugnat creaturæ in Deum ineunti quem alterius voluntatis esse impossibilem in dicunt ... dicentes cum D. Tha 1. p. q. 63 art. 3 Angelum nulla ratione potuisse appetere æqualitatem cum Deo per æquiparantiam; nam id est omnino impossibile) ~~et si id ...~~

~~...~~

Ans licet vellet positive Dei retinere suæ bonitatis, et omnia suam conservare, ~~...~~ tam [illegible] hæc intrinseca bonitas creaturæ ita sit, et nunc [illegible] maneret, ut ea gaudere velit, licet sciat ita operando ratione Dei prohibitionis, ejus conversationis per damnum (venet), graviter offenderet Deum: cuius non intentio non est

é nana ad peccatum confessionem. ~~[illegible] peccaret [illegible]~~

Ad verba D. Chrysostomi, et alia Sanctorum Patrum testimonia reo ea dici hyperbolicè; sicut etiam hyperbolicè dicitur nos, dum peccamus iterum Deum crucifigere; eius sanguinem conculcare et alia huiusmodi quae sane apta sunt ad removendum populum à peccato, non tamen vera in toto rigore theologico. et D. Paulus etiam metaphoricè loquitur, dum dicit peccatum esse idolorum servitutem; quia ubi peccator amat creaturam in ea sistendo, ac si Deus esset, et ubi illi adhaeret, à Deo separat; ac proinde eatenus solum valet usque fructum esse suum ultimum finem, quatenus sistit in fructo non referendo illud ad Deum; quod idem attingit peccanti venialiter, quia peccatum veniale sit destructivus Dei neque virtualiter, neque inquisitivè.

Instas 1º quia graviter peccat Deum irreparabiliter amittit, sed in prudentum aestimatione idem est ac Deum destruere: sicut abscondere alterius pignus, ubi nunquam à Domino reperiatur, idem est ac illud destruere; et [illegible] proiicere in mari, distinguendo minorem: idem est ac Deum destruere in peccatoris et ut sic bono dico, bene vel concedo minorem; in Dei negans minorem quia disparitas patet in exemplo allato: dico idem esse abscondi pignus ac destrui ipsum [illegible] primo enim non est idem quia hac duo abscondit nullus damnum recipit; solum fuit eius dominus facit in utroque eventu pignoris iacturam. Eodem modo peccatum non est destructio Dei in se, sed Dei quoad peccatorem [illegible]; ac proinde non tam Dei, quam peccatoris damnum est: ex damno vero peccatoris non potest peccatum aliquem infinitatem; quia peccatum, utpote adversarium Deorum, non est infinitum, ut est malum peccatoris; sed est offensa

et

et malum Dei. Insuper neque xu peccatoris habet Deus, ut sibi perimet; siquidem adhuc post peccatum perseverat, et potest iterum vocare et sibi per amicitiam iungere peccatorem.

Tandem notandum est nullum peccatum esse infinitum in ratione offensae, etiam si ratione peccati mortale, vel aliquod speciale tendat in Deus affectu destruendi Deum sub ratione ultimi finis, vel cuiusvis alterius, sed perfectionis. Ratio est quia sicut vg. odium in Deum censetur affective destructivus Dei; ita amor in Deus intendens restituere vel tribuere Deo primatum ultimi finis, aut aliam perfectionem, quam destructam fuisse per peccatum Dei supponeret, esset ~~infinitus bonitatis et meriti~~: id quod sine dubio habet desiderium illud, quod vulgo imputatur D. Aug.: si Deus non foret Deus, et Aug. esset Deus amarem non esse Deus, ut Deus esset Deus; quasi si odium in Deum foret infinitum in ratione offensae; ita amor ille in Deum esset infinitus bonitatis et meriti. Patet consequentia. quia infinitum non potest attineri ut est vel sui communicatus, nisi in infinita causa bona; sicut ipse vel sui communicatus non potest esse maxima causa ad quod., ut obiiciebant adversarii: vel si amor non est infinitus, nec meretur praemium infinitum; ita neque peccatum est infinitum, neque dignum poena infinita

An offensa finita, quae est in peccato mortali sit vel possit esse meritum poenae simpliciter infinitae.

Sit 3a vera conclusio. Peccatum mortale non est simpliciter infinitum in ratione demeriti, sive in ratione meriti poenarum. Probatur 1o a priori. Illud meritum poenae constituit peccatum mortale, quod sufficiens est ad distinguendum mortale a veniali; sed et meritum poenarum in peccato mortali non sit infinitum, sive non sit meritum poenae simpliciter infinitae, dummodo sit [illegible] et [illegible] est sufficiens ad distinguendum peccatum mortale a veniali: nam id peccato veniali non convenit; ergo peccatum mortale non est simpliciter infinitum in ratione demeriti, sive in ratione meriti poenarum.

Probatur 2o. Peccatum mortale eodem gradu intenditur in ratione malitiae et offensae divinae, ac in ratione meriti poenarum; sed non est simpliciter infinitum in ratione malitiae et offensae, ut supra manet probatum; ergo non est simpliciter infinitum in ratione demeriti poenarum. Maior patet. Quia nequit malitia, vel offensa finita esse meritum infinitae poenae.

Probatur 3o. Aequum est et secundum naturalem providentiam, quod maiori peccato maius correspondeat supplicium; sed si omne peccatum mortale mereretur infinitam, ac proinde aequalem poenam, inaequalitas poenarum, quae datur peccatis quoad meritum poenarum aequaliter, non foret naturalis, nec secundum naturalem providentiam, siquidem nec foret debita, nec repetita ab ipsis peccatis: ergo meritum poenarum, quod reperitur in peccatis non est infinitum, nec aequale. Maior non indiget probatione. Nam si maiori peccato non correspondet secundum naturalem providentiam maius supplicium, tunc Deus ob [illegible] poenam nullatenus debitam gravioribus peccatis, ab

illis

illis non magis abstinerent, quam ab aliis minus gravibus: nam intensius peccatum non foret puniendum maiori supplicio, nec maiori reprehensione, quam ipsius peccati remissius est, dignum foret, quam peccatum remissius. Etc.

Sit 4.a nostra conclusio. Implicat, offensam peccati esse finitam, et meritum poenarum esse infinitum. Probatur. Offensam finitam esse extra dignitatem infinitae offensionis et indignationis omnino repugnat: quia ubi non datur ~~infinitum~~ non infinitae offensiva, ~~ne~~ quit inde resultare infinita offensio, sive indignatio ~~sive offendentis~~ ~~offensionis~~; sed offensam, quae non det dignitatem infinitae offensionis et indignationis, mereri infinitum poenarum omnino repugnat: ergo offensam esse finitam et mereri infinitum poenarum omnino repugnat. Probo minorem. Quia offensio, sive indignatio de peccato est actus voluntatis qui detrahat malum peccatori propter peccatum absque intrinseco motivo deducendi ad finem beatitudinis creaturam; et dissolvit per modum displicentiae amicitiam Dei, et inimicitiam inducit; ac proinde est affectus punitivus decernans poenam propriam indignationis: ergo offensa, quae non est digna infinita indignatione, non est digna affectu infinite puniendi: ergo offensam, quae non det dignitatem infinitae offensionis et indignationis, mereri infinitam poenam omnino repugnat.

Explicat. Opus Christi Domini esse plus infinitum in ordine ~~dignitatis infinitae~~ ad praemium, et non esse infinitum simpliciter meritum in ordine ad complacentiam Dei omnino repugnat: ergo peccatum mortale esse simpliciter infinitum meritum poenarum, et non esse simpliciter infinitum meritum in ordine ad displicentiam, sive indignationem Dei omnino repugnat. Exiget a paritate rationis. Nam quem ad modum a-

af-

affectus praemiandi infinite dicit et supponit infinitam acceptationem et donationem in opere remunerando ita affectus infinitae [illegible] dicit et supponit infinitam [illegible] acceptationem et donationem in [illegible] opere punitivo.

[illegible] ita quia illustris. Respondeo
offensam esse infinitam, et esse finitum meritum
poenarum. Denique ex dignitate offensam Dei, quae
est in peccato mortali esse infinitam; sic ad maiorem in-
dignationem Dei esse meritum poenarum gravior est in pec-
cato mortali etiam esse infinitum. Probo consequentiam:
si offensa Dei, quae est in peccato mortali, foret infi-
nita, haberet dignitatem, et propter eam Deus indigna-
ret magis et magis sine fine; ideo ipso etiam haberet
dignitatem, et ~~propter~~ puniret magis
et magis sine fine: ergo si offensa infinita foret
etiam meritum poenarum foret infinitum.

Dices cum Thomistis affirmanti-
bus, duas in peccato dari offensas, unam causalem
et alteram formalem: causalis, sive activa
est ipse actus offensivus, et cum iste finitus sit, illa
etiam finita est: formalis vero est tamen ab offensa cau-
sali, sive actu offensivo causatus, et in Deo tamquam
in obiecto morali receptus, et ideo haec offensa eva-
dit simpliciter infinita; ergo ad eius satisfactionem requiritur
satisfactio hominis Dei, et infinita. Quibus addunt
meritum poenarum non sequi offensam formalem et in-
finitam, sed offensam causalem et finitam, sive quod
idem est, sequi ipsam finitam malitiam pecca-
ti.

Contra haec doctrina ~~sine~~ et arena
sine calce sua sponte ruit. 1° illa divisio offen-
sae vel ipsis Thomistis displicet: eam impugnat Ill.mus
Godoy disp. 6. § 5. Nos satis eam impugnavimus
sect. 2. Insuper praeter offensam, quae consistit in ac-
tu lethalitate peccaminoso, et ut opposito [illegible]
offenso, nulla alia offensa potest excogitari; nam
ab illa immediate oritur offensio Dei et indigna-
tio, qua peccatum dignum est; sed haec indignatio
est

caputus punitivus, sive voluntas puniendi peccatorem propriis debitis inimico et offensori: quod nulla datur distinctio inter offensam et demeritum actionis, vel inter offensam realem, et demeritum reale.

Sec. 9.a

Argumenta varia solvunt et refutant.

Contra 3am conclusionem obiicies 1.o omnis actio, quae meretur poenam simpliciter infinitam, importat gravitatem moralem simpliciter infinitam in genere demeriti et punibilis; sed peccatum mortale meretur poenam simpliciter infinitam: nam meretur poenam infinite durantem, quae infinita debet censeri, siquidem est maior poena temporali infinite intensa, quae est simpliciter infinita. ~~Maior~~ et colligitur ex eo, quod quivis prudenter eligeret quemlibet dolorem infinite intensum finito tempore duraturum prae dolore inferni tota aeternitate permansuro. Maior probatur quia omnis actio, quae meretur poenam simpliciter infinitam, est causa adaequata meritoria ~~illius~~ poenae simpliciter infinitae, sed causa adaequata meritoria poenae simpliciter infinitae importat gravitatem moralem simpliciter infi-

ni

nitavit: ergo etc. Probat minor quia cum adigitur activam continet, ipse ita totam rem sui complexus, ut ipse nihil scat maius, aut gravius, quam id, quod lectâ adigitur ergo etc.

Hoc argumentum evidentem patitur instantiam in iusto, qui meretur gloriam ut aeternam quae sane eligibilis est secundum rem finitam et secundum infinitam temporalem; et nihilominus, neque gloria aeterna est simpliciter infinita, neque meritum iusti quia gratia substantialis infra sunt infinitudinem, et infra teneant dignitatem gloriae aeternae. Et sane adversarii nobiscum debent sentire: nemo non docet in quolibet damnato poenam damni esse infinitam, et quaelibet alia poena ipsa deberet eligi. Cognoverunt instantiam [illegible] et Bernal; negaruntque iustum mereri gloriam ut aeternam; etenim haec evasio ad vim instantiae declinandam nullius est momenti, nisi simul dicant peccatorem non mereri poenam ut aeternam; vel manifestam reddant disparitatem.

Directe reo negando minorem: poena non ut aeterna non est infinita simpliciter, sed tantum secundum quid, vel secundum durationem: ratio: quia non est summa in esse poenae, siquidem maior est poena intensiore et simul aeterna. Unde nec poena temporalis infinite intensa esset simpliciter infinita, siquidem maior esset poena infinite intensa et aeterna: [illegible] foret infinita secundum numerum graduum intensionis. Nec enervat haec doctrina ex eo, quod qualibet alia temporali poena eligibilior sit, quam poena aeterna inferni; quia nulla [illegible] temporis [illegible] solutio a poena gaudii [illegible] electione temporalis [illegible]. [illegible] quod poena damnatorum altioris ordinis est, quam aeternitas poenarum

simul

simul possidet, saltem intentionaliter.

Minor syllogismi falsa est; nam licet actio activa contineat eminenter, sive virtualiter, sive vel saltem in suo genere, non vero formaliter [debet opponere], totum rerum esse; ac contra peccatum mortale dicit virtutem moralem ad merendam poenam infinite durantem; peccatum non formaliter [continet], sed eminenter vel virtualiter infinitam durationem poenae; ac proinde non continet formalem infinitudinem in ratione demeriti et punibilis, sed virtualem infinitudinem seu virtutem causativam moralem poenae infinite durantis: quod non sufficit ad infinitatem simpliciter in ratione demeriti: ut ab omnibus concedendum est in opere iusti, quod meret de condigno praemium infinite durans, et nihilominus nullam [~~et~~] infinitudinem formalem dicit. Peccatum mortale actuale vero distinctum a habituali est causa moralis adaequata poenae infinite durantis; et tamen ipsum ut tale, neque infinite durat, neque infinite defatigat peccatorem: et voluntas est causa adaequata activa moralis peccati infinite gravis contra adversarios; et tamen ipsa non est infinita simpliciter: et similiter levis v.g. vana gloriatio saepe est causa adaequata moralis remedii gravis v.g. homicidii: ergo non omnis causa moralis adaequata continet in se formaliter totum rerum esse.

Insuper poena, qua de facto Deus punit peccatum mortale, non est maior punibilitate et demerito peccati; sed poena est infinita: ergo et. Probatur maior: quia Deus iuste punit peccatum mortale, sed poena iusta nequit esse maior culpa in ratione punibilis considerata, sed cum illa debet adaequari et commensurari: probatur minor: quia poena proportionatur culpae, sed poena est infinita: ergo et culpa est talis in ratione demeriti. Et confirmatur: quia infinitum nequit proportionari cum finito.

Hic instantia et eius confirmatio etiam probant peccatum actuale, cui ut distinctio a habituali inest tota vis merendi poenam infinite durantem, debere infinite durare, ut poena infinite durans cum illa proportionem, et commensuret: nam cum tota infinitudo poenae sit quoad durationem, et non quoad intensionem, ut poena non sit maior culpa, ~~sed~~ prius una cum altera proportionet, vel poena peccati actualis finite durantis debet finite durare, vel ipsum peccatum actuale ~~infinite durans~~ cuius poena infinite durat, debet infinite durare.

Resolvo distinguendo maiorem: Poena, qua de facto Deus punit peccatum mortale non est maior quoad durationem punibilitate et demerito peccati: nego maiorem: non est maior in ratione demeriti seu punibilis, et in ratione poenae: concedo maiorem. Ad cuius confirmationem ~~dico~~ concedo maiorem, et distinguo minorem: poena iusta nequit esse maior culpa in ratione durationis: nego minorem: in ratione demeriti et poenae: concedo minorem. Unde ad confirmationem, distinguo maiorem: Poena proportionatur culpae in ratione ~~durationis~~ durationis ~~~~: nego maiorem: ~~~~ in ratione demeriti et poenae: concedo maiorem. Poena debet aequalis esse, non maior culpa, ut sit iusta; aequalem non quoad durationem ~~~~ ~~~~ ~~~~ alioqui n. sicut gradus infinitudinis poenae est quoad durationem; ita gradus punibilitatis peccati deberent habere infinitudinem durationis; sed quoad ~~~~ demeriti et poenae rationem: et sane cum obtineret aequalitatem ~~~~ peccatum mortale actuale, licet ~~~~ in se neque quoad durationem, sit qualitas infinita, sed sit qualitas finitum, est nihilominus adeo grave, ex eo, quod Dei offensa sit, ut mereatur poenam infinite durantem

dem, quae, ut dixi, non est poena simpliciter infinita.

Denique peccatum mortale ut gravis offensa Dei est, est finalis punibile; id in ratione gravis finitum est: ergo in ratione punibilis finitum est. Respondeo: Eatenus poena debet commensurari cum punibilitate peccati, quatenus debet commensurari cum gravitate ipsius; sed poena infinite durans commensuratur cum gravitate finita peccati: sicut aeterna beatitudo commensuratur et proportionatur cum opere meritorio iusti, licet ipsum non sit finaliter simpliciter infinitum in ratione meriti: ergo potest commensurari cum punibilitate finita peccati. Unde aperte colligitur inter finitum et infinitum quoad durationem posse dari proportionem requisitam inter meritum et praemium, et inter demeritum et poenam.

Instas 2°: Peccatum mortale habet dignitatem, ut in uno instanti, ~~vel uno hora~~ anticipata cumulentur omnia tormenta, quae ob illud damnatus divisim et successive per totam aeternitatem passurus est: ergo etiam ut in duo instantia, ~~vel in duas horas~~ colligantur; siquidem tale supplicium minus foret et tolerabilius, quam poena instantanea duratura: ergo etiam ut in tria, et in quatuor, et sic de reliquis sine termino; ergo peccatum illud habet dignitatem ad poenam infinite intensam, et infinite duraturam.

Huic impossibili calculationi occurrendum exemplo operis meritorii; quod sane habet dignitatem ad gloriam finitam aeternam, non vero ad infinitam ex aeternis durationibus compositam, et in uno vel plura instantia collectam: quod idem dicendum est de peccato in ordine ad poenam; atque inde si Deus in uno vel plura instantia colligeret aliquos poenae gradus durationibus futuris correspon-

pondentes, deberet postea [totidem] aliquot poenae gradus tollere, ut precedentem poenae excessum compensaret; alioquin non in sua ab aeterno habita providentia excederet, et iniustus crudelisque foret, siquidem poenae indebitus nullam solutionem vel compensationem haberet.

~~Reo 2.o eam poenam sensationis damni futuram non posse anticipari; 1.o quia [cum] ea formaliter et positive accepta sit cognitio, [consequens] ~~quam~~ illa orta tristitia, [utrae] ~~quae~~ sit vel physice, vel saltem intentionaliter per aeternitatem indivisibilis et essentialiter vera; [nulla] ~~nunc~~ potest eo tempore posteriori futura; quia omnis est essentialiter semper praesens: vel quia [ac coenam non potest anticipari] ea poena, quae futura est, est essentialiter affixa tempori posteriori; ac coenam nequit anticipari. Et quoad poenam sensus dico illud augmentum poenae maioris et maioris sine fine non demonstrare infinitatem demeriti; quia cum ea poena sit ordinis inferioris [externi] nobis poenae damni, nequit esse meritum poenae harum infinitus, sed poena damni infinita est.~~

Reo 2.o poenam damni [non] [posse] ~~dicere~~ anticipari: vel quia quae futura est, tempori posteriori essentialiter affixa est; ac coenam in tempore anteriori existere non valet: vel quia cum poena damni formaliter et positive accepta sit cognitio, ex qua orta tristitia, i. physice vel intentionaliter per aeternitatem indivisibilis et essentialiter vera, non potest anticipari, quia nulla est futura, tota enim est semper essentialiter praesens. Et quoad poenam sensus dico illud augmentum poenae maioris et maioris sine fine [etiam] ~~exactum~~ si exigeretur a peccato, non probaret in isto infinitudinem demeritoriam: quia poena sensus est ordinis inferioris nobis poenae damni aeterni; propterea dico sicut poena non sit infinita, meritus poenae maioris in peccato non potest esse infinitum.

Obii

Obiicies 2.o Demeritum peccati mortalis nulla pœna, quamvis æterna, finita tamen quoad intensionem, sive in esse pœnæ potest adæquari: ergo exigit pœnam simpliciter infinitam. Probatur antecedens quia major est gloria correspondens uni peccato mortali, quam gloria correspondens infinitis obsequiis puræ creaturæ etiam ut dignificatis per gratiam: est enim peccatum mortale in ordine superiori ad omnia obsequia puræ creaturæ; alioquin pura creatura posset satisfacere pro peccato mortali; sed infinita obsequia puræ creaturæ per gratiam dignificata mererent gloriam æternam, et infinitam: ergo peccatum mortale meretur pœnam æternam et infinitam. At vero si dicamus nulla opera puræ creaturæ posse mereri gloriam æternam et infinitam; instant adversarii ea saltem posse ita crescere ut mereantur gloriam æternam æqualis intensionis in esse gloriæ cum ea intensione finita, quam pœnæ peccati in esse pœnæ a nobis assignetur: ergo meritum obsequiorum puræ creaturæ æquale erit demerito peccati, nisi tandem fateamur demerito peccati nullam pœnam quamvis æternam finitæ intensionis sufficere, ac consequenter illi correspondere pœnam simpliciter infinitam.

Confirmatur 1.o Si foret possibilis dilectio creata Dei infinite intensa, et infinita gratia dignificata, digna foret gloria æterna infinite intensa; et nihilominus ejus meritum foret inferius demerito peccati mortalis: ergo peccatum mortale meretur pœnam æternam infinite intensam. Confirmatur 2.o Peccatum mortale est supra omnem satisfactionem puræ creaturæ: ergo est supra omnem satispassionem, ac consequenter dignum est omni pœna possibili et infinita. Confirmatur 3.o Peccatum mortale est fugiendum præ omnibus malis pœnæ: ergo est pejus omnibus malis pœnæ, ideoque est infinita: ergo est pejus

infinitis malis pœnæ; sed malum peccati malis infinitis pœnæ est dignum pœna infinita; siquidem hæc ut crescat in infinitum, illud adæquare non potest: ergo etc. Confirmatur 4.° quia Deus, qui nihil vindicat, saltem ut iudex, et legislator posset prohibere peccatum mortale graviori et graviori pœna sub in infinitum: ergo quia peccatum ex se dicit dignitatem pœnæ simpliciter infinitæ. Confirmatur 5.° Infinita peccata venialia minus pœnam merentur, quam unum mortale; et tamen meret infinitos gradus pœnæ: ergo etc.

Ad eo neg.do ans cum P. Suarez 1. 2. q. 7 de peccatis sec. 3. ad cuius probationem possit 1.° respondere cum P. Vasq. et aliis, demeritis peccati mortalis nec superius ad omnia opera bona pura causa ut dignificatis per gratiam; cum quo adhuc consistet in sua suis Doctoris impossibilitate ad satisfaciendum Deo pro peccatis, uter dicendis suo loco constabit. Ad eo 2.° peccatum esse malum superius ad omnia obsequia pura causa, etiam ut dignificata per gratiam, ut non mereatur infinitam pœnam: 1.° quia opus iustum non meret totam gloriam, vel saltem totam gratiam: quia tota gloria magis estimabilis est, et eius caritas magis mala nobis est quam bonum conveniens; peccatum vero meret totam inimicitiam cum Deo, et totam pœnam. 2.° opus iustum non meret absolute, et seclusa omni indulgentia finalem perseverantiam, et gloriam: peccatum vero absolute meret ingeni[...] et pœnam æternam quia ad id necessaria sit aliqua Dei indignatio indebita. 3.° peccat opus iustum dicit solum dignitatem Geometricam, sive proportionis cum beatitudine æterna: quia cum bona opera iusti etiam ut dignificata per gratiam momentanea sint, non sunt æqualia, sed potius ordinis inferioris ad æternitatem beatitudinis, ut Paulus 2. ad Cor. c. 4 v. 17 ait: id enim quod in præsenti est momentaneum, et leve tribulationis nostræ supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis: ubi Apostolus, ut expendit D. Fulgentius et

Prosperus P.a Respirianus, exponit quamdam excellen-
tem et ineffabilem superioritatem gloriae et praemij
sa merita iusti etiam ut dignificata per gratiam: [illegible]
quae merita habent quamdam condignitatem proportionis, unde
ung dicunt mereri de condigno gloriam aeternam:
qa sine dubio dat proportionem, quod Deus aeterna Beati-
tudine praemiet obsequia sibi absque termino oblata:
peccatum vero meretur condignitate arithmetica poenae
damni et sensus aeternam, et finitam quoad inten-
sionem; ac proinde demeritum peccati in ratione demeriti omnino aequale est
magnitudini poenae in ratione poenae. quo opus iustum meretur gloriam
conditionatam sub conditione decessus in gratia, peccatum vero ita absolute meretur unde manifeste constat pecca-
tum esse in ordine superiori ad bona opera etiam
condignificata per gratiam, purae creaturae, et praemij quod
tribuitur propter bona opera sit aequale poenae peccati.
quod peccatum et eius poena ita se habent inter se, ut haec
illi sit omnino aequalis ~~[illegible]~~ absolute loquendo aequalis quoad dura-
tionem; gloria vero aeterna non dat similem commodam
aequalitatem cum honestis purae creaturae operibus etiam
condignificatis per gratiam, sed potius, non praeisse quae aeter-
na, sed propter rationes supra relatas est ordinis superioris
ad bona opera iusti: ~~[illegible]~~. et sicut haec
est ordinis inferioris ratione gloriae, ita et peccati quod
est arithmetice ~~[illegible]~~ aequale ~~[illegible]~~ poenae aeternae damni et sensus
~~[illegible]~~ quoad omnia praeter durationem
~~[illegible]~~ meretur gloriam
~~conditionate, quam [illegible] honesta opera iusti condi-~~
~~tionate, hoc est, sub conditione quod moriatur in gratia;~~
~~sed ita absolute meretur, ut opus sit Deo mi-~~
~~sericordi non mittere peccatorem statim post~~
~~peccatum commissum in infernum.~~

non respiciente durationem peccati et poenae.

poenae aeternae damni et sensus ut oportet sit Deo misericordi non mittere peccatorem statim post peccatum commissum in infernum.

Ad confirmationem 1o nego minorem. Nec ideo est possibilis plena satisfactio
purae creaturae pro peccato mortali, quia eius [illegible] impossibilis
est. Nec vero eius [illegible] esse in ordine inferiori ratione gloriae.

aeternam ob dicta §§ praecedentibus, Namque sola conditionate proportionis mereri; at verum est in ordine inferiori sunt peccati mortalis, quod facit meritum condicionate dignum est aeterna poena. Insuper hoc actus, imo infiniti actus honesti puri vere iusti non merentur absolute vitam aeternam, sed tantum conditionate, nempe sub conditione decessus in gratia; quam conditionem non merentur, nec possunt mereri de condigno; peccatum vero mortale absolute meretur poenam damni et sensus aeternam sine interitum, continentem condemnationem formalem, et ideo plus includit unum peccatum mortale, quam boni, vel condicti actus, vel infiniti alii similes; quia plus mali continet mereri absolute poenam in aeternum duraturam, quam boni continet mereri sub conditione decessus in gratia, qui non cadat sub merito de condigno, praemium infinite intensum in aeternum duraturum.

[illegible] ex. nego ans. et nego conseq. Nam illud est discrimen inter satisfactionem et satispassionem, quod in illa debet attendi proportio personae satisfacientis cum persona, cui redditur satisfactio; in hac vero solum proportio rei ad rem. Adde puram creaturam nunquam posse offerre aequalem satispassionem pro culpa mortali, si in satispassione attendi debeat proportio personae ad personam; et ideo aequalis satispassio pro culpa mortali, [illegible] poena aeterna: ~~[illegible]~~ [illegible] poenae in aeternum duratura ~~[illegible]~~ nunquam dabitur aut alia poena temporalis, quae [illegible] illa sit, non [illegible] est aequalis in re poenis illis poenis aeternis: quia poena aeterna est in ordine superiori [illegible] omnibus poenis temporalibus: [illegible] peccatum mortale non est dignum poena simpliciter infinita, nunquam pura creatura potest offerre aequalem satispassionem pro illo.

~~[illegible] aequaliter [illegible]~~

~~[illegible] peccatum veniale est infinitum [illegible]~~

me

sive poenis de culpa; ut etiam in civilibus et in solutione debiti pecuniarum videre licet

[illegible] nunquam dabitur; quia [illegible]

meriti; siquidem etiã fugiendum ẽ p̃ oĩbq malis.
quapp̃t secdo arg. et nego conã
~~probari ... peccatum sive~~
~~mortale, sive veniale ẽ maius malum quavis pœ-~~
~~na, etin finitis p̃cipi in rõe malitiæ moralis,~~
~~non in rõe malitiæ ...~~

meritissimo quamlibet culpam politicam, siquidem hoc illud, quod hic ẽ fugienda p̃ oĩbq malis p̃nis: et tn neque peccatum veniale, neque culpa politica potẽ excedere ultram quamdam mensuram, siquidem. quapp̃t secdo reliqua, et nego 2am minorem subsumptam. Et a lz peccatum mortale sit maius malum quavis pœna, n ideo potẽ pœna crescere in infinitum, quod exsudat culpam.
vel claritatis gratia, secdo obu et distinguo conseq.
~~... claritatis gratia ...~~
ẽ fugiendum oĩbq malis p̃nis, malitia morali, et turpitudinis: secdo conam: malitia physica, et in modi nego conam. Itaque peccatum, quodcumque illud sit fugiendum ẽ p̃ oĩbq malis; quia peccatum ex eo, quod sit malum morale ẽ maius in rõe mali, quam quodvis aliud malum physicum, quod peccatum n sit; nec ideo ẽ infinitum in rõe mali moralis: hoc quia nullum ẽ ita malum ut
~~sit summum in rõe mali moralis~~

Ad 3am obiectionem resp. ex eo, quod peccatum sit fugiendum p̃ oĩbq malis pœnis; et venia sit maius malum quavis pœna, n inferri, pœnam peccati debere ẽẽ simpliciter infinitam: nam etiam peccatum veniale, imo et peccatum politicum ẽ maius malum et fugiendum p̃ oĩbq malis pœnis: et tn neutrum ẽ dignum pœna infinita, sed supplicio finito. Itaque secdo peccatum ẽ maius malum oĩbq pœnis, et nego ẽẽ dignum pœna infinita, et ideo ẽ fugi-

indum pro omnibus malis poenae; quia cum sit malum morale est maius in ratione mali, quam quodvis aliud malum physicum, quod peccatum non sit: nec ideo est infinitum in ratione mali moralis, quia in ea linea non est summum. Et claritatis gratia potest distingui ea propositio: est peius omnibus malis poenae quoad malitiam moralem sive turpitudinis: dico totam: quoad malitiam physicam, eiusmodi: nego totam. Unde consequenter sit dignum poena infinita: tamen licet eiusmodi non sit malum morale, non ideo debet esse infinitus; sicut quamvis meritum iusti sit bonum morale, et gloria sit, non bonum morale, sed eiusmodi et physicum non ideo meritum potest esse extendi ad gloriam infinitam: nam quia cum peccatum sit in aequivoca poena, quia alterius lineae est, potest esse maius quavis poena, et nihilominus non potest extendi, nisi ad certam mensuram poenae: ut videre licet in iis moralibus: ut peccatum veniale meret solum poenam finitam: et in physicis: ut anima rationalis perfectior est quavis corporali natura, et tamen non valet malitia in infinitum extendi.

Ad 4m. instantiam nego totam. Deus enim ut iudex ecclesiasticus lator tamen potest prohibere peccatum sub poena finita, qua ipsum dignus sit; alioquin enim in sua poena voluntate excederet, et crudelis, iniustusque foret.

Ad 5. instantiam a ratione poenae ... peccati mortalis esse maximum poena ..., et sic in suo genere foret infinita sic enim ... aliquod tempus tamen gradualiter infinita foret, et privaret Deo, et non ut amico, sed per Beatitudinem possessio illa ... Et in suo genere non sit infinita, privat Deo ut per Beatitudinem possessio, et ut amico in aeternum; et secum affert ... ut videtur ... ut ... aeternitatis poenae ... qui sane magis affligit, quam

qui

quævis alia pœnarum intensio, etiam infinita pro unam horam durans, sit: n. l. foret infinita in ratione qualitatis, n. foret infinita simpliciter in ratione pœnæ, nec incompatibilis cum ultimo fine, et fruitione æterna Dei.

Obiicies 3.° quod peccatum mortale meretur privationem 1.° omnis gloriæ, etiam infinitæ: 2.° omnis gratiæ, etiam si supponatur infinita ante peccatum: 3.° unionis hypostaticæ, quæ supponatur debita alicui ex promisso Dei; quæ privatio absque dubio est pœna simpliciter infinita; siquidem est privatio boni simpliciter infiniti, ac proinde infinite mala. 4.° privationem omnis boni. 5.° meretur incarnationem [illegible] quæ eo modo est, quo modo fuerit gratia per peccatum expulsa et modo futura gloria, quæ impedit. 6.° meretur, quod peccator habeat in peccata mortalia alia et [illegible] fine suo. 7.° aliquod saltem peccatum mortale meretur pœnam simpliciter infinitam, scilicet pœnæ [illegible] correspondentis pravo desiderio inferendi infinita, vel innumerabilia mala proximo: quæ est pœna infinita ut pote excedens omnes pœnas finitas correspondentes omnibus desideriis finitorum malorum. 8. occisio [illegible] ipsius Domini, quæ cum sit occisio Dei meretur pœnam simpliciter infinitam: ergo peccatum mortale meretur pœnam simpliciter infinitam.

Ad 1.um dico peccatum non mereri immediate et directe privationem omnis gratiæ et gloriæ, sed illius quæ per ipsum expulsa est, et gloriæ, quæ illi correspondebat; meretur ergo peccatoris ut talis non correspondet omnis gratiæ et gloriæ privatio, sed illa, quæ ab ipso peccato proxime introducta fuit, illius nempe gratiæ, quam habebat, et gloriæ, quæ possidenda ab illius gradibus erat: alioqui non peccatum actu privaret peccatorem etiam unione hypostatica, gratia et gloria omnium Sanctorum, quibus opponit. Adde

adde privationem ois gratiae et gloriae esse infinitam tam materialiter, et simpliciter quid, hoc est, tantum, quo privatur ... vero esse infinitam formaliter, sive in ratione propria, ... et formaliter nocet et affligit; quod se exercet per ... et dolorem spiritus. 3.º Peccatum, quod sufficit ex se habet demeritum sufficiens ad privandum vel unico gradu gratiae, peccatorem sufficit ad privandum illum omni gratia, et etiam gratia infinita; nam quod demeret, quod minus est, a fortiori demeretur id quod majus est; ac proinde ut in peccato detur demeritum gratiae infinitae, non est necesse, quod ejus vis demeritoria sit infinita. 4.º ea privatio ois gratiae et gloriae, etiam infinitae gratiae, simpliciter est infinita in ratione propria quia quantitas propria, non ex quantitate boni, quo privat, sed ex debito vel necessitate talis sumenda est. 5.º Peccatum non introducit solum in genere demeriti privationem gratiae, sed etiam in genere ... oppositionem naturae vel ut alii docent, etiam essentialem habentis cum gratia; et ipsa forma quae minor est, vg. calor ut tria, ut oppositio cum forma maxima vg. cum frigiditate, ut 8.: et gratia cum peccato mortali, et peccatum veniale cum minore ... Insuper ea privatio ois gratiae et gloriae etiam infinitae

Dum quia ea non potest esse omne malum, nisi affligat infinitis seu omnibus modis, turbando intellectum, et torquendo voluntatem: quod nocumentum saltem de facto non affert peccatum ratione privationis gratiae; quae cat.

Adde privationem ois gratiae et gloriae esse infinitam, sicut expulsio gratiae et gloriae infinitae, utrumque tam materialiter, et simpliciter quid, sive tantum quo privat non vero formaliter et in ratione propria; nam quia propria quantitas non ex quantitate boni, quo privat, sed ex debito et necessitate talis boni sumenda est. Dum quia ea privatio non potest esse omne malum, nisi affligat infinitis seu omnibus modis, turbando intellectum, et torquendo voluntatem quod nocumentum saltem de facto non potest ...

pec

peccatum ave privationis grati, quam cat.is
qd actu et finalita non nocet, nec afficit infinite;
siquidem sic exsacet per cogem et tristiam fi-
nitas.

3.o peccatum

Ad 3.m neo 1.o etiam pec-
catum veniale expellere unionem hyp.cam iam
possessam et impedire ipsam unionem expmis-
se Do. debitam; qr ideo dicat mereri pœnam
simpliciter infinitam. 2.o peccatum mortale,
sicut et veniale causat unum per mis mereri-
di, et ut sui pœnam expulsionem, sive non in-
troductionem unionis hypostcae; q.a si infinita
supponat in ave pecc, ut pote infinita pœna
improportionata foret demerito peccati; Ad
dum fac, sive ave physice sive nalis, sive effica-
cis impossibilitatis, sive ontis, quam dat quodlibet peccatum
cum unione hypostca. 3.o nego privationem
unionis hypostcae esse infinitam; q.a non e aeque mala,
ac bona e ipsa unio: nam humanitas ave unio-
nis hypostcae possidet eminenter oia bona, quas

fundamentum et radix ē ipsa unio; at v.o rue ca-
r.e unionis hypost.e n̄ ē obnoxia oibq malis; q.a
lt unio ea connectat cum oibq bonis, eiq car.a n̄ c-
nectitur cum oibq malis, alioqui n. n̄ posset c-
iungi cum Beatitudine. Fateor plura talia ēē
ut eque mala sit rei privatio, ac bona ē eiq possessio:
vg. tam mala ē privatio unig argenti, ac bona
ē eiq possessio: et ca sit huiq generis, quorq pri-
vatio tantam tristitiam inducit, q.tm gaudiq
causat possessio ipsorum; unionq v.o hyp.cam et
eiq privationem n̄ ēē huiq generis ex dictis li-
quet; quapp.ter lt meritum unionis hypost.e, q.a
ē dignum infinito bono, sit infinitq; meritq
privationis eiqdem unionis, q.d n̄ ē meritū
summi mali, infinitum n̄ ē.

Ad 4m. reo car.am vis boni esto excludat infinita bona, n. ee penam simpliciter infinitam. Ro e. q.a car. boni eo mia pena e, quo mia e necessitas boni, seu ius ad illud. unde, etiam annihilatio, quae a pluribus credit pena debita peccato, n. e infinita pena, immo neque infinite mala, q.a tm negative e mala, qtq tollit bona cas finita coniungere liberat poenis positivis. ~~de annihilatio~~ potius etiam e mia pena, quam aeterna inimicitia cum Deo et damnatio, ut docuit Xpus Dnus, dum loqueret de Iuda pditore: bonum erat illi, si natus n. fuisset; ut bene etiam ~~ad~~ tradit D. Thomas 1. 2. q. 87 art. 4. ad 4m. Nota tn negandum ee annihilationem ee penam peccati, si admittat ee maius malum q.m damnatio.

Ad 5m. reo intensionem tristitiae, quae ex amissione gratiae resultat, ee n. debitam, ad auidendalem peccato: quod ex eo manifeste constat, quod ipse mari peccato mia tristitia, et mini mar, et gravissimo peccato nulla correspondet tristitia. Consequenter cum ante ad peccatum nunquam habeat, nec possit haberi infinita gratia, nunquam erit infinita tristitia ob expulsionem infinitae gratiae. Itaque quam q.d etiam tristitia ex privatione visionis Dei n. e infinita tristia, quae pote resultare ex amissione Dei: q.a idem obiec. infinitus, sicut pote trahere maiorem l. minorem gaudium, ita pote trahere maiorem l. minorem tristitiae, eamq maiorem l. minorem trahat cum proportione ad cuiusq maiorem l. minorem, quae cuiq amittit a peccatore.

Ad 6. reo idem urgeri in peccato veniali, quod qtq disponit ad mortale, etiā meret permissionem peccati mortalis, et tn n̄ē infinitum in re demeriti. Insuper peccatum mortale n̄ meretr directe et per se lapsum in aliud et aliud peccatum mortale; sd p accidens, et indirecte, qtq meret permissionem peccati, ut n̄ permissionem ut involventem auxilij inefficax vbi inefficax, sd permissionem ut dicentem voluntatem Dei collativam auxilij remissionis quod sane n̄ ab intrinseco, neque intentione Dei illud sufficientis, sd extrinsece ex eius liberi usu evadit inefficax. Insuper qm q id, qd dependet à novo consensu peccatoris, impertinens ē ad indagandum meriti p naturā quod persistere debet, etiam si n̄ intercedat novus consensus peccatoris.

Ad 7m reo, negō aur nam quoad 1m exemplum ea malitia, quae correspondet desiderio inferendi infinita mala proximo ē infinita, ut correspondens infinitati obi desiderati, tm quasi numeralis et gradualis; simpliciter tn n̄ ē infinita; qz lz à gradibus obiectivis aliorum desideriorum in mala finita tendentium n̄ valeat adaequari, n̄ ideo, ut supra diximus, resultat infinitudo simpliciter, sd infinitudo quasi gradualis, quae impropria, et p analogiam infinitudo ē: quod evidenter infertur ex eo, quod valeat superari p gradus finitos finitae intensionis realis, qualis ē ea, quae reperit in efficaci et vehementi desiderio mali gravis finiti: ad eum modū quo infinitas impropria et pure obiectiva, quae reperit in cognitione Dei in odio Dei: representante infinita entia superat à perfectiori cognitione intuentis Deum. Insuper debilitas

ar

gumenti cognoscit in eo, quod eadem vi possit spectari ex malitiam et bonitatem nostrorum actuum, etiam desiderio meritorii obiecti sola, seu infinitorum bonorum: quod neque inter merita sunt, cum sit infinite meritorium

Nec magis urget 2 m exemplum. Fateor Christi mortem esse damnorum infinitum; quia est destructio oppositi infiniti, nempe Christi: sed signum autem mors, sive talis cum non sit operatio interior vel exterior peccatoris, sed effectus pure extrinsecus non potest conciliare peccatori intrinsecam dignitatem odii per modum forma, sed tantum per modum obiecti, et specificativi extrinseci: quod cum etiam applicet per cognitionem finitam et dissuram, non potest refundere in actum infinitam malitiam offensam, neque meritum per naturam infinitam. Insuper 2a contra communem et scholasticorum iam actio externa non auget demeritum vel meritum affectus interni: sed affectus internus occidendi Christum non auget in ratione demeriti ex eo, quod ipsum subsequatur occisio externa Christi. Ergo affectus internus occidendi Christum non est infinitus in ratione malitiae, offensae et demeriti; quia non importat mortem Christi et Deicidium ut formam malitiae, offensae et demeriti, sed ut obiectum, seu tantum specificantem extrinsece: sed affectus internus occidendi Christum non evadit infinitus in ratione malitiae, offensae, et demeriti ex eo, quod ipsum subsequatur occisio externa Christi.

~~Consect~~ Ex quibus omnibus Infer-
tur decisio ~~q~~ 1 diff.is initio huius diff.is posita, vlt. n
ee necessariam Dei Incarnationem ad redimendum
genus humanum propter infinitatem peccati morta-
lis in rone malitiae .l. offensae, vel demeriti poenarum.

~~Diff. 4~~

~~Sec. 10~~
~~An si malitia peccati~~

Sec. 10

An si peccatum foret infinitus, eet necessaria Incarnatio Dei ad redimendum genus humanum?

Docuimus peccatum n ee infinitus in rone malitiae, neque in rone offensae, neque in rone demeriti poenarum: unde manifeste colligitur resolutio q.ae initio huius diff.is posita; nempe quod n sit ~~aliquando~~ ~~necessaria~~ necessaria Dei Incarnatio ad redimendum genus humanum propter infinitatem peccati mortalis in rone malitiae, .l. offensae, vel demeriti poenarum. Et ut ~~[illegible]~~ [illegible] constet, an adversarij consequentia procedant, examinandum breviter e: an bene inferat necessitas Incarnationis ex infinitate peccati

Sit 6.a nostra conclusio. Ex infinitate peccati n infertur necessitas Incarnationis ad satisfaciendum Deo pro peccato. Pro 1.o conclusionem. Plura inveniunt infinita superabilia à finitis alterius lineae: ergo posse loquendo et n̄ fas, lt peccatum sit infinitus, et finita quaevis humana satisfactio, posse illud ee superabile ab humana satisfactionem; ac proinde ad satisfaciendum pro eo n erit necessaria infinita Christi satisfactio.

Sec. 10

An si peccatum foret infinitum esset necessaria Dei incarnatio ad redimendum genus humanum?

Cum docuerimus peccatum non esse infinitum in ratione malitiae, neque in ratione offensae, neque in ratione demeriti, manifeste colligitur vera resolutio quaestionis positae initio huius difficultatis, nempe, quod non fuit necessaria Dei incarnatio ad redimendum genus humanum propter infinitatem peccati mortalis in ratione malitiae, vel offensae, vel meriti poenarum aeternarum, ut perspicue [illegible] adversarii censentur; examinandum breviter est an bene inferat ex infinitate peccati necessitatem incarnationis ad redimendum genus humanum.

Sit 6a vera conclusio. Ex infinitate peccati non infertur necessitas incarnationis ad satisfaciendum Deo pro peccato mortali. Probatur 1o. Nam infinita unius lineae inveniuntur superabilia a finitis alterius lineae; ergo licet peccatum sit infinitum, et finita quaevis humana satisfactio, non infertur proprie loquendo, seu non formaliter, quod illud non sit superabile ab ista. 2o non infertur, quod sit necessaria infinita [illegible] satisfactio ad satisfaciendum pro peccato mortali. Probatur, in qua est difficultas, probat 2a quantitas et qualitas infinitatis [illegible] et contritio infinita [illegible] a Dei infinita intensiva ipsius Dei superanti quoad perfectionem et infinitus peccatorum venialium numerus [illegible] peccatum veniale infinite intensum superatur a gratia et amicitia Dei finita, immo et quodvis veniale foret in sua [illegible] moralitate infinitum [illegible] [illegible] [illegible] finitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatorum venialium non satisfaceret, nam cum sit sufficiens ad delendum veniale finitum [illegible], est sufficiens [illegible] ad delendum etiamsi infinite intra ipsam speciem [illegible]

Resp.a cum 2.a vero opinione sit naturalis actus intrinsecè supernaturalis ad merendum donum supernaturale, magis meritorius erit actus Christi licet non intrinsece supernaturalis, cum actus naturalis Christi infinitus in genere meriti naturalis; sequi[tur] maius estimationis esse meritum infinitum naturale, quam finitum supernaturale. sicut etiam meritum de congruo infinitum superat a finito merito de condigno: etiamsi utrumque supernaturale sit: quia plura infinita unius lineae inveniuntur superabilia a finitis alterius lineae.

Dices 2.o. Vere omnes infinitatis peccati assertores docent malitiam peccati esse finitam, et ex illa resultare offensam infinitam inde sic arguo: ~~...~~ satisfactio finitae; sufficit a peccato ~~...~~ cuius malitia sit finita, etiamsi ex illa resultat offensa infinita; ideo de malitia peccati mortalis est finita, et offensa, quae ex illa resultat sit infinita: ergo etc. Resp. negando maiorem quia malitia finita bonitate finita sanctificantis gratiae ~~...~~, contritionis Christi non nullo; compensat et delet, sed ubi compensat, et delet malitia, tollit offensam; nam sublato substracto seu fundamento offensae, etiamsi sit infinita offensam cadere necesse est: etc. Et 2.o quia meritum infinitum Christi fundatum in actu finito de bono potest a Christo impetrari per actum naturalis finitum; v.g. acceptatio mortis per recusationem mortis. 3.o Subjectum quae perfectior est accidentibus per accidens destruit; quoque ~~...~~ ipsius causa, a quibus dependet, per naturae destruunt: quia actus finitus charitatis erga Deum, cuius bonitas mane ... saltem tanta, quae est malitia bonitatis ~~...~~ infinitae potest tamen delere; immediate offensam infinitam ~~...~~ Dices 3.o Etiamsi offensa actualis infinita sit, ipsa vero habitualis finita est: ergo offensa finita per unam satisfactionem compensabilis est. Resp. neg. quia peccati habitualis s.e actualem offensam importat divinam indignationem, eiusque effectus sive poenas: in quibus nihil invenitur infinitum, quod etiam non reperiat in divinis actibus et effectibus, ...

imo et bonitas esset minima posset, ut gratia sanctificans, quae minus sit, expellere tamen malitiam finitam.

ne.

sive operis resultantibus vel ex peccato mortali, etiam infinito, vel ex veniali; imo et ex non merito gloriae: tota .n. habitualitas peccati vel in dicta inimicitia vel in privatione gratiae, vel in aliquo alio finito ex variis diversimodi modis consistit. Quam .a. sic ostendo 1.° quia infinitum, quod durat ut finitum per aliquid finitum compensabile, sive auferibile est; siquidem solum ut finitus se exerat. 2.° quia peccatum mortale, ut infinitum, ideo tollit immediate per gratiam finitam; quod non tollit ut actuale; imo nec potest tolli; quia ex suppositione quod sit, non potest tolli in eo instanti, in quo est; neque in sequentibus potest tolli, quod fuerit: quia praeteritum ut tale non potest tolli; sed tollit ut habituale persistit sub qua ratione finitum est, et importat privationem gratiae.

Arguo 4.° Nostra voluntas sine gratia societatis actu finito valet impedire tam [illegible] infinitum Dei, quam ipsius possessionem infinitam; quia posset actum oppositum elicere, et per eum impedire [illegible] et definitionem ut transeas ad alterum actus. Ergo

Haec sufficiant ad ostendendum ex infinitate peccati non inferri necessitatem Incarnationis Dei ad satisfaciendum pro peccato mortali; praesertim cum de hoc disputatione proxime sequenti iterum nobis loquendum sit.

Disputatio 4.a

An Dei Incarnatio fuerit absolute necessaria ad satisfaciendum Deo condigne pro peccato mortali.

~~Haec disputatio etiam sub aliis terminis solet proponi nempe~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
~~Haec disputatio etiam sub aliis terminis solet proponi nempe~~

Sectio 1.a

Status quaestionis

Haec disputatio etiam sub aliis terminis solet proponi: nempe

An purus homo, qui Deus non sit, possit ad aequalitatem satisfacere pro peccato mortali? et an sit impotens ad eam satisfactionem praestandam pro suo vel alieno peccato mortali, ut necessarium fuerit Deum incarnari ad exhibendam Deo condignam satisfactionem pro hominum peccatis. Et ut quaestione in re satis difficili procedamus, nonnulla praemittenda sunt.

1.o praemitto nos hic non loqui de homine puro, hoc est, de homine in puris naturalibus constituto et omni gratia et auxilio denudato; sed de homine puro, hoc est, de homine non Deo. Praemitto 2.o nos non agere de satisfactione rigorosa, quae observet omnes leges stricte et rigorosae iustitiae, sive de satisfactione pro re domino ablata ad iustitiam; infra namque dicemus ex professo de peccatis an peccatum sit stricta iniuria, sive iniuria ad Deum; et an pro eo possit dari rigorosa satisfactio: sed agere de satisfactione pro offensa; quae satisfactio ita cedens in offensi obsequium et honorem, ut prudenti iudicio illam aequivalere, ac ventam illam superare. Unde quoties aequalis satisfactio offensi offertur, tenetur offensus placari, et aversionem, et indignationem deponere, licet teneatur admittere offendentem in suam amicitiam.

Praemitto 3.o satisfactionem à merito multum differre: nam satisfactio per se respicit offensam; et debitum in satisfaciente supponit: meritum vero abstrahit ab offensa; et in merente non supponit debitum, sed potius obligat praemiantem, et in illo supponit debitum. Praeterea satisfactio dicit aequalitatem cum offensa, meritum vero proportionem cum praemio iuxta ea, quae insinuari diximus proxime praecedenti sect. 9 § dices 2.o peccatum. Nam v.g. actus amo

ris

nis Dei in via non est equalis valoris cum clara Dei visione: nam hec tam in dignitate physica, quam in morali estimatione magis perfecta est, quam ille: non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam: dixit Apostolus ad Rom. c. 8. quia neque in ratione excellentia, neque in duratione, neque in alijs intercedit equalitas inter momentaneas huius vite passiones, et eternam gloriam, esto, sit perfecta comparatio: nam iste actus à filio Dei adoptiuo elicitus gaudenter censet dignus illo eterno premio.

Quibus premissis, iam patet sensus in quo rogamus, an purus homo, qui non sit Deus, possit ad equalitatem Deo satisfacere pro peccato mortali suo vel alieno? que quidem difficultas plures continet, et ideo de illis seorsim agemus.

Sec. 2.

An purus homo possit pro suo peccato mortali ad equalitatem Deo satisfacere.

Affirmant Alex. 3. p. q. 1. memb. 5. art. 2. cong. Scotus in 3. dist. 19. et 20. et in 4. dist. 15. q. 1. art. 16 quantum ad ista, cui subscribit tota eius schola: et Paludanus in 3. dist. 20 q. 1. etiam refert Cajet. 3. p. q. 1. art. 2. § ad alterum. Negant a contra Theologi cum D. Tho. 3. p. q. 1. art. 2. ad 2.: accedunt Eximius D.r, D.r Vasq. et fere omnes nostri scholastici DD.

Sit nostra conclusio. Purus homo, seu quecumque alia pura creatura non potest pro suo peccato mortali condignam et equalem satisfactionem Deo exhibere. Hanc conclusionem, quam fere omnes approbant, varie probant DD.

Esse carendi Di auxilio, quoad Deum possent convertere, et actum contritionis elicere: additque nos per peccata actualia, sive personalia idem debitum habere. Unde sic arguit. Illa satisfactio non est perfecta et aequalis, quae non compensat totum debitum, sed unam duntaxat partem, alia debiti parte gratis condonata: sed satisfactio quam purus homo potest exhibere pro suo peccato mortali est huiusmodi: nam ad satisfaciendum ut unusquisque nostrum pro actum contritionis debet nobis gratis donari auxilium gratiae, quod nos peccati perdidimus, debitumque parimus, carendi Di auxilio gratiae gratis condonari: ergo satisfactio, quam purus homo pro proprio peccato mortali non est perfecta et aequalis.

Ponet hanc idem impugnat ibi sa n.o 3o ex eo, quod illud debitum carendi auxilio, quod est partum contritionis, non sit culpa, sed poena; et hic non disputet: an purus homo possit ad aequalitatem satisfacere pro poenis, quas meret propter peccatum, sed an possit satisfacere pro culpa et offensa, rationem cuius debentur poenae. Imitatur Ponet P. Card. de Lugo, qui ita arguit contra P.m Vasq. Carere auxilio quae est poena debita peccato: ergo condonato hoc debito, adhuc manet tota culpa, quae sita est in ratione maculae et offensae: ergo si contritio est satisfactio pro toto illo, quod remanet, exhibito gratis ex misericordia condito a Deo auxilio, purus homo pro contritionem potest ad aequalitatem satisfacere pro sua culpa mortali; quod est absurdum et contra doctrinam Sanctorum Patrum.

Sec. 3a

Mens P. Vasq. vindicatur a calumniis

Ex nostro P. acutissimum Vasq. affectu decreverimus eius sententiam a calumniis, quas illi imponunt Ab., liberare. Indicatque disputatione 2. c. 1. et 6 ait ~~[illegible]~~

actum contritionis et charitatis perfectae esse nam supra habitualem sive permanentem tam sanctificantem; quae supponunt integre, infert posse peccatum Deum per actum contritionis et charitatis perfectae pro suo peccato mortali perfecte et adaequate satisfacere, et non integre et omnino perfecte; quia ad [illegible] [illegible]; quod Deus gratis illi condonet debitum, quod per peccatum contraxit, carendi omni auxilio gratiae requisito ad contritionem et satisfactionem.

Dico 3.º si supponat, iuxta sanctorum doctorum, actus contritionis et charitatis perfectae esse tam supra habitualem sive permanentem sanctificantem, posse peccatorem Deum pro suo peccato mortali adaequate et perfecte satisfacere, et non adeo perfecte et integre, ut non egeat liberali remissione debiti carendi auxiliis supernaturalibus gratiae. Probatur: quia illa est integre perfecta et adaequata satisfactio, quae est sufficiens ut culpa deleat, et Deus offensus placet; sed actus contritionis sive perfectae charitatis [illegible] et iustificativus, praecedente dumtaxat divina remissione debiti carendi auxiliis requisitis ad ipsam contritionem, est sufficiens, ut culpa deleat, et Deus offensus placet: ergo adaequata et perfecta satisfactio, et non omnino perfecta et integra, quia debet antecedere liberalis Dei remissio debiti carendi auxiliis gratiae requisitis ad ipsam contritionem.

Unde colligo 1.º inanis conatu inferre Dominum Cardinalem de Lugo ex 3.º D. Vasquez contritionem esse satisfactionem pro toto illo, quod remanet, exhibito gratis et misericorditer a Deo auxilio; siquidem positive et expresse asserat D. Vasquez contritionem esse satisfactionem integram pro tota macula et rei

offen

offensi, et n. sit adeq.ta et perfecta satisfactio pro toto debito, quod p. peccatum contraximus. In hoc vero agendo nihil adjungi et ex SS. PP. doctrinam dimicari ita ostendo. Eam solam impotentiam ad satisfaciendum pro peccato mortali debemus admittere in puro hoe. xp.o s.to PP., quae reddat absolute necessariam personae d.ae satisfactionem; sed admissa p.dicta pot.a ad satisfaciendum pro peccato mortali, adhuc remanet in hoe puro impotentia ad satisfaciendum pro peccato mortali, quae reddat [illegible] necessariam personae d.ae satisfactionem [illegible] admissa p.dicta pot.a ad satisfaciendum pro peccato mortali, adhuc admittimus eam impotentiam ad satisfaciendum pro peccato mortali, quam debemus in puro homine admittere xp.o sanctos Patres. Pro minori p.bad. sic admissa p.dicta pot.a in puro hoe ad satisfaciendum pro peccato mortali, e necessaria Incarnatio personae d.ae satisfacientis et merentis p. opera, ne assumpsit remissionem debiti carendi oi auxilio gr.ae, vi cuius debiti e impossibilis absolute p.nce satisfactio: ergo etc.

Probat exemplis. Ho, sicut post peccatum habet impotentiam satisfaciendi, ita habet impotentiam ad agendum aliquid supernale; et ita caecus habet post caecitatem impotentiam ad videndum; et tamen, semel acquisita a Deo misericordi auxilio gratiae supernali, iam potest agere supernalia: et supposita miraculosa et liberalitate oculorum restitutione potest videre: ergo et post peccatum habeat impotentiam ad satisfaciendum; recepto tamen liberalitate auxilio gr.ae, potest efficere opus satisfactorium.

Dices. Christus perfecte satisfecit pro toto peccato mortali; et tamen liberalitate

ac

accepit à Deo vires et auxilia ad satisfaciendum, siquidem ut à Deo gratiose et liberalitate volente in carnem ad remedium generis humani: Et juxta Sco oio gratiose accipiat a Deo auxilia grae indebita quibus redditur potens ad contritionem, quae est perfecta satisfactio, erit, sicut Xpus, absolute potens ad exhibendam perfectam et aequalem satisfactionem pro peccato mortali.

Huic argumento occurrit Pr. Vasq. distinguendo minorem: et tu liberalitate accepit per gratiam non remissivam alicuius partis integralis peccati: concedo; per gratiam remissivam alicuius [illegible] partis integralis peccati: nego minorem et [illegible]. Quae distinctionem inter Dei virilem, seu Xpi et puri hominis satisfactionem manifestum est. Etenim Pr. Vasq. non docet satisfactionem puri hominis esse absolute insufficientem, quia est ex gratia Dei, atqui ante satisfactionem à pura creatura offerendam est varia aliqua Dei offensi condonatio liberalis remittens aliquam debiti partem.

Instabis: si liberalis remissio debiti carendi auxiliis grae ad contritionem, redderet minus perfectam puri hominis satisfactionem, etiam satisfactio Xpi pro nostris peccatis non foret oio perfecta, siquidem ante ad eius satisfactionem processit Dei liberalis condonatio debiti quod per culpam contraximus, carendi Christo Redemptore.

Pr. Meracius fidus Patris Vasquez discipulus Sic. disp. 3. et 4. ret. Deo suo peccato non meruisse carentiam carum Redemptoris: negatio .n. unionis hypostat. et facta in natura innocente non est propria debita nostro peccato: qua unione semel producta, satisfecit vg. Deo Deus, qui pos-

sit

Colligo 2º immerito nume-
rari a Sonet int[er] p[oe]nas peccati debitum carendi
auxilio, quod est principium contritionis: nam cum illud
debitum nihil aliud sit, quam dignitas illo ca-
rendi, sive indignitas illud habendi, formaliter in ip-
sa peccati macula et reatu offensae consistit et perse-
verat; et eatenus dicitur remitti, quatenus auxilium, quo
ratione huius debiti carere debebat peccator, ei gratis
tribuit. Unde licet Deus non haberet ius ad pu-
niendum peccatum, adhuc ratione offensae Dei, quae
est in peccato, haberet ius ad denegandum illud
auxilium: sicut homo publica authoritate desti-
tutus, non habet ius ad puniendum, nec potest punire
suum offensorem; et tamen habet ius ad deneganda
beneficia specialia, quae amicitiam sapiunt,
suo offensori: ergo debitum carendi auxilij, sive
beneficij specialis ab offenso accipiendi, quod re-
sultat in persona offendente, non tam ad poe-
nas, quam ad ipsam rem offensae pertinet.

Quapropter fateor Deum ut
iudicem et legislatorem habere ius puniendi pec-
catorem etiam privatione auxilij requisiti ad contri-
tionem; operam si per impossibile non esset legislator,
vel non posset, vel ex majoris non vellet hoc debito [suo se praecedente]
hominem peccantem punire; adhuc ut offensus habere
ius ad denegandum illud auxilium: quia offensa tri-
buit personae offensae ius ad aversionem positi-
vam: ergo a fortiori ad aversionem negativam,
sive ad voluntatem non tribuendi offendenti bonum,
quod bonum illius est: nam sicut offensa est ratio formalis
ta aversionis positivae et inimicitiae, ita est ratio formali-
lis aversionis et inimicitiae negativae, quae consi-
stit in eo, quod non tribuat offendenti bonum, quod bo-
num illius est; ideo requirit hic 19: [illegible] velle

gratis aggravet alicui bonis, quae bonis illius est initiative amicitia et bene volentia, et conversio ad eum, cui confert beneficium. Unde licet omnis pena peccati à Deo remittatur, dum modo non condonet culpa, permanet debitum carendi omni auxilio: nam tunc Deus cederet iuri, quod habet ut iudex et legislator, non vero iuri, quod habet ut offensus.

Colligo 3.º in sententia communi Thomistarum de contritione cum gratia sanctificante, etiam posse purum hominem adaequate modo explicato pro suo peccato satisfacere. Docent fere omnes Thomistae, peccatorem non alitèr per contritionem ad Deum converti, et reparare amicitiam cum Deo, nisi per eam contritio, quae disponit ad gratiam iustificantem, provenit efficienter ab illa eadem gratia, ad quam disponit: et ut hoc, quae videntur repugnantia, componant, adducunt in gratia duo munera distinguenda esse, ut auxiliantis et sanctificantis: et ulterius ostendunt, quod ut auxiliantem esse priùs in genere effectivo contritionis: et ut sanctificantem esse tamen, ad quem ista contritio disponit. Haec sententia, de qua modo non curo sententiam, semel admissa, infert posse purum hominem adaequate, licet non perfectissime, pro sua offensa satisfacere.

Ratio hoc assumptum est, quia ille, qui potest elicere actum sufficientem ad restaurandam amicitiam Dei, quam per peccatum amisit, potest satisfacere pro suo peccato; sed peccator iuxta dictam Thomistarum, semel habita à Deo liberali remissione debiti carendi gratia habituali et auxiliante, potest elicere actum nempe contritionem sufficientem ad restaurandam amicitiam Dei, immo specialiter cum illa omnino ergo semel habita à Deo liberali remissione carendi

gratia

sit condignam satisfactionem exhibere. unde so-
luta manet 2.a obiectio, quam post alios in medio
posuit ibi 5.a Gonet cum P. Vazquez

gra ut auxiliante, posse satisfacere, et si oio perfecte pro suo peccato mortali.

Ideo si nulli Theol. distinguentes in peccato rationem culpae et malitiae à ratione offensae: admittentes purum hominem per actus contritionis delere culpam; et insuper posse pro sua culpa satisfacere; qa dum elicit actum contritionis, ponit oppositam bonitatem in condignitatem perfectis malitia peccati; si vero posse satisfacere pro offensa; qa haec tunc per gratiam ut sanctificantem, seu per complacentiam in gra ut sanctificante gratis est remissa à Deo.

Primam pro otium diceret haec oia impugnare: tueritur si nulla attingam. 1º ea distio offensae à malitia seu culpa impercepitibilis é, ut dixi diffe. pro rime anti. 2º qr actus contritionis essentialiter é connexus cum gra habituali ut iustificante, ergo cum tali, ad quem dispoinit: qo si purus, qui adiutus gra habituali ut auxiliante posse libere elicere contritionem, posse etiam libere ponere actum essentialiter connexum cum sua iustificatione et amicitia Dei; ac proinde posse ponere actus, quo infallibiliter reparet amicitiam cum Deo; sed ubi datur amicitia cum Deo nulla offensa gravis ratione Dei remanet: qo vel Theol. debent recedere in puro hoc positionem ad satisfacis inducti in infinito pro sua offensa, et illam doctrinam S. Vasq., quam à Deo acceptare impugnant, amplecti; vel illos dantes sive munera gratiae auxiliantis et iustificantis, sive ut alii loquuntur, gratiae secundum gradum genericum et specificum, seu gratiae in bicis, sive ut infusae à Deo, et in facto ee, seu ut acceptae à crea repudiare.

Adde illud ee discrimen inter

Theol.

Atq. et P.m vasq. q. iste doceat attritionem esse satisfactionem, de facto v.o n. esse actualiter satisfactionem delentem maculam peccati; q.a cum de facto attritio preveniat gratiam ut sanctificantem, invenit satisfactionem iam à remissione factam per gratiam iustificantem priorem in genere causæ efficientis ipsa attritione, posteriorem tn. ipsa in genere causæ materialis, sive per modum dispositionis. Quomodo a. sibi cohæreant hæc posterioritas et prioritas gratiæ ad attritionem, res est intellectu difficilis et in suo loco examinanda. Addit iste Author ibi § n.o 60: attritionem aliquo modo posse dici satisfactionem sequentibus: nihilominus ego non dubito attritionem neq., quæ in ordine efficientiæ posterior est infusione gratiæ habitualis, dicendam esse satisfactionem peccato n.ro: neque enim videtur id de ratione satisfactionis, ut virtute illius debitum remittatur, siquidem post debiti remissionem exhiberi potest, et etiam in debitis pecuniarijs auiro. Dicitur a. satisfactio, q.a ex parte eius, qui illam exhibet, satis videt factum pro illo debito: q. lt per gratiam habitualem prius natura intelligat remissa macula culpæ, et offensa; nihilominus attritio, quæ ord.e nat. sequitur infusionem gratiæ habitualis, dicenda est satisfactio q.a eo, quem poenitet peccasse, satis videt fecisse, et remittat sibi peccatum et offensa. En quo modo qua rone attritio possit dici satisfactio x.a P.m vasq. lt actu n. deleat maculam peccati, et offensam.

Atq. v.o tribuunt attritioni integram formam satisfactivam; nam docent gratiam prius ut auxiliantem præcedere attritionem; et attritionem rone suæ bonitatis et honestatis esse talis gratiæ, ut pote auxiliantis, et simul infallibilem dispositionem ad gratiam

Sa

Atq. et P.m vasq. quod iste tt videat docere n.o 60 attritionem ~~esse satisfactionem~~ posse esse .l. aliqua rone ~~[illegible]~~ dici satisfactionem sequentibus.

lt ingm sequentibus videat docere attritionem ~~esse satisfactionem~~ posse esse .l. aliqua rone dici satisfactionem; Attrs aliqs de negat attritionem esse in actu propriam actualiter satisfactionem

habitualem: unde infert inesse attritioni vim integram satisfaciendi et simul inferat non inesse attritioni eam virtutem habitualis gratiae, quae procedit ut pacisce auxiliatrix ad attritionem, cum sit radix et infallibilis donum supernaturalium, etiam liberi esse, vera iustificatio veraque remissio culpae et offensae.

c. 4.a

~~Opinione P. Valq. excludit attritione sola~~ excludit sententia Patris Valq.

Ita tam

~~Oh ha~~ Doctrina Patris Vazquez quam ingeniosissime ~~lo quam ex ... probat ... opponimus ad oppositum~~ et contraria, mihi ~~et ... doctrinam ... ~~, displicet 1.o, quod tribuit attritioni vim formaliter sanctificatricem; quod esse falsum ex materia de gratia iustificante ita ostendo. Nam saepe in Sacra Scriptura proponitur remissio peccati et iustificatio tamquam novum beneficium a Deo misericorditer refusum post attritionem: ergo attritio non est per ipsam formaliter et efficaciter sanctificans et satisfaciens. Consequentia patet ex Isaia c. 55. Derelinquat impius viam suam, et vir iniquus cogitationem suam, et revertatur ad Dominum, et miserebitur eius, quoniam multus est ad dignoscendum et ex David Ps. 50: cor contritum et humiliatum Deus non despicies, ubi commendat Deum misericordiam erga, quod non despiciet contritum, quod posset despicere. Consonant plures Patres videndi apud P.m Suarez lib. 7 de Gratia c. 8 et Sic disp. 4 sec. 8. etc.

Probatur 2.o quia in Conc. Trid. sess. 6 c. 7 et sess. 14 c. 4. dicitur attritio, dispositio et praeparatio et impetratio iustificationis; sed dispositio, praeparatio, et impetratio nequit esse ea forma, seu perfectio, ad quam est dispositio, praeparatio, et impetratio: ergo attritio non est forma, seu perfectio formaliter iustificans, ac proinde non est per se et formaliter satisfactio.

Colligo 4.o nullo iure P.m Arriagam impugnare disp. 4. sec. 2. sententiam P. Vasq. ex eo, quod videatur afferere gratiam habitualem cadere sub meritum attritionis: nam perpetuo oppositum docet c. 6. n.o 59 quare, ait, si contritio ex se efficienter procederet infusionem gratiae, non solum satisfaceret pro macula peccati condigne, sed etiam condigne mereretur gratiae habitualis infusionem, at vero cum ostenderimus non debere efficienter procedere infusionem esse gratiae habitualis infusionem, deinde tamen attritionis, et consequenter diximus pro attritione non mereri nos iustificationem gratiae; ideo in nostra sententia difficilius videtur explicatu, quo pacto per attritionem satisfaciamus

2.º displicet, q.a supponit satisfacti-
onem ēē tantam in roe obsequij et satisfactionis,
q.ta ēē offensa peccati: cuius doctrinę falsitas infra mon-
strabit.

Sec. 9a

Excluditur sententia P. Vasquez.

Haec doctrina, quam ingeniosissime excogitavit P. Vasquez duo continet: 1m purum hominem non posse adequate et omnino perfecte satisfacere pro suo peccato mortali; quia praerequiritur liberalis remissio debiti faciendi omni auxilio; 2m posse per actum contritionis et caritatis perfectae pro suo peccato satisfacere adequate et perfecte, licet non integre et omnino perfecte.

1.a pars mihi difficilior quia non probat assumptum, nempe purum hominem non posse pro suo peccato mortali ad aequalitatem satisfacere ac proinde ad hunc effectum fuisse absolute necessariam Dei Incarnationem: quod ita suadeo. Purus homo potest de potentia absoluta adaequate satisfacere pro tota offensa et macula peccati mortalis; non vero pro debito carendi auxilio necessario ad retractationem; sed etiam potest pro debito carendi auxilio requisito ad retractationem: ergo purus homo potest satisfacere adaequate pro tota ~~offensa et macula~~ macula et offensa peccati mortalis etiam ut includente debitum carendi auxilio requisito ad retractationem. Probo minorem quia purus homo potest elicere retractationem, quae non supponat sibi remissum debitum carendi auxilio requisito ad retractationem; sed ea retractatio esset satisfactio pro tota macula et offensa peccati mortalis etiam ut includente debitum carendi auxilio requisito ad retractationem: ergo. Probo maiorem quia Deus potest conferre homini auxilium requisitum ad retractationem, non quia bonum illius est, sed ex complacentia in bonitate et meritis alterius; sed tunc retractatio ab ipso homine elicita non supponeret remissum fuisse illi debitum carendi auxilio requisito ad retractationem: nam cum ea donatio auxilii non sit re ipsa peccatoris, neque quia bonum illius est, non meritum illam Deus neque interpretative ad peccatorem, nec remittit ius ad aversionem et indignationem adaequate sumptam, quae ex peccato in Deo offenso contra hominem offendentem resultavit: ergo perseverante tota macula et tota offensa etiam ut includente debitum carendi auxilio requisito ad retractationem potest Deus tribuere auxilium requisitum ad retractationem; et vi huius auxilii potest peccator elicere retractationem

qua

qua Deo satisfaciat pro tota macula et offensa peccati m. etiam ut includente debitum carendi auxilio neces.° ad contritionem.

Resp. Deus posse conferre auxilium, quod pervidet congruum, peccatori, n. ex complacentia, et in bonum ipsius, sed ex animo manifestandi suam gloriam, vel ex alio motivo: nam peccatum posse ponere in peccatore debitum carendi auxilio ad contritionem, ut beneficio ipsius peccatoris l. ut ut istrato ex complacentia, et in bonum ipsius, n. v.° ponere in Deo obligationem, ut se privet dominio conferendi ea auxilia aliis de titulis; sed contritio elicita vi huius auxilii sic collati n. supponit remissum in peccatore debitum carendi auxilio requisito ad contritionem. ergo erit satisfactio pro tota macula et offensa peccati m. etiam ut includente debitum carendi auxilio neces.° ad contritionem.

Diffinet 2.° qua inde sequitur infert. S.° purus h.° [illegible] in quo nullum sit debitum carendi auxilio congruo, posse per dilectionem Dei super omnia [illegible] perfecte et ad [illegible] satisfacere pro peccato mortali alterius [illegible]: cuius opp.tum docet P. Vasquez p.e 4. c. 3. Sent adversarii neg. causam q. quia satisfactio, quae req.r vel ad merendum vel ad satisfaciendum de condigno, solum est premium merendi gratiam et gloriam personae, cui inhaeret, n. autem merendi alteri: quod manifeste constat ex eo, quod de facto unus h.° iustus n. possit mereri peccatori primam gratiam, nec alteri iusto remissionem peccati venialis seu gratiae augmentum.

Sed n. est. Ideo de facto primus

Sō iustus n̄ posē alteri etiam sancto promereri de condigno gratiam; q.ª cum melius sit illi unum gradus gratiæ sibi acquirere, quam alteri plures negotiari nequit Deus cum tanto merentis dispendio eius applicationem admittere, ut alteri gratia conferat; Dixi nō n̄ adē, si talis Sōpinus gauderet plenitudine gratiæ habitualis, quam Sēt. Christus, et simul visione clara Dei; siquidem ipse cum iam esset extra statum viæ et in termino positus, nullum gratiæ incrementum sibi posset mereri; quoquo modo aliis absq. ipsius detrimento mereri valeret.

Quarta etiam pars mihi displicet 1.º quia tribuit contritioni vim formaliter sanctificatricem: quod est falsum ex materia de gratia iustificante, ita ostendo: Nam sæpe in Sacra Scriptura proponitur remissio peccati et iustificatio tamquam novum beneficium a Deo misericorditer collatum post contritionem: ergo contritio n̄ ē per se ipsam formaliter et efficaciter sanctificans, et satisfaciens. Ans. constat tum ex Isaia c. 55 "Derelinquat impius viam suam, et vir iniquus cogitationes suas, et revertatur ad Deum, et miserebitur eius, quoniam multus ē ad ignoscendum." tum ex David ps. 50 "Cor contritum et humiliatum Deus n̄ despicies: Certe ē, ita misericors ē, ut n̄ despiciet cor contritum, quod posē despicere. Consonant plures s.ti Patres ui. dicti apud P.m Suarez lib. 7 de gratia c. 8.º et sic dispc. 4 sec. 8. et 9.

Probat. ex Conc. Trid. sess. 6 c. 7 et sess. 14 c. 4 contritio est vera dispositio, et præparatio, atque impetratio iustificationis: Sed dispositio, et præparatio, atque impetratio nequit esse ea forma seu perfectio, ad quam ē dispositio, et

praeparatio, atque impetratio: ergo contritio non est gratia, seu perfectio formaliter iustificans, ac proinde non est perfecte et formaliter satisfactio.

2.o displicet quod indicat contritionem esse tantam in ratione obsequii et satisfactionis, quanta est offensa peccati mortalis: quod esse falsum ex dicendis constabit.

Sec. 5.a

Solidior Conclusionis probatio.

Probo 1.o conclusionem. Nullum peccatoris opus potest esse satisfactio ad aequalitatem pro suo peccato, nisi ipsum vel liberum sit formalis sanctificatio; sed nullum peccatoris opus, neque ipsa contritio, est formalis sanctificatio: ergo nullum peccatoris opus, neque ipsa contritio potest esse satisfactio ad aequalitatem. Minor fere patet ex praecedenti probatione, quae remanet legitima est; et sola maior indiget probatione. Qui pro suo peccato aequalem exhibet satisfactionem, iam sit a Deo, iam intelligere, et ratione sui operis habet dignitatem, ut ametur a Deo, aut saltem habet dignitatem, ut odio non habeatur a Deo; ac proinde non est peccator, nec malus nec positive indignus divina amicitia: insuper facit satis, ut offensus non possit rationabiliter irasci: ac proinde post satisfactionem aequalem a peccatore oblatam non potest Deus simpliciter in illum irasci: ergo ipsa satisfactio ratione suae perfectionis est formaliter sanctificans.

Idem variis exemplis potest suaderi. 1.o Peccatum veniale ita extinguitur aequali satisfactione, ut hac oblata, non possit Deus maiorem satisfactionem petere: alioqui posset maiorem aeternam infernum poenam, nullumque discrimen esset inter peccatum veniale et mortale. 2.o ultra satisfactionem adaequatam nulla alia poena, nisi crudeliter, potest in-

fli

fligi. 3° satisfactio pœnarum si adæq.ta ē, pensi[illegible] debitum pœnarum extinguit. 4° solutio adæquata quæ in satisfactione adæq. includitur, si legitime obtulerit offerat creditori, extinguit ius petendi debitum et nequit rationabiliter repudiari: ergo qui offert satisfactionem ex se æqualem offensæ facit satis, ut offensus non possit amplius rationabiliter irasci.

Prob. 2a pro eamdem minorem. Actus, qui ex se dignus ē d.a amicitia, vel ē formaliter sanctitas, vel saltem eam supponit; nam vel cum ipsa vel cum eius effu. adæquate vult Dei amicitia adæquat: ergo etc. Pro. pbatur. cons.a actus, qui ex se, dignus ē maiori Dei amicitia, ceteris paribus vel ē maior sanctitas, vel maiorem sanctitatem supponit; sicut qui ē dignus infinita amicitia supponit infinitam sanctitatem, ut pt in Xpo Dno: imo satisfactio Xpi Dni, quæ peccatori extrinseca ē, eius affert sanctitatem: ergo etc.

Obo 1° cons.a x.a Aplus ad Rom. c. 3 hoes dicunt iustificati per fidem, et gratis per gratiam et cum Conc. Trid. sess. 6. c. 8. ideo hoes gratis iustificati dicunt, qt ea, quæ sunt ante ad iustificationem sive sit fides, sive contritio, sive quodcumque aliud opus non promerent de condigno ipsam gratiam iustificantem ergo nullum peccatoris opus, neque ipsa contritio meretur de condigno ad æqualitatem gratiam iustificantem; ac proinde neque ad æqualitatem satisfacit.

Dices 1° Aplus et Conc. loqui de iis, quæ prius tempore, non vero de iis, quæ prius natura præcedunt, ut præcedit contritio ad iustificationem. Contra 1° cons.a propositio ... ē universalis negativa: Ut: gratis a. iustificari ideo dicimur, quia nihil eorum quæ iustificationem præcedunt, sive fides, sive opera ...

ca-

cationis quam — meret: — loquitur de ojbus vere praece-
dentibus sive tempore, sive natura; imo praesentim de his, quae
praecedentia — quaecumque sit, et praecedentia
tamen non sufficiat et necessaria sit in fide et operibus
ad — iustificationem — 2° gratia. Re, quia non ex dono san-
cto reddit — est — in gratia est, iam non ex operi-
bus, alioquin — idem Apostolus inquit, gratia iam non est
gratia: — ut remissio peccati et iustificatio — in —
gratia, necesse est, ut non sit debita operibus ipsam gratiam
praecedentibus.

Dices 2° gloriam, et aug-
mentum gratiae ob merita iusto collatum dici etiam —
mari gratiam; et nihilo minus iustus per sua opera
meritoria de digno meret tam gloriam, quam
augmentum gratiae: — per contritionem mere-
ri de condigno remissionem peccati et iustificati-
onem, utraque potest dici vera gratia.

~~— gloria et aug~~
~~mentum gratiae — possint dici gratia, nihilo minus~~
~~nihilo minus absolute et simpliciter —~~

Ad iam — gloria et augmen-
tum gratiae tamen in radice sit gratia; siquidem absolute
et simpliciter dicuntur — ex iustitia et ex ope-
ribus; — remissio et iustificatio — in radice, sed
immediate et formaliter sit — ut constat ex Apostolo et
Concilio Tridentino, siquidem non dantur ex iustitia et operi-
bus, — nulla est paritas ex gloria et augmento gratiae
ad remissionem et iustificationem.

Dices 3° non posse me-
reri iustificationem, — posset — mereri remissionem
peccati, quod sine dubio minus donum est; — me-
ritum remissionis — satisfactio — pec-
cato remisso —

Ad iam — in alia —

possit dari remissio peccati absque infusione gratiae, in qua quidem non possunt separari; sed omnis remissio est simul iustificatio positiva, et mutatio de peccatore filio irae, in iustum, heredem, filiumque Dei quae quidem iustificatio omnibus ad finem supernaturalem elevatis est necessaria, ut omnibus modo compertum habet et docet Conc. Trid. Sess. 6 cap. 7: Hanc dispositionem ait, seu praeparationem (quae includit contritionem) iustificatio ipsa consequitur, quae non est sola peccatorum remissio, sed et sanctificatio, et renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiae et donorum: unde homo ex iniusto fit iustus, et ex inimico amicus, ut sit heres secundum spem vitae aeternae.

Ex quibus sane efformo rationem ad probandam impotentiam puri hominis, ut pro suo peccato mortali satisfaciat. quia actus contritionis, qui posset esse perfecta satisfactio pro peccato mortali, sive procedat a gratia habituali, sive non procedat, est insufficiens ad aequalem satisfactionem: ergo purus homo non potest exhibere aequalem satisfactionem pro suo peccato mortali. Antecedens patet. nam si contritio procedat a gratia habituali, utiam iustificante, ut docent Patres Vasq. et alii, supponit iam remissionem peccati gratis concessam; ac proinde iam ipsa non est satisfactio: at vero si procedat ab ipsa, non ut iustificante, et gratum faciente, sed ut pure auxiliante, ut tradunt Thomistae; procedit a persona non grata Deo; ac proinde non potest esse condigna satisfactio: non enim est condigna satisfactio quae est ingrata non est, et quae non est a persona grata condigna esse ingrata esse nequit, et potest iure despici. Et tandem

si dari

si 2traitio nulla rōe à gra habituali procedat, ut nos cum coi s.ª iudicamus, ñ provenit à persona gratae; imo provenit à persona ñ grata, et ñ digna: 9º quocumque mō 2sideret, ē insufficiens satisfactio pro peccato mortali. Et denique haec 1ª nra 2clusio ijs, quibus 2ªm 2clusionem probabimus, satis superque munietur.

Sec 6ª

An pura crea possit ad equalitatem satisfacere pro alieno peccato?

Non nulli sunt, qui doceant potuisse aliquam puram cream innocentem et iustam vg. hōem vel Angelum plene satisfacere pro genere humano; ac proinde eo de titulo ñ fuisse ñariam Dei Incarnationem. Ita Alexander, Paludanus, Argentinas et alij, quos refert Pª Amicus dispe 5. sec. 7. qui tradunt 2traitionem perfectam eē satisfactionem 2dignam pro peccato mortali: 2sentit Scotus vbi s.ª, qui xª ipsius praiae infert 2traitionem posse eē 2dignam satisfactionem ex acceptatione Dei. Idem iudicat Pª Corinck loqdo de pura crea infinite sancta coinfinitè operante dispé 3. dubio 7. Cois vº theologorum s.ª negat possibilitatem huiusmōi satisfactionis.

Sit 2ª nra 2clusio. Nulla pura crea quantumcumque gra exornata poté ad equalitatem satisfacere pro peccato mortali alieno. Plures sane 2clusionem probant multis Scrip.e et Sanctorum Patrum testimonijs; ego a. illis supersedeo; qª nullius verba sunt adeo clara, ut ñ possint aliqua interpretatione eludi. Quapropter eam suadeo rōe celebri ex Eximio Doctore hic dispe 4 sec. 7. desumptam; quae varijs agitata impugnationibus

nunquam mutavit.

Satisfactio offensae gravis nequit esse aequalis, nisi detur proportio personae satisfacientis cum persona offensa, cui redditur satisfactio; sed pura creatura quamdiumcumque gratia exornata nullam dicit proportionem cum Deo graviter offenso: ergo nullius purae creaturae quamdiumcumque gratia ornatae satisfactio aequalis potest esse aequalis. Consequentia legitima est; minor est certa: nam quaevis pura creatura quamdiumcumque ornata gratiis et donis supernaturalibus coram Deo, quasi nihil est, ut Scriptura clamat. Maior vero ita ostenditur. Nam si persona satisfaciens sit adeo vilis, ut inter ipsam et personam offensam nulla detur proportio; quia persona satisfaciens quasi nihil reputatur, eius satisfactio, quasi nihil reputabitur coram persona offensa: nam quo nobilior est persona offensa, et quo vilior persona satisfaciens eo minor est satisfactio in esse satisfactionis: ac proinde si persona offensa sit infinita, satisfaciens vero ita vilis, ut infinite superet à persona offensa, et quasi nihil coram eis reputet, satisfactio ita minuetur in esse satisfactionis, ut levis, exigua, et quasi nihil iure reputabitur: ergo satisfactio offensae gravis nequit esse aequalis, nisi detur proportio personae satisfacientis cum persona offensa; ac proinde satisfactio creaturae vilissimae nullam dicentis proportionem cum Deo offenso nequit aequalis pro offensa gravi contra Deum.

Confirmo et explico. Offensa gravis ex duplici capite, magnitudinem acquirit nempe ex vilitate personae offendentis: et ex maiestate personae offensae: et est contra satisfactio etiam ex duplici capite decrescit nempe vilitate personae satisfa-

fa

facientis et ex maiestate personae, cui exhibetur satisfactio: quod variis humanis exemplis manifestum fit; illudque suadet Aristoteles Ethic. c. 5. Si is, qui magistratum gerit, alium percutit, non est repercutiendus: at si quis Magistratum percusserit, non solum repercutiendus est, sed et ~~supplicio~~ supplicio afficiendus. En docet Philosophus iniuriam civis in Magistratum esse multo graviorem iniuria Magistratus in civem: et e contra satisfactionem civis ad Magistratum esse multo minorem satisfactione Magistratus ad civem: ergo offensa gravis contra Deum, ut sit simpliciter finita, ex duplici capite acquirit infinitudinem secundum quid, nempe ex vilitate creaturae offendentis, et ex maiestate Dei offensi: et e contra satisfactio quaecumque illa sit a pura creatura exhibita duplicem habet oppositam quasi minoritatis infinitudinem secundum quid, nempe ex vilitate personae satisfacientis, et ex maiestate Dei, cui redditur satisfactio

Ergo si decrescit satisfactio purae creaturae ex eo duplici capite, ex quo augetur offensa contra Deum, in eo ordine superioritatis collocatur offensa contra Deum ad quem nulla purae creaturae satisfactio posse accedere: et e contra satisfactio quaevis purae creaturae in eo inferioritatis ordine collocatur, ad quem nulla gravis offensa contra Deum posse descendere. Nam si peccatum mortale quod est offensa vilis creaturae contra Deum infinitus gravissima offensa est; quodvis opus bonum creaturae, quod est satisfactio purae creaturae ad Creatorem infinitum, semper erit exigua satisfactio huic offensae gravis contra Deum. Etenim si distantia inter Regem et plebeium facit, ut percussio Regis ~~magna~~ maioris habeat, quam supplicium plebei

nonnisi distantia infinita Dei à pura crea, quae ex-
cedit infinite distantiam Regis a plebeio, in ea ani
aet offensa gravis ad Deum superet obsequia cujusvis
crea: et lo plebeius possit illustribus obsequiis tandem
aliqdo reparare offensam in Regem commissam,
nō poterit pura crea etiāsi eximiis ornata
sit donis satisfacere ad aequalitatem pro offensa gra-
vi in Deum irrogata: rōe, q̄a infinite maior ē distia
Dei a crea, qm distia Regis a plebeio, sit plebeiq. mul-
tiplicatis obsequiis possit satisfacere pro offensa Regi
irrogata, nō potē pura crea Deo plene satisfa-
cere pro offensa gravi, etiāsi multiplicent obse-
quia; q̄a cujusvis crea obsequia etiāsi sint exi-
mia, semper levia sunt aū Dei offensiqz vilita-
tem satisfacientis, et infinitaq maiestatem Dei,
cui satisfaciendum ē: et ēa peccatum morta-
le si sit infinitum in rōe offensae adeo crescit ex
vilitate offendentis, et maiestate personae offensae
et sufficiens sit ad solvendam amicitiam et indu-
cendam aeternam capitalemq inimicitiam

Pbatur 2.o Gravitas offensae
sicque desumit ex iure, quo offensus resistit offensae
quod ius fundat in vera dignitate personae offensae;
ac proinde sumit et crescit offensa ex vera digni-
tate personae offensae: è ēa v.o satisfactionis valor
desumit ex iure, quo satisfaciens petit [illegible] of-
fensum placari; quod ius fundat in dignitate
satisfacientis, qua repulsae opponit, et petit accep-
tationem satisfactionis: ergo si dignitas satisfaci-
entis nō sit aequalis dignitati personae offensae,
nec iura possunt aequalia eē, nec valor satisfacti-
onis potē aequari cum gravitate offensae

Pbo 2.o à posteriori. Pec-
catum mortale ē arithmetice aequale pecc[illegible] q

terns

stram damni et sup; sd actiones pnales, etiam ut per
gram dignificatae n sunt simpliciter aequales gloriae,
ut gratiae: quia peccatum mortale in rone offensae
e in ordine superiori ad oe opus bonum pure ex se, in
rone satisfactionis et meriti. Mai. ab omnibus ad-
mittitur: min. vero facile suadetur 1o quia opera pura
ex se etiam ut dignificata per gram. levia reputan-
tur propter vilitatem obsequentis et infinitam
Dei maiestatem, iuxta Apostolum 2. ad Cor. c. 4. v. dice-
bamus supra. quod in praesenti est momentaneum et leve tribulationis nostrae, supra modum in sublimitate aeternum gloriae pondus operatur in nobis; gloria vero ve-
derna e praemium maximum, quod Deus potest
conferre ex se; sd quod e leve obsequium nunc
Dei nequit ee aequale praemio, quod maxi-
mum e nunc obsequentis: ergo.

2o quia si essent aequalia, prae-
cise essent aequalia, ut dignificata per gram; sd ut
dignificata per gram n sunt aequalia: ergo mai.
e doctrina adversariorum; min. suadetur quia gra
ut dignificativa operum, aeque tribuat valorem
meritorium, ac valorem satisfactorium:
ut constat ex operibus Christi Dni, quae ab infinita
sanctitate dignificata aeque evadunt infinita
quoad valorem meritorium, ac quoad va-
lorem satisfactorium; sd opera pura ex se ut
dignificata per gram n sunt quoad valorem
satisfactorium simpliciter aequalia poenae aeternae damni
et sup. ergo quoad valorem meritorium n sunt
simpliciter aequalia gloriae ut gratiae. Pbo. min.
quia alioquin quodlibet opus poenale ut digni-
ficatum per gram, et factum post iustificatio-
nem extingueret oe debitum poenae tempo-
ralis ex peccato antea et remisso relictum;
ac proinde inutilia essent et Concilia hortarentur
fideles ad exercenda plura opera poenalia, ut

pro suis peccatis satisfacerent, ergo hoc non potest dici.

2.º Quia ... dilectio dei vel dignificata per gratiam meretur de condigno gloriam sub conditione perseverantiae finalis, non autem meretur de condigno gloriam absolute futuram, nec perseverantiam finalem, ut docent vitae theologi, et merito damnantes contrariam opinionem; et idem non persuadet, quia quod ad aequalitatem ... praemium inferius, nequit mereri de condigno praemium superius; sed quod ... opus ... ipsi ... dignificatum per gratiam ad aequalitatem compensat ... debitum gratiae incrementum ... ad gloriam sub conditione de ... in gratia ... dam: ergo non meretur de condigno et arithmetice gloriam absolute conferendam. Patet ... quia cum ius sub conditione perseverantiae finalis ad gloriam possit amitti; et qui nunc illo gaudet, possit in aeternum damnari: et ius ad gloriam absolute conferendam ... non possit amitti, ... eligibilius ... ius inamissibile ad unum gloriae gradum, quam ius pluris gradum gloriae, quod potest amitti: ergo non meretur de condigno et arithmetice gloriam absolute conferendam, sed peccatum mortale condignitate arithmetica meretur, non sub conditione, sed absolute poenam aeternam damni et sensus, et impoenitentiam finalem quia peccatum mortale in ... de merito in ... collocatur ordine ... boni operis et dignificati per gratiam, ut quantumcumque augeat opus bonum ... nunquam possit evadere ... peccato mortali.

fec. ✝

Obiectionum solutione ... roborant.

Plures

Plures obiectiones occurrunt, non solum P.e Vasq. et ciis assecl. verum etiam ... sicut Lonet disp. 8. art. 1. § 1. n.o ... Godoy disp. 9. a n.o 9. ... Suarez discursum everterunt: eas adducam, et dissolvam. Prius tamen oportet notare Lonetum adversariorum incuriam, seu studium: nam Lonet n.o 4 asserit praedictam rationem adduci ab eximio Doct.e ad probandum puram creaturam non posse pro uno peccato mortali condigne, nec aequalem exhibere satisfactionem: quod sane egregie falsum est: etenim in ea sec. 7. non agit P.r Suarez de satisfact.e pro culpa propria, sed de satisfactione pro culpa aliena; ac proinde praedictum discursum affert ad probandam impossibilitatem in satisfactionis puris creat. pro culpa aliena; et sec. 8 aliam diversam rationem proponit ad suadendam impossibilitatem satisfactionis puris creaturis pro culpa propria; quam rem etiam nos s.a prosecuti fuimus.

Insuper ipse Lonet n.o 11., ubi videt consentire Godoy, laudat P.m Suarez pro sententia docente posse puram creaturam iustam et sanctam quae a Deo ordinaret capacem omnium donorum in ordine ad satisfaciendum pro comis peccatis, exhibere Deo condignam et aequalem satisfactionem pro peccato m. alieno; quod rursum etiam sic fallit Lonet: nam licet P.r Suarez pro citata sec. 7. conclus.e 1.a dicat de potentia absoluta fieri posse, ut dominus puros innocens et sanctus satisfaceret de iustitia et aliquo modo de condigno pro peccatis aliorum, etiam totius generis humani; conclus.e tamen 2.a expresse dicit eam satisfactionem puri hominis non esse aequalem offensae D.ei: idque indicaverat in 1.a conclus.e iis verbis: aliquo modo.

Obiiciunt pro 1.o Ptes post P.m Bernal. Offensa in Deum etiam sistit ordinis superioris ad res offensas in creatis, sed tamen est ordinis superioris

ad oes satisfactiones pur[e] crea[tae]: si n[on] sit infinita [...] sit infinita, q[ui]a n[on] p[ot]e[st] [...] satisfactionem [...] infinitus debet [...] Dei offensi; ita etiam debet [...] actus charitatis; g[o] offensa n[on] e[st] in ordine superiori ad oes actus satisfactorios pur[e] crea[tae] nisi illa sit infinita. Probat[ur] 1o g[o] si culpa mortalis n[on] importat Dei ut fact[ori] [...] respicit ipse ut obiecti e[st] infinita in r[ati]one offensae utique neque in ordine superiori e[st] ad contritionem, et dilectionem Dei à pura crea[tura] oblatam per m[odu]m satisfactionis: g[o] si culpa m[ortalis] n[on] e[st] infinita in r[ati]one offensae, pura crea[tura] p[ot]e[st] ad æqualitatem satisfacere p[ro] offensa gravi. Probat[ur] ant[ecedens]. nam culpa m[ortalis] n[on] p[ot]e[st] acquirere eam superioritatem: ex ipso actu peccaminoso, neque ex ipso p[rinci]pio efficiente, neque ex [...] neque ex [...] nam h[aec] o[mn]ia æqualia sunt, et eiusdem ordinis in peccatore, ac in puro h[omi]ne satisfaciente.

Probat[ur] 2o q[ui]a offensa peccati m[ortalis] n[on] e[st] ordinis divini p[er] effic[ientiam], nec p[er] communicationem divinitatis ut facit ipsa dantis gravitatem; alioquin n[on] esset infinita simpliciter et entitative; g[o] solum e[st] ordinis divini obiective, q[uate]n[us] tendit ad Deum, et participative seu derivative, gravitate derivata à persona p[er] peccatum offensa; sed etiam actus charitatis e[st] ordinis divini obiective, tendit n[am] ad Deum, et participative, si hic actus significatur p[er] gratiam; siquidem gratia e[st] participatio d[ivin]ae n[atur]ae: imo erit magis d[ivinu]s q[ua]m peccatum: peccatum n[on] n[on] nisi media [...] divinitatem participat; actus v[er]o charitatis media gra[tia] habituali, quae e[st] formalis et nobilissima participatio d[ivin]ae n[atur]ae; g[o] si offensa peccati m[ortalis] n[on] sit simpliciter infinita, n[on] erit ordinis superioris ad oes actus satisfactorios pur[e] crea[tae].

Non possum n[on] mirari b[...] imprudentiam [...] qui docuerunt off[ensa]m, q[uae] e[st] talis, esse infinitam, satisf[actionem] v[er]o

pury crey ee finitum, lo Deum respiciat, cur nos
non possumus dicere offensam ee in ordine su-
periori, et satisfactionem pury crey n ee in illo or-
dine superiori, sd in alio inferiori? Insuper si
ipsi dicunt Deum formse ee subiy morale, seu fra
moralitr coicatam offensæ; et nihilominus solu
ee obiy satisfactionis pury crey; cur nos dicere
n valemus Deum vel fmse, vel ut cognitus
ee vel subiy vel fram superioris satis offensæ,
et fm ee obiy ~~p~~ satisfactionis pury crey.

Resp. 2º directe ad arg.

neg.do arg. ad cuius probationem resp. Deum prcise ee obiy
tam rne offensæ, quam rne actus charitatis, imo actus
charitatis in roe bonitatis ee equalem cum peccato
in roe malitiæ, n vero ee equalem in roe satisfac-
tionis cum peccato in roe offensæ: q.a solo sai consid-
ratione gravitas offensæ precipue desumit a Deo, cui
irrogatur offensa; valor vero satisfactorius actus cha-
ritatis, n a Deo, cui fit satisfactio, sd a crea satisfaci-
ente desumitur; et cum pura crea satisfaciens nun-
qm adequet Deo offenso, inde e, qd nunqm precipuus
satisfactionis valor adequet precipuo offensæ valo-
ri; ac proinde quod actus charitatis ut satisfactorius
collatus cum peccato m. ut offensa Dei, sit ordi-
nis inferioris. 4. Rno a priori e ipsa na satisfac-
tionis et offensæ: nam offensa n foret ordinis superioris
ad oes alias, nec tanto supplicio digna nisi eet ra vere
et infinitæ Dei maiestatis; et eodem e ra satisfactio ad
Deum offensum n foret superior ad oes alias nisi fo-
ret a vera et infinita dignitate satisfacientis: nam n
sicut n sufficit ad superioritatem offensæ, quod irro-
getur a persona infinita; alioquin m. ipsius offensaer
ra cream eet superior; sic etiam n sufficit ad supe-
rioritatem satisfactionis, quod fit ad Deum infinitum.

ac proinde sicut ad superioritatem offensae etiam requirit, quod sit à divina infinita persona offensa; ita ad superioritatem satisfactionis requiritur etiam quod sit à persona infinita satisfaciente.

Ad 2um argumentum respondeo neganter antecedens ad cuius probationem nego etiam antecedens cuius falsitas constat ex iis, quae dixi disputatione proxime praecedenti, sectione ad 1um argumentum, quibus adde primum effectivus peccati non esse superioris ordinis physice effectivo primum effectivi actionis bonae et meritoriae satisfactionis oblatae; esse tamen superiorius in genere defectivo ad opus purum creatum quamvis gratia habituali ornatum hoc est quia voluntas creata suis viribus relicta potest elicere offensam Dei, quae magis mala et defectuosa est, quam bona evasit quaecumque operatio purae creaturae gratia habituali ornata. Et quidem illud ipsum principium, quod in genere physico est eiusdem, immo et inferioris ordinis ad aliud, potest esse ut defectivum et ut effectivum mali superioris ordinis ad ipsum, quam effectivum boni; quia cum superioritas primi in esse defectivi sit imperfectio, non supponit perfectionem physicam, ac proinde non petit superioritatem in genere effectivo, sicuti eam petit principium effectivus boni et perfecti; sed potius ipsa vilitas creaturae operantis confert malitiae intrinsecam rationem consistentem in ipsa oppositione actus pravi cum natura rationali ut informata regulis prudentiae: nam magis dissonum est rationi hoc plebeium, quam ducem contemnere Regem.

Unde infertur quod superioritas peccati mortalis ad omnem satisfactionem purae creaturae etiam desumatur ex Deo ut obiecto, et ex voluntate, etiam si haec sit eiusdem ordinis cum ea, sub qua Deus à creatura diligitur: nam cum plus rationi dissonet creaturam offendere creatorem, quem esse talem cognoscit, quam rationi consonet ipsum caritate amare caritate cognitum amore quo quis, Deus pro meritis obiecti magis

ma

malum reddit peccatum, quam bonum illi dilectionem. Unde etiam cognitio, quae duxit ad offensam Dei licet eadem sit vel etiam ordinis in genere physico cum ea, quae duxit ad dilectionem Dei, est minus bonitas in genere defectivo, sive ut ducens ad peccatum superioris ordinis ad se ipsam ut effectivam, sive ut ducentem ad actum bonum quod ipse defectus culpae est in ordine superiori ad bonitatem et rectitudinem actus boni.

Ad 2.m confirmationem resp. neg. suppositum, nempe peccatum esse ordinis divini per participationem: nam cum participare sit accedere, idem est dicere peccatum esse ordinis divini per participationem, ac dicere esse ordinis divini per accessum ad Deum: quo nihil absurdius. Itaque male ~~[illegible]~~ est per se positive Gonet, imo nec potest dici peccatum esse ordinis divini proprie et absolute, sed improprie, et quatenus est recessus a Deo. Quapropter cum peccatum non sit intrinsece supernale, nec participatio Deitatis, sicut est actus bonus et gratia, sed potius sit aversio et recessus a Deo, solum potest peccatum quatenus est contemptus et offensio Dei, offendit cum dilectione Dei ut est ipsius Dei obsequium: sub qua consideratione peccatum, ut sit offensa personae vilissimae contra infinitam maiestatem Dei, superius est ad dilectionem Dei quae licet eliciatur ab homine iusto, est obsequium exhibitum Deo a pura creatura, a qua etiam ut sanctissima Deus infinite distat; quapropter vel maximum obsequium leve reputatur resp. ad offensam contra Deum.

Instat Gonet. Valor satisfactionis non solum a persona satisfaciente sumitur, sed etiam ab obiecto, et aliis circumstantiis actus, ut ab eius qualitate, intentione, labore &c; sicut gravitas offensae non solum a persona, sed etiam ab obiecto et aliis circ

circumstantijs ad actum peccati deuenientibus, ex superiori dilectione, quae elicit actum charitatis, est ordinis diuini, illius tamen obiectum in minimum est ordinis diuini, quae obiectum offensi: utrumque m. est Deus; sed ratio satisfactorius actus charitatis derivatur ab obiecto extra ordinem diuini; ac proinde actus charitatis valoris ex obiecto superiori derivati adaequare totum valorem offensae ex eodem obiecto derivatum.

Haec solutio in suo bonet evidentes patitur instantias. 1° in infinitatem, quae solet derivari a persona infinita in offensa in ipsa offensam; ergo etiam ab obiecto dicto derivatur infinitas in actum charitatis: quam tamen non neget Bonet, nescio quo iure velit ratio non a superioritate offensi, desumptam ex persona offensa, inferre superioritatem actus charitatis desumptam ex obiecto infinito. 2° malitia peccati m. ratione sui obiecti fundat infinitatem offensae contra adversarios; bonitas vero dilectionis Dei ratione sui obiecti non fundat infinitatem obsequij vel satisfactionis: ergo et malitia peccati ratione sui obiecti fundet superioritatem offensae, potest dilectio non fundare ratione sui obiecti superioritatem satisfactionis. 3° peccatum mortale abstrahendo ab eius infinitudine, meretur de condigno (abijcit) primam cum Deo inimicitiam, et aeternam poenam damni ipsius; dilectio autem Dei non meretur primam gratiam, nec etiam perseverantiam finalem, nec meretur aliud, saltem conditionate, aeternam gloriam: ergo peccatum mortale potest esse in ordine superiori, etiamsi dilectio Dei sit in ordine inferiori in ordine ad satisfaciendum pro illo.

Secundo dicendo, cessis maior et minor, nego consequentiam. Ratio vero ex dictis constat quia idem obiectum diversis et oppositis actibus consi-

re

care diversas etiam qualis magnitudines: ro v.o quo-
ad offensam attinet e; q.a Deus, qui e obj. utriusq actus,
nempe offensae, et actus charitatis, sit maiorius red-
fendat a creatore, et mer. indignet. sa istis, qm bet
persona crea. etiam si sit iusta, ut ppt istius obse-
quia in gratiam Dei offensi praestita, Deus iram re-
ponat; qua ppt. multo obsequia mere tan. roe obi
seu Dei dilecti, seu alio desumto possit ita magni
ut adaequari cum Dei offensa, q.a illa magnitudo
offensae fundata in subiecto iure i.d. Amyca e in or-
dine superiori, at iste maiy valor ej. satisfactionis
pers. creae.

Arguitur 2.o. Ut persona crea-
ta elicient actum charitatis, sum se considerata
sit finita et ordinis inferioris ad offensa; nihi-
lominus ut amicitia Dei et gratia iustificante exor-
nata e ordinis divini, et venta in eodem ordine
cum offensa: nam offensa n. e ordinis superio-
ris q. offensa, ut Deus; sd per participationem,
sicut Dei amicitia e ordinis superioris ad alias
amicitias n. q. etiam sd per participationem: q.n
solum valor satisfactionis, qui desumitur ab obio

in actum charitatis, et etiam valor illi superveniens ex persona satisfaciente, e eidem ordine cum gravitate offensae desumpta ex persona offensa.

Resp. neg. ant.; ad probationem adiunctam resp. superioritatem offensae esse maiorem superioritate actus charitatis ut provenientis a persona gratia habituali ornata, ut superius multis ostendimus, etiamsi utraque superioritas sit per derivationem, et participationem, sicut in Christo bonitas maior e infinitas satisfactionis ipsi Dei, quam infinitas offensi, etiam si utraque infinitas sit per derivationem.

Obiiciunt 2.o cum Scoto. Peccatum mortale non e magis malum, quam bona dilectio Dei super omnia: ergo dilectio Dei e equalis satisfactio pro peccato mortali. Probat ant. quia malitia peccati consistit in privatione rectitudinis debitae naturae actibus: ergo non e maior ea rectitudine, quam nati actus debent habere.

Resp. 1.o malitiam peccati consistere in privatione rectitudinis debitae, ut docui in 3. de Peccat. disp. Sec.

Sec. Magis Scoti occurrimus. Etenim consistit in ipso actu positivo, qui virtualiter offensa Dei est importat saltem virtualem Dei contemptum; sub qua consideratione magis malum e, quam bonus actus dilectionis Dei super omnia: quia peius e Deum offendere, et virtualiter contemnere, quam bonum e ipsum Deum diligere. In sententia vero, quae iudicat potest esse purum omissionem liberam, quam ego esse omnino impossibilem existimo, potius exit prima omissio dilectionis Dei mortaliter peccaminosa; cuius malitia formalis non consisteret formaliter in omis-

sione

sione, vel est privatio dilectionis Dei ex precepto debita, sive ratione vel libera transgressio divinae legis et Dei desiderium naturalis tribuens cum aversionem et indignationem.

Res 2°: omittendo bonitatem dilectionis Dei et parem malitiae peccati ut pote sistenti in privatione rectitudinis debitae, etnegamus dilectionem Dei ut satisfactoriam esse equalem peccato ut offensae Dei: nam peccatum ut est offensa Dei non solum auget ex malitia sita in privatione rectitudinis debitae, sed precipue crescit ex vi, sive habitudine sibi intrinseca ad personam infinitam offensam; dilectio vero Dei ut satisfactoria ex persona finita satisfaciente deprimitur, et non reddit in ratione obsequii et satisfactionis equalis: ergo licet peccatum et dilectio Dei sint equalia secundum malitiam et bonitatem; sunt in inequalia secundum rationem offensae et satisfactionis: quia sub hac consideratione restat aliud caput, ex quo offensa augetur, et satisfactio valde minuitur.

Infirmatur Res 3°: peccatum mortale, si infinitum sit in ratione offensae, ut pote infinite distans ab infinita bonitate Dei, leve et exiguum est nullum Dei: ergo licet obsequium purae creaturae leve sit nullum Dei, est equale offensae Dei; ac proinde potest esse equalis peccato mortali satisfactio.

Res offensam Dei quae est in peccato mortali, esse exiguam, si conferatur cum infinita Dei bonitate: quia magis infinite bonus est Deus, quam malum peccatum; esse tamen maximam in Dei, hoc est, in aspectu Dei, sive apud Deum, et etiam Dei estimatione; siquidem sibi ipsi illam imputat, ut peccatorum...

citia privet, et æterna inimicitia et supplicio damnet; opera n. etiam per gratiam dignificata pure creata sunt levia vel collata cum divina bonitate, adeo etiam apud Deum et in ipsius Dei æstimatione, etiam vel collata cum offensa gravi Dei.

Instas 2.° Ut opera pure creata etiam vel dignificata per gratiam sint levia apud Deum, non tamen sunt levia ratione offensæ Dei: ergo æqualia sunt offensæ gravi. Probatur antecedens quia tota offensæ gravitas desumitur ex eo, quod digna sit Dei inimicitia, et pœna æterna damnationis et fuga; id etiam vel studio Dei vel dignificata per gratiam est digna Dei amicitia et æterna gloria [illegible]

Adeo opera pure creata etiam vel dignificata per gratiam vel satisfactoria non esse paria peccato vel offensivo, sed potius esse levia ratione ipsius, ut vel meritoria sunt illi æqualia. Discrimen consistit in eo, quod per meritum solum debet habere proportionem cum præmio: satisfactio vero debet etiam habere proportionem cum persona offensa; quocirca cum opus bonum dignificatum cum gratia, quæ est semen gloriæ, habeat proportionem cum gloria, potest eam de condigno promereri, at vero cum item opus quasi nihil sit ratione Dei offensi, non habet proportionem cum illo, ac proinde nec ipsi potest offerri tanquam reparatio honoris læsi, nec esse sufficiens ad satisfaciendum pro offensa gravi.

Obiiciunt 3.° qui non est debitor, potest satisfacere pro debitore, sicut etiam pro illo orare: ergo sicut Christus satisfecit pro hominibus, potuisset Angelus iustus electus a Deo satisfacere pro hominibus. Probatur: vel bonum creatum Deo oblatum, tantum valet, nec magis, nec minus, quam a Deo acceptatur.

nam ab acceptatione D.ª qua ita recipit valorem. At Deus potest acceptare opus bonum Angeli iusti, aliquo ordinatum permissione, et satisfactione peccatorum omnium hominum: ergo potest valere, quantum maximè est ad æqualem satisfactionem pro peccatis omnium hominum.

Neo distinguo ans: in debito reali: in debito personali ad famam et honorem pertinente: nego ans. quod doctrina vel in humanis observat: nam alius à debitore solet satisfacere pro debito reali v.g. pecuniario, non vero pro honore vel fama læsa, presertim si satisfaciens valde impar sit personæ offensæ: imo hoc in humanis id habet locum, non potest admitti in divinis propter inæqualitatem satisfacientis et satisfactionis pure ratione Dei offensi. Paritas ex oratione desumpta non urget; quia ad orationem sufficit meritum æquale vel omnino inæquale: nam sæpe nostris orationibus à Deo vel spiritualia vel temporalia, quæ nulla ~~ratione~~ *l. fere nulla* meremur, ancie postulamus; imo et peccatores orare solent; et nihilominus nec pro se, nec pro aliis satisfacere valent.

Ad probationem distinguo maiorem: ad bonum carens Deo ordinatum tantum valet extrinsecè: concedo maiorem: intrinsecè: nego maiorem. et similiter distinguo minorem, et versus. Etenim quodvis opus bonum per gratiam dignificatum, imo et natura, imo et elicitum ab aliore peccatore potest esse pro favore extrinseco Dei, tanquam fama extrinseca valoris valere, quia ~~mox~~ a Deo acceptatur ac proinde ut digna satisfactio acceptari, *dignitate extrinseca*, verum ex ea Dei acceptatione non potest valere vera dignitate intrinseca, ac proinde nec esse vera et æqualis satisfactio.

infra. Deus potest ordinare
opera bona et supernalia Angeli vel hominis iusti ad re-
missionem alicuius peccati; sed illa opera per hoc sic
ordinata moraliter intrinsece equivalerent illi re-
missioni peccati, ac veraciter esset vera integra satis-
factio: ergo opera Angeli vel hominis iusti possent per mo-
ralem equivalentiam esse vera satisfactio
pro peccato. Probatur minor. in actibus puris creaturae solum
desiderat dignitas personae ad equalem satisfac-
tionem pro peccato, nam dignitas satisfacientis
est precipuus titulus magnificans satisfactionem.
sed ipsa divina ordinatio, seu pactum dei cum dicta creatura
inivit dat illi dignitatem aliquam personae, et quidem equalem
personae offensae: nam est divina institutio, quae qua-
si sua magnificat moraliter intrinsece physicam,
et vero intrinsecam dignitatem operum talis
creaturae, sicut voluntas Regis, dum aliquam digni-
tatem confert alicui, eius personam et opera mag-
nificat: ergo voluntas Dei, qua ordinat opera ali-
cuius purae creaturae, ut sint satisfactio pro aliquo de-
licto vel pro peccato, nequit non magnificare ea ope-
ra usque ad equalitatem cum gravitate offen-
sae. Probatur. opera purae creaturae ut extensive sint equalia offensae, possent
reddi equalia per vol. 3. [illegible], atque acceptantur in satisfactionem
pro peccatore: ergo possent esse equa-
lis satisfactio pro peccato
mortali.
Reo neg.º minorem, ac eius
probationem, concessa maiori, distinguo minorem: dat
illi dignitatem intrinsecam: nego minorem: extrin-
secam: reddo minorem: et nego ipsam minorem quoad causam
ad 2.am partem. Etenim predicta institutio, sive
ordinatio Dei tribuit dignitatem, non intrinsece,
sed extrinsece personae satisfacienti; et ut
possit dici moraliter intrinseca, non confert illi eius
valorem, quem conferret si revera esset intrin-
seca; ac proinde non confert valorem equalem valori

offen

offense licam hisce valor vere, ergo tamen posse, intrinsecus illi (excipiunt) imo [illegible] non tam dat valorem, quo supplet defectum valoris, quo carent opera pure creaturae. Nec urget exemplum allatum: institutio namque Regis valde potens est ad magnificandas actiones alicuius personae; sed ideo est, quia huiusmodi dignitates sunt quaedam denominationes extrinsecae provenientes ab hominum arbitrio; at hinde sunt tamen moralitas intrinsecus.

Obiiciunt 2do Si homo vel angelus ordinaretur a Deo homo caput in ordine ad redemptionem sufficienter acciperet dignitatem ad satisfaciendum pro hominis peccatis; ergo pura creatura posset ad quid satisfacere pro hominis peccatis. Probatur consequentia quia Adamus ex ordinatione divina non magis potuit transmittere in posteros peccatum originale, (et privationem gratiae) quam quod ex ordinatione divina nobis meruit vere et proprie privationem gratiae, et potuit ex ordinatione divina nobis mereri remissionem peccati, eo quod [illegible]

Confirmatur per exemplum, quod Deus ordinaret caput alicuius puram creaturam, sed posset mereri et satisfacere pro aliis dignis in nos: nam sicut Adamus ordinatus est ita caput omnium hominum, ut in ipso et eius culpa omnes demererentur, cum Deus non posset ita constituere caput alicuius creaturam, ut sic in Deo eius actibus satisfaciat, et mereatur; ideo creatura exhiberet meritum, et satisfactionem infinitam; quia [illegible] aliis dignis, quibus satisfaceret, conveniret [illegible]

in

Respondeo ad 2dam neg. [illegible] ad ... Falsus n. est, oibus Theologis consentientibus pro Scotistas, satisfactionem (sicut et meritum) esse inaequalem posse per acceptationem extrinsecam Dei reddi [illegible] aequalem offensae, quam remittit. Aliquin n. cum Deus acceptat contritionem extra sacramentum, et attritionem intra sacramentum ad gratiam iustificantem, peccatores eos actus eliciens merentur de condigno gratiam iustificantem. Quaeritur sicut in restitutione, sive restituas tamen, quantum ... es, etiam si creditor parte quam reddis acceptet in integram debiti solutionem non est verum dicere te adaequatam solutionem exhibuisse, sed potius creditorem tibi partem debiti remisisse; ita satisfactionem inaequalis acceptet ab offenso, non est verum dicere offendentem aequaliter satisfecisse

infiniti: ergo

Hoc argumento Authores indicat Ven. Lᵃ Eximius Dᵣ posse puram creaturam innocentem et sanctam de condigno absoluta satisfacere de iustitia, et aliquo modo de condigno pro peccati alienum; imo ita dicit sane esse mentem D. Thomae q. 1 art. 4. cui credit etiam consentire Scotum; nec i Deo nobis et sibi zarius est magnus Suarez, nam, ut Lᵃ notavit, docet sane non futuram equalem satisfactionem offensae Dei.

Neque vero hoc argumento adhuc minimum probari posse puram creaturam satisfacere pro peccato originali, non vero pro peccato personali et offensivo Dei: nam sicut purus homo non valet ordinari caput omnium hominum, ut mereatur illis iram Dei et supplicium proprium peccati personalis, ita nec valet ordinari ceu caput omnium hominum, ut mereatur adaequatis satis illis remissionem peccati personalis, et gratiam quae sunt ut toto universim nihil probat; paritas .n. desumpta ex peccato originali non urget; nam discrimen est manifestum; Adamum .n. peccatum originale solum constituit homines obnoxios iis malis, quae aliunde saltem quoad substantiam illis erant naturalia; praedictum vero meritum originale, quod nobis ea creatura acquireret, constitueret homines dignos bonis supernaturalibus et aliunde indebitis: hoc ex eo, quod Adamus possit constitui hominum caput, et in illos refundere peccatum originale, et plura mala aliunde naturalia, ut ignorantia, mori, carere donis supernaturalibus non infert, quod possit constitui alius homo hominum caput ad merendum illis dona indebita; imo sicut Adam non potuit ut caput nobis mereri mala aliunde indebita; ita neque posset pura creatura constituta

buta Soiz caput, illis de digno mereri dona aliunde indebita; praesertim cum peccatum maiorem mensionem dicat cum poena, quam meritus cum praemio; ut supra exposui. Praeterquam quod nulla e contra ex eo, quod magnum det discrimen inter meritus et satisfactionem: meritus non minuit ex dignitate personae praemiantis; satisfactio vero decrescat ex dignitate personae offensae, et per satisfactionem placandae.

Ad quartam nego maiorem. 1° ob proxime dicta: nemo non potest in alio ut capite mereri; ut ex ipso Adami exemplo declaravimus: filii non Adami solum demeriti sumus iustitiam originalem, quae nobis independenter a pacto, sive institutione Dei constituente Adamum Soiz caput nobis erat indebita; non vero sumus demeriti aliquod donum aliunde nobis debitum: ergo sicut per peccatum originale ex uno capite derivatum non sumus demeriti bonum nobis aliunde debitum, ita neque per bonum actum Dei, vel alterius ut capitis, possemus mereri bonum nobis aliunde indebitum; at contra nec praemium: nam solum bonum aliunde indebitum potest tribui praemium. 2° Et possit quis in Deo vel in altero ut in capite merenti, non tamen potest plus mereri, quam mereret suo vel maximo opere personali; sicut nemo potest in altero ut in capite plus, imo nec tantum demereri, quantum demereret si ipse peccato personali violaret Dei legem, et is, qui erat constitutus caput mali, imo infinita cum Deum offenderet. Unde si dilectio Dei personalis, pura taeque

ñ poẽ ẽe condigna satisfactio pro mortali alterius, per hoc dm̃
nec dilectio Dei in Deo vel in altero ut capite
poẽ ẽe æqualis satisfactio. Ratio ẽ, quia opera
capitis ~~...~~ applicant membris ipse per
ipsorum capacitatem, et loco operum, quæ per-
sonaliter possent elicere; ac proinde eam vim me-
rendi et satisfaciendi sunt, quam opera perso-
nalia haberent, quorum loco substituuntur.

Sec. 9

Eiusdem instituti prosequutio.

Obiiciunt 5.º ex Dc. Comint. Non repugnat creata non re-
pugnat actus charitatis infinitus ab infinitis
gratiæ habitualem dignificatus; sed iste actus haberet
infinitam vim satisfaciendi pro alieno peccato.
ergo non repugnat, quod pura creatura plene satisfaciat
pro alieno peccato. Maior supponit vel ut certa,
vel ut opinio probabilis, sic admittenda ex hy-
pothesi ad indagandum: an possit pura creatura
satisfacere ad æqualitatem pro peccato mortali
alieno. Minor vero suadetur, quia ille actus non minus
placeret Deo, quam actus finitus Christi Domini; sed iste
plene satisfacit pro alienis peccatis: ergo et ille. 2.º quia
ille actus non valet remunerari per præmia colla-
ta subiecto creato, siquidem ipsa habere infinitam gratiam et
beatitudinem supponit: ergo digna ẽ ut remune-
ret per remissionem peccati ex gratia alteri conces-
sam; præsertim cum etiam ~~...~~ foret præmiis
inferius: nam præmium collatum alteri à me-
rente semper ẽ inferius, quam præmium collatum
ipsi merenti; siquidem hoc semper ẽ illi melius,
quam quodvis donum intrinsece ipsius alteri
datum. 3.º cum quævis gratia finita non foret suffi-
ciens præmium actus infiniti per infinitam
gratiam dignificati.

Res 1.[o] neg.[do] minorem. Deinde

q rones, quibus sub. §. ... ostendi infini-
tum in actu creatum sive quantitatis, sive quali-
tatis esse impossibile, persuadent esse impossibilem gratiam
et gloriam graduatam infinitam.

Res 2.[o] omissa maiori, ne-
g.[do] minorem: nam cum ille actus esset infinitus
infinitate quae dignificatur proveniret a perso-
na finita, ut obiiciens supponit, ac proinde pro-
veniret a persona, quae non erat adeo aequalis
Deo offenso, ac erat ipsi Deo inaequalis creatura
offendens, non posset esse satisfactio aequalis of-
fensae. Minor: etenim sicut ex vilitate et inaequa-
litate offendentis augetur offensa; ita ex vilitate
et inaequalitate satisfacientis decrescit satisfac-
tio: quapropter cum ea creata satisfactionis quae si
nihil foret in d.[a] aestimatione, quilibet eius actus
esset infinitae intensionis sive etiam creata infinite
iusta elicientis, satis foret non gravius offensae
Dei, in cuius aestimatione quodvis peccatum mor-
tale gravius offensa est, et ordinis superioris.

Dices: multa ordinis superioris posse aequari
per alia ordinis inferioris saepius multiplicata:
vg. augmentum quod est ordinis inferioris adaequ-
tum, itaque potest augeri ut plures habeat: quaedam
operatio minutissima auxi: et actus misericor-
diae saepius repetiti possunt valere actui charitatis
quae est se altioris ordinis: idque etiam si q
excessus non est notabilis; at vero quando excessus val-
de notabilis est, in ordine adeo superiori collo-
cat res finita non alterius, ut nulla eius mul-
tiplicatio sit sufficiens ad inducendam aequa-
litatem: vg. visio Dei ita [etiam finita] excedit visiones creaturae
ut quantumcumque ipsae multiplicentur, et intensi-

tant, non valeant eam consequi: et merita naturalia etiam si multiplicentur et intendantur in infinitum non possunt esse aequalia merito supernali etiam finito: item sustineri in obsequium parum nec Deo oblatis nec offensis ipsi Deo ingratis.

Nec aliud persuadent rationes in probationem minoris adductae: non 1.a quia ... est falsa. non 2.a quia esse opera possent remunerari per alia dona supernaturalia, vel per auxilia efficacia ad conservandam gratiam: et per satisfactionem ... actionum ... ergo infinitis gradibus gratiae et gloriae esset vanatus non posset in se remunerari, posset tamen in aliis, nunquam tamen posset condignam et aequalem satisfactionem pro peccato mortali adhibere.

Arguunt 6 cum ... Vasquez. Peccatum mortale non est vera et propria iniustitia, sive iniuria Dei: etenim cum peccamus Deum, in eius bonis ... nec violatio legis, quae non sunt in favorem legis latoris, nec ordinatur ad augendam eius auctoritatem, sed ad bonum commune subditorum, non reputatur iniuria legislatoris; ac proinde nec ... ad incrementum dignitatis legislatoris; cum leges Dei non ordinentur ad bonum Dei, quia nostra opera, quae sunt materia legis, nihil boni aut mali intrinseci possunt Deo afferre, sed solum in ordinem hominum, violatio legis Dei, non est propria Dei iniuria, nec tenuit ad incrementum Divinae Maiestatis: satisfactio non est ... nec Dei per modum restitutionis, nec obligat ex iustitia, sed per modum obedientiae, sed hoc ... ut nulla Dei superioritas offensa ... satisfactionem ... non

tat

Disp. 5ª

An Dei incarnati fuerit necessaria ad merendum de condigno gratiam remissivam peccati.

Sect. 1ª

Vera sententia proponitur et probatur

Ex his qui iudicant posse esse puram creaturam aequalem satisfactionem pro peccato mortali, et ex iis qui eam aequalem satisfactionem negant, P. Dissp. de ente supernali disp. 96 sect. 5. Ut sine formidine, et ibi seclusa formidine P. Suarez disp. 2 & 5 et apud ipsum plures. Concedunt meritis puræ creaturæ condignum gratiæ remissivæ peccati mortalis, ac proinde hominem iustum in extraordinaria Providentia Dei posse mereri de condigno gratiam iustificantem alteri, non solum innocenti, et non peccatori, sed etiam peccatori, et consequenter non esse necessariam Dei Incarnationem, ut homo per suum mereri de condigno liberet a peccato mortali, ut fit necessaria ut liberet per modum satisfactionis. Idem vero meritum negant P. Vasq. disp. 8. P. Card. de Lugo disp. 5 sect. 5, P. Alderete, P. Arriaga sect. 7, et communiter nostri Doctores.

Mediam viam ingrediuntur alii docentes quod possit purum hominem iustum alteri mereri de condigno condignitate solum, seu metaphysica et proportionis, non vero condignitate arithmetica et aequalitatis remissionem peccati mortalis. Ita Eximius D. Suarez disp. 4 sect. 7 idemque iudicium ferunt de satisfactione, ut disp. proxime praecedenti notavi, et apud ipsum P. Mag. et alii quibus subscribunt P. P. Granadus, Tan. et Disp. ca et alii.

Sit 1ª conclusio. Pura

cre

circa quantumcumque iusta non posse mereri a-
liis de digno condignitate Arithmetica et aequalita-
tis remissionem peccati mortalis. Probatur 1.º autho-
ritate. quia Patres Ecclesiae eodem modo loquuntur de
satisfactione, ac de merito; et defectu satisfacti-
onis et meriti aequalis absolute asserunt fuisse
necessariam Dei Incarnationem ad obtinendam remis-
sionem peccati mortalis: audiamus S. Leonem
serm. 12 de Pass.: quia primi hominis universa
posteritas uno simul vulnere sauciata cor-
ruerat, nec ulla sanctorum merita additi-
onem poterant illius mortis criminis. Con-
sonat D. Fulgentius c. 4 de Incar. et gra.: nul-
latenus humana natura ad auferendum pecca-
tum mundi sufficiens, atque idonea fieret
nisi unione verbi Divini; sed si meritum pu-
ri hominis esset dignum condignitate Arithmetica
ad merendum remissionem peccati morta-
lis, humana natura esset sufficiens et idonea ad au-
ferendum peccatum mundi; ergo.

Probatur 2.º ratione. quaelibet causa seu phy-
sica, seu moralis. Ut contineat aliquem effec-
tum, non posse illum absolute causare, nisi habeat
simul virtutem ad expellendum effectum
contrarium: v.g. in physicis aqua, ut contineat frigi-
ditatem, non posse illam absolute causare praesente
igne; quia ignis validior est ad inducendum ca-
lorem, quam aqua ad inducendam frigidi-
tatem; ac proinde quia aqua non habet vires ad expel-
lendum calorem, igne praesente, non posse absolute
producere frigiditatem, sed potius cedit, et calorem
ab igne accipit: Ita in moralibus peccatum morta-
le, ut certe sit sufficiens ad inducendam caren-
tiam auxilii congrui ad poenitendum, illam non cau-

sat

sat, præsentibus Christi meritis dante auxilium exi-
gentibus; quod cum merita Christi sint potentiora,
et validiori exigentia petant auxilium quam exig.
car. am peccatum, ad exigentiam meritorum
Christi deinceps amittit exigentia peccati; sed merita
puræ creaturæ etiam sanctæ licet infinitæ meritorii,
præcontineant gratiam, ~~et remissivam peccati,~~
~~non possunt illam absolute exigere quia~~ non sunt
simul virtutis ad expellendum effectum con-
trarium nempe peccatum: quod merita puræ creaturæ
etiam sanctæ, licet infinitæ meritorii, præconti-
neant gratiam ~~et remissivam peccati~~, non possunt illam absolute exigere
~~et remissivam peccati~~
~~illam absolute exigere~~. Ubi Christi remissivam peccati
peccatum validiori exigentia petit car. am gra-
tiæ amicitiæ Dei cum peccatore, quam me-
rita puræ creaturæ etiam sanctæ petunt gratiam
et remissionem peccati, atque amicitiam Dei
cum peccatore: quia cum offensa peccati mor-
talis sit in ordine superiori addita merito-
puræ creaturæ, validior est ad provocandam indigna-
tionem Dei cum peccatore, quam merita pu-
ræ creaturæ etiam sanctæ ad impetrandam plene
reconciliationem, et amicitiam Dei cum
peccatore: quod merita puræ creaturæ etiam sanctæ,
licet infinitæ meritorii præcontineant gratiam et
~~remissivam peccati~~, non sunt simul virtutem
ad expellendum ~~effectum~~ contrarium nempe peccatum;
ac proinde insufficiunt ad merendum condigne con-
dignitate arithmetica gratiam remissivam pec-
cati mortalis.

Instat. Quantum est peccatum
in ratione offensæ, tanta est in ratione beneficii gratia
remissiva peccati: sed ut merita puræ creaturæ sint
arithmetice æqualia beneficio donationis gra-

tiæ

remissiva peccati, debent bene equalitate cum offensa peccati mortalis: Probatur ans. quia Deus, dum offert suam remissivam peccati, renuntiat iuri aeterne aversionis, equale offense peccati, et superat resistentiam ipsius peccati, quae equalis ipsi peccato, et resistentis remissioni S.L.: nam cum ipsum peccatum sit sua constituens resistentiam ipsius peccati, Deo tribuens ius ad aeternam indignationem, nam debet esse tanta resistentia peccati, et tantum Dei ius ad indignationem quantum est ipsum peccatum: unde donatio remissiva peccati crescit in ratione beneficij usque ad equalitatem cum iure, quod Deus abdicat, et cum resistentia peccati, quam superat: quia qualitates beneficij in causa sunt, ut qui accipit beneficium, maiores debeat illi gratias referre, ac tanta augent beneficium in esse beneficij; quo circa tanta erit donatio gratiae remissivae peccati in esse beneficij, quantum est ius, quod Deus abdicat, et tanta resistentia peccati, quam superat; siquidem utrumque inter quantitatem beneficij numerandum est, et illud maius reddit; ac quantitatem grandem est ipsius peccatum, utrumque est equale

Confirmatur 2. et explicatur.

Non potest dari gratia remissiva peccati ut remissiva est, nisi tollendo impedimentum (nempe offensam) ad remissionem; imo remittere offensam est formalissime auferre offensam, quo actio, quae sit equalis formaliter remissioni offense, debet esse equalis etiam formaliter ablationi offense, sive offense ut auferendi; sed merito simpliciter equale offense auferende,

est

ē simpliciter equale ipsi offensæ: nam bonum ex tunc solum potest esse equale malo, sive damno, quod est sufficiens ad illud tollendum, et reddendum secundum bonum, quod per malum ablatum fuit: ergo meritum dignum dignitate arithmetica, ac proinde equale remissioni peccati, erit etiam equalis satisfactio pro peccato; sed nulla [illegible] actio puræ creaturæ quantumcumque sanctæ, potest esse equalis satisfactio pro offensa peccati mortalis, ut plurimus dicitur [illegible] procedenti, et plures ex adversariis fatentur: ergo neque potest esse meritum dignum dignitate arithmetica et equalitatis, remissionis peccati.

Arguitur 2o quantum displicuit Deo offensa, debet placere actio, quæ sit meritum equale offensæ, ut remittendæ; sed actio, quæ placeat Deo tantum, quantum displicuit offensa non solum est meritum remissionis offensæ, sed etiam satisfactio offensæ: ergo actio, quæ sit meritum equale offensæ ut remittendæ, erit equalis satisfactio pro offensa. Probo maiorem, quia si actio, quæ sit meritum equale offensæ ut remittendæ non placeret Deo tantum, quantum displicuit offensa, posset Deus dare totam complacentiam, quam illa actio meretur, et simul conservare totam displicentiam etiam [illegible] cum peccatore, quam ex eius peccato surgit: ergo posset Deus dare totam complacentiam, quam illa actio meretur, et simul posset perseverare offensa non ablata, sive non remissa: ergo ut actio sit equalis offensæ ut remittendæ, sive sive pro remissione peccati, necesse est, quod tantum Deo placeat, quantum ipsa offensa displicuit.

Scio Dominum [illegible], cui nobiles [illegible] adhaerent, aliter dare solutionem probare,

Ex eo, ut quod nulla pura creatura possit alteri de condigno mereri gratiam habitualem: quod prius firmiori impugnari et reiici debet. proximum praecedenti sec

4 § Dico 2° Nec satisfacit, si dicas cum quodam ingenioso Theologo purum hominem non posse alteri gratiam mereri; quia inde sequeretur, ipsum posse alteri mereri gratiam et gloriam infinitam; quin potius ipsum unionem hypostaticam; quod est manifestum absurdum. Sequella vero ita suadetur: quia unio hypostatica alteri donata non est merenti tam bona ac proinde nec tantum praemium, quantum esset unius gratiae et gloriae gradus ipsi merenti collatus: ergo actio illa, qua quis posset sibi de condigno mereri unum gratiae et gloriae gradum, si etiam posset destinari ad merendum alteri a merente, illi posset de condigno mereri unionem hypostaticam: nam si magis meriti praemium est unius gradus gratiae et gloriae merenti collatus, quam intuitu ipsius unio hypostatica alteri a merente diversa; merita, quae sufficiunt ad merendum unius gratiae et gloriae gradum merenti diverso, etiam sufficiunt ad merendum unionem hypostaticam alteri a merente.

Haec ratio praedicto Theologo valde familiaris omnino insufficiens mihi videtur, et iam ostendo 1° quia simili ratiocinatione posset probari non posse purum hominem satisfacere de condigno pro poena aliorum; quia inde sequeretur, quod posset satisfacere pro poenis infinitis aliorum: nam parva remissio poenae diversa satisfacienti est magis bona ipsi, quam remissio infinitae poenae intuitu ipsius alteri a satisfaciente diversa: ergo satisfactione illa, qua quis posset satisfacere ad aequalitatem pro aliqua poena gravi sibi inferenda, aliis

applicari posset multo maiorem remissionem
induet remissionem infinitam poenae debitae.

2.° quia bonum operis satisfactorii sed merito tribuitur pars; at ipsi meritis, quod alteri applicat, conferendum est verum praemium, quod sed est bonum merenti; non vero quod est bonum illi alteri, cui meritum applicat. Sed hoc non falsum est: alioquin non redemptio fit [illegible] humani, quae per omnes praemium tribuit Christi meritis; valde leve praemium [illegible] foret; siquidem utilitas quam inde Christus assequitur, exigua est; id autem est egregie falsum vel ex eo constat, quod omnes sancti Patres ex eo extollant valorem meritorum Christi, quod humani generis redemptione meruerint, et quod tantum sibi praemium putant, quantum est hoc, a servitute peccati liberari. Probatur doctrina est quia unum merita alteri applicari est quasi illius propria reddi, et praemium illi tribui perinde ac si merita forent ipsius, et non alterius: unde praemium, quod propria tribuendum est, non debet, nec potest esse infinitum; sed illud, quod ipsi personae tribueret, si talia merita, non forent ab alio, sed ab ipso elicita. Etenim sicut satisfactio poenae applicata alteri respicit remissionem poenae, non ut utilem operanti, sed ut utilem illi, cui applicat, et cuius poena remittitur, et adaequate [illegible], si tantum sit commodum illius, cui poena remittit, quia est satisfactio, et ipse operans [illegible] inde utilitatem acquirat; ita de merito, quod alteri applicat, respicit praemium, non ut bonum et utile merenti, sed ut bonum et utile illi, cui merens sua applicat merita; et omnem utilitatem, aequalem vel plurimam, remuneratur absque [illegible] vel imminutione ...

Sit 2.a Conclusio. Humana opera gratia habituali ornata possunt aliquo modo de condigno, scilicet condignitate, sed condignitate proportionis promereri aliis gratiam, remissionem peccati mortalis. Ad intelligentiam conclusionis propositae, et probationis subiiciendae, suppono illud esse discrimen communiter a theologis assignatum inter satisfactionem et meritum; quod meritum ad sui rationem non sit necessaria quaedam aequalitas rei, quam arithmeticam seu mathematicam vocant, cum praemio; sed sufficiat alia minor, quam appellant geometricam, quae potius proportio, quam aequalitas dicenda est; ad satisfactionem vero requiratur summa et arithmetica operis boni aequalitas cum offensa remissione, quia bonitas nostrorum meritorum, etsi sit aequalis, ut multi docent, cum bonitate gloriae, illam tamen de condigno meretur, non ob aequalitatem mathematicam rei ad rem, sed ob quamdam proportionem meriti cum praemio, quod Deus tribuit, ex eo, quod opus meritorium, et simul seipsum in remunerando efficiat.

Ego vero libenter admitto duplex meriti condignum, aliud condignum condignitate arithmetica, sive aequalitatis, aliud vero condignum condignitate geometrica sive proportionis. De 1.o in 1.a conclusione, de 2.o in hac 2.a nobis sermo est. Addo eamdem distinctionem posse in satisfactione in ordine imperfecte admitti, ita ut aequalitas satisfactionis cum offensa constituat satisfactionem perfectam; proportio vero satisfactionis cum offensa constituat satisfactionem imperfectam. Unde reiiciendus est Godoy disp. 2. n.o 44 post alios plures ut ipse ait, notat male vocari ab aliis nostris

Do-

Doctore satisfactionem proportionis satisfactionem condignam; quia ut ait, satisfactio condigna idem sonat apud Theologos, ac satisfactio aequalis.

Hucusque nota in Patrem Suarez mihi displicet 1º quia potius ipsi inconsequenter loquuntur, dum ex una parte concedunt posse puram cream ordinarii Dei caput in ordine ad merendum aequaliter et condignè illis remissionem peccati, et iustificationem; et ex alia parte inficiant ipsum posse satisfacere de condigno: nam dignitas aequalis operis illius qui pariat meritoris, quod sufficit, et satis est, ut remittat offensa, vocat satisfactio. 2º Nam Pater Suarez eam satisfactionem proportionis non dicit esse satisfactionem simpliciter condignam, sed cum restrictione, aliquo modo condignam, ut diss. proxime praecedenti notabam.

His praemissis probo conclusionem. Nulla est repugnantia in eo, quod purus homo in alia Providentia, qua habituali eius meritum dignificante, mereatur alteri, ideo ipsi merita Dei ipsi esset alteri applicata dignificendum per gratiam, secundum aequalitatem Geometricam et condignitatem proportionis cum offensa peccati mortalis: ergo possunt per mereri de condigno condignitate proportionis remissionem peccati mortalis. Probo minorem. Quia offensa peccati mortalis, ut sit in ordine superiori ad omnia obsequia purae creae, est tamen simpliciter finita: ergo ut obsequia purae creae, ut dignificata per gratiam, non possint habere aequalitatem Arithmeticam sive rei ad rem cum offensa peccati propter superioritatem ordinis, quae ipsa dicit, possunt tamen habere aequalitatem proportionis. Inde infero, quod etiam posset admitti in pura crea

satisfactio condigna condignitate proportionis et inequalitatis cum offensa, sicut admittimus mereri condignum condignitate proportionis cum remissione offensae. Et quod attinet de meritis Beati, satis nobis est cum Eximio Doctore loqui.

Sec. 2a

Adversariorum fundamenta convellunt.

Obiiciunt 1o Illi ex suam sententiam: opera dominis iusti sunt gratia gratis habituali conferendi peccatori, qua deleat et remittatur peccatum, quia illam merent condigno condignitate aequalitatis: ergo Et non possint directe, ac proinde per modum satisfactionis condignae coaequalis excludere peccatum, quia illi non sunt aequalia; illud expellunt indirecte, et per modum meriti, quia directe merent gratiam habitualem, qua peccatum remittitur. Confirmat. quia Et satisfactio debeat esse aequalis cum offensa, meritum remissionis non debet esse aequale nisi praemio, ipsi vel remissioni; ideo si Beatus iustus sua merita applicaret ad remissionem peccati alieni, et nihil offerret aequale offensae ratione ordinis superioris, offerret tamen aliquid aequale praemio ipsi vel remissioni: ergo Et dignitas merendi iusti non sufficiat ad satisfactionem aequalem per offensa, sufficit ad merendum de condigno condignitate Arithmetica remissionem peccati. Probat min. quia remissio peccati est bonum minus, et inferioris ordinis quam ipsa offensa est malum: ergo etc. Prout ans. quia 1o gratiae gradus est bonum pro remissione peccati, 1o quia est gratia, in qua imbibitur remissio peccati: 2o quia effectus primarius primi

primi gradus gratiae nequit esse minor, quam effectus secundarius eiusdem, qui est remissio seu exclusio peccati; sed 1.us gradus gratiae non potest esse tantus bonus, quantum malum est peccatum: ergo remissio peccati non est tam bona, ac malum est peccatum. Sed minus bonum est et ordinis inferioris, quam ipsa offensa est malum.

Ad distinguendo antecedens: opera boni iusti sunt paria gratiae habituali in se sumptae: concedo antecedens: ut referuntur boni peccatoris, sive remissivi peccati: nego antecedens. Nam infusio gratiae ex suppositione peccati auget in re beneficii immensuram peccati expellendi, cuius resistentia vincenda est, ut possit introduci gratia: inde cum merita pure creata sufficiant ad promerendam gratiam, cui sunt equalia, non sufficiant ad promerendum condigne condignitate equalitatis illud beneficium, inde quod non sint equalia, ut mereantur condigne condignitate arithmetica infusionem gratiae boni peccatori, sive gratiam ut remissivam peccati.

Ad confirmationem respondeo, negata maiori, negando minorem, ad cuius probationem nego antecedens. Etenim respectus operis honesti ad remissionem ut condigne acquirendam, et moraliter causandam est idem ac inseparabilis a respectu eiusdem operis ad offensam ut condigne auferendam et moraliter expellendam, in quantum offensa non aliter aufertur, nisi per ipsam remissionem formaliter. Et quidem non potest inveniri causa seu physica, seu moralis, quae gaudeat virtute equali ad producendum suum effectum, etiam dato impossibili resistente, nisi simul gaudeat virtute equali ad istud expellendum. Unde ad [illegible]

bationem antis, seo remissionem peccati, et dicat effectus secundarius gratiae, est maius in ratione beneficii ipsa sola gratia, seu eius primario effectu, nempe sanctificatione: nam ea remissio peccatoris ipsa supponit essentialiter externam et activam benevolentiam Dei misericordis dicere volentis huic infundi peccatori gratiam, cui ex inimico eum reddi amicum sui; quod sane maius beneficium est, et maiori aestimatione dignum, ac proinde superius ad nostra merita, quam sola infusio gratiae et amicitiae

obiiciunt 2.º cum P. de Ripalda. Bonitas remissionis interior est malitia peccati: ergo et obsequia quae iusti praestant non sint paria peccato, possunt ita crescere, ut sint aequalia bonitati remissionis: ergo eam possunt promereri de digno ex dignitate arithmetica. Antecedens probatur. Quia peccatum mortale reddit hominem summe miserum, hoc est, dignum Dei inimicitia, impoenitentia finali, poena aeterna, et aliis malis innumeris: remissio vero peccati, praesertim quae pure extrinseca est non constituit hominem summe felicem, nec dignus positive amicitia Dei perseverantia finali, aeterna Beatitudine, aliis et bonis innumeris raris oppositis: ergo non est tam bona, ac malum est peccatum. Confirmatur. Quia privatio unionis hypostaticae deberet non esset tam mala, ac bona est ipsa unio hypostatica; siquidem non redderet adeo miseram humanitatem, ac felicem redderet unio hypostatica: ergo si peccatum magis infelicem reddit hominem, quam felicem remissio peccati, minus bona est remissio, quam

ma-

malum in peccatum.

Ad 1.º omissis antec. et 2.ª cva, neg. 2.am cons.ª q.º 2.do potens e. sanis, n. suf ficit ad merendum aliquid de digno offerre meritum equale premio, sed necessarium ulterius est, offerre meritum quod etiam superet resistentiam sanis proinde cum pura nec etiam ipsa merita n. possint vincere resistentiam sanis, namque peccati validioris ad exigendam n. remissionem, inde e., quod n. possint consequi digne remissionem et veniam peccati.

Ad 2.º cave bonam e. remissionem peccati in noe beneficij sive datum peccatoris beneficium, quantus e. gravitas offensae, que remittit, et sit tam bona bonitate utilitatis seu peccatoris, quam peccatum malum e. malitia damni et incommodi seu ipsius peccatoris, ut aliunde ostendit objectio. Ad Sug. e. Nam beneficium in eo datis n. auget solum ipsum magnitudinis utilitatis quam affert illud accipienti, sed etiam ipsam magnitudinem resistentiae, que superanda e., ut bonus reipsa conferat. Quapropter cum resistentia remissionis peccati tanta sit, quanta e. gravitas offensae peccati, necessario debet ei tantum remissionis beneficium, quanta e. ipsa offensa remissa. Unde distinguo ans: Bonitas remissionis inferior e. malitia peccati bonitate utilitatis et commodi: ne do ans; bonitate beneficij: nego ans. Et sub iisdem terminis distinguo cons: et nega 2.am cons. Q.ª ut probaretur etiam ipsa merita forent paria remissioni peccati, necessarium erat, quod tanta erant, quanta e. remissio in noe

be

beneficij. Unde iam liquet discrimen, et solutio ad rationem.

Objiciunt 3.º Pura creatura potest alteri mereri de condigno condignitate arithmetica praeservationem à peccato, et remissionem peccati. Patet cons. quia praeservatio majus beneficium est, quam remissio peccati.

Resp. omisso antecedente nego consequentiam. Quia licet praeservatio à peccato cum innocentia sit bonum superius in linea boni utilis et convenientis quam remissio peccati, quia eligibilius est numquam peccasse, quam à peccato liberari; est nihilominus bonum inferius in ratione beneficij: nam beneficium non acquirit magnitudinem praecise secundum magnitudinem bonitatis ~~[illegible]~~ accepti, et damni exclusi, sed etiam secundum magnitudinem carentiae et resistentiae; nam huius resistentia superat à benefactore; cui proinde, qui accipit beneficium, debet gratias referre, non solum propter bonum, quod donavit, sed etiam propter victoriam carentiae resistentiae, et beneficium tanti non debet aestimari ratione huius victoriae, quam carentiae superatae. Unde manifeste constat remissionem esse maius beneficium quam praeservationem, quia in praeservatione non intervenit destructio carentiae praeservationis, nec proprie loquendo aliqua remissio, sed potius videtur Deus sibi providere, dum huius offensam evitat: in remissione vero intervenit destructio carentiae meriti peccati validissime resistenti remissioni, et potius videtur Deus peccatori, quam sibi consulere, dum cedit iuri suo irascendi et puniendi in aeternum peccatorem; praesertim cum suo honori satis consulat damnando in aeternum peccatorem. Igitur Deus

majus

marem beneficentiam ostendit, dum remittit peccatum, ac dum ab illo innocentem praeservat; atque inde maiora merita necessaria esse ad remissionem, quam ad praeservationem condigne obtinendam.

Obiiciunt 4.° ex ipsis aliqui: gratia habitualis, ac consequenter merita per illam ut dignificata supra ipsam, aeque saltem Deo placent, ac displicet peccatum: ergo haec merita paria sunt malitiae peccati. Probatur ans. Gratia physica expellit peccatum quatenus Deus ob complacentiam in bonitate gratiae deponit displicentiam, quam meretur peccatum; at nisi gratia magis, vel aeque saltem placeret Deo, quam displicet peccatum, potius ob displicentiam in malitia peccati cohiberet Deus complacentiam in bonitate gratiae, seu in hoc ut detur gratia, quam e contra: ergo etc.

Hoc argumentum vel nihil, vel nimis probat; probat enim nimis quia pura creatura non inferiori à malitia peccati; atque inde posse puram creaturam per illo ad aequalitatem satisfacere: quod falsum esse iam ostendimus. Resp. 2° neg. ans. Gratia enim non expellit peccatum, quatenus ex complacentia in gratia Deus cohibeat displicentiam de peccato. Hic enim modus expellendi moralis est, et proprius meriti et satisfactionis. Unde si gratia est forma physica physice expellens peccatum, eatenus illud expellit, quatenus communicat effectum formalem physice oppositum malitiae peccati; et sane ad expellendam physice formam contrariam, non est necesse, quod forma expellens sit tam perfecta, quam perfecta, vel mala est forma exclusa.

Obiiciunt tandem contra 2.am conclusionem. Si meritum praemio aequale sola aequa-

proportionis dicat condignum, in[illegible] manet
meritum de condigno, et meritum de congruo. [illegible]
dem aequalitas proportionis etiam fuerit meri-
to congruo. Ideo assignando discrimen: nam me-
ritum congrui non dicit eam geometricam aequali-
tatem cum praemio, quam saltem debet dicere meri-
tum condignum, sed solum aptitudinem, ut si ele-
vet per gratiam, habeat eam aequalitatem geometri-
cam sive proportionis cum praemio, ex eo quod
sit in eodem genere entis, in quo praemium
est: v.g. actus supernales, ut si dignificati per gratiam
promerent de congruo gloriam [illegible]; quia sunt in eo
genere entis, nempe entis supernalis, in quo est glo-
ria; et ideo apti sunt, ut si dignificentur per gratiam
habitualem, acquirant aequalitatem geome-
tricam cum Beatitudine: opera vero naturalia non
merent, neque de congruo gloriam, quia cum illis de-
ficiat supernaturalitas, non habent praedictam apti-
tudinem. Quapropter merito congruo est praemium
[illegible]; merito vero condigno condignitate
proportionis ex naturali quadam iustitia est debitum
praemium; sicut dispositioni physicae debetur na-
turalis forma.

Hic gradum sistimus, et pa-
lestram litterariam de more deseramus, ut
quibusdam induciis recreati, alacriores et ex-
peditiores ad residuas doctrinae Verbi in Chri-
sti perfectionibus disputationes redeamus. Anno
1676 die 27 Iunii

Controv.a 1a

De Sanctitate Humanitatis Xpi Dni.

Diss. 1a

An Xpi Humanitas sanctificet formaliter per unionem Hypostcam

Sec. 1a

Natura Unionis Hypostcae explicatur.

Subsec. 1a

~~Facilioresque quaestiones de Unione Hypost. breviter declarantur.~~
An unio hypostatica distinguatur realiter ab extremis.

Ad tertiam, et ultimam, non dignitate, sed ordine partem de D. Verbi Incarne et perfectionibus Xpi venio: in eaque ut tam uno oibus commode, qm utilitati prospiciam, ita brevitati operam dabo, ut nihil a Theologis disputatum, intactum relinquam: et ut hanc meam de brevitate ~~oppignoratam~~ fidem ~~...~~ possim exprimere, rem statim absque ullo alio proludio aggredior.

Dubitumque ~~...~~ est An unio Hypostca, qua humanitas Xpi unitur Verbo D. sit realiter distincta ab humanitate et Verbo.

Sit nra Conclusio. Unio Hypostca, qua humanitas Xpi unitur Verbo D. est realiter distincta ab extremis unitis, nempe ab humanitate et Verbo. Ita communiter d.a sa Gregm, Okamum, Bacconius, Valentia, Vasquez, Caietanum, Alvarez, Gonet, et alios Thas. Hanc conclusionem probavi, et multorum ~~...~~ praecipue lib. 1. Phys. Disp. 7 ... Sec. 1. et eam efficaciter suadeo. Ea, quae possunt realiter separari, realiter distinguuntur; sed humanitas Xpi et Verbum possunt realiter separari ab unione humanitatis cum Verbo: siquidem

Hu

humanitas Xpi et verbus possit realiter existere simul, sive coexistere, quae realiter uniant.

nam humanitas Xpi cum sit eiusdem speciei infimae, ac reliquae humanitates, posse existere in unita verbo D. imo posse dimitti a verbo: ergo humanitas Xpi et verbus realiter distinguuntur ab unione humanitatis cum verbo; ac vera unio humanitatis cum verbo realiter distinguitur ab humanitate et verbo.

Hoc argumentum adeo efficax est, ut Adversarii sentiis post tot secula, nihil meditati sint, quod eius vim enervare potuerit.

V. Cum istis dicet Doret disp. 6 art. 3. § 2. n.o 63 humanitatem esse hypostatice unitam verbo D. esse quid reale in rerum natura de novo existens, non per modum subsistentem unionis, nec solam naturam humanam ipsam, aut solam personalitatem verbi, sed esse ipsam naturam humanam ut terminatam dicta personalitate, sive ut mutantem dictam subsistentiam per suis termini ipsam complentis et terminantis: et ad hoc requiri quod ponatur actio unitiva Dei, per quam personalitas verbi D. conicet naturae humanae.

Haec solutio longe errat a bona Philosophia. Quia actio illa unitiva Dei, si sit realiter permanens, cum sit virtualiter transiens, debet habere terminum, quem producat; sed non potest habere alium, nisi unionem realiter ab extremis distinctam, copulantem realiter verbum naturae humanae: ergo habet per hoc productam unionem realiter ab extremis distinctam et copulantem in verbum naturae humanae. Alia cum sciatur per tales illas actiones, quae per eas producuntur, non

posse

posse esse subsistentia realis; quia est increata et infinita, et abstracta non: neque humanitas; quia humanitas posse fieri non unita verbo; imo quia iuxta Gonet art. 3. humanitas fuit producta per actionem distinctam a praedicta actione unitiva, sive assumptiva: ergo &c.

Ait Gonet n.o 65 tantum productum per assumptionem, sive actionem unitivam esse hoc compositum ex divinitate et humanitate, quod dicitur Christus. At vero si inquires non posse compositum, sive totum quid totale produci, nisi producatur saltem totius partialis: negatur. 6 sequitur assumptum: etenim ex eo producitur totum quid, sive totalis, quod totius partialis per actionem aliquam concat, et coniungitur alteri extremo, sive per eandem actionem totius ille partialis producatur, sive supponatur productus per aliam actionem, sive etiam sit aliquid improductum. Et ratio est, quia ex illa coniunctione partis totius partialis cum altero extremo resultat totum, quod antea non erat.

Sed contra evidenter. Ex illa coniunctione partis totius partialis cum altero extremo resultat totum, quod antea non erat: sed ex illa coniunctione partis totius partialis cum altero extremo non posse resultare totum, quod antea non erat, nisi ipsa coniunctio sit aliquid superadditum et distinctum ab extremis illis, quae antea erant: sed illa coniunctio est aliquid superadditum et distinctum ab extremis, quae antea erant; sed coniunctio illa est unio humanitatis cum verbo: ergo unio humanitatis cum verbo est realiter distincta, et superaddita verbo et humanitati correspondenti-

bus

69.

Ocurrit Lonet n.º 69 illud super additum n̄ ee unionem, sive vinculum medians et realiter distinctum ab extremis, sed ee actionem communicativam: nam qd tamq̄ realis ē tantę actualitatis, ut sit ex se ipso realiter totum illud, quod sua communicatio, sive exercitium efficiendi aliud extremum, dicit in recto, potest communicari absque alio superaddito, quod sit vinculum medians et realiter distinctum ab extremis, licet possit communicari absq' alio superaddito, quod sit actio communicativa: et ita cum Verbum Dm̄ sit ita extremis alteri communicabile, ut sit actus purus, et rē sue summę actualitatis identificet sibi suam communicationem, n̄ coniungit, sive comicat alteri extremo p aliquid superadditum p modum vinculi, sed p se ipsum immēdte, terminando actionem, per quam aliud extremum sibi applicat

Quam doctrinam credidere difficilem Lor angl.ª ffauenat n.º 51. per illud verbum Dm̄ unitur actu et formaliter humanitati assumptę, per quod exercet in ea rōem tūi, et ultimi complementi; sed exercet in ea rōem tūi formaliter per suam personalitatem absq' aliquo alio intermedio: ergo p illam formaliter absq' aliquo eius modalitate distincto illi unitur. Maior videtur certa: nam cum Verbum Dm̄ uniat humanitati per suum complementi, et ultimi tūi, nē ē, aliquid, per quod illi unitur, ut ipsum actuale exercitium tandi. Minor probat. Nullum terminum

tum posse esse ad extra exercitium, sive actus 2.us virtutis terminativae personalitatis realis ad extra: ergo lo Probat Ans. Non minus est infinitum Verbum D. et actus purus in ratione terminativae, quam ipse Deus absolute in ratione pri productivi: sed ex eo, quod Deus est simpliciter infinitus, et actus purus in ratione pri productivi, non potest exercitium producendi Dei ad extra esse aliquid ab illius infinita virtute productiva in recto distinctum: et ideo docent communiter Theologi Deum non producere ad extra per actionem formaliter transeuntem, sed virtualiter tantum, quae est ipsa actio increata, sive virtuali distinctione identificata cum virtute illius operativa: ergo ex eo, quod Verbum D. est infinitum, et actus purus in ratione termini, exercitium terminandi eam non potest esse aliquid creatum, et ab eius personalitate realiter distinctum.

Vere via Ad. merito Vasquez, ne alterius mentis tanti auctoritas minuat. Nisi D.V. doctrina dici videtur omnino falsa, et absurda quam docuit Vasquez, infirmis et exanguis. Ratio est 1.o Quidquid Deo identificatur Deus est, et indefectibile: sed exercitium actuale terminandi non Hum. sive communicatio, sive iunctio, sive unio fralis realis Dei cum humanitate est quid defectibile: nam q.a posuit Xpi humanitas existere, qui Deus est illi hypostatice unitus: dum ab aeterno non fuit, sed in tempore incepit existere: ergo exercitium actuale terminandi non Hum. sive communicatio, sive iunctio, sive unio fralis realis Dei cum humanitate non est actio Deo identificata realiter formaliter.

Ratio est 2.o. Posset existere

simul

simul Deus et humanitas Xpi, qui Deus sit v-
nitus suppositaliter humanitati: ergo ut Deus sit rea-
liter unitus humanitati, aliud superadditum
requiritur distinctum realiter a Deo et humani-
tate realiter sibi coexistentibus. Patet cons. quia
de duobus extremis tam extrinsece, quam intrin-
sece invariatis non possunt verificari duo contra-
dictoria: scilicet illa extrema esse unita realiter, et non
esse unita realiter sunt ~~extrema~~ contradictoria:
ergo. Ra è 3.o Cª datur id, quod ponit sonet
ex parte Verbi D. et humanitatis, adest ex
parte Patris vel Spiritus sancti, et ipsius huma-
nitatis; et tamen nec Pater, nec Spiritus sanctus est
unitus realiter humanitati Xpi Domini, ergo ne-
que Verbum D. esset unitus realiter, nisi
superadderet unio fsalis realis ab ex-
tremis illis realiter distincta.

Ra è 4.o Actuale exerci-
tium trahendi, sive uniendi humanitatem, ex quo Verbum
ut actualiter trahat, sive unit, non potest esse ali-
quid seipso formaliter non trahens, neque uniens:
sed personalitas Verbi est aliquid seipsa forma-
liter non trahens, neque uniens: ergo actuale exerci-
tium trahendi, sive uniendi humanitatem
Verbo non est personalitas Verbi D. Minor sua-
detur. Quia personalitas Verbi esset absque eo
quod actualiter traheret, sive uniret: et humani-
tas assumpta posset in aliqua hypothesi dimit-
ti; et tamen perseveraret personalitas Verbi
divini.

Ra è 5. Cª quia sonet Incar-
natio est illa actio unitiva, quae est vera et rea-
lis actio, ut bene infert ex illo Joan. c. 1. Ver-
bum caro factum est: etenim Verbum non potuit

fie

fieri caro absque vera effectione, productione, et actione: sed per eam actionem, effectionem, et productionem aliquid vere factum est non humanitas, nec Verbum, ut iam ostensum est: ergo suppositum. Ad implicat suppositum fieri per illam actionem, quin saltem ipsa suppositio fiat per eam actionem: nam cum nec Verbum, nec humanitas factum fuerit per eam actionem, aliquid fit humanitati. Et Verbum factum fuit, quod effici non potuit, quin Verbum caro factum esset, et quin daret suppositum, nempe [illegible] quod sane est ipsa suppositio, seu compositio [illegible] est unio hypostatica: ergo per eam actionem unitivam facta fuit unio hypostatica realiter a Verbo et humanitate distincta.

Ita est 6. quia tota Trinitas est causa efficiens Incarnationis. Id exprimit in Conc. Toletano 11. in Confessione fidei. Incarnationem quoque huius Filii tota Trinitas operasse credenda est: et ex Conc. Lateranensi relato c. firmiter de summa Trinitate, ubi de Filio Dei dicitur: a tota Trinitate communiter incarnatus. Ex quibus sic [illegible] [illegible] [illegible]. Si unio hypostatica esset praedicta actio unitiva identificata cum personalitate Verbi, nec esset eius causa efficiens et operativa tota Trinitas: nec Verbum diceretur communiter incarnatus: nam realitas identificata cum filiatione et ideo opposita cum relatione paternitatis, et spirationis passivae, non produci à tota Trinitate, sola Patre: sed est aliquid ad extra productum à tota Trinitate: ergo nequit esse aliud, nisi unio hypostatica distincta realiter ab extremis unitis.

Nec officit Sonet, dum

dicit

recurrit ad exemplum materiae, quae ut unita formae nihil aliud importat quam materiam ipsam innotantem entitatem formae illam informantis et actuantis: sicut materia movet fieri per motus aliquos illam informantis, debet supponi alio unitiva generanda per quam formam coicet materiae. tum actus formae qua generatio creata, ut clarius explicat Alvarez, est sola unio materiae cum forma. Confirmatur: sicut recurrit ad hoc exemplum forma et unita importat unionem cum actuali informatione. 1° quia non posset existere sine quod informet et actuet sive materiam, entitas formae ut informans et actuans sive materia importat formam et unionem ab utraque distinctam. 2° quia generatio creata posset esse unio materiae cum forma, quod deficit, forma et materia non sunt unita; actio terminata autem personalis non potest esse unio, qua Verbum copulet humanitati, quod non deficit, quando Verbum non est unitum humanitati.

Ad argumentum respondeo, negata maiori, distinguendo minorem: deberet in ea rem, existit realiter praeter personalitatem absque aliquo alio intermedio: concedo minorem: ut quo: nego minorem. Ad cuius probationem nego antecedens: ad eius probationem, negata maiori, nego minorem. Etenim Deus debet esse firmus et immutabilis: non posse advenire de novo aliquod formale, nisi de novo adveniat aliquid, quod sit formali, essentiali et intrinseco ipsius constitutivo: sicut non potest destrui aliquod formale, nisi destruatur aliquid, quod sit formali essentiali intrinseco constitutivo ipsius: ergo neque in creatura, neque in Deo potest advenire de novo ratio actualiter constituentis seu actualiter uniti, nisi adveniret de novo

ali

aliqua entitas, nempe actio seu unio, quae fit de
constitutivo formali, essentiali et intrinseco illius denomi-
nationis: neque potest de novo desinere, quin illa eadem
entitas de novo desinat.

Unde falso supponit eius
illius obiectio actionem Dei productivam ad extra
consistere formaliter in ipsa dicta virtute productiva
nam cum haec existat ab aeterno, et sit indif-
ferens ad producendum, et non producendum
actualiter, non potest esse actuale exercitium pro du-
cendi, quidem requiritur, quod actualiter produ-
cat. Deus ab aeterno tamen non rerum, quas in tem-
pore produxit, tum etiam impossibiles rerum
quas nunquam producturus est. Licet D. Thomas in
1m dist. 40 art. 1. ad 1. constituere in Deo
creationem activam, et in creatura passivam; constans
ibi et in aliis locis vocat creationem in ra-
tione quadam significante, et determinationem
dl. voluntatis, qua vult ab aeterno producere in
tempore creaturam, appellat creationem activam:
quae sane dicta volitio non est formaliter productio seu actio,
sicut productio unionis non unio, nec duratio produc-
tio durationis. Unde etiam est falsum quod eandem
rationem, quod actuale exercitium unionis consistat
formaliter in personalitate Verbi.

Ad ut suppetias ferant
sonet mutanti, inepto pro eius sententia. Et fit de es-
sentia unionis unire actu pro aliqua differentia tem-
poris, sicut est de essentia actionis producere actu
pro aliqua differentia temporis; non est de essentia
unionis unire actu pro omni differentia temporis,
in qua existit, sicut non est de essentia actionis pro-
ducere pro omni differentia temporis, in qua existit
ergo personalitas Verbi potest ex voluntate Dei

ex ab æterno unio humanitatis cum verbo per aliqua differentia temporis. Arg. probat. quia non est de essentia productionis et in quovis signo in quo intelligatur existere, eius intelligatur producere actualiter; siquidem spiratio activa, seu productio spiritus sancti est prius in Patre, quam in Filio; et nihilominus per illo priori signo, prius quam intelligatur esse in Filio, non producit spiritum sanctum: neque sic non posse intelligi procedens, nisi intelligatur a Patre et a Filio procedens. Ita te.

Ideo neg. ans. quia exercitium actuale uniendi nusquam posse existere, quin actualiter uniat extrema: neque actuale exercitium producendi nusquam posse existere per aliquo instanti reali, vel signo rationis, quin actualiter producat; alioquin actuale exercitium uniendi .l. producendi indigeret per aliquid seipso formaliter non unirent ut per illam temporis differentiam, in qua solum uniret actualiter. Nec paritas desumpta ex SS.ma Trinitate urget: quia non posse intelligi spiritus sanctus procedens actu et simpliciter, nisi intelligatur eius processio activa exercita; et cum spiratio passiva spiritus S. non intelligatur in illo priori signo, ~~neque spiratio activa, seu productio spiritus sancti prius est in Patre, quam in Filio~~ ideo spiratio activa per illo priori, antequam intelligatur in Filio non producit spiritum sanctum; secus vero evenit in aliis productionibus realibus, quia in illis est actio indistincta a passione, et idem est formaliter cum producere effectum, ac terminum produci ex ea. Et hoc est quod in creaturis deest ratio, quae habet in divinis distinctionem actio-

nis

nis à passione.

Ideo alij AA.[um de valle] recurrunt ad decretum Dei liberum, afferuntque Verbum uniri humanitati esse decreti, quo Deus Verbum uniri humanitati decrevit. Ita est. [illegible] hoc decretum Dei vel est Deus distinctus ab eo, quod est decretum Dei [quo vult Verbum] existentiam humanitatis [illegible] [illegible] vel non? [illegible] Deus aliquid vult ex parte [ipsius sui decreti] [illegible], cum vult humanitatem unitam Verbo, ac [illegible] vult humanitatem ac Verbum [illegible] [illegible] quod [illegible] vellet Verbum unire humanitati: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unio: [illegible] [illegible] unio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 2m. [illegible] ipsum decretum liberum Dei est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Verbum, humanitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Verbum [illegible] [illegible]

Ex hoc innumera inferunt [illegible]. 1m [illegible] decretum Dei [illegible] [illegible] humanitati; sed decretum Dei est unio humanitatis cum Verbo: [illegible] unio humanitatis cum Verbo est extrinseca humanitati. 2m. [illegible] idem dicant in creatis: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est Deus. Patet [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] extrema, ut corpus et anima, ut unita; [illegible] extrema ut unita dicunt unionem, [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] decretum [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] decretum [illegible]; sed decretum [illegible] est realiter Deus: [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] Deus, seu quid divinum. 3m. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 4m. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad negandos [illegible] et modos, quos bona [illegible] [illegible]. Etenim si decretum Dei posset esse unio extremorum posset et esse actio, duratio, [illegible] [illegible]. [illegible] nihil [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] recurrit ad intimam Verbi cum humanitate presentiam, et penetrationem, et hujus ultimae dispositionem;

et

et negat quamlibet aliam unionem etiam cum fca. Ista est 1a opinio Doctorum dixim. 2. p. 201. dub.

Sec. nulla dispositio ex parte humanitatis requiritur ad unionem cum Verbo; omnia n. dona supernalia humanitatis precesserunt ab unione hypostatica. 2o quia eadem dispositio est in humanitate sui datis et spiritus sanctis: quia penetratio et ultima aut dispositio fit aucta, sed unio hypostatica in subiectis, ut ostendam sec. 3o et 4o quia cum extrema ut ultimo disposita dicunt penetrationem; nam si instet penetrata instet ultimo disposita ad unionem, non est, quod extrema ut ultimo disposita ad unionem involvant penetrationem; sed extrema ut ultimo disposita ad unionem distinguunt ab ipsa unione: ergo extrema ut penetrata, seu ultimo disposita distinguunt ab unione. Probo minorem quia ultimo dispositum ut tale dicit realem distinctionem ab eo, ad quod constituendum ultimo disponitur; sed extrema ultimo disponunt ad constituendum compositum exinde resultans: ergo extrema ut ultimo disposita distinguunt a composito actualiter constituto; sed non possunt distingui sine actu compositionis, sive unionis: ergo distinguunt realiter ab unione.

Alii tradunt unionem esse quid reale non distinctum realiter, sed solum virtualiter et intensive ex parte obiecti ab ipsa humanitate. Sed haec doctrina implicatoria est. Nam humanitatem esse unitam verbo est separabile ab humanitate: ergo et distinctum. Patet evidentia cons. quia separabilitas est signum evidens distinctionis realis.

Sub...

Subsec. 2.a

An unio hypostatica sit idem realiter cum eductione humanitatis Xpi.

Hic quaestio inter RR., non immerito facta est celebris: partem affirmativam valde illustrat P.r Bernal disp. 22 sec. 2; ei quin tn, quamquam ipse dicat inventor non fuit; illa non satis probabilem vocat Eximius D.r disp. 8. sec. 1. § Atque, et ipsam absolute docent P.r Val.a tom. 4 disp. 1. q. 1. punc. 2 § cum dicimus, et P.r Molina 1. p. q. 14. art 13 disp. 18 Memb. 4 § Deveniendum quibus subscribunt P.r Wadingus disp. 4. de Incar.ne dub. 3. § 2. et alij RR. ingenio celebres. Partem negativam defendunt centra theologi, et inter eos validissime P.r Suarez sup. cita. et P.r Aldrete disp. 32.

Sit nostra conclusio cum communi sententia. Unio hypostatica non est idem realiter cum eductione humanitatis Xpi Dni.

Probo 1.o ex D. Th.a 3. part. q. 4. art. 2, cuius sunt haec verba: Unde illud, quod assumitur, oportet praeintelligi assumptioni, sicut illud quod movetur localiter praeintelligitur ipsi motui. Ergo id, quod assumitur debet praeintelligi ante assumptionem; sed humanitas Xpi proprie assumitur a verbo d.: ergo debet praeintelligi ante assumptionem. Ergo productio humanitatis non est ipsa assumptio, seu incarnatio, seu hypostatica unio.

Recent non nulli RR. Sicut creation libera vg. actus realiter, sive voluntatem, assumunt sibi sua actia: sic d. dicitur assumere suam creationem: et actu suas volitiones, quas sibi unit, licet illa actia non praeintelligunt ante assumptionem, sed ipsa assumptione, et eductione producunt; ita

Neo maiorem esse falsam, et iam D. Thom. et com. Theologi
[illegible]: quod in quaestionibus de voce valde considerandum
est. Fateor namque voluntatem Verbi esse suas
volitiones non preexistentes, quia ut [illegible] in Theologia
de Trinitate vol. 2 disp. 4 sect. 6. julij 6. volitio, intellectio, et
quaevis alius actus vitalis intentionalis, perfectio,
etiam mediante unione divina, [illegible]; nego
tamen ipsam esse proprie assumere; quod assumitur
debet praeintelligi ante assumptionem.
Nec proficis, si dicas de voce assumptionis nihil
aliud intelligere nisi exercitium, quo Verbum,
quam sibi iam [illegible] gratiose univit: nam non
disputamus de [illegible], in quo est meo libito [illegible]
hac voce assumptio; sed de propria eius significatione,
ut [illegible] eam intelligant, qui in hoc
mysterio passim ea voce utuntur. Unde Verbum
divinum potuit producere humanitatem per actionem quae
simul est unio humanitatis cum Verbo; et
[illegible] in illo eventu Verbum divinum uniret
sibi gratiose humanitatem, illam vero non assumeret.

Dices etiam exemplis a motu locali desumptis esse importunus, et facile posse
ut nos retorqueri. 1.o quia cum omnis motus stricte talis
et [illegible] localis dicat successionem, mobile, non solum ordine
[illegible], sed etiam tempore praecedit ad motum localem:
quare humanitas assumpta debeat praecedere duratione
ad assumptionem. 2.o quia mobile debet praecedere,
quia est motus causa; sed humanitas assumpta non
est causa assumptionis, sed Verbum assumens, vel [illegible]
unientis, et producens unionem.

Neo exempla a motu locali desumpta non esse importuna. Nam sicut
motus localis, quo movetur aliquid non potest esse productio

ipsi:

prius causalis; q[uo]d debet p[rae]cedere aliq[ua] causali prioritate
ad motum localem; ita assumptio n[on] p[ro]d[u]c[i]t ea[m] p[ro]ductio
rei assumptae; q[uo]d res assumpta debet p[rae]cedere, sal-
tem prioritate naturae, ad assumptionem.

Nec retorsiones sunt ali-
cuius momenti. Non 1a. q[ui]a n[on] o[mn]is motus [illegible]
[illegible], dicit successionem; nec de mobile debet p[rae]cedere
n[on] solum ordine naturae, sed etiam tempore ad motum ejus
localem: nam, ut docui lib. 5 et 7 Phys. Disp. 10a unica
Sect. 2. Sec. 2. n[on] req[uiritu]r ad motum, q[uo]d mobile p[rae]cedat
tempore. 1o q[ui]a cum motus sit transitus duplicis
formae, nempe activae et passivae, et nemo dixerit
ad verum motum requiri, quod p[rae]cedant tem-
pore ea moveri cum privatione actionis, [illegible]
[illegible] [illegible], quod passum, sive subjectum antecedat
tempore cum privatione formae p[er] motum acquisitae.
2o q[ui]a o[mn]is motus, cujus natura ut talis est passio, est
[illegible] motus; [illegible] subtilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quae
n[on] p[rae]cedit tempore: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
privationem formae p[er] motum in instanti reali [illegible]
acquisitae n[on] [illegible] [illegible] [illegible] motus, [illegible] [illegible]
[illegible] ordine naturae.

Non 2a. q[ui]a mobile debet
p[rae]cedere, vel q[ui]a est causa efficiens motus, [illegible]
[illegible] motus localis: quam distinctionem motus [illegible]-
de explicuimus [illegible] n[on] humanitas, sed [illegible]-
bum [illegible] assumens [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sit causa efficiens assumptionis, ni-
hilominus, n[on] [illegible], nec Deus. Humanitas
est subjectum unionis, et ideo debet ad illam p[rae]cedere
ordine naturae; q[ui]a p[er] illam, quae antea n[on] [illegible]
[illegible] movet, n[on] motu effectivo, [illegible].

quam doctrinam iterum confirmat D. Thomas in 3. dist. 5. q. 3; ubi opponit sibi, quod non requirit assumptionem et quod necessario [illegible] ad unionem, quia simul fuit caro, et Dei Verbi caro; [illegible]: Respondet: quamvis natura non exigat [illegible], exigit tamen [illegible] intelligendi: et hoc sufficit. Quid clarius?

Probo 2.º ratione, qua in Physicis ostendi lib. 2. [illegible] 3. diff. 2. sec. 2. [illegible] formalem eductionem non posse consistere in actione productiva formae, quae sit unio ipsius ad subjectum. quia unio [illegible] ut talis supponit utrumque extremum existens; sed actio productiva humanitatis alterum extremum supponit existens, et alterum existere facit: ergo non potest esse unio humanitatis cum Verbo. Probatur major 1.º quia unio recipit et sustentatur in humanitate, et universim [illegible] ex [illegible] unio recipitur et sustentatur in materia et forma; sed quod recipit et sustentat, supponitur existens ad id, quod recipit et sustentat. [illegible]

Probatur major 2.º quia [illegible] causalitate; sed materia et forma sunt [illegible] intrinsecae compositi; et humanitas est causa intrinseca illius compositi, quod est Christus: ergo [illegible] causalitate, qua mediante causant compositum. Sed unio est causalitas, qua materia et forma causant compositum; et unio hypostatica est causalitas, qua humanitas Christi causat compositum, nempe Christum: ergo unio non potest esse actio, qua producitur forma: nec unio hypostatica potest esse actio qua Christi humanitas producitur. Probo consequentiam: actio productiva formae seu humanitatis est [illegible] forma seu humanitate: unio etiam hypostatica non est prior [illegible] humanitate: ergo

nō ē pductiva exy. seu humanitatis.

Pro 3. Cōa cōplementum sub-
stantiale vt tale debet advenire subst.ᵉ existenti, quam cōplet: gō cōplementum substantiale vt tale debet supponere existentem substantiam, quam cōplet; sd verbum dīn vt importatum vnionem hīc cum humanitate ē cōplementum substantiale actuale vt tale humanitatis: ergo debet illam supponere existentem: gō vnio hypost.ᶜᵃ nō potest ee idem cum actione pductiva humanitatis. Pro eadem. Cōa vnio hypost.ᶜᵃ atq ē actuale exercitium, quo formaliter actualiter verbum dīn cōplet humanitatem, supponit humanitatem existentem; sd actio pductiva humanitatis nō supponit humanitatem existentem; siquidem ē eius formalis pductio: gō vnio hypost.ᶜᵃ nō potest ē pductio humanitatis.

⊖ Impugno 3.ᵒ ~~Dicitur~~ Modus independentiæ, incommunicabilitatis, et incommunicationis seu alteritatis vt suppositi ē actuale cōplementum existendi perse: nam rem, quæ nō existit, imo et quæ nō supponat existentem, actualiter cōplexi intelligibile ē: possumus n. percipere rei mere possibili advenire ipsius pductionem et existentiam; cōplementum vero actuale eidem rei mere possibili advenire impercæptibile ē: gō modus ille independentiæ, incommunicabilitatis et incommunicationis nequit identificari cum actione pductiva rei: ac venta nec modus dependentiæ ab alio tnmqm a supposito.

Dicitur. 2.ᵒ Modus existendi perse, nō independentia ab alio. tnmqm subiecto, sd independentia ab alio tnmqm supposito supponit existentiam rei extra suas causas: gō modus existendi

in alio tanquam in supposito supponit existentiam dei extra deum: ergo non potest existere in unione, quin simul sit alio tribuens existentiam dei.

Instatur 3º Modus existendi per se independenter à supposito opponitur directe et formaliter modo existendi in alio tanquam in supposito; sed modus existendi in alio tanquam in supposito exercet formaliter per unionem, et ad instans unionis pertinet: ergo modus existendi per se independenter a supposito exercetur formaliter per negationem unionis, et pertinet ad illud ipsum instans, ad quod unio ad suppositum pertinet; sed unio non potest pertinere ad instans actionis productivae dei, quia est ante existentiam ipsius dei: ergo neque modus independentiae a supposito potest pertinere ad instans actionis, neque unum illa identificari.

Obiicio 4º Nulla productio Angeli seu humanitatis Petri non est ipsius personalitas, neque unio ad personalitatem: ergo productio humanitatis Christi non est unio ipsius ad personalitatem Verbi. Consequentia semper urget à paritate: ideo negant adversarii antecedens: et docent creationem Angeli esse modum substantiae, et simul esse subsistentiam ipsius Angeli, et suam unionem cum Angelica natura, per quam natura redditur ab alieno supposito, et non indigens alio, a quo sustentari debeat, contra proxime.

Haec doctrina pluribus laborat incommodis. 1mo. Quia supponit dari unionem humanitatis Christi ~~cum~~ actione productiva ~~...~~ ~~...~~ et cum utrisque subsistentias esse substantiam. At vero si dicant esse accidens: contra: ergo non potest actio constituere et complere substantiam in esse substantiae et

hypostasi subsistit: ac proinde neque ex unione ness subsistentiam nec subsistit. 2° quia cum vera sit actio, pertinebit ad praedicamentum actionis; ac contra unione ... cum parte ... dabit ex rebus ad diversa praedicamenta ~~pertinentibus~~

In confirmationem ... doctrinam impugnatio

Antiqui Haeretici ideo errarunt circa Incarnationis mysterium, quod non distinguerent hypostasim, sive subsistentiam et personam à natura, alii ut Eutichiani negabant in Christo duas naturas, quia Ecclesia Catholica negat duas personas, et alii ut Nestoriani admittebant duas personas; quia eadem Ecclesia duas naturas dari affirmabat: radix horum erroris fuit illud iudicium, quo affirmabant naturam et hypostasim idem esse ut testabant Episcopi in Conc. 7. Sen. Sect. 6. § Nequaquam; At isti haeretici non errabant; quod affirmarent productionem hominis esse indistinctam ab eius natura: nam distinctio productionis creatae à natura non est dogma catholicum; eam enim plures catholici DD. negant: imo ea distinctio productionis humanitatis ab ipsa humanitate satis constat ex eo, quod idem homo possit absque ... illis parentibus produci: ... Ecclesia Catholica cum differentiam inter subsistentiam et naturam agnoscit, non intelligit nisi subsistentiam personalem productionem ... naturalis realem productionem ... nam si hoc intelligeret, non errarent haeretici illi, cum affirmarent idem esse hypostasim et naturam; siquidem non aberrarent à fide catholica si asserebant inter productionem creatam et naturam non dari distinctionem realem: quod optime ... in Christo productio naturalis humanitatis cum divina ... subsistentia

Hoc argumentum autem ...

excogitatum e. Etenim illi haeretici errabant, quod non admittebant subsistentiam a natura distinctam; non vero errabant, quia non admittebant subsistentiam positivam substantialem humanitati advenientem, et ipsam vel antecedentem vel subsequentem, id est concomitantem; siquidem tale advenientium non pertinet ad fidem; et nos illud cum Scotistis et Nominalibus, aliis fortasse [illegible] negamus: quia fides catholica, a qua haeretici illi errabant non intelligebat nomine subsistentiae, quam a natura esse distinctam credit, illud complementum positivum, quod defendit adversarius; etiam ipse tenet cum aliis sanae suae instantiis, scilicet Ecclesia catholica nomine subsistentiae tantum significat aliquid vel substantiale, vel substantialiter negative adveniens et trans humanitate, ab ipsa separabile, et a Verbo Dei supplebile: id vero, in quo hoc consistit, non assignat, et illud inquirendum relinquit theologis; quam ob rem haeretici illi errabant, non quia judicabant productionem naturalem [humanitatis] non esse distinctam ab humanitate; sed quia judicabant nec subsistentiam positivam substantialem, nec productionem, neque aliquid aliud substantialiter saltem negative adveniens et trans humanitate et per Verbum Dei supplebile esse distinctum ab humanitate. Unde dummodo affirmet inseparabilitatem subsistentiae a natura humana, et supplebilitatem subsistentiae creatae per Verbum, catholice affirmatur, sive in entitate positiva substantiali, sive in productione, sive in ulterioris communicationis negatione ponat munus et essentiam physicam subsistentiae pro variis opinantibus.

Impugnat 2.o idem Adversarius quia si productio humanitatis esset unio ipsius cum Verbo

cum Verbo, actio generativa, qua Deipara, producendo unionem ad eum corpore, genuit humanitatem xpi, foret intrinsece supernalis; siquidem produceret, et constitueret partialiter unionem hypostaticam supernalem; et id non potest sustineri: sed Deipara fuit proprie et vere Mater xpi; ergo non potest esse vere et proprie Mater xpi per actionem supernalem: nam est proprium et essentiale Matri, quod concurrat per propria nalia; non vero per obedientialem; et ideo si non ana, sed ratia Virginis exhibuisset illum influxum in humanitatem xpi, Virgo non esset vere Mater xpi.

Hoc argumentum etiam est inefficax: pro quo, et diximus 2. parte. Dicimus cum Suar. 2 disp. 1. sec. 2 Deipara fuit vera Mater xpi etiam exhibendo concursum supernalem in unionem hypostaticam supernalem; quia vere genuit xpum producendo unionem ad eum corpore propriis eius viribus naturalibus, etiamsi elevatis vi obedientialiter operantibus in ordine ad unionem hypostaticam humanitatis cum Verbo: nam sicut intellectus noster vere vivit intelligendo supernaliter, et concurrit equivalenti et eminentiori modo quam proprius, quando producit intellectionem nalem, naliter ita Deipara fuit vera Mater xpi: quia absolute genuit xpum propriis nalibus, etiamsi divinitus elevatis in ordine ad unionem hypostaticam naliter, adhuc naliter concurreret, superiori tamen modo quam Doctrina posteriter adversarii accommodare actioni generativae Virginis, quae simul esset modo partialis hypostatica.

3.° ergo posset probabiliter

pondere adversarij generationis Xpi fuisse unio-
nem ut unio ~~dicat~~ realis dicat immediate unione cum Ver-
bo, n̄ ē necesse, quod alia unione substantiali uni-
at; sed sufficit, quod illis partes supponant im-
mediate unitas Verbo; nam sic se habet subsistentia ut ulti-
mo terminans, ut sit unita quem admodum
complexibilem sensus unio, et quodvis aliud
accidens modale, terminatione et ubicatione
extrema ipsa, quod suis extremis, sive subiectis
copulent.

3.° possunt negare immediatius
influxum Virginis in unionem hypostaticam;
ac proinde possunt assignare actionem generativam,
qua Virgo genuit Xpum, fuisse realem, et pro-
duxisse unionem naturae corporis cum anima; quae per
aliam unionem supernaturalem, quia Spiritu Sancto prius
uniebant cum Verbo.

Quapropter aliter et efficaci-
us impugno illud primum adversariorum,
cuius identitas productionis humanitatis cum
unione hypostatica nititur: et 1.° quia ex illo du-
plex sequitur absurdum contra bonam philosophiam
n̄ contemnendum. 1.m ē. Actio productiva hu-
manitatis Xpi, animi realis Angeli, et cuius-
vis substantiae subsistentis est subsistentia terminus eius, et vera substantia de-
bet esse accidens; siquidem cum vera substantia dicas
esse accidens: ergo n̄ potest ea actio constituere et com-
plere substantias in esse substantiali et suppositi sub-
sistentis; sed unio et subsistentia constituit et complet sub-
stantiam in esse substantiali et suppositi: ergo ea ac-
tio n̄ potest esse idem realiter cum unione,
et subsistentia, ut tradunt adversarij. 2.m ē.
unum per se resultat ex rebus ad diversa prae-
dicamenta spectantibus: nam si ea actio ē ve

ra actio pertinebit ad praedicamentum actionis.

Impugno 2.° quia in divinis personalitas quaevis est virtualiter posterior natura divina: ergo in creatis subsistentia debet esse posterior ipsa natura, cuius est subsistentia; sed productio humanitatis Christi, aut realis Angelicae non potest esse posterior sua natura, quam producit et supponit, ut est evidens: ergo nequit esse eius subsistentia. Prima consequentia patet ad hominem. Nam ex divinis arguunt adversarii ad humana, ut suam singularem opinionem persuadeant in hanc m[odu]m: subsistentiae divinarum personarum productarum sunt idem realiter cum earum productione; insuper idem virtualiter et formaliter: ergo v.g. subsistentia Angeli est idem realiter cum ipsius productione: ergo consequentia a divinis ad humana in hoc negotio efficax est, et ab adversariis ratio admittenda. ~~[illegible]~~

Nec ideo nos ipsorum argumento premimur: nam ad id quod ipsi adducunt, distinguendum est: sunt idem realiter cum productione utcumque, nego: cum productione personarum: redo: ideo non personalitas in divinis est personalitas idem realiter cum productione; quia vere datur personalitas producta, quae est terminus productionis; et sic, ergo quatenus personalitas et subsistentia est, sed aliunde est et debet esse independenter a productione passiva sui. Unde tamen in creatis personalitas non consistit in productione ipsa, sed in alio tamen saltem negative producto, sive definito, sive indefinito a sui productione. Confirmatur

Quo 5.° conclusionem. quia natura non est assumpta a Verbo, nisi ut ornata

seu sint subsistentes corporeitatis 2a materiam, seu accidentales dispositiones 2a eam, sequitur Verbum est, et dicitur caro et corpus: etenim sancti Patres Verbum non assumpsit materiam ad carnem et corpus; ergo materia 1a assumpta fuit existens prioritate non in ipso instanti reali assumptionis. Ante ad illas sive substantiales sive accidentales corporeitatis, et dentur ante ad unionem hypostaticam; ergo et existens et producta intelligitur ante ad unionem cum Verbo productio, quo producta fuit, non est idem cum unione ipsius ad Verbum.

subsec. 3a

Argumenta quae sententia affirmativa solvuntur.

Obiiciunt 1o quia Patres saepe dicunt humanitatem Christi assumptione creari, et assumptione fuisse factam, et Deum atque hominem eadem actione fuisse factos, et carnem ipsa Incarnatione dici. ~~Et D. Thomas ait … quod assumptio differt re et ab unione et ab Incarnatione. Igitur …~~ ~~realiter ab …~~ Differentia. ~~…~~ Patres et Concilia Alexandrinus, Ephesinum, Calcedonense, et Constantinopolitanum 2m contra Nestorium affirmant identitatem productionis humanitatis Christi cum Incarnatione, ut efficacius ostendant Christum ante Incarnationem non extitisse, nec hominem fuisse. Nec posset intelligi de sola concomitantia in eodem instanti reali illius creationis et Incarnationis, quia nisi Patrum esset inefficax et manifesta petitio principii: Respondeo differentia productionis et unionis hypostaticae realiter ab actione productiva humanitatis. Neque D. Thomas … Patres et Concilia solum intendisse contra Nestorium et alios Haereticos …

Vide Scot. q. 3. art. 3. assumptio differat re et ab unione et ab Incarnatione quod non realiter

Huma-

humanitatem Xpi non præextitisse prioritate tempo-
ris ad suî unionem cum verbo, ut ex ijs, quæ
jam diximus ante ad verba ipsorum, quæ à Bernal et
Vvadingo afferunt, constat; ac proinde illorum testi-
monia non intelligenda de identitate reali,
sed de identitate improprie, et simultate tem-
poraria, inde mens patrum est: quod in eodem instan-
ti reali, in quo fuit creatio humanitatis
fuit et ipsius assumptio. [illegible]
[illegible] apud Scholasticos: generatio unius dici-
tur corruptio alterius, non quod generatio unius
identificetur cum corruptione alterius; sed
quod in eodem instanti reali, in quo datur
generatio unius datur et corruptio alterius.

Nec instantia, quæ
subiungunt adversarij, est majoris momenti.
1o quia non datur ratio ad relegandum illum
errorem; sed rejecto in antecedentibus errore
oppositum veritas asseritur. 2o quia non [illegible],
cum contentionis oppugnat spectioris erro-
rem, debuit à Patribus et Concilijs assumi
ipsa ratio infra debilior sed; sed ea debuit assu-
mi, quæ inter solidior et validissima est. Ita
Patres argue-
rent: humanitas Xpi exigit per existentiam
verbi: ergo non præextitit ad unionem cum verbo: ille-
ratio non fuerunt usi, quia falsum vel mi-
nus solidum est etiam identitas creationis
cum unione pariter sedat; ideo illam
non assumpserunt Patres ad refutandum illum
errorem.

Ad veritatem D. Thomæ intelligendam
noto unionem dupliciter accipi, 1o pro actione u-
niendi sive producendi unionem, quæ actio conti-

dicitur unitio: 2° pro eo quod est ductu, nempe pro vinculo, quo extrema uniuntur realiter.

Noto 2° assumptionem significare actionem, notando propter illius actionis esse tam, atque actio dicit habitudinem, quia sicut assumit per illam actionem verbum ipsum sibi humanitatem et subsistentem in alio. unde provenit, quod assumens non possit dici assumptus, uniens vero possit dici unitus. Dicebat 3° Angelicus Doctor unionem, scilicet, unitionem differre realiter et per rem, sive in modo significandi ab assumptione: nam assumptio connotat rem assumptam, ut in alio subsistat, et terminum sui ipsius ex parte personae assumentis. Incarnatio sive humanatio notat aliud unionis extremum ipsius assumptae, et sic ab illa accipit denominationem personae assumentis; et tandem unio, sive unitio ab utroque abstrahit, ideo assumptio differt re, et ab unione, id est, unitione, et ab Incarnatione. realiter vero ab unione sive vinculo reali extremorum.

Obiiciunt 1°. humanitas Christi non solum unita Verbo, sed etiam dependebat a ratione [illegible] tanquam a sustentante, siquidem in illo [illegible] existentiam eius accipiens [illegible] ipso unito [illegible] fuit unitio humanitatis [illegible] dependet a unione [illegible] Verbo, [illegible] sustentatione, neque dependet [illegible]

Sed

in illo in existere: 5° nec proderior: vi ipsa pro unio humanitatis ... [illegible]
... ipsa producit ... [illegible]

qa alioqui mat. fia, et fia in quantitate, et aliis accidentibus ipsa posterioribus sustentaret. 2° potius unio hypostatica in humanitate, quam humanitas in unione vel per unionem deberet sustentari; siquidem unio supponeret existentem humanitatem, illique uniret, et inhaereret. humanitas vero produceret per actionem, quae neque identificaret, neque innexa foret cum unione hypost.ca: et sic tam non sua realiter sustentatur in ma, sicut vero fia malis. 3° quia ea unio hypost.ca, quae ex se deret sustentari ab humanitate, non posset illi tribuere, quod ipsa per eamdem unionem sustentaretur à Verbo: ergo et. Probat. Entitas quae realiter est in illo per eam actionem, qua producitur, unitur cum illo: nam eductio cum sit realiter actio et passio non distinguitur ab inhaerentia: et entitas quae realiter in illo, ut ... [illegible] ... unitur illi. Ideo humanitatem Christi non dependere proprie et rigorose à Verbo tanquam a sustentante, sive subiecto mali, et sustentationis. Ego in., ostendi lib. 2. Phys. tom. 3 disput. 2 sec. 2 et possibilem iudicem identitatem unionis ipsius hypost.ae cum actione productiva humanitatis, non possum venire cum P.e Vvadingo disp. 4. de Incarn.e et aliis RR., qui eam actionem indistinctam ab unione, ideant causalitatem mali, et Verbum sive illius, ee verum subiectum, et eam malem humanitatis; ... in sustentatione malis perfectionem generice acceptam nulla imperfectio invenitur; siquidem potius è perfectio sustentare, et imperfectio sustentari, et sustentatione indigere.

~~Doctrina ista~~ mihi semper vehementer displicet; male audit apud theologos: et inter hos multis, gravesque doctores, qui iudicent erroneum esse tribuere Deo causalitatem malam: nec sufficiunt, quod adversarij dicunt, id debere intelligi exclusis imperfectionibus: namque eas imperfectiones ~~et~~ inter se de superficiali causalitate multis et subiecti ~~...~~ sustentationis; non manet ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ nec est nisi verbum ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ imperfectiones ~~...~~ ~~...~~. Et ratio est, quia implicat esse subiectum receptionis et sustentationis non praesuppositi et mutari: ut Primus in Physica; 2.° quia inde videret illius humanitatem in Incarnatione (in tempore ... eductam) non fuisse genitam, et eductam ex verbo d.: ad quod absurdum conabatur ratione sua tenere Eximius Suarez, dum arguebat: quod ea unione unione et simul producens ... ...i poneret eam in ... ... actionem agentis ex nihilo, sed ex ipso verbo divino tamen ut supposito (ad quam difficultatem recurrebant, ut argumentis difficultate plenis verbis eluderent in nulli ...), id etiam ut subiecto sustentationis, ut sui immemores fatent.

Insuper etiam humanitatem inexistere verbo, quia is verbis significat humanitatem esse dicens verbi, eidem illi inexistere; nam cum humanitas fiat cum verbo unus persona subsiste, nequit esse dicens ... verbi. Nec bene inferant humanitatem esse dicens ... verbi ex eo, quod dependeat a priori à verbo tamen à subiecto sustentationis: nam ...

fra subsis mali dependet a ma 1.a tnqm à subiecto sustentationis; et tn nullo mo é aliens ab ipsis. Igitur hanc locutionem vio vitandam dicit; n. n. licet in fidei mysteriis receptos terminorum significationes invertere; inde n. plura possit dixi incommoda: et ideo apd theologos Dr. Suarez n dicitur ca, nec filius causatus, sed dicunt educens et eductus; qt terminus ca. coiter significat parium producens causam esse distinctam.

Unde vel nos dt debere admittere singularem Doctrinam, vel n attribuere sustentationem Humanitatis à Verbo, quae intendunt. Etenim ea dependentia à Verbo tnqm a subiecto sustentationis vel dicit specialem influxum activum seu passivum et males Verbi in Humanitatem, et eius unionem vel tm puram terminationem unionis indistinctam a eductione Humanitatis! Si dicas 1.m cum Dr. Vvadingo, admittis singularem doctrinam, quae n bene audit in theologia: eamque impugnavi 2. parte Tract. 2. disp. 1 sec. et insuper n probas assumptum: nam causalitas malis n consistit in influxu physico subi in fram, vt docui lib. 2 Phys. Tract. 3 disp. 2 c. 1. Et tandem redis males influxum et receptionem in Verbo, quod n minus repugnat, et multiplicat intus se illa actione unitiva, eductiva, receptiva, et sustentativa, qm ma 1.a eductione fris materiae ex ipsa.

At vero si dicas 2.m cum Dr. Bernal, inventa respondes. Nam cum contendas cum ipso sustentationem et inexistentiam Humanitatis in Verbo a Patribus traditam non posse explicari nisi per dependentiam diversam a pura terminatione intrinseca Humanitatis

fine

sive unionis ad Verbum aliquid aliud debet assi-
gnare ex parte Verbi, ut dant rationem, ne i-
dem, quod vos doceas.

Quapropter directe ad argumentum
reo; neg. maiorem, si loquatur de propria et rigoro-
sa sustentatione, et [illegible] et illam [illegible], si loqua-
tur de impropria sustentatione. [illegible] Verbi hu-
manitas non minus unitur humanitati Verbi, quam
Verbum humanitati, humanitas tamen in ali-
quo sensu, et improprie, dicitur à Patribus depen-
dens à Verbo tamquam à sustentante, in quo Verbum
non potest dici dependens à humanitate tamquam à susten-
tante. Dicitur humanitas dependens à Verbo
tamquam à sustentante improprie; quia dependet
ab illo tamquam à complemento substantiali, et subsis-
tentia, sine quo non potest existere, nisi superveni-
ret propria ipsius personalitas, qua in ipso
caret humanitas: imo ex [illegible] ita depen-
dentia ab unione ad Verbum exigit humanitas
[illegible] existentiam nisi unienda foret
Verbo [illegible] unione, per quam specialiter fit pars
assumentis specialiter à Verbo in unitate personae
et amittit nomen propriae personalitatis, cum
subsistentia ex suo [illegible] videatur sustentare neque
[illegible] per ipsam specialiter, quasi per sullas exis-
tit, [illegible], et ultimo [illegible] in esse [illegible]
te [illegible] radicis reliquorum, qui supervene-
runt, ideo humanitas Christi dicitur aliquo mo-
do improprie sustentari à Verbo. Verbum autem
[illegible] [illegible] subsistit complexus, et non depen-
deat ab humanitate, nec tamquam à subsistentia, et
[illegible] complexus in ratione personae, nec in existen-
do; ideo non dicitur dependere ab humanitate
tamquam à sustentante neque improprie, neque

in illa inexistere. Imo, ipsemet dicunt partes inexistere toti, imo etiam partem alteri, licet idco partes à toto, vel una pars ab alia, dicat mali- ta causari. Impropriè autem dicitur humanitas inexistere Verbo, si quia illi uniat per modum accidentis, idque Verbum independenter ab huma- nitate è ordo substantialiter in se completum, et huma- nitas ab illo dependet: Verbum quia neque non- nisi improprie potest dici inexistere humanitati; quia ante illud non è humanitas completa in se persona, et ut primum radicis detrahit eius com- municatio alteri.

~~Unde neque magis ipse dicit~~

Ultima secunda probatio, futilis è: neque si quaevis dependen- tia a posteriori sufficit ad inducendum sustenta- tionem impropriam, licet ea, quam explica- mus sufficiat, ut humanitas dicat dependere a Verbo tanquam ab improprie sustentante. Hoc dispariter nova lux i nduct. Nec urgentior è 3.a probatio; nam unio hypostatica impropriè sustentat in hu- manitate, ut subjec. Demum 3.a etiam è levis argumentum: neque nulla è repugnantia in eo, quod u- nio, ut esse det sustentari propriè ab humani- tate, tribuat humanitati, quod ipsa susten- detur improprie à Verbo tanquam a subsistentia subsistentia existat realiter, et vi terminus .n. dicitur sustentare neque, quatenus a subsistentia recipit, sed quatenus ita separet [illegible] in eo 1.o ne- nec sit vocabulum, nec voce- tum; et sic sit unica et detracta ratione essendi, et operandi.

go. ang; nam ut docuimus in Phys. Vis 2.a actio eductiva formae non è unio ejusdem ad subjectum: imo licet a- ctio eductiva accidentis, et unio ipsius ad subjectum, propriè accidentis et in eo; at inde per eandem actio- nem, ut quamvis, eius inhaereat subjecto; non inde liceret inferre actionem cujusque substantiae subsistentiae esse indistinctam ab unione ipsius ad subjectum; quia non è proprium substantiae in genere, subjectum est proprius esse ipse

Rep 2.º omisso anti, neg.do cons.m Nam dispa-
ritas constat ex dictis: nam sub.a, sive substantialis, sive acci-
dentalis dependet a priori a subiecto tamquam a pro-
prio sustentante; successive et hoc de titulo ē ius suo; Huma-
nitas v.º non dependet a priori tamquam à proprio sus-
tentante a Verbo, successive tamquam à supplente vices ipsius tamquam à supplente vices proprii sus-
tentante, et supplente vices proprii sub-
sistentiae. Adde, quod nulla nos possimus ... ex ... ad-
... aliquis realis et ... ex nullo ... Verbo
... educ. Obiiciunt 3.º Humanitas
Christi non posse suscipere per unionem cum Verbo
aliquod complementum substantiale, nisi illi deficiat, quod
per eam unionem suppleat; sed humanitati nul-
lum complementum substantiale posse deficere, si ipsa
supponatur existens et producta: ergo humanitas
Christi non posse suscipere per unionem cum Ver-
bo aliquod complementum substantiale; ac proinde ne-
que posse subsistere à Verbo, si supponatur ex-
istens et producta. Probat min. quia id quod post
specificam constitutionem substantiae resultat, non
potest non esse accidens; siquidem accidit substantiae sua
specie constitutae; alioquin n. post à substantia distinctas,
quantitas superaddita, ubicationes, et plura alia
accidentia huiusmodi possent dici complementa substan-
tialia, utpote vel naturae, vel etiam supernaturalia indefectibilia: ergo etc.
Rep. concedo maiorem, neg.do mi-
norem intellectam de complemento substantiali licet ne-
gative complente iuxta nostras de subsistentia creata sen-
tentiam; ad cuius probationem nego absolute cons. Nam
singularitas substantialis v.g. et unitas, ut humani-
tatis sequitur per nostram substantiam in sua
specie constitutam, et tamen non est accidens; Nam subsistentia, quam
plures admittunt
positiva
[struck out]
subsequitur sub-
stantiam in sua specie constitutam productam et exi-
stentem

stentis

cutem, et ideo munus non est accidens, sed substantia; quia cum reddat naturam incommunicabilem, et incommunicatam, illamque sistat existentem per se, et non in alio, nequit non pertinere ad substantiam illius. Probatur 2a pars; quia natura etiam si constituta sit in sua specie, adhuc non est prima et unita, et determinata radix operandi, et eius quae illi superveniunt; est quidem apta uniri alteri perfectioni rei; et casu, quo uniret non esset prima unica et determinata radix, essendi, et operandi; imo et amitteret rationem personae: constitutio igitur per substantiam illi unitam ratione cuius est prima et determinata radix essendi et operandi, et suppositum reale et prima unica et determinata radix essendi et operandi, et ideo subsistentia non est accidens, sed pertinet ad constitutionem substantiae rei. Qui rursus cum non inveniat in rebus quantitate, ubicationibus aliisque sunt in accidentibus, extremis in defectibilibus, ideo in illis admittimus, non rationem substantiae, sed accidentis.

Instabis: ratio accidentis est in genere substantiae, cui unice deservit; sed licet quicumque munus resultans ex natura sua existente et producta: quia substantia est fundamentum accidentis constitutum, producitur et creatur rem distinctam et ab illa dimanans est accidens, non substantia. Sed nihil probat, cum supponat rem existentem et productam, et neque intelligat, neque amet, neque vivat, neque operetur, neque ipse sustineat aliquid, sed tantum deserviat, ut non perfectione vivat etc., tamen deservit rei, cui inhaeret: imo cum natura intelligatur producta productione naturali, et non requirente aliquam rem, sed intelligitur ipse existens, et non indigens alio: ergo sicut quodlibet accidens est rei accidens, cui natura est res prima; ac proinde sicut est substantia, et illa accidens. Tunc sequitur natura, neganda minor: data unigenitum existingere tamen deservit non quoad munus accidentale: nego: quoad munus substantiale: reddo. Denim

ita et subsistentia rei. Ideo dilemmatis illud naturae est substantiale vel positive, vel negative

re; quae pertinet ad rem primam, per quam illam reddit existentem perse, et primam, unicam et gratuitam radicem essendi et operandi; quod munus nullus alteri exercet: et ut praesertim in creatis subsistentia sumpta negativus, quod dicit, non intelligat, reddat, et, deservit tamen, ut natura per existentiam intelligat, reddat de tamen prima, unica, et de tra radix; namque similitudinem subsistentia completa et existens perse, etiam in alio: quod munus pertinet ad subsistentiam, et ante ad subsistentiam sane non intelligitur natura sic producta, ut intelligat existens et producta; quae tunc non existens et producta possit uniri alteri non sine imperfectione.

exercet: nam quis ens dicitur inesse subiecto, non per se ipse quae reciperetur in illo unica mali, sed quia etiam non existit per se tamen prima radix, negatur tamen quid pertinet ratio intrinsece et essentia ad primam radicem essendi et operandi, sed tamen quid deservientis primae radici

Humani rei intelligentia noto [illegible] subsistentia vel possit sumi vel pro completo et perfecto inesse principii operationis vel pro eo, quod dicit hominem: si sumatur pro principio perfecto et adaequato operationum hominis, subsistentia sumpta quod dicit negativus non pertinet ad essentiam sive subsistantiam specificam hominis; quia negatio unionis actualis non pertinet ad principium operationis: at vero si sumatur essentia, sive substantia specifica hominis pro omni eo, quod dicit homo, utique existens etiam in alio, et hoc est persona humana, utique subsistentia etiam sumpta negativum, quod dicit, est de essentia et substantia hominis ut talis: nam homo sic acceptus nihil est aliud, nisi natura ex corpore et anima rationali et unione constans non unita alteri non imperfectioni.

Θ ratio mea prima de subsistentia

Obiiciunt 1°. Subsistentia est unio suppositalis identificata cum actione productiva humanitatis: sed de facto est ridendum; probatur consequentia quia aliqui negant subsistentiam positivam, nihil probant. Neque plura, quae de facto constringunt excludere existentiam, non vero positivam unionis suppositalis [illegible] actionem productivam humanitatis, ut consideranti rem attente manifestum fiet. Nec verum est de facto est causa materialis unionis intrinseca, [illegible] sufficit: immo ex natura rei quae intrinsece identificata possit esse de positivi non fovet: et completam rei causalitatem, sive unione; quod de positivi non satis invenit: et ut non videatur rem actualem ut talem ex natura rei supponit rem, quam complet, et simul non pugnare ipse mentis, quod sit res producendi rem, et simul completendi, et producendo: [illegible] essendi exercite ipsam rem, eam simul complendo et producendo: [illegible] Ad rationes. Ratio eius nulla probat adventare subsistentiam existentiae, et de hypothesi posse dicionibus constringere; [illegible]

Subsec. 4a

De Magnitudine unionis hypostaticae

Triplicita potest spectari incarnatio, sive unio hypostatica; et ideo triplex potest circa eius magnitudinem excitari dubium: 1m an sit maxima in ratione unionis inter alias subsistentes; 2m an sit maxima inter uniones hypostaticas; 3m an sit maxima inter res uniones: quibus dubiis triplici conclusione satisfaciam.

Sit 1a conclusio. Unio hypostatica humanitatis cum persona Verbi est summa et maxima inter alias subsistentes in ratione unionis. Ita D. Thomas 3 p. q. 2. art. 9, cui subscribunt omnes Thomistae et Eximius Doctor disp. 9 sec. 1. Pater Valentia et alii. Opposite vero docuit Durandus, qui in 3m disp. 5 q. 3. n. 7 tradit unionem hypostaticam esse minimam in ratione unionis physicae. Et Pater Vasquez disp. 20 c. 2 dicit unionem hypostaticam inferiorem esse minus unione [illegible] et [illegible] tradit Pater Card. de Lugo disp. 11 sec. 4. n. 47.

Fateor verum quam adducit D. Thomas, esse efficacem: credit enim Incarnationem esse maximam unionem, non ex parte naturarum, nempe Deitatis, et humanitatis, quae uniuntur, sed ex parte termini et nexus, in quo uniuntur, nempe Filii Dei, qui maxime unus, simplex, et incompositus est.

Ita m. est 1o. Pr. ex eo, quod terminus formalis unionis sit maxime unus et simplex, non bene infertur, quod unio sit maxima; alioquin natura Angelica, vel eius subsistentia sit maxime simplex, et maxime una in negatione negativo maxime expressio unitatis et simplicitatis, ut pote carente negatione compositionis, et dispositionis, etiam unio humanitatis cum natura Angelica, vel suorum cum sua subsistentia positiva, quam non Ad. assumunt, est maxima

Da è 2.° q.a ut ex parte utriq extremi, nempe Verbi
sit maxima simplicitas, ex parte tn alterius
extremi nempe humanitatis e mia simplicitas:
siquidem ex corpore et aia unitis resultat compositum,
qd n e maxima in tali unione. Da è 3.° q.a simplicitas, v-
nitas tas formalis, ad quem acquirendus et loicar-
dum à primario unio, n e in ca, ut ipse tam
magis loicet; quam si n gauderet ea unitate,
et simplicitate: nam subsist. e compositum creatis
n minus loicant: v.g. subsista huna n minus
intime diungitur [illegible] huma, qm angelica n an-
gelice; nec hoc minus, quam subsista Verbi n
hum: etenim inexcogitabilis e major, et intimi-
or loicatio, quam ea, q ma ex na et subsista
resultat Angelus vel ho: &c.

Da è 4.° q.a quo major e
compositio mior e unio; siquidem magis distat ab uni-
tate, simplicitate, et identitate; sd compositio ex
personalitate Verbi et na huna e major compositio,
tio, quam compositio solis ex partibus n: siqui-
dem addit illa compositionem n, compositionem n [naturam humanam]
et personalitatis: g.o e mior unio et i maxi-
ma.

Da è 5.° q.a unio, que reddit
substantiam compositam minus unam, e mior u-
nio substlis; sd unio hypostatica reddit minus
unam substantiam, qm alie uniones subs-
tantiales, v.g. unio huna: g.o unio hypostatica
e mior unio, quam alie uniones substantiales.
ho minorem. q.a subsista e actus V.i, et radix huma-
ta operationis et proprietatis compositi; sd supposita
unione hypostatica ita persistant divise, et in-
confuse proprietates et operationes n, d.e, ut
ut nec creatae afficiant Divinitatem, nec bicatas

huma-

maritatem: et è uerso supposita unione corporis cum aia reali, ita exigunt proprietates et operationes suos, ut corporis et aiae perficiant et immutent, sine unius r(atio)ne gr(ati)a.

Quapropter aliter conclusionem defendo. Illa unio est maxima, in qua fundatur maxima unitas, ea ult(ra) quae magis accedit ad identitatem, quae sine addito è summa unitas et simplicitas; s(e)d unio humanitatis cum persona Verbi è talis, ut in ea fundet(ur) maxima unitas, ea ult(ra), quae magis accedit ad identitatem: ergo unio humanitatis cum persona Verbi est maxima unio in ea unionis.

Quapropter aliter conclusionem defendo. Illa unio è maxima, in qua fundatur maxima unitas, ea ult(ra) quae magis accedit ad identitatem; quae absolute è summa unitas et simplicitas; s(e)d illa unio humanitatis cum persona Verbi è talis, ut in ea fundetur maxima unitas, ea ult(ra), quae magis accedit ad identitatem: ergo illa unio humanitatis cum persona Verbi è maxima unio in ea unionum. Pro minori. Illa unio humanitatis cum persona Verbi talis è, ut in illa fundet(ur) ea unitas, ut cuius totum resultans possit realiter converse praedicari de una parte, et è contra una pars possit praedicari de toto: nam Verbum, quod una totius è pars vel quasi pars, vere et realiter dicitur Christus et Christus qui è totum dicitur Verbum; atqui haec unitas è maxima, quae potest fundari in unione: ergo sola unio suppositalis humanitatis cum persona Verbi è talis, ut in ea fundetur maxima unitas; ac proinde è unio subsistens maxima.

Pbatur unio hypostatica facit ut verbum divinum non solum sit humanatum et incarnatum, sed etiam sit vera caro, verusque homo: imo ut illa ipsa humanitas, quae non unita verbo, esset et diceretur verus homo, unita verbo, non tam ipsa, quam verbum sit id, quod ea humanitate homo; sed haec adeo singularis et stricta unitas in alijs unionibus non datur: ergo unio hypostatica est maxima unio substantialis in ratione unionis.

Pbatur 2° quia ista unio hypostatica ponit talem connexionem humanitatis cum personalitate verbi, ut operationes humanitatis tantam dignitatem habeant tam in ratione honestatis, quam in ratione valoris meritorij, quantam haberent si essent operationes verbi; et sint etiam tanta aestimatione dignae, quanta essent dignae, si immediate procederent tamquam ab unico vel saltem inadaequato principio a verbo &c: ergo unio humanitatis cum personalitate verbi est maior quavis alia unione substantiali. Pro ante quia operationes humanitatis etiam si post unionem hypostaticam maneant ipsae creatae, non aliter debent aestimari ac si essent operationes verbi; nam operatio humanitatis debet esse honesta eodem modo, ac si esset operatio verbi: ratio enim ratione unionis hypostaticae pertinet ad verbum, ut ea natura, quam fecit suam per unionem, operetur ut natura personae &c. unde si solum esset honestas infinita creata, utique posset decerneret deus operationibus humanitatis Christi; utque solum est infinita simpliciter dignitas tribuendi ea deus operationibus humanitatis Christi. □

Sit 2ª Defensio. Unio hy-
postatica

□. Pbatur 3° quia ea unio est maxima, quae fortius, et insolubilius, et talis est unio hypostatica: ergo maior in ratione unionis, quam quaelibet alia unio substantialis. Maior patet. Minor pbatur quia ita unit verbum cum humanitate, ut ea permanens eternalis sit, illi attribuat manens perpetua, illi a... quam ... separabilitate, quam ... cum ... ita ... alia unio creata; imo et ... quod corpus et via, etiam per separationem ... servaverint ... deus ... invenit, ait ... et ... in solijs ... (.) ... Dei, ut ... in ... adunationibus ... videtur esse ...

hypostica humanitatis cum personalitate Verbi tanta e, ut nulla alia personalis cum ipso Verbo, uel cum alia persona da possit maior excogitari, ac proinde e maxima negative, quia ipsa diuina persona non potest habere aliam maiorem unionem hypostaticam cum persona da. Pbo 1o Cons. si unio hypostica humanitatis cum persona Verbi non posset in dicto sensu maxima, Xpus qui e de facto persona Dei et persona Dei, posset ee magis persona Dei, et magis Deus; et posset ee magis persona Dei, et magis Deus; sed implicat, quod Xpus, qui de facto e Deus, et persona Dei, possit ee magis persona Dei, et magis Deus, et possit ee magis persona Dei, et magis Deus: ergo &c.

Pbo 2o Unio hypostica qua de facto datur, quiuit, ut personalitas Verbi uniatur et communicetur humanitati, quantum unibilis, et communicabilis per unionem e: ergo personalitas Verbi unitur et communicatur humanitati unione summa et maxima inter hypostaticas. Pbo anis. Quia personalitas Verbi ut unita humanitati, postulat ipsi operationes supernaturales ~~[illegible]~~ tam decribiles et infinite dignas sine fine; alioquin si eas peteret finitas tm in quodam gradu determinato: quod quidem omnino repugnat; nam inde sequeretur, quod personalitas Verbi minus dignificaret humanitatem, quam gratia creata finita; et melius eet humanitati ee filium Dei adoptiuus, quam ee filius Dei natus, aut proprium, aut ee non filius Dei natus: ergo e personalitate Verbi uniri, et communicari humanitati, quantum unibilis et communicabilis e: ergo &c.

Pbo 3. Subsistentia non unir

nisi uniat, quod unibilis est; sed personalitas Ver-
bi unitur humanitati per mis subsistentiae: quod est
ratio maxima. quia nulla forma vel quasi forma subsistens
potest uniri magis vel minus; alioquin posses-
set uniri gradualiter ad instar intensionis
accidentalis; ac proinde ita anima rationalis posset
uniri corpori subsistenter et informative, ut
ex illis sic unitis non resultaret homo, sed animal ir-
rationale: quod etc.

Sit 3.a conclusio. Unio hypos-
tatica in aliquo sensu est formaliter maxima inter
omnes uniones. Probatur. quia nulla est unio strictior, seu
magis uniens, nec subsistentis, ut constat ex 1.a conclu-
sione, nec accidentalis; quae sane non possunt obire
ea munia, quae, ut ibidem probavimus, subit
unio hypostatica humanitatis cum verbo.

Subsec. 5.a

Tres praemissae conclusiones liberant
a calumniis.

Oppones 1.o contra 1.am conclusionem. Materia et forma
coaptant ut actus et potentia: ergo aptiores sunt ma-
gis unitati assequendae, quam verbum divinum et hu-
manitas; ergo maior est unio materiae cum forma subs-
tanti, quam unio humanitatis cum verbo. Confirmatur, et
explicat D. Basil. exemplo concavi et convexi,
quae etiamsi dicant figuram oppositam, ap-
tissimam tamen, et localiter iungunt.

Respondeo, negando antecedens, neque
enim materia et forma, verbum et humanitas ne-
[…]iuntur eo, quod possint absolute uniri ad
assequendum unum esse; differunt vero in eo,
~~quod materia et forma, cum sint actus et potentia, possint~~
~~[illegible] a verbo et humanitate [illegible]~~
uniri, utraque ad alteram mutuo perficiendam
~~materia et forma, quae sint actus et potentia, perficiunt~~

verbum
unum

Verbum v° n̄ perficiat per humanitatẽ, ubi humanitas perficiat° per Verbũ: ex qua differ.ª n̄ infert, quod m̄r debeat eē unio Verbi cum humanitate, q̄m unio fr̄ cum m̄a, sed potius infert, quod debeat eē maior, fortior et strictior ad vincendam m̄rem inclinationẽ, quam sunt in ord.ᵉ ad unionem Verbi d.ᵐ et humanitatis: q.ᵈ universim quo m̄r è inclinatio extremorũ in ord.ᵉ ad diunctionẽ eo maior, fortior, et strictior debet eē unio, ut diungant.ʳ Insuper quam quod pluribus dr̄ notũ debet eē maior unio humanitatis cum Verbo, q̄m unio m̄ẽ cum f̄ra, ut ex nostr. oclusionis pbatione ostat. Insuper poté unio hypostatica dici maxime inni diungendi extrema distantiora, qualia sunt Deus, et crea.

Oppones 2.° ra 2.ᵃᵐ oclusionem. Anima rōalis magis et minus unit corpori; siquidẽ unitur ut vegetativa, sensitiva, et rōalis diversis corporis membris: q.° ut personalitas Verbi uniat° humanitati per m̄um subsist.ᵉ, poté illi magis, et minus uniri. Resp. dist.ᵈᵒ ant: corpori diversimodè disposito: transeat ant: eodem m̄o disposito: nego ant. et conq. Etenim ut ex parte corporis posset admitti diversa dispositio varia, ut aīa iam ut vegetativa, iam ut sensitiva, iam ut rōalis uniatur, nulla poté adstrui dispositionis varietas in humanitate, ut minus vel magis uniat subsist.ᵉ d.ᵃ

Oppones 3.° ra 3.ᵐ oclusionem ḡa ea unio strictior, et maior è, quæ ita afficit subiectũ, ut n̄ minus perficiat subiũ p̄ f̄ram unitam, q̄m p̄ f̄ram per f̄ram identificatam; sed plures uniones dari

accidentales et Superiori, et non est superiori unio hypostatica humanitatis cum Verbo: ergo non est realiter maxime inter omnes uniones. Probatur minor. quia anima rationalis non est minus intelligens et volens per intellectiones et volitiones distinctas, et unitas quoad substantiam, et intentionem intelligendi et volendi, quam foret per ipsas identificatas; at vero humanitas non est aeque digna, ac perfecta per subsistentiam Verbi distinctam, et unitam, ac esset per ipsam identificatam: et Verbum, quod per unionem cum humanitate est personaliter homo et proprie homo, non est ex rigore, et realiter homo, quo esset, si teneret humanitatem per identitatem: nam cum Verbum per unionem cum unitum in sua substantia nec sentiat, nec patiatur, nec discurrat, et cum etiam unio suppleat defectum identitatis humanitatis cum Verbo, nequit unio hoc de titulo non esse minor illa identitate: ergo etc.

Respondeo, accedendo intentum argumenti; nos enim non defendimus nostra tertia conclusione unionem hypostaticam esse realiter inter omnes uniones maximam in omnem considerationem; sed in aliquam: est maxima, si consideretur, ut a nobis explicatur in probatione nostrae 3.ae conclusionis; quae magnitudo non potest inveniri in unionibus accidentalibus; non est vero maxima omnem considerationem, quam objectio insinuat; nam in ea sua distinctione esse uniones accidentales libenter fatemur. Nec hoc minoritas unionis hypostaticae, est ipsius imperfectio; potius illius perfectionem arguit, nam supponit esse unionem Dei immutabilis, et singularitatem incommunicabilis ad extra per identitatem.

Subsec. 6.a

De entitativa perfectione unionis hypostatic.

Nonnulli docuere unionem hypostaticam ratione sui exiguam, et fere nullam habere perfectionem entitativam: oppositum docent communiter DD; cum quibus dicimus nobis e unionem hypostaticam habere maximam perfectionem entitativam ratione sui. Probatur 1.o. quia unio hypostatica redditur perfectissima à personalitate Verbi, quam petit ratione sui; sed nequit petere ratione sui reddi perfectissima à personalitate Verbi, nisi in se et ratione sui habeat magnam perfectionem entitativam: ergo unio hypostatica habet ratione sui perfectionem entitativam. Maior admittitur ab adversarijs. Minor suadetur. Nam petere exigentia essentiali habere aliunde maximam perfectionem, singularis et magna perfectio e: nam si daretur substantia, quae essentialiter peteret vel gratiam habitualem, vel beatitudinem, esset ratione huius exigentiae perfectissima: et quidem universim ex exigentijs alterius entitatis perfectionis, et perfectionis passim colligimus maiorem, et maiorem perfectionem rei exigentis.

Probatur 2.o quia quo perfectiora sunt extrema unionis, eo unio perfectior e, argumento opera contraria; ut contingit in omnibus motus, cognitionibus, et reliquis entitatibus essentialiter aliqua extrema respicientibus: ergo unio hypostatica, cuius extrema adeo perfecta sunt, ut alterum sit infinitum, nempe Verbum divinum, et alterum valde perfectum, nempe humanitas, in se valde perfecta e.

Probatur 3.o Unio hypostatica habet aliquam perfectionem: ergo maximam. Antecedens admit

tunt

sunt adversarij: cum possessio, quae possessio boni, dicit ulterius aliquam dicat perfectionem, eo perfectior est, quo magis est bonum, cuius est possessio: sed unio hypostatica dicit aliquam perfectionem, et est possessio physica summi boni: ergo si cetera sint paria, dicet maiorem perfectionem, quam omnis alia possessio minus boni

Dices: inferas unionem hypostaticam esse aliquid perfectionem omni alia entitate creata, si gratia habitualis et visio Beata sint perfectiones naturae humanae, et Angelicae. Respondeo, quod unio hypostatica est perfectior gratia habituali et visione Dei: quia est perfectio coniunctio, et possessio Dei. An vero gratia habitualis, et visio Dei sint perfectiones naturae humanae et Angelicae, res est dubia, ~~in defensione tamen valida fundamenta pro parte affirmativa~~ parti vero affirmativae plures doctores favent: Augustinus sermone 19 de verbis Apostoli ait: melius est iustum esse, quam hominem esse. Consentit D. Gregorius Nazianzenus tract. 40. D. Bernardus sermone 26 in Cantic. columna 2. Ergo si accidens improbabilius fuerit modus essendi substantia potest esse perfectior natura humana, et naturae Angelicae, cum unio hypostatica, quae est supernaturalis substantia coniungens Deum cum humanitate, in illa crescet in perfectione, et superet aliquas substantias creatas.

Obiicies 1.º Unio hypostatica ex ipsa uniendi ratione est summa unio in ipsa uniendi ratione: ergo est valde exiguae entitatis et perfectionis. Probatur consequentia, quia unio ex suo conceptu formali petit minimum, et exiguae entitatis et perfectionis: ergo unio summa, qualis est hypostatica, petit esse debilissimae entitatis et perfectionis. Patet consequentia, quia minus ex ratione sua petit habere exiguam entitatem et perfectionem, ergo quo maior est minus et unio in ratione minimi et unionis

eo magis

recedit ab entitate et perfectione; ac consta minus habet entitatis et perfectionis.

Ad 3um arg.tum manifeste sophisticum est, ut pluribus instantiis ostendo. Nam actio creativa, ceteris paribus, perfectior est generativa; et nihilominus quoad modum agendi, ac proinde in ratione actionis perfectior est: et unio continuativa inter partes non est tam perfecta, quam unio inter formam et materiam substantialem; et tamen unio informativa melior est in ratione unionis, et modo uniendi. Ubicatio Angeli perfectior est entitative, quam ubicatio corporis vel alterius realis, et tamen perfectioni modo reddit Angelum praesentem: ergo licet unio hypostatica sit perfectior in ratione unionis, et licet sit modus, qui venit, non debet esse minus perfecta in ratione entis quae habet perfectionem modus uniendi, sive quae est perfectior in ratione unionis.

Dicente reo, respondeo ant., nego conseq.; ad cuius probationem distinguo ant.: unio ex suo conceptu formali et generico non petit esse minimum, et exiguum entitatis et perfectionis: concedo ant. ex suo conceptu formali specifico: nego ant.: ad cuius probationem distinguo subsumptum eiusdem ant.: modus ex ratione generica non petit habere exiguam entitatem et perfectionem: concedo ant.: ex ratione specifica: nego ant.: et conseq. Suppono modum esse ens reale; ac proinde falso docuisse Durandus in 1. dist. 33 q. 1. et Suarez in Metaph. cap. 2 q. 3. sec. 3. modum rei non esse ipse formalita et essentialita ens reale; quia cum conceptus essentialis modi sit esse alterius, eius conceptus quidditativus non potest concipi, ut hoc, vel quod, sed vel huius, vel illius: quod non futilis est, quia si modus huius est, aliquid est. Unde resiciunt ii, qui dissentiant ex eo, quod modi sint quasi relationes

nam relatio transcendentalis importat aliquid, ex quo inde importat reale est.

Unde modus, cum sit ens reale, aliquam perfectionem dicit entitativam, eam tamen exiguam, si praecise attendatur ratio generica modi, ac si inde ex reliquis [illegible] generico imperfectus est, si reliqua sint paria: quae [atque] imperfectio, quam dicit ratio generica modi, fundatur in eo, quod non valeat existere sine re, cuius est modus: hoc tamen non sufficit, ut modus non possit alioquin habere maiorem perfectionem, quam res absoluta: quia sicut ex hoc capite habet imperfectionem, ita ex aliis capitibus potest tantam habere perfectionem, ut licet sit imperfectior aliqua re absoluta, attento praecise conceptu generico modi, sive unionis, sit tamen ipsa absolute perfectior re respectu specifici. Insuper ex eo quod modus v.g. unio perfectius exerceat rationem unionis; non infertur quod debeat esse imperfectior; nam imperfectio modi desumitur ex dependentia essentiali a re, cuius est modus, nempe ex eo, quod non valeat existere sine re, cuius est modus; quae imperfectio non augetur, licet perfectius uniat: nam unio dicitur perfectius unire, sive dicitur perfectior in ratione unionis, non quia perfectius exercet munus modi ut sic; nam dependentia modi a re cuius est modus consistit in eo, quod ipsi non valeat existere absque re cuius est modus: quae dependentia cum indivisibilis sit, idem et aeque essentialis est omnibus modis; sed dicitur perfectius unire, sive perfectior in ratione unionis, quatenus perfectius exercet munus unionis in ordine ad specificum,

non [illegible]

ad solum ut desumptum ex ru, quem dicit, ad extrema, quae unit, id etiam ut desumptus ex mo, quo ista unit.

Adde ee de ratione mi ee imperfectum; et ee etiam de ratione ipsius ee perfectionem et perfectionem sm perfectionem extremorum, quae modificat: inter quos respectus hoc datur discrimen: imperfectio, quam habet mus, quia consistit in indoli, in eo ut, quod dependeat essentialiter à rebus, quarum è mus (quae dependentia in rebus absolutis vg. in cognitionibus essentialiter verisque quod ditatione solet inveniri) n posse admittere magis et minus, nisi quia ab una vel aspluribus dependeat: perfectio vero mi posse crescere et minui, habere magis et minus quatenus sumitur ex extremis, quae modificat, et ex mo, quo illa modificat. Quapropter unio hypostatica posse habere maximam perfectionem ex extremis, quae unit, et ex mo quo illa unit, licet eam n participet ex eo fore quod sit mus, neque ex hoc capite imperfecta é, si ipsa sint paria, seius vero si sint disparia.

Instas. Non é de rone unionis constitutivae inter partes occupare distinctum locum ab eo, quem partes occupant, ac proinde, maiorem partium extensionem: ergo neque é de rone unionis penetrativae augere rone sua perfectionis perfectionem compositi.

Reo, negando conam. Si enim unio constitutiva n augeat extensionem partium, ideo n auget, quia n occupat locum distinctum ab eo, quem partes occupant; nam si occuparet locum distinctum, utique redderet maiorem extensionem partium: unio vero hypostatica

ph.ca, cum lt sit minus participet rem entis et perfectionis, pote rê sui perfectionis augere perfectionem suppositi. Insuper argum. facile pote retorqueri. Unio continuativa, lt rê sui non augeat extensionem partium; nihilominus rê sui absolute ē in loco, lt sit in eodem loco, in quo ē pars: ergo quaelibet unio, lt non augeret perfectionem partium, nihilominus rê sui dicit perfectionem.

Obiicies 2.º quia Verbum divinum potuit uniri humanitati per unionem sibi identificatam, vel per decretum liberum, ita ut tam illa quam hoc, qua liberum potuerit non esse in Deo; sed ea unio quae talis non diceret perfectionem formaliter rê sui: ergo unio creata hypostatica ab extremis distincta non dicit rê sui maximam perfectionem. Patet consequentia. quia ideo unio hypostatica rê sui diceret perfectionem, quia contineret rem uniendi extrema adeo perfecta, nempe Verbum divinum et humanitatem; sed eandem rem uniendi daret in illa unione increata: ergo etc. Instatur 2.º quia ideo unio hypostatica diceret maximam perfectionem, quia valde accederet ad Divinitatem; sed illa unio increata magis accederet: et nihilominus non ē perfectio: ergo etc. Instatur 2.º Relationes divinae etiamsi sint positivae, non dicunt rê sui perfectionem; et tamen magis accedunt Deitati, quam unio hypostatica: siquidem accedunt per identitatem: ergo etc. Instatur, 3.º terminus immediatus, quem unit unio hypostatica, non ē Divinitas, sed personalitas Verbi distincta virtualiter a Divinitate; sed personalitas Verbi rê sui non dicit perfectionem: ergo unio hypostatica ex eo quod uniat personalitatem Verbi, non pote participare maximam perfectionem. Patet consequentia. Nam unio

non valde

n̄ valet habere perfectionem ab eo extremo, quod ræ sui n̄ dicit perfectionem.

Resp. 1.º maiorem ēē falsam, ut ostendi subsec. 1. Resp. 2.º actus liberum Dei semper importare in sua constitutione aliqd̄ gratum d.m, quod ræ sui dicat maximam perfectionem. Resp. 3.º illam unionem identificatā cum verbo, sive consistentem in decreto libero Dei dicere maximam perfectionē, si ræ sui dicat formalitr perfectionē; ac proinde unionem hypostaticam existentem ab extremis distinctā dicere formalitr ræ sui maximam perfectionem, siquidem ex adversariis aliquam dicit perfectionem: etenim ea perfectio debet ēē maior cæteris paribus, quo maior fuerit extremorum perfectio.

Ad 1.am confirmationē satis constat solutio ex dictis. Et quidem cum actus Dei liber petat identitatem cum Deo, nequit n̄ ēē perfectissimus ræ talis exigentiæ. Ad 2. confirmat.em nego maiorē. Nam gratum dm positivum differens ræ sui a neg.e, et transcendentalem productionem, nequit n̄ dicere perfectionem; alioquin .n. in creatis relationes, uniones, intellectiones, et aliæ entitates indigentes transcendentes realem productionem n̄ dicerent formalitr ræ sui perfectionem. Unde ad 3.m confirmatem resp. transeat maior, neg.to minorē.

Subsec. 7

Nonnullae quaestiunculae de unione hypostatica decidunt.

Dico 1.o Unio hypostatica, qua Verbum divinum realiter unitur humanitati, est modus substantialis supernaturalis. Ita communis sententia contra Scotum, Vasquez, Gabrielem, et alios, qui docent eam esse accidens. Probo 1am solutionis partem 1.o Unio animae cum corpore est modus substantialis, ut probavi in Physicis: ergo etiam est substantialis modus unio hypostatica humanitatis cum Verbo. 2.o quia si unio hypostatica non foret substantialis, Christus Deus non esset suppositum absolute substantiale; siquidem bonum et perfectum non est, nisi ex integra causa; malum autem sive imperfectum ex quocumque defectu: ergo Christus.

Dices unionem constituere essentialiter suppositum; ceterum non ut quod, sed ut quo. Sed contra est, quia unio licet tantum constituat ut quo suppositum, illud essentialiter et absolute constituit, et est de ipsius essentia, et constitutione: ergo si unio hypostatica esset accidens, Christus non esset quoddam compositum absolute, et simpliciter substantiale. Patet consequentia 1.o ex Philosopho dicente quia si ex compositione, ut ex non substantia substantia fiat. 2.o Partes compositi naturalis quia ut unitae dicunt unionem corruptibilem, totum ex illis resultans dicitur absolute et simpliciter corruptibile, licet unio illud constituat ut quo: ergo si partes vel quasi partes Christi forent unitae dicerent unionem accidentalem, Christus ex illis resultans esset compositum quoddam accidentale, licet unio hypostatica illud constituat ut quo.

Dices 2.o unionem hypostaticam non intrare constitutionem illius compositi, sed esse additionem. Sed contra est, quia implicat dari omnia constitutiva

compositi, etiam dari compositum; sed si unio hypostatica
esset tantum additio, ea ablata, manerent, et darentur
omnia constitutiva illius compositi: ergo maneret illud
compositum, nempe Christus; consequens est falsum, etiam
teste adversariis: ergo etc. Maior est certa. Nam
omnia constitutiva compositi sunt, quaecumque ita compo-
nunt, ut nihil aliud sit ipsa, et sit inclu-
sum in ipsis componat. Minor vero suadetur: quia
omnes partes compositi, non ut actu unitae, neque ut unitas
actu dicunt essentialiter unionem, quae iuxta adversa-
rios tantum est additio, sed praecise ut unibiles sunt omnia
constitutiva compositi: ergo etc. Datur 2° quia esse constitu-
tiva tantum in actu 1°, et esse in actu 2° et actualiter
constituentia realiter subsistentiae distinguuntur:
quasi illud 1um affert essentialiter omnes partes absolu-
tas compositi, hoc 2um addit essentialiter unionem
partium.

Probo 2am conclusionis partem:
quia unio hypostatica est actuale vinculum, nexus,
et coniunctio physica extremorum, nempe huma-
nitatis et Verbi, et unio sui ipsius cum illis:
ergo non est quid absolutum, sed quid respectivum et mutuum
eorum extremorum, quae unit.

Probo 3am partem eiusdem con-
clusionis: quae est s.a de ig et vires rei: ergo unio hypos-
tatica est personalis. Quam veritatem etiam probavi-
mus 1. p. de Incar. Disp. 2. dub. 1. Hoc tamen non obstan-
te unio hypostatica est personalis, quia illi essentialis est.

Dico 2°. Unio hypostatica qua
Verbum unitur realiter humanitati, est divisi-
bilis. Ut haec conclusio facilius possit recipi, nonnulla sunt
dubia decidenda, et probanda sunt. Noto 1° Ver-
bum divinum unitum fuisse singulis partibus huma-
nitatis assumptae: quod ipso est contra D.m Vasq. 2 quem

Vasq.

cum Moro et alijs docet disp. 39 totam humanitatem unica et indivisibili unione assumptam fuisse à Verbo; et aliter assumi non potuisse; animam vero et corpus non per se, sed solum ratione totius humanitatis, in qua continentur, potuisse assumi. Probo 2.o propositam nostram propositionem: partes humanitatis Christi, nempe corpus et anima, permansere unitae Verbo in triduo mortis Christi, ut cum Concilijs et Patribus docent Theologi: ergo non ratione assumptionis totius humanitatis; quia cum in triduo mortis destructa fuerit humanitas, siquidem destructa fuit unio animae cum corpore, imo et unio hypostatica suis unionis ad Verbum, ut insinuavi 2. parte. Tom. disp. sec. §, non potuerunt partes in humanitate destructa contineri, neque perseverare unitae vi assumptionis in humanitate: neque ratione novae unionis hypostaticae, quae successit destructae: nam sine fundamento ponitur unio nova partium ad Verbum diversa ab ea, qua partes humanitatis vivente Christo, uniebantur Verbo: ergo partes humanitatis Christi, nempe corpus et anima, permansere unitae Verbo in triduo mortis Christi, ratione unionis antiquae, quae Verbum divinum unitum fuit singulis partibus humanitatis assumptae.

Noto 2.o contra eximium Doctorem humanitatem totam non fuisse assumptam à Verbo, per unionem divisibilem partis ad Verbum, per aliam unionem hypostaticam indivisibilem, neque assumi potuisse. Probatur 1.a pars. Quia tota humanitas nihil est aliud, nisi omnes partes collective sumptae, ut docui lib. 1. Phys. controv. disp. sec. : ergo implicat omnes partes in se esse unitas Verbo, et totam humanitatem non esse unitam Verbo: ergo hypo-

suppositis omnibus partium ipse unione hypostatica ad verbum, superflua est alia unio indivisa uniens totam humanitatem cum Verbo. 2º vero persuadet. Quia tota humanitas nihil est aliud realiter, neque formaliter, nisi omnes partes vel unitae: quia implicat omnino totam humanitatem esse ipse unitam, non unitis omnibus partibus. Patet ita. Quia si tota humanitas esset ipse unita, non unitis partibus totum ipse esset, et non esset unitum. Nec diminuitur vis argumenti ex eo, quod cum [illegible] de Pasquez admittat quanta entitas, quae sit unificatio compositi substantialis viventis; nam id solum persuadet etiam illam quantam entitatem esse ipse uniendam, vel tota humanitas ipse uniatur, et assumatur à Verbo.

Ex quibus facile deducitur nostrae conclusionis probatio. Quia tota humanitas ipse assumpta, et unita fuit Verbo Divino; sed non per unionem indivisam ad totam humanitatem tractam: ergo unione divisibili ex unionibus ad singulas humanitatis partes tractas coalescens. Nostra est de fide, et certa legitima, et nostra constat ex duobus praenotatis; eamque expresse tradit D. Ambrosius: suscepit, ait, animam meam: suscepit corpus meum.

Dico 3º. Unio hypostatica divisibilis, partim est spiritualis, et partim corporea. Explicatur et probatur. Nam alia est unio hypostatica, qua corpus, alia, qua unio animae cum corpore; et alia, qua anima rationalis unitur Verbo Divino: unio hypostatica tam corporis, quam unionis animae cum corpore, materialis et corporea est; unio vero hypostatica animae rationalis ad Verbum spiritualis est. Ita est. Quia ut docui lib. 1. Phys. totius disp. 1º corpus per [illegible]

distinguit abstrui é, quod perit titulo physico ñ posse existere naliter absque ente sensibili: et talis é unio hypostat.ca tam corporis, qm unionis corporis cum aña: spus v.o é, qui pote, attento titulo physico, existere naliter absque ente sensibili: et talis é unio hypostat.ca aiæ rtalis ad Verbum: g.o unio hypostat.ca tam corporis, qm unionis corporis cum aña é matlis et corporea: et unio aiæ rtalis ad verbum é spiritualis.

Dico 4.o ra quorz Rel.s apd P. Bernal disp. 20 sec. 3. Unio hypostat.ca ñ destruitur, ac proinde nec nova producitur in singulis instantibus motus localis xpi Dni. Probatur. p.a lt passio, it unionis, qm supponit extremorz penetrationem, ipsam saltem naliter sequens, ut quoties unum extremum à loco adeqto, in quo é, movet, alterum etiam moveat, et unum in loco adeq.to vel inadeq.to alterius ponat; ñ tn ideo debet unio hypostat.ca peritus, quoties movet humanitas xpi: g.o ratio est. ga cum Verbum r.n sue sit immensitatis ubique existat, quocumque moveatur, et fiat ipsius humanitas xpi, adé et Verbus quamvis ñ moveat localiter, et cesse ñ minus, qm si cum ipsa humanitate localiter moveret: ergo de titulo ñ é necessium, quod unio hypostat.ca destruat, quoties localiter movet humanitas xpi Dni. Nec productio unionis hypostat.æ debet variari: tum q.a approximatio agentis tm é conditio ad actionem. Tum qd Deus, qui est ca totalis efficiens unionis hypostat.æ, rne sue immensitatis é ubique præsens.

Dices. Personalitas Verbi

vt immobiliter presens uni spatio distinguitur
virtualiter a se ipsa vt immobiliter presente alte-
ri spatio: ergo quoties humanitas Christi movetur lo-
caliter, nova unio hypostatica producitur. Consequentia probatur.
quia unio hypostatica debet esse distincta realiter
sicut virtualiter distincta personalitas in perso-
nalitate Verbi, quam unit humanitati; sed
ante motum localem B., personalitas Verbi corres-
pondens immobiliter spatio A. uniebatur hu-
manitati Christi; e contra, quando humanitas Christi mo-
vetur illo motu locali B., non illa personalitas, sed alte-
ra Verbi personalitas immobiliter correspondens
spatio B., unitur humanitati: ergo etc.

Nec satisfacies, si dicas Ver-
bum divinum vt presens huic spatio non uniri huma-
nitati; dum quia Verbum divinum per unionem hy-
postaticam est specialiter titulo presens illi spatio, in
quo est humanitas. dum quia Verbum divinum di-
stinguitur virtualiter a se ipso per distinctio-
nem locorum; alioquin unio hypostatica existens
in loco A. copulat Verbum divinum vt existens
in loco A, etiam vt existens in loco B: ergo unio
hypostatica copulans Verbum vt existens
in loco B. est ab illa distincta; ac consequenter unio
hypostatica variatur per diversitatem locorum.

Respondeo ergo 1.o illud principium, quod
assumunt obiicientes esse falsum: non enim datur
illa multiplicitas personalitatum in divina immen-
sitate; nam cum nulla sit, nec possit esse personali-
tas divina, quae non sit ubique, sicut nulla est, nec esse
potest, quae non sit aeterna, non potest una personalitas
divina ita correspondere immobiliter huic spa-
tio, ut alii non correspondeat. Ratio a priori est, quia
quaelibet personalitas divina identificatur cum Deo;

ac

ac werent é infinita perfectio, petit̃ ee ab æterno.

Res 2º, omisso illo ƿaio, neg.do cram. q.a unio hypostica ñ trat intrinsecè, et immed.te ad illam ƿealitatem correspondentem immobilita huic spatio, in quo é humanitas; sd ad personalitatem verbi sm te sumptam, et prout distinctam virtualitr à multiplici illa ƿealitate; ac cerent tam ab immensitate absoluta, qm ab immensitate relativa; é de se é indifferens, ut iungat cum ƿealitate d.a correspondente immobilita huic spatio, vel cum ƿealitate d.a correspondente illi spatio: q perseverat, sive cum hac, sive cum illa ƿealitate iungat: ḡlt humanitas Xp̃i mutet localita, ñ debet unio hypostica variari.

Dico 5.º Humanitas vi unionis hypostcæ cum verbo d.o, ñ debet ée in oi loco, in quo verbum d. é. Pbo. qa ñ é de rõe unionis, ut unum extremum posiat in oi loco, in quo alterum é, ut docui in Physicis lib. 6 disp. 3. sect. 2: nam hg. aia rōalis ẽt in capite sibi unitu intellectionem; et tn illam ñ ẽt sibi unitam in pede; dtm é de rõe unionis, ut extrema unita, in aliquo loco iuncta sint; q.a ea, quæ oīo separata sst, unita ée ñ valent: et ideo q.do unum extremum movet, secum alterum trahit; secus v.o q.do bilocat, circumscriptive in duplici loco adesset.º: ḡo Humanitas vi unionis hypostcæ ad verbum d.m ñ debet ée in oi loco, in quo verbum d. é; sd sufficit, quod sit in aliquo loco: quod sa. pie narium é; c.a cum verbum d.m rõe suæ immensitatis sit ubique, ñ posse absol.te separari ab humanitate existente in aliquo loco; et

ut

ut illam beat sibi iunctam in aliquo loco n̄ e n̄e, quod illam sibi ubique iungat.

Dico 6. Humanitas ē subj receptionis, et sustentationis unionis hypostat.ᵉ; Verbum v.º d.ⁿ tn̄ ē purus tns perficiens intrinsecus illius. 1.ª declarationis pars mihi ē certa. q.ª unio hypostat.ª uniatur humanitati, et det fundam.ᵗᵐ, ut recipiatur ad mum illi adiacentis, siquidem ē illam immutat ut mus ipsius: g.º recipitur in illa. Patet cōa. q.ª ex duobus unitis et mutatis illud ē subj., quod dat fundamentum, ut recipiat ad mum per se stantis relative ad aliud: et illud ē fra, quod dat fundamentum ut recipiat ad mum adheri adiacentis, ut docui in Phys. lib. 1. dcō.ª 2.ª diss. 2. sec. 3.: g.º &c.

Rursus cum unio hypostatica n̄ creet, sed educat ex pōa subi, cū educat ex Verbo d.º tn̄ ex subō sustentationis et passionis, n̄e ē, quod educatur ex pōa humanitatis, quam perficit, et immutat; accedit quod educat per actionē qua seipsa uniat humanitati, et petat illi uniri, ut educat unionem illius cum Verbo; supponendo ipsam humanitatem existentem: in quibus salvat essa ē malis, sive subiecti sustentationis, et passionis, ut dixi lib. 2. Phys. dcō.ª 3. diss. 2. sec. 3.: g.º humanitas Xpi ē subj receptionis, et subj sustentationis, et passionis unionis hypostat.ᵉ, sive ē cā matis illius.

2.ª v.º pars, cui n̄ oēs consentiunt, probatur. Verbum d.ᵐ intrinseca unitam humanitati, quam unionis cum humanitate; dī tn̄ subj receptionis et sustentatio-

nis

nis: sed tm mgm purus tais perficiens intrinse-
cus, tam humanitatis, qm unionis hypostat.ae
Maiorem fusè probavi 1. p. nova 1.a diss. 1. sec. 3. subs.
2.. Minorem v.o satis ostendi hic subsec. 2.. Ultima
v.o patet. quia nullum aliud munus potest ex-
ercere. At v.o si roges, quid nos puri tais per-
ficientis intrinsecè intelligamus, facile dicas
ex iis, quae 1. p. ubi s.a latius exposui: Verbum
D. ut purus tais perficiens intrinsecus unitur
unioni hypostat.ae et humanitati; quia inde è in-
finitè perfectum, et completum, et ideo nullum
incrementum, aut detrimentum quoad per-
fectionem entitativam accipit ex unione
intrinseca ad humanitatem, quam perfi-
cit.

Sec. 2.a

Humanitas Xpi sanctificatur formaliter per unionem hypostaticam

Noto 1.o in praesenti nos non agere de sanctifi-
catione humanitatis vi unionis hypostat.ae me-
diate et exactive: nam in rogamus: an unio-
ni hypostat.ae sit debita gratia habitualis, seu alia
forma sanctificans, per quam humanitas red-
datur formaliter sancta; sed agere de sanctificatione
formali et immediata vi unionis hypostat.ae ut distinc-
ta tam a gratia habituali, quam à quavis alia
sanctitate creata, seu increata: et rogamus:
An humanitas Xpi, seclusa quovis alio dono si-
ne gratia et sanctitate sit formaliter sancta per
unionem hypostaticam?

Noto 2.o contra Nestorianos cer-
tum esse de fide Xpum Dnum etiam ut hominem
à 1.o suae conceptionis instanti fuisse sanctum, Deo
gratum, et habuisse ius ad vitam aeternam

per

ut constat ex illo Luc. c. 3. Quod n. ex te nascetur Sanctum &c: et ex illo Joan. c. 10. Quem Deus sanctificavit, et misit in Mundum. Quae verba de Xpo ut hoc interpretantur Patres, ut D. Hilarius 7 de Trinitate, D. Athanasius lib. de Hum. natura suscepta, D. Chrisostomus hom. 60 in Joan. et alij.

Noto 3.° sanctum posse sumi stricte et late: late usurpatur, qdo sumitur pro quavis re Deo sacra: in quo sensu etiam res inanimatae, sicut vasa, et alia ornamenta divino cultui dicata, dicuntur sacrae: et sic non usurpatur tamen sanctum in hoc sensu: stricte vero et proprie sumitur, qdo usurpatur pro subiecto ornato sanctitate, et sanctificatione propria, nempe perfecta animi iustitia et munditie a peccato, praesertim mortali, sordibusque: et in hoc sensu hic usurpatur.

Noto 4.° sanctitatem magnifice laudari et in hunc modum definiri à D. Dionisio de D. Nomin. c. 12. Formaliter stricta, et propria iustitia, sive sanctitas est ab omni immunditia libera, et omnino incontaminata puritas. Unde ut sit absolute sanctitas, sive iustitia debet esse puritas perfecta ab omni immunditia peccati mortalis, et ut sit perfectissima debet etiam esse libera a sordibus peccati venialis. Insuper sanctitas ita recedit à peccati immunditia, ut reddat animam habilem et bene dispositam ad operandum honeste et supernaturaliter.

Noto 5.° gratiam habitualem et quamlibet aliam sanctitatem, sive iustitiam propriam et strictam iure appellari a Theologis participationem divinae naturae ex illo Petri ep. 2. c. 1. Per quam maxima et preciosa nobis promissa donavit, ut per haec efficiamini divinae consortes

nae

Nᵉ. Etenim sicut Deus, quâ filii ut primæ formæ totius iustitiæ, rectæque nois regulæ sanctissimus, é, ita é visus Nᵉ substantialiter sanctus, ut omni peccati immunditiam excludat, sibique sit gratissimus, gaudeatque potestate ad opera honesta, et iure ad æternam felicitatem; ita crea realis hac stricta iustitia, et sanctitate iusta et sancta, ab oi culpa saltem mortali est libera, Deo grata, cum potestate ad opera supernalia, et specialiter ad cogem et amorem Dei supernalem, qui sit operationes propriæ dicti Nᵉ et etiam cum iure ad æternam felicitatem. Et quâ hac sanctitate iusti et sancti gaudent prædicta participatione dicti Nᵉ appellantur à Xpo Dño Dij Joan. c. 10. si illos dixit Deos vocant, et filij Dei, et sunt ius hæreditarium ad Dei bona, habilesque fiunt ad operationes dicti Nᵉ proprias vt intellectionem, et amores supernales per simultaneam infusionem habituum supernalium, qui illi sanctitati debent.

His prænotatis, 1a. 1a. cui præcedentem difficultatem docet Humanitatem sanctificari formaliter per unionem hypostaticam ut distinctam à personalitate Verbi. Ita omnes, quos infra adducemus præsentia docente Xpum Dnum indiguisse gratia habituali, ut esset sanctus, Deo gratus, et mereretur: et ex ijs, qui docent humanitatem sanctificari vi unionis hypostaticæ, Vasq. dispe 41. c. 4 Ragusa dispe 61 § 2. Ledov. de Torres opusc. 6 de gra dispe 1. dub. 2. Becanus c. 8. q. 1. Granadus dispe 1. Lugo dispe 16 sec. nº 27. Turca dispe 36 nº 10. Esparza q. 7. art. 1. dispe 1. Arriaga dispe 31. sec. 3. Pd. Hurtado 21. nº 116. Ortega tom

disp. 4. q. 2 Centam. 3. et coitr RR. Et etiã Scot. apd Ponet disp. 11. art. 2 §1. 2.ª sentia docet humanitatem sanctificari formaliter per unionem hypostaticam. Ita Ocamus ex mente Gabrielis in 3 dist. 1ª q. 2. et ipse Gabriel. Insuper P. Lessius lib. 12 de div. perfectionibus c. 6 qtq asserit unionem [illegible] sui lege vim excludendi peccatum, P. Suarez disp. 53 de Incar. sec. 3. § Ex his manifeste, P. Vvadingus disp. 5 dub. 1. qtq dicit, si daret unio dicta, eam futuram gratiam sanctificantem; P. Bernal disp. 29 sec. 4. P. Vvadingus disp. 5 dub. 1. P. Alderete disp. 35 [illegible] Salmanticensis. ~~[illegible]~~

Unde infert 1.º, quam immerito dicant H.do et Arr.a, ubi s.a tn [illegible] .1. alterum R.m in manuscriptis suis 2.am sentiam defendere. Infert 2.º Illustrissimum Godoy perperam dixisse Eximium D.rem sui oblitum 1.am sentiam docuisse disp. 18 sec. 1.; q.a et si n. adeo perspicue loquat, manifeste tradit eamdem 2.am sentiam his verbis. Non nego tn posse, mente scindi donum illud creatum, quod e unio, a dono increato ipsius Verbi, et in illo considerari aliquam sanctificationem, et excellentiam. Que verba si attente meditatus fuisset Godoy, n. dixisset fuisse sui oblitum D.rem eximium.

Sit nostra conclusio cum 2.a sentia. Unio hypostatica qtq e quid creatum, et distinctum à personalitate Verbi sanctificat formaliter et ut quod humanitatem Xpi Dni. Pbo 1.º conclusionem. Ideo unio hypostatica n. eet forma sanctificans ut quod humanitatem, q.a etsi

sit

sit dr non physica participatio, id est exeo, quod sit causalitas, via, et unio sanctitatis formalis, est causalitas via, et unio quae formalis non comunicat subiecto effectum formalem suum; sicut causalitas quae efficientis non est causa efficiens; ideo bene potest compromi unionem hypostaticam esse causalisatem, viam, et unionem suam formaliter sanctificantis, et simul ipsam esse sanctitatem formalem, ut quod: ergo hoc ratio non probat unionem hypostaticam non esse sanctitatem formalem ut quod. Probo minorem quia licet unio hypostatica non comunicet humanitati effectum formalem specificum substantialiter sancti, quem comunicat personalitas vel divinitas; potest comunicare alium effectum formalem inferiorem sancti formaliter. sicut causalitas quae efficientis licet non possit causare per modum quae efficientis eosdem effectus, quos causa efficiens, cuius est causalitas, producit: potest tamen esse causa efficiens aliorum effectuum, nempe suae valicationis, durationis etc. et albedinis unio, licet non comunicet subiecto effectum formalem albi, nec sit ratio de albandi ut quod, sed tamen ut quo; comunicat tamen effectum formalem accidentaliter informati; et similis est albedini, cum ea quod convenit in effectu formali generico accidentaliter informandi

Sect. 3a

Nostra conclusio amplius roboratur.

Licet rationem, quam pro nostra conclusione proposuimus, enervare dicas 1o. Ideo unio albedinis convenit cum albedine in effectu formali accidentaliter informandi; quia iste effectus generius est, et scindit ab effectu formali completo, et incompleto; et ideo non convenit in effectu formali de albandi; quia iste effectus formalis est in sua linea perfectus, completus, et determinatus. [struck out] effectus

finalis sanctificandi, et quod est in sua linea
perfectus, completus, et determinatus, nequit communicari
ab unione hypostatica, quae est causalitas, via
et unio formae sanctificantis formaliter, et ut quod.
Ideo distinguo maiorem:
ideo posse quod iste effectus formalis est in sua linea per-
fectus, completus, et determinatus: nego maiorem; quia est effectus
specificus illius formae, cuius est causalitas, via, et unio:
concedo maiorem, et negata minori, distinguo consequentiam:
non nequit communicari effectus formalis completus specificus
formae ab unione hypostatica, quae est causalitas, via,
et unio ipsius: concedo consequentiam: effectus completus, non
specificus: nego consequentiam. Etenim effectus formalis a-
dorationis non est minus perfectus, et completus in
sua linea, quam effectus formalis sanctificationis;
et nihilominus humanitas Christi Domini redditur
ab unione hypostatica formaliter adorabilis, ut
adoratione inferiori ad adorationem, quae
participat rem realem: Ut effectus formalis sancti-
ficationis sit perfectus, et in sua linea comple-
tus, potest humanitas Christi Domini fieri formaliter sanc-
ta ab unione hypostatica, ut sanctitate infe-
riori ad sanctitatem ei convenientem ex per-
sonalitate reali, seu Deitate: sicut Verbum vi-
vit formaliter vita physica per actionem producti-
vam cognitionis, seu amoris; et per ipsam in-
tellectionem sive amorem vivit formaliter vi-
ta intentionali perfectione; sic causalitas
formae potest communicare effectum perfectum et comple-
tum in suo genere, ut ipsa forma tribuat
alium effectum eiusdem generis, diversum tamen
speciei. Quod autem subiectum albedinis per productionem
ipsius albedinis non reddatur generice album
non convenit ex eo, quod sit actio, sive via; sed ex
eo

eo, quod in effu non appareat convenientia generica: nam si admittamus plures albedines specie diversas, et unam alia perfectiorem, nulla appareret hoc detitulo repugnantia, non cuius non posset dari de albatio generis ab unione albedinis.

Instas. Demus ea potius albedines predicto modo specie diversas. In ea hypothesi unio vel productio albedinis non possent communicare effectum formalem, et inferiorem albi: ergo unio hypostaticam non potest communicare effectum formalem, et inferiorem, sanctae humanitati. Probatur ansequentia quia nisi vg. unioni, actioni ea solum formalia conveniunt, quae sunt necessaria ut exerceant illud munus, ad quod Philosophi necessitate compulsi eos admisere; sed ad munus uniendi, producendi etc. non est necessaria virtus formalitas dealbativa in unione, aut productione albedinis, neque virtus formalitas sanctificativa in unione hypostatica ergo sicut unioni et actioni albedinis non conceditur effectus formalis dealbandi, ita unioni hypostaticae non est concedendus effectus formalis sanctificandi.

Huic levitati instantiis facile occurro per instantiam. Actioni productivae albedinis concedunt omnes, et etiam adversarii denominationem dealbandi saltem ut quo; sed quia ut actio illa exerceat munus producendi non requiritur quod dealbet ut quo: nam plures dantur actiones, quae munus producendi exercent, quae tamen non albent ut quo vg. calefactiones: ergo omnes, et etiam adversarii concedunt actioni productivae albedinis plusquam necessarium est, ut ipsa exerceat munus producendi. Respondebis munus dealbandi ut quo non esse necessarium ad conceptum actionis genericae

nicè accepta; et tn nativus ad receptum talis actionis productivæ, sive unitivæ albedinis. Optime quidem meam instantiam solvisti, id est tuã solutionem probasti. Etenim lt sit extra receptum unionis hypostca, ut præcise unio ē, sanctificare formalita, atq inde n sit gratis natium, ut ipsa uniat; n ē extra receptum talis unionis sanctificare formalita; atq inde ē gratum conveniens unioni hypostcæ ut tali.

Instas iterum. Unio vel productio albedinis ut unio vel productio albedinis tm dealbat ut quo: ergo unio hypostica ut ē talis unio personæ Verbi tm sanctificat, ut quo. Patet cons. q.a sicut ex eo, quod unio vel actio albedinis dealbet, ut quo, n bene infert, quod dealbet ut quod, etsi minus perfectè, qm albedo; ita ex eo quod unio hypostica sanctificet ut quo, n bene infert, quod sanctificet ut quod, lt sanctificatione minus perfecta.

Huic instantiæ egregie aurem reo, n adeo fundamtm ad recedendum unioni l. productioni albedinis, dealbationem ut quod; ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ adeo fundamentum ad recedendum unioni hypostcæ sanctificationem, sive sanctitatem ut quod inferiorem sanctitate conveniente humanitati Dñi, ex eo, quod illi conveniat sanctificatio ut quo. Idq instantijs ostendo. 1o. q.a unioni hypostcæ conveniat adorabilitas ut quo, latriæ conveniens à Verbo ut quod ē fundamtm ut ipsi unioni redatur adorabilitas ut quod

hypoca

hypostaticae. 2º Productio intellectionis ex eo, quod sit productio vitae intentionalis repraesentativae, et intellectio ut quo, est vita ut quod physica: nam in hac denominatio vivendi vita physica provenit solum, accidentaliter ut quod ab illa productione, sive operatione physica immanente: ergo sicut quatenus ea actio est productio vitae intentionalis ut quod, et ideo vita intentionalis ut quo adest fundamentum, ut sit vita physica ut quod; pariter ita quatenus unio hypostatica est sanctitas ut quo relative ad increatam sanctitatem sanctificantem ut quod, adest fundamentum, ut dicamus illi convenire gradum sanctitatis increatae ut quod; siquidem ex eo, quod sit unio talis hypostatica, debet esse coniunctio cum divina natura; et eminentior excellentior participatio divinae naturae, quam ea, quae reperitur in habituali gratia.

Instas 3º Productioni seu unioni gratiae habitualis non posse accommodari cum fundamento gradum sanctitatis ut quod, inferioris ordinis illi sanctitatis gratiae habitualis; quoniam neque unioni hypostaticae. Et quidem si adest fundamentum, ut huic tribuatur, idem erit sufficiens ut illi attribuatur. Etenim si unio hypostatica sanctificet ut quod, effectus formalis sancti ex illa resultans erit perfectior, quam qui resultet ex gratia habituali, etiamsi uterque sit creatus: ergo si unio vel productio gratiae habitualis sanctificaret ut quod, effectus formalis resultans posset esse imperfectior, quam qui resultat ex gratia habituali sanctificante ut quod.

Non iudico improbabile recedere unioni, vel productioni gratiae habitualis virtutem sanctificandi ut quod habituali gratia inferiorem, ut opinatur Pater Peynal. Huic tamen solutio-

ni

ni absolute ni acquiesco, ut cogamur reduci
omni actioni sit effectum finalem inferiorem, et ergo
alium effectum finalem ut quod eiusdem ordinis,
et inferioris speciei sui finis, quare sit causa-
litatis ~~[illegible]~~ reflexe anti, negative ~~[illegible]~~

Quaeque res, reflexe anti-
negative uam. Discrimen consistit in eo, quod gratia
habitualis sit gratia sanctificans ut quod, quia
per imitationem est participatio divinae naturae: quae qui-
dem imitatio sita est in eo, quod sicut divina natura
radicat ~~[illegible]~~ omnia attributa divina, et praesen-
tim intellectionem, et volitionem: ita gratia ha-
bitualis [radicat] omnia dona supernaturalia praesertim intellec-
tiones et volitionem supernaturales: et cum natura
divina non radicet tantum via et ratione alterius
sed tantum tanquam, et ratione sui, nequit convenire ra-
tio sanctificandi ut quod per imitationem divinae naturae
unioni vel productioni gratiae habitualis, sed tantum
ipsi gratiae habituali. Unio vero hypostatica non est sanc-
titas ut quod fieri per imitationem divinae naturae,
sed per veram et physicam coniunctionem cum
divina natura, et huius nulla alia est capax gratia, quae
participet ~~[illegible]~~ sanctitatem Dei. Et
quidem si gratia habitualis sanctificat ut quod,
quia est radix operationis supernaturalis et habet se
quasi praedit a divina natura ut talis est; etiam unio hypos-
tatica sanctificat ut quod; quia radicat prima-
rio omnia dona supernaturalia praesertim intellectiones
et volitionem supernaturalem, quae intrinsece physice
uniuntur divinae naturae qua talis est. Ergo divinae relationes,
et attributa, quia per identitatem, et ideo perfectissime
participant divinam naturam sunt ratione sui et ipsae forma-
liter sanctitas, uti pauci ex adversariis docent,
et nobis uniuntur, nos formaliter sanctificarent,

Et

ter: sanctificent d.am V.am: p.o unio hypost.ca sanc-
tificat ut quod humanitatem, ita physice parti-
cipat d.am na.m et ~~sancti~~ sanctitate quadam in-
feriori ad sanctitatem phy. participantis per
identitatem d.am Na.m.

Instas 4.o: si participatio
physica d.ae na.e, quae invenit.r in unione hypost.ca
foret sufficiens, ut ipsa esset sanctitas ut quod
etiam actio productiva unionis hypost.ae esset
sanctitas ut quod, et inferioris speciei ad ip-
sam unionem; sed hoc nequit sustineri: ergo ne-
que illud, ex quo infert.r Probat.o illatio manif.
quasi coniunctio physica ut quo cum sanctitate
Increata sit quae req.a ut sanctificet formalita ut
quod, et sanctificatione quadam inferiori;
etiam coniunctio physica cum sanctitate crea-
ta, et participationem sit quae req.a, ut sanc-
tificet formalita ut quod, et sanctificatione qua-
dam inferiori. Confirmat.r Causalitas phy. sancti-
ficantis ut quod nempe personalitatis Verbi
potest esse sanctitas ut quo relative ad sancti-
tatem Increatam, quam unit, et simul ipsa
esse sanctitas, ut quod: ergo productio unionis hy-
post.ae potest esse sanctificatio ut quo relati-
ve ad sanctitatem superiorem physice constitutam
in unione hypost.ca et simul ipsa esse sanc-
titas ut quod inferiori sanctitate dependen-
te in unione ipsa hypost.ca.

Resp. neg.do maius, et eius
probationem. Etenim non quaevis participatio sanc-
titatis est sanctitas formalita, sive sanctificat ut
quod; sed ea solum, quae aliquo de titulo est
participatio d.ae Na.e, vel per identitatem, qualis
est sanctitas Increata: vel per ~~unionem~~ coniunctionem phy-

sicam

sicam, qualis é unio hypostica, vel per puram imitationem, qualis é gratia habitualis. quia prod. cum productio unionis hypostae ... n. fit sanctitas per identitatem, neque per imitationem ... et é certum, neque per iunctionem physicam immediatam, siquidem ... et immediate, mediate, et ... quae unionis hypostae, quae é immediata iunctio cum Deo, iungat physice cum ipsa, ideo nulla quae participat naturam divinam, neque sanctificat ut quod. Etenim sicut ea productio, ut sit productio unionis hypost. ... specificat a ..., sicut specificat unio hypostica; ita non sanctificat ut quod, sicut sanctificat unio hypostica. Insuper sanctificatio ut quod per iunctionem physicam consistit in indivisibili; aliquin non posset recipere magis et minus; et ... minus et minus sanctificarent ut quod, quae mediatam et ... mediatam ... participationem divinae naturae; ac proinde ... actionis productivae minus sanctificaret ut quod, et sic de ceteris: igitur sistendum in immediata physica iunctione cum Deo. Unde ad ...ationem, ... ans, et nego cons. ob eamdem rationem.

Hinc ... 2.a conclusionem. Participatio d. n. é forma sanctificans: et ideo gratia habitualis é forma sanctificans, quae participat divinam naturam per imitationem, seu assimilationem; sed unio hypostica é perfectior participatio d. n., et quidem perfectior, quam gratia habitualis; siquidem per eam perfectius iungitur humanitas cum d.a N.a, nam iungitur per immediatam physicam et realem iunctionem ad personalitatem realem: ergo unio hypostica é forma sanctificans. ...

Sec. 3a
Alijs rōnibus nra. sententia munitur.

Pbo 3.o Unio hypostca. ē perfectior creata Beatitudine, ut fatentur adversarij: ergo illam radicat, ac verā ē sanctitas formalis. Pbo aām. q.a cum unio hypostca. n̄ sit forāliter Beatitudo creata, nequit ēē perfectior Beatitudine creata, nisi eam redūet formaliter. Pbo ans. qa Beatitudo ē aggregatum oīum bonorum, in quo tandem quiescit ās. et sine illo tristis et anxius manet; quapropter anima rōnale, si daret illi optio, potius eligeret Beatitudinem, quam quodlibet aliud bonum creatum: ergo si unio hypostca. n̄ sit Beatitudo formaliter, nec eminenter, qtenus illam radicet, n̄ potest ēē majus bonum creatum imo nec æquale, qm formalis Beatitudo; sed n̄ ē formalis Beatitudo, et ē creatum majus bonum et perfectius, qm Beatitudo formalis: ergo illam radicat et verē ē sanctitas formalis. Pbatur. Ld ē creatum rōnali magis bonum, quod reddit illam magis felicem: Atqui unio hypostca. n̄ sit Beatitudo formalis, si n̄ esset radix Beatitudo eminenter, qtenus ut fieri esset sanctitas formalis radicans Beatitudinem formalem, redderet formalita minus felicem creaturam rōnalem, qm visio et amor Dei: siquidem Beatitudo formalis tribuat per se excellentiam felicitatis; et unio hypostca. nec formalita, nec eminenter et radicalita poneret sui felicitatis per excellentiam: ergo unio hypostca. minus bona, eiusque perfectior qm visio et amor Dei, perficit Beatitudo formalis.

Pbo 4.o Unio hypostca. gratia, quam Xrum rōe sui creditur perfectior gra habituali, Dei; sed perfectior grā habituali, nisi radicaret Beatitudinem formalem: ergo illam radicat, et ea verē ē sanctitas formalis. Pbo maj. Inter bona creata illud ē melius, quod excellentius Dei perfectiones participat: et ideo gra habitualis ē perfectior creaturā rōnali,

et reliquis habitibus infusis; q.a gratia participat Ess.ª D.ª: reliqui v.o habitus attributa D.ª, quae sunt distinctae perfectiones, quam D.a nata est; ergo si unio hypostatica non esset radix Beatitudinis, non participaret divinam essentiam ut existentem in statu gratio radicis, sed aliud attributum div.m; ergo si unio hypostatica non radicaret Beatitudinem formalem, non esset perfectior, immo nec esset aeque perfecta, ac gratia habitualis; siquidem numeranda foret inter alia dona supernalia, quae solum participant aliquod attributum div.m et ideo sunt minus perfecta, quam gratia habitualis quae participat div.m essentiam.

Nec unionem hypostaticam excedere perfectionem gratia habituali q.a perfectius participat attributum div.m, quam gratia essentiam div.m ... ideo unio hypostatica participaret melius aliquod attributum Dei, quam gratia essentiam div.m, q.a esset substantialis, gratia v.o accidens; haec ratio nulla est. Nego q.a si unio hypostatica esset accidens, qualis esset illa, quae non constitueret totum substantiale, sed illud separaret, ut S.a S.ª sancti ficaret humanitatem, etiam esset perfectior gratia habituali; siquidem physice stabiliter coniungeret humanitatem cum ~~[illegible]~~, et summam Dei complacentiam, et sanctificationem induceret, quam gratia habitualis non praestaret: ergo unio hypostatica non est perfectior gratia habituali, q.a est substantia, sed q.a gaudet excellentiori gradu supernaturalitatis ex eo quod participet excellentius ... Dei gradus, ut ... div.m; hinc q.a unio hypostatica non superat gratiam habitualem eo q.a est substantia, sed q.a est supernalis in gradu superiori: ideo quae plura sunt, quibus cuilibet ... ex causis; alioquin etiam Angelus ... q.a est substantia excederet gratiam habitualem, et quodlibet aliud accidens supernale perfectius.

Pro 5.°

s. 4. c. 5

Obs 5.º Relatio filiationis et quodvis aliud attributum Dni est increata extralis sanctitas, quia importat realem identitatem cum Natura Da; at unio hypostatica vere physice, qua unit humanitatem cum Da Na; ergo est vere et formaliter sanctitas sanctificans, et quod humanitatem, si sponsae ac Filiatio Da personam realem, et quidem hypostatica participatae et inferioris. Sic nam quia unio physica cum Na Da est maxima, et proxima participatio, ac imitatio realis identitatis cum Da Na: nam unio physica ita imitatur identitatem realem, ut nihil magis possit accedere, seu possidari similius identitati reali; et ideo haec unio vocatur summa identitatis imitatio: ergo si identitas realis cum Na Da et talis formaliter est sanctitas formalis increata Dei, unio physica humanitatis cum Na Da, ut pote imitatio et participatio illius erit sanctitas creata et participata sanctificans, ut quod humanitatem. Patet hoc, quia summa sanctitatis increatae et participatio natura est sanctitas creata et participata; ut manifeste ostenditur in gratia habituali, quae, quia participat Dei essentiam, quae est sanctitas Dei; ideo omnium consensu dicitur sanctitas participata: ergo cum unio hypostatica humanitatis cum Na Da sit summa participatio identitatis cum natura Divina, quae identitas Dei est etiam sanctitas formalis, nequit non esse sanctitas participata.

Argues. Identitas realis cum essentia Di, qua formaliter talis est, est radix sanctitatis et Beatitudinis Dei, et ideo ut talis est sanctitas: sed unio hypostatica participat istam rationem identitatis qua formaliter est identitas, et participat eam identitatem ut radicem sanctitatis et Beatitudinis

N. quae .° identitas cum d.a gratia ē quandam ... ad Beatitudinem increatam: ... unio cum ea tam-quam gratia nequit ... ad Beatitudinem creatam.

Inde colligitur inutiliter ... asserere non quamvis ... et ... participationem, ... specialem et theologicam ... sanctitatis ... nam ... ostendunt unio-nem hypostaticam ē participationem specialem et theologicam ...; quae imitatur ... im-mutabilitate, in radice totius honestatis moralis, et dignitate ad Beatitudinem ...: quae dona ... unioni vel quod et ... colligitur 2.° humani-tatem reddi Deo dilectam et benevolam ... ad Beatitudinem ab unione hypostatica non solum consecutive, sed etiam formaliter.

Colligitur 3.° etiam adver-sarios ... unionem hypostaticam, non ēē meram conditionem, sed constitutivum essentiale huius denominationis: hu-manitas ut sancta sanctitate increata. Ideo ē ... ... solum ē mera conditio essentialis, et non constitutivum essentia-le, ad aliquem effectum formalem, sine quo non possit ... ... omnia constitutiva illius effectus formalis: ... applicatio corpo-ris ... ē mera conditio, ... sine illa ... omnia ... constitutiva, nempe corpus, anima, et ... unio ... sive ... ... sine illa conditione, ... : Unde cum ... ..., ... darent humanitas et personalitas Verbi, ... non daret unio, personalitas Verbi non sanctificaret formaliter humanitatem, inde ē, quod unio ... non sit me-ra conditio, sed constitutivum essentiale humanitatis ut sanctae sanctitate increata. Ex hoc v.°, quod ... adver-sarii, tamen inferunt unionem hypostaticam ēē sanctitatem ut quo; et ideo nos ..., ... ēē constitutivum illius ..., ... ēē ... sanctitatis formalem, et ut quod.

Sec. 5.a

Rationibus adversarij satisfacimus.

Oppones 1.o Unio non potest tribuere effectum formalem, quem tribuit forma, cuius est unio; sed Sanctitas Increata unita humanitati, illam reddit sanctam: ergo unio, qua Sanctitas Increata unitur humanitati, non reddit illam sanctam.

Resp. distinguo maiorem: non potest tribuere eundem specificum effectum formalem: nego maiorem: eundem generice: nego maiorem. Et distinguo minorem: illam reddit sanctam in ordine superiori sanctitatis ad sanctificationem unionis: nego minorem: in eodem ordine sanctitatis: nego minorem. Et distinguo consequens: non reddit illam sanctam in illo ordine superiori sanctitatis increatae: concedo consequens: non reddit illam sanctam in alio ordine inferiori: nego consequentiam. Etenim ergo forma tribuit subiecto effectum formalem in uno ordine specifico perfectionis, eius unio optime potest communicare eundem generice effectum formalem in alio ordine specifico inferiori. Quapropter cum sanctitas Increata non reddat humanitatem utcumque sanctam sed in quodam ordine superiori et perfectissimo, optime potest unio hypostatica illam reddere sanctam in alio ordine inferiori et minus perfecto: sicut Xtum ipsos adversarios gratia habitualis, etiam si supponat humanitatem sanctam sanctitate Increata, illam formaliter sanctificat: in quo nulla est repugnantia, neque superfluitas; quia quaelibet existens in diverso ordine sanctificat.

Opponces 2.o cum Ponce n. 26. Illa unionis non est sanctitas per essentiam, cum sit aliquid creatum, nec sanctitas per participationem cum non sit participatio sanctitatis per essentiam, nem-

nempe nq. d. L. habo. supra nq. cui soli potest convenire
gratiam sanctitatis per essentiam: ergo non est sanctitas
formalis, et vera nec potest essentiam sanctitatis tribuere.
~~Tandem aliter arguit §. tertia ex 2. de persona ad-~~
~~ita eadem~~ ~~Resp., negando maiorem, negando~~
~~consequentiam~~ Resp., negando anteced., negando
consequentiam: nam antecedens vitio diminutae distributionis
laborat. Etenim relationes et attributa divina, quod
plures dicunt formaliter sanctificant humanitatem;
et tamen nec est sanctitas per participationem: siquidem
sunt quid increatum: nec per mixtionem. Humanitas,
est sanctitas per essentiam; siquidem soli d. L.
N. ut primae radicis attributorum convenit sanctifi-
care per essentiam: ergo unio hypostatica non fit sanc-
titas per essentiam, nec esset formalis participatio
sanctitatis per essentiam, ut d. L. N., adhuc posset
esse formaliter sanctitas, et re ipsa esset sanctitas
formalis, si physice participaret personalitatem
verbi, ut est possibile. I. impossibile non esset participatio
physica sanctitatis per essentiam, sive N. d. L. ut
habitus. □

Opponeș 4.° cum ipso gratia Christi Eccl.
Ad. eo formaliter substantialiter sanctificat Christi humanitas, quo
formaliter substantialiter ungitur; at unione ipsa substantialiter humanitas non
ungitur formaliter substantialiter: ergo nec sanctificat formaliter ab
unione hypostatica. Probatur min. Eo formaliter
ungitur humanitas, quo formaliter deificat; deificat
formaliter ab unione: ergo nec ungitur formaliter ab unione.
Resp., negando maiorem, negando consequentiam: quam
et adversarii deberent negare, si illos impugnes subversa eorum
propositione. Eo formaliter substantialiter sanctificat Christi humanitas, quo formaliter sub-
stantialiter ungit; gratia habituali non ungitur formaliter substantialiter, nec
deificat; gratia habituali non sanctificat formaliter. Unde sicut haec consequentia non valet
quod ex illis praemissis inferret sanctificationem nullam non convenire
gratiae habituali: ita obiectionis mala est consequentia quod ex illis praemissis tamen
inferat

inferat sanctitatem substem simpliciter talem non convenire ab unione hypostatica. Ad 3.m ut videmus quaestionem de voce, noto unionem non dici simpliciter substantialem, sed solum sm quid: ex quo mutum loq.i Do libenter sanctitatem simpliciter substem non convenire formaliter ab unione hypostatica, sed à personalitate verbi, seu Deitate; convenire tn ab unione tanquam à gratia quamdam sanctitatem mediam inter accidentalem et substantialem simpliciter: quae potest appellari sanctitas substis sm quid. §

Oppones 4.o cum [probatione]. ga sanctitas formalis humanitatis vel est sanctitas per essentiam, vel Deitas participata physice, vel imitative per gratiam vel affective et intentionaliter per visionem vel amorem perfectus charitatis; sed unio hypostatica, neque est sanctitas per essentiam, ut pote quid creatus: neque est Deitas physice participata, nec imitative, neque afective, aut intentionaliter; siquidem neque est gratia, neque visio, nec amor Dei: ergo non est sanctitas formalis creata, sive humanitatis

Resp. neg.do minorem. ga unio hypostatica de facto est physica participatio Dei et maxi cum perfectione, quam gratia habitualis radicans dona supernalia. Addo unionem hypostaticam esse formalem sanctitatem, etiam si per se vel impossibile non foret physica participatio sanctitatis per essentiam, sive non Dei vel dalis, sed participaret physice personalitatem Verbi. Et enim etiam ex 2.a adversariorum plures dicunt avales et attributa sanctificant formaliter humanitatem; et tn relationes et attributa d.a non sunt sanctitas per participationem: siquidem sunt quid increatum: neque

Fateor Ecclesiae Patres loqui saepe de speciali sanctificatione, quae non est sanctificationem gratiae, per quam... ex Ecclesiae Patres ab illo sanctificat humanitatem à quo ungitur; [illegible] ungitur interse alter..., [illegible] gratia est: ab illo sanctificat, et ab alio: neque siquidem sanctificat etiam à gratia habituali, a qua non Deificat formaliter, sed solum imitative: ab illo, et etiam ab alio, [illegible] a gratia habituali, et unione hypostatica. [illegible] in unionis hypostaticae in [illegible] humanitas illa unctione speciali significante Deificationem formalem [illegible]; [illegible] tn unctione significante Deificatione per imitationem [illegible] [illegible] illi, quae gratia habitualis dicat.

per essentiam; quia quod ipsos sanctificat per essentiam ha[illegible] sola est cui soli potest primo radicaliter attribui convenit sanctificare per essentiam).

Opponens 5.o Gratia sanctificans, ut potest fundare ius ad haereditatem, ita vel tribuit constitutive filiationem naturalem, aut adoptivam; at unio hypostatica non potest tribuere constitutive filiationem naturalem: nam filiatio naturalis est praedicatum proprium personae divinae; et si simul esset praedicatum proprium unionis hypostaticae, Christus esset bis formaliter filius Dei naturalis; nec potest tribuere constitutive filiationem adoptivam; quia cum essentialiter inceptatur cum Verbo constituente filium Dei naturalem, non potest communicare humanitati filiationem adoptivam.

Respondeo 1.o non esse de essentia sanctitatis formalis constituere aliquam filiationem. Ad 2.m Respondeo negando maiorem; quia laborat diminuta distributione: nam praeter filiationem naturalem et adoptivam datur aliam mediam, nempe propriam: et sicut unio hypostatica communicat, ut sæpe dicebamus, sanctificationem mediam inter substantialem simpliciter, et accidentalem, ita constituit filiationem mediam inter naturalem, et adoptivam, ut propriam, unde Christus ut homo dicitur filius proprius [illegible].

Opponens 6 cum [illegible] Vasq. Verbum divinum potest uniri irrationali rei, ut nos docuimus 2. parte de Incarnatione, uti de facto unitur corpori Christi etiam separato ab anima in triduo mortis: sed si unio hypostatica conferret gratiam sanctificantem, Verbum divinum non posset uniri rei irrationali; quia unio hypostatica non est esse formaliter sanctificans. Probatur minor. Ea unio non posset sanctificare rem irrationalem: ergo nec Verbum posset uniri rei irrationali.

Video

Ut effingeret [illegible] Christus [illegible] ita communicatur [illegible] bonum [illegible] beatitudinis; redderetque filium adoptivum [illegible], [illegible] excludere inimicitiam, et peccatum, quae omnia communicat unio hypostatica humanitati, et Christi humanitas non constituat filium eo quod Christus non possit esse filius adoptivus [illegible] hypostatica ut pote creata non possit tribuere filiationem Dei naturalem. [illegible] [illegible] [illegible] Filius [illegible] Dei [illegible] humanitati, illam [illegible] sanctus, non Dei filium. 3.o [illegible] constituat Christus [illegible] [illegible]

video sane rõez etiam sanis sentis dationis sy-
stinere, eamq. stemque sane, ideo quod manifeste
infert, iam in personalitate Verbi, qm in na da
et gra habituali, ut videre licet apd [illegible]
nº 2. et sonet nº 25. Nam Verbus dm et na da
possunt uniri ne irraoali ro dm valg.; imo in tantus et tamen
sanctificant ut esse sint sanctitas fsalis: q. unio
hypostca, ut sit sanctitas, etri sanctificet ng irrao-
lem, pote nihilominus illi uniri

At, in instantiis mihi videntur
inefficaces, et ostendo [illegible] meo in [illegible]mum Doc-
torem effectu. Naz gra habitualis, personalitas
Verbi, et na da post ee fsalita sanctitas et uniri
ng irraoali, ut illam n sanctificent, qd n [illegible]
offialita et unice cum illa na irraoali et incapaci
sanctificationis; sd unio sanctitatis increatr cum ista na irraoali effiali-
ta et unice [illegible] cum na irraoali et incapaci
sanctificationis, quam uniret vel cum Verbo
do .l. cum da na: go vel roe sui n eet sancti-
tas, vel impossib. e unio Verbi vel ng dz cum
na irraoali. Explicat. sanctitas increata, et gra ha-
bitualis post uniri ng irraoali, ut illam n sancti-
ficent, qa esse est sanctificativs alterius ng capa-
cis; sd unio ng irraoalis cum Verbo d. n est esse
potens sanctificandi aliam ng capacis nempe
rralem; siquidem offialita et unice [illegible]
cum na irraoali ing sanctificabili; go vel n e sanc-
titas vel n pote existere.

At vº si dicas sine inferri
eam unionem personae d.e cum na irraoali n ee gra-
lem sanctitatem; n vº inferri unionem ipsius cum
na rroali n ee gralem sanctitatem, ex solutione
nostras vires argumenti nº 8. valg. Nam oio repug-
nat eamdem oio roez fsalem stituere unam

unio

coenter cum unio hypostca
reddat [illegible] quia
illum reddit sanctum; et n
tribuat ipsi [illegible]
Nam et si [illegible] debeat
ee [illegible]; [illegible] n libet

modus Verbi unius fuit corpori ab aña separato; et tn nec illius ng, nec corporis

ee [illegible]; [illegible] n. [illegible]
[illegible] pote fundali
in aliis iure n perti-
nente ad [illegible]

unionem in esse formalis sanctitatis, et alteram non constituere in esse formalis sanctitatis: sed non formaliter constituens unionem personae divinae cum natura creata in esse formalis sanctitatis est, quod sit physica coniunctio naturae creatae cum divina natura, seu persona divina: sed omnino repugnat, quod ipsa non formaliter non constituat unionem naturae increatae cum natura divina seu persona divina in esse formalis sanctitatis: ergo unio naturae increatae cum natura, seu persona divina non est unionis physica coniunctio ipsius naturae increatae cum natura, seu persona divina, quam unio naturae creatae cum ipsa natura, seu persona divina: quod sicut hoc propter eandem rationem est sanctitas formalis, ita et illa ob eandem rationem: at proinde vel neutra vel utraque est est esse formaliter sanctificativa, seu sanctitas formalis.

Quapropter nego 1.o tam unionem naturae creatae, quam unionem naturae increatae esse formaliter sanctificativam, sive sanctitatem formalem; unionem vero Verbi cum natura increata, illam non sanctificare propter incapacitatem subiecti: etenim sicut natura increata non personat per personalitatem Verbi, nec sanctificatur formaliter; quia incapax est illorum effectuum formalium; ita non sanctificatur formaliter per unionem ipsius cum Verbo, quia incapax est talis effectus formalis.

Sed instas. illa forma, cui repugnat subiectum, cui communicet suum effectum formalem, illi repugnat: nam subiectum et forma correlativa sunt: sed sanctitati consistenti in unione naturae increatae cum Verbo Divino, repugnat subiectum cui communicet effectum formalem sanctitatis: cum esse est ultima determinatio a divinis increatis esse est incapax effectus formalis sanctitatis; non enim potest denominari formaliter sancta: ergo repugnat sanctitas consistens in unione naturae increatae ad Verbum: at contra

talis

talis unio non posse esse formaliter sanctitas.

Ad 2.m nego^{do} maiorem. quia licet subiectum et forma correlativa sint, non habent tamen commensionem, ut ex eo quod, quod repugnet subiectum, cui conveniat effectus formalis, repugnet et forma, ut ad hominem ostendo: nam adversarii indicunt unionem hypostaticam non habere virtutem sanctificandi formaliter, reducunt tamen ipsam habere virtutem sanctificandi radicaliter, innovative, et concursivè, non per modum efficientis, sed per modum formalis: quod si verbum divinum ut posse uniri naturae irrationali, ea unio esset forma sanctificandi radicaliter: et tamen negative, tamen ipsa redderet naturam irrationalem radicaliter sanctam; immo cum esset ultima determinatio ad naturam irrationalem esse incapacem sanctitatis radicalis, ipsi repugnaret subiectum per ipsam radicaliter sanctificabile: ... sanctitas radicalis, ut sit impossibile subiectum, cui ipsa conveniat suum effectum formalem: quod ex eo, quod repugnet subiectum sanctificabile formaliter per unionem hypostaticam verbi ad naturam irrationalem non infertur, quod vel non sit possibilis ea unio, vel non sit esse forma sanctificans, sive formaliter sanctificativa. Ratio a priori est, quia nulla est repugnantia in eo, quod ea unio dabat rationem sanctitatis ex eo, quod sit physica coniunctio cum natura divina et repugnantiam ad unionem cum subiecto sanctificabili ex eo, quod sit ultima determinatio ad naturam irrationalem esse incapacem effectus formalis sanctitatis tam formalis, quam radicalis. §

2.º posset respondere eam unionem posse uniri per aliam unionem naturae rationali esse sanctificabili; ac proinde non repugna

§

Et clarius gratia, si vis, distingue maiorem: si natura, cui repugnat subiectum cui ... formalis, etiam repugnat, ... nullus posset communicare effectus ... ita ... si ... posset communicare, et ... nego maiorem: et sub eadem ... distinguo minorem, et negatio. Etenim ut gratia possit uniri subiecto, sufficit ... illi communicare ... effectus formalis, ... non possit ... communicare ... effectus formalis quem ... persona verbi posse uniri naturae ... Humanitatis relatam ad ... Deum: nec gratia ... ponere ... naturalis ... aliquam formam ... subiecto

n̄ ē nārūs, quod possit illi ... care ... ipsos esse fīnales ... quod alii quem ... possit retinere; ... cum uno verbi ad ... irrōale, et illam n̄ reddat fīnalitr sanctū, nec possit aliud subiicī denominare sanctum, reddat tn repugnantem unitis verbo, qui ē ipsos ... unionis ... 2° ... ē ... fīnalis sanctitatis.

ne subiicī per illam sanctificabile ... n̄ malis ... descendam ...

Ad 3° et novam viā ingrediar, et satisfaciam argumento ... et ... instantiis, ... illud affirmandi adductis, assero quē unionem verbi cum nā irrōali n̄ ēē fīnalitr sanctitatem, unionem vō verbi cum nā rōali ēē fīnalitr sanctitatem, sive etiam sanctificandi fīnalitr. Rō ē, quia ut unioni hypostaticae verbi cum nā irrōali, conside-ratis ... rōnem genericam unionis hypostaticae n̄ repugnet subiicī sanctificabile; ipsi tn considerata ... rōnem specificam repugnat subiicī per ipsam sanctificabile; atque ... de ē ipsa genera ... scindat a suo rōne differentiali, at ... a rōne, qui repugnet vel consonat cum subiō per ipsam sanctificabili, n̄ ē tn ... illum rōnem genericam fīnā sanctificans; quia rōnes genericus n̄ potē includere fīnalitr ... positive repugnans rōni differentiali: ... nequit includere fīnalitr ... positive repugnans sensitivo; quia sensitivus ē rōnes differentialis ... animalis fīnalitr sensitivi: et quia n̄ generica unionis hypostaticae includit positive fīnalitr rōnem fīnalitatis; rōnes differentialis unionis hypostaticae ad nā irrōale nequit asserere repugnantiam ... rōnes sanctificandi fīnalitr debet esse repugnantiam ... subiō per ipsam sanctificabili: ergo rōnes generica unionis hypostaticae n̄ includit fīnalitr rōnem positive sanctificandi fīnalitr; alioquin n̄ posset dari per rōnes differentiales repugnantes subiō sanctificabili; ac proinde n̄ posset dari per unionem

verbi

Verbi ad naturam irrationalem.

Unio vero Verbi d. cum natura rationali est gratia sanctificans, non qua physice est unio hypostatica generice accepta, sed qua est unio hypostatica ad naturam rationalem; quod ipsi sic acceptae non repugnat subiectum per ipsam sanctificabile.

Instatur. Sed unio hypostatica Verbi ad humanitatem non est gratia sanctificans; Probatur etiam. Sicut unio, quae physice participat naturam divinam non est positive gratia sanctificans, nec radicat amorem, et visionem Dei: alioquin enim unio hypostatica Verbi ad naturam irrationalem cum etiam physice participet naturam divinam foret positive gratia sanctificans, et radicaret amorem et visionem Dei; et a fortiori, qua ipsa unio participat humanitatem, non est positive gratia sanctificans, nec radicat amorem et visionem Dei: etenim non foret supernalis, qua respicit, et nectitur cum humanitate, sed non foret supernalis qua respicit, et nectitur cum persona Verbi: nam perfectio simpliciter simplex qualis est sanctificatio, si non participetur a divinitate, nequit participari a natura creata: ergo unio hypostatica Verbi ad humanitatem non debet ratione rei cuius sit gratia sanctificans, et radicat amorem et visionem Dei.

Ideo negando etiam: ad cuius probationem distinguo antecedens: unio, quae physice participat naturam divinam non est positive absolute gratia sanctificans, nec radicat absolute amorem et visionem Dei: nego antecedens: restrictive: nego antecedens. Explico distinctionem, unio hypostatica quae est gratia sanctificans absolute, et physice radicat tum amorem, tum visionem Dei dicit essentialiter etiam ad personalitatem Verbi, seu naturam divinam, tamquam

adtam

ex se communicativus perfectionis sanctificativae, etiam ad naturam creatam, tamen ad conditionem praerequisitam, necessaria dicitur, licet in actu primo unioni virtutis sanctificandi facultatem. Ipsa vero unio hypostatica non est absolute gratia sanctificans, nec absolute radicat amorem et visionem Dei, quia per se respicit naturam datam conditionate, vel sub conditione quod iungatur cum altero necessario ad naturam creatam. Unde unio hypostatica ad naturam increatam nec generice, nec specifice sumpta habet a Deo datam virtutem, sive rationem sanctificandi facultatem, et radicandi amorem et visionem Dei, quia ratio quae dicit ad naturam increatam illorum actuum facultatum incapacem illi rationi repugnat. Nam Deus non petit absolute communicare vim sanctificativam cuilibet suae unioni, sed conditionate, nempe sub conditione, quod alterum extremum unionis sit ex se sanctificabile, petit illi communicare perfectionem sanctificativam; at vero ex suppositione quod alterum unionis extremum sit incapax sanctificationis, non petit communicare illi unioni vim sanctificativam.

Nec nova debet videri species exigentiae conditionata de Deo: nam similes exigentias passim admittunt a theologis. Etiam ipse meritum dicitur conditionata gloriae sub conditione meritorum, infert etiam absolute gloriae non absolute, sed conditionate; ac inde detrahit etiam ingeneri per purificationem conditionis nempe per ipsam exigentiam meritorum: 2° in scientia visionis conditionata dicitur impossibilem, ut Deus per scientiam absolutam visionis cognoscat futura contingentia voluntatis liberae non absolute, sed sub conditione, quod voluntas creata se determinet potius ad hoc quam ad illud extremum. Et ipsa unio hypostatica non exhibuit personam non

unionē hypostat.cā nisi sub conditione, quod ea unio sit ad nām nalem; ḡo Divinitas n̄ cōicat unionem aem sanctificand habita. nisi sub conditione quod sit ad ibus sanctificabile.

Et sane D. bauques tene-tur fateri nam nalem posse eē conditionem, ut aliqua perfectio supernalis refundat à Na D.a in unionem, n̄ cōicanda, si deest ea conditio, et sit unio ad nām irrnalem. Nam ex ipsa unio hypost.a ē sanctificativa humanitatis ut quo, et p mis causalitatis sive vis; idq sanctificat à Na D.a; sed si sit unio ad nās irrnales n̄ eet sanctificativa ut quo, et p mis vis et causalitatis; ergo inde tale vnalis supnale n̄ participaret à Na D.a: ḡo nā nalis posse eē conditio, ut Na D.a refundat aliquam perfectionem supernalem in unionem hypostaticam

\+ Opponens 3. Unio hypost.a n̄ ē 1.a radix totius honestatis moralis: ḡo n̄ ē fra sanctificans ut quod. Persuadet 1.o Adeo unio ais nalis cum corpore n̄ ē primum et radix operationum nalis hois; q n̄ ē prius constituens ut quod hoem; sed unio hypost.a etiam n̄ ē primum ut quod xpi: ḡo n̄ ē primum et prima radix totius honestatis, et proprietatis supnalis, ... xpō. 2.o Nam unio hypost.a n̄ ē radix totius honestatis, roe meritorius actus cum morali honestate ordinis d.: etenim productio unionis hypost.ē aut unio per habitualis idem sunt, et in neutra sanctificat gratia. Rursus neque gr. perfectius, qm gra habitualis participat dominis: nam lt eam participet perfectius in eē entis, seu nalitas, sicut illam participant substantiae nalis et creaes; n̄ tn participat illam perfectius in ee

+ sec.
Alia opposita sententiae momenta roy.

in ee radius, seu moraliter, et assimilative, sive imitative, sicut eam participat gratia habitualis; alioqui n. si participare sanctitatem entitative, et per physicam iunctionem, sufficeret, ut eet formaliter sanctitas: participare physice verbum sufficeret, ut eet verbum.

Ad 2am neg. ans, adversus primam probationem, omitto maiorem, quae quidem est sufficiens, non unica: nam corpus est pars constituens ut quod hominem, et tamen non est radix ut quod proprietatum hominis: et humanitas Christi est pars constituens ut quod Christum, et tamen de se non est radix habitudinis supernalium Christi: ergo non ideo unio hominis non est radix operationum naturalium hominis, quia non est pars constituens ut quod; siquidem potest dari pars constituens ut quod quae sit principium ut quod operationum, quae constituere ut quo hominem non afferat perfectionem radicandi operationes naturales hominis; quam perfectionem radicandi operationes supernaturales dicit unio hypostatica ex eo, quod constituat ut quo Christum. Et deinde, ad minorem, nego illam: quam tenent etiam adversarij, negare: quia gratia habitualis non constituit Christum ut quod, neque ut quo, et tamen est gratia sanctificans, et radix operationum supernaturalium Christi. Quare sicut gratia habitualis, licet sit accidens, est radix operationum supernaturalium Christi, quia imitative participat naturam divinam: ita unio hypostatica, licet non ut quod, sed ut quo constituat Christum, potest esse radix operationum supernalium Christi; quia perfectius, quam imitative, scilicet physice, participat divinam naturam.

Ad 3am antis probationem nego ans quoad 2am partem. Etenim participare divinam naturam physice est perfectior participatio in ordine ad sanctificandum formaliter,

per

qua pure imitative, sive assimilative, sicut dicta Relatio non participare identice naturam divinam est perfectior participatio in ordine ad sanctificandam formaliter humanitatem, quam pure imitative participare naturam divinam. Nec exemplum adductum est ad rem. Etenim unio hypostatica ex eo, quod physice participet sanctitatem increatam [illegible] non est sanctitas increata, sicut neque est verbum divinum ex eo, quod participet physice verbum divinum; quemadmodum sicut ex eo, quod ratione sui participet physice perfectionem [illegible] et increati ordinis, dicitur habere ratione sui magnam perfectionem, et creati et finiti ordinis: ita ex eo, quod participet ratione sui sanctitatem increatam realiter et superioris ordinis dicitur esse ratione sui formalis sanctitas creati et finiti ordinis: et sicut personalitas, realiter quod distincta virtualiter a dicta natura, non est virtualitas ipsa naturae, et tamen utrisque distincta est sanctitas; ita et unio hypostatica et [illegible] a dicta natura non est ipsa dicta natura, et tamen utrisque distincta est sanctitas et ordinis creati et inferioris.

Objectiones [illegible]. Ea forma non est sanctitas, quae non immediate et proxime, sed tamen mediate petit habitus supernaturales, et ratione illorum actus supernaturales: quia admissa ea gratia, quae tamen mediate, ut mala [illegible], non vero immediate et proxime, petit exclusionem peccati, non est sanctitas; sed unio hypostatica non petit immediate habitus supernaturales fidei, spei et caritatis, sed tamen mediate ratione gratiae habitualis, quae illos habitus immediate radicat: ergo unio hypostatica non est sanctitas, nec radicat eo modo, quo radicatur est ad sanctitatem habitus supernaturales. Praeterea ideo relationes [illegible] non sunt prima radix et for-

forma

sanctificans aũ Dei, q̃ꝰ supponunt [illegible] Verbi. Nam, quæ ẽ 1.ª radix et sanctitas fralis Dei, sc. unio hypostat.ca essentialiter supponit personalitatem Verbi, quæ ẽ 1.ª radix et fralis sanctitas humanitatis: ergo unio hypost.ca n̄ ẽ 1.ª radix, nec frũ sanctificativa ut quod humanitatis.

Res. neg.do maiorem. Nam n̄ solus prium exigens immed.te habitus supnales, sed etiam ipsum, et etiam radicale est sanctitas fralis. Etenim personalitas Verbi ẽ fralis sanctitas aũ humanitatis; et sic, n̄ immediate, sed mediante unione hypostatica petit habitus supnales; ~~et si cedat petere immed.te habitus supernales, eos etiam immediate exiget unio hypost.ca~~. Et [tamen] ex ipsa obiectione [illegible] constat nr̃a solutio; nam si unio hypost.ca exigit mediate habitus supnales, nequit n̄ ẽẽ immediata radix grẽ habitualis, dicens eminenter eius perfectionem; ac venta nequit n̄ ẽẽ sanctitas fralis; nam illa sanctitas potẽ continere eminenter perfectiones gñ: q.ª prata, quæ perfectiones sine imperfectione dicunt, n̄ possit inveniri in effectu, q̃n sint fraliter in prio; sed sanctitas ẽ perfectio sine imperfectione; siquidem fraliter invenitur in Deo: ergo si unio hypost.ca ẽ prium et imm.ta radix grẽ habitualis, nequit gratiæ sanctitas inveniri in gratia habituali, q̃n inveniatur fraliter in unione hypost.ca. Ad exemplum de quantitate [illegible] [illegible] [illegible] eminenter [illegible] [illegible] fralis ẽẽ [illegible] [illegible], [illegible] q̃n ẽẽ [illegible], n̄ ẽẽ fraliter quantitas

Ad 4.

Ad 3um patet ex dicta mai.

hypostaticam minorem. Unio hypostatica formaliter supponit personalitatem Verbi in eo cuius verbo minorem nec sanctitatis humanitatis nego minorem. Etenim sicut personalitas Verbi sanctificat per unionem humanitatem, ita supponit etiam ... sanctitatem humanitatis, quia si supponit ... ipsam et sanctificaret humanitatem, ... ipsa sanctificet per personalitatem Verbi, et unio hypostatica sanctificat formaliter humanitatem,

... fit perfectior personalitate Verbi ... ... non est perfectior in ratione sanctificandi, quia unio hypostatica nec prius nec perfectius quam Verbum D. sanctificat humanitatem. Etenim cum personalitas Verbi solum ut unita sanctificet humanitatem nequit prius sanctificare quam unio. Nec obstat quod personalitas, quam unio hypostatica est prima radix honestatis, non quia excludat aliam primam radicem, sed quia excludit aliam primam radicem priorem in radicando actiones supernaturales, ... concomitanter in ... ad sanctificandum. Opiniones ... cum ... q. 25. art. 7. Unio hypostatica quae est nexus Verbi cum humanitate, ac humanitatis cum Verbo ... dicit connexionem cum Verbo ... formaliter sanctificandi, et ... qualem nexionem cum humanitate non minus ... ... sanctitatis, et quam est ... ... eiusdem sanctitatis: ... requirat ... ... sanctitatis ... sanctitatis ... eadem: quia solum sanctificat ... ... humanitati perfectionem gratiam ... formaliter ... ... perfecto sanctificativa ...

Ad 2. ... ...

Ad 2. dicta mai. nego min. quia si crederet personalitas Verbi, et forma ... humanitatis ... ... humanitatis ... formalis, ... unio hypostatica ... petit immediate, ... divinitati personalitatem, et unioni ... ... concomitanter.

Tum... p.a ex eo, quod unio hypostatica sit unio humanitatis vacuae sanctitatis, solum infert, quod ab illa non accipiat sanctitatem; non vero infert, quod non accipiat unionem [illegible] firmitatem ab alio extremo, nempe a Verbo. Quemadmodum ex eo, quod intellectio supernaturalis proveniat ab intellectu creato supernaturalitatis vacuo, solum infert ipsam non accipere supernaturalitatem ab intellectu: non tamen interdum

+ quia naturalitas est [illegible] perfectionis sit, supernaturalitas [illegible]

quam non recipiat ab ... [illegible], a quo simul cum intellectu concurrente efficitur. Ideo a. ⊔

⊔ [illegible] ea vacuitas, seu indigentia sanctitatis, quam dicit humanitas, non potest vicariari unioni hypostaticae: quia ea privata, quae potius est negatio perfectionis, quam perfectio, nullo est vacuitas sanctitatis, non vicariatur directe, id tamen indirecte efficitur: sicut e, ex defectu principii elevantis: ut noster intellectus non minus est naturalis, quam vitalis, et tamen non semper [illegible] refundit in effectum naturalitatem, vitalitatem vero semper refundit; quia quoties per principium elevans intellectus ad ordinem supernaturalem evadit effectus supernaturalis; et solum defectu huius principii resultat effectus naturalis: ita unio hypostatica non participat a natura vacuitatem sanctitatis, quia etiam non participat naturalitatem quae cum diversa personalitas creatae unionis est constituta respectu, non datur defectus principii [illegible] refundentis et supernaturalitatem, etiam sanctificationem, ut cuius defectu maxime, ut natura humana refunderet in unionem hypostaticam et naturalitatem, et vacuitatem sanctitatis.

Ideo 2.o humanam naturam non refundere in unionem aliquid, dummodo conditione [illegible] suam vacuitatem sanctitatis, etiamsi [illegible] partiabilitas [illegible] vacuitatis) nempe sub conditione, quod ea unio non sit cum sanctitate aliqua, sicut ipsa natura humana non vicariat aliquid, dummodo sit in vere vacuitatem supernaturalitatis et sanctificationis ut quo unioni hypostaticae, nempe sub conditione, quod non sit unio ad entitatem supernaturalem, et sanctificantem ut quod. Etenim humanitas est vacua sanctitatis, non quatenus esse dicat repugnantiam cum sanctitate, quia dicit naturalis quatenus, sed esse possit sanctificari, non tamen esse sanctitatem; ac proinde quatenus est causa unionis hypostaticae

[illegible],
[illegible]

posse illi conferre absolute capacitatem; vanitatem
v° solum sub conditione, scilicet, sub conditione, quod unio
non respiciat essentialiter aliud principium, quod possit ejus
capacitatem replere. Quemadmodum intellectus
creatus entitative naturalis confert absolute vitalita-
tem intellectioni; quia vitalitas non dicit repugnantiam
sed potius capacitatem, ut identificetur cum super-
naturalitate; confert v° sub conditione naturalita-
tem, nempe sub conditione, quod intellectio non
petat aliud principium, a quo participet supernatu-
ralitatem.

Opponens 10. Si unio hypostatica
esset sanctitas formalis, et sanctificaret ut quo
humanitatem, illam formaliter sanctificaret, non sanc-
tificante Verbo, nec personalitate Verbi; sed
in ea hypothesi non sanctificaret humanitatem:
ergo unio hypostatica non est sanctitas formalis, nec sanc-
tificat ut quo humanitatem. Sed ma. non potest
esse dubium. Clara v° probatur. Quia ea forma, quae ratione
sui est talis, et ratione sui ut quo confert denominationem,
non potest dependere ab alio in denominando, scilicet,
non potest dependere ab eo, quod aliud denomi-
net ut quod: ut in ductione gratiae constat. Ergo
vel unio hypostatica non est sanctitas formalis, nec sanc-
tificat ut quo, vel sanctificaret etiam in ea
hypothesi, in qua sanctitas increata non sancti-
ficaret. Minor v° syllogismi ostenditur. Quia
si unio hypostatica in ea hypothesi sanctifica-
ret, conferret totum formalem perfectionem et ex-
cellentiam, quam forma, cujus est unio, ratio, et qu-
alitas: nam hujus esse sanctum, Deo gratum et ama-
bile in quocumque eventu est melius, quam non
esse sanctum, Deo gratum, et amabile; sed repugnat
perfectionem et excellentiam ejus formalem

gruentiae a via, unione, et causalitate ?, qm ab ipsa fra, cuius ē ea causalitas: sicut repugnat perfectionem effectiuam gruentiae ab actione, qm a causa efficiente, cuius ē ea actio: g° &c.

Hoc argum̄ meliùs, et destrte instat. Nam unio hypostatica sicut de se ē unio personalitatis Verbi, ita et de se ē perfectio; ac proinde fra perfectiua, quæ perficit ut quod humanitatem. Quo posito, rogo, si perficiente ista fra nec personalitate Verbi, perficeret ne ut quod unio hypostatica humanitatem? Si perficeret ut quod, non! Ergo quævis solutio, quam adversarij adhibeant, potē accommodari huic objectioni.

Nos dicere negando maior. ad cuius probationem distinguo an fra, quæ de se ē talis, et de se ut quod dicat denominationem, si potē dependere ab alio in denominando eo, si fra sit absoluta: omitto antec. si fra sit modalis: nego ant. Ex dictis, quia unio ē perfectio modalis, si valet perficere in totum quod est, si perficiente personalitate; et si valet sanctificare, si sanctificante personalitate. Nec oppositum potē inductione ostendi. Imo contra nostra resolutio potē exemplis firmari: nam productio intellectionis ē vitalis ut quod; et tamen in denominando dependet ab intellectione denominante ut quod.

Dotalem personalitatis Verbi sanctificaturam ut quod humanitatis, ipsam si sanctificante ista fra; oppositum ē si ēt ipse, qr personalitas Verbi ē sanctitas ut quod, et qr ad humanitatis si se het ut fra modalis, et relatiua, sed ut fra absoluta. Hem exemplo ostendimus, et ut audio, idem. Ita plures rela-

tiones

tiones. N. sanctificant relative Deum; et tamen ideo nemo dicet istas sanctificare Deum, non ideo non sanctificant. 3. [illegible] alia posse efficere [illegible], nisi quod [illegible] Dei [illegible] quasi [illegible], ac proinde non sanctificant [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] unio hypostatica [illegible] [illegible] unio hypostatica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sanctificant; vel [illegible] non sanctificant, nisi [illegible] [illegible] [illegible] sanctificant; [illegible] non sanctificant [illegible], nisi [illegible] perficiant. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] intellectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illam, nisi simul [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sive intellectionem: quod [illegible] [illegible] [illegible], ut quod unio, sive [illegible] [illegible] non posse [illegible] perfectionem [illegible] [illegible] [illegible], sive [illegible] [illegible] [illegible].

Oppones 10 [illegible] [illegible] [illegible]. de ratione unionis, et unionis est multum à perfectione extremorum recedere; sed unio hypostatica est summa [illegible] unionum [illegible]: ergo summe recedit à perfectione utriusque extremi; ac proinde non potest reddere eximiæ sanctitatis perfectum. Probatur: quia unio hypostatica cum sit minus exiguæ tamen perfectionis potest esse: ergo non est forma sanctificans, nam forma sanctificans debet esse perfectissima.

Respondeo [illegible] ea, quæ diximus, sect. 1. subsect. [illegible] nam unionem hypostaticam [illegible] [illegible], generice non sit eximiæ perfectionis, esse tamen [illegible] specificam eximiæ perfectionis, eamque posse efficere sanctificantem: nam genus ex se infimus potest per ultimam et specificam differentiam ita perfici, ut ratione differentiæ specificæ sit perfectius aliis, quod ratione generis erat imperfectius, ut [illegible] D. Thom. 2. 2

f.

q. 23. art. 3 ad 3. Unde in tra, resta maior distinguo
minorem: e summa ois unionis creatarum in ratione
generica modi et imperfectionis: nego min. sub
in ratione specifica et aliis modi ad perfectionem per-
tinentem: sed minorem: et nego conam. Etenim
unio hypostatica non excedit alias uniones in ratione
modi et imperfectionis, nec hoc de titulo dicitur unio
maxima: nam cum ratione modi consistat in essentia-
li dependentia ab extremis, consistit in modo, et quae re-
peritur in unione hypostatica, ac in aliis unioni-
bus; at excedit alias uniones, quoad perfectionis extre-
mum, et nobiliori modo unit humanitati: quae
ratio pertinet ad perfectionem; et ideo evadit unio
hypostatica evadit perfectissima, et potest esse gratia
sanctificans ut quod.

Opponens 12. Si unio hypostatica
foret sanctitas realis, cum sit in ordine superi-
ori ad gratiam habitualem, foret sanctitas supe-
rioris ordinis: ergo superaret gratiam habitualem
etiam gradualiter infinitam, si haec possibilis foret: ergo
etiam superaret visionem infinite intensam
vel saltem intensionem, et intensionem sine
fine: patet haec consequentia quia gratia infinite intensa beati-
tudinis visionem peteret: ergo unio hypostatica etiam illam
peteret. Siquidem excedit gratiam etiam infinite
intensam: ergo sanctitas unionis hypostaticae foret
aequalis sanctitati Verbi; siquidem sanctitas
Verbi non posset petere maiorem Dei visionem.

Nihil inficior post ultimam
causam. Unio n. hypostatica non est aequalis Verbo in
munere sanctificandi. Quia licet dederimus unionem
esse aequalem extensive Verbo in exigentia
Beatitudinis humanitati conferendae ut posse extensive
ad eundem Beatitudinis gradum; non infinite est

litas

titas Verbi; q.o validioris et intensioris exig.a illius ejus-
dem Beatitudinis gradus fieret. atq. Sanctitas
minime sita é in illa exig.a Beatitudinis; etenim cons
sistit in dignitate placentis, amicabilis: q. magis
mar foret Sanctitas Verbi, quam unionis, q. et sua-
bis foret exig.a Beatitudinis in unione, ac in Verbo,
magis placeret Deo humanitas propter Verbum, quam
propter unionem.

Opponis 12. Unio hypostatica non
sanctificaret humanitatem, simul eam sanctifican-
te personalitate Verbi, ita quod aliter non tribueret
ipsum effectum formalem: nec se sola, et prescindendo a sanc-
tificatione increata: ergo nullo modo é fra sanctifi-
cans, ut quod. Probat ans. quoad 1am partem. pro-a: si
unio non posse sanctificare, nisi simul Verbo
formaliter sanctificante, non foret forma saltem ad-
aequata sanctificandi: sed ... suadet ans. pro 2a: si vera est
s.a, quae negat sanctitatem increatam humanitatis,
daret adhuc unio hypostatica eodem modo, ac de facto
da-dat, ergo non sanctificaret humanitatem; sed non
repugnat quod sanctitas adaequata sit unita subjecto
capaci, et illud non sanctificet actualiter: ergo si unio
hypostatica non posset sanctificare, nisi etiam si-
mul Verbo etc. sanctificante, non foret ipsa adae-
quata forma sanctitatis, nec sanctitas ut quod
sed tantum sanctitas ut quo.

Eadem 1a antis pars iterum
probatur. Theologi dum rogant, inquirunt, an unio hypostatica
sit formalis sanctitas, an ablata a Christo Domino qua-
vis alia sanctitate, et manente per possibile vel im-
possibile unione, foret humanitas formaliter sancta?
Etenim in hac hypothesi manifestum fieret, an ad-
mittendus, vel an excludendus in unione respectus
sanctificandi foret: ergo si in dicta hypothesi non sancti-

ficat

ficat, ideo ē, q.ª ipsa n̄ ē sanctitas, sd unio extremi, quod ē sanctitas. Nec satisfacies, dicias unionē dependere à sanctificatione Verbi, tamquam à additione essentiali, ut ipsa sanctificet. Q.ª repugnat quod deficiente sola additione etiam essentiali, sidente ota constitutiva, n̄ det ipsa res constituta ut fiat vis s.a d.a connotatione: q.ª ipse ablada sanctificatione Verbi, ideo unio n̄ sanctificat humanitatem; q.ª ipsa n̄ ē sanctitas ut quod, d. tm ut quo.

~~2.a v.e pars antis suadet.~~

3.º probat. Q.ª forma, quæ n̄ ē forma alterius, sd est sui, sfert ut quod denominationem, nequit dependere in denominando ab eo, quod aliud denominet, ut sit manifestus inductione aliarum formarum, vg. aliis habitualis; sed unio n̄ sanctificat ut quod, aut sanctificaret, etiam n̄ sanctificante sanctitate increata.

2.ª v.º pars antis suadetur.

Q.ª unio hypostatica n̄ potē sanctificare humanitatem, illam Verbo d.º n̄ sanctificante: q.ª unio hypostatica de sola, et prescindendo a sanctificatione increata nequit sanctificare humanitatē. Maior arg. Q.ª si unio sanctificaret, n̄ sanctificante personalitate Verbi, tribueret perfectionem effectum formalem, qm ipsa forma, cuius ē unio et causalitas; sd repugnat effectus formalis perfectior proveniens ab unione, seu causalitate formæ, qm sit effectus formalis proveniens ab ipsa forma, cuius ē unio, sive causalitas, sicut repugnat perfectior effectus proveniens ab actione, qm sit effectus, qui provenit ab agente, cuius ē ea actio: q.º &c.

Suadet 2.º q.ª implicat, quod unio conferet effectum formalem, cui similis n̄ conferet ab extre-

mo

mis: nam unio inter unum et alterum talis intro-
ducta ē, ut extrema esse indifferentia determi-
nentur ad appositionem, ut sic cōicet talis cum
effectum formalem; et quid aliud de unione dicas
gratis dicitur: ergo si aliquem effectum formalem
coicat, is debet eē ejus effectus formalis distinctus à forma
cujus ē unio: et ideò unio caloris ē calefactio, et
vo de albatio: ergo unio hypostatica, qua talis sepa-
la et prescindendo à sanctificatione reali non ē
sanctitas humanitatis. Probatur ma. Eatenus unio hy-
postatica ut talis est sanctitas, quatenus est unio per-
sonalitatis cum humanitate; ac consequenter realis et phy-
sica participatio Dei; Atqui eatenus ē physica et realis par-
ticipatio Dei, quatenus ē unio: ergo. Minor patet. Sed unio ex-
terna, quod non ē sanctitas, quia unio ipsius ē, ne-
quit cōicare effectum formalem sanctificationis: ergo si
praeter personalitatem realiter non sit sanctitas humanita-
tis, neque ejus unio erit sanctitas humanitatis;
ergo unio hypostatica prescindendo à sanctificatio-
ne reali, nequit eē sanctitas.

Suadet 3.º quia implicat
aliquid produci per actionem unius et efficientis
qua actio talis est; et quod non producatur formaliter à
tali causa: et nos nulla alia ē, nisi quia actio ea-
solum de se introducta ē, ut sit exercitium
actuale virtutis suae et efficientis; sed unio eo so-
lum de se introducta ē, ut sit exercitium ac-
tuale illius et formalis cujus ē unio: ergo id solum
praestat, quod realiter per se formalis cōicaret: [illegible]
ut personalitas Verbi applicatur, esse sanctifican-
tis humanitatis, sive ipsa sit sanctitas, sive
non sit sanctitas, non aliud quod unio sit formaliter
[illegible]: ergo [illegible].

[illegible]

Ad rat. 1.° pro isto: quam. Unio hypostatica per adversarios, rationes sui est perfectio, sicut ratio sui est unio personalitatis Verbi, ut possit per negati- va, et perficit ut quod humanitatem. Sic respondendi, unum unio hypostatica perficiat huma- nitatem, simul eam perficiente personalitate ita quod alia unio non possit [illegible] [illegible] vel non perficiat [illegible] et [illegible] perfectione [illegible], sive in perficiente personalitate Verbi: et solutionem, quam nos [illegible] attribuimus, sic dictioni [illegible] accom- modant.

Rev. 2.° directe neg. ant.

Ergo unio hypostatica ratione sui sit forma sanctificans, ut quod non sanctificaret humanitatem, eam non sanctificante personalitate Verbi, seu [illegible]. Sicut eam non perficeret [illegible] quod sit per- fectionis, ipsam non perficiente personalitate Verbi.

Ad [illegible] [illegible] [illegible] nego ant. [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] in actu 2.° adaequate [illegible] [illegible] quaedam possit sine alia per se actionem producere [illegible], quia utraque concurrit per eandem ac- tionem; et quaelibet est adaequata quoad [illegible] expendit [illegible] per illam unicam actionem, [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible], et [illegible] [illegible] esse; ita [illegible] perso- nalitas Verbi, [illegible] unio est forma adaequata sancti- ficandi; quia quaelibet est prima radix [illegible] suffi- cientiam, [illegible] [illegible] [illegible] humanitati reliqua dona supernalia, et unio [illegible] a personalitate Verbi in [illegible], sive [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible], quod ratione sui, et non [illegible] sit forma sufficiens

[illegible]

denominandam sanctam sanctitate creata et infe-
riori, ac sanctitatis increatæ. Nec probat 1m antis. Dico
in illa hypothesi despui utrumque, et implicare in
absoluto: quia sanctitas increata non est sanctitas hu-
manitatis, et simul maneat unio eodem mo-
do ac defacto datur: unio est unio sanctitatis increa-
tæ humanitatis sanctificantis, ut nos dicimus, et
redderet in hypothesi, ac consequenter est sanctitas: et si-
mul non est unio sanctitatis increatæ humanita-
tem sanctificantis, ac consequenter non est sanctitas. Et
idem secunda falsa est, quia impossibile est humanitatem u-
niri Verbo, seu cuivis alii personæ divinæ, et non sanctifi-
cari ab sanctitate increata, quam creata.

Ad 2am 1. antis probati-
onem nos in præsenti quæstione theologos inquire-
re: an unio hypostatica ex se sit forma sanctificans.
Ad quod examinandum non est necesse supponere de-
ficere quamlibet aliam sanctitatem, et possibile
vel impossibile solam manere unionem; quia cum
unio ex eo quod sit entitas modalis dependeat,
non solum quoad existentiam, sed etiam quoad
essentiam ab extremis, ea hypothesis invol-
vit contradictionem, et non deservit ad examinandam
veritatem; nam in ea debet supponi
non manere sanctitatem increatam, et manere
unionem sanctitatis increatæ: et ex 1a parte
infertur, quod unio maneret non sit eiusdem rationis
cum ea, quæ defacto datur, et consequenter quod u-
nio non sit sanctificans: et ex 2a parte infertur,
quod maneat unio, quæ defacto datur, et conse-
quenter quod maneat sanctitas.

Ad 3am 1. antis proba-
tionem distinguo ans. [illegible], quæ non [illegible] alterius,
sed [illegible] quod denominationes [illegible]

[Margin:] in essentia [illegible] unio: in [illegible], et extrema, talis est essentia unionis:

dependere in denominando ab eo, quod aliud
denominet, si sit absoluta: omitto an, si sit moda-
lis, non dependeat. Nam sicut unio, quae est perfectio
modalis non valet perficere, sive totum quod dicit,
humanitatem, eam non perficiente persona-
litate Verbi; ita, quae est sanctitas modalis non potest
sive totum quod dicit, sanctificare humanitatem,
eam non sanctificante personalitate Verbi. Nec
ulla potest in [illegible] [illegible] inductio gratiae: nam
gratia habitualis et aliae [illegible] sunt absolutae et
non modales; an imo nostra doctrina inductione [illegible]
[illegible]: nam [illegible] intellectionis est [illegible] [illegible]
ut quod; et tamen in denominando dependet [illegible] [illegible]
intellectione denominante ut quo.

Et ut nostra [illegible] [illegible]
innotescat, et firmius roboretur, [illegible] personalita-
tem Verbi sanctificaturam ut quod humanita-
tem, [illegible] ipsam non sanctificante [illegible]; idquidem
non esse [illegible], quia personalitas Verbi est sancti-
tas, ut quod; [illegible] vero humanitatis [illegible]
[illegible] relativa et modalis, non absoluta. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] relationes sanctificant relative Deum [illegible]
[illegible] ipsos [illegible] [illegible] relationes [illegible] [illegible]
[illegible] ipsum non sanctificante [illegible]; [illegible]
nulla alia esse potest, nisi quia [illegible] [illegible] [illegible] quasi
[illegible]; at [illegible] nec sanctificant, nec perficiunt,
nisi dependenter a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanctitas mo-
dalis [illegible] sanctificare humanitatem, [illegible]
[illegible] [illegible] personalitate Verbi, sicut nequit [illegible]
perficere illam non perficiente personalitate Ver-
bi, [illegible] perfectio modalis est.

Inde

Unde si unio hypostatica per aliam unionem uniret humanitati D. Petri, eam non sanctificaret, nisi ipsum simul sanctificaret personalitas Verbi: sicut non perficeret ut unio est, nisi personalitas Verbi ipsam perficeret. Hoc est, quia effectus ... quasi primarius unionis hypostaticae est unire humanitatem cum Deo, et sic illam constituere in ... possidentis Deum: ex quo effectu formali formali primario resultat quasi secundarius effectus sanctificandi: quia ipse cum humanitas D. Petri non possit uniri Deo per unionem hypostaticam, nec potest praestare eius effectum formalem primarium, ac proinde neque eius effectum formalem secundarium, hoc est, non potest sanctificare per illam, et aliunde deberet ipsam ... unitam per aliam unionem distinctam; cum ipsa unio hypostatica ipsa non esset una cum humanitate D. Petri, non esset coniunctus cum illa.

Item exemplis physicis. Demus dari visionem Dei, quae sit visio Dei Christi ... Petri: haec visio, si uniret humanitati Beatitudinis ... illum non redderet Beatum: quia non redderet formaliter videntem Deum: in quo effectu formali quasi primario videndi Deum, fundatur effectus formalis quasi secundarius beandi, ex hypothesi, quod beatitudo formalis consistat in visione Dei. Insuper productio intellectionis, qua Petrus active intelligit, uniatur Paulo: tunc Paulus non viveret vita physica per eam actionem, saltem nisi simul viveret vita intentionali per eius terminum, nempe per intellectionem. Ergo causalitas, sive sit actio, sive unio non valet communicare perfectionem effectus, sive denominationem, quam per se tribuitur a termino, cuius est causalitas. Si ita unio hypostatica unita per alias uniones

Item

humanitati D. Petri, cuius n̄ē unio cum Deo; si-
cut eam n̄ redderet fmaliter unitam cum Deo, ita
n̄ redderet sanctam.

Tandem ea, quae adducuntur
in probationem 2.ae partis antis, vel nra doctri-
nae favent, vel si aliqualiter adversantur, s.a
manent soluta.

Diff. 2.a

An Humanitas Xpi Dni sanctificet
fmaliter à personalitate verbi d.?

Sec. 1.a

Pro affirmativa sentia suffragiis ferimus.
Negant humanitatem Xpi sanctificari fmaliter a ver-
bi d. personalitate P.r Vasq. dispe 8. c. 4. et ipse alibi,
P.r Joannes opus. 3 de gratia dub. 6. et 7 et alijs in scrip. Re-
canus cap. 8. q. 1. n.o 6. Ragusa dispe 61 § 2. P.r Ortega
Soliss.a cent. 2. Godoi tom. 2. in 3. p. q. 7 dispe 21. §5 So-
net dispe 11. art. 2. §1. n.o 28.

Affirmant v.o D. Thos hic q. 6. art.
6. P.r Suarez dispe 18 sec. 1. § Dices cum subiecta ita
perspicue, et immerito dicant Bernal negativam
sentiam Eximio Doctori adscribere; P.r Val.a q. 7. punc.
5. Card. de Lugo dispe 16 n. 31. Bernal dispe 29. P.r Albe-
rete tom. 2. dispe 46, Granados, Arriaga, Utrque Hi.
Stra.o et alij. Suffragant etiā ex P.P. Dominicanis Jo-
annes à S.to Tha, Nasarius, Cipulla et alij.

Sit nra conclusio. Humani-
tas Xpi Dni sanctificat fmaliter à personalitate
Verbi ut distincta à N.a d.a. Haec conclusio supponit
relationes d.s aliqua rōe distingui à N.a d.a;
siquidem ipsa diff.o idem supponit: nam si ess-
sia d.a includatur in quavis relatione divina:
idem eet rogare: an personalitas Verbi
divini prout distincta à N.a divina sanctificet Humani-

tatem, ac inquirere: an ut distincta a se ipsa denominet: quod nugatorium foret. Praeterquam quod tam ad quaestionem, quam ad nostram conclusionem debet supponi relationes d.as aliquo modo distingui à Na-
t.ra

Probant alii conclusionem. Quia licet sic constituatur Filius Dei nalis personalitate Verbi; sed dignior est Dei amicitia Filius Dei nalis quam Filius Dei adoptivus: ergo Humanitas Christi Domini magis sanctificabitur personalitate Verbi, quae est filiatio Dei nalis, quam gratia habituali, quae est filiatio Dei adoptiva. Hoc non sic dispositum mihi non placet. Quia si Humanitas Christi eatenus sanctificatur personalitate Verbi, quatenus per illam constituitur Filius Dei nalis: ergo non sanctificatur ut quod personalitate Verbi; siquidem non est filia Dei nalis ut quod; sed tantum per communicationem idiomatum; ergo inde eatenus duntaxat est sancta, quatenus suppositum in ipsa fuit per Verbi personalitatem constitutum.

Suadent alii aliter conclusionem, [illegible] Humanitas Christi Dei ratione filiationis nalis Dei filio unita est digna maiori Dei amore, quamque [illegible] ratione filiationis adoptivae sive quae habitualis gratiae; sed ratione filiationis adoptivae, sive quae habitualis est digna Dei amore [illegible], illamque meretur: ergo ratione filiationis nalis Dei filio unita digna est maiori Dei amore [illegible], illamque meretur, quamvis [illegible] ratione filiationis adoptivae [illegible] filia Dei adoptiva, nec ratione filiationis Dei nalis [illegible] filius Dei nalis.

Dices ex doctrina [illegible] personalitatem Verbi non esse [illegible] [illegible], et ne [illegible], nec Humanitati

licet Divinitas; ac proinde amorem Dei infinitum in subsistentia Verbi [illegible] ad [illegible] tam et unionem; cum ea non subsistentiam, [illegible] gratiam habitualem sanctificare humanitatem, quemadmodum unio hypostatica, quia non est ultimus [illegible] amoris Dei ultimus [illegible] nisi ad Verbi subsistentiam quae sanctificat humanitatem Christi.

Vulgaris sane solutio. quae est participationem Dei [illegible] ut quod; etsi enim est realem participationem ultimus [illegible] [illegible] personaliter Verbi [illegible] realis participatio ultimus [illegible] [illegible] simul est participatio Dei ut quod, ac proinde sanctificans ut quod humanitatem. [illegible] gratia habitualis est participatio ut quo [illegible] [illegible] simul est [illegible] [illegible] realis participatio ultimus [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] sive medius, in cuius [illegible] participet [illegible] sonalitas [illegible] Deificas. [illegible] [illegible] potest [illegible] gratia habitualis sanctificare humanitatem [illegible] [illegible], et [illegible] quidem est [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] sanctificabitur [illegible] [illegible] et [illegible] sanctificabitur [illegible] [illegible] [illegible] habitualis sanctificet [illegible] et ut quod [illegible]; quia est ut quod [illegible] participatio Dei [illegible] personalitas Verbi sanctificabit [illegible] et ut quod humanitatem, [illegible] [illegible] [illegible] nempe per identitatem participat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2.º [illegible]. [illegible] naliter [illegible] [illegible] [illegible] Christi humanitatem, ut illi exigat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Divini [illegible] sanctificat [illegible] et ut quod humanitatem

[illegible]

tatem. Hinc solvitur ex dictis disp. 1a. et solutionis
confirmatione disp. 3. [Angelus] Ex his nullus [illegible] constituit per-
sonam, et persona in supposito non requirit nece-
ssario habitus, quibus possit elicere operationes
ordinis supernaturalis; operationes enim debent
debent esse proportionatae dignitati personae, cujus
est illa. Sed ipsi humanitati convenit proportio
cum personalitate Verbi, quae constituit personam
de ultimo ordine: ergo requirit carere habitibus
quibus possit elicere operationes ordinis superna-
turalis, et hinc si careret personalitate Verbi, et hu-
manitas operaretur habitibus ordinis supernaturalis: nam
humanitatis [illegible] ad eam summam bonitate
et eo ipso illi non deberi posse operari, ut decet ex-
cellentiam personae, ad quam elevatur, indecens
existimaretur.

Dices 1o. cum [illegible] non [illegible]
personalitatem Verbi non perficere humanitatem:
quia personalitas est relatio, quae [illegible]
[illegible], bonitatem ac perfectionem non dicunt
ac proinde non posse [illegible] humani-
tatem.

Patet ex [illegible], qui [illegible]
relationes [illegible] ut illas, quod [illegible]
[illegible] bonitatem et perfectionem, in [illegible]
[illegible], [illegible] sectiunt personali-
tatem Verbi [illegible] humanitatis.
[illegible] [illegible] [illegible] bonitas et perfectio.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; et [illegible] perfectio et bonus [illegible] [illegible]
[illegible], relationes [illegible] ut illas, quod [illegible] ad
[illegible] [illegible] non dicunt perfectiones: [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] bonitatem
[illegible] perfectionem.

Adde consilium, pro Scotistis
qui negant personalitatem creatam perficere
humanitatem convenienter probare. Ratio est. Quia per-
sonalitas, seu proprietas relativa Verbi quae
supplet vices personalitatis creatae; quae tamen di-
cit [illegible] ut perfectionem [illegible], seu
imperfectionem: ergo haec [illegible] humanitatis et
supplet vices subsistentiae creatae, illam personali-
tatem supplendo, illam ipsam perficit: At Verbum vel
[illegible] est perfectio, vel haec, sed [illegible] humani-
tatem.

Eandem dicebit ex [illegible] de
Trinitate, pro relationibus [illegible] illas, quod ad-
dant ad essentiam divinae perfectionem [illegible]
posse perficere et sanctificare [illegible] huma-
nitatem. Filiatio enim id, quod addit ad divinam
essentiam, petit identificari realiter cum ipsa
essentia, et omnibus Dei attributis, ab eisque perficii;
eo ipso quod filiatio per id, quod addit ad di-
vinam essentiam, petat identificari cum ipsa essentia et
omnibus Dei attributis, ab eisque perficii, est perfe-
ctio: ergo filiatio per id, quod addit ad divinam essen-
tiam est perfectio; ergo nequit perfectio unionis huma-
[illegible] quin illam perficiat: ergo filiatio per id, quod
addit ad divinam essentiam unita immediate humani-
tati per se illam perficit;

Pro 1a maiorem syllogismi
deinde probatur minorem. Quia filiatio, sicut et
quaevis alia relatio divina non est indifferens, ut iden-
tificetur, vel non identificetur cum essentia divina [illegible]
quia enim etiam foret indifferens, ut sit increa-
ta, vel creata [illegible]: quod filiatione
per totum id, quod addit ad essentiam divinam [illegible]
[illegible] differentiam [illegible] et petit identificari

rea[illegible]

realiter cum Essentia divina. Probatur 2º quia Filiatio non minus personalitas producta dicit realem suam identitatem cum natura, quam personalitas producens: sed personalitas Patris petit identitatem realem cum natura divina. Probatur: quia Pater producendo Filium illi communicat suam identitatem realem divinam, per consequens ipsam realem communicationem identitatis personalitatis cum natura divina [illegible] [illegible] [illegible] producendo unionis seu identitatis realem communicationem [illegible] suum [illegible]; sed id, quod a Patre [illegible], [illegible] personalitas Filii [illegible] [illegible] [illegible] personalitas Filii [illegible], [illegible] est realis identitas [illegible] cum natura divina [illegible] petit [illegible] identificari realiter cum natura divina.

Suadeo minorem primi syllogismi. Eo ipso quod Filiatio, non id, quod addit ad Essentiam divinam, petat identificari cum ipsa et omnibus Dei attributis, eisque perfectis, [illegible] est identitas sui cum natura divina; sed identitas personalitatis cum natura divina est perfectio: ergo eo ipso est [illegible] perfectio. Probo minorem. Identitas personalitatis cum natura divina est perfectissima possessio summi boni; sed perfectissima possessio summi boni [illegible] est perfectio: ergo identitas personalitatis cum natura divina est perfectio. [illegible] est essentialis [illegible] et ratio identitatis realis cum summo bono; sed essentialis ratio et [illegible] identitatis realis cum summo bono est perfectio; [illegible] [illegible] est bona, et appetibilis [illegible] est perfectio.

Dices 1º personalitas

verbi perficere humanitatem, illam tamen non sanctificare. Ratio est, quia eatenus perficit humanitatem, quatenus est exigitiva identificationis cum natura divina et attributis, et eo ipso petit humanitati sibi unitae omnes habitus supernaturales: ergo ita illam perficit, ut simul sanctificet.

Dices 3.o personalitatem verbi esse exigentiam sanctitatis et beatitudinis, et nihilominus non esse sanctitatem formalem, quia non quaevis exigentia cum habitibus supernaturalibus et beatitudine est sanctitas formalis, sed ea tantum, quae exigit per modum primae radicis amandi et videndi Deum; alioquin lumen gloriae foret sanctitas formalis: et cum personalitas non sit prima radix amandi et videndi Deum, ideo non est formalis sanctitas.

Ratio est 1.o quia ex hac solutione ad summum infertur personalitatem verbi non esse sanctitatem formalem sui verbi, vel Dei, quia supponit naturam divinam ut primam radicem beatitudinis divinae; at inde non infertur non esse sanctitatem suae humanitatis. Ergo personalitas verbi non supponit in humanitate, quae illam sanctificet, alios qui petat humanitati habitus supernaturales; ideoque est prima radix postulans habitus supernaturales videndi et amandi Deum, immo est ratio, ut natura divina conveniat humanitati: ergo exigit habitus supernaturales videndi, et amandi Deum per modum primae radicis; ac proinde est sanctitas formalis humanitatis.

Contra 3.o solutionem. Personalitas verbi est perfectio infinita et propria divina: ergo est infinite amabilis; atque sic unita hu-

manitati

illam reddet dignam amore Dei amicabili inimicitiæ peccati opposito: ergo et formaliter sanctificat. Gratia habitualis est digna amore Dei amicabilis, et sanctitas formalis; quia est participatio naturæ Divinæ, et fundat ius ad hæreditatem; sed personalitas Verbi ut distincta a Natura, participat perfectius naturam Divinam, quam gratia habitualis; siquidem eam participat per realem identitatem: et longe perfectius, quam per gratiam habitualem, admittitur formaliter humanitas ad hæreditatem per personalitatem Verbi ut distinctus a Natura Divina: ergo personalitas Verbi ut distincta a Natura reddit humanitatem dignam amore Dei amicabili, et formaliter sanctam.

Dices cum Vasquez, gratiam habitualem per se sanctificare formaliter humanitatem; quia per se fundat ius immediatum ad hæreditatem, sive visionem Dei, personalitatem vero per se non sanctificare formaliter humanitatem; quia non immediate et per se, sed mediate, et per gratiam habitualem fundat ius ad hæreditatem, sive visionem Dei.

Sed contra est 1º quia personalitas Verbi perfectius, nempe per identitatem realem, quam gratia habitualis, participat naturam Divinam: ergo gratia habitualis per se fundat immediate ius ad Beatitudinem, a fortiori personalitas Verbi per se fundat immediate ius ad visionem Beatitudinis. Contra est 2º efficacius, etiam præcisa comparatione. Visio Dei est naturaliter posterior gratiam habitualem: ergo personalitas Verbi unita humanitati, potest per se movere Deum, ut tribuat illi visionem Dei, licet non moveat ut tri-

beat gram: qo potest immediate fundare ius ad visionem Dei. 1m arg. suadet. qa in al.ta Hosti gra habitualis n. e. qualitas et rod. fuit accidens, sed solum quoddam pignus gratis acceptum à Deo, quod omnis eius loco potuit à Deo acceptari alia qualitas, vg. fides, spes. Ra. è 3. qa quamvis visio Dei supponeret gram, posset nihilominus personalitas Verbi rod. fuit immte movere Deum, ut tribueret immte humanitati, tam gram, qm visionem Dei; siquidem rod. fuit dixit dignitatem ad ea dona supernalia.

Rá è 3o qa nequit excludere rom. fe. sanctificantis, quod magis immet. ratoni primus radius videndi, et amandi Deum; sed quod personalitas verbi immte radicet gram habitualem, et mediate visionem Dei è magis conforme roi primus radius videndi, et amandi Deum go nequit excludere rom. fe. sancti ficantis illo minori. Demum habitus charitatis distinctum a grá habituali, est etiam gram sanctificantem immte radicantem Dei visionem. In ista hypothesi grá habitualis potiori iure foret grá sanctificans, si ipsius perfectionem radicaret habitum charitatis: go quod personalitas verbi ob suam infinitam perfectionem radicet immte gram, et mediate visionem Dei è magis roi primus radius videndi et amandi Deum, ac proinde illam n. privat, ceptu fe. sanctificantis.

Pro 1o quodcunque per... dium lineatus physice et immte unidus cum verbi

eam formaliter et [illegible] sui sanctificat; sed perso-
nalitas Verbi ut ~~[illegible]~~ distincta a Natura divina
ẽ gratia Increata Dei physice et immediate unita
Humanitati Christi Domini: ergo eam formaliter et [illegible]
[illegible] sanctificat. Pro maiori [illegible] [illegible] [illegible] gra-
tia increata [illegible] physice et immediate unita [illegible] realiter
ẽ [illegible] subjectum dignum amore Dei in ordine ad
communicationem ejus donorum supernalium: ac [illegible]
illa de formaliter dignus amore Dei amicabili, et
explicite sanctus; siquidem illud gratia ẽ formaliter
sanctificans [illegible] [illegible], quod [illegible] illius ẽ ratio ra-
tiva donorum ejus supernalium, et operationum ordina-
ri et [illegible] [illegible] in Deo [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~

[illegible] ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
[illegible] sanctitas specialis attribu-
tam sanctitatis, quod in Deo [illegible] [illegible]
[illegible] immediate [illegible] humanitati, illam formaliter san-
ctificaret, et [illegible] ~~[illegible]~~ participatio [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], sed nobilior [illegible]

Ne participatio, [illegible] per identitatis; sed persona-
litas Verbi ut à Natura distincta ẽ participatio [illegible]
[illegible] identitatem: ergo immediate unita humanita-
ti illam sanctificat formaliter.

Probat 2° Humanitas Christi
[illegible] formaliter, quod [illegible] sibi unitas personali-
tatem Verbi, et per eam [illegible], et dignifica-
tiva, summe diligitur à Verbo Dei: nam ~~[illegible]~~
personalitatem Verbi, qua ab aliis personis
distinguitur, [illegible] unitas physice humanitati, ne-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] illam [illegible]
[illegible] amet: [illegible] [illegible] in filio ali-
quam partem substantiae Patris, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Patris [illegible] ad Filium amandum [illegible]

amore amicitiæ, seu perfectioni amore; eo ipso quod humanitas per personalitatis sibi unitæ reddatur amica verbo, redditur amica Deo qu verbum divinum Deus est, ac verum Patri, et Spiritui Sancto; nam quod uni personæ amabile est, iure identitatis et reliquis amabile est, ...

Sec. 2. Utrum ... personalitas sit ... debeat esse perfectio ... et verbi sanctificet humanitatem Christi.

Obiicies 1° cum Gonet, et aliis Thomistis. Personalitas verbi sub expresso conceptu personalitatis non dicit perfectionem; sed quod sub aliquo conceptu non dicit perfectionem, nequit sub illo esse sanctitas, et sanctificare formaliter humanitatem: ergo personalitas verbi sub expresso conceptu personalitatis non est sanctitas, nec sanctificat formaliter humanitatem. Maior supponit ex 1.a loci Thomistarum; minor vero probatur, quia sanctitas formalissime est talis perfectio, ...

Resp. 1° neg. maiorem. ... ut probavi sec. præcedenti ... personalitas per illius, quod addit ad essentiam ..., dicit perfectionem ... ad questionem ... supponere ... illius, quod addit ad essentiam divinam dicere perfectionem, ne cogamur aliam difficultatem resolvere, et defendere, dum hanc de sanctificatione personalitatis verbi humanitatis defendimus.

~~... difficultas posset examinari ... an haec obiectio possit alio modo solvi ...~~

Sed ut liberiori certamine possit iterum difficultas examinari, rogo, an huic obiectioni possit alio modo satisfieri?

Non desunt, qui omissa forma[li] negent minorem. quia non repugnat, quod relatio non sit in se perfectio, et nihilominus sit sanctitas aut alterius. Haec solutio mihi omnino displicet. Nam relatio quatenus est sanctitas debet esse perfectio: Quia si non posset esse sanctitas ut quod, et aut alterius, qua sit sanctitas ut quod et ipsa, etiam non posset esse perfectio ut quod et aut alterius, quae sit perfectio ut quod et ipsa. Quemadmodum calor, ut sit ut quod calidus, debet debito essentiali esse ipse, et ut quod calor, ut sit calidus ut quo, et aut subiecti: ergo personalitas verbi, ut ipse non sit perfecta ut quod, nihilominus debet esse perfectio, et formalis, et ut quo perficiat et sanctificet humanitatem.

Alij Rec.ti docent, negata relationibus divinis perfectione secundum id, quod addunt ad essentiam, non posse ipsas formaliter perficere, et sanctificare humanitatem; ipsas tamen posse perficere et sanctificare humanitatem, et intelligi ut sanctificantes et perficientes humanitatem, si praescindatur a perfectione et sanctitate formali ipsarum. Ratio prioris assumpti est. Quia negata perfectione, negatur entitas, et bonitas; ac proinde etiam negatur potentia perficiendi aliud. Ratio vero posterioris est. Quia si praescindatur a perfectione, licet non intelligatur in personalitate divina perfectio in se, adhuc posse intelligi quod sit susceptibile complementum humanitatis

et quod illam compleat, et radiet omnia dona supernaturalia, sitque prima radix, ob quam humanitas participat nomen Dei: etenim esse complementum non formalissime non est perfectionem in se; sed esse eius complementum est perficere naturam creatam: nam est incompletum complere, et imperfectum integrare, et perficere: ergo praescindendo a personalitatis perfectione in se, adhuc potest dici, ut perficiens et signanter humanitatem; sed si perficit humanitatem non aliter perficit, nisi tamquam prima ratio, ob quam participat nomen Dei; sed potest formaliter sanctificare humanitatem: ergo et praescindat a speciali perfectione relativa in se, potest dici personalitas, ut quid sanctificans humanitatem.

Fateor me non percipere hoc Ad.mi subtilitatis sua sponte evanescens. Etenim si personalitas, praescindendo ab eius perfectione, et sanctitate, adhuc potest sanctificare humanitatem, cum eadem perfectione et sanctitate negata, non potest perficere et sanctificare humanitatem! Sic arguo. Praescindendo a perfectione, et sanctitate personalitatis, adhuc remanet vi illius unitus humanitati effectus formalis humanitatis sanctus: ergo adhuc remanet forma sufficiens et adaequata, a qua proveniat formaliter, quod humanitas sit sancta: ergo perseverante eadem forma, et omni alio negato, remanet forma sufficiens et adaequata, a qua proveniat formaliter, quod humanitas sit sancta; ac contra permanet idem effectus formalis. Uo a priori est. Pro id, arguo potest aliqua denominatio praescindere integra perseverans, quinde sedet

ausi

a qui n est in ord. ad illum qui gratia sub a ... ione perseverantem. Unde si ... in deo ... a ... alio ... posset salvari ... salvaret ... vel ... ratione ... possit perficere ... humanitatem vel ... possit ... perfectione ... tate.

Ego v.o indico alia via posse solvi hanc ... obiectionem; et eam in hunc ... modo. ... quae falsissima e, et distinguo ... sub aliquo ... perfectionis, nequit sub illo ee sanctitatem, et sanctificare gratia humanitatem, si adhuc ... intrinsece, et ... humanitatem: nego ... si nec ... intrinsece, nec ... subsistentis humanitatem: ... et nego ... Docent hec duo optime ... Relatio ... id, quod addit ... n e perfectio: ... id, quod addit ... complementis ... humanitatis illius, quae ... atque ... humanitati ... personalitas n sit perfectio, nec sanctitas in se, potest nihilominus ee perfectio et sanctitas humanitatis ... rationem, ... et ... possit ... ficare ... n potest perficere. ... humanitas perfici a personalitate ... eo ipso, quod ... ipsa gratia ... quod ... et perfectibile ... humanitatis ... gratia a personalitate ...

explicito personalitatis, sive relationis tam sub respectu in, quam sub respectu ad, quibus utrisque respectibus in[illegible] et existit [illegible] [illegible] per positionem [illegible] [illegible] [illegible], quam et ipsam non perficit ab ipso explicito personalitatis Verbi respectu.

[illegible]. De, quod [illegible] sui alium perficit, est perfectio [illegible], et [illegible] sui, personalitas Verbi [illegible] sui perficit [illegible]: ergo [illegible] sui [illegible] est perfectio; [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]: [illegible] [illegible] maiorem: [illegible], quod [illegible] sui alium perficit, est ipse et [illegible] sui perfectio in actu [illegible]: nego maiorem: in actu [illegible]: [illegible] [illegible]: si [illegible] sui illud [illegible] [illegible]: [illegible]: si [illegible] sui illud non [illegible]: nego. Etenim in [illegible] implicat, quod aliquid [illegible] in actu 2.º munus perficiendi, et [illegible] perfectio saltem in actu [illegible] [illegible] [illegible], dum [illegible] personalitati [illegible] [illegible] humanitatis, et [illegible] [illegible] perfectionis eidem personalitati, vel loquuntur de perfectione explicita [illegible] in actu [illegible] [illegible]; vel sibi [illegible], et negant, [illegible] idem de eodem [illegible] idem: etenim negare personalitati [illegible] id, quod [illegible] ad [illegible], perfectionem in actu [illegible]: et simul in ipsa [illegible] [illegible] virtutem [illegible] intrinsecè est negare et affirmare idem de eodem [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], si quis [illegible] [illegible] negaret de [illegible] esse [illegible], et simul affirmaret [illegible] [illegible], sive [illegible] [illegible] [illegible].

Et sane [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctrinam amplecti. [illegible]

ipsi

ipsi indicant personalitatem verbi in se, et, ratione sui esse donum nobilius et aestimabilius gratia habituali, repugnare peccato, et plura dona supernalia radicare; qui quidem licet non suadeant personalitatem ratione sui sanctificare humanitatem, manifeste vincunt ipsam ratione sui perficere in actu exercito humanitatem: ergo vel non sunt cedenda personalitati ea prata, vel si cedant, non est illi neganda vis perfectiva in actu exercito humanitatis, licet neget perfectio in actu signato. Idem exemplo explico. Aseitas, et perseitas non sunt ens, de entis differentia saltem explicitum, etiam in actu signato; et nihilominus sunt ens, et perfectio in actu exercito; siquidem in Deo exercent munus entis perfectissimi.

Obiicies 2.° ex P. Vazquez. Personalitas verbi prout distincta a natura non est sanctitas illius, nec illam formaliter sanctificat: nec est sanctitas verbi, nec illud formaliter sanctificat: ergo non est sanctitas humanitatis, nec illam formaliter sanctificat. Consequentia legitima apparet. Quia strictius et intimius est vinculum identitatis, quam vinculum unionis. Ergo si personalitas verbi vi identitatis, qua est tam cum natura divina, quam secum non communicat perfectionem sanctitatis, vi unionis physicae cum humanitate, minus communicabit perfectionem sanctitatis.

Argumentatio probat 1.° quia in Deo etiam verbo ratione [~~personalitas~~], non personalitas, sed natura divina est 1.a radix videndi, et amandi Deum; ipsa sola prima radix videndi et amandi Deum

posse esse in Deo, et verbo, sicut etiam quaelibet alia naturali sanctitas: ergo etc. Probatur 2.° quia Personalitas non est formaliter sanctitas; siquidem absque formaliter distinguitur. Rursus non est sanctitas per participationem; siquidem non est creatura. Ergo etc. 3.° quia non est radix intima cuiusvis operationis moraliter bonae, nec vera rectitudo morum. 4.° quia cum in Deo sint tres personalitates, forent etiam tres sanctitates, et impeccabilitates; sed hoc nequit admitti salva fide: ergo etc. Probatur minor. quia forent tres sancti, et impeccabiles substantive; sed hoc non posse admitti salva fide: ergo etc. Probatur maior. Nam quoties in divinis multiplicantur abstracta, etiam possunt multiplicari concreta substantive accepta; et ideo quia tres reddunt personalitates in abstracto, etiam reddunt in concreto tres personas etc. Minor vero suadetur: quia si salva fide, possent admitti tres sancti, et impeccabiles substantive, cur non possent admitti tres increati, tres aeterni, tres immensi: et tales locutiones non esse admittendas constat ex symbolo D. Athanasij: ubi dicitur, et tamen non tres aeterni, sed unus aeternus, sicut non tres increati, nec tres immensi etc. Ergo etc. 5.° Personalitas realis non est perfectio absoluta, quia illam supponit perfectissime, et simpliciter perfectam; sed etiam illam supponit summe sanctam; ergo nequit esse eius sanctitas. 6.° quia si personalitas esset formalis sanctitas, in Deo non inveniretur speciale attributum sanctitatis, sed quodlibet praedicatum Dei esset formalis sanctitas; sed hoc nequit sustineri; ergo etc.

Resp. 1.° cum sum. San-

to

dentia talis, negando ant. neg.do cons. Etenim personalitas Verbi nequit seu Divinitatis aut Verbi ee 1.a radix videndi et amandi; et ideo nequit ee sanctitas seu Deitatis aut Verbi: at v.o seu humanitatis e prima radix videndi, et amandi Deus; et ideo, ut visit sanctitas seu Dei, aut Verbi, e sanctitas seu humanitatis.

Ad hanc solutionem insurgit sodos qa humanitas sanctificat non solum a personalitate Verbi, sed etiam a Na da; et tam da, non primario, sed secundario unit humanitati, ~~ac proinde illi ut~~ gratius sanctus, per vis personalitatis ~~unitam, et ventu per posteriori primo illam sancti~~ ~~ficat~~: ergo tam Deus, qm Verbum pro sanctificari a personalitate Verbi, etiam si prius, sive primario sanctificet a Na da.

Ideo, negatis praemissis, negando cons. qa ut personalitas per accidens ordine intentionis primario uniat humanitati, et Deitas secundario; utraque tn seu humanitatis eque primario, ac proinde concomitanter quoad sufficientiam e 1.a radix videndi et amandi Deum ordine executionis ~~[illegible]~~; siquidem ordine executionis eque primario tam intuitu unius, qm intuitu alterius debentur, et conferuntur humanitati omnia dona supernaliaet ordinis d.i, ~~et~~ puritas ab oi peccato. Porrum seu Dei, aut Verbi nequit personalitas Verbi ee perse, neque quoad sufficientiam 1.a radix visionis, et amoris Dei; qa supponit essentialita perse Na dam, quae vel eminenter radicat amorem, et visionem Dei, vel illius formalita constituit.

Quo solutionem ex prius Ho-

humanitatis infero. Etenim Xti ipsius et in Xpto, non
sua habitualis, et Trinitas sit 1a radix amandi,
et videndi Deum, nihilominus humanitas Xpti
sanctificatur formaliter gratia habituali; ergo quod Tri-
nitas in Xpto sit 1a radix, non est perse, sed pro aliquo
ergo. Et contra 2o quod ipsos lumen gloriae, visio
Beata, et habitus charitatis non sanctificant formali-
ter; ergo supponunt perse gratiam habitualem tan-
quam radicem omnis habitus supernalis: ergo per-
sonalitas Verbi, ut non sanctificet Deum et Ver-
bum divinum; quia perse supponit Deitatem ut radi-
cantem Dei visionem et amorem; nihilo minus
posse sanctificare humanitatem, quamvis ipsam
sanctificet Deitas: ergo personalitas et Deitas non
exercent in humanitate ordinem prioris et posterioris, quem
in Deo et Verbo sunt, in radicando visionem
et amorem; sed sunt concomitantia in ordi-
ne ad radicandum ea dona supernalia.

Instas cum ~~[illegible]~~. Per-
sonalitas Verbi non potest esse sanctitas formalis in
humanitatis, nisi simul sit in se sanctitas; sed
non potest esse sanctitas in se, nisi simul sit san-
ctitas in Deo, ergo: ergo vel non sanctificat hu-
manitatem, vel etiam sanctificat Deitatem,
et ~~Verbum~~ Verbum. Maior videtur certa, minor
vero suadetur. Non potest esse sanctitas in se, nisi in
se sit radix honestatis moralis et Beatitudinis;
sed non radicat sibi, sed Deitas honestatem moralem,
et Beatitudinem: nam cum sola Deitas operetur ho-
neste, et beatificet; personalitas Verbi denominati-
ve absque Deitate beat: ergo.

Resp., negata maiori, negando mi-
norem, ad eius probationem distinguo maiorem. Non
potest esse sanctitas in se, nisi in se sit radix ho-

nesta

nestatis et Beatitudinis detrahe [illegible] Verbi d. [illegible]
denitificat: nego maiorem: [illegible] illius vel alterius
non realis [illegible] minorem. Personalitas
Verbi est in se sanctitas subsistens; non tamen ita, ut possit
sanctificare quamlibet naturam realem, sed ita, ut possit
sanctificare eam naturam realem, cui possit esse
1a radix honestatis, et Beatitudinis: et cum non
possit sibi vel Deo radicare honestatem mora-
lem et Beatitudinem, ideo non potest se, nec Divi-
nitatem sanctificare;+ secus cum possit hu-
manitati radicare visionem et amorem Dei,
honestatemque moralem, ideo potest illam sanctifi-
care. Et sicut personalitas Verbi in ordine ad
intra est subsistentia relativa: et ad extra in ordine
ad humanitatem absoluta, quia non referens huma-
nitatem: et in ordine ad Deitatem in qua est sanctitas,
quatenus sanctitas physice est 1a repugnantia cum peccato; et in
ordine ad humanitatem [illegible] plures, est sanctitas, quatenus
sanctitas est 2a repugnantia cum peccato: ita ut non sit
sanctitas sui Divinitatis, quatenus sanctitas est 1a ra-
dix videndi et amandi Deum; potest esse sanc-
titas sui humanitatis quatenus sanctitas est 1a radix
videndi et amandi Deum:

+ neque in altum [illegible] extra [illegible] et male [illegible] est [illegible] et
est [illegible] supponit [illegible] ut [illegible] radix et sancti-
tatis:

Resp. 2o. cum Granado,
Hurtado, Alderete, Arr.a et aliis neg. cons.
Etenim Divinitas sanctificat sanctitate rela-
tiva a personalitatibus dictis: quod sicut Deitati
potest addi entitas et perfectio relativa, ita potest
addi sanctitas relativa.

Ad 1am probationem conc.
maiorem, et nego minorem. Nam licet de conceptu
specifico sanctitatis creatae esse 1am radicem
amandi et videndi Deum; non est de conceptu gene-
rico sanctitatis abstrahentis à creata, et in-

creata ēē 1^{am} radicem, ut constat ex definitione sanctitatis, quam ex D. Dyonisio in medium protulimus sec. 2. § 12, ubi nulla fit mentio primæ radicis, sed solum exigitur, quod sit animi munditiæs omnem peccati, præsertim moralis maculam abstergens, et excludens; et ut non sit solum sanctitas physica, sed etiam moralis, debet ēē radix, sive 1^a, sive 2^a honestatis moralis et dicere connexionem sive physicam, sive physicam cum Beatitudine. Et personalitas Verbi non sit 1^a radix amoris et visionis Dei, adhuc nunc Dei, et Verbi ē sanctitas; siquidem ē perfectissima munditiæs, excludens omnem maculam peccati, et conferens intrinsecam amabilitatem oppositam peccati odibilitati, et radix omnis actus Dei laudabilis, et liberi; qui quidem actus Dei liberi et laudabiles sunt summè honesti in genere moris.

Dices, hoc tantum deduci personalitatem Verbi ēē sanctitatem negativam, de qua loquebatur D. Dyonisius, non vero sanctitatem positivam. Sed contra ē 1.º quia illi sanctitati nihil deē, ut sit sanctitas positiva; siquidem positive lavat predicta gratia: ergo positive sanctificat. Contra ē 2.º quia plures admittunt in Deo speciale sanctitatis attributum quod formaliter positive sanctificat. Et tamen illud attributum non ē 1^a radix in Deo videndi, et amandi Deum; neque ipsa natura ē prima radix saltem eminentialis. Et si illud sanctitatis attributum situm sit, ut alii credunt, in dicto amore, etiam non ē 1^a radix. Et tandem si, ut alii indicant, quodlibet Dei prædicatum sit formalis sanctitas; ergo rejecto habendum ē non ēē de ratione

sanc

Sanctitatis eé sam radicem; siquidem repugnat quodlibet Dei pratum eé sam radicem. Rā ē 3: quia sit de roe Sanctitatis creatæ, quod sit 1ª radix provenit ex eo, quod sit imitative participatio d.ē Nē; et ut magis accedat ad imitandam d.ā Nām, debet illam imitari, qm̄ fieri potē, et cum possit illam imitari, participando prāy s.ē radicis, ideo ē de respectu prē creatæ eé 1ā radicem: Sanctitas vō increata cum perfectioni mō participet d.ām Nām, nempe per identitatem, nō ē necesse, quod gaudeat prato s.ē radicis, et sit sibi quoad hoc pratum d.ē Nē ut sit perfectissima eius participatio, et cointra perfecta puritas, et Sanctitas formalis.

Addo. satis probabile ē non eē de respectu essentiali Sanctitatis creatæ eé 1ā radicem videndi et amandi Deū. Prat. gratia illa fra, quæ ita perficit Nām rōalem, ut illi conferat ius permanere in Beatitudine supernalem, et supponat aliam fram tribuentē idem ius, nequit nō eé amicitia habitualis et dignitas ad dilectionem amicabilem: ḡo formaliter, rigorose et positive ē formalis Sanctitas. Pro vam. vindicatur probatione: quia dignitas amicitiæ d.ē et Sanctitas formalis idem sunt; siquidem Nām rōalem eé formaliter sanctam, ac eé Deo gratam et amicam idem formaliter ē: nām amor Dei amicabilis erga cream. rōalem necessario fundatur in Sanctitate ipsius Nē rōalis. Pro mō arg. gra illa Nā rōalis, quæ dat ius intrinsecum ad æternam Beatitudinem, et eo ipso dignitatem, ut amet à Deo amore illam destinante in Beatitudine supernalem; ḡo sic,

Dei amor cum sit perfectissimus, ut pote tribuens illi, summum bonum, nempe ipsum Deum, ad quem tamquam ad finem reliqua omnia ordinant, et sine dubio dilectio amicabilis: quia illa non naturalis ex ipso est digna amore Dei amicabili; sive amicus Dei habitualiter: quia ad habitualem Dei amicitiam, sive sanctitatem etiam creatam non requiritur repetitus 1.ae radicis.

Urgebat 1.o quia plures docent gratiam habitualem requiri ut dispositionem ad unionem hypostaticam ex parte subiecti: et tunc Deitas in Christo non erat 1.a radix videndi et amandi Deum; et adhuc tamen erat vera sanctitas et amicitia, ut pote reddens humanitatem summe benevolam et gratam Deo: ergo. Urgebat 2.o quia gratia habitualis, licet in Christo supponat humanitatem formaliter factam per Deitatem, atque inde non exerceat munus 1.ae radicis; adhuc tamen illam formaliter et positive, et in actu 2.o sanctificat, quia ius tribuit ad videndum et amandum Deum ergo potest intelligi gratia creata sanctificans in actu 2.o licet in actu 2.o non exerceat munus 1.ae radicis.

Dices ex iis, quae nos §. docuimus gratiam per se esse 1.am radicem, et tamen per accidens non esse in Christo 1.am radicem. Hoc tamen non obstante, perseverat probabilitas nostrae solutionis, et vis huius urgentis. Quia fide repetitur sanctitatis creatae est non supponere aliam radicem Beatitudinis, gratia habitualis, quae in Christo per accidens supponit aliam radicem, per

accidens

per actiones non ponet in Christo sanctitas in actu 2.º
sicut, quia ~~Spiritu~~ ... filiationis adoptivae est non perso-
nenae in persona adoptata, sed nunc et ipsius, sed
praedicabilem naturae, ita sanctitatis in Christo non est fi-
lio adoptiva, ut in reliquis iustis sit in actu 1.º fi-
liatio adoptiva etenim cum in Christo supponat per
actiones suae naturae et spiritum ad bona Patris; ideo per
actiones non est in Christo Domino filiatio adoptiva in actu 2.º.

Et ut plures cum Ripalda et
aliis sanctitate probabilita inferant tamen gratiam, imo
et visionem beatam esse talem sanctitatem;
nihilominus potest illatio negari: quia quamvis lumen
gratiae praedicatur cum visione Dei non est gratia sanc-
tificans. nam non est radix operationis sanctae et lau-
dabilis, et operationis meritoriae, et ideo est sanctitas quae
physica, et non moralis: et non sanctitas iustitia, seu mora-
lis venit sub nomine sanctitatis absolute et simpliciter
dictae.

Ad 2.um antis probationem
resolvo personalitatem Verbi ut a natura distinctam vel
virtualiter realiter vel per rationem, esse identice, et
formaliter realiter sanctam, quia ratione sui dicit identita-
tem cum Deitate, et ideo esse sanctitatem. Non est enim
esse identice sanctam importat amabilitatem,
et perfectissimam amicitiam cum Deo requirentem
cuilibet peccato. Ideo 2.º personalitatem Verbi esse
eminentialem participationem naturae divinae, praeclu-
sa distinctione reali, et aliis imperfectionibus, quas
secum affert participatio realis, ita ut sit, et ta-
lem perfectionem a natura divina, ut possit illam, sal-
tem extensive sanctificare. Qui autem noluerit uti
illo termino participatio, dicat personalitatem Verbi
ita convenire cum bonitate et sanctitate ipsius Dei,
ut possit ipsam extensive sanctificare

Ad 2am nego ans. Nam cum Filio Dei sive filiationis debeat rectitudo moralis in omnibus liberis operationibus, (hae n. debent esse honestissimae, quales Filium Dei decent) et ipsa filiatio ad eas praecedat, merito filiatio est radix omnis operationis dl. moraliter honestae. Et quidem iuxta communem Theologorum sententiam personae dl. praecedunt ad omnia Dei decreta libera; quae omnia possunt esse moraliter honesta, et in illo priori signo existunt, ut omnia Dei decreta libera sint honesta de morali fide; ... quaevis personalitas dna est radix cuiusvis operationis dl. moraliter honestae, atque vera moris rectitudo.

Instas. Personalitas Verbi non est radix dl. voluntatis elicientis operationes Dei honestas: ergo non est radix istarum operationum. Concedo ans. et nego cons. Etenim prima radicalis est sanctitas moralis solum, quae radicat habitudines supernales honeste operandi absque ulla connexione cum opere honesto: at personalitas Verbi, et si sit radix voluntatis dl., est sanctitas et rectitudo moralis quae ita praecedit et exigit operationes Dei moraliter honestas, ut cum illis essentialiter connectatur: repetit n. nihil à Deo decerni nisi cum summa ... honestate.

Reliquae ... Ad 3am ... Ad 3am. Ideo posse in Deo admitti absque incommodo tres sanctitates relativas, semper tamen cum hoc addito relativas, ut manifestum fiat non de absoluta sanctitate, quae unica est, sed de relativis esse sermonem: quemadmodum Theologi communiter admittunt tres entitates, realitates, veritates, et alia similia praedicata quae accedunt transcendentia, et communia Essentiae et Relationibus: ac proinde cum eodem addito posse dici, etiam substantive tres sanctos relativos, immo et tres Immensos, aeternos, immensos relativè. Ad mentem D. Athanasius intelligendus est.

O Et nescio, quia communiter multi illud 1m admittant, 2m negent; etenim eos multiplicant personae, quae subsistentia, quae attent in recto fla, quia talis persona multiplicat etiam multiplicari debent sancti relativi ... multiplicatur sanctitas relativa ... termini quoties multiplicantur abstracta ... sive accepta possunt multiplicari.

ē de increatis, æternis & absolutis: nam illi tres absolute accepti supponunt pro Deitate, quæ unica ē; non vero de illis cum addito relativis; nam sic accepti supponunt pro personis. Unde admissis [illegible] intelligenda, ut ipsi tres accipiantur adjective, non vero substantive: nam si sumantur adjective, nempe pro suppositis habentibus æternitatem &c, utique dant tres increati, æterni &c; quia dant tres personas increatas, æternas &c, ut ex ipso Athanasii Symbolo constat: Sed totæ tres personæ coæternæ sibi sunt, et coæquales.

Hanc doctrinam admittunt Hurtado, Bernal. et alij, eamque probabilem censet Espinosa D.; attamen si cum illo velis negare tres æternos, et immensos: tresque æternitates, et immensitates, non ideo debes negare tres sanctos, et tres sanctitates: discrimen constitit in eo, quod si infirmabant quitg. Sed in eo quod rationes illi tres sumitur ex loco Patr. et theologorum consensu significando, non privata relativa, sed tantum absoluta: ipsi vero posteriores non restringunt ad significandum perfectionem, et sanctitatem absolutam; et ideo possunt applicari sanctitati relativæ etiam in numero plurali enuntiari etiam a Patr. et theologis usus.

Ad 3am neo personalitatem Verbi, ut supponat iam eam perfectissimè sanctam, eam adhuc posse sanctificare, non intensive, sed extensive; sicut eamdem extensive perficit rationem sentiam, ut illam supponat summe perfectam.

Instas. Nequit totum esse extensive sanctius sive perfectius parte, quæ eminenter continet perfectionem quantas; sed Divinitas ratione sua sanctitatis, quam gratia tot, continet eminenter sanctitatem personalitatis Verbi: ergo totum ex Divinitate et personalitate Verbi resultans nequit esse sanctius, et perfectius, neque

extensivè, sola Divinitate. Prob. mai. q[ui]a resul-
tum ex Deo et rea n[on] e[st] extensive perfectius
solo; q[ui]a Deus eminenter continet perfectionem
rei: q[uo]d eminenter [con]tinet in alio, nequit red-
dere ejus perfectionem extensivè maiorem.

Pro neg.o relationes d[ivin]as
simul cum Deitate, q[uae] intensive e[st] summe
bona, n[on] facere extensionem perfectionis et bo-
nitatis, et complexum ex Deo, et rea n[on] sit perfec-
tius extensive solo Deo ... o[mn]is [illegible] e[st], q[ui]a
res relative ad Deum, ut [illegible], n[on] debent
censeri bonum simpliciter, sed quasi nihil; ac p[ro]inde
~~[illegible]~~ cum Deo extensionem boni simplici-
ter componere n[on] valent: etenim ut bonum sim-
pliciter augeat extensive, req[uiritu]r, quod bonum
additum relative ad illud, cui additur, sit bo-
num simpliciter: nam bonum n[on] potest extendi,
nisi p[er] additionem boni. Imo complexum ex Deo
et rea minus etiam perfectum e[st], q[uam] solus Deus;
nam in illo n[on] e[st] maior perfectio, q[uam] in solo
Deo; et aliunde rea dant in eo plures
imperfectiones, q[uae] in solo Deo n[on] reperiuntur.

Pro 1.o Relationes, dum
dicunt bonitatem formaliter infinitam n[on] contentam
formaliter in d[ivin]a Essentia: et ideo bonum etiam relati-
ve ad Deitatem e[st] bonum simpliciter, verum
d[ivinu]m et infinitum: d[ivin]is nullam dicunt imperfec-
tionem, ac proinde n[on] reddunt minus perfec-
tum aggregatum ex ipsis et Deitate. Et licet comple-
xum ex Deo, et rea n[on] sit maius bonum exten-
sivè, complexum tamen ex Deitate et personalita-
tibus d[ivin]is e[st] perfectius extensivè: ac proinde per-
sonalitas Verbi ut ad Essentia d[ivin]a [illegible], et paternitas
[et] filiatio reddit Essentiam extensive, et nova [illegible]

[illegible]

tam.

Ad 6.am resp. sanctitatem [illegible] praedicatum esse, et transcendere omnia Dei praedicata, etiam relativa, sicut ens, bonum, et alia huiusmodi quae vocantur transcendentia. Unde excessisse in censura Doctor Turrianus, dum in Selectis prout 1. disputatione 4. Dub. 1.o adeo tenaciter defendit Sanctitatem esse Dei speciale attributum a reliquis abstractum, ut dicat esse impeccabilitatem et terminum, quam oppositam sententiam. Et licet etiam Doctor Bernal distinctam esse indicet sanctitatem physicam a morali; et tradat vim sanctificandi physice Relationibus et Attributis divinis; vim vero sanctificandi moraliter soli voluntati divinae, quae illa est principium proximum operationum moralium; nihilominus Granadus, Doctores Salmanticenses Martinon, Gyrellus, Nazarius, Aldrete disputatione 4. sect. 7. Arriaga disputatione 30. sect. 1. et alii, absque hac distinctione absolute docent omnia Dei attributa esse sanctitatem formalem. Ratio

Ratio, qua sanctitas his suffragiis est: quia quodvis praedicatum Dei, etiamsi non imbibat formaliter essentiam, dummodo ut divinum exprimat, exigit re sui identificari realiter cum divina essentia; et licet non sit principium proximum honestatis moralis; petit tamen re sui, et per se, et formaliter identificari cum principio immediato honestatis moralis divinae; atque inde habent illud tam voluntas divina quam ipsius operationes moraliter honestae, cum quibus petit etiam realiter identificari. Quod quidem videtur sufficiens, ut non solum sanctitas physica, sed etiam sanctitas moralis, et formalis appelletur; siquidem maxime dicit iunctionem cum puritate, et rectitudine morum, quam ea habuit realis

quae

[Marginal note:] consistens in amore, quo seipsum amat ut summum bonum,

[illegible] sanctitas moralis dicitur. [illegible]
Theologorum [illegible] [illegible]
[illegible] esse sanctitatem Dei; [illegible]

Nec dices et infertur unionem gratiae habitualis esse Sanctitatem physicalem: siquidem et meretur cum gratia, et habitibus supernaturalibus, non sanctitatur per modum radicis continentis perfectiones gratiae et habituum; at vero quodlibet Dei attributum ex eo, quod postulet realem identitatem cum Divinitate, tantam perfectionem dicit, ut equale sit divinae voluntati, sapientiae et cuilibet alii Dei attributo, ac proinde illud eminenter seu equivalenter contineat; et ideo ra-sit supremum sanctitatis. Imo et admittat inequalitas, adhuc manet disparitas. Nam ex eo, quod attributum quodvis divinum postulet identificari cum Deitate et non evadat equale voluntati, sapientiae &c tantam nihilominus perfectionem et amabilitatem per se, et ratione sui, et immediate oppositam peccato, identificabilemque cum summa honestate divinis operationibus acquirit, ut iure appelletur amicitia Dei et Sanctitas; at vero unio gratiae habitualis, cum solum per modum puri vinculi meretur cum gratia, et habitibus, non petit ratione sui, et immediate nec ut quod habitus supernaturales, sed tantum ut quo; et ratione sui identitatis sanctificat, non ut quod, sed tantum ut quo.

Instas. 2.o etiam actus divini liberi sunt sanctitas physicalis et moralis. Sed hoc nequit admitti; alioquin omnes actus liberi supernaturales hominis iusti essent sanctitas physicalis et moralis ut potentes gaudentes puritate, et repugnantia cum peccato: quod nemo fere Theologus admittet, nisi ponatur de actu charitatis: ergo &c.

Respondeo 1.o negando consequentiam. Quia de ratione sanctitatis moralis est non solum pugnare cum peccato

p[illegible]

At etiam ee radicem o[illegible] actus liberi moralita honesti; et cum nullus actus Dei liber possit ee radix sui ipsius, nequit ee radix o[illegible] actus Dei liberi moralitas honesti ac beneficentia necessitate ei sanctitas moralis; et vo reliqua Dei attributa, et quaeque personalitates [illegible] et radix o[illegible] actus Dei liberi moralita honesti, ac proinde participant rationem formalem sanctitatis. Resp 2o negando [illegible] q. quilibet actus Dei liber e participatio identitatis [illegible]; et proinde [illegible] formaliter aequivalenter tot possit appellari radix [illegible] actus liberi Dei, ut sanctissimus [illegible] attributis, et e intensive, et n extensive, in sua linea summe honestus et laudabilis: Actus vo [illegible] [illegible] opponant cum peccato, n e participatio [illegible] [illegible] ex Deo n [illegible] sanctitas [illegible].

Sec. 9a

Alia argumenta enervantur.

Obiicies 3o cum [illegible] Personalitates Verbi n e sanctitas, neque ex respectu transcendentali [illegible]; quia sub isto respectu solum e aliquid Dei, n vo sanctitas formalis: et [illegible] forent in Deo sanctitates vel virtualiter, vel per rationem distinctae, quot sunt attributa, imo tot erunt realiter distinctae, quot sunt personalitates: quod sane omnino repugnat; alioquin [illegible]. sicut gratia habitualis e formalis sanctitas, quia e participatio [illegible] [illegible], ita volitio creata, intellectio, vocatio, personalitas, filiatio, et quaecumque alia creata participans aliquam Dei perfectionem, foret sanctitas creata; quia foret sanctitatis increatae participatio. [illegible] n e sanctitas ex respectu relationis [illegible]; quia sub isto respectu solum e [illegible] ad [illegible]: neque ex respectu subsistentiae [illegible]; quia sub isto respectu solum e [illegible] intrinsecus [illegible]: neque ex respectu deitatis [illegible] relativi, quia sub formalitate praedicati relativi n e [illegible] attributis [illegible]

ex nullo capite potest esse sanctitas, nec sanctificare humanitatem.

Ad 2. neg. ant. Etenim personalitas Verbi tam ex capite transcendenti gratiæ Dei, quam ex capite quasi differentiali personalitatis sive relationis divinæ est formalis sanctitas formaliter sanctificans humanitatem: nam quodlibet gratiæ Dei quæ divina est, formaliter est sanctitas, saltem sui humanitatis cui unitur ... ... quod gratiæ transcendit omnia grata Deo, esse Deum et sanctificat formaliter, quia essentialiter supponit ... ut jam radicem videndi, et amandi Deum; sanctificat saltem humanitatem quia sui illius esset ut ... radix; ut ipse notavi.

[margin: ...nitate, et radicandi ... moralis]

Et ergo personalitas Verbi ... ex capite relationis divinæ in ... non diceret perfectionem, nec sanctificaret humanitatem, ut voluerit ... et nos negamus, sane ... dicit perfectionem, et sanctificat humanitatem: et quidem ignoro quo iure id possit a Scoto et reliquis Thomistis negari. Nam relatio filii ... est ... formalis existendi in ... ipsamet ... intrinsecus; siquidem ... ante identitatem ... cum personalitate, intelligitur ... ; in nullo ... signo potest intelligi filiatio ... seu ut ... et personalitas ... intelligatur in ... ; idque ... ex eo, quod sit identitas ... cum ... , et ultima determinatio ... formalis existendi in illa ... distincta ... dicit perfectionem, et ... humanitatem, ... humanitas ... sufficienter distinguitur a ... et personalitatis, qui etiam ... utique ... potest sanctificare formaliter humanitatem.

Hinc ...

Itemque tn, ut inferat dari, in Deo tot sanctitates vel virtualiter, vel per rones distinctas, quot sunt attributa, imo tot esse realiter distinctas, quot sunt personalitates ratione dicta sect. 3. ~~virtualiter~~, non infert volitionem creatam, intellectionem, ubicationem, personalitatem, filiationem, et quamvis aliam creatam participantem aliquam Dei perfectionem esse sanctitatem creatam. Ratio est. Quia non quævis participatio specialis Metaphysica, seu in esse entis Dr d. L, seu præ... ti d., quod sit sanctitas increata, est sanctitas creata, sed ea solum, quæ summa et perfectissima theologica, et in rone radicandi operationes [illegible] nempe ea, quæ ita exigit participat sive Naturam divinam, sive quodvis aliud dm prædicatum, ut, sicut illa Na da, sive illud prædicatum dm exigit per modum radicis visionem, et amorem Dei, ita exigat operationes supernaturales et honestas, sit que radix videndi, et amandi Deum in ea Na, in qua est.

Quapropter gratia habitualis est sanctitas formalis; quia est participatio creata d. L Ne, ut sicut da Na est 1a radix videndi, et amandi Deum ~~Deus~~ rui Dei, ita gratia habitualis est 1a radix videndi et amandi Deum, et totius honestatis rui in Na rationalis, in qua est. Etenim si ~~ut~~ gratia habitualis foret sanctitas; sufficeret quod ut cumque dam Nam participat, etiam Na hna 1. Angelica esset sanctitas 1. quævis alia Na quod ut cumque participat Nam dam. Imo et est specialis participatio d. L Ne. Unde ut volitio creata, vel intellectio, vel ubicatio, vel personalitas esset sanctitas formalis, necesse erat quod participaret non ut cumque, nec quocumque specialimodo, sed eo perfectissimo ~~modo~~ et specialissimo prædicatum dm: vg. quod personalitas creata participaret in eo excellentissimo gradu personalitatem increatam, quo gratia habitualis participat Nam dam: nempe quod exigeret operationes honestas supernaturales, et d. ordinis. Similiter

limus

limas illis, quas personalitas verbi petit in Deo: et cum personalitas creata, et quævis alia hugm creata, quæ natis etinferioris ordinis est, eas non exigat, non est theologica participatio Ne d.l., nec sanctitatis increatæ sub ratione radicis videndi et amandi Deus; ac proinde nec sanctitas simpliciter.

Obiicies 2º cum P. Ortega. Personalitas advenit Deitati puræ omnino à sorde peccati, atque firme adhærenti ad bonum, et regulam honesti: ergo supponit Deitatem summe sanctam: ergo nequit afferre ipsi sanctitatem. Patet seq. ex illa maiori. Ergo repugnat afferre alteri aliquid in illo genere, in quo supponit summum: ergo personalitas verbi nequit afferre ipsi sanctitatem, ac proinde neque potest sanctificare extensive Deitatem, neque intensive humanitatem.

Hoc argum. parum momenti est. Nam sicut personalitas verbi supponit summam entitatem absolutam Deitatis, et tamen importat entitatem relativam: et sicut supponit, ut in variis sentiat Ortega, summam perfectionem et existentiam Deitatis; et tamen addit existentiam et perfectionem relativam; ita et supponat summam sanctitatem Deitatis importat ipse suam sanctitatem relativam. Addo argum. ad summum probare personalitatem non sanctificare Deitatem; quia quæ in linea sanctitatis est summus, nequit ulterius sanctificari; sicut entitas et perfectio Deitatis; quæ est summa non potest augeri; non vero probat personalitatem non esse ipse sanctitatem, sicut est entitas et perfectio. Itaque personalitas verbi dicit in se sanctitatem, quæ intimatæ (?) non communicat Deitati, quia Nam summe sanctitas supponit, sed humanitati, quia est capax sanctificationis et potest personalitate sanctificari.

Dicities 5° posita personalitas
verbi redderet humanitatem ipsi realiter sanc-
tam, eam ita ipsi redderet filiam Dei nalis, ut
vera esset hic ppo: humanitas est filia nalis Dei.
Atqui ppo hec non est vera; alioquin etiam hec foret
vera: humanitas est persona Dia: et hec: huma-
nitas est Deus: imo et liceret dicere humanitatem
esse heredem in videat visionis, et illam bea-
ri, sicut licet dicere Verbum Dm esse heredem videa-
tur beatitudinis.

Ad hos hoc in modum utique
de intelligendam nostram solutionem; et ex eo, quod
ibi confirmari nego maior. q. humanitas, etiam
si uniatur filiationi nali Dei, non denominatur ab ista
filia nalis Dei; q. huius denominationis incapax est sup-
positum vero ex ipsa et filiatione nali Dei resultans
utique denominatur filius naturalis Dei; q. capax est
huiusmodi denominationis, ipsa vero humanitas cum sit
capax denominationis sanctae denominatur realiter
sancta a personalitate Verbi filii unita, quae
est sanctitas realis.

Dicities o. ...
mo foret sanctitas realis humanitatis, quo ...
ipsa eandem; ... Verbi ... huius
humanitatis, et eam faciat ... quo ...
... humanitatis ...
... realiter et quod sanctam ...
... realis humanitatis ... et ...
... humanitatis ... denominatio ...
... Ad ... nos o ... redderet
... realiter humanitatem ... quod,
...
... ipsa humanitas est sancta et ...
... non est unica persona ...

alia

ata cum duplici Vâ; sed duplex persona, duplexque seu et quod, unus creatus, et alterus increatus; ... ... rectum ē.

Neo disting.do maiorem: sub-
sistentia verbi eo modo fovet humanitas hum. unitatis
quo ē subsistentia eiusdem omnimoda similitudine nego
maiorem: aliquali similitudine: ... ma-
iorem: et distinguo minorem: ... subsistentia verbi non
ita ē subsistentia humanitatis, ut eam faciat for-
...liter subsistentem seorsum, et sumptam, et non in vo...
...: ... minorem: ut ... subsistentem totus cum ver-
bo: nego minorem: et nego conseq. humanitas ...
non potest reddi ut quod subsistens ... subsistentia verbi
sicut reddi... subsistens ... subsistentia sua et ...
...: nam ... ut in omnium ..., et ... humania
... alteri ... non imperfectioni subsistit ...
... in verbo ... in se subsistente
non ... considerata, et ut non in toto; neque ... con-
siderata, nec denominat persona, neque suppositum,
neque subsistens; sed considerata ut ... intrinsece ut pars illud totius ex humanitate, ...
et personalitate et Vâ ..., resultantis: ...
indita ... denominat ... a personalitate verbi
persona ..., suppositum, et subsistens; ... ut
Verbum sit per se, et in se subsistens independenter ab humanitate; ... per se ... ut ... in ...
... humanitas vero non sit in se
subsistens, sed in alio, nempe in verbo per se sub-
sistente; unde ideo in Xpo non datur duplex subsis-
tens, ut quod, nec duplex persona, nec duplex suppositum; quia humanitas ... secundum se considerata, et
...

... humanitas ...

Et tamen non ... unita al... non imperfecti-
oni, sed potius ut uni-
... verbo in se sub-
sistenti ... intrinsece,

... personalitate
verbi ...

cum personalitate Verbi in compositum venit sed illa personam; quae licet subsistat, non ipsa subsistit, sed ut in alio, et perinde ut pars illius totius quod indivisa [illegible] subsistit per se.

[illegible] humanitas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] totius, et [illegible] [illegible] illi [illegible] [illegible] subsistens ut quod, et ut quo in Verbo subsistente [illegible] [illegible] et quod et [illegible], ita [illegible] personalitate Verbi, non [illegible] indivisa ut pars illius totius, quod dicitur [illegible], [illegible], est cum Verbo [illegible]; [illegible] ipsa [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] personalitate Verbi, [illegible]: neque ut [illegible] ut quod à Verbo [illegible], quod subsistat [illegible] quo in Verbo; [illegible] à fortiori sufficit, quod ut in toto [illegible] inclusa denominet subsistens: nam sicut subsistere [illegible] in Verbo [illegible], et [illegible] ut quod personari à Verbo; [illegible] sanctificari [illegible] ut quod à Verbo.

[illegible] in [illegible] subsista Verbi, eatenus [illegible] [illegible] humanitas [illegible] [illegible] subsista: nam sicut [illegible] reddit [illegible] subsistentem ut quod, ita reddit ipsam sanctam ut quod: et [illegible] subsistentis [illegible] per [illegible] [illegible] quasi [illegible] personalitatis Verbi et [illegible] quasi [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] humanitas, [illegible] [illegible] [illegible] subsistens, ac sancta: [illegible] ut quod, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et ut in toto, [illegible] ex ista et personalitate Verbi et Deitate, resultans [illegible] [illegible] ut quod: [illegible] sancta ut quod [illegible] ipsa [illegible]

consideratæ denominat, et intelligit ab personalitate Verbi.

Quapropter si vis per me licet absolute rejiciendam magis quatenus Humanitatem esse subsistentem quasi per communicationem divinam, et quatenus in Verbo perfecte subsistenti; esse vero sanctam, non per se, quia in Verbo sancto, sed quia ipsa ut quod sanctificat à Verbo infinite sancto: etenim ipsius subsistere, non ut quod, sed ipsius ut quo in Verbo, satis superque est, ut sanctificet ut quod à Verbo, quemadmodum sufficit ut ipsa fiat formaliter, et ut quod à Verbo.

Diss. 3a.

An Humanitas Christi Dni sanctificet formaliter per Deitatem ut distinctam à personalitate Verbi.

Sec. 1a.

Sanctificatur formaliter à Naturâ divinâ

Nonnulli etiam ex iis, qui iudicant humanitatem sanctificari formaliter per sanctitatem increatam, inficiant eam sanctificari formaliter per Naturam divinam, sive Deitatem, sive Divinitatem ut distinctam a personalitate Verbi. Ita Vasquez disp. 36. et ex nostris P. Lugo disp. 17. et eius sententiam valde probabilem vocat P. Arriaga disp. 30 de Incarne sec. 3. Suffragantur ex nostris Cabrera et Alvarez. Accedunt ii, qui absolute negant dari sanctitatem increatam Humanitatis, nempe Scotus cum suis, Paludanus, Durandus, Capreolus et alii.

Contra tamen PP. Dominicanos, et nostros Schol. DD. omnes cum Angelico Praeceptore, et Eximio Doctore hic disp. 18

sec. 1

sic. 1.o afirmat Humanitatem sanctificari formaliter
per Deitatem ut distinctam a personalitate Verbi. In
ter hos tamen in hac re dissidium est. Aliqui docent Huma-
nitatem Christi sanctificari physice per Deitatem. A-
lij vero credunt solum sanctificari moraliter, eo
quod unio hypostatica non tollit immediate et formaliter
ad tam [illegible]

[illegible] et mea conclusio [illegible]
[illegible] Humanitas Christi Domini sancti-
ficat absolute et simpliciter formaliter per Dei-
tatem ut distinctam a personalitate Verbi. [illegible]
[illegible] 1.o authoritate. Nam Conc. [illegible]
affirmant humanitatem fuisse Deitate unctam,
ac delibutam, atque Deitatem fuisse unctionem
seu oleum humanitatis: Deitas enim unctio [illegible]
[illegible] item est ac sanctificatio: ergo Humanitas
Christi fuit sanctificata Deitate, et Deitas est sancti-
tas humanitatis. In confirmationem [illegible] au-
diatur D. Damascenus 3 de fide [illegible] ipse [illegible]
ipsum unxit: ungens quidem ut Deus sua
Deitate, unctus autem ut homo. Nam ipse est hoc et il-
lud; siquidem Deitas est unctio humanitatis.
[illegible] Nazianz. Orat. 36 ait: Christus vero
(nempe unctus) dicitur propter Divinitatem, ea
n. humanitatis unctio est, non operatione gra-
tiae in aliis [illegible] sanctificans, sed totius un-
guenti praesentia. Idem Orat. 42. [illegible] de Pascha
[illegible] Beatus namque fuit non modo
propter Divinitatem, qua nihil perfectius, [illegible]
etiam propter humanitatem Divinitate [illegible]
[illegible] effectam. [illegible]
alij Patres, et Concilia, ut S. Cyrillus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

Divinitatis intellexit vel Naturam, vel in abstracto, vel in directo sumptam, nempe suppositis personam, vel quamvis entitatem, seu eius relativam, non autem Deitatem, seu Naturam, ut distinctam a personalitate.

Sed ratio est, quia voces Divinitas et Deitas in communi, significant Dei Naturam in abstracto: ergo Patres, dum dixerunt, locuti fuerunt de Deitate in abstracto, et non de ipsa in directo, neque de quacumque alia entitate dicta: alioqui non potuissent Patres adscribere Deitati ea praedicata, quae propria sunt Filiationis ut generari a Patre; quia possent exprimere voce Deitatis personam Filii, vel Filiationem; atqui Patres numquam sic locuti fuere, nec sine vitio id fecissent: ergo haec interpretatio inanis est. Et tamen si liceat in fine nostras Patrum verba interpretari, nihil firmius ex illis desumi posse.

Dices 2.° eosdem Scriptores Patres non potuisse loqui in re formali, ac proinde eos locutos fuisse in re causali: dicimus enim eos dicere fuisse humanitatem Divinitate unctam, ipsam habere humanitatem voce Deitatis unitionem... sanctificantem formalitatem per gratiam habitualem, sicuti ostendit immunitas a peccato, eiusque formale ad beatitudinem.

Sed contra est quia Patres locuti fuere in sensu formali, ut patet ex eo, quod locuti fuerunt aliter de unctione et sanctitate Christi per Divinitatem, ac de reliquis iustis; sed reliqui iusti tantum causaliter uncti et sanctificati sunt a Divinitate; quatenus Divinitas causat in illis gratiam formaliter iustificantem: ergo humanitas

uncta

unita et decreta ē ipsa fẽali [illegible] Divini [illegible] illam [illegible] ex 2º D. [illegible] ipsi [illegible] ex Conc. Francofurd. Epist. ad Episcopos Hyspaniæ, ubi dicitur. [illegible] in hoc ē, ñ [illegible] quia in illo plene fuit Divinitas, in illa corporalis [illegible] Divinitas ñ [illegible] fẽaliter [illegible] humanitatem: [illegible] causative, et per operationem [illegible]. Quamvis [illegible] Divinitas [illegible] effective et causaliter [illegible] humanitatem, per [illegible] et materialiter de fect unio Divinitatis cum humanitate: nã [illegible] Divinitas ñ unita humanitati eam [illegible] effective, et causaliter [illegible]: [illegible] Divinitatis ñ ē [illegible]; quia [illegible] Divinitas [illegible] fẽaliter humanitatem.

[illegible] 2º [illegible] fẽalem sanctitatem physica unione [illegible] humanitati esse capacis [illegible] fẽaliter sanctæ, et ipsam humanitatem ñ sanctificari fẽaliter per illam; [illegible] Deitas ē fẽaliter ipsa sanctitas fẽalis, ut [illegible]: et humanitas ex se ē capax [illegible] fẽaliter [illegible]: [illegible] humanitas [illegible] fẽaliter [illegible] Deitate.

[illegible] [illegible] [illegible] capaci [illegible] humanitatis [illegible] [illegible] fẽaliter ñ sanctificatæ [illegible]. [illegible] ñ posse [illegible] sancta fẽaliter à sanctitate increata, etiã si [illegible] fẽalis [illegible] capax unionis [illegible] ita humanitas ñ posse [illegible] fẽaliter [illegible] sanctitate [illegible]; etiã si [illegible] fẽalis sanctitas [illegible]

capax unionis suae ad humanitatem. Nec urges addis arg. si dicas Deitatem esse incapacem denominari formaliter sanctam a sanctitate [illegible] humanitatis, uti est capax denominari sanctam a sanctitate increata: nam id, ut [illegible] supponendum, quod probandum est.

Quapropter aliam rationem [illegible] efficaciter suadeat conclusionem. Illi, de quo verificatur definitio, et eius proprietas metaphysica, convenit definitum et [illegible] illius proprietatis; sed de humanitate Christi Domini ratione unionis hypostaticae verificatur definitio [illegible] substantialiter sanctitate increata: humanitati Christi Domini ratione unionis hypostaticae convenit definitio sancti substantialiter sanctitate increata, eiusque [illegible]. Probo minorem: quia humanitas ratione unionis hypostaticae participat physice et infinite [illegible] [illegible]; sed in hac [illegible] participatione physice definitio sancti substantialiter sanctitate increata [illegible] et [illegible].

Dices 1.° Sanctitas impo[illegible] [illegible] proprietates metaphysicas [illegible] reddit [illegible] dignum amore [illegible] et [illegible], constituit [illegible] reddit [illegible], et participem [illegible]; at humanitas Christi Domini participat [illegible] proprietates a [illegible], et [illegible] quae a [illegible]: nam [illegible] reddit humanitatem [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] dignum [illegible] amore [illegible], et [illegible] [illegible], [illegible] participem [illegible] [illegible] opera humanitatis [illegible] [illegible] humanitatis Christi Domini [illegible]

[illegible] [illegible] humanitas [illegible] participat [illegible] [illegible] unione hypostatica [illegible] [illegible] [illegible] unione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imitatio[nem] [illegible] [illegible] [illegible] et excellentior [illegible] [illegible] per [illegible] unionis [illegible] dignitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dices 2.°

mediata p[er] eum subu[m], ut illud physice terminet.

Hec probatio mihi o[mn]io displicet. Imo q[uia] plura exempla adducta falsa credunt[ur] in n[ost]rá Scholá, nempe ea, que supponunt distinctionem realem a[ct]i[onis] à p[er]s[onalitate]. Humana o[mn]ia maxime difficultatem ingerunt, q[ua]m ipsa solutio, ad cuius probationem assumunt; siquidem in illis aliquid realiter distinctus mediat int[er] extrema unita; int[er] Ve[rbum] v[er]o Di[vi]num et humanitatem, ut mediet personalitas ut quod, nihil mediat ut quod realiter distinctum. Imo q[uia] si vera forent, persuaderent subsistentias Patris et Sp[irit]us Sancti, cum quibus humanitas unitur mediate, sanctificare physice humanitatem, ut personalitas Verbi imm[ediate] physice unita distinguatur realiter à p[er]subsistentiis Patris, et Sp[irit]us S. His tamen exemplis uti licet, adversus eos, qui doctrinam in illis certam admittentes negant Divinitatem sanctificare physice humanitatem.

Pr[obatur]

nõ oiõ immediate physice sit diversi mi trans-
unionem: &c.

Intuq Divinitas nõ sanctifi-
cat pure moraliter humanitatem. Quia dig-
nitas pure moralis, tam in rebus politicis,
qm in theologicis desumitur à sua oio ex-
trinseca, coni unita realiter subo, & habente
solam unionem moralem; sed dignitas, quæ
coicat humanitati Vã d.a in xpõ Dño, coica-
tur media unione physica, et nõ tantũ me-
dia unione morali: ergo dignitas, quam coicat
humanitati Vã d.a in xpõ Dño nõ ẽ pure
moralis.

Sec. 3.a

Resolvitur quæstio; et inde colligit arg.ti satis solutio.

Sit nostra conclusio: Divinitas sanctificat
vere, et proprie, et physice humanitatem
Xpi Dñi. Probatio, quæ ex supo et aliis. 1.a
adduximus probat conclusione, nisi nõ placeat.
Dices 1.o ea exempla, quæ supponunt distinctio-
nem realem adõ a suis prox, supponunt prin-
cipiis in mea est vi rei. Subo .1.o oio fal-
sum, et bone dici dispositis vt habens in li-
bris de Aia tota. Dices secundum 1.o
oia ea exempla minorem ingerunt diffi-
cultatem, qm ipsa oclusio, ad cuius probati-
onem assumunt; siquidem in illis ali-
quid realiter distinctus ab extremis mediat
inter ipsa extrema unita; at vero inter Vbũ
d.am et humanitatem, si mediat vt quod per-
sonalitas Verbi, nihil mediat vt quod re-
aliter distinctus ab vtraque Vã. Dices 3.o
si ea exempla probarent, etiam probarent

sub

subsistentiis Patris, et Spiritus sancti, cum quibus humanitas unitur mediate, sanctificare physice humanitatem, ut personalitas verbi immediate physice unita distinguatur realiter ab illis. Nec ex- exempla adducta sunt ad arguendos eos, ut data eos, qui doctrinam in illis stantem admittentes, negant Divinitatem sanctificare physice humanitatem.

Post solutionem est, unio hypostatica tenet immediate et formaliter ad personalitatem verbi; ad Deitatem vero mediate, indirecte, et materialiter, nihilominus Deitas immediate physice immediate, non formaliter, sed aequivalenter, cum humanitate: ergo Deitas sanctificat vere, realiter, et physice humanitatem. Patet etc.

2a vero probatio, atque ex Ardenete probat nostra solutione, adduxi nostris solidiori nititur principio; quo ipso utor et in hunc nostram meam probationem sic tamen: Deitas unitur physice immediate, non formaliter, sed aequivalenter cum humanitate Christi Domini: ergo Deitas sanctificat vere, realiter, et physice humanitatem. Patet consequentia, quia si Deitas uniret physice immediate formaliter cum humanitate, eam absque dubio sanctificaret vere, realiter, et physice; sed Deitatem uniri physice immediate, non formaliter, sed realiter, et identice, e idem aequivalenter ac ipsam uniri physice immediate formaliter: ergo si Deitas unitur physice immediate, non formaliter, sed aequivalenter cum humanitate Christi Domini, eam vere, realiter et physice sanctificat.

Dico 1mo ans. probatur ut Deitas

non uniat physice immte formalitr cum humanitate, personalitas verbi cum ista realitr identificata unitur physice immte formalitr cum humanitate; non nequit una formalitas uniri physice immte formalitr, qn altera cum illa identificata realitr uniat physice immte, et non formalitr, equivalentr: nam unam uniri physice immte formalitr, et alteram, quae realitr est idem cum illa: ergo.

Speciatim Distinctio virtualis int Deitatem, et personalitatem verbi sufficiat, ut verificentur praeta contradictoria de illis formalitatibus, qualia sunt haec: unitur physice immte formalitr: non unitur physice immte formalitr, non destruit realem et perfectam identitatem illarum formalitatum: ergo non sufficit, ut verificentur haec duo praedicata: personalitas verbi unitur physice immte et formalitr: Deitas non unitur physice immte equivalentr. Probo maiorem. Quia si distinctio virtualis sufficeret ad verificandas has duas species, destrueret realem et perfectam identitatem; sed non destruit realem et perfectam identitatem: ergo. Probo maiorem. Quia personalitate verbi physice immte formalitr unita, necesse est unionis physice immte equivalentr, quod est idem realitr cum personalitate verbi: nam ubi permanet identitas realis, realis simplicitas permanet: et in hoc virtualis distinctionis non permaneat immediata ratio formalis ad unionem, remanet equivalens: hoc est, sed et Deitas, quae est idem realitr apprime, quae trahat physice immte formalitr unionem cum humanitate eodem modo physice et formalitr aut ...

trahet

Probat 1.° Distinctio virtualis rationis inter Deitatem, et personalitatem Verbi, si sufficiat, ut verificentur de illis formalitatibus hoc praedicata contradictoria: unitur physice immediate formaliter: non unitur physice immediate formaliter, sufficit, ut si verificata, de una formalitate, verificetur de altera, sub propositione unitur physice aequivalenter immediate: atqui personalitas Verbi unitur physice immediate formaliter cum humanitate, Deitas unitur physice immediate sed non formaliter, aequivalenter tantum. Ergo est legitima. Antecedens suadetur. Probatur 2.a ut, verificatum fuit hoc: personalitas Verbi unitur physice immediate formaliter cum humanitate; verificetur per hoc distinctionis virtualis unionem sic: Deitas non unitur physice immediate aequivalenter cum humanitate; debebat distinctio virtualis tollere realem et perfectam identitatem inter Deitatem et personalitatem Verbi. Atqui distinctio virtualis inter Deitatem et personalitatem Verbi non tollit realem, et perfectam identitatem inter Deitatem et personalitatem Verbi, ut est certum: ergo. Probatur minor. Debebat tollere, quod utraque formalitas foret unus realitas, sive unus simplicitas: nam eo ipso, quod sint unum simpliciter requiritur, ut de uno verificari, quod de altero non verificetur, sicque de illis verificari; siquidem identitas realis qua identitas est, unitas et simplicitas est: ergo ipse tollere, quod utraque formalitas sit unus realitas, sive unus simplicitas: ergo.

Probat 2.° quod distinctio virtualis realis sit sufficiens, ut de formalitatibus sic distinctis verificentur duo praedicata; at ponitur, ut de personalitate Verbi verificetur, quod sit directe et primario unita, Deitas vero ...

et primario unita, nihilominus non sufficit ut dicat aliquid absolute et simpliciter mediare inter Deitatem et humanitatem, eo ipso, quod non requirit dici aliquid absolute et simpliciter mediare inter Deitatem et humanitatem ... Deitas unitur immediate cum humanitate, et non immediate realiter virtute distinctionis virtualis, immediate equivalenter: ergo Deitas unitur physice immediate, licet non realiter, equivalenter tamen cum humanitate, ac veniam eam physice sanctificat. Probatur maior. quia ut dicatur aliquid absolute et simpliciter mediare physice inter Deitatem et humanitatem ... requirit, quod aliquid realiter distinctum mediet, sed nec distinctionis virtualis nihil realiter distinctum mediat inter Deitatem et humanitatem, ut est certum: ergo

Probatur 2a. Illa uniunt physice mediate, quae physice uniunt, interveniente aliquo ut quod realiter distincto ab extremis; sed inter Deitatem et humanitatem non mediat aliquid ut quod unitum, distinctum realiter a Deitate et humanitate; personalitas enim Verbi divini identificatur realiter cum Natura divina: ergo Deitas et humanitas in Christo Domino non uniunt physice mediate; sed non uniunt physice immediate realiter: ergo uniunt physice immediate equivalenter.

Probatur 3o. Extrema realiter distincta uniunt physice immediate, licet intercedat unio ab utroque extremo realiter distincta: ergo Deitas unitur physice immediate, saltem equivalenter, cum humanitate, licet uniatur interveniente personalitate Verbi virtualiter di-

stincta à Deitate. Pro 2am. Cª sicut unio reali-
ter distincta ab utroque extremo non obstante efficit
licet physice immediate suis effectus formalem subiecto; immediate
quia solum mediat tertium rationis formalis uniendi;
ita personalitas verbi, ut media et terminus quid
non obstante, ut Deitas licet physice immediate, quasi valentibus suis quasi effectus formale
humanitati; quia solum mediat tertium quid rea-
liter identificatum cum Deitate: Et ita imo est de-
natio simul cum unione hypostatica ut Deitas u-
niat cum humanitate. ergo est identificata
cum Deitate.

Pro 2.º conclusionem. Prob.ª

Et unio hypostatica tam entitative, identice, et ma-
terialiter tenet ad Naturam diuinam, vere et proprie unit
Naturam diuinam cum humanitate; sed eo ipso quod
intercedat vera et propria unio inter Diuinita-
tem, et humanitatem, Natura diuina, quia formaliter est sanc-
titas, nequit non sanctificare vere et proprie, et
physice humanitatem: ergo Natura diuina sanctificat ve-
re, proprie, et physice humanitatem Christi Domini.
Maior constat. ex Agathone Papa in Ep. ad legatos,
quae extat in 6 Synodo, Act. 4., et in Conc. Late-
ranensi sub Martino 1. Consultat. 5 can. 6
ita fatur. Si quis secundum Patres non confitetur proprie et
secundum veritatem, ex duabus et in duabus naturis
substantialiter unitis, inconfuse, et indiuise, unum
eundemque esse Dominum et Deum Iesum
Christum, condemnatus sit. Et quidem Pa Granados
tract. 7. disp. 1. n. 11 asserit hoc esse definitum: quae per-
spicue definitur in Conc. Ephesino, et Calcedonen-
si. Unde facile soluuntur ea
argumenta, quae dec. proxime precedenti adduximus, pro
1.ª et 3.ª s.ª. Et in primis non sunt audiendi ij, qui
docent Deitatem sanctificare moraliter huma-

nitatem

nitatem; q[a] sanctificatio ex genere suo ē quid morale, ut pote pertinens ad mores. Rō ē. q[a] hæc moralitas sanctificationis n̄ excludit physicam sanctificationem, de qua disputamus, vt eam, quæ per agam, seu veram, ppriam et physicam vnionem sanctitatis cum subo vt videre ē, ut in gra habitualis, quæ quamvis vocet sanctitas moralis, qa hoc nomen significat ordinis ad mores, nihilo minus sanctificat physice, qa physicè inhæret aiæ. ut in habitibus virtutis supnalium, qui etiā si dicant ordinem ad mores, et ideo in eodē sū possint dici morales, nihilominus physice recipiunt in aia, eamq reddunt intrinsece potentem operari supnaliter; q ē ē Deitas appellet sanctitas moralis, qa ad mores pertinet; nihilo minus q[a] in se quid physicum ē, et physice et ppie vnitur humanitati, illam physice sanctificat.

Affirmis qui ratione laborat Godoy Tom. 2. de Incar.[e] dispe 21. § 10 nō 232. dum hanc sanctificationem moralem appellat; q[a] Deitas vel personalitas Verbi, n̄ physice, sd moraliter radicat habitus ordinis supnalis, et divini; siquidem in eos n̄ exercet physicum influxum, sd tm moralem situm in exig[a] et debito morali ipsorum. Rō ē. q[a] si hoc de titulo sanctificatio Deitatis, vel personalitatis deberet dici moralis, et n̄ physica; etiā gra habitualis diceret sanctificare, n̄ physice, sd moraliter; siquidē Xa multorum, pertim Thomistarum sentiam, n̄ pducit physice, sd tm exigit sibi debito facultates supnales; atqui gra habitualis vocat, et debet

manitatem Xpi Dni; qt illi uniatur realiter im-
mediate; ita Divinitas sanctificat physice eā-
dem qª illi unitur immte realiter et identi-
ce; et unio physica, quae simpliciter non est media-
ta, equivalet unioni etiã realiter im-
mediatae in rē causalitatis; [illegible] quam personalitates [illegible] per [illegible] illa
unione [illegible] formalem [illegible] sanctificationis
man.[illegible] Et ideo [illegible] potent gratiam [illegible] habitualem reddi-
re aiam physice sanctam, ut recipiat immte
in voluntate; qa voluntas distinguitur, non rea-
liter stm ex nã rei, sive distinctione me-
dia ab aiã.

Instas 1º. Per nos sufficit
ut Nã Dª vere et realiter sit physice unita
humanitati, quod illi uniatur personalitas
Verbi realiter identificata cum Nã Dª: qui ut
Paternitas, et Spiratio passiva vere et realiter sint
physice unitae humanitati Xpi Dni, sufficiet, quod
Nã Dª realiter identificata cum Paternita-
te, et Spiratione sit unita humanitati. Pa-
tet cõa. quia si semel extenditur denotatio phy-
sicae unionis ad significandam unionem me-
diatam, potest etiam extendi ad significan-
dam unionem magis, et magis mediatã
quemadmodum si ampliaretur denotatio physi-
cae ad significandam eã mediatã, nulla
erat ro, cur non posset ampliari, ut signifi-
caret eam magis, et magis mediatam: ergo

Reo distingdo ans. Per nos
sufficit, ut Nã Dª vere et realiter sit physice uni-
ta humanitati, quod illi uniatur personalitas
Verbi et quamque: nego ans. quod illi unitur immte: sed [illegible] et nego coq.
[illegible] Etenim Divinitas unitur im-
mte realiter cum humanitate; qª personalitas

Verbi

Verbi realiter identificata cum illa, unitur, ñ vtrumq; id immed.te formaliter cum humanitate, et consequenter nihil realiter distinctum mediat ut quod inter Divinitatem et humanitatem; illa ñ unio hypostatica mediat realiter tantum ñ formaliter uniendi: nam personalitas Verbi, quae directe, et formaliter immed.te unitur humanitati, mediat tantum virtualiter, et secundum quid, ñ vero absolute et simpliciter.

Paternitas vero .i. spiratio passiva ñ unitur immed.te realiter cum humanitate; quia ut dixi 2. part. de Incarn.e rov.a 3 disp 3 sec. 2 subs. 4 §. quapropter, nullum adhuc caput inducere necessitatem, ut per unionem hypostaticam transiens immed.te formaliter ad personalitatem Verbi ut distinctam à divina Natura, uniatur etiam realiter Paternitas, vel spiratio passiva cum humanitate. Etenim personalitas Verbi primario, directe, et formaliter immed.te unita ñ potest inducere necessitatem, ut Paternitas .i. spiratio realiter uniatur; siquidem distinguitur realiter ab illis; ac proinde aliquid realiter distinctum mediat inter Paternitatem, sive spirationem passivam, et humanitatem. Deitas vero, licet realiter immed.te uniatur cum humanitate, ñ potest inducere necessitatem, ut Paternitas vel spiratio passiva ab ipsa virtualiter distincta uniatur realiter cum humanitate; quia ñ unitur formaliter immed.te, sed tantum secundario et materialiter, sive identice: et solum id, quod primario, directe, et formaliter immed.te unitur potest inducere necessitatem uniendi secundario, et realiter.

Unde reo ad probationem concedo negando suppositum: per me enim ñ ampliatur denotatio unionis physice ad significandam uni-

onem mediatam. Verum Deitas, quae dicimus uniri physice cum humanitate, realiter et identice, aliquin alitae uniretur realiter immediate [illegible] et in simplicitate immediate formaliter

Instas 2.o: Non sufficit, quod Deitas sit tamquam realiter immediatus unionis hypostaticae, ut dicatur proprie unita, nisi illam tribuat immediate, sed formalem sui rationem: sed illam non tribuat immediate sed formalem sui rationem: ergo non debet dici proprie unita humanitati. Probatur maior. Paternitas Dei, ut identice tribuat productionem Filij et Spiritus sancti, quia mittit aliquid realiter distinctum, non dicitur proprie et vere producta: quia Natura divina tribuat unionem hypostaticam identice tamen, et non secundum formalem sui rationem, quare non unitur vere et proprie humanitati.

Resolvo ex ijs, quae docui 2. p. de Incarnatione ubi 5.a sublectione 5. § Instas 3.o Deitas negando maiorem, ad cuius probationem concesso antecedente nego consequentiam disparitatis: Natura divina ideo non producitur per productionem relationum, quamvis realiter et identice sit tamquam sanctis productionibus: quia est essentialiter improducta, et improducibilis: secus Natura unitur vere et proprie ex eo, quod tribuat unionem hypostaticam identice, et non secundum formalem sui rationem, quia non est essentialiter non unita, neque participationes formaliter unitae, nec inunibilis secundum formalem sui rationem. Inde enim provenit, quod Deitas et personalitas distinguant virtualiter realiter in ordine ad hoc praedicata: Filiatio producitur: Deitas nullo modo producitur: non vero in ordine ad hoc: unitur proprie formaliter immediate: nullo modo unitur proprie: quia ut distinguerent in ordine ad haec praedicata, necessarium erat, quod Deitas de facto non uniret immediate formaliter; et insuper quod esset omnino incapax talis unionis.

Instas 3.o Deo Natura divina est

[Margin note:] [illegible] totalem et constituens personalitate [illegible] in ista unus tantum formalem [illegible] humanae unionis alterius personae cum humanitate

essentia

essentialiter immediatè; quod licet immediatè realiter trahat productiones Filij et Spiritus Sancti, eas immediatè et formaliter trahere non potest; sed etiam non potest trahere formaliter immediatè unionem hypostaticam defacto existentem, quippe est essentialiter non unita per unionem defacto existentem, licet possit uniri per aliam unionem. Probatur maior. Quia si Natura divina posset trahere formaliter immediatè aliquam productionem, defacto denominaretur vere producta per productiones defacto existentes. Illud vero nequit non admitti contra nostrae sententiae patronos. Consequentia vero facile suadetur. Quia si, ut plures docent, Deitas per nullam unionem posset uniri formaliter immediatè humanitati, per nullam diceretur proprie et physice unita; sicut per nullam productionem appellatur physice et proprie producta; quia nullius productionis est terminus formaliter immediatus: ergo si Divinitas non potest esse terminus formaliter immediatus unionis hypostaticae defacto existentis, minime poterit appellari per ipsam unionem proprie et physice unita humanitati Christi Domini.

Probatur: unio hypostatica defacto existens ita respicit personalitatem Verbi, ut ex se, et intrinsecè considerata praescindat à Natura divina; et quidem ita praescindat, ut si per impossibile distingueretur realiter Natura divina et personalitas Verbi, uniret personalitatem; Naturam vero divinam non uniret: vel ita respicit personalitatem Verbi, ut ex se, intrinsecè considerata non praescindat à Natura divina, sed eam respiciat ut terminum uniendum; atque proinde ex se habeat illam etiam annectere humanitati Christi Domini? Si primum dicas. Ergo Natura divina proprie et physice non unitur humanitati Christi Domini. Patet consequentia. Quia id a quo unio praescindit, nequit esse proprie, et physice unitum per illam. Sicut quia id a quo communicatio abstrahit, non dicitur proprie communicatum, et physice co-

mu

qriduum, ut identificet realiter cum formalitate expresse et formaliter cognita cognitum. Sicut quia ut Beati intueantur Dei essentiam, quae est idem realiter cum Dei attributis et Dei actibus liberis, non dicuntur vere et proprie formaliter attributa, et actus liberos, et consequenter quia eorum visio ab illis praescindit. Sicut quia Ethnici Dei, qui cognoscunt verum Deum, qui realiter est Trinitas, non dicuntur cognoscere Trinitatem. Sicut quia non dicitur, quod Deus generat per voluntatem, licet sit realiter indistincta ab intellectu divino, qui dicitur esse formale principium generandi. Sicut quia ut cum postulent verum Deus, qui realiter est Trinus, et cum eis ex parte meritant, non tamen cum Deo ut Trino dicuntur simpliciter esse meritus. Apposite potius non meritus, ut docet communis Theologorum sententia, et non est; quia intrinseca creaturae meritio praescindit a Trinitate: ergo unitas Verbi divini non debet dici physice et proprie quia unitas, ut identificet realiter cum personalitate Verbi, quae formaliter immediate unitur, dummodo ipsa unio a Divinitate praescindat. Idem vero a priori est. quia id, a quo unio, cognitio etc. praescindunt, tale est, quod si per impossibile distingueretur realiter a tali formali cognitis unionis nullatenus attingeretur per cognitionem, unionem etc.

At vero probatur 2.m quia Verbi divini non solum realiter, sed formaliter immediate attingitur per unionem hypostaticam de facto existentem. Probatur consequentia quia id, a quo haec unio hypostatica non praescindit, unitur formaliter immediate per illam, sicut cognoscit et amat immediate formaliter illud, a quo amor et cognitio non praescindunt.

Ideo, vel 1.a sol maior, et minor, vel 1.a sol. distinctis, et negando consequentiam ad cuius probationem, omisso ans. et neganda consequentia. Etenim ut Verbum divinum dicatur productum et intrinsice physice, non sufficit ipsum idem typicari ut tamquam, verum et physice

esse physice, atque immediate et formaliter productio. Ratio est, quia productus vere et realiter, non potest esse, nisi id, quod realiter distinguitur a producente: et quia Natura divina, licet identificetur realiter cum Filiatione formaliter immediate producta, non distinguatur realiter a producente, ideo non potest esse, nec dici vere et physice producta. Unde ... immediate realiter trahat productiones Filii et Spiritus Sancti ... accipiendo ... identificari realiter cum eo quod trahat productiones Filii et Spiritus Sancti: nam hisce verbis denotatur Divina Natura ... realiter trahere productiones Filii et Spiritus Sancti: ... negandum est suppositum: nam ... quod Natura divina trahat realiter productiones Filii ... fateor, Naturam denominandam vere productam productionesque de facto existentes, si juxta Natura divina posset trahere immediate formaliter aliquam productionem a producente indistincto: Ratio est quia si semel ex illa hypothesi impossibili supponatur non esse formaliter naturam distinctionem realem inter producens et productum, utique de facto Natura divina denominaretur vere producta per productiones de facto existentes: siquidem per illas realiter identice, licet immediate formaliter produceretur. Ubi opportune nota, quod licet Natura divina posset trahere immediate et formaliter aliquam productionem provenientem a producente realiter distincto, non inferretur ex hoc huius ... nis ... suppositionis, quod de facto denominaretur vere producta per productiones de facto existentes; Natura ex suppositione impossibili, quod Natura divina posset produci immediate et formaliter ab aliquo producente realiter distincto, non infertur, quod vere possit produci a producente realiter indistincto; nam adhuc manet firmum illud principium: vere productus debet esse realiter distinctus a producente. Itaque

Na d.a ē essentialita improducta; q.o neque aliqua à producente realiter distincta, neque à producente realiter indistincta, potest non esse essentialiter, nec realiter et vere producta.

At v.o vt Na d.a dicatur vere et physice vnita, sufficit, quod identificetur realiter cum tali, nempe cum Filiatione immediate essentialiter vnita; et non possit immediate essentialiter vere vnionem hypostaticam de gratia suscipere; q.o Na d.a non ē essentialiter inunita; siquidem nulla ē repugnantia in eo, quod vniatur vere et physice cum humanitate ex filiationis essentialiter immediate vnitae, et contra eos Doctores, de quibus fit mentio in instantia, Deitas quamvis vnionem possit vniri essentialiter immediate humanitati: et insuper verosimilius ē Deitatem esse cum humanitatem visibilem singularem sui ratem, atque inde essentialiter immediate, aliam vt constituentes cum personalitate d.a insolita vnitas tamen essentialiter non immediatas eiusmodi vnionis potius. Et discrimen, cur Na d.a non possit dici vere et physice producta, et identificetur realiter cum Filiatione realiter, et immediate essentialiter producta; et tamen possit, et debeat dici vere et physice vnita ex eo ipso quod identificet realiter cum Filiatione essentialiter immediate vnita.

Ad confirmationem resp. reddendo iam dilemmatis partes. q.a vnio hypostatica defacto existens ita respicit Filiationem, vt si per impossibile Filiatio distingueretur à Deitate, illa, et non ipsa vniret per illam humanitati. Hoc tamen non obstante, nego conseq. Ad cuius probationem nego ans. Etenim et personalitas verbi, sit existante Deo, et realiter sit aliquo modo terminus immediatus vnionis hypostaticae, quo Deitas non ē terminus immediatus talis vnionis, quod est principium huius verbi: personalitas

p.o et Na d.a intelligitur non magis trahet vnionem, q.o in trahat productionem, potest dici; nihilominus dicitur realiter et identice, et non essentialiter, vnita immediate humanitati; non vero dicitur realiter et identice producta; q.a de ratione vnitae realiter identice esse potest cum vnione immediate potest componi cum carentia vnionis in se ratione virtualis distinctionis, non vero de ratione productae, de cuius carentia productae in se

litas e tacy formalis immediatus: Deitas non tacy formalis immediatus; et fundat in eo, quod dicum fundamento in re, Deitas tradit, quia continua personalitas verbi identificata cum Deitate et re ea; et ly unio hypostatica ex suo modo significationis ... et cum unio dicat relationem, licet non illa ... propositionem ... in lineam unionis; nihilo minus realiter et physice unit Deitatem; quia ex parte tui que unitur ... et respicit, et attingit tamen personalitatem verbi, quia ... a quidquid e in filio distinctus ab unione hypostatica, licet immaturam, et ... simpliciter realiter esse immediate est ita ut ...

Nec oppositum suadent exempla adducta. Respondeo 1.m: quia ut docui in ... disp. 2., id, a quo cognitio abstrahit, physice et in veritate et physice objective cognoscitur, si identificatur realiter cum formalitate ... et formaliter cognita: nam distinctio rationis ... in cognitionibus, non ex parte obiecti, id est ex parte ipsarum ... unde ... distinguitur ... à rationali; non quia ... duas cognitiones: ... attingant distinctas ... vel ex parte rei, vel ex parte obliqui; sed quia diverso modo idem obiectum attingunt: ... dicitur ... et abstrahere à rationali; non quia cognitio cognoscat animalitatem, manente incognita rationalitate; sed quod, licet attingat totam entitatem, praescindit et abstrahit ab alio modo cognoscendi eamdem entitatem, nempe a modo, quo eadem entitas cognoscitur ... rationale

Unde nec 2.m nec 3.m exemplum. Nam Beati eo ipso quod ...

Essentiam, vere et proprie intuent actus Dei liberos et consilia, si supponant realiter indistincta à dicta Essentia; licet ea esse talia non cognoscant; ~~licet non cognoscant ratione qua essentia Dei cognoscant illam à Beatis~~ et ab Amicis Dei; si cognoverunt Deum verum, cognoverunt Trinitatem, cognitione correspondente huic voci: Deus; non vero cognitione Trinitatis correspondente huic voci: Deus Trinus. Advertentia ad Beatos videre ~~cognoverunt Dei consilia~~, ~~et Trinitatem~~ et non videre esse Dei consilia: et sic cognovisse Trinitatem, sed non cognovisse illum Deum verum esse Trinitatem. Nam discrimini est illis propositiones istas significat eas cognitiones attingere immediate Dei consilia, et Trinitatem: quod sane verum est: per propositiones vero denotat non sunt eas cognitiones ferri in Dei consilia, et Trinitatem, ~~sub~~ tali ratione ferri: sed ex cognitionibus correspondentibus his vocibus: hic Deus est hec Dei consilia: hic Deus verus est trinus; quarum cognitionum diversus modus significandi significat per illud verbum infinitivum esse.

Essentiam, vere et proprie intuent actus Dei liberos et consilia, si supponant realiter indistincta à dicta Essentia, licet ea esse talia non cognoscant: et si, si cognoverunt Deum verum, cognoverunt Trinitatem, licet esse Trinitatem non cognoverint. Etenim eos cognoscere Dei consilia et Trinitatem est verum praecise, licet ex eo, quod cognoscant Dei Essentiam, et Deum verum: neque non est, Dei consilia et Trinitatem attingi per cognitionem, qua cognoscitur dicta Essentia, et Deus verus, cum quibus realiter identificant Dei consilia et Trinitas: Igitur, eos cognoscere dictam Essentiam esse Dei consilia, et Deum verum esse Trinitatem, ex eo praecise, quod intueantur eius Essentiam, et cognoscant Deum verum; neque non est ad id, quod ita per illos cognitiones cognoscatur dicta Essentia, et Deus, ut non illarum possent Beati asserere talia. I. talia esse Dei consilia:

ut Sic possent affirmare Deum esse trinum: quod ridiculum est; quia intuitio dicta essentiae praescindit à cognitione clare cognoscente Dei consilia, et correspondente sic trahis: hoc et Dei consilia: et cognitio Dei veri praescindit a cognitione clare cognoscente trinitatem, et correspondente sic trahis: Deus est trinus.

Nec 4.m. quia sive intellectus divinus, sive voluntas divina concurrant ut principia quo, sive ut quod ad processiones Verbi et Spiritus Sancti, atque quo ridiculum est; licet Verbum procedat specialiter et immediatius, et formaliter per intellectum, quam per voluntatem; et è contra Spiritus Sanctus procedat specialiter, immediatius, et formalius per voluntatem, quam per intellectum juxta varios opinandi modos circa distinctionem intellectus divini a divina voluntate; nihilominus Verbum procedit realiter aeque immediate ab voluntate, ac ab intellectu: et Spiritus Sanctus procedit realiter aeque immediate ab intellectu, ac à voluntate; quia idem est realiter intellectus et voluntas, volitio et intellectio. Quomodo autem salvet ea diversitas physica, qua Verbum dicitur procedere specialiter per intellectum et Spiritus S. per voluntatem, res est in Mate. SS.mae Trinitate disputanda, et stabilienda. Pro confirmando nostro cognitionis modo sufficiat Concilium Toletanum 15. in confessione fidei: sicut essentia, ait, voluntas genuit voluntatem, Filius est voluntas ex voluntate. Vide, si placet, P.m Montoya disputatione 93 de Trinitate.

Hec 5.m. a ... rex essentialiter realiter distinctum metaphysice cum ... vero et vera causa prima; sed Deus verus, et vera causa prima ut vere, et realiter et a parte rei existit, est Deus [vt physice, et realiter, et a parte rei existente,]

Trinus; q. Deus non trinus non est verus Deus. At Deus est ne- cessarius: q. cum essentialiter realiter connectuntur metaphy- sicè cum Deo ut trino: ergo et ad esse creato non in- fluat immediatè trinitas, ut trinitas est, distincta dicta virtualiter distincta à trinitate personarum; nihi- lominus realiter, et verè requiritur personalitas ... personalitates ... ad producendas creaturas; et cum per se realiter requirunt trinitatem personarum, et ipsa verè et realiter, et ex parte rerum connectuntur. Verum tamen creaturae non nectit immediatè realiter cum Deo ut trino; ... trinitas non requiritur per se influxu reali, praesertim mentali; inde non infert, quod creaturae non nectant per se immediatè cum trinitate per- sonarum in sensu reali; quia ens creatum realiter in ne- xum cum Deo trino est necessarium est.

Ex quibus manifeste col- ligitur Deitatem ex eo, quod unitur immediatè rea- liter cum humanitate, uniri verè, et proprie, et physice cum illa: ac proinde Deitatem sub ratione generalem Deitatis quae virtualiter distinctae à per- sonalitate Verbi, intrinsece perficere huma- nitatem, illamque verè, propriè, et physice san- ctificare; quia adhuc non requiritur, quod sit distincta à personalitate tantum ipse unionem substa- ntiam, nam sufficit, quod identificetur realiter cum personalitate Verbi, cui tantum ipse immediatè unionem hypostaticam. Sed ... deitatio ... im- mediatè realiter et identice ... cum personalitate ... ipsa virtute distinctionis virtualis.

Unde redeo ad argumentum sic.

Adductus, cuius occasione haec disputata est, respondeo ... negando minorem; ad cuius probationem, nego maiorem, et distinguo minorem: non unitur ... humanitati immediatè ... formaliter ... realiter ... nego

unit imm.te realiter, vel equivalenter unioni imm.te formaliter:
minem: realiter: nego minem: et iam. Etenim
Deitas sm rōē fmalem Deitatis, ut distincta
virtualiter a personalitate reali n̄ trat in se
unionem hypostaticam defacto existentem; imo
nec poté illam in se trahe; q.a lt Nā d.a n̄ sit
simpliciter incapax effus fmalis unitz, sicut ē
incapax effus fmalis pducti, ut cstat ex dictis,
nihilominus ex limitatione unionis defacto
existentis absolute n̄ poté in se trahe unio-
nem defacto existentem. Unde evenit
quod Nā d.a n̄ sit, trus fmalis imm.tus unionis
ac venta quod n̄ uniat imm.te fmaliter ad hu-
manitatē. Hoc tn n̄ obstante, Nā d.a, n̄ tm de-
nominativè, sd realiter etidemtice lt n̄ fmaliter
unitur humanitati imm.te; q.a nihil realiter distinctum mediat: et cum Naz.ē
unixi realiter etidemtice imm.te sit equivalen-
ter idem, ac ipsam unim fmaliter imm.te in or-
dine ad coicandos suos effus quasi fmales, pro-
q.ta absolute infu reali coicat imm.te; ideo Nā d.a
lt tm mediate, et termi-
native in se fmali
rōem fmalem Deitatis ut virtualiter distincta a perso-
nalitate reali intrinsece perficit humanitatem
Xpi Dni; illamque verè, ppriè, et physice santifi-
cat.

Sec. 9.a

2.m difficile argt.m diximus: cuius occasione examinatur an attributa d.a denominent humanitatem Xpi Dni.

Secunda difficultas, eaque gravissima sā nrām, il-
lusionem ē. si humanitas Xpi Dni redderet[ur] physi-
cè fmaliter Sancta per sanctitatem Divinitatis, redde-
ret[ur] etiam physice fmaliter [illegible] immensa per
immensitatem d.m, aeterna per d.m aeternitatem,
omniscientia per d.m omnisciam. intelligens y intellect[ionem] [illegible] exc[illegible] [illegible] ceterisque des Attri-
but[illegible] Humanitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

... vel immediatam [illegible] ... de [illegible] ... tali [illegible] habet alia [illegible] physica qualitate [illegible] ... [illegible] divinitatis [illegible] ... [illegible] ... ; quia bene [illegible] ... tribuatur [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... eis tamen [illegible] ... [illegible] ... [illegible] aliis [illegible] ...

2.° Alii negant unionem physicam humanitatis cum attributis [illegible], et sic [illegible] ... [illegible] ... tamen vel [illegible] unionem physicam divinitatis cum humanitate, et negant unionem physicam attributorum cum ipsa humanitate, vel [illegible] unionem physicam negant. Si dicant 1.m: [illegible] unionem physicam divinitatis cum humanitate, negant unionem physicam attributorum; [illegible] unione militat, et [illegible] ratione intelligentia [illegible]; nam [illegible] physica unitur cum humanitate; [illegible] physice [illegible] in intelligentia [illegible] ... [illegible] unionem physicam [illegible] ... [illegible] unionem physicam [illegible] intellectionis [illegible]. Si dicant 2.m [illegible], etiam si non detur unio physica ipsius cum humanitate, [illegible] sanctificat ipsam humanitatem; quod in se est [illegible] sanctitas [illegible] ... [illegible], etiam si non detur unio physica ipsius cum humanitate, reddet humanitatem [illegible] intelligentem; siquidem humanitas non est minus capax denominationis intelligentis quam [illegible] denominationis sancti.

3.° [illegible] ... [illegible] ... [illegible] et [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ratione moralis humanitatem ... sanctificare. Unio

physica

nitatem, nō pcise, q. ipsa ē fhaliter [illegible];
ita d. denominatio formaliter Sancti ē moralis, et ideo
ad eam nō req.a unio physica, sed moralis, sicut
v.o vel intellectionem nō [illegible] [illegible]
formaliter [illegible], sive intelligentem; q. d.
nominationes [illegible] et intellectualis est physica,
et ideo ad illas nō sufficit unio moralis, sed [illegible]
ē unio physica. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] recta

Sec. 2. et 3.a [illegible] denominatio Sancti physi-
ca, moralis, q. ordinatur ad mores, et ē [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] moralitatis et [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]; q. denominatio physica ē, que provenit à fna vel
quasi fna physica, et unione physica. Alioqui n.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] denominari [illegible]
[illegible] à [illegible] [illegible]; at vera [illegible] [illegible]-
lem n. ē [illegible] physicam, nec physice unitam:
imo et Deitatem n. magis [illegible] uniri huma-
nitati, qm paternitatem; q. quidem impropriè, et [illegible]
moralitèr [illegible] posse dici unita [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Dá ē 2.a [illegible] [illegible]-
[illegible] denominat.o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Dei, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
tam, [illegible] denominatio [illegible], q. denomina-
tio [illegible], [illegible] denominatio physica [illegible]
de denominatione [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-
manitas etiam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] denominationem [illegible]
[illegible] à fna [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] humanitati; ita et reliquae denominatio-
nes possent Deo [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

~~[illegible] tamen à parte [illegible], [illegible] tamen à parte [illegible] 1. [illegible] denominatio physica [illegible] possit provenire à [illegible] Deitate immediate, realitate [illegible], [illegible] [illegible] immediate realitate~~

Fateor in eo distare denominationem [illegible] à denominatione existentis, quod denominatio physica [illegible] possit provenire à Deitate immediate realitate [illegible], et realitate immediate [illegible] [illegible] attributis [illegible]; denominatio vero existentis non possit provenire ab existentia [illegible] non [illegible] realitate, immediate et primario, [illegible] [illegible] mediatè, [illegible] [illegible] realitate [illegible], ut [illegible] [illegible] ultimatè [illegible]. [illegible] 3 disp. 2 sect. 1 § [illegible]. [illegible] repugnat rem existere realitate, et non existere [illegible] immediatione, [illegible] a re, qua non est realitate immediate existens, [illegible] est; quod [illegible] implicat; at vero non repugnat, quod sit physice [illegible], et non [illegible] immediatione [illegible] physice [illegible].

~~[illegible] denominatio existentis~~

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] unio immediata humanitatis cum Deitate et attributis. [illegible] est 1°. [illegible] [illegible] Authores [illegible] denominat humanitas [illegible] [illegible], ita non denominat realitate [illegible] a Deitate; [illegible] non [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 2° [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible] [illegible] unionem immediatam humanitatis cum [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] relativa; [illegible] [illegible] ipso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] humanitas [illegible] non denominat [illegible] et existens ab existentia et [illegible] relativa [illegible], et [illegible] ab ipsa denominat [illegible]. [illegible],

~~[illegible]~~

[illegible]

humanitatem; n. ipsa; qa ipsa e formalr sanctitas, sd qa denominatio formaliter sancti e moralis; et ideo ad eam n. reqr unio physica, sd moralis; quapropter Deitas etsi immte formalr n. uniat humanitati, sd tm moralr immte, illam tn denominat sanctam; omnipot. vo. vel intellectionem Dam n. reddere humanitatem formalr omnipotentem, sive intelligentem; qa hae denominationes omnipotentis, et intelligentis sunt physicae; et ideo ad illas n. sufficit unio moralis, sd necessaria e unio physica; at proinde cum omnipotentia, aliaque Dei attributa n. sint unita, nec possint uniri immte formalr humanitati, ideo n. possit illi coicare suos effus formales omnipotentis, immensi &c; qa cum sint effus formales physici petunt unionem immediatam formalr, quae solum vera, et propria unio e. quae evasio favet Bonifatiae solutioni.

Mihi vo. oio displicet, meritoqe reiecta fuit 2. et 3a. Etenim lt denominatio sancti possit dici moralis, qtq ordinat ad mores et e propria subo. rationali capaci moralitatis, et meriti, attn absolute et simpliciter e denominatio physica, qtq denominatio physica e, quae provenit a fra vel quasi fra physica, et unione physica. Tn. igitur n. etiam Dm. posset humanitati denominari moralr sancta a gra habituali; ac et eadem enim habitualem n. ee fram physicam, nec physice uniri; imo et Deitatem n. magis proprie uniri humanitati qm. haecceitatem; quae quidem nunquam quidem tum moralr posse dici unita humanitati.

Sed e 2o. ipsa etiam vi Bonifatiae quaer. ipsas [illegible] praesentia immte unitur quantitati, et illam mediate subjecto; et tn haec praesentia n. tm moralr, sd physice denominat; ut immensitas

Dei uniat. mediate humanitati, illam posse denominare, ex quo [illegible] praesente. Patet ibi. quia cons iure utraque esse [illegible] physicae. Patet 3.° quia et si [illegible] unio humanitatis cum attributis [illegible] sit ea immediatione physica immediata, quae ad esse [illegible] physicum necessaria est, non tamen ostenditur requisita unionis [illegible], nisi [illegible] incapacitas humanitatis [illegible] attributorum [illegible] unionem [illegible] immediatam; [illegible] si humanitas capax esset [illegible] attributorum, posset uniri ea immediatione attributis. Itaque [illegible] debent [illegible] obiquam humanitas sit incapax [illegible] immensitatis, seu praesentiae alicui loco per [illegible] omnipotentis [illegible]. Patet 4.° [illegible] et immediatae relationis unionis immediatae humanitati; et tamen illam non denominant. [illegible] Patet 5.° [illegible] quia [illegible] ipsos humanitas denominatur existens [illegible] per existentiam absolutam Dei, sicut [illegible] per subsistentiam relativam, et tam denominatio existentis, quam denominatio subsistentis sit denominatio physica: [illegible] de denominatione sancti, non possunt negare [illegible], quod humanitas etiam denominetur [illegible], et in hoc loco [illegible] per [illegible], et immensitatem increatam, sicut denominatur existens per existentiam absolutam increatam, vel debent [illegible] disparitatem, quam [illegible] non [illegible]. Et sane [illegible] admodum dicunt homines denominationem existentis non provenire a [illegible] in [illegible], sed a [illegible] intrinsece communicato humanitati; ita et alii possunt dicere reliquas denominationes provenire ab attributis divinis, non tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Contra

3. P c. 10

Fateor humanitatem Christi Domini participare denominationem Sancti à Deitate tantum mediatè formaliter unita, et realiter immediatè, ut ut sec. 2 et 3.ª ostendimus; et non posse participare denominationem existentis ab existentia absoluta Dei, nisi ipse formaliter immediatè et primario, sed secundario, et mediatè, formaliter, realiter vero immediatè unita, ut arguebam in libris 2. parte de Incarnatione ... 3. disp. 2. sec. 1. § Hic solutio; ceterum id non provenit ex eo, quod denominatio Sancti, non sit physica, sed moralis, et denominatio existentis sit, non moralis, sed physica: utraque n. denominatio physica est. Sed quia datur specialis requisitio in denominatione physica existentis, virtute cuius non potest provenire ab existentia tantum mediatè formaliter unita, et realiter immediatè unita, quae non datur in denominatione physica Sancti, quae provenire potest à sanctitate tantum mediatè formaliter unita, dummodo sit realiter immediatè unita.

Sed est quia actio productiva rei tendit directè et formaliter ad tribuendum illi existentiam, quae existentia distinguitur à re, cuius est existentia, debet actio productiva rei, tendere directè et formaliter ad producendam unionem, quae ex suo modo essendi respiciat immediatè et formaliter existentiam, quam intendit mediante unione tribuere; sed unio hypostatica etiam ratione libri non respicit ex suo modo essendi immediatè et formaliter existentiam absolutam Dei, sed tantum personalitatem Verbi, ita ut, si implicite existentia absoluta Dei distingueretur realiter à personalitate Verbi, sic et illa uniret humanitati, quae non ... cat humanitatem Christi Domini ... formaliter existentiam absolutam Dei, non immediatè et formaliter, sed tantum realiter formaliter, et realiter immediatè unitam; quae non militat in denominationem physicam Sancti, quae requirit non uni-

tas Xρi Dni à Deitate realiter immediate eique realiter immediate unita: ut per se patet

Solvunt alii item cum Godoy t. 2. de incarnatione tract. 5 disp. 11. quod aeternitas et reliquis attributis pertinere ad esse essentiae vel substantiale vel accidentale; et ideo non posse communicare suos effectus formales subiecto, nisi uniantur cum illo ad constituendum unam essentiam: ad quod necessaria est vel identitas vel physica informatio; et cum Dei attributa nec identificentur, nec possint physice informare humanitatem ideo non posse illi communicare suos effectus formales. Hoc tamen non obstante potest Deitas sanctificare humanitatem nostram: quia effectus formalis sanctitatis non exigit identitatem sanctitatis cum subiecto sanctificando, nec physicam illius informationem; sed contenta est physica terminatione sive immediata, sive mediata, et morali informatione, quae consistit in eo, quod Deitas ita se habeat in ordine ad sanctificandam Xρi humanitatem, ac si ipsam physice informaret. Hoc est quia fieri formaliter sanctus est fieri formaliter terminus dilectionis amicabilis: quare sicut esse humanitatem subsistentem, quod consistit in eo quod humanitas sit terminata, salvatur absque identitate, et physica informatione; ita humanitatem esse sanctam; quod consistit in eo, quod sit terminus dilectionis, salvatur absque identitate, et informatione physica sanctitatis increatae cum humanitatis, sive subiecti sanctificati.

Quis credet subsistentiis adeo ... nihil rei continere. Dicendum est 1°. quod immensitas et reliqua Dei attributa pertinent ad esse essentiae: et sanctitas absoluta Dei ... vel est formaliter ipsa Dei essentia, ut tradit ... vel attributum Dei, ut ... et reliqua

Dei

seu attributum.

Dico 2.do non repugnat attributa divina non posse informare, neque humanitatem, nec personam: quia possunt eo modo imperfecto, quo formae creatae informant physice subiectum, possunt eminentiori modo sine imperfectione, sufficienti tamen, ut dicent illi suos effectus formales: nam formam creatam informare subiectum duo dicit: 1.m physicam sui exhibitionem actuare, et perficere subiectum: 2.m id praestare dependenter à subiecto, velut à causa materiali, aut saltem tanquam a recipiente, seu à parte, ita ut mutuo se perficiant et compleant. Hoc 2.m repugnat parato divino; quia involvit imperfectionem: 1.m vero non repugnat; quia nullam dicit imperfectionem, ut videre licet in subsistentia Verbi, quae per physicam sui exhibitionem vere actuat, et perficit humanitatem: et in existentia Verbi absoluta, quae vere actuat et perficit per modum existentiae humanitatem Christi Domini. Ergo ut attributa divina dicent suos effectus formales humanitati, sufficit, quod habeant rationem formae per se sine realitatem actuandi et perficiendi absque ulla dependentia ex iis quae in formis creatis solent reperiri: ergo informare humanitatem secundum illum conceptum informationis, qui necessarius est, ut conferat effectus formales non repugnat dictis attributis, quamvis illis repugnet informare secundum alios conceptus imperfectionibus admixtos, qui in formis creatis inveniuntur.

Patet a priori huius doctrinae est, quod perfectio requisita in forma, ut dicat suum effectum formalem subiecto, est per se non actus et perfectionis intrinsecus in illis: reliqua vero, nempe dependentia, etc. proveniunt ex imperfectionibus formae

creatae

creatur esse imperfecta quatenus dignior, vel quatenus ignobilior sit omnino completa absque imperfectione dependentiae cum causa sit suum effectum finalem. Unde provenit, quod, ut subsistentia creata et existentia absoluta dicta, et personalitas impressa sive expressa, non possint communicare suos effectus formales, nisi cum imperfectione dependentiae ab alterutro extremo, et item tertium a se invicem, ita ut mutuo se compleant et perficiant, atque existentia increata nihilominus subsistentia creata reddit formaliter subsistentem humanitatem absque imperfectione dependentiae, ipsam actuando, et perficiendo; et existentia creata absoluta reddit formaliter humanitatem existentem, et species intelligibiles impressae et expressae, utique cum imperfectionibus: quo pacto modo ubicatio, duratio, et reliquae formae creatae non valeant communicare suos effectus formales, nisi absque ea imperfectione dependentiae; nihilominus immensitas et aeternitas Dei possunt absque praedictis imperfectionibus reddere humanitatem formaliter praesentem loco et tempori, illam actuando, et perficiendo: et sic de reliquis.

Dico 3.o quod nulla vel apparens occurrit ratio, ob quam denominatio praesentis, durantis debeat provenire a forma tantum praesentiae dante, et per veram informationem, quae Divinitati repugnat; denominatio vero subsistentis, existentis possit provenire, non a forma praesentiae dante, et potente veram informationem, sed a tali pure dante, etiamsi exigente eam veram informationem; sed quia utraque vere actuat, et perficit humanitatem, et forma nihil aliud sit nisi actus perfectivus subiecti; sed quia ut subsistentia dicatur infinitas, tunc, ipsa est ultimus complementum subsistentiae in illo; quidquid sit ultimus complementum subsistentiae: enim creatae existentiae

21.[illegible]

Pã ẽ 9ª. De existam vel subsistam creatam ẽẽ, ĩ gram, sed tantum etinde sui ex quo. Subsistª et existª creata ñ possit coicare per nuptui suas denoationes absque imperfectione dependentie à Vª. et Effia creati: et tñ subsistª et existª V.ª coicant suas denominationes humanitati per nuum, tñ absq ulla imperfectione et ipse sm rõem terandi, quæ nullam dicit imperfectionem positivam, ut Duratio, Ubicatio creata coicent suas denominationes p nupq cum imperfectione, nihilominus oª eternitas, et immensitas possit coicare suas denominationes p nupq absq ulla imperfectione sue creatæ, et solus sm ratum rõs informandi, quæ in fra creata nullam dicit perfectionem, nempe sm rõs perficiendi et actuandi, quæ in fra creata stinet.

Pã ẽ 9ª. pa immediate divina sanctitatem nequere in cẽ tanto, sicut subsistª possit in cẽ tanto. Etenim subsistª ẽ tany actuam redit subsistentem; sanctitas vº ñ ẽ tanu... sicut redit sanctum, sed ẽ tany ...ratis ... standy ẽ ... a peccato, ex illo solum infert sanctitatem ñ debere informare. Ratione... sicut subsistª ñ debet informare humanitatem, quæ eius tang ẽ, ergo potest informare humanitatem predicto mõ perfectissime eamq sanctam reddere, siquidem Deitas nequit ẽẽ tanquam humanitatis. Et pro maiori virum alioqui doctissimum dss vertis ... Sudere ...

Nõ ... 2º recurrere ... discursu ... et alii ... ad negationem unionis ... divinitatis cum humanitate, cum dicunt humanitas nec sancta p Deitatem, nec divinitas p divinitatis ... Nam etiam si ... reddere ...

tatem. Etenim si Att. si negant unionem immediatam personalitatis Verbi cum humanitate; ipsa personalitas Verbi Xo. ipso gaudet quasi exigita, et durationes relativas, ergo debent reddere rationes, quare humanitas denominet subsistens a personalitate Verbi immediate unita; si non denominet Xo. ipso durans aut exigens ab ipsa, imo et immensa et aeterna Xo. admittentes immensitatem, et aeternitatem relativas.

Nec satisfacit Pr. Bernal, disp. 5. recurrit ad incapacitatem humanitatis ad essentialis aeterni, l. immensi, et capacitatem ad essentialis sancti. Etenim sicut humanitas per personalitatem relativam Verbi, redditur formaliter subsistens, et non redditur formaliter relata, ut omnes docent, quia est capax illius, et incapax huius denominationis; ita redditur sancta per Deitatem, quam per personalitatem Verbi, quin reddatur immensa, aut aeterna per aeternitatem aut immensitatem absolutas, vel relativas; quia est capax unius et incapax alterius denominationis. Non inquam satisfacit. Quia humanitas, sicut est capax propriae subsistentiae ita est capax propriae durationis, et ubicationis; quare sicut habet capacitatem, ut reddatur subsistens et sancta per subsistentiam et sanctitatem increatas; ita habet capacitatem, ut reddatur durans et ubicata per durationem, et immensitatem increatas absolutam, vel relativam.

Nec extinguit difficultatem Pr. Antonius Perez, disp. 6. respondet ubi, omnes posse tribuere humanitati denominationem transcendentem sancti, et non posse afferre denominationes praedicamentales; quia denominatio sancti provenit, ac denominatio perfecti, seu boni; et cum bonitas sit diffusiva sui, inde est, quod media unione, quae formaliter est diffusio et communicatio, valeat communicari sibi; et cum sit Xo non

n invenitur in denominatione attributali; neq attributa Dei, ut perse subsistentia. Ut omnipa ē omnipotens, intellectio intelligens; attributa Dei, ut incapacis, et ab hoc, media unione, coicent. Opera ut n multis magisque fidant huic solutioni, nisi ipsa videtur oi solido fundam.to carere. Rogo. Cur omnipa, q.a d.a ē magis omnipa omnipotens: vel intellectio ē intellectio intelligens, qm sanctitas, q.a d.a ē sanctitas sancta: q vel hic ro privat humanitatem denominatione sancti: vel n privat denominatione potentis, vel intelligentis. Nec solutio roborat ex eo, quod bonus, seu sanctus sit diffusivum sui; q.a id, n tam fsalitr, qm effective intelligendum ē: nam bonitas quo maior ē, eo magis ē appt se; et quo magis ē appte, eo minus apta ē, ut sit bonitas aliud informans, ut eo magis apta sit, ut producat alia bona.

Nostra solutio. Ut q.o p̄sentes difficultates aliquo mo superemus reo 1.o argu.to enervando p̄cipuq eius vim: arguunt adversarij: si humanitas sanctificatr fsalitr a perfectione increata, quæ ē, vel q.a ē fsalitr sanctitas, cur ipsa humanitas n redditur fsalitr potens, vel intelligens à perfectione increata, quæ ē, vel q.a ē fsalitr pa vel intellectio. Nego causalem antis: nq ut Deitas sanctificet fsalitr humanitatem, n ē necess, quod ipsa in se sit fsalitr sanctitas; etenim ut constat ex dictis reo. varijs in locis, si omnipa, vel immensitas ut talis uniret humanitati, illam fsalitr sanctificaret, si quidem p illam redderet humanitas digna amore Dei amicabiliter in ordine ad coicationem omnium donorum supernalium. At v.o ut humanitas reddatur potens, vel immensa, vel intelligens, n sufficit

ut ex tis patet, quod habeat, ^{utcumque} vel intrinsecam vel corpoream, vel immensitate, vel intellectione, si [illegible] [illegible] denominatione aliud [illegible] [illegible] vg. pati capacitas.

Et, me iudice, praedictum argumentum ut iacet, habet maxime vim, qm̃ sicut humanitas denominatur formaliter perfecta, et divina a mera Dei unicabili a quovis prato Dᵒ: ita diceretur formaliter immensa vel immutabilis a quovis prato Dᵒ. 19ᵃ Et praedictum argumentum vim habeat adversus eos, qui probant Deitate vel personalitatem Verbi, sine immensitate vel aliis attributis, sanctificare humanitatem, quia Deitas vel personalitas est formalis sanctitas, et nullus Dei attributus est formalis sanctitas; nullam tn̄ vim habet cōa mea principia; si quidem cōa ea non requiritur, quod Deitas sit ipsa formalis sanctitas absoluta, seu personalitas sanctitas relativa, ut sanctificent humanitatem. Etenim cum illud praeter sit formalis sanctitas nūi, quod est radix facultatis et operationis, quod nūi ipsius est 1ᵃ radix facultatis et operationis ordinis dⁱ: et sola dᵃ [illegible] attributis et relationibus ordinis dⁱ sit nūi Dei Verbi 1ᵃ radix: et quivis perfectio dᵃ possit esse ordine executionis eius 1ᵃ radix nūi humanitatis; ideo sola dᵃ [illegible] esse sanctitas formalis nūi Dei, et debet esse formalis sanctitas [illegible] ut se sanctificet; et quodvis praeter dm̄ [illegible] ipsa non sit formalis sanctitas, posse esse sanctitas nūi humanitatis.

Non tn̄ ob[s]tantibus resta[t] reddere rationem, cur quodvis praeter dm̄ possit reddere humanitatem formaliter, et ut quod sanctam, non vero possit aliquod praeter dm̄ vg. immensitas reddere humanitatem formaliter et ut quod [illegible] [illegible], sive immensam.

Amen.

Huic interrogationi resp. 1°

per instantiam. Humanitas perficitur realiter eo quod ab oipoa, et quovis alio prato d.° sibi unito: q° redditur realiter, eo quod potens ab oipoa, vel ab oi prato d.° sibi unito.

Dices cedendum ee ans, et negandam cum; q.ª perficere utcumque latius patet, qm perficere sanctificando: et minus req.ª, ut dicer gradum genericum, qm ut dicer gradum specificum. Admitto solut.em, eamque applico huic obiectioni. Nam etiam latius patet humanitatem sanctificari, qm humanitatem ee immensam; et illud prato é quasi genericum ut pote transcendens oia prata d.; hoc v.° é quasi specificum, ut pote speciale alicuius attributi d.: ac proinde poté humanitas reddi realiter sancta ab oipoá, qm ab ipsa denoinet potens. Et sicut oio repugnat humanitatem n. perfici realiter à quovis prato d.° sibi unito; q.ª repugnat subiectum perfectibile uniri intrinsece extremo perfecto, qn melius se habeat, ac se habebat sine illo; quod realissime é perfici: ita oio repugnat nam roalem capacem videndi, et amandi Deum, uniri intrinsecè prato increato simpliciter infinite perfecto, et ipsam n. reddi dignam amore Dei amicabili, et communicatiuo oius facultatum, et operationum ordinis d.; quod realiss.e é ipsam sanctificari.

Unde lt perfici utcumque latius pateat, qm sanctificari, n. patet latius perfici rre unionis physice cum prato d.°, qm sanctificari. Ro é. q.ª eo ipso quod humanitas perficiat per pratum d.m sibi physice unitum; rre huius debet illi dilectio Dei amicabilis, et commun-

munikativa ciy donory supnalis. Et lt humanitadem sanctificari p gratiam d.m sit gratis coe, et transcendens ad oia Dei grata; n e gratis coe, sd singulare respective ad sanctitatem creatam; q.a modus ille sanctificandi, quo gratis d.m sanctificat, n pote inveniri in sanctitate creata.

Neo 2.o directe, assignando disparitatem. Deitas, et quodvis aliud gratum d.m etiamsi n sit sanctitas fralis nu Dei, reddit humanitatem sibi unitam fraliter et ut quod sanctam; q.a cum sanctitas etiam roe grati d.i sit participabilis in gradu inferiori nu sanctitatis Dei, et in gradu superiori ad oes sanctitates creatas, potest participari a grato d.o, n identificato, sd physice unito: quemadmodum ob eamdem roem pote humanitas denominari perfecta à grato d.o, n identificato, sd physice unito: nec manem repug.am invenies in denominatione sanctae humanitatis, qm in denominatione humanitatis perfectae: quam oes debent admittere.

Atv.o d.a attributa, nempe immensitas, aeternitas, vigor, intellectio &c n possit coicare suos effus frales humanitati: q.a in primis n possit illi tribuere suas denominationes in eo gradu, in quo eas Deo per identitatem coicant: ut talia .n. st propria Dei, et n alterius: et cum humanitas vi unionis hypostl.e n identificet cum attributis d.s, nequit ab eis denominari in eo gradu, in quo Deus ab illis denominat.r Rursus n possit suas denominationes coicare humanitati in quodam gradu inferiori nu Dei, et superiori nu frarum creatarum: q.lt uniant humanitati, in nullo gradu coicant illi suos effus frales.

Ctro assumpts inductione

Itum

Humanitas, cum sit creatura, ē incapax ꝑ propriam finitudinem, et limitationem intrinsecam, ut ab omnipotentia, æternitate, immensitate, intellectione, et reliquis attributis dīs, sit ꝗue immensa, omnipotens, æterna, intelligens, etc. ac Deus ē; quemadmodum ē incapax ob eam rōem, ut ab unione cum Deitate sit Deus, ut quod etiam si hy Deus sumatur adiective. Insuper ipsa attributa ut talia et sm totam suam latitudinem sunt ꝓpria solius Dei, et petunt identitatem cum illo, ut illi, et dicunt suos effectus formales: sm totam suam latitudinem ergo ex se, sicut dicunt repugnantiam identificent cum alio qt Deum, ita dicunt repugnantiam, ut denominent ut divina et sm eam latitudinem, sm quam sunt propria solius Dei, aliud qt Deum. Et ideo apud Patres nō minus venit Deus intelligendus sub nōe omnipotentis, immensi, æterni immortalis etc., qm sub nōe Deus.

Rursus nō pōt humanitas denominari ab attributis dīs, minus potens, vel loco et tempori affixa, vel aliqua intelligens etc. seu in gradu quodam inferiori rū Dei, et superiori relative ad creaturas sive in alio quocumque gradu assignabili. Non ē eadem rō ꝗ oibus attributis, et ideo seorsim assignanda ē.

1º. Humanitas nō denominatur ꝓducens ea oia, nec aliqua ex iis, quæ ꝓducit adæquate omnipotentia, quam het sibi unitam, atque non ē ꝓpria neque liberè, operans ut ē certis; siquidem omnipotentia nō operatur ꝗ mus ꝓr executivus ex imperio voluntatis suus Xpi Dni, sed ex imperio voluntatis dīæ, neque tm denominative, sicut aqua dicitur calefacere ꝗ calorem sibi unitum. Rō ē. pā ut humanitas denominetur omnipotens, sive potens ꝓducere formaliter per omnipotentiam, requiritur, quod in intrinsece habeat omnipotentiam

ut

vt per illam dicat agere, saltem denominative in eo su, inquo aqua dicit calefacere per calorem in se receptum, et aer per lucem in se receptam illuminare; o humanitas n. se habet ita in se opp., vt in eo su dici possit agere, quæ agit assumpta d.a persona: nam aqua calida dicit calefacere [calorem] et aer illuminare [lucem], q. præstant illis aliquod [iuvamen in, vt operentur;] ~~[illegible]~~ etenim calor et lux n. possunt existere, ac proinde ~~[illegible]~~ neque operari, nisi sustententur ab aliquo subo; ~~[illegible]~~ ac proinde aqua et aer, qui recipiunt et sustentant calorem, et lucem, conferunt illis aliquod iuvamen necessarium, vt existant et operentur, et ideo dicitur aqua saltem denominative calefacere per calorem in se, et aer illuminare per lucem in se receptam. persona vero cum independenter ab unione a humanitate subsistat, et nulla ratione eius iuvamine indigeat, vt existat, et agat, nulla adest causa, ob quam dicatur humanitas agere per personam sibi unitam, neque denominative ea, quæ d.a persona assumpta producit. Quam doctrinam nos debent amplecti. Nam quamvis humanitas vniat verbo d.o, n. dicit neque denominative producere opus. [illegible], quem verbum produxit, etiamsi qualis [illegible] assignandi dicat immediate qualitas annexa humanitati; et ro nulla alia e. nisi ea, quam per personam assignavimus.

2o cum d.a immensitas amplectatur omnia loca, d.a æternitas omnia tempora, d.a scientia omnia objecta, n. e. cur d.a immensitas sit vbicatio sive vltima determinatio, ut humanitas sit potius in hoc loco, quam in alio: nec e. ro, cur d.a æternitas sit duratio, sive vltima determinatio, ut humanitas, ita sit potius huic tempori, quam alijs: nec e. ro, cur d.a intelli-

lectio hec obiā quā alijs humanitati manifestet; quia tertio cum humanitas existit indifferens, et capax saltem divisive oia obiā, et existendi in quolibet loco vel tempore.

Contrarium ex hac solutione videtur ~~videt~~ maxes vires acquirere quoddam argumentum, quod solet fieri contra sanctificationem humanitatis provenientem a Deitate. Humanitas Xpi Dni non potest sanctificari finite a Deitate; quia hec infinita sanctitas est: neque infinite; quia in humanitate finita non potest dari capacitas ad sanctitatem infinitam: ergo humanitas nullo modo potest sanctificari. Si dicas humanitatem sanctificari finite; quia unio finita limitat infinitatem Deitatis: contra est: ergo etiam unio finita limitabit ipsam immensitatem et reliqua attributa divina. Patet cons. quia sanctitas increata non est aeque in ultima actualitate relate ad Deum, ac ipsa immensitas &c. Si autem dicas humanitatem sanctificari infinite; quia habet obedientialem capacitatem ut sanctificetur simpliciter infinite a Deitate: contra est: quia Deus non est sanctior humanitate Xpi Dni.

Respondeo 1° per instantiam, cuius iam mentionem feci. Nos ponunt humanitatem perfici ratione unionis cum Deitate, et tamen negant existere in toto per immensitatem Deitatis. Rogo 1°: an perficiatur finite, vel infinite simpliciter. Nullo quidem possit adhibere solutionem, quam ego non possim accommodare eodem iure sanctitati.

Ut directe respondeam suppono, dubium praesens non esse: an humanitas sit infinite sancta: hoc est; an sit sancta perfectionem infinitam: nam in hoc sensu, admissa sanctificatione humanitatis per divinitatem, evidens est humanitatem

eê infinite sanctã: neque eê dubium praesens: an sit infinite sancta: hoc ê: an sit sancta per participationem infinitam Dei aliis: nam in hoc sensu evidens ê humanitatem nõ eê infinite sanctã; siquidem participatio quae consistit in unione nequit eê infinita; sed dubium praesens eê: an ex illa forma infinita, et cõicatione finita resultet, quod humanitas denominet simpliciter infinite, vel tantum finite sancta.

Suppono 2º hominem Christi seu Christum ut hõem eê infinite sanctum, ac aeque bonum, ac sanctus, ac Deus ipse ê, si hic ut hõem cadat sº suppositum verbi. Hoc ê. quia persona Verbi, cum sit Deus, debet eê aeque bona, sancta et amabilis, ac ipse Deus ê. Ac proinde dubium praesens nõ ê de Christo, sed de ipsius humanitate

Sec. 6

Alia solutio expenditur.

Ut aliam viam ingrediar ad superandam hanc difficultatem, suppono 1º effectum formalem sancti in eo differre ab effectu formali sancti, immorti, aeterni etc, quod [effectus formalis sancti] ex genere suo sit moralis, et nõ petat naturaliter unionem physicam formae cum subiecto, ut patet ex pluribus exemplis, quae sup.ª adduximus, de sanctificatione morali; ex quibus manifeste colligitur sufficere moralem unionem ad denominationem sancti: et ratio ê, quia confert formae ius et dignitatis ad amorem Dei amicabilis, et cõicatioñe diis donorum supernalis; ac proinde posse acquiri, quin forma et subiectum physice uniantur. Quapropter licet unio physica conducat, ut vg Deitas perfectius sanctificet humanitatem, ac conferat realem ad intensionem sanctificationis; nihilominus nõ requiritur ad sanctificationem simpliciter, eo quod substantialis

Ipsi

stipratam.

At vero ethus graties immersi, [illegible] qui minime consistunt in iure et dignitate, ex genere suo sunt physici, et petunt unionem physicam, vel quasi physicam cum subiecto.

Supponendo 2.o ethum gratiae ex genere suo physicum esse dicere constitutionem physicam, et unitatem per se, et simpliciter vitalem. Ratio est quia omnis unionis est inducere constitutionem, et inferre unitatem identitati proximam. quapropter inter ea extrema tantum, quae ita possunt adunari, ut ex illis resultet unum per se, admittitur unio physica: quod dicitur unum per se, et unum perseitate substantiali, si extrema substantia sint: et unum perseitate opposita unitati per aggregationem, si saltem alterum extremum sit accidens: quae diversitas utriusque ex nostra doctrina notavimus. Totum pertinet ad [illegible] [illegible].

Suppono 3.o ethum gratialem ex genere suo moralem non petere constitutionem physicam, et unitatem per se. Ratio est quia ut constat ex 1.o supposito non postulat ex propria sua ratione per se unionem physicam seu physicam quasi physicam cum subiecto.

Unde colligo discrimen, cur humanitas Christi Domini possit denominari sancta per Deitatem, et quodvis aliud gratiae donum sibi unitum; non vero possit denominari immensa, [illegible] ab attributis divinis sibi unitis: nam isti ethus gratiales immersivo ex genere suo sunt physici, et ideo nequeunt humanitati Christi communicari per dicta attributa, [nisi sic] constituant unum per se cum ipsa humanitate; sed dicta attributa, et gratiae data, si subsistant [illegible], nequeunt constituere unum per se cum humanitate: ergo dicta attributa et grata non possunt communicare humanitati ethus gratiales.

potentis, durantis, immensi &c et reliquos effectus formales physicos ijs[illegible] denominationem physicam subsistentis.

Probo minorem: quia videlicet ubicatio increata, si componeret unum per se cum humanitate, pertineret ad illud per modum subiecti, vel formae vel unionis, vel termini sustentantis; sed nullo ex his modis potest pertinere: ergo. Suadetur minor. Non per modum subsistentis; quia secundum propriam et formalem rationem ubicationis ut ab subsistentia et reliquis praedicatis divinis distinctam sub qua formalitate de illa sermo noster est, nequit denominare humanitatem subsistentem, sed solum existentem in loco. Non per modum unionis; quia ubicatio non denominat extrema unita. Non per modum subiecti, vel quasi subiecti; quia actuaret et perficeret ab humanitate; quod si haberet per modum formae, cuique est proprium actuare et perficere in omni constitutione, sicut est proprium subiecti actuari et perfici.

Et tandem non per modum formae constitutivae, ut est evidens, neque secundum modum perfectissimum informandi, sufficientem tamen, ut volunt suos effectus formales physicos: quia etiam secundum hunc descriptus formae non admixtus imperfectionibus vel foret forma primaria etiam ordinata ad aliam: vel secundaria, et ordinata ad aliquid eiusdem constituti: non primaria; quia si talis foret constitueret eamdem naturam cum natura: nam forma primaria et substantialis in quovis composito pertinet essentialiter ad constitutionem naturae; sed omnino repugnat eamdem naturam sive essentiam constitui ex natura divina et creata de ut est communis [illegible], et constat ex variis Conciliis et SS. PP. citandis apud eximium Doctorem de Incarnatione disputatione [illegible] sect. [illegible] Non secundaria; quia humana natura licet sit completa in esse naturae, et solum est incompleta in ratione subsistentis, ergo solo natura divina unita cum Deo possit cum ipso unum subsistens constituere, non potest tamen ipsa unam per se naturam componere; etenim

per-

xa. uem d.am ad unitatem perse, salte perfecta de subiecti, ad minimum necessarium est, ut unum extremum sit impletum, et perfectibile ab altero: et ideo ex duplici natura humana, vel Angelica, quae quaelibet completa est in esse naturae, nequit resultare una natura humana vel Angelica: quoniam natura humana sit omnino completa in esse naturae, et ideo non sit completibilis in esse naturae, neque per gratiam dictum, nec gratia dicta non possit perfici per naturam humanam, fit inde quod natura humana non possit componere naturam perse unam cum gratia d.o.

Nec valet ubicatio d.a esse forma secundaria. Ratio est. quoniam forma secundaria ut talis constituitur per ordinem et subiectionem ad primariam; sed ubicatio d.a seu quodvis aliud gratum dictum non potest constitui per ordinationem et subiectionem ad creaturam, quae gerat vices formae primariae: id non implicat in Deo, cuius omnis forma est primo ens; ergo 1.a causa, primum liberum, primum veritas: ergo ubicatio d.a seu quodvis Dei gratum non potest gerere vices formae secundariae nec formae primariae creaturae.

Esse vero formalis sancti, potest communicari humanitati a quovis grato d.o; quia cum ex genere suo non sit physicus, sed moralis, non dicit essentialiter constitutionem unius per se. Et hac ratione intellectus, et non aliter defendendus est discrimen quod pro praesenti difficultate solvenda insinuari intelligitur bene in libris de Trinitate disp. 1 dub. 5, sec. 4, subsec. 2

Dices quamvis esse formalis sancti possit esse non physicus, sed moralis; esse tamen formalis perfectissimae sanctitatis, quam participat humanitas Christi Domini a Deitate, non est moralis, sed physicus, ac proinde petit unionem realiter immediatam, et non formaliter, Deitatis cum humanitate: quae est substantialis per se physicus, ac proinde dicit constitutionem unius

perse

pcase, sicut reliqui effectus formales ex genere suo physici, qualis est effectus formalis immersi, et tantum: ac vero nullum est discrimen assignabile.

Ad dissimile dico ant: effectus formalis perfectissimae sanctitatis, quem participat humanitas Christi Domini a Deitate, non est moralis, sed physicus ex indigentia effectus formalis sancti secundum substantiam et essentiale primariam que sui rationem considerati: nego ant: ex indigentia effectus formalis sancti secundum intensionem quasi gradualem, quam ex unione physica cum Deitate accipit, considerati: Ad ant. et dicit physicum substantiatum: ac proinde petit unionem realiter immediatam secum, et ut sanctificet: nego: ratione substantiae, quae est causa formalis immediatus illius unionis physicus. Ad prob. Etenim sola subsistentia ut talis formaliter constituit unionem per se cum humanitate; et ideo ipsa sola unitur immediate formaliter; et quia ipsa unitur immediate formaliter humanitati, unitur etiam physice et realiter Deitas cum subsistentia realiter realiter identificata. Quapropter nego rationem quia ut aliquis effectus formalis sit per se physicus, debet esse physicus secundum substantiam et essentialem primariam sui rationem, non vero per se secundum intensionem quasi gradualem, quae supervenit per modum accidentis logici, sive metaphysici. Et quidem haec intensio quasi gradualis non censetur pertinere ad substantiam effectus formalis, ut videre licet in Beatitudine, cuius essentia sive substantia salvatur in eo, quod Deus videat: nam quod Deus intensive videatur non est essentia partialis Beatitudinis, sed accidens logicus; alioquin non quis ~~intensive~~ non videret Deum intensissime, non foret absolute et simpliciter Beatus; siquidem non haberet integram essentiam sive substantiam Beatitudinis.

Dices 2° Ergo humanitas posset

p oipam elevari, ut oia possit producere, ac proinde p oipam posse dici oipotens. Patet cons. qa actus fralis humanitatis elevatus ad producendum n petit necessº unionem physicam, cum fra elevante, neque intellectus .l. voluntas nra posse elevari ad producendum p auxilium extrinsecum.

Neq n ee idem humanitatem elevari ad producendas p oipam, ac denominari ab illa potentem, et actu producentem ri actionis fruenientis ad ext. à d.ª oipoa: ad illud sufficit, qd oipoa assistat humanitati, ita tn ut simul cum illa concurrat ad effectus producendos: ad hoc vº req.r, quod oipa saltem sustentetur à tali humanitate, ac proinde quod illi uniat.

Sec. 7.

3m difficile argtm varius: cuius occasione examinat: an humanitas ppt unionem ut sanctificet infinite simpliciter.

~~3a diffº rã unam adhiponem fere.~~

Subsec. 1ª

Proponitur, et resolvitur diffas

3ª diffas rã unam adhiponem hic e. Humanitas xpi Dni n posse sanctificari finite à Deitate, q.ª hec infinita sanctitas e: neque infinite; q.ª in humanitate finita n posse dari capacitas ad sanctitatem infinitam, vel sec. 5. dicebamus de capacitate humanitatis in ord. ad accipiendas denominationes reliquorum Dei attributorum in ocm ipsorum latitudine: q.ª humanitas nullo mº posse sanctificari p Deitatem. Si dicas humanitatem sanctificari finite; q.ª unio finita limitat infinitatem Deitatis: rã e: qd etiam unio finita limitabit oipoam, immensitatem, et reliqua Dei attributa; ac proinde hec attributa possent coicare humanitati suos effectus fraleses mº finito, et limitato. Patet

cons.

creatâ. Siquidem sanctitas increata est, quae è in ultima actualitate relative ad Deum, ac aequè terminos, immensitasque. At vero si dicas Humanitatem sanctificari infinite per Deitatem, quia habet obedientialem capacitatem, ut sanctificetur simpliciter infinite à Deitate: contra e. quod Deus non est sanctior Humanitate Christi Domini.

Ut huic objectioni fiat satisfactio, examinanda è quaestio apud antiquos theologos fere ignota, apud RR. vero valde celebris: nempe An Humanitas Christi Domini infinite simpliciter perficiat, et sanctificet vi unionis hypostaticae.

De cujus resolutione suppono 1.o hominem Christum sive Christus, ut hominem esse aeque bonum, et sanctus, ac Deus ipse è, si hic ut hominem cadat supra suppositum verbi. Ratio è. quia cum persona verbi sit perfecte Deus, debet esse aeque bona, sancta, et amabilis, ac ipse Deus. ~~Suppono~~ Unde interest quaestionem esse de eo quod sit hoc est reduplicet suppositum. Suppono 2.o quaestionem esse de humanitate abstracte sumpta, ut distincta ~~...~~ et separata à verbo ~~...~~. Suppono 3.o quaestionem non esse: an Humanitas sit infinite perfecta et sancta, quod è perfecta et sancta per filiam infinitam: etenim in hoc sensu pars affirmativa foret certa; praesupposita sanctificatione humanitatis per Deitatem: neque esse quaestionem: an sit infinite perfecta et sancta; quod è perfecta et sancta per infinitam participationem illius perfectionis et sanctitatis: etenim in hoc sensu pars negativa certa foret; siquidem participatio, quae consistit in ipsa unione hypostatica, non è infinita, sed finita: ac proinde quaestionem esse: an supposita ~~perfectione~~ sua infinitate et ~~sanctitate~~ communicatione ~~...~~ finita, Humanitas abstracte sumpta, et ut distincta, non ut se... illa sanctitate increata infinita, sit infinite simpliciter perfecta, et sancta, ~~...~~. Ita ut Deus aequaliter amet Humanitatem ob unionem ejus verbo, ac ipsum verbum.

Sit 1.a

Sit 3.ª assertio. Humanitas Xpi Dni abstracte sumpta et ut distincta, non vero ut separata à perfectione et amicitate Verbata, est, tum per illam minus perfecta, boni et amabilis, quam ipse Deus. Ita videtur sentire Ximius 2.ª Sic disp. 22. sec. 1. et contra nos DD. pr Valentiam, Moratum, Wadingum, et nullos alios.

Dio 1.º auth.te quia Pp. Concilij Basiliensis int alios errores Aug.ni de Roma Archiepiscopi Nazareni damnavunt hunc errorem: Sicut duæ personæ in divinis sunt æqualiter diligibiles, ita et duæ naturæ in Xpo huna, et dina sunt æqualiter diligibiles propter personam com̃em; sed hec propo é contradictoria nræ conclusioni: quo ... Nec prodit, si dicas illud conc.m fuisse reprobatum pr quasdam ipsius dispositiones circa beneficia, quas Nicolaus 5. approbavit: nam etiam prædictam damnationem approbavit Martinus 5. in quadam Bulla, cujus mentionem facit Rev.s Martinez 1.2. q.3. art.1. Ubi opportune advertit prædictus Conc.m non solum repudiasse ut errorem assumendam identitatem humanitatis cum persona Verbi, sed etiam prædicta propositionem quam ex illo anti deducebat Aug.s de Roma.

Dico 2.º rne. quia Humanitas Xpi Dni utique Deificat per Deitatem, non sit Deus, seu Deitas: nam humanitas non é Deitas, ut é certum apd catholicos; et ideo in conc. Basiliensi hec etiam Augustini de Roma propo damnatur: Nã huna assumpta à Verbo ex unione personali é veraciter Deus naturalis: et etiam hec: Humana nã Xpi é persona Verbi. Sed non é Deitas, seu Deus é minus perfectum, bonum, et amabile, quam Deus: ergo Humanitas etiã Deificata, et amicitificata per Verbum et Deitatem é minus perfecta, boni, et amabilis, quam Deus. ...

mixem, quam negant adversarij. Pa quod é summe perfectus, summumq bonus, sicut Deus, etiam é perfectissime Deus: sed qd n é Deitas nec Deus n potest ee summe perfectus, nec summum et maximum bonum. Pbo antec. qa apd omnes sive Deus nihil aliud venit intelligendum, nisi ens maximum summum bonum et perfectus, quo maius excogitari non possit: sic Deum definiunt omnes cum D. Anselmo in Monolog. c. 6: si humanitas eet summe perfecta et bona, Deus quoque diceretur: ergo si n potest ee Deus, nequit dici summe perfecta, atque eque bona, et amabilis, ac Deus ipse é.

Pbat 1° Humanitas, quamvis Deificetur per Deitatem, n redditur simpliciter omnipotens, nec é eque intelligens, ac ipse Deus; qd in Conc. Basiliensi etiam damnata é hec ppo Augustini de Roma: Aia Xpi videt Deum tam clare et intense, qm clare et intense Deus videt seipsum quam damnationem approbavit Martinus 5.; et sic de reliquis attributis, que minime conveniunt humanitati, [illegible] in eo [illegible] Deo conveniunt; sed melius et perfectius é aliquam substantiam ee simpliciter omnipotentem, qm n ee: videre Deum summa claritate, qm n videre: et sic de reliquis denominationibus pro de attributa [illegible]: ergo humanitas n evehitur ad illum summum gradum perfectionis et bonitatis, quem Deus hét.

Pbat 2° qa etiamsi omnes denominationes ab attributis divinis provenientes verificarentur de Humanitate, adhuc n eet eque bona, ac Deus; qa Deus illas sibi vendicaret per identitatem, Humanitas vero per unionem; sed melius é here attributa et perfectiones ex identitate, qm ex unione.

retres

ut oes Catholici fatent; et ideo negant distinctionem realem Divinitatis ab attributis. Probat 3.º Ob. infinitabilius é ee Deus, qm ee aliquid Deificans, de quo ñ possit verificari, quod sit Deus. Ergo.

Sit 2.ª Conclusio. Humanitas Xpi Dni in genere sanctitatis ñ é summe bona, summeq. sancta, sive eque sancta et amabilis speciali amore amicabili, ac ipse Deus. Probat 1.º Qa si crea posset ee equalis Deo in genere sanctitatis, vix ñ posset videre Deus eadem claritate, qua Deus seipsum videt: ergo. de reliquis attributis.

Pbo 2.º Qa Deus sanctior e humanitate quoad sanctitatem positive acceptam; siquidem sibi vendicat ius ad visionem et amorem sui comprehensivum; eiusq. actus liberi debent ee summe honesti moralitr: humanitas vero etiam ut Deificata ñ het ius ad visionem comprehensivam Dei: nam humanitatem comprehendere Deum oio repugnat: eiusque actus liberi ut pote creati ñ possunt ee equalis honestatis ac Dei. Item Deus sanctior é humanitate etiam quoad sanctitatem negative acceptam. Qa Deus ē ex capite é impeccabilis: humanitas vero á Deitate ñ redditur ōi ex capite impeccabilis: nam remote é capax peccandi; potuit n. ñ uniri Verbo, et in illo statu peccare; imo xa. vem sanctus potuit ex da. voluntate amittere unionem hypostaticam et deinde peccare. Ergo Deus sanctior. Humanitas Xpi Dni in genere sanctitatis ñ é summe bona, summeq. sancta, sive eque sancta, et amabilis speciali amore amicabili, ac ipse Deus.

Sit 3.ª Conclusio. Humanitas Xpi Dni ñ é infinite sancta simpliciter.

Probat. 2º illa ē sanctificatio simpliciter infinita, qua nulla maior excogitari potest; sed sanctificatio humanitatis Xpi per Deitatem non ē talis, ut ipsa nulla maior excogitari possit; siquidem ut ostendi in conclusione 2ª sanctificatio Dei ē maior sanctificatione humanitatis Xpi Dni per Deitatem: ergo sanctificatio humanitatis Xpi Dni per Deitatem non ē simpliciter infinita. Maior constat hinc ratione; quia sicut nihil maius potest excogitari in ullo genere infinito simpliciter in genere; ita non posse excogitari aliquid maius in certo genere maius infinito in illo genere: Ita autem D. Thom., qui 3. p. q. 10 art. ad 3. ita fatetur: Infinitum simpliciter quo nihil simpliciter nihil ē maius: infinitum autem aliquid dictum non ē maius in eo ordine. Quam veritatem ultra suadent, quae diximus p. de incar. 20v. diss. sec.

Sit 3ª conclusio. Sanctificatio humanitatis Xpi Dni per Deitatem summa, et infinita simpliciter ē in genere sanctitatis per participationem, quae non habet per identitatem cum Deo, sed ab illo participat. Fateor sane conclusionem pertinere ad nostros Theol. [illegible] magnifice de ea loqui. quam sequuntur omnes qui magnificant sanctitatem humanitatis, cum Ioanne a S. Thoma, Card. de Lugo, Aldrete, [illegible] [illegible], qui eam oppositio nostro Theol. [illegible]. Pro conclusione. Sanctificatio humanitatis Xpi Dni in unionis hypostaticae talis ē, ut nulla sit possibilis sanctificatio participata intensive maior; sed summum in quolibet genere perfectionis ē in eodem genere infinitum simpliciter: nam illud dicitur infinitum perfectionis, quod formaliter aut eminenter continet omnem perfectionem, sive ut tradit com. definitio infiniti perfectionis in quo semper ratio sit intra; at proinde omnem illius per-

fecti

neris perfectionem ita detinet, vt crescere non valeat: ergo sanctificatio humanitatis Christi Domini vi unionis hypostaticae per Deitatem est summa, et infinita simpliciter in genere sanctitatis per participationem.

Subsec. 2a

Argumenta quatuor praecedentes

illusiones enervant.

Obiicies 1o contra 1am et 2am conclusionem. Deitas est motivum tam amandi Deum, quam amandi humanitatem Christi Domini: ergo eadem est vtriusque amabilitas: ergo humanitas Christi aeque bona, et amabilis est, ac ipse Deus: cum hoc tamen discrimine, quod Deus sit amabilis propter se ipsum; humanitas vero non propter se ipsam, sed propter Deitatem illi unitam. Datur haec ratio. Ergo quoties motivum amandi idem est et aequale, debet etiam esse aequalis divinus amor: amor enim divinus non est regulandus iuxta obiecta malia, sed iuxta rationem formalem amandi.

Resp. Distinguendo ant.: Deitas est motivum eodem modo applicatum: nego ant.: diverso modo applicatum: concedo ant. et similiter distinguo 1m cons., et nego illationem suam, et significationem. Etenim haec annuntio non est recta: Deitas est ratio amandi Deum et est ratio amandi humanitatem, ergo reddit vtramque extremum aeque amabilem: nam etiam bonitas Dei est tota ratio amandi Deum, et proximum amore speciali charitatis; et nihilominus Deus meretur propter Deitatem infinite maiorem dilectionem, quam proximus propter ipsum Deum. Ipsa Deitas tribuit Verbo ius ad amorem et cultum comprehensivum sui; humanitati vero ad cultum intrinsece inferiorem. Quare propter vt humanitas sit aeque amabilis, ac ipse Deus, non sufficit, quod sit eadem ratio sive motivum amandi, nisi eodem

modo

mo applicet: et ideo non est aeque amabilis; quia cum non applicet eodem modo, sed modo valde diverso: nam in Deo est Deitas tota et totaliter ipsi per identitatem applicata; atque inde tantum perficit Deum, quantum in se perfecta est: in humanitate vero licet sit tota, non est totaliter applicata, per unionem identitatis applicata; ac proinde non tantum perficit humanitatem, quantum in se perfecta est; alioqui non redderet humanitatem summe bonam, et beatam; quod haereticum est.

Obiicies 2º. Deitas unita humanitati, aeque illam sanctificat, ac si ipsi realiter identificaret; sed si Deitas identificaret realiter cum humanitate, illam infinite simpliciter sanctificaret, et non minus, quam ipsum Deum: ergo et Christo maxime. Consequentia patet. Probatur gratia habitualis unita subiecto, non minus illud sanctificat, ac si cum ipso identificaret; siquidem gratia ut quatuor unita subiecto, illud reddit gratum ut quatuor; et si eadem gratia cum ipso identificaret tantum redderet illud gratum ut quatuor: nam gratia ut quatuor, etiamsi identificetur cum subiecto non potest illud communicare esse formalem sanctitatis, ut quicunque 1. Sess. idem formaliter attingit in ordine aliis suis creatis. Confirmatur. Unio non impedit ne humanitas denominetur simpliciter infinite sancta passive, idest, digna, ut ametur simpliciter infinite a Deo: ergo unio non impedit, ne denominetur simpliciter infinite sancta active, idest, potens amare Deum simpliciter infinite. Probatur 1º sanctitas Dei est simpliciter infinita in omni genere sanctitatis; sed humanitas illam Deitatem per quam sanctificatur in omni genere sanctitatis maxime; et etiam in eius probationem allatum; cuius subsumptio probatio vera est, intentum vero non probat. Etenim licet gratia ut quatuor identificata cum subiecto, redderet illud tantum gratum ut quatuor, in quantum illi tribueret tantum ad

vos ipsum

visionem Beatã et quatuor, sicut pra creatam unita subsisti;
nihilominus magis Sanctus redderet subiectum quam
actualis essentialem Sanctitatis; siquidem illud red-
deret oio impeccabile et supernale; gra vero unita non
reddit subiectum impeccabile; multi enim defacto peccare
valent, et gratiam amittere. Et similiter evenit in
reliquis gratijs creatis: quia si cetera sint paria, per-
fectius accipitur essentialis gratia per gratiam identifi-
catam, quam per gratiam unitam; siquidem melius
est habere aliquam perfectionem per essentiam, quam contin-
genter unitam. Nam verbi gratia cognoscens per cognitionem
ut quatuor identificatum non intelligeret perfectius
quoad infinitam intensionem, et claritatem percipiendi obiectum quam per cognitionem distin-
ctam et unitam, ut indicavi disp. 1. sect. 1. subs. 5. §
Opponens 3o; cognosceret tamen perfectius quoad modum ex-
cludendi oppositionem sui cum cognitione!

Addo. Quamvis in alijs de-
nominationibus eodem modo se habeat unio, ac identi-
tas in ordine ad communicandum essentialem; non ita con-
tingit in denominatione Sancti, et perfecti. Dis-
paritas consistit in eo, quod in denominatione verbi gratia
quanti vel ubicati, ideo subiectum denominatur vi unio-
nis in eodem gradu quantitatis et ubicationis, ac ipsa quantitas
et ubicatio denominatur vi identitatis quanta, et
ubicata; quia in his denominationibus non pertinet ma-
gis identitas quam unio importans distinctionem;
at vero in denominatione perfecti, et Sancti, quo in-
timior est unio cum perfectione et Sanctitate
eo minor est exigentia et immutabilitas perfectionis
et Sanctitatis; ideo quo maior est exigentia et immutabili-
tas perfectionis sive Sanctitatis, eo magis perfec-
tio et Sanctitas perficit, et Sanctificat: &c.

Itaque identitas Dei cum
sua Sanctitate simpliciter in finitus, ... de
[catchword:] vina: ...

maali, sed ipse, ut sic, illius sit simplicitas infinite amabilis; alioquin enim Deus foret magis amans activè, quam passivè: idest: magis potens, ut se ipsum amet, quam amabilis: quod tamen implicat, sicut quoque implicat, quod Deus sit magis intellectivus, quam intelligibilis: sed humanitas, quae non potest habere eiusmodi identitatem cum Deitate; ac proinde simplicitas infinite minus divisa est ab Divinitate, est infinite simplicitas minus amabilis, ob Deitatis sibi unitae, quam ipse Deus; siquidem communicatio, etiam inseparabilitate per identitatem, simplicitas infinite excedit communicationem per unionem: quemadmodum humanitas minus amabilis est ob unionis intentionalis et affectivus cum divinitate per visionem et amorem beatificum, quam ob unionis physicae, et hypostaticae. Ergo Deus infinite simplicitas magis perfectivus, et sanctificatur per Deitatem ob identitatis, quam humanitas ob unionis.

Resp. 3º. Deitas creatas esse perfecte communicare suos effectus formales per unionis, aut identitatem: et nego id de sua increata. Disparitatis est, quia omnis qualitas creata capax est totius effectus formalis sibi contenti usque in gratia realiter distincta; quae finita est; ac proinde potest per gratiam unitam, tam sanctificare, quam ipsa gratia potest sanctificare: at vero non est capax totius effectus formalis contenti in sanctitate increata; quae sic infinita simplicitas est; ac proinde non potest tantum sanctificari animabilis, quantum ipsa sancta est Deitas. Quapropter humanitas unita Deitati non est tam sancta, ac ipse Deus, sicut non est immensa &c. Sed vero si identificaretur ut ipsa Deitas, fieret Deus, esset increata; ac proinde acquireret aptitudinem ad infinitam sanctificationem; quae ut potest creata in hypostasi sola caret: igitur identitas cum Deitate

apprime

agitur ē, qm unio physica, ut perfectius coicet ipsius gratiae sanctificantis alitâ attingat in suis locatis.

Ad 3ᵘᵐ argat.ᵐ nego negᵗᵒ ans, cuius falsitas apparet ex proxime dictis. Imo con gratia loqᵈᵒ non urget. Cᵃ non repugnat, quod subs reddat denominative bonus et amabile per eam bonitatem et amabilitatem suam, et quod sit denominabile per eam denominationem suam: v.g. humanitas Christi denominat supernaliter bona a filiatione unita, et ab ea non denominat relata: et denominat accidentaliter bona ab omni bonitate accidentis nempe gratiae, et non denominat ab ipsa accidens, nec supernaliter: ergo gratia loqᵈᵒ non repugnat, quod humanitas denominaret simpliciter infinite amabilis a sanctitate etsi non denominaret omni denominatione sanctitatis; et bona omni bonitate immensitatis, omnipotentiae, qm tn [illegible] immensa, omnipotens non denominari posset.

Ad 4ᵘᵐ argatᵐ, [illegible] sis, nego conam. cum humanitas non sanctificatur eodem modo, quo Deus, neque per identitatem, non ē simpliciter simpliciter infinite, et in omni genere; quia minus habendi sanctitatem maxime [illegible] ad participandum ab ea effectus gratiales sanctificanti; et ideo humanitas non redderet radicaliter impeccabilis nec sancta [illegible] formaliter.

Instas. Quod praestet ut quo, coicat subo ut quod; sed sanctitas Dei ē simpliciter infinita in dignitate: ergo. Resp. distingᵈᵒ maiorem quidquid praestet ut quo relative ad de subs, coicat cuius subo ut quod: [illegible] maiorem: quod praestet ut quo relative ad aliquod subs determinatum, coicat cuius subo ut quod: nego maiorem, ut sufficat esse, quod sanctitas Dei ē sanctitas per effectum ut quo; et tn non coicat humanitati ut quod ipsius effectus formalem: [illegible]

ter pluribus exemplis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et ipsam sanctitas Verbi non possit reddere humanita-
~~praeter expressa de ...~~
dem sanctam per essentiam, et identitatem non reddit illa
iam sanctam, ac ipsum Verbum Divinum, nec infinite sim-
pliciter sanctam in omni genere sanctitatis, sed tantum in ge-
nere sanctitatis participatae.

Instas 2.° Humanitas Christi Domini
subsistit infinite; quia habet infinitam subsistentiam Verbi:
ergo est sancta simpliciter infinite, quia habet infinitam sim-
pliciter Verbi sanctitatem in omni genere sanctitatis.
Nego negatur antecedens. quia Humanitas non subsistit tam per-
fecte per subsistentiam Verbi sibi unitam; ac subsistit Ver-
bum per ipsam sibi identificatam: nam humanitas
subsistit per subsistentiam Verbi contingenter, mediatione ...
re realiter distincta, et subsistit in alio: at vero Ver-
bum Divinum subsistit per illam in identitatis, et in se;
quapropter licet humanitas subsistat infinite quoad
formam, sive quoad formam, sive terminum, per quem subsistit; mi-
nus perfecte subsistit quoad modum, quam Verbum
Divinum, licet subsistentia per quam subsistunt, sit eadem
et simili modo discurrendum est circa sanctitatem.

Obiicies 3.° Unio hypostatica
exigit, ut ipsa conferat humanitati per amorem sim-
pliciter infinitum quia ipsam humanitatem ergo vi
unionis hypostaticae fit humanitas simpliciter infinite
amabilis. Probatur antecedens. quia amor, quo donum confertur, de-
bet esse equalis, non solum dono vel cedenti in commodum
et utilitatem donatarii, sed etiam ipsi dono secundum se sumpto;
alioquin enim Deus decernens Incarnationem Divini Verbi tantum
amaret homines secundum mensuram utilitatis, quam homines
ex ipsa Incarnatione collegerunt; ac contra cum hec uti-
litas finita sit, etiam foret finitus amor Incarna-
tionis, et etiam Incarnationis beneficium, quod illo
amore conceditur, foret finitum: unde Ecclesia tantum
obligaretur ad referendas Deo gratias finitas pro In

car-

carnationis beneficio: quod absurdum est: nam vt
ves patent. ari infinitus per eo beneficio debentur
ergo ipsa bonitas et perfectio beneficij est de, et ad mo-
dum bonitatis debet esse mensura amoris quo
tale donum confert; sed bonitas et perfectio Deita-
tis, quae confert Humanitati Christi Domini, ipse est summa
et simpliciter infinita: ergo et amor, quo
confert, debet esse simpliciter infinitus.

Confirmatur 2. Deus eodem amore
amat totum Christum: ergo et eius partes amat aequa-
liter. Patet consequentia. Nam eodem qualiter actu ves am-
plectitur. Confirmatur 1. Humanitas Christi Domini amatur à Deo
simpliciter infinite per amorem conferendi illi, media
vnione hypostatica, sanctitatem increatam: siquidem red-
ditur infinite simpliciter sancta per sanctitatem
increatam. Probatur antecedens. quia amor eo maior est, quo
maiora dona tribuit: ergo si media vnione hypostatica
confert à Deo Humanitati summum bonum, et sim-
pliciter infinitum, ipsa Humanitas amatur à Deo
simpliciter infinite per amorem tribuendi illi
tale bonum; quia bonum redditur dignum eo infinito
amore; alioquin. bonum finitum et bonus ne rea-
lis esset aestimabilius, et dignius maiore amore:
vt Beatitudo supernalis Dei, quae vt posse cu-
mulum omnis bonorum infra Deum est summe
amabilis infra Deum: quapropter si daretur
optio, quivis mallet esse Beatus quam possidere
quodvis aliud bonum infra Deum.

Hoc argumentum et eius confirmatio, meo iudicio ex-
tra rem sunt. Nam amor ille Dei, quem obiectio
obiectio esse infinitum, non diligit Christi Domini Huma-
nitatem, quia est vnita Humanitati, siquidem cum
mandat Humanitati vnionis hypostaticae antecedit
et causat vnionem hypostaticam; atque inde movet

n̄ ex ipsa, Dei
~~ex~~ bonitate Dei extrinsece applicata: ac proinde si
quod probat, probat etiam humanitatem non infi-
nite simpliciter amari per Deitatem extrin-
sece applicatam. quare cum in praesenti inquira-
mus: an humanitas ex suppositione, quod sit unita Ver-
bo divino, petat amorem divinum infinitum, eo quod infi-
nite sanctificet: n. vero: an amor Dei, intentionalis
efficax unionis hypostaticae sit infinitus: inde
e, quod haec obiectio non tangat praesentem difficultatem
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ praedictum amorem non posse esse infini-
tum. Ergo Deus extrinsece movens ad amorem cre-
aturae non potest movere ad amorem simpliciter
infinitum; siquidem magis amabilem reddit
seipsum, quam cream, praesertim ante actualem unio-
nem physicam cum illa; sed Deus movet ex-
trinsece ad conferendam humanitati unionem
hypostaticam: ergo non potest movere ad amorem sim-
pliciter infinitum.

LI

Adde amorem conferendi hum. unionem hypostaticam non esse finalitam amorem amicitiae erga humanitatem, neque esse finalitam sanctificationem; quia amor amicitiae supponit sanctificationem, et participationem divinae naturae, sive filiationem in natura ~~[illegible]~~

Resp. ergo directe negando ans.
ad cuius probationem nego ans. quia licet amor non sit
regulandus solum secundum utilitatem, quam ex bono
percipit crea, sed etiam secundum aliis circumstantias
quae manifestant intensionem ~~[illegible]~~ amoris
quod solum suadent exempla ibi allata; nihi-
lominus eius intensio non est taxanda secundum bonita-
tem et perfectionem doni ~~[illegible]~~ in se considerati;
nec debet esse illi aequalis: alioquin n. amor, quo
Deus Beatis confert Beatitudinem, et seipsum
~~[illegible]~~ per visionem Beatam possidendum, esset omnino
aequalis Deo ut bono collato, et intensive in-
finitus simpliciter.

Ex quibus patet Adde amorem ~~[illegible]~~ consequentiam. Adde amo-
rem conferendi humanitati unionem hypostaticam
non esse finalitam amorem amicitiae erga humanitatem, neque

expressis

~~e qualita sanctis...~~ ex quibus paret...am con-
~~...~~ ~~sanctificationem, et...~~
quam a Hoffmanno
... Dico 2.º fateor Deum conferre hu-
manitati bonum simplicita infinitum; illud 2.º
ex defectu applicationis, ex defectu aequalitatis ex parte
subiecti, non reddere illud infinite simplicita sanctum,
sicut verbum non redderet sanctam naturam quamcumque
quam assumeret, ut dicebamus disp. 4 sect. 5 a num. 6.
Hoc tamen bonum, quod infinitum simplicita in se est, licet
non sit tam bonum atque humanitatis, ac in se est, quia
non applicatur infinito modo humanitati, illam red-
dit magis bonam, quam illam reddit visio Bea-
ta: nam unio hypostatica perfectior est Beatitudine fa-
li creata, ut ostendi ibi sect. 2.ª

Ad 2.m confirmat.m concedo
ans. et nego conseq.m Nam licet idem indivisibilis Dei amor
tendat ad verbum, et ad humanitatem, non tamen diligit ae-
qualiter ea extrema. quia admodum Deus eodem
indivisibili actu amat creaturam propter se ipsum, et tamen non ae-
qualiter magis se amat seipsum, quam propter quod
unumquodque tale, et illud magis: et ipse in crea-
turis idem attingit; et amamus eodem actu inaequaliter
unum objectum propter aliud.

Obiicies 3.º Si humanitas Christi
Domini non sanctificaret infinite simplicita per sanc-
titatem increatam ratione unionis ad verbum, Dominus sanc-
tior esset intensive, si etiam uniret Patri et
Spiritui Sancto: etenim in ea hypothesi plus sancti-
tatis haberet, siquidem haberet sanctitatem existentem in
personis Patris et Spiritus Sancti. Insuper ~~...~~ si Deus
~~...~~ non amaret amore simplicita infinito hu-
manitatem Christi Domini, magis amaret tres humani-
tates unitas tribus personis divinis, quam humanitatem
Christi Domini: magisque moveret illas praemiis quam istam.

Atque

Atque absurda est, ergo et illud ex quo inferunt: Deo necessario vnamque sequellam. Consequentia: cum humanitas Christi Domini, si non sancti-ficaret simplicita infinita, sanctificet tamen infinite in genere sanctitatis participatae; nequit esse in eodem genere sanctior intensive; ac proinde per unionem hypostaticam ad Patrem, et Spiritum Sanctum, sanctificaret magis extensive, et augeri triplici titulo foret sancta infinite in genere sanctitatis participatae. Deinde, illas tres humanitates vnitas tribus divinis personis non plus intensive diligerent a Deo, quam humanitas Christi Domini: nam quaelibet amaret infinite in genere amoris divini correspondentis sanctitati et amicitiae infinitae in genere sanctitatis participatae, quia amor summus est in quolibet ex illis humanitatibus; ac proinde ille amor ex eo, quod traheret ad tres illas humanitates non haberet augmentum intensivum, sed tamen extensivum, quod facile est... amore infinito ad tres personas... qui in nullo genere est maior... [illegible] consequenter omnis amor divinus ad eas tres humanitates non foret absolute et simpliciter maior; quia sanctitas trium non est intensive, nec absolute maior, quam sanctitas vnius, sed foret tamen maior ~~extensive~~ relative ad ipsas humanitates; quia tribus humanitatibus melius absolute fuit ipsas tres sanctificari per Divinitatem, quam vnam dumtaxat sanctificari. Etenim sicut tribus divinis personis melius est, et optabilius, ipsas tres sanctificari per Divinitatem identificatam, quam vnam tantum sanctificari per ipsam: et sicut hoc augmentum in divinis personis non sufficit ut tres personae sint magis sanctae et amabiles, quam vna ~~[illegible]~~ quaelibet absolute est aeque sancta et amabilis, ac tres simul sumptae: ita in praedictis humanitatibus sanctis per Deitatem praedictum augmentum

sufficeret, ut tres simul sumpti magis sanctæ et amabiles forent, quam una; ac proinde quælibet foret æque sancta, ac amabilis, ac tres simul.

Obiicies 5.° ergo meritum Christi Domini, quia est in ordine superiori ad omne meritum puræ creaturæ est simpliciter infinitum; ergo sanctitas humanitatis Christi Domini, quia est in ordine superiori ad omnem sanctitatem puræ creaturæ est simpliciter infinita simpliciter. Dedo ant. et nego conseq. Ratio disparitatis est, quia cum Deus ut talis non dicat superiorem, non potest mereri; ac proinde meritum humanitatis Christi ex eo, quod sit superius omni merito puræ creaturæ, non est inferius aliquo merito, ac consequenter est meritum absolute supremum, summum, et infinitum; at vero cum Deus ut talis sanctus sit, nequit sanctitas humanitatis Christi Domini, licet sit superior omni sanctitate puræ creaturæ, esse sanctitas absolute, et sine limitatione summa, et infinita, quia nequit esse simpliciter infinitum in aliquo genere, quod in eo detur aliud superius se: sed humanitas Christi Domini ita sancta est, ut agnoscat Deum sanctiorem se, ergo etc.

Obiicies 6. Humanitas Christi Domini cum simul cum Verbo adoratur, terminat æqualem, et eamdem adorationem supremæ latriæ, quam terminat ipsum Verbum: ergo licet minus se non amet a Deo, quam ipsum Verbum, nihilominus ut sanctificata, Deificata, et unita cum Verbo terminat æqualem amorem.

Resp. distinguendo ant.: terminat æqualem, et eamdem adorationem supremæ latriæ, æqualiter, et eodem modo: nego ant.: inæqualiter, et diverso modo: dedo ant. Etenim licet idem actus interius æstimationis ipsius tendat in ipsum

Christi

Christi partes, intendit in eas specialis estimatione, et ideo plus estimat Verbum, quam humanitatem: nam estimat Verbum super omnia, secus vero humanitatem, quae ut pote creatura Deo post habenda est. Unde Concilium et Patres, ut videant favere oppositae sententiae, qui dicunt humanitatem simul cum verbo adorari adoratione latriae, revera pro nostra sententia suffragium ferunt: nam solum intendunt humanitatem et Verbum debere adorari una eademque adoratione, et hanc esse absolute et simpliciter supremam latriae; non vero asserunt debere esse latriam cuiusvis partium Christi ad quem trahat, et respicere et estimareque equaliter eius partes. hoc est quia persona Verbi amat illum cultum per excellentiam propriam et identificatam humanitati. a. per excellentiam aliena, quae inhaerenter convenit humanitati. Unde humanitatis materialiter evidentiae dicitur adorari super omnia, quia intrinsece concipit personam, quae adorat super omnia.

Quapropter humanitas Christi Domini per se et ut distincta a Verbo propter eminentem excellentiam, quam habet eo quod uniat, et sanctificet a verbo, redditur adorabilis, non latria suprema, sed inferiori cultu, et adoratione, quam possumus vocare hyperduliam [latriam inferiorem] cum D. Thoma 3. part. q. 25. art. 2. ad 1.m, quae superat venerationem, quam exhibemus iustis ratione gratiae habitualis; et nomen hyperdulia solet assumi ad significandam venerationem adorationem superiorem ad veneratam, et inferiorem, diversamque a suprema latria: quam doctrinam communiter amplectuntur Theologi; quamvis non nulli cum P. Valquez negent [immediate]decenter posse adorari humanitatem a Verbo praecisam, ita ut sola humanitas sit id, cui summittimur, et inclinamur

sanctitas

sanctitas sit non finalis adorandi, nihilominus omnes fatentur, humanitatem Christi Domini, ut que unita est Verbo, ipsa est adoranda, et est adoranda supremo latriae cultu, sed altera inferiori, sive hyperdulia.

Ex quibus etiam ... difficultatis, cuius occasione hec disputata est, nempe humanitatem Christi Domini sanctificari infinite, ... ditionem in genere sanctitatis ... sanctificari 1º posse absolute et simpliciter, quo ... qualitas, quae reddit Deum simpliciter infinite sanctum, et reddat humanitatem simpliciter infinite sanctam, provenit ex limitatione ... divinitate et incapacitate humanitatis ... difficienda argumenta ... infra ...

§. 3.

... difficultates ...

Sectio 3.

... et ... expendimus: an divinitas ... divinitas debeat sanctificare humanitatem, ut eius operibus valorem infinitum exhibeat

Dicimus 1º opera Christi Domini esse valoris simpliciter infiniti, et merenti ... praemium; sed ... opera Christi Domini esse valoris simpliciter infiniti, nec ... sanctificari ad praemium infinitum simpliciter, nisi ipsa humanitas sanctificetur infinite simpliciter: ... humanitas Christi Domini sanctificatur infinite simpliciter. ... humanitati, quam eius operibus, immo mediante sanctificatione huma-

nitatis, transmittitur valor meritorius in opera Xpi Dni. qua ppt plures theologi probant humanitatem Xpi sanctificari p sanctitatem increatam, q si humanitas Xpi sola gra habituali sanctificaret, eius opera tanti non esent valoris, ut mererent peccati mortalis remissionem, et generis humani redemptionem: etenim sicut opera puri hois gra habituali dignificata n possit condigne mereri peccati mortalis veniam, ita opera Xpi Dni n possent, nisi ipse eet sanctus sanctitate infinita, que in eius merita infinitum valorem refundant.

Occasione huius obiectionis oportet examinare an si humanitas Xpi Dni n sanctificaret sanctitate increata, seu prescindendo ab hac sanctificatione, adhuc ipsius opera forent valoris infiniti. Resp. negative P. Vasq. disp. 5 c. 5. P. Bernal disp. 29. sec. 1. P. Ortega et plures Alii. Resp. vero affirmative Card. de Lugo disp. 16 sec. 1. P. Aldrete disp. 75 sec. P. Arr. 2a, Regula, Vadingus et alii.

Sit unica conclusio. Humanitas Xpi Dni ~~nolsanctificaret~~ n sanctificaret sanctitate increata, sive prescindendo ab hac sanctificatione, sufficeret, personam hypostati ee infinite sanctam, ut opera Xpi Dni fore valoris infiniti. Conc. est contra Vasq. Pbo 1o opera Xpi Dni sunt maioris valoris, qm sit dignitas humanitati coicata p sanctitatem increatam: s3 valor operum Xpi Dni n desumitur ab humanitate sancta p sanctitate increatam, s3 immte a persona verbi. Patet 2a, qa si valor operum Xpi Dni desumeret ab humanitate ut sancta, coi immte a verbo dco, n eet maiore

Xpi

nitate, et Sanctitate humanitatis; sed dignitas et Sanctitas humanitatis n. e. infinita; nam ipsi adversarij fatent. humanitatem n. sanctificari infinite p. Sanctitatem Increatam: imo nec nobiscum admittunt eam sanctificari infinite intra lineam sanctitatis participatae.

Subsec. 3a

Residuae obiectiones: Ubi obiter expendimus An et quomodo Divinitas debeat Sanctificare humanitatem, ut eius operibus valorem infinitum exhibeat?

Obiicies 7.

Sit nostra conclusio. Si humanitas Xpi Dni non sanctificaret sanctitate increata, sive prescindendo ab hac sanctificatione, sufficeret personam Verbi esse infinite sanctam, ut opera Xpi Dni sint infiniti valoris. Ita Aut. 2.us sentis. Probo 1.o quia opera Xpi Dni sunt maioris valoris, quam dignitas et sanctitas humanitati comunicata per sanctitatem increatam: quia valor operum Xpi Dni non desumitur ab humanitate ut sancta per sanctitatem increatam, sed immediate ab ipsa persona Verbi. Consequentia probatur: implicat valorem esse maioris dignitate, a qua formaliter desumitur. Assumptum suadetur: quia valor operum Xpi Dni est infinitus simpliciter: ac proinde non exhauriret, si propter Xpi merita alteri tribuatur unio hypostatica; et quidem in eo eventu non exhauriret; quia si ratione unionis hypostaticae alteri per modum praemii collatae valor meritorum Xpi exhauriret, non haberet dignitatem ad reliqua praemia; sed semel acquisita alteri unione hypostatica praemia, quae restant vel ipsi merenti vel aliis tribuenda, non forent debita: ac veritas meritis Xpi posset crescere per additionem illius meriti, cui praedicta praemia deberentur: ergo meritum Xpi est simpliciter infinitum, et superabundat de praemiis; sed si valor operum Xpi Dni non esset maioris valoris, quam dignitas et sanctitas humanitati comunicata per sanctitatem increatam, valor operum Xpi Dni non foret infinitus, ergo

Probo

p. c. 12.

Nego minorem. q.a sanctitas et di-
gnitas, quæ tribuitur humanitati per sanctitatem incre-
atam non est infinita simpliciter, nec summa, ut ip-
si adversarii fatentur, imo sec.a ipsos neque est infinita
intra lineam sanctitatis participatæ: q.i et sancti-
tas sit mensura valoris meritorum operum
Xpi, sicut ipsa non est infinita, ita nec valor est in-
finitus, neque potest exhaurire de praemiis: nam si
ipse valor non excedat predictam humanitatis
sanctitatem exhauriret per unionem hypos-
taticam alteri collatam, quia tam hoc praemiis
tantum est, quæ est ea humanitatis sanctitas: in
hoc praemii adaequaret Xpi meritis, et Xpi
meritum taxandum foret sec.a mensuram digni-
tatis humanitatis. Et si personæ Xpi: quo valor
et dignitas meritorum Xpi non a sola sanctitate
humanitatis, sed a persona Verbi debet sumi,
ut merita Xpi quoad valorem superent sanc-
titatem humanitatis, et sint valoris simpli-
citer infiniti.

Ad 1.o q.a si humanitas
Xpi Dni non sanctificaret per sanctitatem increa-
tam, vel fingeremus abesse omni sanctificatione
adhuc persona Verbi simul cum humanitate
distinguens gratiam merens, ut pote d.a erat infi-
nitæ dignitatis et excellentiæ: quo opera suæ per-
sonæ praescindendo ab illa sanctitate, forent in-
finiti valoris. Patet cons. q.a ubi persona merens
est infinitæ dignitatis, ejus merita sunt infiniti va-
loris.

Dices 1.o cum P. Perez al.
Quamvis dignitas personæ d.i, praescindendo a sanc-
titate personæ maximam excellentiam tri-
buat operibus Xpi Dni, nihilominus non efficit sim-

sufficientem ad infinitè merendum: adhoc enim requiritur ipsam humanitatem et naturam, quae est principium immediate influens in operationes, esse infinite dignitatem. Operantem: si illa humana non sancta subsisteret subsistentia Angeli non sancti, et eliceret aliquas operationes; ea huius hominis opera non haberent dignitatem adoptionis principii supernale, minus haberent maiorem dignitatem, et excellentiam, ni si elicerent ab illo homine non sancto subsistente, non per subsistentiam Angeli, sed per propriam subsistentiam.

Ideo negandum ans. Etenim persona verbi constituit principium merens: eam non simul cum humanitate operare et sic infinita dignitate mereri; quae licet non influat immediate in operationes meritorias, ita tamen complet humanitatem, ut illam credat iure in eius opera concurrere: et ideo opera humanitatis simpliciter tribuunt personae verbi Christi ... actiones et supposita ... dignitas personae merentis pertinet ad constitutionem meriti; etiam dignitas personae merentis constituit meriti operis. Et quidem constituitas non alio de titulo pertinet ad constitutionem meriti, ut adversarii docent, nisi quia illa est principium merens; sed persona verbi est principium simpliciter merens: ergo dignitas personae verbi pertinet ad constitutionem meriti Christi Domini: ... dignitas personae verbi, quae summa et infinita est, intrat constitutionem meritorum Christi, hoc esse valoris infiniti necesse est.

Quae doctrina roboratur ex eo, quod principium adaequatum merens coalescat ex natura et personalitate positiva Christi ...; item

et tn ñ req.ª quod personalitas sit in se sancta, sed sufficit, quod sit denominative sancta à Nã, quæ ipsa et formaliter sit sancta maxime, et operationes suigni suppositi participent valorem à Sanctitate Nŗ. absolute, et Nã huna ñ sit in se formaliter sancta, sufficiet, quod personalitas, quæ ē inadeqtm prium merendi, et cui absolute tribuitur meritum, sit formaliter digna. et ñ sit tm denominative, et tota ea dignitas coicet merito

... paritatem dcæ subsistentiæ subsistentia Angeli sancti ... ... etaly. ... sanctitatem Angeli tm mediate unitæ humanitati dignificaturam eius operationes, et æque, imo et condigne, si ea humanitas ñ sit maculata peccato, promereant auxilium supernale. ... ... nostram ... ...

... ... vº ñ placet hi doctrina. ... magnum ... ... personã Verbi, vel quia in se et hoc ipsi ē summe bona et sancta, vel saltē quia immte perfecta et sanctificat per deitatem filii. mmte identificatam; at vº subsistentia positiva Angeli ... ... Nã Angelica realiter distincta in se sancta ñ ē immte formaliter, ... tm denominative à Nã Angelica cui unitur ... immte sanctitur; ... tm ē sancta ea subsistentia, qua cum Nã Angelica idem suppositum constituit:

... ... ea Angeli subsistentia positiva, ut realiter distincta a Nã Angelica, ... humanitatem ... ex illa sic sumpta et humanitate coalesceret ... ... meriti illi ... ... subsistentia Angeli ... ... illius meriti ... ñ eet ... denominanti sanctitas; ... ñ posset

refun

retinendere dignitatem dignam condignitatis in merito illius humanitatis: nam ut operationes operationes denominant, requiritur quod principium meriti quod est sit ipse sanctus et dignus: imo saltem iudicant ipsam sanctitatem debere se aliquo modo principium meriti aliter nec cedet in meritum personae Verbi: nam persona Verbi ipse, et ipse vel est, vel redditur formaliter immediate sancta; a qua ut est principium meriti: ergo valet, et debet merita personae Verbi dignificare.

Addo tertium nam substituto ~~me posse~~ ... substantiam sanctitate indistinctam a sua Angelica, quod uniretur humanitati, et communicaret ipsi formaliter; ... ipse ... ut ... principium illius meriti humani ... posse refundere dignitatem in illud illius ... in ordine ad premium supernale.

Addo tertio magis substantiam ... ... humani exemplo ... ... Nam, substituta Angeli ut ... humanitati est indistincta a sua Angelica, et ipse ... illi infinitus formaliter ...; ac proinde ... ... sit ad ... humanitate ... ... ut operatio supernaturalia ... humanitate ... sancta ..., mereretur premium supernale; siquidem substituta Angeli ipse formaliter sanctus ... principium illius meriti humani, ac proinde posset et deberet in illud refundere dignitatem in ordine ad premium supernale.

Impossibile ... ... operans ut ... nihil mereri posset. mereri enim ... est a Deo ut ... ... duntaxat quod operet ut ... indignus et Deo ... : nec ut ... abstrahens a digno vel indigno: nam ...

...

omni abstractione cum quolibet inferiori foret
compatibilis: ergo ut Deus infinita dignitate ope-
rans; sed operari ut Deum cum dignitate in-
finita, est ut Deum infinitam dignitatem here,
cum qua, et per quam operaret: ergo ut Deus, sive
secundum humanitatem debet esse infinite dignus,
et sanctus, ut opera ipsius sint valoris sim-
pliciter infiniti. Hic enim praemium quod talis
operationis erit infinite dignus, et Deo gra-
tum; quod sane requiritur ut opera Christi Domini
habeant dignitatem et valorem satisfactorium,
et meritorium apud Deum in ordine ad prae-
mium supernale. Probatur. Infinitas valoris
meritorii derivatur ab infinita violentia, quae
infertur non patienti, et ab infinita digni-
tate non patientis infinite resistentis cuilibet
molestiae: ergo nisi humanitas Christi sit ~~sancta~~ sim-
pliciter infinite sancta et digna, non potest ex-
plicari infinitas valoris in meritis Christi
Domini.

Huic intentioni cui valde fi-
dunt plures PP., nego distinguendo 1m consequens: meret
dumtaxat quatenus operatur ut Deus, si fiat reduplicatio
supra solam humanitatem: nego consequentiam: si supra huma-
nitatem simul cum subsistentia Verbi: concedo consequentiam.
Deinde concedo minorem subsumptam: et distinguo
consequens: ut Deus infinita dignitate humanitatis ope-
rans: nego consequentiam: infinita dignitate personali-
tatis Verbi, etiam constituentis Deum illum, sive
operans: concedo consequentiam. Et subsumptam minorem
etiam distinguo: sed operari ut Deum cum dignitate
infinita humanitatis, est, ut Deum infinitam digni-
tatem here: concedo minorem: cum dignitate infi-
nita tamen subsistentiae Verbi constituentis etiam

Deum

hum̄ Deum, sive Dr suppositum: nego minorem, et coam. Nam ut merita infinite dignificent, sufficit, quod pars inadeqr meriti sit infinite digna, et aliud pars ea dignitate n̄ gaudeat, ut iam ostendimus.

Ad 3am rationem aeo doctrinam antis ee singularem et propriam obiicientis: alio n. diverso mo explicant Theologi infinitatem meritorum, quam etiam nos suo loco explicabimus. Quapropter negamus infinitudinem meritorum Xpi derivari ex ea infinita violentia, quæ infert humanitati infinite digna non patiendi: etenim sola dignitas humanitatis Xpi Dni n̄ ē sufficiens ad coicandum valorem infinitum operibus Xpi Dni, nisi recurramus ad dignitatem personæ d.l., ut satis ostendimus vel ad alia principia, quibus coiter utunt Theologi: de quo sic satis

Hoc tn eadem pro confirmanda præsenti doctrina, id n̄ dependere a sanctitate humanitatis. Pbtur. Ut præmium adæquet merita, debet ee proportionatum dignitati et excellentiæ personæ merentis, et tale, quale deceat excellentiam et dignitatem ipsius; s persona Xpi Dni, etiamsi præscindamus a sanctitate humanitatis ē ipse infinite digna: ergo præmium quod adæquet meritum Xpi, debet ee proportionatum infinitæ eod. l. excellentiæ personæ Verbi; sed quodlibet præmium finitum, ut pote quasi nihil relate ad personam dam, nequit ee proportionatum infinitæ et d.l. excellentiæ, et dignitati personæ Verbi: ergo quovis finito designato, maius et maius in infinitum debetur; sed id ē, merita Xpi ee simpliciter infiniti valoris: ergo præscindendo a sanctitate humanitatis, ex sola

excell

excellentia person. Verbi, bene intelligitur infinitas meritorum Xpi.

Dices 2.° ex P.e Vasquez. Si infinita sanctitas persone Verbi, prescindendo à sanctitate humanitatis, sufficeret ad infinitum valorem meritorum Xpi, etiam sufficeret casu quo per impossibile supponamus humanitatem Xpi esse peccato infectam; sed verum é absurdum; ergo et illud, ex quo infertur.

Resp. neg.° sequellam. quia meritum tribuitur, non soli personalitati, sed etiam naturae immediate operanti, sive supposito ex natura et personalitate resultanti: ~~et utrique in recto~~ et alijs dem utrique in recto. Ratio vero est: nam cum operari conveniat in recto non solum personalitati, sed etiam humanitati; huic, quia é principium immediate eliciens operationes; illi vero, quia per eam efficit naturam, et expeditam ad operandum; ideo et mereri tribuitur in recto et naturae et personalitati. Qua propter cum humanitas Xpi, si gravi peccato deturparet, non haberet aptitudinem, ut ipsi tribueret meritum infinitum; nec esset apta, ut ad illud elevaret per unionem cum persona infinita, nisi prius ea peccati labe mundaret: indignitas n. peccati non potest componi cum dignitate meriti infiniti, inde é quod si humanitas Xpi Domini gravi peccato per impossibile deturparet, eius merita non forent apta, ut infinite dignificarent à persona Verbi: At vero si humanitas careat peccato, potest elevari per unionem cum persona divina ad meritum infinitum, etiamsi prescindamus ab eius positiva sanctitate: tunc n. quamvis in se non sit positive digna meriti infiniti non tamen dicitur repugnam et elevet per unionem excel-

Quoniam et capacitate illi et gras, resultat lati denominatio, inmet gra assque denominationem.

excellentioris Christi: quemadmodum Humanitas elevatur per lumen gratiae ad visionem Beatificam supernaturalem, et in infinitam.

Ad quintam, videtur ad 7am obiectionem, initio huius subsectionis formatam reo, nego Humanitatem Christi habere esse infinitam sanctitatem, ut eius merita sint infiniti valoris. Et infra, ipsa maiori, nego minorem, ac infinitam gratiationem adducit. Inde aliter instruendum est illud argumentum ut ~~planissimum~~ Deitatem sanctificare Humanitatem ex eo, quod dignificet opera Christi Domini: quod in futuro nunc dispono. Humanitas Increata, etiam si non uniat physice operibus Christi, sed tantum moraliter, ea tamen dignificat; alioqui non forent infinite meritoria, nec satisfactoria ad aequalitatem pro nostris peccatis ... ergo a fortiori dignificabit, sanctamque reddet formaliter Christi Humanitatem, cui unita physice, et non formaliter, identice tamen immediate. ~~etenim opus Humanitatis non est magis capax dignificationis per formam Deitatis ipsa Humanitate.~~

Diss. 9a

An Humanitas Christi Domini sit sancta formaliter per sanctitatem Increatam.

Sec. 1a

Sententia affirmativa ex dictis colligitur et a calumniis liberatur.

Invitus sane difficultatem excito, et solus ea ratione ductus, ut iis mori morem geram. Rogant 1o contra Theologi: an Humanitas Christi Domini sanctificetur formaliter per Sanctitatem Increatam, deinde an per Deitatem, et tandem an per personalitatem Verbi: inde ipse coguntur aliis agere. Quapropter nos, e converso, prius rogavimus: an Humanitas Christi

Domini

Dni sanctificet per personalitatem Verbi. Deinde an per Deitatem, et tandem quae non tam inquiramus, quam ex dictis colligamus huius quaestionis resolutionem.

Docent humanitatem Christi Dni non sanctificari formaliter per gratiam, sive sanctitatem increatam, ac proinde necessariam fuisse gratiam habitualem in Christo Dno, ut esset formaliter sanctus, docuere Paludanus in 3. dist. 13. q. 2. opin. 4. conclus. 1. Durandus q. 2. n. 5. et dist. 13. q. 1. conclus. 3. D. Bonaventura art. 1. q. 1. Richardus, Marsilius, Capreolus. Accedunt ex nostris non nulli Thomistae, Medina, Hispalensis, Alvarez, et Cabrera, qui humanitatem Christi tradunt redditam radicaliter sanctam per gratiam unionis, formaliter vero solum per gratiam habitualem. Etiam laudat hanc sententiam Scotus in 3. dist. 2. q. 1., cui subscribunt Faber, Ovandus, et communiter Scotistae, quos citat et sequitur Castillo de Incarn. disp. 11. q. 2. n. 8.

Oppositam vero sententiam, quam pauci Theologi ante P.m Suarez attigerant, eo rationum et authoritatis praesidio munivit Eximius Dr. ut eam post nostros secuti fuerint Pr. Vasquez, Pr. Valentia, et reliqui omnes nostrae Scholae DD.es imo et fere omnes ex adverso etiam Thomistae; addunt illam fuisse traditam a D. Tha. Atque non acquiesco P. H., qui iudicat hanc veritatem pertinere ad fidem; moveor ex eo quod Patres non fuerint in hac re penitus evidenter locuti; et plures catholici Theologi oppositum doceant.

Sit prima conclusio. Humanitas Christi Dni redditur formaliter sancta vi unionis hypostaticae per sanctitatem, sive gratiam increatam. Ita DD. supra allati. Pro veritate et efficacia.

Humanitas Xpi Dni redditur formaliter sancta per personalitatem Verbi ut distinctam a Vñâ dẽo, ut probavi diff. 2, sec. 1. Neque redditur sancta formaliter per Deitatem ut distinctam a personalitate Verbi, ut ostendi diff. 3.a sec. 2: ergo redditur formaliter sancta per gratiam, sive Sanctitatem increatam: quia ... non est nostra gratia habitualis, ut humanitas reddatur formaliter sancta et Deo grata.

Oppones 1°. Effectus formalis sanctitatis tantum potest communicari humanitati a Sanctitate tanquam a forma: sed nullum gratiam divinam potest esse forma humanitatis: ergo effectus formalis sanctitatis non potest communicari humanitati ab aliquo grato divino. Probatur 1° sola Verbi personalitas Verbi tantum est terminus intrinsecus unionis humanitati: ergo neque est gratia forma ... per modum formae humanitatis; sed humanitatis reddit formaliter sanctam quando est quae reddit talem a sanctitate aliqua tanquam a forma: ergo etc. Probatur 2°. Quamvis subsistentia Verbi sit relatio ad Patrem; nihilominus non denominat humanitatem relatam ad Patrem, sed pure terminatam; quia illi non unitur tanquam forma, sed dumtaxat ut terminus: et sic eamdem rem punctus terminans lineam, licet indivisibilis, non denominat lineam indivisam, sed terminatam indivisibili: ergo similiter licet subsistentia divina sit ipsa sanctitas, non reddit humanitatem formaliter sanctam.

Resp. distinguendo maiorem: tantum potest communicari humanitati a sanctitate tanquam a forma stricte accepta pro entitate informante, et inhaerente: nego maiorem: late accepta pro entitate actuante et perficiente, et formaliter constituente denominationem: concedo maiorem: distinguo minorem: nullum gratiam divinam potest esse forma stricte accepta pro entitate informante, et inhaerente: concedo minorem: late accepta pro entitate actuante, et perficiente, et formaliter constituente denominationem: nego minorem. Etenim sicut Deus denominatur

formaliter

---

†tantum a forma respective; quae intrinsece a concursu fluentis...; ... unica causa formalis iustificationis

formaliter sanctus, intelligens, amans etc. per sanctitatem, intellectio, amor etc. sint formae stricte acceptae imperfectae et inhaerentes naturae Dei, sed rationes quidditativae et essentiales praedictarum denominationum; ita et naturae humanitatis sunt rationes quidditativae et essentiales denominationis sive constitutionalis hominis. Insuper sicut anima dicitur formaliter informata à corpore, et materialis sana anima; quia licet corpus et anima non sint ejusdem naturae, illi tamen media unione communicant; ita licet personalitas .1. divinitas forma non sit; quia media unione hypostatica communicat humanitati; sic dicitur vere et proprie formaliter sancta per personalitatem .1. Deitatem.

Igitur forma proprie talis debet inhaerere subjecto, vel saltem debet esse pars imperfecta, et minus perfecta, quam totum, quod componit suum finem assequendo; et inde sequitur nec personalitas Verbi, nec Deitas, nec ullum aliud praedicatum divinum posse esse forma: forma vero late accepta est, quae exclusis his imperfectionibus, retinet quasdam perfectiones quae in forma, scilicet actuare et perficere nam, illi aliquas denominationes exhibendo: et inde sequitur quodvis praedicatum divinum posse gerere vices formae naturae humanitatis.

Inquam quod sufficit divinitatem unitam physice humanitati esse rationem formalem et motivam amoris amicabilis, vel humanitas reddatur per divinitatem formaliter digna amore amicabili; et vel divinitas sit non formalis et motiva amoris amicabilis, non requiritur quod sit forma stricte talis imperfecta et inhaerens physice; siquidem Deus seipsum amat propter seipsum absque huiusmodi imperfectione et inhaesione: imo et gratia habitualis absque inhaesione animae unita, casu quo ut tradunt aliqui crearetur in anima, eam formaliter sanctificaret: quamvis Deitas physice unita

humanitati

Et ita significat vere et proprie sanctificare, non vero ita ut innuit proprie in praesenti subiecto.

Inde ulterius urgeo ex eo, quod Deitas quamvis infit gratiam infusam proprie verificare formaliter humanitatem unitam, et infit gratiam infusam proprie sanctificare formaliter humanitatem. Immo bene theologus inficiationem instituens negavit non esse formaliter perfectionem humanitatis praedicati habitualis gratiam, et alia dona supernalia, quibus formaliter perficiatur; ergo etiam unio, quae est perfectio creata, formaliter perficit humanitatem, sicut unio cum perfectione increata illam non perficiet. ||

humanitati, non se habeat ut forma proprie talis ad humanitatem, proprie illam reddere formaliter amabilem, et dignam amore Dei amicabili ac proprie sanctam. [vide ubi nota 1° pro [illegible]] [illegible] est physice unitum: nam dicitur ad amorem Dei amicabilem dicit internam animi pulchritudinem, quam non exigit amor non amicabilis et pure benevolentiae, qui proprie habetur ex motivo non intrinseco; ut Deus amat reprobos ob nigram eorum dignitatem, [illegible] Christiani etiam peccato infecti amant a Deo ut membra Capitis Christi. [Nota 2° [illegible] sanctificare formaliter humanitatem.] 2am [illegible]

ad 3am rationem negando antecedens. Nam personalitas Verbi tribuit aliquas denominationes humanitati, quas esse pure [illegible], ut ipsi adversarii fateri cogentur. Nam humanitas ipsa Dei redditur in unione hypostatica digna gratia habituali, et habitus supernaturalis, et intrinsece adorabilis: quae denominationes plus important, quam humanitatem ipsi pure terminatam. Utique persona est [illegible] non impedit, ut ad ipsius se habeat etiam per modum formae. Nam subsistentia creata positiva [illegible] sententiam, est [illegible], et tamen illam per modum formae actuat, et perficit.

Ad 2am confirmationem respondeo negando causalem maioris. Etenim humanitas non denominatur relata ad Patrem, ut filia eius naturalis, propterea non quia habet sibi unitam filiationem per modum formae; sed quia cum [illegible] ut a [illegible] infinitudinem [illegible], ut [illegible] postulat, non est apta ad recipiendam denominationem filiae Dei naturalis. Inquam [illegible] inde [illegible] lineam divisibilem, [illegible] Aristotelicam sententiam non denominat lineam indivisi-

bilem

bilem; ytcrum n yt eius gra n e; nam cum recipiat in linea, illique inhaereat, eius forma debet esse sicut linea divisibilis, porro e incapax talis denominationis.

Opponis 2°. Causa formalis unius effectus formalis n valet conciliari per aliam formam specie diversam; sed sanctificare humanitatem e causa formalis gratiae habitualis proprius, ait enim Conc. Trid. sess. 6. c. 7 unicam causam formalem nostrae iustificationis, esse iustitiam inhaerentem: ergo n valet conciliari per sanctitatem increatam, quae diversa e specifice a gra habituali.

Resp. omissa mai., dist. min. sanctificare humanitatem Verbi Dei e causa formalis gratiae habitualis solius proprius: nego minorem: puri hominis: omitto mai. minorem: et nego conseq. Nec Concilium oppositum docet; ibi enim n de sanctitate Verbi Dei, sed de sanctitate, qua impii ad gratiae culmen per merita passionis Christi evehuntur; alioqui enim etiam inde inferendum foret Christum per suae passionis merita sanctitatem acquisivisse: nam Concilium decrevit, illam gratiam inhaerentem, de qua verba facit, per merita passionis Christi donari iis, quibus inhaeret. Ac consilio omissi humanitatem puri hominis sanctificari esse effectum formalem solius gratiae habitualis proprium: ~~nam ut docet ipsi mirus D., cui alii subscribunt~~ ~~eum~~ = dicitur gra habitualis unica causa formalis nostrae iustificationis, quia n indiget concursu alterius ad sanctificandum; n vero quia nulla sit assignabilis alia sanctificativa. ~~Etiam asserendo unam~~ [illegible]

Utraque quidem Concilium n declarat sanctificare esse in eo genere esse effectum formalem proprium solius gratiae habitualis: nam Deus gratia absoluta sanctus e absque gra habituali: nec decernit sanctificare nos caelestes esse effectum formalem solius gratiae habitualis proprium; alioquin enim doceret esse immobilem substantiam nra iuxta sanctitatem. Itaque Conc. in intellig[endum] e de ea iustificationis proprie dicta, cui alii subscribunt: in ea ca...tenus =

mutati

~~nitati, et illi non indigeat, eam tamen vere et proprie san-~~
~~[illegible]~~ omissi maior. Syllogismi effectus formalis unionis posse suppleri a causam per se diversam, et tunc effectus formalis non est proprius illius formae, sed alterius generis.

Oppones 3°. Sanctitas absolute talis est quaedam [illegible] natura in ordine supernali, ut do-cent cuncti Theologi, et ideo sola gratia, et non reliqui ha-bitus supernales, imo nec actus, nec habitus charita-tis, et dilectionis Dei super omnia, subit munus sanctifi-candi; quia sola gratia est natura in ordine supernali; sed sanctitas increata non est natura humanitatis in ordi-ne supernali: ergo neque est proprie et formalis sanctitas humanitatis. Probatur minor. Quia natura in ordine superna-li petit id, cuius est natura, vel ab eo exigitur; et ideo gratia habitualis petit hominem vel Angelum, cuius est natura in ordine supernali: quod satis manifeste colligitur ex definitione naturae, quae dicitur principium motus et qui-etis eius, cui primo et per se, et non per accidens in-est: nam illa verba per se et non per accidens, denotant naturam petere id, cuius est natura, vel ab eo exigi; sed san-ctitas increata non petit humanitatem Christi, nec exigitur ab illa: ergo non potest esse humanitatis natura in ordine supernali.

Probatur 1°. Quia natura in ordine su-pernali debet postulare subiecto, cuius est natura, aliquas proprietates absolute et simpliciter, et non solum ex suppo-sitione unionis sibi indebitae; sed sanctitas increa-ta nullas postulat proprietates humanitati Christi absolute et simpliciter; sed solum ex suppositione unionis indebitae: ergo etc. Probatur maior. Quia sanctitas creata Dei, gratia habitualis, imo et innocentia-lis [illegible], petunt virtutes meritorias abso-lute et simpliciter, non solum ex suppositione unionis indebitae: ergo quia id requiritur ex ratione essentiali sanctita-tis et naturae. Probatur 2°. Sanctitas est vita animae; et ideo a-pud Scripturam et Patres gratia habitualis dicitur vita animae,

et sanc-

veniens ab eo, et per se diversas. Sic Deus potest supplere effectus formalem caloris per alium calorem per se diversum; sicut subsistentia humana creata supplet in Christo per subsistentiam per se diversam: et ita potest reperiri contrarios effectus formalem sanctificantem, ratio de-bent a multis per se diversis, qui conferunt effectum formalem sanctifi-candi. ~~[illegible crossed-out lines]~~
Sanctificare formalis indifferens, et sufficiens tam a sanctitate increata, quam a creata

Ad Sanctitas increata nequit ee vita aie: siquidem si postulat ee aiz intrinseca, ut ipsa sit prium operationum supnaliz. quas elicit aia: 9 nequit ee sanctitas aie, ac proinde nequit ppxie et fralita sanctificare humanitatem Xpi.

Ad 1° disting.do maiz: sanctitas e quasi vta in ordine supnali: ~~neg.~~ xedo maiz: ppxie et simplicita vta: nego maiorem. Sanctitas e quasi vta in ordine supernali: qa vta e primus rei grats, et 1a radix reliquorz: ~~nam~~ et etiam sanctitas e in ordine supnali 1m gratz et 1a radix habituz supnalium. At vo n e ppxie et simplicita vta in ordine supnali: qa vta vita definitur e prium motus et quietis eis, inquo e 1° et pse, etsi sm quiens; et is 1° et pse et n sm quiens significat.

Vta ita inee debere subo mobili, ut cum illo componat et constituat unum ens ~~neat in primariam eis constitutionis~~ perfe, ac cuius primariam constitutionem attineat; ad hoc n req.a ad veram et ppriam sanctitatz; siquidz gra habitualis e vera et ppria sanctitas, et tn n ineaiz 1° et perse ita ut cum illa unus pse constituat; sd inee illi sm quiens, hoc e, tnam quiens superveniens subst.e reali, ipsam ampte constitutam supponens: igitur sanctitas fralis et ppria n debet ee stricte vta, sd quasi vta, qua~~m~~ imitatur vtaz stricte sumptam.

ac proinde unus fit quiens ex illa constituens:

Et sub eisdem terminis distinguo minorem: sed sanctitas increata n e aia humanitatis vta ~~absolute~~ ppxie et simplicita: xedo minz: n e quasi vta, seu imitatio vtr sm supz 1.e radicz: nego minorem et cam. Ad prationem minus, et 1am ~~aug~~ obiectionis oprationes reo eam exigam req.ri ad vtam simplicita talz: n vo ad vtaz inquid seu quasi vtam, et solus p quamdz similitudinz

qualis ē vita in ordine supnali, talis sanctitas. unde si velis sanctitatem debere eē filij Dei, ergo etiam qua ad eas exigit: facile negabo assumptum: si autem illud probes exemplo grae habitualis, quae exigit unioni eius, et huic postulat simpliciter dona supnalia: facile etiam reo id venire grae, qua ē actiens; actiens n petit simpliciter inee subo, et illud praeciscere: n vero qua ē sanctitas etenim in ipsa salvaret repugns sanctitatis, ut n exigeret simpliciter subo proprietates supnales, si tamen ex suppositione unionis indebitis; siquidem sub illa suppositione redderet hoem formaliter sanctum, amicus Dei, et ipsi gratum, haeredem Dei, et ejus filium adoptivum. Imo si qs requa ad ea quae talis, requa ad sanctitatem, gra n erit sanctitas, qua n ipsi . . . in ordine supnali. gratm reo gratm sanctitatem eē vitam moraliter, n physice: ē vita aiae moraliter, quia ē radix, cui debent facultates supnales, ut honeste operetur vita realis, in qua ē, et eius visio Dei, quae vita aeterna appellatur: ac proinde ē vita in eo sensu, in quo peccatum dicitur mors aiae: et cum peccatum n physice, sed moraliter dicatur mors, quia sibi meretur damnationem aeternam, quae merito appellatur mors; ita et gra opposita dicitur moraliter vita aiae. Et in hoc sensu etiam sanctitas increata dicitur vita aiae; quia huic unita exigit dona supnalia, et visionem Beatam. At vero n ē vita aiae physicè. Etenim nec gra habitualis, nec eius habitus, nec lumen gloriae, nec illae facultates supnales sunt physice vitales, ut magno robore pondere ostendunt nri DD. contra DD. Ultramontanos.

~~Unde si dico aiae etiam excludo gratiam habitualem a ratione grae sanctificantis.~~

Opponens 4o. Humanitas n redditur formaliter impeccabilis per divini praedicatum. Ergo nec amabilis amore Dei amicabili: ac proinde nec sanctificat

---

Itaque gra increata sanctificat . . . n supnalis aiae humanitatis, et eius si n petat unionis eius humanitatis, nec nisi ex suppositione unionis petat proprietates supnales; quia ē quoad sufficientiam 1a radix, radix, intuitu cuius debent humanitati dona supnalia.

Confirmat.ᵒ Sanctitas importat potentiam proximam ad operandum sine peccato; sed potentia proxima ad operandum sine peccato, est voluntas humana Christi instructa auxiliis supernalibus requisitis ad recte operandum: quae cum sit entitas creata: ergo nequit dari sanctitas increata in humanitate.

Resp. omisso ant. neg.ᵒ cons. Nam ea dignitas ad amorem Dei amicabilis, sive sanctitas non opponitur cum potentia peccandi, sed cum peccato: ignis non formaliter est sanctus, dignus Dei amicitia, et tamen est peccabilis. Insuper licet ea dignitas fundata in sanctitate increata ad amorem Dei amicabilem, importet impeccabilitatem humanitatis, non debet eam importare ut ratio formalis totalis impeccabilitatis; satis non esset, quod foret causa formalis totalis exactiva regiminis specialis Dei, a quo humanitas redderetur formaliter impeccabilis. Sic gratia habitualis habet [illegible] unica causa formalis nostrae iustificationis, quae exigit carentiam peccati, non quia est unica ratio formalis iustificationis; nam [illegible] [illegible] etiam ex carentia peccati. Ratio vero huius doctrinae est, quia ut gratia increata sanctificet humanitatem tamen requiritur, quod sit ratio sufficiens movendi Deum, ut amet amore amicitiae humanitatem; nec obest, quod indigeat, ut actu moveat, remotione alterius motivi, nempe peccati revocantis voluntatem divinam ab eo amore.

Ad confirmat.ᵒ maior. distinguo maiorem: sanctitas importat constitutive potentiam proximam ad operandum sine peccato: nego maiorem; [illegible] consecutive, concedo maiorem: et minor: et nego consequentiam: [illegible] recte operandi tamen Christi [illegible] est quid creatum; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae formaliter sanctificat humanitatem, [illegible] increata, [illegible] exigit potentiam proximam recte operandi,

vel illam supponit xa va xio opinandi m...

Sec. 2a

Nonnullę quęstiunculę levi calamo explicantur

Rogabis 1o. An Humanitas Xpi Dni sanctificet per spirationem activam? Rndeo Humanitatem Xpi Dni sanctificari physice per spirationem activam. Probatur. quia spiratio activa est formaliter sanctitas, et Humanitati: rursus unitur modo sufficienti, ut sanctificet physice humanitatem: ergo spiratio activa sanctificat physice humanitatem. Probo minorem. quia unio realiter existentiae immediata sufficit ad sanctificationem physicam; sed inter spirationem activam et Humanitatem datur unio realiter existentiae immediata; siquidem relatio realis, quae est formaliter, seu medium terminans formaliter immediate unionis hypostaticam est idem realiter cum spiratione activa: ergo etc.

Rogabis 2o. An Humanitas Xpi Dni sanctificet per Paternitatem, et spirationem passivam?

Dico 1o. Humanitas non sanctificatur physice per Paternitatem, et spirationem passivam. Probo. quia Humanitas non unitur physice immediate, imo nec ullo modo unitur physice Paternitati, et spirationi passivae; alioqui ipsi Pater et spiritus sanctus Incarnati fuissent: ergo etc.

Dico 2o. Humanitas Xpi Dni aliquo modo sanctificatur moraliter per Paternitatem, et spirationem passivam. quia Humanitas unitur physice, et realiter immediate Divinitati, quae idem realiter est cum Paternitate, et spiratione passiva; sed id sufficit, ut maneat Humanitas moraliter unita unione sufficienti ad aliqualem mora-

lem

lem sanctificationem: nam ista iunctio maior videtur, quam quae inter Christum et Beatam Virginem invenitur; ideoque ista apparet sufficiens, ut in ea fundetur moralis unio, vi cuius Verbum Divinum communicet Beatae Virgini infinitam quamdam dignitatem, ut cum D. Thoma 1. p. q. 25 art. 6. ad 4. docent citra Theologi: quod humanitas Christi iure vi huius coniunctionis cum Paternitate et Spiratione passiva, creditur moraliter unita his relationibus: ac consequenter sufficienter unita, ut sanctificetur aequaliter moraliter per Paternitatem et Spirationem passivam. Respondeo primo licet solus Filius sit physice unitus humanitati et Incarnatus, adhuc tota Trinitas est specialissimo modo praesens humanitati, et vi illius foret intra humanitatem, quamvis non est immersa, ut tradunt D. Aug.o, Basilius, Cyrillus et alii Patres: nam cum tres divinae personae identificentur cum essentia, unio annectens Filium cum humanitate, tres personas divinas modo quodam mirabili collocat intra humanitatem: ideoque haec assistentia specialis est sufficiens fundamentum ad unionem moralem: secus ad sanctificationem moralem.

Diss. 5a

De gratia habituali Christi Domini

Sec. 1a

An et quomodo certum sit fuisse in Christo Domino gratiam habitualem.

Gratiam habitualem fuisse in Christo Domino, sicut in reliquis iustis, indicat esse de fide eximius Doctor, cui nonnulli subscribunt: esse vero Theologice certum ita, ut illud negare sit temerarium docet Pater Vasquez disput. 41. quem sequuntur plures Doctores, et alii ex nostra schola: dandum nec esse de fide, nec Theologice certum. Quod

3 p. disput. 18. sect. 2.

non

summum probabile tradunt P. Wadingus disp. 5. dub. 5. Non creditur de fide; quia nullus est clarus text. vel concil. testimonium, quod non possit intelligi de gra. habituali. Nec theologice certus. Quia unanimis theologorum consensus tunc reddit veritatem aliquam, tunc theologice certam quando ipsi putant theologos dici, non esse tamen probabilitate tenendam, sed esse certam; sed in hac veritate asserenda dicunt theologi esse tamen probabilem, seu rationalem, non certam; ergo.

Dico 2. theologice

Dico 1. Saltem theologice certum est fuisse in Christo Domino gratiam habitualem; ac consequenter esse temerarium eam negare. Probo. Theologice certum est quod unanimi consensu docent omnes theologi, qui rem expressis terminis tractarunt; et oppositum docere temerarium est, nisi de novo appareat urgens ratio; sed omnes theologi etiam qui admittunt in Christo Domino sanctitatem increatam, unanimi consensu docent sanctitatem Christi Domini etiam sanctificari per gratiam habitualem; et de novo nulla urgens apparet ratio, quae oppositum persuadeat: vel adducat Patres Ecclesiae, seu [illegible] theologi seu ratio, et fundamentum grave, unde oppositum possit suaderi; ergo.

Nec minus arguitur, quo utitur Vvadingus, efficax est: nam tollit de medio argumentum theologicum ab authoritate petitum: nam si authoritas non sit maior, quam nos, qua ipsa utitur; cum non multiplex sit, et quaevis tamen probabilitatem fundet, inde inferunt unanimem SS. Patrum, et theologorum consensum numquam reddere rem theologice certam, sed tamen probabilem, quamvis nulla afferat de novo ratio oppositum urgens; quod [illegible] sufficit [illegible] non valet. Patet nam quod aliud est, quod theologi non habuerint solidum fundamentum, et aliud, quod nos lateat: temerarium est asserere omnes theologos conspirasse

in eandem

in eamdem sententiam absque urgenti ratione fundamento; licet nos fortè lateat; ac proinde iudicium temerarium est absque novo efficaci ratione pondere negare sententiam, quam conformi Sanctorum Patrum et Theologorum inspiratio positive approbat.

Dico 2.° Probabile est esse de fide gratiam habitualem esse in Christo Domino. In gratiam Christi, Dei hanc veritatem promovere conabor contra maiores R.R. recentiores P.m Vasquez. Probatur 1.° Id est probabiliter de fide quod probabiliter deducitur ex S.a Scriptura; sed esse in Christo Domino gratiam habitualem probabiliter deducitur ex S.a Scriptura: ergo esse in Christo Domino gratiam habitualem est probabiliter de fide. Maior certe admittitur: imo ut aliquid dicatur absolute esse de fide, satis est, quod probabiliter sit de fide: etenim quod de fide revera est, in se omnino certum et infallibile est; etiamsi minus certum quoad nos, non est omnino indubitatum, sed magis aut minus secundum rationes, quibus nititur intellectus ad id assentiendum.

Minor vero suadet: quia de fide est Christum Dominum esse formaliter sanctum, sed ex iis testimoniis, ex quibus infertur evidenter Christus Dominus esse formaliter sanctus, infertur etiam, licet non aeque perspicue Christus Dominus esse formaliter sanctus gratia habituali: ergo et Minor probatur. Ps. ex Ps. 44 propterea unxit te Deus Deus tuus: et 10 Act. Spiritu unxit illum Deus Spiritu sancto, et virtute: quae verba intelligunt de gratia habituali D. Athanasius, Cyrillus, Hieronymus, Ambrosius, Anselmus, Eusebius, Bernardus, et alii P.P. ut videre licet apud Suarez ubi sup. loquitur et D. Cyrillus tom. 4. conc. c. 1. Si quis, aut Christi sane solam unctionem dicat appellari Christus Deum, et adorari, eadem ratione dictitans esse, non esse Deum, et adorandum, eque ac Christus: enim Cyrillus manifeste supponit gratiam Spiritus S. que est in

Christo

et nobis, ac eadem specifice. Hinc ex illis verbis Isa.
c. 1.: ex te nascetur Sanctus, vocabitur Filius Dei. Idem col-
ligunt PP. Audiat Bernardus Homilia 4. ad [illegible], quae
singulariter, ait, sanctus fuit qui ipso conceptu et spe-
cies sancti sanctificationem, et [illegible] assumptionem.
Item ex illo Joan. c. 1. Vidimus gloriam eius gloriam uni-
geniti à Patre plenum gratiae et veritatis. [illegible]
Aug. lib. 15 de Trin. c. 26 [illegible] veritatis [illegible] ex [illegible]
Dnus ipse Christus, ait, non solum Spiritum sanctum dedit
ut Deus, sed etiam accepit ut homo; et propterea est ple-
nus gratia; quia unxit eum Deus Spiritu sancto, non oleo
visibili, sed dono gratiae, quod visibili significatur
unguento, quo baptizatos ungit Ecclesia: ubi ex-
presse loquitur de gratia habituali.

Probo 2°. quia in Conc. Triden-
tino sess. 6. can. 7 et 11 definitur gratiam non solum
operationis, sed etiam inhaerentis infundi iustis; quae
hac universalitate debet Christus intelligi; siquidem
in Sacra Scriptura nullum adest fundamentum ut excludatur, imo
adest positivum fundamentum, ut comprehendatur; siqui-
dem de plenitudine eius omnes accepimus; et Conc.a
passim tradunt [illegible] humanitati Christi omnes
perfectiones, cuius est capax: et ideo dissonum appa-
ret, "negare gratiam singulariter Christo" [illegible] gratiam ubique iustis communem:
ut arguit D. Ambrosius lib. de Spiritu sancto c. 1. in
hunc modum. Quem natum de Spiritu sancto con-
fitemini, quia negare non potestis, renasci negatis.
Magna insipientia est, ut quod singulare est Do-
minorum confiteamini, quod [illegible] est [illegible] denegetis.

Probo 3°. Ideo quia Vazquez
et alios quam plures haec veritas est theologica certa
quia unanimes Patres et Theologi [illegible] in ea ut
indubitata asserenda [illegible] conveniunt; sed etiam
conveniunt in ea asserenda ut in Sacra Scriptura con-

tenta

pertra: h° ē de fide. unde minem q̄a hic conformis
sententiam et Theologorum consensus non fundatur in uni-
tate rerum: nam varii et non eisdem significationibus nationi-
bus in eam sententiam sane conspirant: sed fundatur
in eo quod crediderint sanam veritatem, quae con-
tinetur in sacra Scriptura; quam utraque rationem unus-
quisque pro suo captu conatus est promovere: sicque
omnibus trahit, quod solutio rerum non eadem, sed diver-
sis nominibus exhibet. In quo modo diversitas rerum non enervat,
sed potius confirmat magis solutionem: nam Patres
et Theologi ideo acquiescunt nominibus probabilibus
adeo uniformi consensu; quia judicant eam veri-
tatem in Sacra Scriptura contineri. Unde proculpat,
et manent [illegible] quod ē ire et minus
suscepit ubi ē id quod ē singulare et maius: sed gratia
habitualis ē quid ire et minus: siquidem ē [illegible] par-
ticipatio; et eius effectus formalis primarius ē reddere [illegible]
Deum participative; et Deitas ē quid singulare et
maius: siquidem constituit Christum Dominum Deum per essentiam:
ergo gratia habitualis in Christo Domino suscepit imo et re-
pugnat: nam Christus Dominus ut potest Deus per essentiam re-
quirit esse Deus per participationem. Confirmatur 1° quia esse substan-
tialiter et simul accidentaliter [illegible] non minus re-
pugnat quam esse substantialiter, et simul accidentali-
ter homo: sed Christus etiam ut homo ē substantialiter [illegible]:
neque ut homo potest esse accidentaliter [illegible]. Confirmatur 2°
quia cum gratia habitualis [illegible] Dei filiatio adoptiva non
potest [illegible] cum filiatione naturali [illegible] Christi Domini: ergo [illegible].

Respondeo 1° quoad [illegible]

[illegible] per [illegible]. Nam in Christi anima ē triplex gratia [illegible],
[illegible], et [illegible], quarum [illegible] beata [illegible]
[illegible] perfectione [illegible]
[illegible] gratia habitualis. Itaque dixerit [illegible]
[illegible] maior: cum id, quod ē ire et minus, [illegible]

re essentialem quae non vocat id quod est singulare, et maxime ut de gratia habituali ore sequenti ostendetur. Nec admittenda est obiecta repugnantia: nam cum Christus Dominus secundum humanitatem sit creatura, et secundum divinitatem Deus, nulla est repugnantia in eo, quod secundum diversas rationes sit simul Deus per essentiam, et Deus per participationem.

Ad 1am confirmationem resp. distinguendo maiorem: est substantialiter sanctus substantialiter, et idem essentialiter: concedo maiorem: si sit idem ac substantialiter secundum participative: nego maiorem. Deus est substantialiter, hoc est: essentialiter sanctus; et ideo non potest reddi accidentaliter sanctus a gratia habituali; Christus vero ut homo non est substantialiter essentialiter sanctus, alioquin esset foret sanctus ut Deus, seu verbum divinum, sed est substantialiter participative sanctus, ut per participationem sanctitatis increatae substantialis essentialiter sancti; et ideo potest esse etiam accidentaliter sanctus, ut per gratiam habitualem: in quo nulla apparet repugnantia.

Ad 2am confirmationem resp. negando antecedens. gratia habitualis potest iungi cum filiatione naturali in Christo, quia non petit connaturaliter vocare essentialem secundariis filii adoptivi vel involventem subiectum extraneum, dignus ut ipse dicentem ius ad haereditatem Dei

Margin: 1 Nam hoc, quod est substantialiter, est essentialiter hoc, non potest esse accidentaliter hoc:

Sec. 2a

Quare necessaria fuit in Christo Domino gratia habitualis.

Mentio facio sententiam eorum, qui iudicant fuisse in Christo Domino necessariam gratiam habitualem, ut eius humanitas foret simpliciter formaliter sancta, et eius opera participarent condignitatem meritoriam: hanc sententiam supra reiecimus, eo quod non admittat in humanitate Christi Domini sanctitatem increatam, sed solam creatam consistentem in gratia habituali: et solum mentionem faciam eorum, qui admittentes sanctitatem

increatam

increatam, diversi de nobis credunt ee in xpo Dno necessariam gram habitualem. Fuisse in xpo Dno necessariam gram habitualem indicant Pr. Vasq. et alij, ut naturaliter eliciat opera supernalia, non tamen, ut sanctificet: Lorca, non ut opera supernalia connaturaliter eliciant, sed tm, ut xpus Dnus, qui supponitur sanctus per gram unionis sanctitate substli, sit etiam sanctus sanctitate accidentali: Pr. Bernal, Vvadingus, Spada, et alij, ut juste ut actus charitatis eliciat; qa cum gra habitualis identificet realiter cum habitu charitatis; et ad eliciendos actus charitatis necessarius sit habitus charitatis, inde fit, quod etiam gra habitualis reqra ad eliciendos actus charitatis: unde si gra habitualis supponat distincta ab habitu charitatis non e in xpo Dno necessaria: alij RR., ut Ouset Sumanisas, et hoc redunt ... auts tm; nullam .n. reddunt ee rationem efficacem, quae suadeat summam sanctitatem xpi Dni fuisse gra habituali ...: tandem Angelicus Praeceptor q. 29 de veritate art. 1. etiam 3. sententiarum dist. 13. q. 1. et Eximius Dr. disp. 18 de Incarn. sec. 2 § ultimo tandem. habitualiter plures Dominicani PP., inter quos Godoy disp. 23 § 1. Gonet disp. 12 art. 2, et ex Nostris Doctoribus non pauci Alderete disp. 49 sec. 5. n. 90, Arra., et alij ...

ut naliter eliceret opera supernalia, et ad plenam ipsius sanctificationem:

Sit 1a nostra conclusio. Gra habitualis datur et reqra in xpo Dno, ut sanctificet etiam in genere sanctitatis inferioris ad sanctitatem increatam. Pbo. Omnis perfectio, quae xpo Dno non repugnat, ipsi debita e; sed gra habitualis, vel sanctificatio hic, e perfectio, quae xpo Dno non repugnat: ergo xpo Dno debita e. Pbo minor. qa sanctificatio per habitualis nec formaliter, nec illative importat negationem excellentioris sanctitatis: nec supposita sanctitate in-

creata

creata, superfluit; siquidem ipsa sanctificat in alio genere sanctitatis inferioris, et accidentalis: quod tamen sufficit ut n. sit superfluat: sicut n. superfluit scientia infusa in xpo, etiamsi per sciam Beatorum praecedentis eadem obiecta intelligant.

Sit 2a. conclusio. Necessaria fuit in xpo Dno gra habitualis tamquam principium connaturale operationum supernaturalium. Pbo. Operationes supernaturales ut connaturaliter fiant, petunt habitus infusos permanentes: atqui habitus infusi permanentes erant in xpo Dno necessarii, ut eliciat connaturali modo operationes supernales; sed hujusmodi habitus infusi permanentes n. possunt naliter existere absque gra habituali in xpo Dno: ergo gra habitualis e necessaria in xpo Dno, ut connaturali modo eliciat operationes supernales. Maior communiter admittitur, et ex dicendis firmius reddetur: Consequentia legitima apparet. Min vero subsumpta sic ostenditur. Habitus infusi permanentes charitatis, religionis et virtutum moralium n. possunt naliter existere, nisi existant in subiecto sancto; alioquin enim n. amitteretur per peccatum mortale habitus charitatis cum reliquis virtutibus moralibus: etenim sicut in ordine nali oes proprietates radicantur in quodam principio radicali, quod earum essentia e, et sine quo n. possunt naliter existere: ita et in ordine supernali e quoddam principium, in quo radicantur reliqua dona supernalia, a quo tamquam ab essentia et natura dimanant, et in illud tamquam passiones et proprietates reducuntur per physicam connexionem cum illo: quod quidem principium e gra habitualis; sed n. subiecto sancto per sanctitatem increatam: ergo habitus infusi permanentes n. possunt esse tamquam radicem sui sanctitatem increatam: ergo in subiecto sancto per sanctitatem creatam, nempe per gram habitualem: ergo hujusmodi habitus

bitus nequeunt nalita existere, nec operari in Xpo Dno absque gra habituali.

Habitus vo infusos n posse supponere Sanctitatem Increatam ex eo colligo, qd entitas ordinis inferioris n possit exigere tamqm sibi et radicem suis rem ordinis superioris; et ideo entitas ordinis nalis n valet exigere tamqm sibi et radicem suis rem ordinis supernalis; sd habitus infusi, qm vis sint supnales, sunt cuiusdam ordinis supnalis longe inferioris ad ordinem sanctitatis increatae: g° n possit exigere tamqm nam et radicem suis sanctitatis increatae. Divina meditati sunt alii ad eludendam huius argumentationem.

Aliti ones ecce excluduntur.

Dicunt 1°. Habitus infusi fuerunt in Xpo Dno cuiusdam ordinis altioris, qm sunt habitus infusi supnales puri hois iusti: sed habitus infusi supnales exigant in puro hoe iusto tamqm nam, et radicem suis gram habitualem; in Xpo Dno exigunt gram hypostaticam increatae. Omitto ans, et nego conam. Ordo. Ut habitus infusi in Xpo Dno eent ordinis altioris et excellentioris, nam forent in ordine hypostico increato; ac proinde ut exigerent quamdam gram habitualem excellentiorem illa, quae dat in puro hoe iusto; n tn exigerent aliquid substem ordinis hypostici. Rursus nego ans. Quia in uti theologorum sta gra habitualis et habitus infusi supnales sunt in Xpo Dno eiusdem ordinis cum nris, ut ex iunctione cum verbo participent denominative quamdam infinitatem.

Instas. Ea, quae respiciunt eumdem finem, sunt eiusdem ordinis: ad unio hypostatica et habitus infusi supnales respiciunt eumdem finem, nempe perfectam Dei visionem: ergo sunt eiusdem ordinis: ergo habitus

infusi valent exigere habitus exig.a vaga unionem hypostaticam tanquam essentiam, et radicem sui.

Resp. 1.o disting.do maiorem: sunt eiusdem ordinis quoad esse entitativum, et trans. nego maiorem: quoad esse entitativum, ... trativum: nec do maiorem, et omissa min. distinguo sub eisdem terminis cons. 1.m, et nego 2.am cons. Etenim ut duo inter se collata sint essentia et proprietas, non sufficit, quod sint eiusdem ordinis in esse pure trativo, sive quod alterius dicat proportionem medii in ordine ad alterum tanquam finem; alias enim quivis habitus, sive gratia supernaturalis exigeret tanquam essentiam et radicem unionem hypostaticam; sed ratio req.a, quod sint eiusdem ordinis in esse entitativo: quapropter cum habitus infusi supernaturales non sint eiusdem ordinis entitativi cum unione hypostatica, non possunt petere, neque vage hypostaticum ordinem longe superiorem quoad perfectionem.

Resp. 2.o omissa maiori neg.do minorem. Etenim unio hypostatica non ordinat ut medium ad perfectam Dei intuitionem tanquam finem. Ratio est quia quod perfectius est non ordinatur intrinsece ad minus perfectum: sed unio hypostatica, quae est possessio physica Dei, est perfectior visione Dei; quia haec est possessio tantum intentionalis Dei: Licet unio hypostatica exigat et inferat perfectam intuitionem Dei, non exigit illam ut finem, sed ut effectum connaturaliter debitum humanitati hypostatice cum Deo unitae.

Instas 2.o Quamvis unio hypostatica sit perfectior gratia habituali et habitibus infusis, nihilominus radicat et exigit iure nativo habitus infusos: ergo in Christo Domino sufficere potuit gratia habitualis, ut radicet, et exigat habitus supernaturales.

Sed

ut in nobis requiritur gratia habitualis, et ut in Christo
siquidem in Christo Domino sanctitas increata, et unio
hypostatica subeunt munus radicandi habitus in-
fusos, et reliqua dona supernalia.

Respondeo 1.° cum supo unio-
nem hypostaticam exigere habitus supernales, non
in gradu determinato, sed intensiones et intensiores si-
ne termino; et ideo exigere aliam radicem, nempe gratiam
habitualem; quae sit, non solum habituum radix, sed
etiam mensura, quae gradualem ipsorum intensio-
nem determinet. Et ut posset divina voluntas determina-
re gradualem intensionem habituum, sicut determinat
gradualem gratiae intensionem; de facto id non est ad-
mittendum; quia bona [illegible] non recurrit ad causam
2.am, ubi adest causa 1.a, cui tribuat effectus: et ideo in
Christo Domino a Deo determinatur mensura gratiae, quia nihil
datur creatum, quod possit eam determinare; non vero de-
terminatur mensura reliquorum habituum; quia adest gratia
habitualis, per quam [illegible] determinatur intensio ha-
bituum supernalium, quam immediate per divinam volunta-
tem.

Respondeo 2.° distinguendo antecedens:
radicat et exigit iure naturali mutuo: nego antecedens; non mu-
tuo: concedo antecedens, et nego consequens. Unio hypostatica exi-
git habitus infusos, tanquam proprietates physice tales
non sui, sed non gratiae habitualis: et ideo habitus infusi
non sunt proprietates physice tales unionis, [illegible]
non gratiae habitualis; quia proprietas physice talis mutuo exi-
git et exigitur ab essentia; et ut unio hypostatica exigat
habitus infusos, habitus infusi non exigunt unionem hy-
postaticam, sed gratiam habitualem; qua [illegible] deficiente
gratia habituali, existerent violenta [illegible] habi-
tus infusi supernales.

Necessitas, si dicas [illegible] in nobis [illegible]

reciprocam exigentiam, ut habitus infusi non exigant vio-
lentiam; *nam humanitas ipsa non exigeret violentiam, ut deficeret gratia habitualis, cum* ~~si exigunt ab unione hypostatica non exigeret~~
modo exigant ab unione hypostatica. Non, inquam,
~~violentiam, ut deficeret gratia habitualis~~. Respondetur

Nam proprietates stricte tales eam mutuam exigentiam [illegible]
lent, et petunt naturam et radicem ejusdem ordinis,
a qua proxime dimanent, ut simul ab alio radio
exigant: ut habitus fidei et charitatis respiciunt
intellectum et voluntatem; quae quidem proprietates non sunt
proprietates habituum supernaturalium, quamvis violenter exi-
gerent, nisi radicarent immediate in anima tanquam in substantia
et natura et radice; quia ut habitus exigant proprietates, quae non exigunt
habitus: si habitus supernaturales non existerent moraliter, defici-
ente gratia habituali; nec possunt esse proprietates stricte
tales rationi sanctitatis increatae, ut ab ista ut unita
humanitati postulent ut communicando ipsi humanitati.
Siquidem illius debetur in Christo gratia habitualis tanquam radix
natura, et essentia sui ordinis; cujus ordinis non est, sed alius
altioris sanctitas increata, et unio hypostatica; ideo,
circa dici non potest illorum natura ea proprietate, qua gratia
habitualis, quae in eodem ordine cum habitibus, et
cum ea mutua exigentia adstruitur: ergo praeter unionem
hypostaticam requiritur in Christo Domino gratia habitualis, ut
maxime cum proprietate salvetur exigentia rationi ha-
bituum supernaturalium.

Instas 3o. Potentiae animae, aliaeque pas-
siones ideo exigunt naturam suam, ut moraliter exi-
stant, quia ab illa physice immediate dimanant; sed habi-
tus infusi supernaturales, non physice immediate, sed tamen mo-
raliter dimanant a gratia habituali; alias enim fides
et spes non conservarentur in homine peccatore, deficiente
gratia: ergo si in Christo Domino datur gratia unionis hypostaticae,
a qua moraliter, et exactive dimanent habitus in-
fusi; hi moraliter existent, ut in Christo Domino absit gratia
habitualis.

Reo 1º concedo omissa mari, nego minorem. Nam Pr. Suarez, Pr. Ripalda, et alij secuti D. Thomam indicant gratiam habitualem costitutivam virtutem efficiendi habitus supernales, illosque de facto in hominibus iustis producere; et in hoc etiam valde imitari nam: nec debilitatur eius doctrina ex eo, quod sine miraculo perseverent fides et spes in peccatore, gratia deficiente: etenim isti habitus cum se habeant per modum dispositionis ad gratiam recuperandam, naturaliter conservantur à Deo immediate absque gratia: quemadmodum calor remissus, qui est dispositio ad formam ignis, conservatur à Deo naturaliter absque igne: caritas vero et reliqui habitus supernales, cum sint proprietates stricte tales animae gratiae, sicut calor ut octo animae ignis, non possunt conservari naturaliter in Christo Dno absque gratia habituali, licet ad exigentiam unionis hypostaticae possent à Deo conservari: quia unio hypostatica minime petit eam causam ad productionem, sive conservationem eorum, quando adest causa 2a sufficienta applicata: sicut calor intensus violenter conservaret, perseverante forma ignis, quamvis à causa superiori conservari posset.

Quapropter cum in Christo Dno sint etiam habitus supernales, debet etiam in eo poni gratia habitualis, quae per physicum influxum eos efficiat: nam cum unio hypostatica activa non sit, non est illi tribuenda effectio habituum: neque tribuenda est soli Deo: nam cum detur causa 2a naturalis productiva eorum habituum, nempe gratia habitualis, naturaliter est ponere in Christo Dno eam gratiam, ut producat habitus supernales, quam recurrere ad Deum primam, ut eos producat contra illud axioma ex D. Greg. lib. 4 Dialogorum c. 5 desumptum: Deus in hoc mundo visibili nihil nisi per Ideam disponit.

Reo 2º distinguendo maiorem, si per gratiam denotet rationem adaequatam in actu sufficienti: nego

maxem: xem adoptum inseri exclusivi: nego maiorem et omissa mixi, nego cam. Etenim et gra habituali, ni physice, dtm moraliter decurrat ad habitus supernales, si tn eodem mo debent supponere graam aliogui .n ni deficerent, deficiente gra, in puro hoc ac eventu in xpo Dno petunt graam. ut radicem moralem sui. Rõe e. gra proprietates dimanant ab Essentia: go sive physice, sive moraliter ab illa dimanent, debent illam exigere eodem mo tnqm mensuram detrahentem earu interfectionem. Quapropter cum habitus in xpo Dno sint in quodam gradu finito interfectionis, qui ni pote detrahi a Sanctitate Increata esse exigente, vel saltem ni radicente maxi, et maxi interfectioni habitus, nequit iure nali. ut poneret in xpo Dno gra habitualis, que ra sue interfectionis gradum a Deo detratum detraret gradum interfectionis suaru proprietatis, ra superius dicta.

Dicunt 2o. Quamvis humanitas xpi Dni petat detrahi subsistentiam creatam, per quam trahit et detrahit, nihilominus etsi petat subsistentiam Increatam; imo neque hec petat humanitatem, uti eam exigit subsistentia creata; nihilominus qa per subsistentiam Increatam realiter suppleret supplet munus trahendi humanitatem, nulla violentia infertur humanitati, dum ei datur subsistentia trahit go quamvis habitus infusi supernales petant detrahere graam habitualem ut radicem detrahentem eorum interfectionem, potuit hoc munus suppleri per Sanctitatem Increatam, ut hec ni traxet habitus interfectionem.

Non desunt, qui negent argumentum nam indicat infexri violentiam humanitati, dum illi negat, quod detrahe petit, et subrogat alterum perfectius ni exactum, potentiam cum

subsistentia

subsistentia increata privet humanitatem destinatio-
nem subsistentis, vel quod, quam ab eo ipsa sub-
sisti det. Ergo vero omitto ans. et nego cons. Ab dis-
paritatis est quia utraque subsistentia increata non po-
test coniungi cum subsistentia creata; sanctitas vero incre-
ata valet coniungi cum sanctitate creata: etenim
tunc subiecto infertur violentia, quando ipsum pri-
vat aliqua forma, quam de iure exigit, nisi eo
solum de titulo ea forma privet, ut loco ipsius
formae ablatae subroget aliam formam cum illa incom-
patibilem, et nobilius perfectivam; quia tunc ex pri-
vatione formae exactae oritur commodum et perfec-
tio subiecti; at vero si forma quae subrogatur, esset
compossibilis cum forma exacta, impediret ipsa per-
fectionem, tunc ex privatione formae exactae non resulta-
ret commodum et perfectio subiecti. Quapropter cum
gratia habitualis possit coniungi cum unione hypostatica
utique inferretur violentia habitibus, si illis de-
negaret gratia habitualis, quam tamquam suam radi-
cem exigunt; siquidem tunc non denegaret pro-
pter ipse, ut habitus excellentius perficerent; at
vero creata subsistentia negatur eo ipso de titulo
ut plus perficiat humanitatem per subsistentiam
tradit cum illa incompatibilem.

Dicunt 3o. Haec doctrina
nititur ipsi de subiecto non supponente: nam suppo-
nit gratiam habitualem conferri Christo Domino ad exi-
gentiam habituum; hoc suppositum falsum est: nam
potius est data habitibus tribuuntur ad exigentiam alicu-
ius gratiae praecedentis ordine naturae: ergo si ante ad habitus
praeoccupata est humanitas Christi sanctitate increata,
nullo modo potest habitus exigere gratiam habitua-
lem; siquidem ipsorum exigentia satiata est anticipata
et excellentiori solutione, nimirum gratia increata.

Haec obiectio aequivocatione laborat, et duo diversissima confundit: aliud n. ē gratiam existere ad exig.am habituū; et aliud habitus exigere gratiam habitualem, ut naturaliter existant; et quidem hoc 2.m minime dependet a 1.o ut manifeste constat ex eo, quod per absolutam distinctionem, eam petunt, ut naturaliter existant; et tamen inde n̄ licet inferre animam existere intuitu, sive ad exigentiam potentiarum: et innumera alia eiusdem rationis passim occurrunt exempla: et ideo id n̄ licet inferre, q.a hoc modo loquendi videtur significari prius existere potentias, quam animam, et prius existere habitus, quam gratiam habitualem: quod quidem falsum ē, licet verus sit eē gratiam habitualem necessariam, ut existant connaturaliter habitus. Itaque habitus existunt ad exig.am unionis hypostaticae; unio v.o n̄ aliter eos petit, nisi ut proxime radicatos in gratia habituali.

Dicunt 3.o Habitus supernaturales n̄ requiruntur in humanitate Christi Domini, ut connaturaliter eliciat operationes supernaturales: q.a hoc de titulo n̄ ē in Christo Domino necessaria gratia habitualis. Probatur ans. Ideo in puro hoīe req.a habitus infusi supernales; q.a potentia vitalis naturalis ē intrinsece complens, et elevans, ut eliciat operationes supernales; sed aīa Christi Domini, licet deesset habitus, intrinsece compleret, et elevaret per unionem intrinsece unitam et eminenter continentem vim productivam habituum: ergo x. At v.o haec com̄unis obiectio cum com̄uni solutione respondetur supponendo, n̄ disputando habitus fuisse in Christo; et solum eē examinandam rationem, cur extiterint: instant adversarij id minimè supponendum; q.a unica ratio suppositionis in Christo Domino n̄ invenitur; vel tamen supponendum eē habitus

fuisse

fuisse in Xpo Dno, posse, ut humanitas omnes, non vero ut realiter eliciat operationes supernales.

Ad 1.° neg.° ans, ad cuius probationem distinguo maiorem: intrinsece differri, et elevari per principium supernale intrinsecum eiusdem ordinis cum operationibus: Redo maiorem: superioris ordinis: nego maiorem, et concessa minori, nego conam. Habitus infusi, quamvis radicent in unione, petunt pram habitualem ut radicem sui, non vero unionem; quia pra è eiusdem ordinis cum illis, unio autem ordinis superioris: et non potest petere rem ordinis superioris ut radicem sui: et ob eamdem rationem actus supernales humanitatis Xpi Dni, cum sint ordinis inferioris ad unionem hypostaticam, non possunt eam exigere ut radicem, ac ventre neque diponi intrinsece unitam humanitati: et cum petant principium ~~intrinsecum~~ supernale humanitati operanti intrinsecum, exigere debent habitus infusos supernales.

Ad 2.° aiam Xpi in ea hypostasi elevari per divinam intrinsece unitam, non per se formaliter, sed materialiter se habente unione ad elevationem: nam divina unita humanitati vel ~~tat~~ ca 1.ª et universalis, vel ut particularis concurrit? si 1.m: hoc non magis elevat humanitatem Xpi quam purus homo; alioqui omnes operationes humanitatis Xpi dependerent ab unione hypostatica, et forent supernales: quod non debet admitti: si 2.m: contra: quod sicut actiones nales non proveniunt à ca 1.ª ut particulari, nisi deficiente cā 2.ª nali; ita operationes supernales non proveniunt supernaturaliter a ca 1.ª ut particulari, si adsit cā 2.ª particularis eiusdem ordinis. Qua propter cum habitus infusi sunt ca particularis actuum supernalium, nequit divina elicere naliter

ut ea particularis operationes suy naturales quamvis contineat eminenter praedictorum habitus.

Dicunt 5.o

Sec. 4a.

An in Xpo Dno fuerit gra habitualis infinita.

Sit 1a conclusio. In Xpo Dno non e gra habitualis infinite intensa. Ita contra Bbg, Scotistas, et nri scholastici D.D. sa Albmagnus, Maiorem, D.m Hdo. Bernal, et alios Aut. Pro. qa gra habitualis Xpi Dni foret infinite intensa, vel quasi substantialiter, et equivalenter, qtq sit quilibet eius gradus eet equivalens infinitis gradibus nre grae: vel formaliter, qtq coalesceret ex gradibus dinitis infinitis: non 1m; nec 2m; gra habitualis Xpi e eiusdem speciei cum nra; imo gra habitualis alterius speciei creditur contra impossibilis, sed gra illa, cuius quilibet gradus equivaleret infinitis gradibus nre grae, foret perfectior, et quidem notabiliter, gra nra, ac consequenter diversa specifice ab illa: ergo non e in Xpo ea habitualis gra. Non 2m. qa gra, ut pote creata, infinite distaret a sanctitate increata: ergo intra propriam lineam posset magis et magis augeri: ergo non foret summa, et infinita, et equivaleret infinitis nre grae gradibus. Non 2m. qa infinitum multitudinis cathegorematicum, et actu ee impossibile multis ostendi in Physicis, ubi ea possunt videri.

Sit 2a conclusio. Si foret possibilis gra habitualis infinite intensa actu, et cathegorematica, Xpo Dno fuisset concessa. Ita non multi ex nris, et ex Thomistis sa D.m Hurtado, Salmanticenses, et Albertiste. Pro. qa gra habitualis tribuitur humanitati Xpi ad exigentiam Divinitatis unitae, quae petit humanitati oem perfectionem illi non repugnantem; atqui si foret possibilis gra habitualis infinite intensa actu et cathegorematica eet perfectio humanitati non repugnans: ergo tribuenda foret

humanitati ad exigentiam Divinitatis ipsi unitae. Nec prodest, si dicas eam gratiam excedere exigentiam Deitatis, nam cum creata sit, esto infinita gradualiter sit, infra tamen est sanctitate, quam participat humanitas ex unione ad Verbum divinum; quae non excedit exigentiam Verbi divini ut perficientis et sanctificantis humanitatem.

Dices 1°: omnis gratia possibilis reddenda est Christo Domino, si omnis gratia possibilis simul potest existere: et omnis gratia, etiam localiter, quae existit in iustis existit etiam in Christo, ac proinde existit in pluribus subiectis, et loci multiplicatione producta. Reddit [illegible] suppositivam. Concedo; illam nego. Alioquin enim anima Christi foret in iustis per praesentiam localem; siquidem in illis est gratia, cui anima Christi unita est: et ea est vis unionis physicae, ut locato extremo in uno loco, in eodem debeat et aliud unionis extremum poni: ut licet colligere ex Eucharistiae Sacramento; sanguis enim ponitur in Hostia, non vi verborum, sed vi unionis, qua unitur corpori, quod ponitur sub speciebus panis vi verborum.

Dices 2°.

Controv.a 2.a

De impeccabilitate et libertate Animæ Xpti Dni.

Dissp.o 1.a

An et quomodo Xpti Dni humanitas reddatur impeccabilis vi unionis hypostaticæ

Sec. 1.a

Nonnullis præmissis, referuntur sententiæ.

Præmitto 1.o esse fide d.a certum Xpti Dni humanitatem nullatenus peccavisse, nec originaliter, neque actualiter. Ita definitum fuit in Conc. Ephesino can. 10, et in Lateranensi contra Faustus, et Julianus, quorum hæresim in inferno cum suis Authoribus sepultam nostri temporis impia monstra excitarunt, impudenter docentia Xptus Dnus in cruce desperavisse. Hæc hæresis etiam reiicitur his ex d.a Pauli ad Hebr. c. 7. talis n. decebat, ut nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus; his ex 2.a Petri c. 1. qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius. Item ex 2.a Pauli ad Corint. Eum, qui non novit peccatum, pro nobis peccatum fecit: idest, ut exponunt D. Ambr.s et D. Thos, fecit se hostiam pro peccato, vel ut explicat D. Aug.s, induit similitudinem carnis peccati, et de peccato damnaret peccatum. Quibus et alijs S. Scripturæ testimonijs relegatur ab humanitate Xpti Dni non solum peccatum actuale, sed etiam originale. Et ad removendum singulariter peccatum originale apta est illa verba Luc. c. 1. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum vocabitur Filius Dei: hoc est: ex te nascetur sanctus, ut citra SS. exponunt. Hoc est. q.a Xptus Dnus non descendit per naturalem generationem ab Adamo, et natus est ad radendum peccatum originale, sed speciali Spus Sancti operatione: [illegible] Illud quod in ea natum est, de Spu Sancto est. Ad

Praemitto 2° humanitatem Christi

Domini saltem ex natura rei peccare non potuisse: quod vero definitum est in 6. Synodo act. 8 longe post medium, Christus Dominus habuit naturam humanam impeccabilem: et hoc omnino falsum esset, si Christus etiam ex natura rei peccare potuisset: 3° quam doctrinam omnes theologi unanimi consensu docent Christi humanitatem, vi beatitudinis ab initio suae conceptionis iure naturali acquisitae saltem ex natura rei peccare non potuisse, et tota inter eos contentatio est: an beatitudine seposita, et attenta solum unione hypostatica, Christus ut sic potuerit peccare.

In qua difficultate 1a sententia, quam tuentur Durandus in 3. distinctione 12 q. 2. Scotus in 3. distinctione 21 q. 1. § De secundo dico, Gabriel, Marsilius, et omnes Scotistae, quos sequitur Castillo disputatione 18 de Incarnatione q. 1., tradit peccatum ex natura rei iungi posse cum unione hypostatica ex suppositione, quod unio separaret a visione, et amore beatifico, et gratia habituali: ac consequenter Christus ut hominem, qui etiam in sensu composito unionis hypostaticae ad Verbum Divinum, peccare potuisse, inspecta solum unione hypostatica.

2a sententia, quam defendunt Pater Hurtado Salmanticenses, disputatione 60 sect. 4. § 33, Pater Franciscus disputatione 35. sect. 3. et alii recentiores, tradit Christum ut hominem, et de lege ordinaria, neque in sensu composito unionis, et de potentia Dei absoluta, et in sensu diviso unionis, scilicet destruendo per peccatum unionem ad Verbum, peccare potuisse: quemadmodum viri homines iusti possunt peccare gratiam habitualem amittentes, quamvis in sensu composito huiusmodi gratiae peccare non valeant propter incompossibilitatem gratiae cum peccato.

3a sententia docet Christum Dominum nec potentia Dei ordinaria, nec potentia absoluta peccare potuisse in sensu diviso, neque in sensu composito unionis

D. c. 18.

hypostat.ae. Hanc defendunt aes theologi supra citatos [illegible] 1a et 2a 1o

Sec. 2a

Non implicat, ut ex vi unionis hypostaticae humanitas Christi sit intrinsece impeccabilis.

Conclusio titulo supra e contra Aff. 1a et 2a, qui iudicant humanitatem non reddi impeccabilem in unione hypostatica, nec formaliter, nec exactive, nec de facto, nec de posse: et probo conclusionem adversus. Ideo 2a Scotus, ut tradit Faber, humanitas Christi non posse ab unione hypostatica reddi intrinsece impeccabilis; quia unio non posse destruere peccabilitatem, quam in humanitate supponit; quaeque est de ratione essentiali humanitatis. Sed etiamsi unio hypostatica non possit destruere peccabilitatem, quam in humanitate supponit, quaeque est de ratione essentiali humanitatis, posse nihilo minus humanitatem reddere intrinsece impeccabilem: probo. Sic minem quia quamvis visio Beata non possit destruere peccabilitatem humanitatis quam supponit, quaeque est de ratione essentiali humanitatis, nihilominus per illam ratione Scotus, redditur humanitas, sicut et quivis Beatus intrinsece impeccabilis: ergo unionis hypostaticam a fortiori reddet humanitas intrinsece impeccabilis.

Dicent Scotistae discrimen esse in eo quod Nam humanitas ratione sui non exigit esse accidentaliter peccabilis; et ideo posse per visionem, quae est accidens, fieri accidentaliter impeccabilis, non amissa peccabilitate essentiali: at ratione sui substantialiter creatus est substantialiter et essentialiter peccabilis: et ideo non posse per aliquam formam fieri essentialiter et substantialiter impeccabilis.

Sed contra est. 1a humanitas non redditur per unionem hypostaticam substantialiter essentialiter

liter

lita impeccabilis, sed substantialiter contingenter: non
amissa peccabilitate subjecti, et essentiali, et remota, quae
identificatur cum humanitate, poterit ipsa hu-
manitas reddi per gratiam substantialem substantia-
liter impeccabilis; siquidem cum utraque sit
contingenter superveniat humanitati, nihil refert,
quod una sit substantialis, et altera accidentalis: ergo,
sicut impeccabilitas, quam induit visio beata, non
destruit peccabilitatem remotam essentialem hu-
manitatis, quam supponit; ita impeccabilitas,
quam inducit unio hypostatica, non destruet eam-
dem peccabilitatem remotam essentialem,
quam supponit.

Quamobrem pro comperto haben-
dum est peccabilitatem remotam et radicalem per-
mansisse in humanitate Christi Domini; quia cum huiz-
modi peccabilitas nihil aliud sit, nisi ipsa hu-
manitatis essentia; quatenus haec est de se capax peccandi,
et exercitii libertatis moralis ut dictaminibus praecep-
tis instructa oppositi, repugnat, quod permaneat
humanitas, et quod haec peccabilitas non permaneat,
sive quod ipsa destruat per aliquam formam in-
trinsecam superadditam quantumvis supernaturalem
etiam.

Dico 2.° simul enervando
aliam Scotistarum rationem. Ideo humanitas Christi
Domini non posset reddi ratione Verbi divini substantialiter, et in-
trinsece impeccabilis, quia inde redderet aeque
impeccabilis, ac Deus est; deinde non redderet aeque
impeccabilis, ac Deus est: sed dico Christo minus: quia Deus
est impeccabilis, non solum intrinsece, et substanti-
aliter, sed etiam abintrinseco, et essentialiter; atque hu-
manitas non redderet abintrinseco et essentialiter
impeccabilis, sed tantum contingenter, et ob unionem hy-

postaticam

postl.ca extrinsecus supervenientis: ergo non esset aeque impeccabilis, ac Deus. Nec satisfacis, si dicas humanitatem ex suppositione unionis esse necessario, et contingenter impeccabilem: etenim necessitas ex suppositione quod res sit, non induit necessitatem absolutam, nec tribuit denominationem essentialem contingentem, sicut ipso suppositio contingens est: et eodem modo ex suppositione visionis est humanitas necessario impeccabilis, et tamen non est essentialiter impeccabilis.

Probo 3.o enervando rationem fundamentalem Durandi. Idem non potest humanitas reddi intrinsece impeccabilis per unionem hypostaticam, quia unio rechus nec aufert fragilitatem, nec ignorantiam humanitatis, quae sunt duo fontes, ex quibus oritur peccabilitas: idest: non vicat potentiam operandi, ut gratia habitualis, quae impediat fragilitatem, nec communicat sapientiam, ut visio Beata, quae excludat ignorantiam; sed hoc non impedit, quominus per unionem reddatur humanitas intrinsece impeccabilis: ergo nego maiorem. quia id non impedit, quominus vi unionis Deus teneat ita gubernare humanitatem, ut semper illi auxilium [illegible] dignum; sed id sufficit, ut humanitas reddatur ratione unionis hypostaticae impeccabilis; siquidem ex eo precise se habet unio ut quid omnino essentialiter impossibile cum peccato, et omnino independens tamen in 1.o esse, quam in conservari ab exercitio libero absoluto humanitatis: ergo tamen invenitur quod necessarius, ut per unionem hypostaticam humanitas reddatur intrinsece impeccabilis.

Unionem vero hypostaticam posse gaudere hujusmodi exigentia essentiali satis constat

ex eo, quod non repugnet: etenim eo ipso, quod in re non ostendatur duplex contradictoriis, creditur ipsa possibilis, sive non repugnans. Neque quam quod idem positive potest suaderi. Nam humanitas debet magis perfici per unionem physicam cum Deo, quam per unionem intentionalem; siquidem per illam fit ipso Deus, et per istam ipso remanet purus homo; sed non magis perficeret, si unio hypostatica non peteret per se sui, quod per se sui petit unio intentionalis cum Deo: ergo si unio intentionalis cum Deo sive visio beata, ut docent adversarii, petit essentialiter, ut Deus semper tribuat humanitati auxilia congrua, vel saltem non tribuat inefficacia, idem debet exigere unio hypostatica. Patet consequentia. Primum, quod magis perfectum est in aliqua linea, nequit non exigere illam perfectionem, quam exigit, quod minus perfectum est in illa perfectionis linea, in qua minus perfectum est; sed visio Dei ex eo, quod uniat humanitatem, licet tantum intentionaliter, cum Deo, petit semper humanitati auxilia efficacia: ergo a fortiori unio hypostatica ex eo, quod uniat humanitatem physice et perfectius cum Deo, debet petere humanitati pro omni eventu auxilia efficacia.

Obiicies. Si peccatum sit humanitati proxime liberum, nequit ea humanitas reddi proxime impeccabilis per unionem ad Verbum; sed illi humanitati foret peccatum proxime liberum, ergo ea humanitas nequit reddi proxime impeccabilis per unionem ad Verbum. Maior nequit in dubium vocari; alias enim ea humanitas foret proxime peccabilis, et proxime impeccabilis. Minor

probatur

vº. varietur. Qª peccatum huius humanitatis é peccatum huius humanitatis: ergo peccatum huius humanitatis é proxime liberum huic humanitati. Ans é ipso terminus veritatis. Cons vº videtur legitima. Nam nequit actio referri ut peccatum alicuius humanitatis, nisi alicui ipsius sit proxima libera ea ratione, qua peccatum é; sed nequit éé peccatum alicuius alicuius, nisi alicui ipsius sit proxime liberum: quae idem explico. Demus actionem peccaminosam éé essentialiter talem, ut plures docent: et de hac sic arguo. Actio ista, quae é essentialiter peccatum huius humanitatis, non potest referri ad hanc humanitatem, ut ñ peccatum; sed si referatur ad hanc humanitatem, ut ñ proxime potestis ipsi, referret, ut ñ peccatum alicuius illius: etenim actio, quae ñ é proxime potestis humanitati, ñ é proxime libera, nec impeccabilis, nec peccaminosa alicui ipsius: ergo eo ipso, quod referatur assumentem ut peccatum, debet referri ut proxime potestis humanitati alicui ipsius.

Haec obiectio ñ magis nos, quam Scotus et Durandus, qui iudicant humanitatem reddi impeccabilem per visionem Beatam, imo et quam reliquos DD.es urget. Nam idem argumentis potest opponi in loco unionis ponat ipsi Beatam. Imo cum confiteantur posse humanitatem reddi impeccabilem saltem extrinsece per negationem Di' concursus, idem argumentum potest effici de hac actione peccaminosa humanitatis, illam comparando cum eadem humanitate. Quapropter possumus solutionem, quam ipsi dederint, pro nostra sententia eidem obiectioni accommodare.

Rndeo 2º directe, omittendo maiorem, quae satis dubia é: nam proxima libertas desumitur à principiis proxime concurrentibus: proxi-

ma vero peccabilitas ab omni principio compatibili cum peccato, sive illud per se constituat personam, sive etiam influat in actionem: et nego minorem; ad cuius probationem admitto antecedens in sensu conditionato, non vero in sensu absoluto; ea enim propositio est contrariae veritatis in sensu conditionato accepta, non vero si sumatur in sensu absoluto: et eodem modo verum est propositionem contrariae veritatis, si sumatur in sensu conditionato, et tamen falsum si sumatur in sensu absoluto.

Ad confirmationem. Licet res? actionem, si eliciatur ab humanitate, non posse non dici et ipsius peccatum; ac veniat ut ipsius principio liberam; at vero ipsam numquam posse effici absolute ab humanitate unita ad Verbum, ac proinde numquam posse referri ad humanitatem ut unitam Verbo ut principio absolute potente ut peccatum. Nec refert, quod eadem actio iam referatur ut peccatum, iam ut non peccatum sub eidem humanitati; nam in diverso sensu refert: refert enim ut peccatum in sensu conditionali, et ut non peccatum in sensu absoluto: et propositiones, quarum una est conditionalis, et altera absoluta, non sunt contradictoriae, ut patet in syllogismo de Petro meritorie postea futuro. Petrus est reprobus in statu conditionato: Petrus non est reprobus in statu absoluto.

Sec. 3a

Non repugnat humanitatem non reddi impeccabilem vi unionis hypostaticae

Subsec. 1a
Hic adversariorum rationes fulciuntur.

Ut conclusio titulo posita clarior innotescat, suppono aliud esse unionem hypostaticam esse incompossibilem cum peccato; et aliud longe diversum esse incompossibilem cum peccabilitate proxima: non enim repugnat unionem esse repugnantem peccato; et non

[illegible]

Dominus esse riungibilem cum peccabilitate proxima;
sive cum libertate proxime parata ad peccandum.
quemadmodum gratia habitualis nequit in eodem
subiecto, saltem realiter, coexistere peccato lethali; et ideo
incompossibilis est cum peccato lethali; et tamen coexistere
valet peccabilitati proximae, seu libertati proxime
paratae ad peccandum; ac proinde non est incompossibilis
peccabilitate proxima. Sic etiam scientia dei, seu condi-
tionata, seu absoluta de bona operatione praecepta
incompossibilis est cum negatione operationis violante
praeceptum; et tamen non est incompossibilis cum pecca-
bilitate proxima, seu cum libertate proxime parata
ad peccandum; immo potius hanc eandem requi-
rit; nam requirit libertatem operandi in iis cir-
cumstantiis, quae sunt de se proxima potentia ad
peccandum; nemo enim implet realiter praeceptum, nisi
per operationem liberam.

Sit 1a. conclusio. Unio hypos-
tatica secundum se sumpta, independenter a visione, et amo-
re Beatifico, non importat ex se, et ex conceptu suo et
essentiali unionis hypostaticae incompossibilitatem cum
peccabilitate proxima. Probatur. quia non repugnat, quod Deus
velit naturae huic tribuere in instanti A unionem hypos-
taticam, si ipsa natura proxime potens peccare, non peccet
in eodem instanti A; sed tunc unio hypostatica compo-
neretur cum peccabilitate proxima naturae huius assumptae;
ergo unio hypostatica secundum se considerata, independenter
a visione, et amore Beatifico, ex se, et ex conceptu suo
et essentiali unionis hypostaticae compossibilis est cum peccabili-
tate proxima naturae huius assumptae.

Maiorem probo. Nam potest esse Deus
nolle assumere hypostatice naturam hanc, nisi ex praevisione
praecepti observati, et carentiae peccati, siquidem ratio-
nem praedestinationem et veram sententiam actiones non sunt pra-

[catchword:] se

se suppositorum, id denominative; ac proinde subsistentia non est essentialiter requisita ad operandum, sicut requiritur ad existendum. Itaque unio hypostatica non potest subsequi operationem ut [illegible] tamquam; quia pertinet constitutive ad suppositum; id suppositum non subsequitur operationem; praecedit ad exercitium libertatis: nam cum exercitium libertatis sit actio, et actiones sint suppositorum, debet suppositum praecedere ad omnem actionem. Nec obstat. Ideo hoc eloquium desumptum est ex Aristotele, qui longe aliter illud tradidit: solum enim dixit Metaphys. c. 1. Actiones esse singularium: quod de natura, sive subsistentia posse intelligi; siquidem sine subsistentia natura est singularis: et ideo dixit actiones esse singularium; quia omnes universalia et abstracta, prout in eo statu non operantur. Addo actiones esse suppositorum, hoc est denominare supposita operantia; id ut supposita denominent per actiones operantia, non est necesse, quod praecedant ad actiones ut constituta in esse talis per subsistentiam: ergo.

Dico modo minorem probatum: quia cum ipsa natura humana potente peccare, etiam peccante, posset facere Deus unionem ipsius cum Verbo: ergo unio hypostatica componeretur cum peccabilitate proxima humanitatis assumptae. Probo consequentiam: quia peccabilitas proxima est indifferentia cuiusque realis ex parte actus proximi ad peccatum, etiam peccatis; id tunc daret indifferentia cuiusque realis ex parte actus ad peccandum, etiam peccatum: nihil enim antecedenter impotentem fecit peccato: ergo tunc daret peccabilitas proxima. Modo sic. Sed in eadem natura per eodem instanti reali, vel per posteriori, daret etiam unio hypostatica: ergo peccabilitas proxima, et unio hypostatica in eadem natura per eodem instanti reali possunt componi. Et sicut in 1o instanti possunt iungi, ita etiam in sequentibus conservari: nam eodem modo et ordine conservarent

servarent, ac 1.º producti fuerunt

Probatur 1.º quia ea suppositio, quae includit exercitium libertatis, non laedit libertatem; sed tam 1.a productio, quam conservatio unionis hypostaticae in dicta hypothesi est suppositio includens exercitium libertatis non assumptae: ergo eam non laedit; ac proinde unio iungitur cum gratia proxima ad peccatum et non peccatum. Probo minorem. quia tam 1.a productio, quam conservatio unionis hypostaticae pro singulis instantibus etiam sequentibus supponit voluntatem iam libere se detraxisse ad non peccandum pro illo instanti, in quo ponitur: ex praevisione n. voluntatis libere non peccantis determinatur Deus ad producendam et conservandam unionem hypostaticam: nam ideo in 1.º instanti producit Deus unionem; quia in illo humanitas non peccavit: et ideo in 2.º eam conservat, quia in illo humanitas non peccavit; et sic de reliquis instantibus: quemadmodum de facto ideo conservat Deus in hoc iusto gratiam iustificantem in instanti A; quia iste non peccat in instanti A: ergo productio et conservatio unionis hypostaticae in dicta hypothesi non est suppositio antecedens usum libertatis, sed potius illum includit, et ut effectus illum supponit.

Probatur 2.º quia si unio hypostatica produceretur libere ab humanitate, humanitas non obstante unione, esset libera ad peccatum, et carentiam unionis, et ad non peccatum et unionem: nam exercitium actuale libertatis, quo voluntas se determinat ad unum e multis, non laedit libertatem, nec tollit indifferentiam, potius illam supponit ex parte actus primi: ergo 1.a productio, seu conservatio unionis hypostaticae in dicta hypothesi non tolleret libertatem humanitatis ad peccatum, et carentiam unionis. Patet consequentia. quia productio unionis est effectus libertatis proximi, sicut influxio

qui est actus voluntatis sui vere disponentis libere per
actum contritionis ad gratiam iustificantem; ita productio
unionis foret tunc actus humanitatis libere ponentis
non peccatum tamquam conditionem, ex cuius positione vo-
luit libere Deus producere, seu conservare unionem
hypostaticam.

Sit 2a conclusio. Non repugnat in
hypothesi humanitatem non fieri impeccabilem vi unionis
hypostaticae. Probatur quia non repugnat Deum nolle sibi per
unionem hypostaticam assumere humanitatem, nisi
ex suppositione praecepti observati, et carentiae peccati; sed in ea
hypothesi humanitas non redderetur impeccabilis ab
unione hypostatica existente: ergo non repugnat huma-
nitatem non fieri impeccabilem vi unionis hypostati-
cae. Maior patet ex priori conclusione, minor vero facile os-
tenditur: quia ea forma, quae hic et nunc non producitur, nec
communicatur humanitati, nisi ex positione carentiae peccati, non potest
esse ratio a priori carentiae peccati; sed forma, quae non est ratio a
priori carentiae peccati, non potest reddere, licet sit essentiali-
ter incompossibilis cum peccato, reddere impeccabilem hu-
manitatem: ergo. Maior est certa. Minorem probo: quia gratia
habitualis, quae tamen plures est essentialiter, et tamen plerumque
saltem ex natura rei incompossibilis cum peccato, non reddit ius-
tos impeccabiles, neque essentialiter, neque ex natura rei; et
non alia de causa, nisi quia confertur adultis ex positione ca-
rentiae peccati: ergo neque unio hypostatica reddet hu-
manitatem impeccabilem, si communicatur ex positio-
ne carentiae peccati.

Confirmatur et explicatur. Repugnat
subiectum reddi impeccabile per formam, quae supponat actu-
ale et absolutum exercitium libertatis vel omissio-
nes peccati liberam; nam omissio libera peccati
supponit ex parte actus primi potentiam proximam et
expeditam intrinsece et extrinsece ad peccatum; sed

forma

pro prima, et expedita intrinsece, et extrinsece ad peccandum est peccabilitas prima exclusiva impeccabilitatis: sed omissio libera peccati supponit peccabilitatem primam exclusivam impeccabilitatis: ergo illa, quae subsequitur actualiter absolutum exercitium libertatis in omissione peccati, supponit peccabilitatem primam exclusivam impeccabilitatis: ergo non potest constituere impeccabile subiectum, quod supponit peccabile: ergo etc.

Probatur 2a pars: constituens subiectum impeccabile debet non esse effectus carentiae absolutae peccati; imo debet esse ars inferens carentiam actuum peccati; ac proinde carentia peccati debet esse effectus formae, quae reddit subiectum impeccabile: ergo si unio hypostatica reddit impeccabilem humanitatem debet non subsequi, sed antecedere absolutum et actuale exercitium libertatis: ergo si unio subsequatur actuale et absolutum exercitium liberum humanitatis, illam non reddet impeccabilem in sensu sub-
sublatae 2a.

Difficultates, quae possunt obiici, emoliunt.
Obiicies 1o ex Sto Thoma disputatione 61. c. 7. Unio hypostatica non potest dependere ab actibus liberis nec assumendi, neque oppositum probatur ex eo, quod in subiecto gratia, sit dependens a libertate divina et disponente per stitionem ad gratiam: neque ex eo, quod Deus conservet gratiam in iusto pro instantibus, quibus ipse non peccat pro tali instanti: nam discrimen inter unionem hypostaticam et gratiam iustificantem est manifestum: unio enim nequit intendi: gratia vero potest intendi: ergo gratia potest subiici et dependere ab actibus liberis: unio vero non potest. Praeterea omnis gratia habitualis quae reddit iustum impeccabilem; verum non quod tribuitur ex suppositione carentiae peccati; sed quae secum permittit omnia prima constituentia proxime

prima

proximam ad peccandum; atqui unio hypostatica non per-
mittit secum omnia principia ~~proxima~~ constituentia potentiam
proximam ad peccandum: ergo non potest coniungi cum pec-
cabilitate proxima, ac proinde nequit non reddere
humanitatem impeccabilem.

Neque assignatum discrimen
inter gratiam iustificantem et unionem hypostaticam
esse tenax, ex illo vero non inferri, quod gratia possit
dependere ab exercitio libertatis, unio vero non
possit: et sane nec apparens ratio in contrarium addu-
citur. Immo tale discrimen impertinens esse positive
suadeo: nam 1o gratia baptismalis infunditur infan-
ti, independenter ab exercitio libero ipsius; et tamen
si Deus decrevisset ~~totam~~ eam gratiam nunquam intensive augeri, tunc
ille iustus iam adultus eximia merita haberet, conser-
varet in ipso iusto iam adulto dependenter a carentia
peccati: ergo unio hypostatica non possit augeri inten-
sive, potest vocari dependenter ab exercitio libero hu-
manitatis per illam assumptae: etenim incapacitas in-
tensionis non est incapacitas cuiusmodi dependentiae, neque
cum illa nectitur.

Ad confirmationem nego, vel sensu maiori,
nego minorem: etenim unio hypostatica ideo secum
non permitteret omnia principia constitutiva potentiae proximae
ad peccandum, vel quia deberet praecedere ad omne
exercitium liberum voluntatis, vel quia esset essentia-
liter incoiungibilis cum peccato: non primum, quia non repug-
nat, quod humanitas prius ad subsistentiam ope-
retur; siquidem ipsa non intellecta, adhuc est natura sin-
gularis: ergo unio hypostatica non debet praecedere, et sub-
sequi valet ad operationem liberam ~~vel~~ huma-
nitatis. Non 2. quia incompossibilitas cum uno
extremo ~~valeo~~ libertatis bene potest coniungi cum
potentia proxima ad utrumque extremum libertatis,

vel

ut videre licet in gra habituali, quae incompossibilis è cum peccato lethali, et simul compossibilis cum pota proxima ad peccatum, et non peccatum lethale. Ita unio hypostatica poté ee incompossibilis cum peccato, et simul compossibilis cum potia proxima ad utrumque extremum libertatis, nimirum, ad peccatum, et non peccatum.

Obiicies 2° cum Pe. Bernal. Oīs actio humanitatis é essentialiter posterior actione, per quam producitur ipsa humanitas; sed humanitas Xpi Dni producitur per actionem essentialiter mixtam, imo identificatam cum unione hypostatica, sive unitione Verbi: ergo oīs actio humanitatis é essentialiter posterior unione hypostatica: ergo oīo repugnat subsistentiam é posteriori ad operationem humanitatis: et suppositio a nobis facta, cui nititur utraque nostra conclusio oīo implicatoria é. Probatur min. quia Humanitas, cum é in alieno supposito, producitur per actionem essentialiter diversam ab actione, qua producitur in proprio supposito: ergo per actionem essentialiter mixtam cum alieno supposito. Patet cons. quia diversitas actionum provenit à diversitate suppositi: ergo diversitas actionum sumenda é a mixtione diversa cum proprio vel alieno supposito.

Resp. 1°, restricta maiori, nego minorem, ad probationem, omisso ant., nego cons. Etenim ut actio illa sit essentialiter diversa, non req. quod misceatur essentialiter cum unione hypostatica, sed sufficit, si sit actio adeo robustae virtutis, ut possit superare mixtionem naturalem, qua humanitas exigit subsistentiam propriam, ac proinde conservare humanitatem. Ut conservetur propria subsistentia; quae actio talis est essentialiter diversa est, et tamen non miscetur cum alieno supposito.

Resp. 2.º neg.do ant. quod inst. Cum enim eiusdem rei sit actio, q.do humanitas producitur in proprio supposito, ac q.do producitur in alieno, vel saltem potest esse eadem. quemadmodum aqua eadem actione conservatur, q.do habet frigiditatem sibi connaturalem, ac q.do habet sibi repugnantem calorem: quod à fortiori in humanitate Christi concedendum est; nam calor est violentus aquæ; increata hypostasis, quamvis non sit debita humanitati: nihilominus non est illi repugnans. Insuper materia prima etiamsi sit spoliata omni forma, conservatur eadem actione, qua creatur. q.do recipit formam: et duo contraria, nempe calor et frigus, possunt conservari in eodem subiecto eadem actione, qua quodlibet seorsim ab alio naturaliter conservatur, ut docui in Physicis: et ratio est, quia magis amant suum esse, quam suum naturale complementum: ergo à fortiori humanitas eadem actione conservabitur, sive habeat subsistentiam creatam, quam exigit, sive subsistentiam increatam, quam non exigit; siquidem hæc, et illi non repugnat, et illam perfectius complet.

Obiicies 3.º cum Patre Moncæo. Unio personalis conferenda est in eodem signo, in quo propria personalitas conferenda est; sed propria personalitas, et ea omnia, quæ naturam perficiunt, petunt dari independenter ab omni usu libertatis, ac proinde à negatione peccati: ergo et consequenter unio personalis, quæ ipse solum importat personalitatem, quæ qua talis non est formalis sanctitas humanitatis: personalitas opposita illi, ut peccato, non est perfectiva. Resp. 1.º neg. maior. peccati conferendi. Nam petere talia complementa; non vero exigens, ne dentur dependenter ab alio; ac proinde nullam humanitati inferri violentiam, nec fieri contra eius exigentiam si in 1.º eius durationis instanti dependenter ab observatione præcepti, et nega

tione

tione peccati conferat subsistentiam et complementum; sed solum inferret violentiam, sive conferat subsistentiam et complementum, quod exigit, nec aliud praestaret eique loco tribuat. Resp. 2.º Deum posse dare ipsa absoluta personalitatem, et quodvis aliud complementum dependentem ab exercitio actuali libertatis, et à negatione peccati, quamvis complementum personale petat naturaliter dari independenter ab alio.

Ad confirmationem resp. 1.º neg. ant. unio enim quasi suppositalis formaliter est sanctitas formalis, et repugnans peccato: ergo sicut ad donationem gratiae expectatur negatio peccati, ita et ad donationem unionis hypostaticae. Resp. 2.º unionem hypostaticam, ratione Deitatis identificatae cum personalitate Verbi pugnare cum peccato, ut quasi suppositalis formalis et ipse non foret sanctitas, nec aliquid conferret repugnans peccato: sub hac enim consideratione dumtaxat conferret sanctitatem infinitam Deitatis pugnantem formaliter impossibiliter cum peccato; ac proinde hoc etiam de titulo petit unio hypostatica dari dependenter à negatione peccati. Quamvis ut personalitas propria humanitatis exigat aliqua independenter à negatione peccati, non tamen exigitur independenter à negatione peccati personalitas aliena increata.

Objicies 9.º cum Card. Lugo. Perfectissima sanctitas non solum excludit actuale peccatum, sed etiam potentiam proximam peccandi; sed unio hypostatica importat summam perfectissimam sanctitatem: ergo excludit, non solum peccatum, sed etiam potentiam proximam peccandi; ac proinde nequit donari dependenter et ex suppositione carentiae peccati. Confirmatur ex Vasquez disp. 9. q. 2. ubi ait 1.º Humanitatem Christi sanctificari vi unionis hypostaticae sanctitate

qua

que Deitas é; at Sanctitati, quae Deitas est, repugnat ante, nec dum solum consequenter peccatum: ergo humanitati sanctae per Deitatem repugnat peccatum, non solum consequenter, sed etiam ante. Patet cons. quia quod convenit sanctitati, quae Deus est, convenit etiam humanitati per Deitatem sanctae: ergo nequit unio hypostatica dari dependenter à negatione peccati pro eo instanti reali, in quo datur; quod pro illo etiam excluderet impeditive proximi assistentiam, et influxum proximam proximam ad peccandum. Prob. 2º ex ipso. quia neque divinitas potest dari exigentiae humanitatis, sine qua nulla est potestas ad peccandum, dependenter ab usu libertatis: ergo unio hypostatica nequit donari humanitati dependenter ab usu libertatis ejusdem ad peccandum. Prob. ant. quia exigentia humanitatis decreta fuit dependenter ab unione hypostatica pro eodem instanti, quo existeret, indeclinabiliter, apponenda: ergo

Ad impeccabilitatem est de conceptu essentiali sanctitatis essentialis Verbi; quia si Verbum essentialiter est sanctitas, et sanctitas est incompossibilis cum peccato: Verbum est incompossibilis cum peccato, ac proinde nequit secum afferre expansive aliud quam impossibilitatem cum peccato, ac proinde nec potentiam proximam ad peccatum, quae ut talis nunquam est compossibilis cum peccato: impeccabilitas vero non est de conceptu essentiali sanctitatis accidentalis, seu contingenter advenientis Verbi: quia sanctitas hic contingenter adveniens Verbo, ex eo, quod sit perfectissima, non importat, quod sit inconiungibilis cum peccato, sed quod sit impossibilis iunctio suae sanctitatis cum peccato, non reddit peccatum illi non impossibile; quia ut Verbum possit carere ea sanctitate, potest et bene peccare: ergo quod ea sanctitas sit perfectissima non

reddit

reddit peccatis illius impossibile: quin excludit ab illa naturam peccabilitatem, nec potentiam proximam ad peccandum, si operatur ex principiis creatis [illegible].

Ad confirmationem distinguo primam [illegible], nego consequentiam, etiamsi in eius confirmatione [illegible]. Enim sanctitas Dei meditetur essentialiter cum impeccabilitate Dei; quia cum sit essentialiter naturalis, et identificata cum Deo, reddit essentialiter impossibile Deo peccatum; non vero meditetur essentialiter cum impeccabilitate humanitatis: quia cum non sit cum ipsa identificata, neque sit ipsi essentialiter naturalis, et mera [illegible] contingenter illi [illegible], non meditetur cum impeccabilitate [illegible]. Nec potest convenire humanitati per Deitatem sanctitas, quod convenit Deitati; alioquin enim humanitas deberet denominative, quod Deus debet essentialiter sua sanctitate: quod sane in dicentia falsum est: neque ita est impeccabilis per Deitatem, ut eius sanctificatio [illegible] infinite detinens ad [illegible] radicaliter impeccabilis; et habeat radicem formaliter infinite amandi et videndi suam essentiam: non possit impediri per peccatum: humanitas vero ita est impeccabilis per Deitatem, et eius sanctificatio possit impediri per peccatum [illegible]; et [illegible], implicite infinite determinata [illegible]; siquidem non [illegible], sed ad speciem [illegible] determinat: nec fit radicaliter impeccabilis: nec Deitas radicaliter simpliciter infinite in humanitate [illegible] operationis [illegible]; siquidem solus finite potest humanitas videre et amare Deum: [illegible]

Et quidem si [illegible] argumentum et eius [illegible] confirmatio aliquid probarent, eodem modo probarent etiam humanitatem sanctam per Deitatem participative acquirere impeccabilitatem radicalem; siquidem eam habet Deus ratione Deitatis: quare sicut non probant [illegible] humanitatem Christi Domini spoliari peccabilitate remota et radicali; eam enim de facto habet; ita non probant non dari peccabilitatem [illegible], [illegible] quo operatur [illegible] ex principiis causa peccati, et [illegible] libertatis ad peccatum, et

75

n̄ peccatum. Nec potē excludere impediré ꝑ hu(n)c
ꝯsiderationem unio hypost.ca ꝑoam ad peccan(dum)
ꝑ priori, et ante ad illa; q̄ ꝑ illo priori n̄ ꝯsistit,
sed ꝑ posteriori, et dependenter ab exercitio
libero voluntatis actūs n̄ peccati.

Ad 2.um ꝯsequens nego
ans, ad cuius ꝓbationem reo, negando exigen[tiam]
humanitatis ~~[illegible]~~ dependentiam
unionē hypost.ca ꝑ eodē instanti, quo exi-
steret humanitas, apponenda absolute: nā existentia
humanitatis potuit decerni ꝑscindendo ab unio-
ne hypost.ca, vel dependenter ꝯditionate ab ipsa
ꝑ eodem instanti reali, quo existeret huma-
nitas sub ꝯditione, quod humanitas n̄ pecca-
ret.

Obiicies 3.o si humanitas
Xpi Dni n̄ redderet impeccabilis à persona Verbi
unita ex ꝓv.ie humanitatis ꝑ illo instanti n̄ peccan-
tis, persona Verbi ꝑ illo instanti denominaret potens
peccare; sed repugnat, quod persona Verbi denomine-
tur in aliquo instanti potens peccare: ergo humani-
tas Xpi Dni redditur impeccabilis a persona Verbi
etiam unita ex ꝓv.ione humanitatis ꝑ illo instan-
ti n̄ peccanti. Prbat mai. q.a actiones sūt autem
denominativē ab suppositis, si sit ꝑ eodem instanti
reali existant; ergo.

Reo neg.do maiorem, ad cuius
ꝓbationem, distinguo ans: si supposita dicta sint
Ita, et existant ꝑ priori ad actiones: verbo ans.
si sint indebita Verbi ꝑ posteriori ad actiones existant:
nego ans. Quare cum Verbi personalitas sup-
ponit indebita humanitati, sit in dicta hypothesi exi-
stat ꝑ posteriori ad actuale exercitium [illegible], inde e,
quod persona Verbi n̄ valeat denominari peccabilis ab

hum-

humanitate proxime peccabili.

Sec. 9.a

An humanitas Xpi Dñi reddat de facto impeccabilis ab unione cum personalitate Verbi.

Examinavimus quid potuerit accidere ex unione humanitatis cum personalitate Verbi: gradum facimus ex requisitis ad requisita impeccabilitatis humanitatis Xpi Dñi provenientis ex unione hypostatica ad examinandam impeccabilitatem quam de facto humanitas Xpi Dñi participaverit ab unione hypostatica.

In qua difficultate vitandus ita occurrit ... ... desiderabatur

Sec. 9.a

An humanitas Xpi Dñi reddatur de facto impeccabilis ab unione cum personalitate Verbi.

Subsec. 1.a

Quam oppositionem dicat unio hypostatica cum peccato.

Sit 1.a conclusio. Unio hypostatica ex natura sua dicit oppositionem physicam, immediatam, et formalem cum peccato

Sec. 9.a

An et quomodo unio hypostatica opponatur cum peccato.

Ut impeccabilitatem, quam de facto participat humanitas Xpi Dñi ab unione hypostatica, explicemus, oportet praemittere oppositionem, quam dicit unio hypostatica cum peccato. Potest n. dubitari: an Verbum divinum

possit assumere humanitatem peccato originali infectam, dando in illa culpam originalem, quae non ex proprio actu, sed ex radice infecta derivetur; vel humanitatem, quae prius tempore existens, et subsistens in proprio supposito peccavisset, et adhuc post unionem permitteret eodem peccato habitualiter infecta.

Sit nostra conclusio cum communi: Unio hypostatica insiungibilis est cum quavis culpa, sive gravi, sive levi, sive actuali, sive habituali, sive originali. In hac communi veritate stabilienda valde dissident AA., variis rationibus utentes.

Prima Bernal disp. 43 sec. 1 ita probat. Unio hypostatica ex natura rei est physice, saltem moraliter insiungibilis cum peccato; ergo unio hypostatica de potentia Dei absoluta non potest iungi cum peccato. Probatur consequentia: quia ut iungantur ea, quae moraliter, et ex natura sua pugnant, requiritur, quod utrumque illorum conservet actione supernaturali, validiori et indebita à Deo ut causa supernaturali, et particulari; ergo si Deus conservaret unionem hypostaticam ad praesentiam peccati, conservaret tam unionem, quam peccatum ut causa supernaturalis, et particularis; et enim actio supernaturalis conservans peccatum data exigentiam naturalem unionis foret à Deo tamquam à causa supernaturali et particulari.

Haec ratio multis de titulis est inefficax. 1º quia si unio hypostatica tantum mediante ratione alicuius habitus, cuius immediatum principium sit, opponeret cum peccato, non esset ratio urgentior, et supernaturalis influxus circa peccatum, ut simul coexistant, et conservent unio et peccatum. Deinde unionem hypostaticam pugnare cum peccato, quia secum afferat visionem beati-

ficam

ficam, quam supponamus pugnare immed.te cum peccato: tunc posset Deus privare humanitatem visione Beatifica, quam petit natura unio; et ipsa absente, sine novo miraculo posse peccatis unioni coexistere: ergo deficiente visione Beata, deficit oppositio immediata actualis, qua unio hypostatica pugnat cum peccato.

2.o Et ut agens conservet suum effectum ad praesentiam contrarij agentis, necesse sit, quod majorem conatum exhibeat, plusque virtutis expendat: non tamen requiritur, quod plus virtutis expendat, ut absolute sua conservet ad praesentiam sui contrarij; imo neque ut actio absolute conservet ad praesentiam actionis conservantis suam contrariam. Ratio est, quia causae quae in actu 1.o eatenus se mutuo impugnant, quatenus ratione activitatis suae expeditae ad operandum exigunt à Deo ut causa 1.a et universali concursum ad eliciendos effectus sibi invicem contrarios, et inter se mutuo repugnantes: Deus vero annuit, si velit naturae ordinem currere, validiori activitati, et fortiori exigentiae quoad 2.m, ut destructionem effectum producat; minori vero exigentiae et activitati, ut minorem effectus producat: contrarium in resistentia formali formarum contrariarum diverso modo se habet Deus: nam cum formae ipsae solo intrinseca sibi perseverandi exigentia sese mutuo impugnent, si conservat Deus effectum ad praesentiam contrarij validiore concursu sine vigore, quam illum 1.o produxerat, absente contrario; sed ita res contingit: cum adest validior sua contraria, cessat actio, qua Deus suam antiquam oppositam conservabat; et ipse Deus ut Author naturae sese accommodat validiori exigentiae sui supervenientis: ergo si vero sua contraria superveniens non est validior; perseverat actio dicta conservativa effectus praeexistentis: et ni illius resistit sua praeexistens sui contrarij supervenienti: nam actio, qua Deus conservabat suam antiquam

quam, absente ratio, sufficit, si perseveret, ut in delicto, ut servet ipsa forma antiqua etiam ad praesentiam formae rationis supervenientis, ut late ostendi lib. 1. Physicor.

Quapropter ut peccatum servet ad praesentiam unionis hypostaticae supervenientis, non requiritur, quod Deus exhibeat concursum, sive actionem in suo specie validiorem ad producendam unionem hypostaticam: neque requiritur, quod Deus novum et specialem concursum exhibeat ad servandum peccatum, sed sufficit, si non decernat annuere exigentiae unionis petentis destructionem peccati, et velit permittere ipsum servari ab ea causa 2.a, a qua, absque unione hypostatica 1.o positum fuit, et deinde conservatum; quia ut servetur tunc ab humanitate, non est necessarium, quod ipsa humanitas aliquid de novo circa ipsum peccatum operet: ergo nullus concursus scilicet Dei, scilicet humanitatis novus, sive validior est necessarius ad servationem peccati in praesentia unionis hypostaticae.

Instas. Unio hypostatica exigit, ne detur in humanitate peccatum, saltem naturaliter incompossibile: ergo Deus tenetur non servare, imo etiam destruere peccatum in eo instanti, in quo existit unio, si velit ordinariae leges naturae, et quae unitis operari: ergo si conservet peccatum, etsi illud non destruat, ut causa particularis illud servat, etsi non destruit: ergo si, posita unione, servet peccatum, tribuetur Deo ut speciali illius servatori. Neo peccatum illud, sicut a Deo non ponitur, ita ab ipso non servari in illo casu, sed a sola humanitate per non retractationem ipsius: ad quam ponendam, Deus, qui non commisit peccatum, non tenetur; sed tenetur is, qui illud peccatum commisit. Et cum aliunde non teneatur Deus ad operandum ordinariae leges naturae, et exigentias naturales rerum, ideo soli humanitati, quae

suus

suum peccatum, cum posset, non retractavit, tribuenda est conservatio peccati.

3.° quia satis dubium est; an oppositio unionis hypostat.ae cum peccato sit physica, vel tantum moralis; et si semel negetur oppositio physica immed.ta, nulla est vis huius probationis.

Pbo 2.° efficacius nostram conclusionem. Repugnat humanitatem Xpi. in sua oppositione unionis hypostat.ae, quavis culpa vel levissima maculari: ergo nee est, adveniente unione hypostat.ca humanitatis ad Verbum div.m excludi ab ipsa humanitate quodcumque peccatum, sive grave, sive leve, sive actuale, sive habituale, sive originale. Pbo ant. quia gratia unionis sanctificat infinite participative et summe infra Deum humanitatem Xpi: sed sic. Pbo cons. quia non implicat sanctitas humanitatis adeo perfecta in rae sanctitatis, ut sensus non patiatur, neque divinitus, aliquam culpam vel levissimam illius esse, quam sanctificat. quis repug.a vel repug. umbra in hac sanctitate posse excogitari? Experientiam cum passim videamus formas ita inter se repugnantes et oppositas, ut nec divinitus valeant in eodem subo coexistere; sed talis debet esse gratia unionis hypostat.ae; siquidem omnium summa et sanctificat infinite participative humanitatem, seumque afert sanctitatem increatam, et d.as puritatem à peccatorum sordibus: ergo etc.

Dices hic circulum committi: nam probavimus humanitatem sanctificari vi unionis ex eo, quod per unionem expellatur de peccatis: et nunc probamus per unionem excludi de peccatis ex eo, quod humanitas sanctificet vi unionis. R.o sic obiiciens immerito hoc de titulo meam probationem reiicit: nos n. non probamus humanitatem sancti

ficari vi unionis hypost.ce ex eo, quod unio expellat oe peccatum; sd ex eo, quod sit participatio d.l Nae; unde infert ipsam expellere peccatum; q.a si illi convenit essentia sanctitatis, etiam suae proprietates debent illi convenire: n.go committimus circulum.

Dices 2.o gratiam et peccatum divinitus posse coexistere in eodem subo: g.o gra unionis et peccatum posst divinitus coexistere in eadem humanitate, ut unio sit sanctitas fralis.

R. da. e. q.a gra habitualis ideo pote jungi divinitus in eodem subo cum peccato, q.a in linea sanctitatis et participationis n e perfectissima, et ois summa; sd unio hypostca n solus e sanctitas fralis, sd ois summa et perfectissima: g.o lt gra habitualis et peccatum possint divinitus in eadem humanitate jungi, unio tn et peccatum n posst, neque divinitus in eadem humanitate jungi.

Obo 2.o cclusionem praescindendo ab eo, quod humanitas sanctificetur formalita vi unionis hypost.ce, et per sanctitatem increatam. Humanitas Xpi vi unionis hypost.ce fit digna gra habituali, excellentissima visione ab ipso unionis exordio comparanda, et summo Dei amore, quo nã creata pote a Deo amari, ut satis ex dictis infert; at v.o per culpam mortalem redderet indigna gra habituali, visione Beata, et dilectione Dei amicabili; et per culpam venialem redderet digna aliquali Dei displicentia summo et excellentissimo Dei amori opposita, dignaque foret privatione Beatitudinis per aliquod tempus: sd eamdem humanitatem simul habere has dignitates oppositas oio repugnat: g.o oio

repug

repugnat humanitatem Xpi simul donari unione hypostatica, et aliqua culpa deturpari.

Prob. 1º Ideo gratia habitualis repugnat similiter coniungi cum peccato mortali; quia gratia habitualis licet sit unica causa formalis nostrae iustificationis, quae exigit carentiam peccati; nihilominus non est unica ratio formalis iustificationis: nam hoc etiam constituitur ex carentia peccati mortalis: adjunctive gratia habitualis sola non reddit hominem absolute dignum dilectione Dei amicabili, et Beatitudine; ac proinde si coexisteret cum peccato lethali non denominaret hominem absolute dignum dilectione amicabili, et Beatitudine; tale ac tali denominatione comunicanda impediret per peccatum: ac proinde homo in illo casu non foret simul absolute dignus, et indignus amicitia Dei, et Beatitudine, sed absolute indignus ratione peccati; ideo si unio hypostatica et peccatum simul coexisterent in humanitate Xpi, ipsa Xpi humanitas simul foret digna et non foret digna dilectione Dei amicabili, et Beatitudine: ergo repugnat unionem hypostaticam coniungi cum peccato in humanitate Xpi Dni.

Pbo minorem. In primis humanitas foret digna: nam unio hypostatica ex sua natura reddit humanitatem dignam amicitia Dei, et Beatitudine: nec valet per peccatum impediri: etenim ratione peccati quantumcumque gravis foret, humanitas Xpi minus mala, quam bona ratione unionis hypostaticae; siquidem Xpus ut homo magis bonus et amabilis est ratione unionis ad Verbum Dei, quam malus et dignus odio Dei quibus alius, homo ratione peccati gravissimi, imo ratione collectionis omnium peccatorum: quemadmodum opera Xpi Dni magis grata sunt Deo ratione personae operantis, quam sunt digna odio Dei omnia hominum peccata; alioqui n.

Xpus Dnus non exhibuisset plenam pro peccatis satisfactionem: ergo similiter foret quod unio hypostatica non peccatis impediret a praestanda sua condignatione, potius cohiberet peccatis, ut posset minus malus in unionis hypostaticae, ne redderet Xpum ut hominem dignum odio Dei; quam bonitas moreata in unionis communicata cohiberet peccatis, ne redderet Xpus ut hominem dignus amore Dei amicabili, et Beatitudine: ergo humanitas foret absolute digna amicitia Dei, et Beatitudine. Rursus non foret absolute digna amicitia Dei et Beatitudine: quia esset peccatrix: ergo absolute indigna amicitia Dei, et Beatitudine. Patet consequentia quia peccatum mortale est Dei offensa, et de peccatis Dei oppositum, dignusque reprehensione et supplicio: ergo.

Sec. 5.a

An Xpus ut homo possit peccare in sensu composito unionis hypostaticae.

Sit nostra conclusio. Xpus ut homo non potest peccare in sensu composito unionis. Hanc veram conclusionem multis Conciliorum et Patrum testimonijs probant Eximius D.r disp. 33. sec. 2. P.r Petavius lib. 11. c. 10. P.r Aldarete disp. 59 sec. 1. Godoi disp. 31 § 6; imo plures gravesque Theologi varias sententias afficiunt variis sententiis, quibus libenter fugere sedes: quia forte non nulli excedunt: testimonia vero Conciliorum et Patrum apud citatos AA. possit videri.

Conclusionis probationem satis celebrem in hunc modum expendit Eximius D.r Si Xpus Dnus ut homo peccaret, etiam Deus peccaret, non solum per communicationem idiomatum, sed etiam peccato dante voluntatem vere et proprie det ex parte; sed omnino repugnat, quod Deus, non solum per communi

municationem idiomatum, si etiam peccato damnationem voluntatem vere et proprie detur pante peccaret: ergo omnino repugnat, quod Christus Dominus, verbo peccet. Probatur maiorem. quia quoties plures naturae, et voluntates eamdem personam constituunt, incumbit superiori dirigere, gubernare, et in officio detinere, si possit, voluntatem inferioris: et si hoc negligat, ea negligentia indecentia, et defectus voluntatis superioris est: sic homo tenet voluntate regere appetitum sensitivum, et inferiorem, eiusque motus turpes impedire, si possit: idemque obligaret, ut appetitus propria et innata libertate gauderet: itaque vel ex eo colligitur, quod in humanis patri incumbat obligatio regendi filium propria libertate pollentem ratione coniunctionis cum illo; ubi huius nexus natalis pater et filius iudicant una moralita persona: ergo a fortiori, quando duae voluntates et naturae in eadem persona physice conveniunt, idem tenendus est.

Ia hanc rationem multa meditati sunt Dominus Vasquez, Cardinalis de Lugo, et alij Theologi quibus minime placuit. Dicunt 1° verbo nullam inesse obligationem gubernandi humanitatem; quia cum verbum divinum nullum habeat superiorem, non potest esse subiectum legi, quae à superiore debet nasci et emanare; ac proinde est incapax obligationis moralis, quae est proprius dicitur legis. Profecto hoc obstaculum levissimum est. quia licet verbum divinum ob dictam rationem non possit aliqua lege obligari; nihilominus valet natura obligationem gubernandi humanitatem ex rectitudine morali ipsi essentiali; sicut ex ipsa tenet non mentiri, et nil turpe agere: ergo verbum divinum est capax obligationis moralis, quae fundet in rectitudine ipsi essentiali: et vi huius potest obligari ad gubernandam

hu

humanitatem assumptam.

Dicunt 2º Verbum Dm etiam post unionem, cum humanitate manere supremum eius Dnum, sicut antea: et humanitatem manere in minoris subordinatam ipsi in operando ipsi ut q.l.l et universali, qm reliqui hoes subordinant Deo ut q.l.l: ergo sicut Deus libere pot permittere peccata in reliquis hoibus, ita etiam humanitate assumpta; alioquin n. hc n maneret eque subordinata Deo, ac reliqui hoes in operando. Hoc etiam obstaculum nullius e ponderis. Etenim humanitas Xpi etiam post assumptionem manet absolute et simpliciter subordinata Deo ut q.l.l in operando, sicut reliqui hoes. Nec dominium Dei laeditur, qmvis in supposito unionis Deus n possit mo infra dicendo permittere peccata humanitatis; qa suppositio unionis hypost.le Deo libera e, eiusque dominium subsequitur; potuit n Deus denegare unionem, et illius humanitatis peccata permittere. quemadmodum ex suppone differentis actus n laeditur dominium Dei circa differentem ipsius, qmvis ex tali suppone n valeat Deus producere differentem in de facto et ro e. qa ista suppositio consequens e, et a Deo absolute pot impediri: et passim alia occurrunt exempla, que hanc doctrinam confirmant.

Dicunt 3º hanc obligationem gubernandi humanitatem ee implicatoriam. Nam foret specialis Verbi, et n cois Patri et Spui Sancto; siquidem eet roe unionis; et solum Verbum unitur humanitati. Rursus foret cois tribus personis sanctissimae Trinitatis: qa obligatio moralis gubernandi Xpi humanitatem e opus ad extra; sed oe opus ad extra e coe toti Trinitati: ergo. Nec validior e hc obiectio. Etenim obligatio predicta fundatur

quidem

quidem specialiter, formaliter, et immediate ratione unionis in Verbo d.o; extenditur tamen eadem ad Patrem et Spiritum Sanctum; quia licet unio, quae est titulus obligationis, conveniat specialiter Verbo, obligatio tribus personis debet convenire, quae habent eandem voluntatem, a qua non possunt discordare.

Dicunt 4.o exemplum appetitus sensitivi nihil probare. 1.o quia si adsit periculus peccandi in appetitu rationali, sic non tenet cohibere eos motus appetitus sensitivi iuxta probabilem opinionem: ergo cum adsit Verbo periculum peccandi in peccata humanitatis, non tenet ea cohibere. 2.o quia humana vol.as, si commode possit, debet cohibere motus inordinatos appetitus sensitivi, quamvis hi non sint formaliter liberi et culpabiles ratione ipsius appetitus sensitivi: at Verbum d.m non tenet cohibere pravos motus suae voluntatis, quod ratione suae naturae sit et naturae; alioqui v.g. si assumeret naturam leonis, teneret suam speciem mitigare. 3.o voluntas ita debet gubernare appetitum, ut ex eius motu non inferat damnum proximo; at Verbum d.m non tenet ad talem humanitatis gubernationem; alioqui v.g. si assumeret naturam ignis, teneret cohibere ignem assumptum, ne combureret messes: ergo ex obligatione, quam habet voluntas humana, gubernandi appetitus sensitivus non bene colligitur obligatio in Verbo d.o gubernandi humanitatem assumptam.

Haec omnia debilia sunt. Ad 1.m dico, ideo in eo casu non teneri appetitus rationalis; quia cum appetitus sensitivus careat libertate, ejus motus non sunt peccata, quae ipsi valeant imputari: Verbum vero tenetur: quia cum humanitas libera sit, potest habere peccata, quae Verbo imputentur. Dico 2.o voluntatem humanam, etiam secluso periculo consensus teneri ad cohibendos motus appetitus

licet non teneat cohibere in humanitate assumpta motus indeliberatos, ob eandem rationem generatim cohibere opera humanitatis, quae sint formaliter mala;

hus, qui culpabiles forent, si libere exercerent: itemque ipsa materialis indecentia motuum digna est, ut debeat impediri à voluntate, cui incumbit gubernatio appetituum: sicut Dominus tenet cohibere et impedire actiones materialiter turpes filii .1. gravi, samentis quamvis ex defectu libertatis non sint peccata.

Ad 2.m dico etiam Verbum teneri ad cohibendos motus pravos indeliberatos non assumptae. Dico 2.o voluntatem humanam teneri ad refraenandos motus inordinatos appetitus; quia licet isti culpabiles non sint ex eo quod sint naturales, habent tamen periculum consensus liberi et peccaminosi: quod semper iure debet timeri; Verbum vero non esse subiectum isti obligationi, quia non datur periculum in Verbo: quo tamen non obstante inest Verbo obligatio cohibendi motus ipse liberos et peccaminosos humanitatis assumptae: isti enim cum ipse facti sint gravi, etiam deficiente periculo alterius generis, debent in humanitate impediri à Verbo Deo ratione specialis unionis ipsius cum humanitate.

Ad 3.m dico Verbum Dominum non teneri ad impediendam virtutem igni nativam ignis assumpti, ne damnum inferat proximo; sicut neque ad mitigandam feritatem leonis, quam assumeret; quia cum sit supremus eius Dominus, non tenetur impedire illud damnum, sed potest re sua citra iniuriam alterius uti ex iusto fine.

Dicunt 5.o exemplum patris et filii in humanis etiam esse importunum, quia in creatis Deus relevare naturalis imo et adoptivi, et Dominus servorum crimina, imo omnes homines tenentur cohibere aliorum solum delicta, si commode possint; insuper Deus non solum culpas, sed etiam ignorantiam, prae-

sudi

dudinem, et similiter montem filij tenet impedire; sed Deus non debet vitare culpas servorum, nec filij adoptivi. Ergo Deus non debuit impedire in humanitate Christi Domini ignorantiam concupiscentias, aut mortem: quod argumentum ab humano ad divina nullius est. Pater in humanis obligatur impedire peccata filij, Deus non tenet obligatione morali vitare peccata humanitatis assumptae. Ratio vero disparitatis est: quia pater in humanis tenet impedire peccata filij, quia habet potestatem superioris in actiones filij: Verbum vero ex eo, quod uniat humanitati non acquirit novam potentatem in actiones humanitatis; vel talem, quam acquirit, ea non est sufficiens ad inducendam obligationem moralem regiminis; quia cum ea potestas nequeat non esse divina debet esse perfectissima, ac proinde immunis ab omni obligatione morali.

Haec difficiliora sunt, non tam loquuntur de genere, quam eximij Doctoris. Reo quod sane loquitur nullam esse: In creatis Dominus filij adoptivi peccata: Domini scelera servi: et quilibet homo alterius cognati homo crimina impedire tenet: quod Deus tenet impedire culpas servi, et filij adoptivi. Ratio est quia in Deo desideratur ratio, propter quam talis obligatio hominibus incumbit: homines enim tenentur impedire peccata propinquis sui: homines enim ex eo, quod sint eiusdem naturae, dent inter se propinquitatem; et quilibet homo iure dicitur proximus alterius; et ratione huius propinquitatis, quamvis superior non sit, tenet vitare alterius peccata, si commode possit: unde inter Deum et filios adoptivos iunctos eo maior erit obligatio vitandi peccata personae iunctae, quo maior fuerit iunctio. Insuper tenentur homines in particulari ad filij, servi etc. ratione speciale, quae ipsos exercet potestatem.

Deus vero non tenetur vitare peccata servi, et filij adoptivi titulo potestatis in alterius actiones, ut in obiectione recte ostenditur; et etiam patet ex eo, quod si hoc titulo Deus teneretur peccata impedire, cum sit omnium Dominus, teneretur omnium peccata vitare; quod non potest componi cum supremo ipsius dominio: nec tenetur titulo propinquitatis; quia servi et filij adoptivi Dei, cum sint purae creaturae, infinite distant à Deo, et ubi infinita distantia intercedit, nequit esse propinquitas. Unde licet creatura titulo potestatis, vel si mavis, propinquitatis teneat impedire peccata filij adoptivi, cui redditur proximior per naturam specificam, et adoptionem; nihilominus quia Deus, cum infinite distet à filio adoptivo, nequit esse ei propinquus; ac proinde non tenetur titulo propinquitatis eius vitare peccata.

Urget tamen paritas, ut Deus obligetur vitare peccata humanitatis Christi Domini nostri; quia [illegible] unio humanitatis cum Verbo non est ea, quae in humanis fundat obligationem vitandi peccata personis iunctis: siquidem Deus iungitur physice cum humanitate ita, ut ex Verbo Dei et humanitate, resultet idem suppositum, atque Christus ut sic filius Dei naturalis vere appelletur. et quamvis humanitas infinite distet infinite à Deo, tamen [illegible] talem unionem cum Verbum, ut ut sic Christus valde propinquus sit Deo: quemadmodum corpus per physicam unionis iure reditur proximum animae: imo et propinquior, quam homines inter se; nam, cum unio physica, ita adunet, ut ex extremis unitis resultet unum per se, nequit non esse summa coniunctio infra identitatem: quae est maior extremorum iunctio, quam quae inveniuntur inter homines; siquidem haec fundatur in specifica unitate et convenientia hominum. quapropter indecens est, et [illegible] recti

ri dissonum, Deum permittere peccata in humanitate adeo stricte sibi iunctam, et propinquam; et permittere, ut filius suus realis fiat peccator, et odio dignus.

Nec obstat id, quod additur de nece, egritudine, aliisque malis physicis, disparitas n. manifesta e. Pater increatus, cum n. habeat Dominium q.a vitam et mortem filii, obligat ad vitanda huiusmodi mala in filio, q.do filius n. potest licite ea mala sibi procurare, seu permittere; Deus v.o, cum sit supremus oius D.nus, potest n. solum permittere, sed positive causare propter suum finem in quolibet ea mala physica.

Unde colligitur Angelum, si hypostatice assumeret humanitatem, teneri obligatione morali ad vitanda peccata illius si commode posset, vel solo titulo propinquitatis: etenim obligatio cohibendi alterius crimina in sola personarum, seu naturarum propinquitate fundatur, dummodo id commode fieri possit, etiam si una illa, seu persona n. habeat potestatem superioritatis in actiones alterius: et ideo sed, et superior n. sit, tenetur roe solius propinquitatis vitare aliorum suorum peccata; imo et filius strictiore obligatione tenetur vitare peccata patris, licet n. sit eius superior, sed potius subditus. At v.o si Angelus assumeret oius bonus, teneretur illam cohibere, ne damnum inferret proximo: q.a Angelus n. est supremus dominus in alterius bona: Deus v.o n. teneretur, q.a oius supremus e D.nus.

Sec. 6

An humanitas Xpi D.ni de facto reddatur positive intrinsece subsistentia impeccabilis ab unione hypostatica?

Sit nostra conclusio: Humanitas Xpi D.ni de facto redditur

pos-

positive intrinsece subsistita impeccabilis ab unione hypostatica. Pro. ea e impeccabilitas intrinseca positiva subsistens quae independenter in ee et conservari ab usu libertatis humanitatis, ita intrinsece perficit et sanctificat illam, ut ratione suae perfectionis subsistentis reddat metaphysica necessitate impossibile peccatum ipsius humanitatis; sed personalitas verbi, ita intrinsece perficit et sanctificat humanitatem Christi Domini, ut independenter ab eius libertate in ee et conservari ratione suae increatae perfectionis subsistentis reddit metaphysica necessitate impossibile peccatum ipsius humanitatis: ergo personalitas verbi e impeccabilitas intrinseca positiva subsistens humanitatis Christi Domini.

~~Maior e perspicua: nam im-peccabilitas, seu sua impeccabilitas~~

~~Maior e perspicua: nam im-peccabilitas ans sit omnino~~

Maior e perspicua: nam impeccabilitas ans absolute et simpliciter talis, nil aliud sit nisi indifferentia per intrinsece et extrinsece, ac proinde absolute et simpliciter incompossibilis cum peccato, et si peccato, impeccabilitas opposita absolute et simpliciter talis e impossibilitas peccati ans exercitium libertatis, seu impotentia peccandi, quam non ponat ipsa libertas, sed quam supponat: etenim ex observatione praecepti in instanti reali A, reddatur peccatum seu transgressio opposita praecepti pro eodem instanti A voluntati impossibilis: ea impossibilitas peccati non e sua impeccabilitatis, quia e impotentia ad peccandum ex suppositione, et inducitur ab usu, et actu 2.o per liberis ad peccandum; ac proinde non impedit libertatem ad peccandum: quocirca impeccabilitas debet ee independens in ee et conservari ab actu 2.o per liberis: ergo ea sua, quae ratione independenter ab actu 2.o sive exercitio libertatis reddit

meta

Hic in extremo margine ... ad positionem defendunt, etiam ostendo. 1. Ex humanitas Christi fuerit impeccabilis, ac peccatum e impossibile cum unione hypostatica ... Ex impeccabilitas peccati cum unione optime cohaeret cum potentia proxima, et expedita ad peccandum; ... proxima et expedita ad peccandum ... impeccabilitas, et potentia peccabilitas ... ... Christi e impossibilis ... ad positum; et tamen e possibilis cum potentia proxima et expedita ad ipsum etiam in sensu composito praedicationis ad ipsum: ergo ... Utrumque datur eadem ... ratio, datur idem ... : et utrumque ... datur eadem

metaphysica necessitate impotentiae peccandi est prima impeccabilitatis simpliciter talis.

Dixeris vero 2o. quia Deitas, personalitas Verbi, et unio hypostatica adeo perfecte sanctificant humanitatem, ut essentialiter repugnent omni peccato humanitatis: ut late a nobis demonstratum est. Ausus defacto communicant humanitati independenter illa et conservari ab usu libertatis ipsius. 1o. quia ubi non datur efficax ratio, seu revelatio, debemus credere ex gratia bonitatis Dei, res poni defacto eo ordine, quo petunt naturaliter poni, etiamsi aliquod intercedat miraculum, ne multiplicent sine necessitate miracula; sed personalitas Verbi erga humanitatis, sicut quaevis alia subsistentia erga suas, exigunt naturaliter poni prioriori et independenter in esse et conservari ab usu libertatis, quam complent: nam ex natura rei prius est naturam esse completam in suo esse substantiali, quam ipsam actualiter operari: ergo ex gratia bonitatis Dei debemus credere personalitatem Verbi communicatam fuisse humanitati Christi Domini prioriori, et omnino independenter in esse et conservari ab usu libertatis humanitatis.

Confirmatur. quia omnes Theologi ~~[illegible]~~ supponunt, ~~[illegible]~~: supponunt humanitati Christi Domini non fuisse liberam unionem cum Verbo: nec Christo fuisse liberum esse vel non esse Christum.

Confirmatur. quia omnes Theologi supponunt non fuisse in potestate humanitatis Christi Domini unionem cum Verbo: nec Christo fuisse liberum esse vel non esse Christum; si unio hypostatica communicata fuisset, et conservata dependenter ab usu libertatis huma-

ni

ostitutiva, dari idem ostitutum.

Nego consequentiam: ... respondens recurrit ad negandum consequentiam dictam: asserens quod primam primam et expeditam ad peccandum esse imperfectionem moralem etiam impotentia cum unione hypostatica: et ratio instantiae: quia prima expedita ad peccandum, est bona, et amabilis a Deo: ergo non est imperfectio moralis: Probo consequentiam. quia etiam tota includit x: Non ... consideratione ... ad male peccandi, ponitur a Deo independenter a libertate cui: est ubi nulla intercedit libertas, nec requirit dari imperfectionem moralis: ergo est bona et amabilis a Deo, non solum quoad entitatem, sed quoad omnia: etenim nulla imperfectio moralis intercedit, in eo, ... potuit ... praedi, etiam ... facere, male conjuncti, ergo

nitatis Xpi Dni, fuisset in potestate humanitatis Xpi Dni, et fuisset Xpo Dno liberum esse vel non esse Xpum: ergo etc.

Probatur 2º quia si lege, vel non lege unionem hypostaticam fuisset in libera potestate humanitatis Xpi Dni, nulla esset difficultas in concilianda libertate Xpi Dni cum eius impeccabilitate: etenim si humanitati liberum est, removere ipsam unionem, quae essentialiter impedit omissionem peccaminosam alicuius praecepti, eadem prorsus facilitate posset conciliari libertas Xpi Dni cum eius impeccabilitate, ac libertas viatoris iusti ad omissionem peccaminosam alicuius praecepti cum gratia habituali: quod quidem facile a theologis exponitur: vel quia supponunt gratiam habitualem, quae est impedimentum seu essentiale, seu ex natura rei omissionis peccaminosae alicuius praecepti, dependere in esse et conservari ab usu libertatis, ac proinde expelli posse ab ipsa voluntate creata; ideo theologi pro concilianda libertate Xpi Dni circa alicuius praecepta cum ipsius impeccabilitate, ita conciliant, ut ipsis valde operosum sit concordiam libertatis cum impeccabilitate invenire: ergo quia supponunt impedimentum unionis hypostaticae esse inimpedibile de facto a voluntate humanitatis; ac proinde unionem in esse et conservari non dependere ab usu libertatis.

Probatur 3º quia intrinseca impeccabilitas est magna perfectio in natura: ergo nisi impediat plenam potestatem merendi et obediendi Deo, concedenda est humanitati Xpi Dni; non impedit ut ex dicendis disputatione proxime sequenti manifestum fiet: ergo impeccabilitas de facto concedenda est humanitati Xpi Dni; ergo si unio hypostatica de facto in esse et conservari penderet ab usu libertatis humanitatis Xpi Dni, humanitas Xpi

Nam si B. Virgini, Joanni Baptistae et aliis aliqua impeccabilitas conceditur; Xpo Dno virorum sanctorum exemplari, et capiti maior et perfectior impeccabilitas attribuenda est.

Xpi Dni minime gauderet eâ tâm affectioni impeccabilitatis: q.d.

Restat tn explicare modum, quo unio hypostatica reddat humanitatem Xpi Dni intrinsece impeccabilem. Igitur personalitas Verbi unita humanitati exerit rationem impeccabilitatis ipsius; quia 1.º ipsi intrinseca est, ut est certum: 2.º titulo suae eximiae sanctitatis, et obligationis moralis regendi humanitatem essentialiter exigit humanitati assumptae tribui à Deo, urgente praecepto, auxilia efficacia, ut perfectissime adimpleat praeceptum: 3.º differt à gratia, et independenter ab usu libertatis humanitatis: quia cum personalitas Verbi, ut forma intrinsece complens humanitatem ex natura rei, et supposito quod afferenda sit, exigat esse praevia ad exercitium libertatis, nequit de facto dependere in esse et afferri ab usu libertatis: at Verbum petit, urgente praecepto, auxilia efficacia, ne humanitas peccatis segregetur à personalitate Verbi ipsam sanctificante et gubernante.

Sit 2.ª conclusio. Humanitas Xpi Dni ita sit de facto impeccabilis vi unionis hypostaticae, ut nec de potentia absoluta possit peccare [a] destruendo per peccatum unionem ad Verbum. Hoc veritas multorum Patrum suffragio munitur: Cyril. Alexandrinus de recta fide ad Theodos. ita fatet. 1. Conc. Ephes. c. 4 Postquam Verbi omnia vivificantis caro effecta est, quod peccatum non novit et vestigio statim gratiam ac omnibus nobis stabilem, peccato quae, quod olim tyrannidem exercebat multis partibus, posteriorem redacta est. Consonat Athanasius 1 de incarn.e post initium: Verbum ipse reformavit, neque ulterius eam fraudis diaboli, et inventis mortis susceptibilem reliquit

[a] intra divisionem unionis sit,

Et clarius D. Aug.us 11 de correpti. et gra. ait: neque n. metuendum erat ne ipso ineffabili m(od)o in unitatem personae à Verbo D(e)i na(tur)a humana suscepta per liberum voluntatis peccaret arbitrium; cum ipsa susceptio talis eet, ut na(tur)a hominis à Deo ita susciperetur, nullum in se motum malae voluntatis admitteret.

Inde arguo. Si humanitas Xpi D(omi)ni, semel habita unione ad Verbum, posset peccare, et per peccatum unionem amittere, infirmaret o(mn)io firma, et stabilis, inseparabilis, ac superior peccato, et deinceps insusceptibilis fraudis diabolicae peccati, ut Patres sequuntur, ac proinde metuendum, sane foret, ne per liberum arbitrium in sequenti instanti peccaret: ergo X.a Patres humanitas Xpi D(omi)ni semel habita unione in 1.o suae concept.is instanti non valet in sequentibus peccare, ita ut per peccatum unio dissolvatur: ergo unio hypostatica semel habita è deinceps peccato inamissibilis; ac proinde humanitas Xpi D(omi)ni ita redditur defacto impeccabilis vi unionis hypostaticae, ut nec de pot(enti)a D(e)i absoluta possit peccare in sensu diviso unionis, illam destruendo per peccatum unionem ad Verbum.

Arg. 2.o à r(ation)e. quae incompossibilis cum peccato debet supponi exclusa saltem in sensu, ex parte actus primi, ut possit esse futurum peccatum; sed unio hypostatica è incompossibilis cum peccato: ergo debet supponi exclusa, saltem in sensu ex parte actus primi libertatis, ut possit esse futurum peccatum: ergo unio hypostatica ut defacto producta è in nullo instanti posse amitti per peccatum, in sensu composito. Pr. id, quod prioritate naturae, et independenter ab usu libertatis supponitur absolute exclusum, non valet per usum ipsius libertatis absolute excludi: alioquin n. daretur mutua de-

pen-

dependentia, imo aliquid dependeret a peccato quod est quod
est implicatorium; sed negatio unionis hypostaticae
supponitur de facto exclusa ante usum libertatis humanitatis
ad peccatum, in quovis instanti; siquidem unio hypostatica de facto, producta
in dependenter in esse et conservari ab usu
libertatis humanitatis: ergo unio hypostatica in nullo
instanti potest perire per peccatum ab humanitate
Christi Domini commissum. quae probatur si in aliquo
instanti desineret unio hypostatica, non dissolveretur
a peccato, sed a solo Dei arbitrio, et independenter
a peccato, quam vis in eo instanti, in quo 1º non esset
unio, ea humanitas peccaret.

Obo 2º. Si humanitas
Christi Domini posset peccando amittere unionem hypostaticam,
non esset ex unione simpliciter impeccabilis; sed est simpliciter impeccabilis, ut iam ostensum
est: ergo etc. Obo maiorem. Quia purus homo non est simpliciter
impeccabilis; quia licet non possit ponere peccatum
mortale cum gratia habituali, amissa potest peccando
amittere gratiam: ergo si humanitas Christi posset
peccando amittere unionem, non foret simpliciter
impeccabilis.

Dicendum
Sit 3a conclusio. Unio hypostatica
semel in aliquo instanti habita, ~~[illegible]~~ antecedenter
ad usum libertatis inamissibilis est per
peccatum in sequentibus instantibus ab humanitate
commissum. Huius conclusionis intelligentia suppono
1º unionem hypostaticam ~~[illegible]~~ productam in instanti
A posse absolute destrui in aliis instantibus a Deo suo libero
et supremo dominio, id est decernente absque
peccato et demerito humanitatis assumptae. suppono
2º humanitatem, soluta unione istius ad Verbum,
posse peccare in 1º instanti reali, in quo

unio incipit non esse: et in eo instanti, in quo non existit unio, nihil remanet in humanitate, quod eius peccatum impediat. Suppono 3.º unionem hypostaticam de potentia Dei ordinaria esse indissolubilem; etenim ex natura sua perpetua est, quia cum ex natura sua importet secum visionem Beatam, quae ex natura sua perpetua est, nequit non habere ex natura sua eam perpetuitatem, quam dicit Beatitudo.

~~Suppono 4.º ex dupliciter concluse anti~~ ~~Quaestio tota difficultate~~ Humanitas Christi non posset peccare in sensu diviso unionis, et peccatum quod prius tempore. Ita procedat in destructionis unionis, ita ut solutio unionis hypostaticae proveniat fraliter et demeritorie a peccato humanitatis.

Sec. 2.ª

De sapientis Scotistis pro impeccabilitate humanitatis Christi Domini pugnantibus.

~~Antiquae~~

Sec. 1.ª ostendimus non repugnare humanitatem Christi Domini reddi intrinsece impeccabilem ex unione hypostatica: contra quam resolutionem obiiciunt 1.º Scotistae. Humanitas Christi Domini finita est: ergo potest peccare. Probatur consequentia quia potest deficere a suprema regula honestatis est antecedens sequens: nam finitudam eo ipso, quod finita sit. Deficere a suprema regula honestatis est peccare: ergo etiam post unionem hypostaticam convenit humanitati Christi Domini posse peccare: ergo non potest convenire humanitati Christi Domini impeccabilitas ab intrinseco. Confirmatur. Solus Deus est intrinsece impeccabilis, quia intrinsece infinitus est: ergo humanitas Christi Domini, quae intrinsece finita est, nequit esse intrinsece impeccabilis: ergo post unionem hypostaticam, solus est ab extrinseco impeccabilis. Missis. Ergo inest humanitati ab extrin-

seco

P. c. 26

seo, nē illi ex gra et favore Dei; idq. Deus gratis et liberalitr tribuit. pote de pota absoluta. n̄ tribuere: q. Deus de pota absoluta pote n̄ tribuere impeccabilitatem humanitati Xpi Dni. Pbatr 2º q. ovenit subo simpliciter purio, pote abeo inseparabile; Sd Conare impeccabilitatem ovenit unioni hypostae simpliciter purio: q. conare impeccabilitate ē inseparabile ab unione hypostca; d. teo, supposito posset uniri hypostice Verbo dᵒ: qi impeccabilitas pote, illis imo debet ē unione hypostica conari; quod vero, cum sit absurdum, supponit ans ēē absurdum.

He obiectiones n̄ tangunt difficultatem, de qua disputamus. Etenim nequit dubitari, qn humanitas Xpi sit essentialitr talis, ut illi ante considerat. n̄ requiret peccare; atq. inde ipsa, etiam pote unionem ad Verbum habeat sibi identificatam eam potam, quae radicalis et remota, pota ad peccandum ē; atq quapper quaestio presens ē: an quamvis insit humanitati haec pota adpeccandum. quae ipsi essentialis ē, possit ipsa impediri p unionem, vel an unio sit aliquo mō prium a priori ans exercitium libertatis humanitatis Xpi, ex quo inferat infallibilitr peccatum n̄ ēē futurum. Nam ut corpus humanum possit videri, nihilominus pote reddi, imo de facto sit invisibile in Sacramento Euch.ae: et quamvis humanitas sit finita quoad perfectionem et esse potens peccare, nihilominus ita Scotus sit impeccabilis p Beatitudinem ipsi intrinsecam extrinsecam: q. ut humanitas sit intrinsece, essentialiter finita quoad perfectionem, pote p unionem hypostcam sibi intrinsecam fieri impeccabilis.

Reo dicitur, resso ant, distingo verum: pote peccare absolute et simpliciter et in se

ipso

opposito oiz illorz qui de facto dct: nego etiam: quod non est ex parte humanitatis posse, etiam de potentia extremorum: concedo etiam. Ad iam consequentiam distinguo ans: solus Deus est intrinsece essentialiter impeccabilis: concedo ans. solus Deus est intrinsece impeccabilis sive essentialiter, sive contingenter et accidentaliter: nego ans. Ad 2m consequentiam Resp 1o unionem hypostaticam per se et de facto communicatam importare indefectibilitatem impeccabilitatis; licet enim si communicaret propter exteriorem ad usum libertatis, non tamen conveniret humanitati impeccabilitatis. Resp 2o contra eos, qui indicant impeccabilitatem esse essentialiter inseparabilem ab unione hypostatica, ipsamque communicare impeccabilitatem subo forenti peccare; non vero secundum lapidi etc; quia ipse neque dicit omnino incapacem peccati.

Obiiciunt 2o absurdum est, quod impeccabilitas naturalis et naturaliter sequatur unionem hypostaticam: ergo libere eam sequitur. Ans probatur quia si communicata personalitate Verbi per unionem hypostaticam humanitati, naturaliter communicaretur ipsi impeccabilitas, etiam reliquae perfectiones Dei, nempe omnipotentia, immensitas etc. consequenter naturaliter et consequenter naturaliter communicarent eidem humanitati; id hoc est absurdum: sic consequentia. probatur quia humanitas foret Deitas. Probatur illatio. quia id cui convenit impeccabilitas eodem modo, quo Deo convenit, Deus est; sed humanitati conveniret impeccabilitas eodem modo, quo Deo convenit, nempe naturaliter, et naturaliter, et sine ulla gratia et favore: ergo humanitas esset Deus. Suadetur minor. quia humanitati ita naturaliter convenit impeccabilitas, ut oppositum involvat contradictionem: Rursus ita naturaliter, ut excludat favorem Dei; quia licet gratia sit communicare unionem; facta tamen unione, naturaliter communicat impecc

peccabilitas.

Res nego ant., ad cuius probationem nego ant. Etenim impeccabilitas, quae communicatur humanitati per unionem, non reddit humanitatem impeccabilem per essentiam, et diverso modo denominat Deum impeccabilem, ac denominat humanitatem, ut notari 1.a diss. 4 sect.; et licet personalitas ~~fundet~~ verbi fundet impeccabilitatem humanitatis; non ideo debent communicari humanitati reliquae proprietates D.ae; sicut communicata sanctitate increata, non debent communicari propter rationem disparitatis, quam diss. 3. dedimus.

Ad confirmat.m nego illationem, ad cuius probationem omitto maiorem, et nego minorem, ad cuius probat.em nego ant. quia impeccabilitas non convenit naturae absolute et simpliciter humanitati; sed naturae ex suppositione, quod verbo D.o unita sit. Etenim sicut esse iustus non convenit naturae simpliciter D. Petro, sed naturae ex suppositione, quod careat peccato lethali, et gaudeat gratia iustificante, quae contingenter illi tribuitur; ita esse ~~humanitatem~~ Christi impeccabilem, non convenit naturae simpliciter humanitati Christi Domini, sed naturae ex suppos.e, quod illi communicetur unio hypostatica; Deus vero simpliciter naturae impeccabilis est: nam eo ipso quod Deus sit, sanctus, et impeccabilis est. Igitur licet facta unione, naturae communicetur impeccabilitas; non tamen absolute excludit gratiam favoremque Dei: nam ipsa unio, quae impeccabilitas est, gratia est, et Dei favore confertur: ergo implicat humanitatem fieri per unionem hypostaticam impeccabilem, et fieri impeccabilem exclusa gratia et favore Dei.

Obiiciunt 3.o Illud gratis

quod subiecto competit essentialiter, nequit ab ipso auferri
per formam superadditam; sed esse peccabilem est praedicatum,
quod humanitati competit essentialiter: ergo nequit ab
ipsa auferri per unionem hypostaticam superadditam.
Maior est evidens, et ostenditur tum a priori, tum
ab inductione: a priori. ~~a posteriori, et inductione~~. Quia si praedicatum, quod competit
essentialiter subiecto, posset ab illo auferri per formam su-
peradditam, de eodem subiecto possent simul veri-
ficari duo contradictoria, scilicet unum accidentaliter, et ali-
ud essentialiter praedicaretur de subiecto: etenim esse pecca-
bilem essentialiter verificaretur; nam praedicatum naturae
essentiae veritatis est, quod de subiecto essentialiter veri-
ficatur; et simul esse impeccabilem accidentaliter, sive
esse impeccabilem verificaretur accidentaliter: hanc enim
denominationem participaret humanitas ab u-
nione hypostatica: ergo humanitas Christi Domini simul
esset peccabilis essentialiter, et impeccabilis, sive impec-
cabilis accidentaliter. Id insuper inductione suadetur.
Quia homo, qui essentialiter est rationalis, per nullam formam
superadditam, potest fieri irrationalis, ut iudicant omnes,
qui sanae mentis: homo est irrationalis: dicunt esse in ma-
remota, et eius veritatem esse impossibilem: ergo repu-
gnat hominem esse essentialiter rationalem, et simul esse acci-
dentaliter irrationalem, scilicet unum ex his praedicatis veri-
ficet de homine essentialiter, et aliud accidentaliter: et
eodem modo repugnat Petrum per suam essentiam esse
hominem, et simul esse non hominem per formam superadditam:
ergo similiter repugnat hominem esse essentialiter peccabilem,
et simul esse accidentaliter, sive contingenter impec-
cabilem per unionem hypostaticam superadditam.

Hoc argumentum minime fa-
vet Scoto. Etenim illud probat per nullam formam su-
peradditam sive extrinsecam, sive intrinsecam
posse humanitatem, quae ex se essentialiter peccabilis

est

ē, ~~posse~~ fieri accidentaliter impeccabilem; sed Scotus docet humanitatem Xpi reddi impeccabilem ratione Beatitudinis; imo et Beatos in patria ēē impeccabiles, quia summè diungunt Deo tam sm affectum iustitiae, qm sm affectum commodi, ut ipse Scotus loquitur: quae hoc argum.m potius est pro Scoto, qm contra Scoto militat: etenim si haec duo inter se pugnant: humanitas ē essentialiter peccabilis et impeccabilis accidentaliter ab unione hypostatica; etiam haec duo inter se pugnant: Beatus ē essentialiter peccabilis, et simul ē impeccabilis accidentaliter per Beatitudinem accidentalem, sive per manutentionem Dei

Res dicetur, cedendo sm syllogismum et neg.do cons.em, quam inde intendunt colligere, nempe, quod humanitas n̄ possit reddi impeccabilis per unionem superadditam: nam impeccabilitas superveniens n̄ repugnat, neque opponitur peccabilitati essentiali humanitatis, ac proinde peccabilitas essentialis, quae radicalis dicitur n̄ destruitur per impeccabilitatem contingenter supervenientem: imo in mea sententia n̄ destruitur peccabilitas ut ē pota proxima seu vis exp.e humanitatis ad peccandum. Ro ē. quia impeccabilitas, quam tribuimus humanitati Xpi Dni n̄ consistit, nec importat negationem peccabilitatis radicalis essentialis, nec negationem pot. proximae ra dicenda consequenter proxime sequenti: sed eatus ē impeccabilitas, quae ē quaedam necessitas ant. inferens infallibiliter peccatum n̄ esse futurum, sive futuram ēē causam pecati: et sic optime possint compati haec duo: humanitas ex se ē capax peccandi, imo gaudet pota proxima ad peccandum; et simul illi adē necessitas ant. inferens infallibiliter peccatum n̄ ēē futurum, sive futurum ēē causam pecati, inde provenit, quod eos amxere

oponant haec duo: humanitas est essentialiter peccabilis remotè, et absolutè impeccabilis stringenter. Inde patet solutio ad 1am maioris probationem.

Ad 2m nego seqm, quia est essentialiter rationalis, non posse esse essentialiter irrationalem; posse tamen esse proximè impotentem ratiocinari, sive proximè irrationalem per impedimentum ratiocinandi: quemadmodum homo essentialiter visivus est; et nihilominus potest reddi proximè impotens videre, sive caecus; quia impotentia ratiocinandi, et videndi per impedimentum superveniens non destruit potentiam radicalem et remotam ratiocinandi, et videndi, quae essentialis est rationali; et ideo ut haec propositio: homo est irrationalis; sit in materia remota, quatenus significat hominem identificari cum impotentia radicaliter ratiocinari, haec: homo est proximè irrationalis: sive impotens proximè ratiocinari est in materia stringenti, sicut et haec: homo est caecus. et utraque, si vera sit, est stringenter vera.

Ad 3m ex propriis nego antecedentem proprium essentiam esse hominem, et idem non posse esse non hominem per formam superadditam; quia id, per quod homo fieret non homo, destrueret essentiam hominis; et nequit essentia rei destrui per formam ipsi superadditam; et ideo repugnat, quod homo sit simul non homo. Peccabilitas vero cum sit duplex, ut prima remota, et prima proxima absolutè et simpliciter ad peccandum et non peccandum; itaque sit essentialis humanitati, haec vero accidentalis et stringens, inde fit, quod humanitas possit fieri impeccabilis, non impeccabilitate destruente peccabilitatem remotam, radicalem, et essentialem, sed peccabilitate destruente peccabilitatem proximam absolutè et simpliciter talem: et cum haec peccabilitas proximè consistat in forma superaddita

ditatori, ideo posse destrui per oppositam gratiam superadditam, et posse per illam humanitatem reddi impeccabilem; at contra posse esse simul essentialiter peccabilis remote, et proxime impeccabilis per aliquam gratiam superadditam.

Sec. 5.a

Argumenta, quibus nostra specialis de impeccabilitate Christi sententia impugnatur, occurrimus.

Obiicies 1.o Eatenus personalitas Verbi unita humanitati, foret ipsius impeccabilitas, quatenus ratione sui excellentissimus sanctitatis peteret dari humanitati, urgente praecepto, auxilia efficacia; sed non est de ratione excellentissimus sanctitatis petere dari humanitati, cuius est sanctitas, urgente praecepto, auxilia efficacia: ergo etc. Probatur minor quia ratio perfectissimae sanctitatis sufficienter salvatur ex eo praecise, quod non valeat componi cum ulla vel levissima culpa, licet possit dividi per peccatum; sed eo ipso, quod possit dividi per peccatum, non petit, urgente praecepto, auxilia efficacia: ergo non est intrinseca impeccabilitas.

Haec obiectio, sicut et alii subiiciendi, deservient, ut nostram sententiam clarius explicemus. Igitur ex dictis sec. 6. reo nos non dixisse humanitatem reddi impeccabilem formaliter ex eo, quod sanctificet perfectissima sanctitate, sed ex eo, quod etiam personalitas Verbi, etca perfectissima sanctitas conferat humanitati perfectionem, et independentiam ab usu libertatis ipsius: etenim cum personalitas Verbi intrinsece compleat humanitatem ex natura rei petit esse et servari perfectionem ad existentiam libertatis humanitatis; at proinde de facto ex ratione exigentiam naturalem comunicata fuit; at contra non posse de facto dependere in esse et servari ab usu libertatis

et petit auxilia efficacia, ne humanitas per peccatum possit dividi ab illa sanctitate, vel ne verbum peccet, si permittat peccare humanitatem, quam ut suam tenetur gubernare.

Obiicies 2°. quaecumque sunt possunt dicari dependenter à libera causa peccati ipsius, possunt esse componi cum potentia proxime libera, et expedita ad peccandum; sed unio hypostatica possunt dicari dependenter à libera causa peccati ipsius ut docuimus sec. 3.: ergo unio hypostatica esse possunt componi cum potentia proxime libera et expedita ad peccandum: probo quia vis dicet oppositioni etiam dependenter ab usu libertatis possunt esse componi cum libera potentia proxima, et expedita ad peccandum. Patet hic ultima comma. Contra si unio hypostatica humanitatis ad verbum, et potentia proxima libera et expedita ad peccandum possit aliqua ratione pro eodem instanti reali coexistere, non opponuntur inter se contradictorie formaliter vel virtualiter; sed forma de facto opponibilis cum potentia proxima libera et expedita ad peccandum, non possunt de facto esse forma impeccabilitatis: ergo unio hypostatica neque de facto possunt reddere humanitatem Christi impeccabilem.

Respondeo distinguendo maiorem: possunt componi cum potentia proxime libera et expedita ad peccandum in abstracto sumpta: omitto maiorem; in abstracto, quam in concreto sumpta: nego maiorem; et concessa minori, distinguo consequens: unio hypostatica esse possunt componi, si dicet oppositionem: [illegible] cum potentia proxima libera et expedita peccandi entitative et in abstracto sumpta: concedo consequens; in concreto, et ut denominante: nego consequens. Ad minorem subsumptam fateor formam impeccabilitatis

ee

ee incomplem cu pa libera pxima et expedita peccandi vt denominante, etiã reato sumpta, eé vo possibilem cum ipsa in abstracto sumpta. Ideo e. pxa impeccabilitatis, quæ de facto denoinat humanitatem impeccabile, vtique repugnat denoinationi potentie pxime libere et expedite peccandi, n vero virtuti quæ sm sua rata essentialia é indifferens et poté poni cu peccato, etiam car.a peccandi. quomodo a. hæc duo possint int se amicè cohærdere poni difficultas é diffe sequenti tractanda.

Obiicies 3o. Go. n é ro, cur humanitas absolute, etiã dependenter ab oi suppositione reddatur humanitas magis impeccabilis ab vnione cum Verbo Do. qm à gra quavis alia creata, quæ diceret essentialem repug.em cum quovis peccato etiam levissimo. Ratio, qa vtraque poté poni cum pa pxima ad peccandum: ~~Sed denig dependenter a car. neutra~~ neutra reddit humanitas impeccabilis, si vtraque coicet posteriori et dependenter à car.a libera peccati: et tandē humanitas ab vtraque redditur impeccabilis, si vtraque priori etiã dependenter ab exercitio libertatis coicet: go vnio hypostatica exte n é gra impeccabilitatis potiori de titulo, qm quævis alia gra habitualis sive existens sive poss.

Res neg.do cam. Nam magnum é discrimen int vnione hypostaticam, et gram habitualem etiam dicentē essentialem repugnam cum quovis peccato etiã levissimo: na gra habitualis etiam dicens essiale impossibilitatem cum quovis peccato etiam levissimo n petit ex na rei n dependere in ee et conservari

ab exercitio libero humanitatis; unio vero hypo-
statica petit ex natura rei non dependere, ac proinde petit [in esse et conservari]
ex natura rei produci [et conservari] independenter ab operationi-
bus humanitatis; quia cum ex natura rei prius sit hu-
manitatem afficere substantialiter, quam ipsam
operari accidentaliter, et unio hypostatica substan-
tialiter afficiat, communicando personalitatem Verbi
humanitati, gratia vero illa habitualis non afficiat
substantialiter humanitatem, inde fit, quod gratia
illa habitualis non petat ex natura rei praecedere ad
operationes humanitatis, unio vero hypostatica
petat ex natura rei praecedere ad illas: et inde etiam
fit, quod unio hypostatica prae gratia habituali petat
esse ratio impeccabilitatis.

Instabis. Ergo humanitas Christi
Domini tantum ex natura rei, etiam absolute et simpliciter
et relative ad potentiam Dei jam fit impeccabi-
lis per unionem hypostaticam. Respondeo negando consequentiam.
Nam aliud est, unionem hypostaticam tantum ex natura
rei exigere esse priorem sive prius prioritate ad omnem
operationem humanitatis, et aliud, ipsam,
semel communicatam prius prioritate petere tamen ex natura rei
carentiam peccati, ut ex ipsis terminis liquet: primum ve-
rum est, et a nobis adstruitur: secundum falsum est, et a
nobis rejicitur: nam unio hypostatica, quae tamen
ex natura rei petit communicari independenter in esse,
et conservari ab usu libertatis humanitatis, si,
semel ponatur prius prioritate, fit independens in esse
et conservari ab operationibus humanitatis in-
fert essentialiter carentiam peccati, et reddit huma-
nitatem etiam divinitus impeccabilem. Idque
confirmo exemplo visionis Dei, quae licet non exigat
esse prius prioritate, si tamen prius prioritate ad omnem liberam hu-
manitatis operationem conferatur, reddit illam

ex na

na rei rei vel essentialiter impeccabilem, quod fuerit ipsius oppositio cum peccato.

Obiicies 3.o gratia habitualis, quamvis infundatur in 1.o instanti esse, ut contingit in parvulis, independenter ab exercitio libertatis; nihilominus non est causa impeccabilitatis; quare dependet in conservari à car.a peccati sed unio hypostatica

~~Obiicies 4.o Impeccabilitas~~ Unio

ab

Obiicies 4.o unio hypostatica eatenus per nos est impeccabilitas humanitatis Christi Domini, quatenus illi exigit, urgente praecepto auxilia efficacia; sed eo ipso quod sit impeccabilitas humanitatis quatenus exigit hoc aliquo auxilia efficacia, est impeccabilitas dependens ab usu libertatis: ergo est impeccabilitas dependens ab usu libertatis; sed impeccabilitas dependens ab usu libertatis non est impeccabilitas simpliciter: ergo unio hypostatica non est impeccabilitas simpliciter, ac proinde non reddit humanitatem Christi Domini absolute et simpliciter impeccabilem. Probatur minor syllogismi. Eo ipso quod unio hypostatica sit impeccabilitas humanitatis, quatenus exigit, urgente praecepto, auxilia efficacia, dependet à scientia media Dei de efficacia auxiliorum, sed scientia media Dei est consequens usum libertatis humanae ergo unio hypostatica haec est impeccabilitas humanitatis est sequens usum libertatis humanae. Confirmatur. Si unio hypostatica dependeret in exigendo à gratia absoluta vel conditionata Dei de honesto exercitio libertatis humanae, non redderet humanitatem Christi impeccabilem, tolleret essentialem incompossibilitatem cum peccato; sed repugnantia unionis hypostaticae cum peccato fundatur

ficaciam in exig., qua postulat humanitati conferri auxilia per sciam Dei mediam, ipsa efficacia, dependeret a scia Dei conditionata, et ab usu libertatis hum.: ergo unio hypostatica non reddit humanitatem Xpi Dni simpliciter impeccabilem. Maior videtur certa, et nititur à paritate impeccabilitatis definitionis efficacis D.i; quae, quia dependet à ipsa scia conditionata de opere libero humano impeccabilitas in voluntate humana. Minor v.o ostenditur. Quia unio hypostatica non valet exigere, nisi Deus provideat per sciam mediam, non defutura auxilia efficacia quibus humanitas Xpi honeste operetur. Ergo exigentia unionis hypostaticae non minus dependet, quam definitio efficax D.i a ipsa scia conditionata auxiliorum efficacium: ergo &c.

Dico, concessa maiori, distinguendo minorem: é impeccabilitas dependens ab usu libertatis in essendo, sive existendo: nego minorem: in inferendo: concedo minorem: et sub eisdem terminis distinguendo consequens. Insuper distinguo minorem subsumptam

Dico, concessa maiori, distinguendo minorem: é impeccabilitas dependens ab usu libertatis in essendo, sive existendo: nego minorem: in inferendo: concedo minorem; ad cuius probationem, distinguo maiorem: dependet in essendo a scia media Dei de efficacia auxiliorum: nego maiorem: dependet in inferendo: sub distinguo dependet in inferendo absolute hic auxilia tanquam determinate: nego: conditionate, vel sub conditione, quod adsit praeceptum seu Deus velit imponere praeceptum suae humanitati: concedo maiorem. Ad confirmationem, concessa maiori, nego minorem

Etenim unio hypostatica ut de facto à Deo producta et decreta fuit, non dependet à scia

Dei

Dei absoluta vel conditionata de bono usu libertatis Humanitatis Christi Domini; dependet tamen

Etenim unio hypostatica in sua prata intrinseca considerata non habet essentialem dependentiam à Scientia Dei absoluta vel conditionata de bono opere libertatis Humanitatis Christi Domini; imo nec decretum de ea fuit dependente à tali scientia; ac proinde non subsequitur, nec habet posteriorem ad illam in essendo, sive existendo; dependet tamen à Scientia Dei media de bono usu libertatis Humanitatis Christi Domini in inferendo hæc auxilia congrua decretatæ, non absolute, sed sub conditione, quod adsit præceptum, seu Deus velit imponere præceptum humanitati Christi Domini, vel dare consilium, cuius transgressio sit moralis imperfectio. unde valde differt unio hypostatica à prædefinitione Dei de bono opere sub hoc decretatè auxilio; nam prædefinitio dependet essentialiter in essendo à Scientia media de bono opere sub hoc decretatæ auxiliæ; unio vero, et exigentia auxilii efficacis cum ipsa identificata minime dependent ab usu libertatis humanæ, neque à Scientia Dei media de ipso; tamen vero in exactius ab unione, sive tamen, quem inferat, utique dependet ab usu libertatis humanæ etiam Scientia Dei media de illo. Plura hic possem addere, quæ inter explicandam concordiam libertatis humanitatis Christi Domini cum ipsius impeccabilitate alibi exponam.

~~Respondeo secundo unio hypostatica~~

Obiicies 5°. Gratia habitualis in 1° sui esse infunditur parvulis independenter ab usu libertatis, et tamen quoad in conservari dependet à cooperatione, alias non esset impeccabilitatis: ergo et unio hypostatica in 1° sui esse convenit humanitati Christi Domini independenter ab usu libertatis, absolute non

ē fra impeccabilitatis. Probatur cons. quia ex eo, quod unio hypostatica in 1.o sui esse dependeat ab usu libertatis, non infertur, quod non dependeat in conservari; sed si dependeat in conservari ab usu libertatis absolute non ē fra impeccabilitatis, ut nos docuimus sec. 3.o &c.

Haec obiectio tangit quaestionem in hac materia non ignobilem, quam breviter dissolvam. Rogatur: an unio hypostatica ita inamissibilis sit per peccatum, ut semel habita, etiam dependenter à causa peccati in 1.o sui esse, non possit amitti in sequenti instanti per peccatum ab ipsa humanitate commissum.

Pars videtur pars affirmativa insinuata tum traditur ab Authoribus: qui clarius loquuntur ita discurrunt. Unio hypostatica optimè posse in 1.o sui esse dependere à priori à causa peccati: et tunc quando pro prima peccandi intelligitur in humanitate, nondum intelligitur unio hypostatica; et ideo tunc non posse esse ab a priori cadentis peccati, sed potius ex causa peccati praevisa decrevit Deus tribuere posteriori unionem; at vero eo ipso quod unio existat in 1.o instanti acquirit ius, ut Deus in sequentibus instantibus ad operationes unione ipsa posteriores non tribuat Deus suam concurrendam cum peccato; ac proinde ut conservet, quia dependeat à priori à causa peccati; sed tamen dependeat à posteriori à causa peccati, quae numquam per sequentibus instantibus insurgat. Unde provenit, quod licet exigentia unionis potuerit impediri per peccatum humanitatis, semel tamen habita essentialiter exigat, ne per sequenti

bus

bus conferant humanitati auxilia ingratia; quod satis sufficiens est, ut sit non a priori impeccabilitatis pro sequentibus instantibus.

Nec nova debet videri haec Doctrina. Nam visio Beata potest 1.º produci, et conferri in praemium observationis praecepti, et carentiae peccati; et tamen semel producta est non a priori inferens carentiam peccati, et observationem praecepti. Item Angelus, visio Dei, et aliae entitates supremi, quae sunt indestructibiles suapte natura, non habent talem exigentiam quoad 1.am productionem, sive in 1.º instanti pro primo instanti; sed quoad conservationem, sive in 1.º instanti pro sequentibus: ergo etiam unio hypostatica producta in 1.º instanti pro posteriori ad carentiam peccati, ut non sit non a priori carentiae peccati pro illo instanti, potest tamen in illo instanti 1.º esse non a priori carentiae peccati pro sequentibus instantibus.

Ut meam in praesenti difficultate mentem

Sec. 9.a

An unio hypostatica semel habita sit de inceps peccato irremissibilis.

Suppono 1.º unionem hypostaticam 1.º productam in instanti A posse divinitus in sequentibus instantibus destrui à Deo pro suo libero et supremo dominio, id decernente absque ullo peccato sive demerito humanitatis assumptae. Suppono 2.º humanitatem, soluta unione ipsius ad Verbum posse peccare etiam in 1.º instanti reali, in quo unio hypostatica incipit non esse. Hoc est. quia in eo instanti, in quo iam non existit unio, nihil remanet in humanitate quod eius peccatum impediat. Suppono 3.º unionem hypostaticam semel productam esse ex natura rei indestructibilis

Disp. 2a

De concordia libertatis Xpti Dni cum eius intrinseca impeccabilitate.

Sec. 1a

Status quaestionis, et variae sententiae quae ~~referunt~~ concordiam ~~et impugnant~~ meditantur restituuntur

Suppono 1o Xpti Dni humanam voluntatem fuisse proprie, et perfecte liberam in suis actibus exercendis. Hoc supp° de fide é. Ego pono, inquit Xptus Dnus Joan. c. 10, animam meam; nemo tollit eam à me; sed ego pono eam à me ipso. Idem jam dixerat Isaias c. 53: oblatus est; quia ipse voluit: ubi satis ad rem D. Hieronymus: non necessitate, sed voluntate crucem subiit.

Suppono 2o libertatem actus voluntatis Xpti Dni, non esse praecise libertatem ut oppositam coactioni, sed etiam ut oppositam necessitati, ac proinde voluntatem humanam Xpti Dni ut liberam importare indifferentiam, et potestatem proxime operandi, et non operandi. Hoc supp° etiam é de fide. Ait n. Xptus Dnus ubi s.a: potestatem habeo ponendi eam, et potestatem habeo iterum sumendi eam: quae verba de hac potestate libera indifferentiae intelligunt Concilia et Patres. Ro vo in promptu é. 0a de re liberi arbitrij, quod Xpto Dno Scriptura, Concilia, et Patres attribuunt, haec potestas et indifferentia é.

Suppono 3o Xpto Dno fuisse à Pre impositum praeceptum de subeunda morte pro hominum redemptione. Id etiam satis perspicue colligitur ex verbis, quae Xptus Dnus passionis subiungit, vlt: hoc mandatum accepi à Patre. Idem saepius declaravit, et praecipue Joan. c. 14. ut cognoscat Mundus; quia diligo Patrem; et sicut

mandatum dedit mihi Pater, sic facio.

Suppono 4.º praeceptum Patris Vg. de morte subeunda fuisse decretum in rigore circumstantias: id deponant ea verba: sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio.

Suppono 5.º praeter praeceptum de morte subeunda, alia natura intrinsecè indispensabilia positiva, et negativa fuisse liberè adimpleta à Xpo Dno x.º id Joan. c. 15. Et ego Patris mei praecepta servavi; et maneo in eius dilectione. Suppono 6. aut permitto, non disputo, aliqua praecepta non posse à Deo dispensari.

His positis, è difficultas. quomodo Xpus Dnus potuerit liberè adimplere praecepta etiam natura, et intrinsece indispensabilia: et exempli gratia loquimur de praedicto praecepto moriendi. triplex apparet titulus excludens libertatem Xpi in adimpletione huius praecepti. Primus è scientia infallibilis, qua Xpus Dnus praevidebat actus a se eliciendos internos, et externos. Secundus est visio Beatifica. Tertius è impeccabilitas intrinseca, quam in Xpo Dno admittendam ratio ee docuimus. In hac difficultate superanda plures praecipuè egregiam operam navarunt, atta non aeque felici eventu.

Prima sententia tradit Xpum Dominum liberè adimplevisse praeceptum; quia licet non potuerit omittere mortem in sensu composito praecepti, potuit in sensu diviso, justitiae quod sufficit ad libertatem actus moriendi: etenim non aufert usus libertatis, quando voluntas non potest non morii in sensu composito praecepti, quando etiam non potest in sensu diviso. Ita Mag.º Alvarez de Incarn.º disp. 46 n.º 8. Gonet disp. 21. art. 3. § 3. et

contra PP. Dominicani.

Hæc Doctrina, quæ etiam contra ipsi Dominicani Præmotores pro defendenda Libertate sub physica præmotione, ipsæ a nobis rejecta est; et ipsis, Deo dante, rejicietur, et nunc merito rejicitur. Quia hac positione præcepti est necessitas simpliciter antecedens ad mortem subeundam; sed necessitas simpliciter antecedens destruit libertatem, ut per se patet: Ergo Maior etiam est certa. Nam præceptum impositum ratione sui est independens à Christi voluntate: etiam humanitate Christi non datur potestas ad impediendum præceptum, neque ad iungendam cum præcepto omissionem mortis: Ergo.

5.

2ª Sententia considerat Christi Dominus, imposito præcepto, potuisse mori, et simul potuisse pure omittere mortem; non vero potuisse eligere actum positivum non moriendi: quo posito: Christus Dominus ita moritur, ut possit non mori; atque inde libere moritur: alioquin non posse peccare; quia cum tamen potuerit pure omittere mortem; quia pura omissio non est peccatum, siquidem non est actio voluntaria et libera; et peccatum debet esse actio voluntaria, et libera, inde fit, quod non potuerit peccare. Ita Caietanus 1. p. q. 33 a. 9, et alii Thomistæ apud Suarez dispe 37. sect. 3; et etiam alii antiquiores relati à Durando in 2 dist. 35. et Granado disp. 62 sect. 3. Eamque sententiam ut satis probabilem defendit.

Mihi autem displicet 1º quia omissio rei præceptæ in se non sit peccaminosa, saltem in actu reflexo, a quo ea causatur: in omissione rei præceptæ non adest certo peccatum omissionis: quod sane intolerabile est; et probatur; quia non constat certo, an intercesserit actus positivus reflexus causans omissionem: ergo dispe omissio rei præceptæ non causat actu reflexo,

quo

quo omittere velit non observare præceptum: si abalio cum deliberate rem vel honestam, vel quamcumque alia diversa malitia impositam cum observatione præcepti quamquam id raro erit peccatum contra præceptum.

3a Sententia docet Christum Dominum libere mortuum fuisse, quatenus licet non habuerit libertatem quoad substantiam actus, habuit quoad circumstantias loci et temporis, motivi, intensionis actus &c. Huius sententiæ præcipuus Patronus fuit Pater Vasquez disp. 49; eamque plures, licet diversis semitis, sequuntur. Nonnulli credunt sufficere ad Christi Domini meritum, et libertatem ipsius potuisse e duobus actibus inæqualibus unum pro alio eligere. Ita Pater Heriçe t. 9. tra 2o disp. 18 Pater Montoya in disp. 9 Pater Ripalda disp. 44. Pater Sagaz ... disp. 14. disp. 3. Pater Ortega disp. 1. q. 3. Certam. 3. ... de merito Christi. Alij vero opinantur, ut Pater Val. Pater ... prædictus Montoya, et alij Christus Dominus libere subiisse mortem; quia potuit ex hoc illo motivo acceptare mortem. 3o Alij ... apud Alderete, cui etiam placet: quia præceptum Patris reliquit Christo liberam temporis electionem: et hoc titulo libertatis fuit Christus liber quoad substantiam actus; nam in eius potestate erat hoc illo tempore totam substantiam actus elicere vel non elicere; et ideo meruit quoad substantiam moralem actus.

Ultima sententia aliorum, qui iudicant Christus Dominum libere obedisse; quia præceptum non obligabat ad acceptandam mortem in hoc instanti non impediebat acceptatio mortis pro illo instanti destinato: nec præceptum ingerebat necessitatem moriendi pro tempore ... nam in eo ... poterat Christus petere et impetrare dispensationem præcepti. Unde cum ... poterat absolute et simpliciter

quamquam

in qua acceptare mortem; ille actus, quo acceptavit mortem ante instans, in quo sacrificium vigebat, fuit liber etiam quoad substantiam. Ita Dn Card. de Lugo disp. 26 sec. 8.

Sicut enim superandi esse libertatem Xpi Dni late impugnari in alijs mea 1 p. de Incarne. Tom. 3. disp. 1. sec. 3. subsec. 1. Sic tn unus 1. alterum addam ad sane sententiam. Et prius noto quemdam Thomistam innominatum, et sane obscurioris defuit eē apud Bernal qui sane solutionem impiam nominavit, impius talem censuram protulisse, immemorem forte rel. innumerum plurium DDrum, qui sani doctrinam tradiderunt D. Thom. in 3. dist. 18 q. 1. a. 2 et q. 19 de ver. a. 6 ad 1um et 3. p. q. 18. a. 4. ad 3um

Redeo ad rem. 1º dissolvus videtur Deum, cui imponat altera et physica necessitas eliciendi alterum e duobus actibus dilectionis Dei omnio equalibus, posse mereri praemium supernale, si unus actum pro libero eligat: etenim ad meritus sufficit ad laudabilitatem operantis requisita, quod liberè offerat aliquod bonum; ita tn, ut pro sua libertate perfectius se gerat illud ponendo, quam omittendo; sed ille Deus, qui e duobus actibus omnino aequalibus unus pro libero eligeret, non se gereret pro sua libertate perfectius, cum se gereret non eliciendo illum aequum: etenim si reipsa non eliceret illum actus, quem elicuit, omnino necessario eliceret alium actum omnio equalem; qui supposita omissione unius actus, non ē in potestate predicti operantis etiam alium actus omittere: quia in electione unius vel alterius, si actus sint omnio equales, nullum adest meritus, proinde tale, nullaque reperitur laudabilitas moralis.

2º si debeas Deo et justitia

debitus

ducentos aureos; omnis posset eligere sufficienter innocentem aequalis valoris ad solvendum debitum; nullatenus dicitur tibi liber gratus referre ex eo, quod hos et alios elegerit; quia omnis exigebatur in tenebatur ad hos elargiendos, vel alios tot hos, vel alios aequales tamen; ergo ita in praesenti casu.

Hinc facile reiicitur sententia eorum, qui docent fuisse Christum Dominum liberum eligendo inter actus inaequales acceptandi mortem mortem, intensiorem vel ex motivo nobiliorem, omisso minus intenso, et nobili. Etenim et in ea electione libera fuerit detur aliqua libertas sufficiens ad aliquod meritum, non redditur libertas secundum substantiam actus; et in mortis acceptatione secundum substantiam non defenditur libertas Christi Domini: siquidem hic modus discurrendi admittit praeceptum mortis sic et nunc fuisse praeceptam, et ante naturam; atque inde solum fuisse liberam in aliquo gradu intensione v.g. in gradu 4°, si praecepta fuit in gradu 2°; vel fuisse liberam ut procedentem ex hoc motivo nobiliori: atqui in eorum sententia acceptationis mortis etiam potest optime salvari libertas Christi Domini, ut ex nostra sententia constabit, ergo etc.

Dico 2° ad hoc [illegible] libertas ad actus [illegible] aequales non est sufficiens, ut sit libera et meritoria, dignaque laude super actus, ut sic. Probatur patet quia operatio non potest ad meritum elevandum, nisi quatenus excedit id, ad quod supponitur necessitas; sed hic supponitur ante necessitas [illegible] supponat necessitatis ad acceptandam mortem ex hoc motivo, tali intensione actus, tali tempore et tali loco: ergo mors Christi non erit libera et meritoria secundum substantiam operis, sed solum secundum circumstantias

modos

motivi, loci, temporis, intensionis &c.

Neque obstat ē recursus ad circumstantiam temporis. Nam Xpus potuit differre mortem usque ad ultimum instans in quo urgebat praeceptum; et tunc Xpus non posset adimplere praeceptum: ergo Xpus non posset implere praeceptum in aliquo instanti, in quo urgebat praeceptum: quod implicatorium ē Deo [illegible]. quia praeceptum erat de subeunda morte libera et meritoria; siquidem mors praecepta fuit, ut offerret Deo in praetium redemptionis generis humani; et urgente praecepto in illo instanti, mors Xpi non foret libera et meritoria: tunc enim non poterat anticipari: ergo in illo instanti non posset Xpus adimplere praeceptum: imo eadem arg.o facto neque in singulis [illegible] posset, [illegible] usque ad illud instans, in quo de facto mortuus est.

Ad quam difficultatem evitandam, nonnulli DD. recedunt libertatem Xpi Domini salvari in quadam volitione antecedente, qua à 1.o suae conceptionis instanti elegit vitam passibilem, cum posset eligere impassibilem, et à Patre petivit, sibi imponi [illegible] praeceptum moriendi, ut ex obedientia posset mori; nam cum praeceptum de morte subeunda supponat electionem Xpi Domini liberam vitae passibilis, et liberam petitionem praecepti, tota necessitas quae in praecepto fundatur ē mere [illegible] ex suppositione liberae electionis Xpi Domini; et similiter gravatur impeccabilitas; nam Xpus Dominus voluntate posse jungere cum praecepto omissionem mortis; et illa omissio mortis praecepta est peccatum: ergo Xpus Dominus nullatenus posset peccare.

Ceterum solutio haec nequit
probari nisi 1º, quia tamen admittit libertatem Christi in subeunda morte, quatenus in 1º instanti elegit illam
passibilem, et petivit praeceptum, ac proinde Christus quamvis
necessario mortuus fuit, non fuit libere mortuus.
1º quia obedientia Christi non foret meritoria, quia
erat praecise adimpletio praecepti; ac proinde non foret in Christo Domino meritum propter obedientiam, ut
patet. Quia obedientia ut talis est actus, quo
quis libere adimplet praeceptum, et ponit rem
imperatam, ut imperatam; sed ab istum distinguuntur et imo et contra praecedentes (quod valde
notandum est, neque ex hoc capite etiam posset validissime impugnari relata sententia) suppositio
praecepto, non intercedit libera adimpletio praecepti;
vel quatenus libera adimpletio est, non est adimpletio
rei praeceptae ut praeceptae, nam circumstantiae
motivi, loci, temporis et intensionis mortis
non sunt praecepta, ut ipsi dicti fatentur: ergo in morte Christi
non intercedit propria obedientia, vel quia deest libertas in adimpletione rei praeceptae ut praeceptae
quia ubi adest libertas autem non est circa rem ut praeceptam,
sed circa circumstantias non praeceptas, nec cadentes
praelibata sub praecepto.

Sect. 2ª

Sententiae, quae videntur potius fugere, quam
solvere difficultates, recensentur.

Plures difficultate perterriti potius fugam, quam
solutionem meditati sunt. 1ª sententia conatur statuere
Christo Domino non fuisse praeceptam acceptationem mortis.
Ita Lorca disp. q. 19 disp. 33, ubi etiam adducit aliquos
antiquiores theologos: quibus favent Victoria, Medina
et alii disp. 28 sect. 6 nº 100 et nonnulli ex nostris.
2ª sententia credit Christum Dominum fuisse capacem non

dari

cati n. 1o. praecepti; additque Suarez inde à mandato differre, quod praeceptum sit vera lex, et talem inducens obligationem, ut eius violatio sit peccatum; mandatum v.o, ut aliquando significet stricte praeceptum, sive tamen significat quamdam directionem, aut regulam, cuius violatio non est peccaminosa; quales admodum in nonnullis Religionibus regulae illae sunt directivae, et ad quas regulas transgressio non sit peccatum: ita mandatum de morte subeunda fuit ordinatio Dei directiva Christi. Dum 1.am sententiam amplectitur, hac 2.a illustrat Card. de Lugo lib. 1o. et 3a. tract. disp. 7a. sec. 2. n

Sed utraque opinio displicet 1o. quia singularis est et contra communem Theologorum intelligentiam negat Christus Dominus verum habuisse praeceptum moriendi in redemptionem generis humani: et ea eadem regulam verba sacrae scripturae quae possunt accipi absque ullo incommodo in proprio sensu, usurpat in sensu minus proprio. 2o. quia Christus Dominus tenebatur non mentiri, et reliqua praecepta naturalia servare; itemque capax fuit promittendi, et firmandi iuramento promissionem; et tunc utique tenere Christus Dominus in conscientia ad adimpletionem promissi; etenim si non stanet promissis, peccaret; imo et potuit obligari ex aliquo voto a se emisso: ergo Christus Dominus capax fuit veri et proprii praecepti in conscientia obligantis. 3o. quia licet praeceptum, adhuc Christus erat obligatus in conscientia ad non frustrandam praedefinitionem divinam absolutam et efficacem operationis Christi Domini, ipsi contrarie revelatam; etenim si vellet frustrare voluntatem divinam, peccaret; similiter 4o. quia Religiosus violans professionem, peccaret contra regulam directivam, ut communiter Doctores docent, ratione impoenitentiae, seu malitiae contemptus formalis, vel ra-

tione

Seu; qº vel é capax præcepti, vel non é capax mandati præcepto suo directivi.

3.º sententia componere videtur impeccabilitatem Christi Domini cum præcepto mortis subeundæ ex eo, quod potuerit Christus Dominus libere petere commutationem, vel dispensationem et eam efficaciter obtinere; à qua petitione libere abstinuit ita tamen ut prius elegerit obedientiam subeundæ mortis, et postea noluerit petere commutationem, vel dispensationem præcepti. Ita Granad. Disp. 52. sect. 1. cui plures RR. subscribunt.

Displicet 1.º quia solutio hæc é insufficiens: etenim Christus Dominus non potuit petere dispensationem, aut commutationem præceptorum naturalium, etiam in se indispensabilium. 2.º quia in 1º illo signo, in quo elegit mortem, potuit illam omittere: alias non fuisset illi libera mori et non mori; sed non potuit illam mortem omittere, nisi petendo dispensationem, aut commutationem: ergo in præsigno sequenti, seu in illo 1.º debebat petere dispensationem, si vellet non mori. Addit Granad. præcedere nolitionem petendi dispensationem, et adhuc voluntatem moriendi narrat fuisse liberam et meritoriam. Sed contra é quia mors tunc non erat in se libera, sed in nolitione præcedenti petendi dispensationem. Itaque adimpletio præcepti non erat facta ex obedientia: quia actus liber ex obedientia ut talis dicit libertatem ad ponendum vel omittendum actum sub ratione præcepti; sed Christus Dominus poterat sustinere mortem sub ratione præcepti, non poterat omittere sub ratione præcepti, sed tantum sub ratione dispensationis, vel commutationis obtentæ &c.

Tandem alias [illegible] præhabitiones silentio mando, et nonnullas quasdam [illegible] consultas

tatum à nemine subsistens propositum et impugnatum, ut ipse ait, et aliud è Cathedra dictatum anno 1651 in examen vocem. Supponit 1.º necessitatem merè consequentem in [illegible] libertatem; quia [illegible] impedibilis è [illegible] voluntate [illegible] supponit 2.º potem [illegible] humanitatem [illegible] religionis [illegible], ut [illegible] sub [illegible] Dei [illegible] auxilio sufficienti semper [illegible] et [illegible] inobedientiam [illegible]; [illegible] humanitatem [illegible] Dni. Supponit 3.º [illegible] unionem hypostaticam, quae [illegible] cum Scientia Media, qua Deus cognovit [illegible] illius humanitatis [illegible] auxilio sufficienti; et [illegible] decreto efficaci Dei de conversione [illegible], quod [illegible] dependet à Scientia Media, qua Deus cognovit [illegible] conversionem futuram sub auxilio [illegible]. Supponit 4.º talem [illegible] unionis [illegible].

Ex quibus addit, facilis è conciliatio impeccabilitatis [illegible] ejus libertate: [illegible] [illegible] potentiam [illegible] libertas [illegible] efficacitas [illegible] Deinde [illegible] libertatem [illegible] [verissimè] [illegible] [illegible] impeccabilitate; [illegible] impeccabilitas, [illegible] è [illegible] necessitas [illegible] creatae.

[illegible]

nec [illegible] efficacia [illegible]

Deus supponit perpetuo dec[?] dimanante [...] actib[us] ipsi sub quavis specie, et auxilio sufficienti, ex id de se.

Haec doctrina, nescio quo iure appelletur nova, et impugnata; passim enim ostenditur apud Authores. Nam P. P. Vasquez disp. 61. c. 7. n.º 41. et P. Suarez disp. 35. sec. 2. et Card. de Lugo disp. 26 n. 63 rogant: an unio hypostatica possit fieri dependenter ab operatione humanitatis, atque inde possit esse in potestate voluntatis eam impedire, sive resistere peccando, aut non peccando conservare; et utraque parte suffragium ferunt: eamdem difficultatem tractant P. Hurtado disp. 60 sec. 4. subsec. 1. a §. 19 et P. Faria disp. 35 [...] partem affirmativam sententiam ferunt, quibus subscribunt tam commentatores [...] quos scripta [...] habebat [...], et multis in locis citatis eamdem doctrinam tradiderat P. Arr.º Tom. 2. de Beatitudine disp. 53. sec. 3. [...] de visione Dei, quam Deus produceret dependentem a libera determinatione voluntatis creatae. Igitur haec doctrina de dependentia, saltem de [...] absoluta, ab usu libertatis humanitatis.

Et P. Ortega [...] disp. 4 passim utitur hac dependentia [...] unionis hypostaticae a negatione peccati, et tandem q. 4. tentamine 4. n.º 3 absolute neget posse dari unionem hypostaticam dependentem a negatione peccati [...] eo instanti in quo datur.

Haec doctrina, nescio quo iure dicitur absolute nova, et impugnata, cum praecipuum eius fundamentum passim apud Authores impugnatum, et propugnatum inveniatur: fundatur n. [...] eo, quod unio hypostatica possit a Deo dari dependenter ab usu libertatis humanitatis, et negatione peccati, sive hoc proveniat ex decreto Dei ita libere volentis, sive ex natura essentiali ipsius unionis hypostaticae: quae difficultas satis celebris est. Sic enim P. Vasq. disp. 61. c. 7 n.º 41. et P. Suarez disp.

54. sec. 2. Card. de Lugo disp. 26. n. 63 negant: an unio hypostatica possit fieri dependens ab operatione humanitatis, ac proinde possit esse in potestate voluntatis eam impedire, sive retinere peccando, aut non peccando conservare: et pro parte negativa suffragium ferunt; consentitque P. Ortega tom. 2. disp. 5. q. 2. centum. 9.o n.o 3. et qui... ...ea dependentia unionis hypostaticae ... a negatione peccati, ut aliorum rationes impugnaret. Eamdem difficultatem tractant P... disp. 50 sec. 2 ... 1. a § 50 et P. ... de ...ne disp. 35. et 1. 2. tu de Beatitudine disp. 58 sec. 3 ... de visione Dei, quam Deus produceret dependenter a libera determinatione voluntatis creatae, et pro parte affirmativa sententiam ferunt: accedunt plures PP. Complutenses apud Ortega ubi ... qui putant certum posse dari unionem hypostaticam dependentem a negatione peccati pro eodem instanti, quo datur; suffragantur unus 1. alter ... ... quorum manuscripta in manibus habent ... PP., eorum ... dicerent. Nos item docuimus diss. 1 sec. 3. — ... de ... ; imo ... possimus ... et visionem Dei cum libertate Christi, ut ex dicendis constabit, dum nostram sententiam de Concordia impeccabilitatis cum libertate Christi publicis certaminibus exponeremus Granatae anno 1668 ... Sic dependentia unionis hypostaticae ab usu libertatis humanitatis Christi nec nova est, nec impugnata.

~~Alia ...~~ Hoc unus invenit sic ... quaerand alium non vidi, ut unionem hypostaticam de facto existentem essentialiter dependere a scientia media, qua Deus cognoscat perpetuam obedientiam humani

datis Xpi, et hac rem optime defendi cum eius liberdate impeccabilitatem ipsius.

Iudico hanc dis cursum posse subsequenti, quia ut in Xpi humanitate conservet libertatem, onerus subcumbit et penitus excludit impeccabilitatem. Cum impeccabilitas dependens à libera determinatione voluntatis non est absolute et simpliciter impeccabilitas; sed hoc modo dicitur impeccabilitas Xpi Dni, est impeccabilitas dependens a libera determinatione voluntatis hum. Xpi Dni eamque subsequens: ergo impeccabilitas Xpi Dni fundata in unione hypostatica non est absolute et simpliciter impeccabilitas. Maiorem ostendi disp. 1. sec. 3. Et quidem ea est doctrina in concurrendo debilitas, ut dicta infirmat impeccabilitatem Xpi ex illo ipso capite ex quo ego intuli exclusionem impeccabilitatis: ea que [illegible] [illegible] Xri [illegible] corrigenda sit, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tergeat.

ut a graviori censura abstineam;

Obiicit dicatur in gratia confirmata licet habeat impeccabilitatem connexam, nihilominus non est absolute et simpliciter impeccabilis: verbo, cuius obligatio peccandi pro instanti [illegible] in quo urget praeceptum praedefinita a Deo est, ipse absolute impeccabilis pro eo instanti. Et habeat impeccabilitatem connexam: ergo Xpus Dnus licet habeat impeccabilitatem connexam, non erit absolute et simpliciter impeccabilis. Solet probari.

Instantis ex dicto in gratia confirmatis, respondet [illegible] [illegible] hominem confirmatum in gratia esse peccabilem ante, et impeccabilem verum per confirmationem dependentem a libera

[illegible]

sua operatione requirente gratiam; et ita rem v-
rè et sincere an Xtus sufficiat sibi, ut solo ille absolu-
lute dicatur peccabilis aut impeccabilis, et quaestione
proprie realem, et nullius sensus. Et eam si vere di-
ceret, si videret sibi obiectam instantiam de
Deo, cuius desertio fieret à Deo efficaciter defi-
finita sive vellet, illum, in quo ipse dicerit, vellet vere respondere.

Haec resolutio etiam impeccabilis est. Nam non est quaestio proprie realis et
nullius sensus: an Xpus Dnus sit absolute et sim-
pliciter impeccabilis; sed si Xpus Dnus solus gau-
deret impeccabilitate vera, quaestio est prae-
sus realis, et nullius sensus: an Xpus Dnus
sit absolute et simpliciter impeccabilis: ergo Xpus Dnus
non solum impeccabilitate vera, sed etiam im-
peccabilitate antecedente gaudet. Nam non in-
diget probatione: nam inter quaestiones theologicas
gravissimae, et quidem vere, in qua ita concilia et Patres loquuntur
ex parte affirmativa docente Xpus esse impeccabilem
ex unione hypostatica, sive ut quo, sive ut quod
ut plures et gravissimi theologi oppositam sen-
tentiam censura theologica afficiant, ut lib. iste
S. (?) agens de impeccabilitate Xpi patet.

Mirum vero ita suadeo.
Supra confirmatus in gratia gaudet peccabilitate
antecedente, et impeccabilitate vera, quaestio
est proprie realis, et nullius sensus: an sit absolute
et simpliciter impeccabilis; sed Xpus Dnus potest
etiam gaudet peccabilitate antecedente, et
impeccabilitate solum vera: ergo etiam erit
quaestio proprie realis et nullius sensus an
Xpus Dnus sit absolute et simpliciter impec-
cabilis vi unionis hypostaticae. Quod sane in-
tolerabile est.

+ vel sic, cuius observatio fuerit non dicto à Deo praedefinita est,

Deest secunda

Instes. Humanitas Christi Domini tantum ex suppositione, quod non peccet et seruat adimpletionem praecepti, est impeccabilis; siquidem tantum esset solum impeccabilis quatenus habet unionem hypostaticam essentialiter supponentem adimpletionem praecepti.

Instes. Recte nº 650 constat inter Catholicos naturam humanam Christi Domini esse impeccabilem ita ut careat potentia proxime expedita ad peccandum; et numeris sequentibus probatum de id habet contra Durandum, et alios, non unionem hypostaticam. Ergo unio hypostatica de facto existens supponit essentialiter scientiam Dei mediam de libera adimpletione praecepti, et sequitur ipsam adimpletionem praecepti, qua humanitas Christi Domini libere adimplevit praeceptum, et reddere humanitatem impeccabilem simpliciter. Probo unam. Quia talis esset unio hypostatica impeccabilis generaliter, et compingeret cum potentia humanitatis Christi Domini proxime expedita ad peccandum; imo recte cum potentia proxime expedita ad peccandum denominante humanitatem Christi aeternam peccabilem; siquidem non aeterna, solum concepta est humanitas Christi et de impeccabilis; sed quoniam esse impeccabilis, quae consistit in unione hypostatica debet esse talis, (et constat inter Catholicos) et ita reddat humanitatem Christi impeccabilem, ita, ut careat potentia proxime expedita ad peccandum: ergo unionem hypostaticam de facto existentem debere esse talem, ut dependeat essentialiter a scientia media, qua Deus cognoscat perpetuam obedientiam humanitatis, et supponat operationes humanitatis, illamque reddat concepta impeccabilem.

Instes 2º. Quamvis observatio praecepti in instanti A reddat voluntati impossibilem oppositam transgressionem peccaminosam praecepti

Sequitur

eodem instanti est; ea ultra impossibilitas peccati non esset fra impeccabilitatis; quae est impotentia ad peccandum ex suppositione liberae voluntatis, et induceretur ab usu et actu 2.o potentiae liberae ad peccandum, ut notabam disp. 1. sec. 6.a; sed si unio hypostatica foret essentialiter dependens à scientia media, et decretatione libera humanitatis Christi adimplentis praeceptum, esset impotentia ad peccandum ex suppositione libera voluntatis suae Christi Domini, et induceretur ab usu, et actu 2.o potentiae liberae ipsius ad peccandum: ergo ea unio hypostatica licet esset impossibilitas peccati, non foret fra impeccabilitatis.

Instatur 3.o si voluntas humana Christi Domini adimplendo praeceptum libere (adimplendo adimpletione) produceret sui unionem cum Verbo, haec unionis non redderet ipsam impeccabilem in tali adimpletione praecepti: sicut non redditur impeccabilis absolute cum libere adimplet praeceptum, in quantum decretatio (humana adimpletione) ad non peccandum non tollit indifferentiam expeditam (antecedentem) ad peccandum, ac proinde non tollit antecedentem peccabilitatem: ergo unio hypostatica (nec inducit absolute impeccabilitatem) dependens essentialiter a decretatione libera, qua humanitas Christi adimplet praeceptum, non reddit humanitatem illam impeccabilem in ordine ad illam adimpletionem praecepti. Patet ratio, quia talis unio esset effectus dependens à praecognita decretatione libera, qua humanitas illa adimpleret libere praeceptum.

Sec. 3.a

Nostra et vera sententia explicatur.

Sit prima conclusio. Licet praeceptum à Patre Aeterno impositum sit decretum quoad omnes circumstantias actus, vel motivi, intensionis, loci, temporis

rijs Deo, et intrinsece indispensabile, est libera voluntas humana Xpi Dni in adimpletione talis praecepti de morte subeunda quoad circumstantias et substantiam actus moriendi. Ita Eximius D.r disp. 37 sec. 7. P.r Albizzina 1. p. q. 14 d. 18. P.r Gannerus disp. 1. q. 6. dub. 4 n.o 149. P.r A. Martinus S. Mario Dis.o Contol. 3. q. 3. de Lagusa q. 19 de Lirvarcar. disp. 2 P.r Comini de Miar.e disp. 20. n.o 14 P.r Reynaudus Pars 2. Nov. libertatis lib. et cap. 5 n.o 5. P.r Lessius 3. p. q. 18 n. 8. Quamvis hi DD. in hac sententia defendenda sese invicem discordent conveniunt tn in sufficienda fundamentali rne huius concordiae impeccabilitatis Xpi cum ipsius libertate; ego libenter illis subscribo, et n recusabo quaeritate inveniendi ubicumque, cum opus fuerit, recedere.

~~Igitur Xpus ex prim. reme~~
ris nempe ex ~~unione hypost.ca impeccabilis~~, et simul

Igitur ~~Xpus~~ ex prius rememoratis nempe ex personalitate Verbi, et unione illius cum humanitate, Xpus Dnus e intrinsece physice impeccabilis, et simul proxime liber ad observandum quodvis Dei praeceptum ex ~~sua~~ sua libera humanitatis proxime indifferenti, et expedita ad observationem et n observationem praecepti. Etenim ~~unio~~ unio hypostatica cum sit quid [illegible] in se, quam in observatione independens ab exercitio libero voluntatis, et essentialiter incompossibilis cum peccato, ipsum eius reddens metaphysica necessitate impossibile, quia essentialiter exigit humanitatem assumptam ita gubernari à Deo, ut semper illi tribuat auxilium, quod efficax ~~d~~ ipsum e, nequit n ee intrinsece et physice impeccabilitas humanitatis assumptae.

A Trinita Ceciliae ~~il~~ ha assumpta in

parte

ipsius unionis hypost.ae, seclusis omnibus aliis donis divino, et supernali, quod illi essentialiter debeat ratione talis unionis, nullas alias vires habeat spiritualiter habeat in ordine ad observandum praecepta, nisi quas in proprio supposito haberet sive ipse ipsa subsistens haberet et ... verbum qua verbum, nec ratione sui, nec ratione unionis hypost.ae influit in humanitatem assumptam, neque in eius operationes, sed omnino prorsus exclusa causalitate, erat illam per unionem; atque inde quamvis humanitas acquirat per unionem verbum et suum suppositum, et quamvis unio sit radix et origo omnium donorum supernalium, quae habere debet ille homo qui simul est filius patris, et Deus; nihilominus seclusis his donis, non habet humanitas assumpta maiores vires, quam haberet, si sibi ipsi relicta, ipse ipsa, sive in proprio subsisteret. ~~habet tamen unionem~~ hoc tamen unio hypostatica quae essentialiter exigit, ut Deus regat humanitatem per auxilia congrua, ita ut humanitas numquam possit deficere, nec peccare.

Quapropter si Christus consideretur etiam sine ea dona supernalia, quae humanitati assumptae ratione unionis hypost.ae debentur, nulla ratione potuit peccare: quia essentialiter debitum erat humanitati Christi, ut nulla ratione peccare permitteret. Eo modo quo admodum omnino repugnat Deum mentiri; non quidem quia Deo deficiat potentia ad formandas illas voces, quae si proferrentur, existeret mendacium; sed quia Deum non decet, et cum infinita eius bonitate repugnat mentiri; ita omnino repugnat Christum peccare; nam licet Christo ut viatori deesset potentia libera et expedita ad transgredienda praecepta, quia Deo et Verbo Dei repugnat id permittere. Quamobrem addam providentiam

pertinebat, id essentialiter exigente unione hypostatica, ita res ordinare, ut illa Christi libertate, qua ad meritum, et reliquos a Deo fines intentos, nulla egeat, nullo modo Christi humanitas peccaret.

Quae impeccabilitas optime cohaeret cum libertate optima humanitatis Christi, etiam supposito pacto. Nam unio hypostatica hoc modo inducens impeccabilitatem, nullo modo immutat naturalem modum operandi humanitatis assumptae, quae ex natura sua exigit libere operari: ergo optime cohaeret.

Rem explicat Eximius D. exemplo confirmati in gratia. Etenim sicut confirmatus in gratia ut talis non potest peccare; quia prout confirmatus in gratia includit specialem regimen Dei, ut non peccet: ita Christus Dominus includit Verbum, nempe Verbum, cui unitur humanitas, cui omnino repugnat permittere humanitati peccatum. Hoc tamen valde notandum discrimen est inter confirmatum in gratia, et Christum Dominum; quod confirmatus in gratia, sit tantum contingenter, et extrinsece impeccabilis, ratione decreti Dei efficacis dependentis a scientia media de bona operatione confirmati sub auxilio A, efficaciter removentis omnia auxilia inefficacia. Christus Dominus autem sit antea, et intrinsece impeccabilis, ratione unionis, quae tunc operatur independenter in esse et operari a libera determinatione humanitatis, tum ita est intrinseca, ut eam Christus Dominus includat, et ratione illius essentialiter petat remotionem auxilii inconvenientis.

Unde et aliud valde notandum discrimen resultat, scilicet, confirmatus in gratia specificative sumptus denominatur absolute

pecca

peccabilis a sua pota proxima peccandi; quia specificative accepta non includit decaeteris speciales regiminis: ipsius vero non potest denominari peccabilis a pota proxima et expedita humanitatis ad transgrediendum praeceptum; quia impeccabilitas speciativa proveniens ab unione humanitatis cum persona verbi excludit denominationem potentis absolute peccare. Deniq. sicut hoc ut confirmatus in gratia vere dicitur impeccabilis ita, ut facta ea suppositione reduplicatione, non valeat denominari potens peccare; quia id significaret non stat includi in hoc ut confirmato in gratia, et reduplicative ut tali, quod repugnaret peccato; quod sine dubio falsum est: ita ipsius Christus specificative sumptus, denominat intrinsece physice absolute impeccabilis, quamvis includat humanitatem, quae secundum suam potentiam proximam potest deficere; quia Christus specificative sumptus includit unionem et personam verbi repugnantem peccato.

Itam vero potentiam proxime liberam et expeditam ad omittendos actus praeceptum perseverare in Christo Domino cum unione hypostatica et impeccabilitate explicata probo ex Suarez: quia unio humanitatis ad verbum non turbat, nec immutat modum connaturalem operandi humanae voluntatis Christi, quae ex sua natura exigit libere operari: ergo [illegible] unione hypostatica non destruitur pota proxime libera humanitatis ad omittendum actus praeceptum. Probo antecedens quia solum illud principium turbat et immutat modum connaturalem operandi in voluntate, quod immediate cum voluntate proxime libera, quod simul cum voluntate concurrens, et effective constringens eam ipsam determinans, illam secum trahit ad operationem; ad

eius

cum m¹q, quod inverso voluntas concursu suo
determinat habitum, illum reddit suum ad
operationem; vel quia unum obiecti ità movet
voluntatem, ut eius motioni non possit resistere
ipsa voluntas: ex sensu quo utrumque abest, re-
manet actus liber voluntatis sic et num adaequatus proxime
et immediate indifferens ad operationem, et ad non
operationem, et determinatio in actu 2° provenit
effective, et determinativa voluntate, quae illam ef-
fective vel obiective praeterita derivare praevium ali-
quod detrahit; sed unio hypostatica seu personali-
tas verbi, licet trahat humanitatem ita ut
non influat physice et effective in humanitatem
neque in eius operationem; atque inde non ita
determinat effective humanitatem, ut illam ferre
trahat ad operandum; nec moveat obiective,
atque inde non ita movet per modum obiecti, ut eius
motioni non possit resistere voluntas, imo neque se
habeat ex parte sui proxime: ergo unio humanitatis
ad verbum non auferat, nec immutat nominalem
operandi liberae voluntatis Christi, quae
natura sua exigit operari libere. Et cum
aliunde per mentionem essentialem cum auxi-
liis, quae praevidens per scientiam Dei mediam congrua,
habeat repugnantiam cum peccato, reddit huma-
nitatem impeccabilem, non exclusa eius pote-
state proxima libera et expedita ad omittendum actum prae-
ceptum. Insuper praeceptum ut potè proveniens
ab extrinseco nequit destruere eam liber-
tatem, quae imo illam praerequirit; quia praeceptum
non potest versari circa operationem necessariam
sed circa operationem liberam: ergo nullus aliud
praevium in Christo Domino, cui cuiusque destruat potentiam proxi-
me liberam humanitatis ad omittendum actum praecepti.

Spectat

Arguitur. Si Deus tribuat humanitati Xpi Dni ea omnia auxilia efficacia quibus praevidit per scientiam mediam ipsam observaturam libere praeceptum, nequit non libere illud adimplere; sed Deus tribuit humanitati Xpi Dni ea omnia auxilia efficacia, quibus praevidit per scientiam mediam ipsam humanitatem observaturam libere praeceptum: ergo nequit non libere illud adimplere.+ Probo minorem. Si aliquid excluderet purificationem conditionis, maxime impeccabilitas consistens in unione hypostatica; sed impeccabilitas consistens in unione hypostatica non excludit purificationem conditionis: ergo. Probo minorem. Quia impeccabilitas consistens in unione hypostatica exigit essentialiter, ut operentur ea omnia auxilia efficacia, quibus praevidit Deus per scientiam mediam humanitatem libere adimpleturam praeceptum: ergo impeccabilitas consistens in unione hypostatica tantum abest, ut excludat purificationem conditionis, quin potius petat, ut ea omnia principia efficacia operentur. Antecedens: quia impeccabilitas consistens in unione hypostatica non inferat actum moriendi, vel dilectionis Dei vel quemvis alium praeceptum, nisi quatenus humanitas est efficaciter libera ad omissionem talis actus praecepti: etenim si excludat libertas efficax omittendi actum praeceptum, non esset peccaminosa humanitati omissio actus praecepti: ergo ex sola impeccabilitate humanitatis non potest nimio inferri carentia talis omissionis sive actus praecepti: ergo impeccabilitas in unione hypostatica consistens exigit essentialiter, ut operentur ea omnia auxilia efficacia, quibus praevidit Deus per scientiam mediam humanitatem libere adimpleturam praeceptum: ac proinde

tantum abest

+ Maior autem nostra est in nostra Schola, in qua Doctores iudicant definitiones Dei efficaces directas per scientiam mediam optime cohaerere cum libertate operationis praeceptae.

tuntyalie ut ea, ~~[illegible]~~, imposito ꝑcepto inferat exclusionem poᵗ͡ᵉ pximē liberæ humanitatis ad transgrediendum ꝑceptum, ut potius dicat supponere eam libertatem pximā, et infallibilitā inferat aiaz sube ꝑcepto cadentem.

En nrā sentia breviū explicata, et merito ꝑferenda; q. n̄ negat ꝑceptum quoad res circumstes; nec illud opponit cum impeccabilitate et sic dicto, et apposito pmiss iura libertatis ꝑdente: nec negat ꝑceptis, nec illud talis cditionis pingit, ut eius transgressio nefit peccati, nec importune recurrit ad eius dispensationē, sive cmutationē, nec excludit impeccabilitatem antecedentē, ut libertatē defendat; et aliunde sectatur nrā scholē pxia ꝑtinenda libertate sub dis ꝑdefinitionibus eandem nititur ꝑ doctrinā D. Thē, qui 1° 2a contes c. 67 n. 5. inquit: *Sicā pxima fuerit contingens, eius effectum oportet contingentem eē, etiā sicā remota naria sit: idē, inimpedibilis*, et narie inespacum effus. Fateor multa difficilia meditatur fuisse dicte, ut sane eximij Doctoris sententiam penitus ab scholis eliminent; ea tn conabor ad satietatem solvere, et convellere, ut sarta tectaque hic concordia libertatis Xpi cum eius impeccabilitate permaneat.

Sec. 4ª

Argᵗᵃ, quæ contendunt n̄ permansisse Xpi impeccabilitatem, convelluntur.

Obiicies 1° cum Card. de Lugo dispᵉ 26. n° 75. ut operatio sit libera in actu 2°, debet supponi ex parte pxij sufficientes dis in actu 1.° ad utramque

parte

Obiicies 1.° Si Xpi humanitas, seu Xpus denoi-
naret intrinsecè impeccabilis ab unione hy-
postatica, et simul liber ad observandum præce-
ptum, foret simul peccabilis, et impeccabilis;
sed implicat humanitatem Xpi, seu Xpum esse
simul peccabilem, et impeccabilem: ergo im-
plicat, quod Xpi humanitas, sive Xpus de-
noinet intrinsece impeccabilis ab unione
hypostatica, et simul libera ad observandum
præceptum. Probatur: Xpus non aliter posse denoina-
ri impeccabilis, nisi quia natura humana assumpta
denominatur intrinsece impeccabilis per Xpi unionis
hypostaticæ; sed natura humana assumpta non posse denoi-
nari intrinsece impeccabilis ex unionis hy-
postaticæ: ergo &c. Probatur minor. Quia humanitas Xpi
pro nos conservat ea omnia principia proxima, quæ
reliquæ humanitates non assumptæ a Deo. Sed
et denominant peccabiles; sed reliquæ huma-
nitates non assumptæ à Deo ab iis principiis proximis
libertatis sed, et denominant peccabiles: ergo ab
eisdem principiis proximis libertatis denominatur hu-
manitas Xpi peccabilis.

Nec vitamus difficultatem,
si dicas humanitatem Xpi denominari peccabi-
lem, attentis principiis proximis libertatis, absolute
vero non posse denominari peccabilem propter unionem
repugnantem peccato. Contra namque est 1.° quia reli-
quæ humanitates simpliciter et absolute de-
nominant impeccabiles; quia attentis principiis proxi-
mis sunt liberæ ad peccandum; sed humanitas
Xpi Domini attentis principiis proximis est libera ad
peccandum: ergo etiam est, et posse denominari
absolute et simpliciter peccabilis. Contra est 2.° quia homo ipse
est et dicitur absolute peccabilis; quia eius principia proxima

libertatis possit iungi cum peccato, ut obliquum
quo habitualis non valeat iungi cum peccato: quod
si humanitas Christi Domini habeat principia proxima
libertatis iungibilia cum peccato, absolute et
simpliciter denominabitur peccabilis, ut impor-
tet de obliquo unionem hypostaticam iniun-
gibilem cum peccato.

Resp. 1.o ad instantiam. Nam
Christus Dominus ut x.a oes habeat potentiam saltem remo-
tam et radicalem peccandi, nihilominus non
denominatur radicaliter potens peccare a tali potentia
remota; quia denominatur ab unione impeccabilis
quod quamvis habeat potentiam esse proximam peccandi
non denominabitur proxime peccabilis: sicut dici-
tur intrinsece impeccabilis ab unione, et simul
liber ad non adimplendum praeceptum, non est simul pecca-
bilis, et impeccabilis, sed tantum absolute et simpli-
citer impeccabilis

Resp. 2.o dicendo neg. maiorem.
Etenim ut humanitas Christi Domini libere adimpleat
praeceptum, ac proinde gaudeat potentia proxima ad illud
transgrediendum, non potest dici absolute pecca-
bilis; quia impeccabilitas personae formaliter proveniens ab
unione hypostatica excludit denominationem absolute
potentis peccare.

Ad probationem, nego maiorem, ne-
go minorem, ad cuius probationem concedo maiorem,
et minorem, et nego consequentiam. Etenim humanitas
Christi Domini, ut gaudeat potentia proxima ad transgre-
diendum praeceptum, non potest ab illa denominari
proxime potens peccare; quia illi ratione unionis
hypostaticae melior denominatio peccato repug-
nans, quam non potest impedire, et a se remo-

vere

vere ipsa humanitas. Ro huius doctrine e. q[ui]a posse peccare sive esse peccabilem nequit dici, nisi de [sub]iecto quod possit facere, quod ipsi conveniat hoc gratum peccare; nam posse peccare dicit posse facere, ut hoc gratum peccare possit iudicari de illo ipso subiecto, quod denominatur potens peccare; sed humanitas Christi Domini non potest denominari peccans, nec potest facere, ne sit Christi humanitas; ergo habeat potentiam proximam ad transgrediendum praeceptum, non potest denominari potens peccare.

Hinc facile colligitur disparitas quae exigitur ad plenam obiectionis solutionem: nam reliquae humanitates a Deo non assumptae, non sunt unitae ipso repugnanti peccato cuius proinde possit ex prima suae libertatis facere quod hoc gratum peccare conveniat suo supposito potenter peccare; et ideo possit denominari absolute et simpliciter peccabiles: et quamvis hoc gratum peccare non valeat iungi cum aliqua denominatione humanitatis non assumptae, nempe cum denominatione iusti in actu iusto; nihilominus potest ea humanitas sive ille homo removere a se gratiam habitualem; quae de facto illi competit dependenter ab usu libertatis; et ideo etiam homo iustus dicitur absolute peccabilis; at vero humanitas Christi Domini, cum non possit iungere peccatum cum unione, nec dividere a se denominationem impeccabilis, ita ut haec divisio dependeat a priori a libera potestate voluntatis; ideo dicitur absolute impeccabilis. Unde si humanitas posset a se removere unionem hypostaticam utique esset, et denominaretur peccabilis, ut arguebam sed. Et quamvis Christus non posset dici potens peccare: quem admodum homo iustus, etsi iustus non valet peccare, quamvis homo iustus sit absolute potens peccare.

Instas. Ut in Xpo permaneat principium simpliciter liberum ad adimplendum praeceptum debet dari in ipso, vel in eius humanitate aliquod principium, cui conveniat posse simpliciter non adimplere praeceptum: ergo datur aliquod principium, de quo verificet, quod sit simpliciter potens non obedire; sed principium simpliciter potens non obedire, est principium simpliciter potens peccare: ergo in Xpo vel in eius humanitate datur aliquod principium simpliciter potens peccare.

Resp. distinguendo ant: aliquod principium cui in concreto conveniat: nego ant: cui in abstracto et praecise considerato conveniat: concedo ant. Etenim licet de potentia proxima humanitatis praecise attenta possit verificari quod sit simpliciter potens non adimplendi praeceptum, de nullo principio in concreto sumpto potest verificari, quod sit simpliciter potens non obedire praecepto. Hanc explico hac instantia. In Xpo Dno absque dubio invenitur potentia, quae sit ad actus quoad perfectionem inaequales; et nihilominus nequit praedicari de supposito, seu de humanitate Xpi denominatio potentis imperfecte seu minus perfecte operari; quia infinita dignitas et valor personae divinae adaequat inaequalitatem obiectivam actuum, eosque omnes a persona divina procedentes reddit aeque perfectos. Ergo non potest dari libertas laudabilis ad actus omnino aequales; et tamen in Xpo Dno, qui non potest ponere actus simpliciter inaequales, datur ea libertas, quia praescindendo a dignitate personae, per quam actus redduntur formaliter aequales, et sola attenta potentia proxima libertatis, evadunt ij actus vocabiliter inaequales, vel obiecti, vel intensionis: ergo eodem modo potest dici de potentia proxima libertatis quod sit potentia peccandi, et non obediendi, licet nec de Xpo, nec de humanitate Xpi

possit

possit dici, quod sit pota peccandi.

Obiicies 2°. Dnium antis impeccabile nequit secum permittere potam proximam peccandi; sed Xpus Dnus pro nos é essentialiter impeccabilis rve unionis antecedentis: ergo nequit secum permittere potam proximam peccandi. Probatur ma. Quia pota proxima peccandi constituit subiectum peccabile: ergo subiectum impeccabile nequit secum habere potam proximam peccandi. Probatur ans. Quia subiectum, quod habet potam proximam liberam, redditur formaliter liberum, etiamsi ipsi insit aliquod principium repugnans cum aliquo extremo libertatis: ergo quamvis in Xpo Dno detur subiectum sive principium repugnans peccato, debet denominari potens peccare a pota proxima peccandi, quam habet.

Res distinguendo maiorem.

Dnium ans impeccabile nequit secum permittere potam proximam peccandi: hoc é: peccabilitatem proximam: concedo maiorem: proxima proxima omittendi actum praeceptum: nego maiorem. et recessa mini, sub eisdem terminis distinguendum é verus. Etenim non é omnino idem proxima peccabilitas, et proxima libertas peccandi omittendi actus praeceptum: nam haec proxima libertas salvatur in principiis proximis libertatis ita ex se indifferentibus, ut nullus extremus libertatis sit necessarius: illa vero impeccabilitas proxima provenit formaliter ab exclusione obstaculorum tribuentium denominationem impeccabilis; nam peccabilitas proxima non solum affert potam expeditam deficiendi, attentis principiis proximis, sed etiam potam deficiendi, attentis omnibus, quae hic et nunc circumdant subiectum denominationis.

Quam doctrinam proxime

tradit Ariminus [illegible] vbi sa sei. 3. posse peccare, ait, non solum dicit potentiam proximam ad faciendum actum vel ad omissionem actus, sed etiam includit proximam deficiendi potentiam, ita ut accidere possit nihil intervenire quod potentiam in officio contineat ita, ut nunquam deficiat, quod in Christo non habuit. Hactenus [illegible] Suarez. Unde ad [illegible] probationem distinguo ans: potentia proxima peccandi constituit peccabile subiectum, cui aliunde repugnat coniungi cum peccato: nego ans: cui nullo modo non repugnat coniungi cum peccato; ac proinde potest simpliciter coniungi cum quovis extremo libertatis: concedo ans: et nego conseq. Ad antiprobationem recte distinguo ans: redditur formaliter liberum alicui extremi, cui repugnat: nego ans: alicui extremi, cum quo potest coniungi: concedo ans, et nego conseq.

Etenim ut subiectum, quod non est formaliter immediate liberum, sed tamen denominative dicatur absolute, et sine restrictione liberum, sufficit, quod possit denominari liberum relative ad unum extremum libertatis, quatenus possit coniungi cum uno extremo libertatis libere elicito a potentia proxima immediata et formaliter libera: ac proinde non requiritur, quod etiam possit coniungere cum utroque extremo libertatis; quia ut possit accipere denominationem ab isto extremo libertatis, potest simul rue suis perfectionibus excludere, et removere a se aliud extremum moraliter malum libertatis, et carere denominatione potentiis [illegible] ad illud: Vg. habitus supernalis charitatis denominatur indifferens et libera ad amorem a potentia libera humanitatis, cui inhaeret; et tamen ab ipsa potentia libera humanitatis non potest denominari indifferens et libera ad odium;

9.a quia id videtur significari habitum charitatis posse coniungi in illo subiecto cum odio; quae coniunctio omnino repugnat habitui charitatis. Eademque doctrina potest explicari exemplo definitionis D.L., vel quia habitualis. Ro a priori est. Potentia subiecti, quod appellatur omnino denominative liberum, non est proxime et formaliter liberum, sed tantum remote, et non alterius nempe non proxime, sed proxime liberum; et proximum remotum, etiam si non destruat indifferentiam proximi ad utrumque libertatis extremum, potest omnino removere denominationem ab uno extremo, et admittere denominationem ab alio. v.g. ut supra dicebam, Christus Dominus non potest dici, nec remote aut radicaliter pro- derus peccare, quamvis habeat potentiam remotam peccandi, ut omnes fatentur; et nihilominus iure denominatur radicaliter, et remote liber ad observationem praecepti.

Obiicies 3.o ~~[illegible]~~ Christus Dominus seu hoc suppositum accipit denominationem a potentia libera humanitatis ad obediendum praecepto, ergo potentia libera obediendi praecepto; sed potentia libera quae potentia libera obediendi praecepto, est formalissime potentia libera non obediendi praecepto: nam potentia libera ut talis ad unum extremum est formalissime potentia ad ~~[illegible]~~ oppositum extremum libertatis: ergo Christus Dominus seu hoc suppositum accipit denominationem a potentia libera humanitatis, quae formalissime est potentia non obediendi, seu peccandi.

~~[illegible]~~ hic sicut argumentum ~~[illegible]~~ respondeo ~~[illegible]~~ videatur solida, ~~[illegible]~~ ut in aliis materiis ostendo. Humanitas denominatur subsistens formaliter a subsistentia Verbi quae est subsistentia Verbi, et id quod est subsistentia Verbi est formalissime relatio ad Patrem: ergo humanitas denominatur formalissime relata ad Patrem. Insuper ~~[illegible]~~

~~necessaria~~ oppositum, sive hoc suppositum denominat ab humanitate, ut humanitas est, et humanitas est ut humanitas est formalissime pura crea: ergo Christus, sive hoc suppositum est formalissime pura crea. Tandem Christus denominatur à pot. radicali observandi præceptum ut est pot. radicaliter libera ~~ad~~ observandi præceptum sed potentia est pot. radicaliter libera observandi præceptum est formalissime pot. radicaliter non observandi præceptum: ergo Christus denominat a pot. radicaliter non observandi præceptum. ~~Ratio denomin. ergo ...~~

Igitur ex his, sicut et ceteris objectionibus, nulla est; quod fit transitus in suppositione terminorum ab esse ad denominari. Ratio à priori est quia magnum intercedit discrimen inter principium tantum denominative liberum, et principium ratione suæ causalitatis formaliter liberum: hoc enim cum sit liberum ratione suæ causalitatis, et per modum efficientis essentialiter includit potentiam diungendi se cum utroque divisim extremo libertatis ~~divisim~~ ita ut ab illa capacitate non valeat præscindere; siquidem eatenus principium immediate formaliter liberum est, quatenus in virtute sua intra 1° indifferenti claudit utrumque extremum, sive potest ad utrumque: illud vero denominat liberum ratione alicuius formæ talem denominationem tribuentis: et cum forma possit tribuere denominationem tantum unius formalitatem, et non tantum aliam ratione capacitatem, sibi cui communicat denominationem, inde est, quod possit denominari liberum in ordine ad unum extremum, quin denominetur liberum in ordine ad aliud.

Quamvis quamvis in Christo Domino sit pot. proxime libera obediendi præcepto, quæ ut talis, est etiam pot. non obediendi; non tamen denominat Christus liberum in ordine ad non obediendum præcepto

sive

sive peccandi, quod ut ipsum denominet liberum in ordine ad obediendum, sive potentiam liberae ordine praecepto. Infra, si valet, distinguo maiorem: quodcumque omnino, sive hoc suppositum accipit denominationem à potentia libera humanitatis, prout potentia libera ad obediendum praecepto: concedo maiorem: prout potentia libera vel sic, sive ad non obediendum: nego maiorem: et distinguo minorem: sed potentia libera prout potentia libera obediendi praecepto est specialissime potentia non obediendi in sensu, et in abstracto: concedo minorem: in concreto, seu prout denominans: nego minorem, et consequentiam. Itaque quamvis non est impeccabilis ex vi modi intrinseci operandi suae voluntatis; attamen non est simpliciter peccabilis; ergo Christus libere adimplevit praeceptum, quia eliciebat actum praeceptum per potentiam suae voluntatis, quae non erat intrinsece impedita, ut illum non faceret; simpliciter tamen non potuit peccare, aut non implere praeceptum: quia id sonat ipsi voluntatem potuisse carere illa Dei custodia, cum qua non potest iungi peccatum.

Instas. Ergo possibile est aliquod suppositum, cui repugnet utrumque extremum libertatis, quod tamen gaudeat potentia proxime libera ad utrumque extremum.

Nego consequentiam. Et ratio inconsequentiae est: quia eo ipso quod suppositum gaudeat ea potentia, denominatur ab illa qualitate, quae ratione exigit connexionem cum aliquo extremo libertatis ratione potentiae liberae: nam potentia libera proxime libera ratione connexa est cum aliquo extremo libertatis: ergo eo ipso, quod suppositum gaudeat ea potentia libera, debet posse componi cum aliquo extremo libertatis; at proinde repugnat suppositum, cui utrumque extremum repugnet, si aliunde habeat potentiam proximam

ad utrumque extremum. Quapropter cum licet in Christo libera dicatur necessitas alterutrius ex extremis, non dicatur necessitas ad unum extremum determinata, inde est, quod Christus unus ex eo quod habeat potentiam proximam ad utrumque extremum ex parte modi operandi sue voluntatis liberae, non debeat denominari potens in ordine ad extremum peccaminosum determinate. Fateor suppositum, cui repugnat peccatum, quale est Christus, si sit impeccabile, haberet potentiam liberam ad magis, et minus malum, accepturum denominationem liberi; itatamen ut non denominaretur in ordine ad illa extrema, quae sunt tantum materialiter et entitative haberet sibi unitas eam peccandi potentiam. et alia non denominaret ipsum inaequalitas habitu. Obiicies 2.o Ab unione hypostatica sit formaliter impossibilis peccaminosa violatio praecepti; sed ab eo, a quo sit impossibile unum extremum libertatis, extremum oppositum sit necessarium: ergo ab unione hypostatica sit necessaria observatio praecepti. Maior patet per nos et verae; sicquidem Christus sit simpliciter [illegible] ita et [illegible] minor vero suadetur quia cum impossibilitas unius extremi eo modo quo eius impossibilitas est, sit oppositi extremi necessitas, nequit non esse necessitas vera alius unius extremi, quod alius extremi oppositi est impossibilitas vera; et necessitas aut alius unius extremi, quod alius extremi oppositi est impossibilitas aut [illegible] Unde infertur, quod Christus ab unione hypostatica non potest denominari simpliciter impotens peccare, vel impeccabilis; vel si denominatur simpliciter impeccabilis, denominabitur necessario observans praecepti; ac proinde carebit potentia non observandi praeceptum.

Haec obiectio difficillima est; eius tamen difficultatem non est difficile ex dictis superare. Ideo distinguo maiorem: sit formaliter impossibilis peccaminosa violatio praecepti impossibilitate fundata in ratione

remoto

remoto: conc. maiorem: in principio proximo: nego maiorem: et distinguo minorem: ab eo, a quo fit impossibile unum extremorum impossibilitate immediata, et causalitatis, extremum oppositum fit necessarium: conc. minorem: impossibilitate remota, et tamen infallibilitatis exercitii ... in ipso exercitio libertatis: nego minorem, et consequentiam. fateor subiecto esse necessitatis et esse liberum directe opponi; ac proinde nego Christum esse necessitatis necessitate antecedente ad non omittendum actum praeceptum; quia cum esse necessitatum antecedente ad unum extremum sonet subiecto esse impotentiam causalitatis ad oppositum, requirebat ad eam denominationem, quod in Christo Domino daretur impotentia omittendi actum praeceptum fundata, non in aliquo principio remoto, sed in ipsis principiis proximis libertatis; quod quidem non datur; sed tamen impossibilitas fundata in principio remoto, quia infallibilis est principium remotum, nempe unio, quae exigit auxilia gratiae Dei mediis pro ... efficaciam in ordine ad observationem praecepti.

Et quidem sicut non sufficit ad libertatem, quod principium remotum fit indifferens ad utrumque extremum libertatis, si principia proxima sint determinata ad unum; ita determinatio principii remoti, ad unum extremum non destruit libertatem, si principia proxima non sint determinata, sed proxime et immediate indifferentia ad utrumque extremum libertatis; qualis est potentia proxima humanitatis Christi ad observationem, et non observationem praecepti. Unde provenit, quod Christus Dominus, qui intrinsece et physice includit principium remotum, nempe unionem hypostaticam et personam Verbi et principium proximum libertatis suae voluntatis humanae, possit denominari simpliciter et physice impeccabilis, sive impotens peccare à principiis remotis: et simul, simpliciter liber a principiis proximis libertatis suae voluntatis

unta

voluntatis; quę admixtis valet denominari mortalis ab humanitate, et immortalis à persona verbi sive supposito: et sicut non valet denominari mortalis, et non mortalis; quia hoc non mortalis sonat non eapacitatem ad moriendum in supposito sm se, quod intrinsece importat; ita nequit dici liber, et non liber, seu simpliciter necessitatus ad observandum praeceptum; quia hoc non liber, sive simpliciter necessitatus denotat negationem potestatis proximę ad omissionem actus praecepti.

~~Obiicies 5.o si Christus Dominus ita sit impeccabilis, et maneat absolute liber ad faciendum, et non faciendum actum proxime, contra idem praeceptum, proxime posset illum facere, et posset non facere; sed posse illum non facere est proxime posse peccare: ergo proxime posset peccare, et posset non peccare~~

Sec. 5.a

Argumenta, quę ostendunt non permanere in Christo Domino libertatem, enervant.

Obiicies 5.o ut ~~in~~ operatio in actu 2.o sit libera debet supponi ex parte prij concursus Dei in actu 1.o indifferens ad utrumque extremum contradictionis, alioqui si deesset concursus Dei, non posset so operari, et non operari; ~~sed~~ Et unio hypostatica non infert auxilia praedeterminantia, et intrinsece efficacia, sed tamen extrinsece efficacia, impedit tamen ne Deus praeparet concursum in actu 1.o indifferens vel ad mendacium: ergo unio hypostatica impedit potentiam proximam deficiendi: at si inde Christus non libere omittit mendacium, cum non possit illud non omittere. Probat minor quia si unio hypostatica non impediret eiusmodi concursus Deus sic et nunc haberet hoc decretum: volo concurrere cum humanitate ad mendacium, si ipsa

veli-

velit mentiri; at hoc ē impossibile; q.a n. potest Deus vel-
le etiam conditionate producere chymeram: et n. ē mi-
nus chymericum iungere mendatium cum hu-
manitate assumpta à verbo, qm producere chy-
meram: ergo nec conditionate vult Deus sane volunta-
tem. Probat. Ex unione hypostatica coicat humani-
tati sanctitas maxima, qua maior nulla exco-
gitari potest; at sanctitas maxima, qua nulla
maior excogitari potest, repugnat n. solus cum pec-
cato, sed etiam cum concursu à Deo oblato sufficienti-
[illegible] proximo ad peccandum: ergo repugnat unio
hypostatica cum concursu à Deo oblato sufficienti proximo
ad peccandum.

Ad [illegible], nego maiorem, neg. mi-
norem, ad cuius probationem nego consequentiam. Deus n. n.
praeparat suum concursum benigni decreto conditionato,
ut [illegible] Suarez [illegible] lib. 2. [illegible] 2. [illegible]
sec. 2. [illegible] 4.a, cum q.a Deus n. ex [illegible] concursus in
actu 2.o, et velle causae, ut possit praeparet, et conferat in
actu 2.o, [illegible] ad ipsum velle: sed q.a Deus vellet concurrere
sub conditione, quod ipse Deus concurreret: quod nuga-
torium ē. [illegible] q.a, saltem conditionate Deus vellet pecca-
[illegible]. Igitur Deus praeparat concursus humanitati
Christi, sicut et reliquis hominibus, per decretum abso-
lutum efficax negans de impedimentis, et humanitas simul se
et disponat [illegible] ad eam operationem, ad quam
[illegible] ē substantialiter, et radicaliter libera, ut latius
explicui, et probari [illegible] à [illegible] quamobrem.

Et quidem fateor menda-
cium, et concursum in actu 2.o ad illud n. ee debi-
tum, et concursum repugnantem custodis, et regimi-
num, sed potius repugnantem humanitate in
[illegible], quo Deus debet regere humanitatem, et modo con-
Christi; addo tn ee debitus humanitati, et modo con-
naturali operandi concursum Dei in actu 1.o et
pro[illegible]

proam proximam mentiendi, et hec duo optime inter se componi, ut satis constat ex dictis.

Ad confirmationem neo distinguo maiorem: qua nulla maior excogitari potest in se: nego maiorem: quoad modus illam habendi: nego maiorem: et distinguo minorem: Ad sanctitas maxima qua nulla maior excogitari potest in se, et quoad modus illam habendi, pugnat non solus cum peccato, sed etiam cum durfectibus: nego minorem: per se in se et non quoad modum illam habendi: nego minorem et consequentiam. In nostro Deo vero et humanitas perfectissimam sanctitatem, Deus perfectissimo modo; nam illam habet per unionem, non per identitatem. Unde evenit, ut Deo gloriosissimus, quod iungatur extrinsece cum peccabilitate, sive proxima peccandi in humanitate si concedit per posteriorus ad carentiam peccati, et cum proxima radicali peccandi in quovis eventu; in Deo vero cum utraque proxima pugnat. Etenim si in Deo ea sanctitas posset componi cum proxima proxima peccandi, etiam posset componi cum peccato, siquidem nec a Deo, nec ab alio posset dividi a peccato; at vero in humanitate si supponatur proam proximae peccandi iungi cum peccato, simul acquisive supponis denegatus fuisse humanitati unionem sanctitatis, ex qua sequitur in humanitate non datur proxima ad iungendos unionem hypostaticam cum peccato.

Addo perfectissimam sanctitatem consistere in maxima oppositione cum peccato, ~~...~~ aut tollit immediate oppositione cum proxima proxima peccandi; nam non minus opponitur cum peccato sanctitas, quae, ut componatur cum proxima proxima peccandi, sit essentialiter incompossibilis cum omni peccato, quam sanctitas essentialiter incompossibilis tam cum peccato, quam cum proxima proxima peccandi: quemadmodum amor liber Dei non

minus

+ ut datur

minus opponitur, qm amor naturis cum odio Dei, bt. ille possit iungi cum gra proxima ad odius, ipse v.o n possit.

Conclusio 6.a Dato impeccabilitas nre unionis hypostat.e posse in xpo Dno componi cu libertate proxima omittendi actus preceptum, qm Deus conferat oia per sciam mediam praevisa, sub quibus humanitas praevisa e libere adimpletura preceptum; sed si unio hypostat.ca conferat humanitati in statu absoluto, qd conferat Deus in statu absoluto oia sub quibus humanitas praevisa e libere adimpletura preceptum: go impeccabilitas nre unionis hypostat.e n posse in xpo Dno componi cum libertate proxima omittendi actus precepti. Prat mir. qa unum e prerequisitis praevisis per sciam mediam ex pte conditionis e car.a unionis hypostat.e: nam si unio intelligeret ex parte conditionis pro illo priori, prorsus excluderet conting.a et libertas conditionati: go car.a unionis hypostat.e debet intelligi ex parte conditionis, et pro illo priori: go unio hypostat.a n posse conferri in statu absoluto, illesa praevisa libertate.

Sciat 1.o qa scia Dei media vel repraesentat ex parte conditionis et pro illo priori humanitatem xpi ut talem, vel humanitatem cum car.a unionis ad verbum? Si prim. vel humanitatem prescindendo à xpo? Si 1.m: qd scia media importat ex pte conditionis unionem hypostatcam et preceptum; at hoc coniunctum ans necessitat necessitate anti voluntatem xpi ad adimpletionem precepti: go scia illa importat ex pte conditionis prium necessitans necessitate anti voluntatem xpi ad adimpletionem precepti. Mar patet nam scia media dicit: si xpo imponat hoc preceptum obediet: go ex pte conditionis repraesentat unionem hypostatcam et preceptum. Min v.o suadet. Nam prius

oio independere à voluntate, et infallibiliter inferre operationem, necessitat ante ad illam, sive intrinsecum, sive extrinsecus sit voluntati: siquidem ante illius nequit voluntas proxime et absolute n operari. Si 2m. p in statu absoluto, cum non rit unio, n ponitur editio p ... quidem n ... cap...

Subs. 3. Si in statu absoluto operat unio hypostica, destruit libertas humanitatis in statu conditionato p ipsa. Probat cons. Ideo diximus xa pria Societatis destrui libertatem humanae voluntatis, si operat pmotio physica Dominicana in statu absoluto, qm. operat p decretis Dei supponentis sua media: qd cum cara pmotionis debeat intelligi ex parte conditionis, et prius: tunc n purificaret cis conditio p scientiam mediam p ipsa ex parte hypothesis; d etiam cant. unionis hypost.e e requisita p illo priori si cara pmotionis physicae requirit p illo priori: q. E. Probatur mia. Ideo cats cara pmotionis reqa ex parte conditionis, qt e suppositio ante, mera cum uno extremo libertatis, et inimpedibilis à voluntate p decreta; d etiam unio hypostica e suppositio ante operationem humanitatis, et mera cum adimpletione p legis, et inimpedibilis à voluntate humanitatis: q etiam cara unionis hypost.e reqa ex parte conditionis

Subs. 3m. Vo obedientia, ante ... ribet sub illa conditione n e obedientia Xpi: patet cons. Qa obedientia humanitatis, p fundendo à pro n humanitas Xpi; d obedientia humanitatis, qm n e Xpi, n e obedientia Xpi: q. E.

Resp. negata maiori, nego minorem; ad cuius probationem distinguo: e carentia positiva unionis hypost.e p illo instanti reali temporis: nego ant. cara positiva, et p illo priori:

redo

C. 19

Concedo ans. Extrem ex pte editionis n̄ req.a car.a unionis p illo instanti reali dominionis; neque dat ex pte ipsius editionis aliquid illam car.dim exigens: nam oia praia, quæ videntur in illo priori, possunt impedire ex voluntate efficaci unionis, quamvis hæc repugnet alicui extremo illius prop: alter ex pte ipsius editionis req.a car.a sive negatio præcisiva unionis: nam cum unio hypostca n̄ sit praium proxime influens in actionem liberam, neque constitutivum potentiæ proximæ, sive editionis, præcinditur ab ea in illo priori, in quo solus intelligitur editio, sive pota proxima: ac proinde in illo priori intelligitur car.a præcisiva unionis ut constituens pot. proximam. Et ipsa negatio præcisiva unionis perseverat in statu absoluto: nam in statu absoluto unio hypostca, sicut et in editionato, n̄ constituit potam proximam, nec influit in actionem: etenim, si unio durat ut praium remotum, vel se habeat concomitanter cum pota proxima, n̄ durat ex parte editionis, sive hypostasis: nam ex pte editionis, sive hypostasis solum debent poni, et præponi praia reqta ad potem proximæ; sed unio hypostca n̄ ē praium reqtum ad potem proximæ: ergo ex parte editionis, sive hypostasis n̄ debet unio hypostca poni sed præponi in statu editionato, dum in absoluto.

Doctrinam explico exemplo semper p oculis habendo, p definitionis Dī absoluti, et efficacis de opere præcepto præscindentis à mediis detractis. Hæc n. p definitio in essendo ē independens à Dia media; et in operando subsidio ornata auxilio dependet à gratia editionata boni usus talis auxilii; et sic in adæquatis cum negatione praeminorata operis præcepti; adhuc in relinqui

libertatem ad peccandum, licet non absolute; conditionate tamen, nempe in hypothesi, quod revera talis naturæ auxilium indifferens; et in illa conditionis impleret executio libertas repraesentionis ipsius per hypothesis scientiæ mediæ: ita unio hypostatica in essendo est independens à scientia media, eam respectu cum omissione peccati minoris actus praecepti; adhuc tamen relinquit libertatem ad peccandum; quod omnia opposita libertatis juxta scientiam mediam possit impeccari ex decreto efficaci unionis hypostaticæ, exigentis perpetuam gubernationem humanitatis per auxilia extrinsece efficacia, et ignora.

Ad quartam neo scientiam mediam non repraesentare ex parte conditionis et illo priori humanitatem ipsi ut talem: atque non intellexisse neque et Suarez sententiam, qui supponunt oppositum tradi ab Eximio Doctore, ut illus impugnent opposito argumento: nos enim non dicimus scientiam conditionatam afferre, et repraesentare ex parte conditionis unionem hypostaticam; neque unio hypostaticam non constituit potentiam primam ad operandum, quæ sola offerat ex parte conditionis; solum se det per modum partis remoti, sive concomitantis ut satis explicatum est. quapropter non tenemur solvere argumentum, quod impugnat tam antis partes; imo nec impugnat 2.ª: nam scientia conditionata non repraesentat humanitatem ex parte conditionis cum carentia unionis ad Verbum pro illo instanti reali temporis.

Quapropter pergo ad 3.am antis partem, illamque libenter Recedo: nam scientia media repraesentat humanitatem praescindendo ab unione et a Christo; et nego conditionem existentem illatam: ad cujus probationem, concessa maiori, distinguo

minorem: sed etiam car.a praecisiva unionis hypost.ae ac: nedo minorem: car.a positiva pro illo instanti reali temporis: sive simplicita nego minorem. Ad probationem distinguo maiorem: eatq praecise: nego maiorem: eatq ergo.a oia requisita imm.te currentia ad actionem liberam debent ee ita indifferentia, ut possint iungi cum utroque extremo libertatis divisive: nedo maiorem. Tum eo praecipue differt unio hypost.ca à praemotione physica quod praemotio sit essentialiter exacta a tao, ut ipse existat, et ut sit proxime potens existere: unio vero hypostatica non exigitur per se à tao, ut ipse existat, neque a pona proxima, ut cum tao coniungatur. Unde provenit quod pro illo priori ad actionem liberam praescindat ab unione hypost.ca, sicut et a praedefinitione, et visione beata non constituente posse; non vero possit praescindi à praemotione; sed potius debeat pro illo priori intelligi car.a praemotionis simplicita.

Rdo è. qa in illo priori praescinditur à requisitis non exactis per se a tao, neque à pona proxima, ut iungatur cum tao: qualis è unio hypost.ca: non vero debet praescindi a requisitis essentialiter exactis a tao, ut ipse existat, et sit proxime potens existere, et cuius defit adeo exigitam qualis è praemotio; ac proinde si intelligenda sint pro illo priori praerequisita proxime libera, non debet intelligi pro illo priori praemotio physica, nec sufficit praescindere ab illa; ac consequenter debet intelligi car.a simplicita praemotionis physicae et immediate influentis, ut oia requisita imm.te influentia in actionem liberam possint iungi cum utroque extremo libertatis divisive.

Instas 1.o a praemotio, ut docent PP. Dominicani non debet ex parte potentiae proximae: ergo sicut pro illo priori potest praescindi ab unione, potest et à praemotione praescindi. Probat ant. PP. Dominicani

dicunt

dicunt p. motionem requiri ad agere, non ad posse, quia pro illo priori solum est causa p. motionis sustinentis posse, in vero causa p. motionis simpliciter.

Fateor RR. Patres Dominicanos varios vias invenisse, ut primus dixi, cum saream p. motionis libertatis suae eversivam explicent, nihil tamen efficiunt. Quia non est quod manifeste repugnat, quod in signo pro proximis expeditis ad utrumque extremum libertatis non sit prium, quod extremum eliciendum essentialiter exigit, ut ipsum existat, sive illud dicatur p. requisitum ad agere, sive ad posse; sed p. motio physica, sive appelletur applicatio, sive approximatio, sive determinatio pro ad unum extremum libertatis, sive requisitum ex parte alterius, semper erat Patres requisita essentialiter pro priori ad actionem liberam, ut ipsa existat: ergo p. motio physica est in signo pro proximis expeditis ad utrumque extremum libertatis: et potentia proxima expedita ad actionem liberam includit essentialiter p. motionem ut p. requisitam, quamvis denominatio pro proximis non cadat supra p. motionem; sicut non cadit supra approximationem agentis ad passum, etiam si potentia ut proxima essentialiter constituatur per approximationem: ergo omnino repugnat, quod actio p. requirat essentialiter p. motionem, ut ipsa existat; et quod facta praecisione a p. motione intelligatur potentia proxime expedita ad actionem, sicut potest intelligi facta praecisione ab unione hypostatica, quae non p. requisita ut actio existat.

Instas 2.o Etiam si unio hypostatica p. requisita ad operationem, et essentialiter connectatur cum operatione p. recepta, decretis determinatum ad unionem supponit potentiam humanitatis proxime expeditam: ergo etiam si p. determinatio physica

mittatur cum uno extremo libertatis, potest dicere-
tur dici tractus ad promotionem essentialiter suppone-
re suam humanitatis proxime expeditae ad utrum-
que extremum libertatis.

Vero neg.do supp.ositionem antecedentis,
nempe unionem hypostaticam requiri ad operatio-
nem, praesertim si dicamus sit de praerequisito essentia-
li et proxime influente: nam unio hypostatica non
praereq.a essentialiter ut intelligatur humanitas ope-
rari, ut diximus disp. 2. sec. 3 subsec. §
Item solum posse requiri naliter ut munus principii remo-
ti, quo possit, trahat, et sustentat humanitatis; imo si
admittat subsistentia positiva creata, quavis non posse
operari divinitus sine subsistentia propria creata, sicut etiam
posse divinitus, quin influat subsistentia operari. Et quidem
eo ipso, quod unio hypostatica sit principium remo-
tum, non req.a essentialiter ad totum, nisi quod req.a ad principium
proximum; ea non i ... ditto principii remoti. Addo
etiam in sententia P. Suarez, qui dicit subsistentiam
essentialiter praerequiri ad operationem, nonquam requi-
ri x.a ipsum Verbi subsistentiam Verbi, sed tamen
vel aliam vage; ac proinde actionem humanam
gratis non dependere essentialiter ab unione hypo-
statica. Unde ut diceretur tractus ad unionem hypostaticam
supponat suam proxime expeditam humanitatis,
nihilominus deberet tractus ad promotionem non posse
supponere suam proxime expeditam; nam promotio
requirit ad praerequisitum principii praerequisiti essentialiter et proxime influentis in ope-
rationem.

Supra principium remotum posse
exponere non solum decreti supponentis dis-
positionem operationem, sed etiam decreti supponen-
tis scientiam absolutum et exercitam operationis;
ut videre in decreto intentivo gloriae et ...

quod quidem quamvis sit ea remota meritorum, si habeat ante prævisa merita, nihilominus potest haberi etiam post prævisa merita: et eodem modo unio hypostatica, utsa probavimus, potest ita decerni, ut non existat, nisi ex prævisione absoluta et executa meritorum. At vero præmotio physica ad illos nulla ratione potest à Deo decerni ex prævisione absoluta actionis, ad quam est; quia in tali eventu actio illa existeret, quin præmotio ad illam concurreret; quod physice contra ipsos impossibile est.

Instas 3.º Præmotio physica non requiritur essentialiter, sed concurrit superabundanter ad actionem liberam, ut docet Joannes Vincentius Dominicanus; ergo non tollit libertatem, sed potest decerni ex prævisione operis proprie liberi, vel unio hypostatica eam tollit, et non potest decerni ex prævisione operis proprie liberi.

Res doctrina hujus Authoris est implicatoriam. Nam si præmotio physica physice et immediate influit in actionem, nequit non prærequiri essentialiter ad actionem: nam actio est ultima essentialis determinatio ad illas causas, a quibus physice et immediate procedit: ergo si physice et immediate procedit a præmotione, eam essentialiter exigit: at si non præmotio non est superabundans, sed essentialiter requisita, ut actio existat: secus se habet unio, quæ cum sit principium remotum, a quo actio non accipit esse, nequit esse essentialiter requisita. At vero si talis fingatur præmotio, ut non influat physice immediate in actionem; denominative præmotio, non vero erit, qualis a Thomistis defenditur, et de illa idem erit, quod de qualibet alio principio remoto essentialiter non exacto, vel saltem determinate non requisito.

Obiicies 7.º Unio hypostatica quatenus inimpedibilis et connexa cum uno extremo libertatis non destruit libertatem: ergo licet constituat proximam primam libertatis, illam non destruet; posterius non potest admitti: ergo non salvatur sufficienter

libera

libertas peres quia principe indifferentiae; ac proinde ad eam nam requiritur potentia impediendi proximum nexum cum operatione libera et praecepta. Probatur 1a cons. quia nexum cum uno extremo potest constituere eam proximam ad utrumque; proinde inviolabile praeceptum, atque inimpedibilis, et mera cum uno extremo libertatis, non destruit libertatem, neque illam destruet, quamvis constituat potentiam proximam. Probatur ans. 2a Christus Dominus, quando acceptavit mortem, se conformavit cum decreto efficaci Dei de sua morte; sed cognitio Christi de hoc decreto dicto tum necessitabatur essentialiter, saltem mediate, ut conformitate Christi cum dicto decreto, ut constituebat potentiam proximam ad illam, sicut cognitio praecepti, constituit potentiam proximam obediendi. Ergo.

Haec, ressio anti, neg. dico cons.: ad cuius probationem nego ans., et ad eius probationem respondeo, et admitto in Christo fuisse voluntatem ... desiderii se conformandi cum decreto dicto de sua morte in instantibus antecedentibus ad illud instans in quo mortem acceptavit, et subiit; addo tamen decretum Dei praedefinitivum mortis, et cognitionem Christi de ipso decreto, non necessitasse ... Christi volitione, quia ipse Christus operabat ex intentione finali se conformandi cum decreto dicto. Et quidem de hac voluntate Christi intelligendum est illud Psal. 39: In capite libri scriptum est, ut facerem voluntatem tuam Deus meus, volui &c. Venit enim Christus ex intentione, ut Scripturae de illo adimplerent; ipse desideravit mortem a Prophetis praedictam et a Deo praedefinitam.

Vero tamen Christus Dominus in instanti, in quo mortem acceptavit, acceptavisse mortem ex motivo se conformandi cum decreto dicto, sive se con

conformavisse cum illo habita, dum mattiata pro
reipsa acceptavit mortem, quam Deus ita definie-
rat. Etenim p. definitio d.a mortis Xpi suppone-
bat oia praeia proxima indifferentia p. viam me-
diam ipsa; ac proinde ipsa n. potuit p. videri, neq
cognitio Xpi de ipsa ex parte hypothesis p. eius mi-
nisterij; qd potius cau.a utriusque, n. simpliciter, sed
p illo priori, p ipsa fuit; qua ppter in statu abso-
luto n. potuit dari p. aia Xpi a cog.e de p definiti-
one mortis, ut mortem acceptaret; alias .n. in
statu absoluto daret vera proxima diversa ab
ea, qu in statu conditionato p ipsa fuit p. eiq
modiem.

Cuius addo p plena argi
solutione, et clariori nrae doctrinae intelligentia,
praeiam proxima et indifferentia, coniungibilia que
cum utroque extremo ee firmus fundamentus
p tuenda illaesa libertate. Et sane lt nonnulli theo-
logi recurrant ad vim impediendi, nemo eorum theo-
logus infitiabitur oia praeia proxima et immediata
requisita p ee indifferentia ad utrumque extre-
mum sufficere ad salvandam libertatem, p.ter
naris recurrere ad vim impediendi, ut docet Pa
Montoya de Scia disp. 31 sec. 4. n.o referens impe-
dibilitati praeij remoti nullam aut exiguam pro-
babilitatem. Ego v.o iudico sane veram ee rectam:
praeium efficaciter nexus cum uno extremo posse im-
pediri a voluntate creata: p. n. destruit eius liber-
tatem. Addo tn sane veram n. ee rectam: aliquod p-
raeius nexus cum uno extremo nequit impediri
p. oi figrio a voluntate creata: p. destruit eius li-
bertatem. Sic e. ergo impedibilitas praeij remoti
inferat indifferentia in praeijs proximis; in impedi-
bilitas praeij remoti n. excludit naxio indifferentia

praeij

Xpti Domini. Obiicies 8.º Deus potuit praecipere Xpto Dno gratiarum actionem pro collato beneficio unionis hypostaticae: ergo potuit cognitio unionis hypostaticae constituere proximam ad liberam actionem gratiarum praeceptam. adeo ea cognitio unionis hypostaticae connecteret cum illa gratiarum actione: ergo aliquid connexum cum uno extremo libertatis posse constituere proximam ad illud. confirmatur. quia Xptus Dnus de facto habuit proximam ad redimendus genus humanum redemptione condigna et superabundante; sed ad hanc praerequisita cognitio repraesentans dignitatem personae infinitae: quae sola potest exhibere eam superabundantem redemptionem: ergo etc.

Resp. illud praeceptum, sicut et quodvis aliud de actione per se et essentialiter supponente unionem hypostaticam, esse impossibile et implicatorium: nam ex una parte supponit proximam liberam et capacem obediendi formaliter: et ex alia parte et destruit libertatem, quam petit; cum per se et per se posse proximam ponit aliquid essentialiter connexum cum uno extremo libertatis. Atqui credo posse à Deo praecipi Xpto Dno gratiarum actionem in genere; quia tunc posse intelligi proxima proxime libera ad observandus illud praeceptum: etenim ad ipsius observationem non est necessaria cognitio repraesentans determinate, et in singulari beneficia accepta, sed sufficit cognitio, quae in genere repraesentet plura à Deo accepta fuisse beneficia; quae quidem cognitio non habet essentialem connexionem cum unione hypostatica.

Ad confirmationem resp. non esse necessariam cognitionem personae infinitae, ut Xptus Dnus per veram mortis obedientiam redimat genus humanum redemptione condigna et superabundante: nam eo ipso, quod humanitati imponatur praeceptum de morte subeunda

etiam

etiamsi ad talis praecepti adimpletionem assumat Ver-
bum Dnum eam humanitatem, iam adimpletio prae-
cepti erit valoris infiniti, et satisfactio superabun-
dans, et condigna. Rõ c. quia ut unio dignificet opera-
tionem, non requiritur quod ipsa unio communicetur ab operan-
te; siquidem non obiective, sed subiective dignificat per-
sona divina operationes Xpti Dni: quod idem debet dici de
gratia habituali dignificante operationes [illegible]
iusti.

Sec. 6.a

Alia difficiliora ex eodem capite liber-
tatis desumpta solvuntur.

Obiicies 9. Praeuium antecedens infrustrabile, sive impossibile
omissionis operis, et remotum, debet esse tale, ne perdat
libertatem, ut voluntas creata possit illud dirimere,
vel impedire: ut videre licet in doctrina plurimorum de
praedefinitionibus, quas, quia voluntas creata eas frustrare
non potest, ita adstruunt, ut ipsas valeat impedire: qua-
propter requirant praedefinitio actionis, ad quam nullae
forent circumstantiae requisitae. Patet etiam idem a paritate.
Nam oppositio actus liberi procedentis a praeuio infrustra-
bili est impossibilis potentialiter cum tali praeuio: ergo eatenus solum
potest libera manere, quatenus illam voluntas possit tol-
lere, vel impedire tale praeuium; sed unio hypostatica et
impeccabilitas absoluta Xpti est per nos praeuium antecedens, sal-
tem remotum: nempe est infrustrabile; siquidem per
nullam potentiam privari potest actu obedientiae: ergo vel
perdit libertatem, vel Xpus proprio arbitrio creato
potest unionem tollere, sive impedire; sed voluntas
humana Xpti proprio arbitrio nec tollere, nec impedire
potest unionem hypostaticam: ergo etc.

Probatur 1o. Ex anti inimpedibili,
et nexo sequitur esse inimpedibile, et necessarium; sed
unio hypostatica, supposito praecepto mortis in Xpo est antecedens

inim

inimpedibile, et connexus cum acceptatione mortis: ergo acceptatio mortis è in Xpo [Xrians] inimpedibile, et necessaria.

Obstat 2°. Implicat potentiam proximam ēe indifferentem ad verum, et proximum antecedens necessarium ēe inimpedibile et connexus cum venti: ergo implicat ex anti inimpedibili et nexo cum venti inferri potentiam proximam indifferentem ad illud verum.

Obstat anti. quia potentia proxima indifferens v.g. ad omissionem mortis, è potentia adiungendam eam omissionem cum unione hypostatica, .1. cum carentia unionis: nam impossibile è existere apud rei omissionem mortis, et ipsam reipsa non iungi vel cum unione hypostatica vel cum carentia unionis; sed in Xpo Dno non datur potentia adiungendam omissionem mortis praecepti cum unione: eo enim foret potentia peccandi in supposito unionis. nec potentia ad iungendam omissionem mortis praecepti cum carentia unionis; siquidem Xpus non potē non ēe Xpus: ergo non è potentia proxima indifferens ad omissionem mortis praecepti.

Obstat 3°. Repugnat existere omissionem mortis praecepti, quin det carentia unionis hypostaticae; sed humanitas Xpi Dni non potē ponere carentiam unionis hypostaticae: ergo non potē ponere omissionem mortis praecepti.

Ut solutionem dandam huic, quam aliis obiectionibus adhibeamus, recurrendus è unicè, ut supra notabam ad indifferentiam, quam sententia prima voluntatis huius Xpi Dni compatibilia cum utrasque extrema libertatis ex doctrina D. Th. 1° contra Gentes c. 67 et 1. p. q. 23 art. 6, cuius verba haec sunt: Praedestinatio certissime et infallibiliter consequitur suum effectum, nec tamen imponit necessitatem; quia non omnia, quae providentiae subdunt, necessaria sunt, sed quaedam contingenter eveniunt secundum conditionem causarum proximarum, quas ad tales effectus divina

providentia

prida ordinavit, et tn providentię ordo infallibilis ē. Ita ctq D. Thos. Unde infertur nram doctrinę ee veram ex mente D. Th., etiam si ēē rectę cōam: aliquid nexum cum uno extremo nequit impedixi: ḡo excluditur oīo libertas.

Qua propt. nego ad arg.tm neg.do absolute maiorem. Nec aliud probant illę prędefinitiones, quas poté impedire voluntas creata; nam etiam admittunt à pluribus ę prędefinitiones, quę prescindunt à medijs determ., quas nequit creatum arbitrium impedire; et tn ñ tollunt libertatem; q.d relinquunt suam primam indifferentem voluntatis creatę ad utrumque extremum: repugnat vo prędefinitio actionis liberę, ad quam nulla forent circumst. l. requis.; q.t tunc impedis foret sua proxime libera ad utrumque. Unde ad arg. à priori resp. nego anti. lg.do de prio remoto, neg.do lg. ... ex dictis, et ex dicendis fiet manifesta.

Ad 3am confirmat.m resp. eadem doctrina distingd.o maiorem: ex anti inimpedibili, et nexo p exclusionem prij proximi, sive req.ti ad utrumque extremum libertatis, seqr verus nexus: nego maius: p connexionem cum auxilio extrinsece efficaci p Sciam mediam prævisso, seqr verus nexus: nego maiorem: et distinguo minorem: A unio hypostca ē ans nexus p exclusione alicuius prij proximi, seve req.ti: nego minorem: p connexionem cum auxilio extrinsece efficaci p Sciam mediam prævisso: nego minorem, et nego cōam. Cūnim necessitas absta coentię ñ pote provenire, nisi ex prijs proximis conexis cum tali extremo, vel ex carē alicuius req.ti ad alterum extremum: nam si oīa prīa proxima et proxime influentia sint indifferentia, et absolute cum omisse coentię, l. ans remotus inimpedibile sit, extra parte, et ex alia ~~supposit verus ee nexus~~ nexum

p conex

p mesionem cum auxilio extrinsece efficaci p Scię,
mediam p visa, ñ posse vero esse nariy; id debet esse
strictus, et liberum. Etenim vero specificat quo-
ad liberatatem, et necessitatem à pña proxima, ñ à
pxio remoto; qa pxium remoty ñ causat vero,
nisi qtq infert pña pxima vents.

Ad 2m qñatm vel nego,
vel distinguo ang: ee inimpedibile impedimento fun-
dato in infallibilitate Scię: nego ang: in influxu
immediato, et tradente poam ad vny deate ex-
tremum: cedo ang: et nego ccam. Ad antis pba-
tionem distinguo maiorem: ē pña ad iungendā
cam omissionem ey vnione hypostica, vel cum
cara vnionis, atq ē pña, cui ñ repugnat à bin-
trinseco dividi ab vnione, et iungi cum omissione
p illo signo: cedo maiorem: quatenus debet posse
iungere cam omissem cum vnione hypostica: ne-
go maiorem: et ad illa distinguo minorem: in
Xpō Dnō ñ ē pña ad iungendam omissem mortis
susceptę cum cara vnionis hypostię. Scire: a pña ex
dam omissm, cui ex taiy suis ñ repugnat iungi
cum cara vnionis: nego minorem: ñ ē pña ad faciem-
dum, ne existat aqaiori vnio hypostica: cedo minorem.
Etenim ut vnio hypostica ñ sit adde impedibilis ab
humanitate, satis ē, quod sit impedibilis à Deo, vt ve-
re det in Xpō qua proxima omittendi actus suscepti:
...inde dividi vnionem ... pña ... diverg ..., adeoq dicere ex se, sed
det humanitati pña pro-
ma ad libere suscipiendos
...
nam vt adsit pña ad producendas acciens ap. Des
ñ ē narium, quod eadē pña sit ad producendum subiectum,
sine quo tale accienry ñ valet existere. sed sufficit, qd
ab alia pña intelligatur productum subiectum, vel ñ sit
producendum.

Unde ad 3m qñatm rco distin-
guo maiorem: repugnat existere omissm mortis suscepto
qr det cara vnionis hypostię posita ab eadē pña a
qua

qua ponitur omissio mortis: nego maior: ab eadem,
vel ab alia: concedo maiorem, et distinguo minorem, nego cons.
Et quidem hanc formam arguendi non esse rectam multis
instantijs posse ostendi v.g. Repugnat existere calo-
rem, quin Deus existat; sed ignis non habet potentiam ad ex-
igentiam Dei; ergo non habet potentiam ad exigentiam caloris: ergo
causa nulla est; potentia etiam est nulla in praesenti
materia. Etenim cum carentia unionis sit realiter distinc-
ta ab omissione actus praecepti, non requiritur quod potentia ad
ponendam omissionem actus, sit etiam potentia ad po-
nendam carentiam unionis, sed sufficit, quod posi-
ta omissione actus praecepti ponatur carentia unionis sive
ab eadem, sive ab alia potentia ponatur.

~~Nec ideo unio hypostatica fundat carentiam a priori carentiae unionis~~

Nec ideo carentia actus praecep-
ti fundat carentiam à priori carentiae unionis; quia unio
hypostatica non dependet regulariter ab observatione libe-
ra praecepti; atqui infert carentiam unionis consequutive,
et a posteriori; quemadmodum in quovis decreto omissio
~~actus~~ amoris non fundat carentiam à priori carentiae praede-
finitionis efficacis Dei ad amorem; siquidem in
illo non est a priori potentia impediendi decretum Dei praede-
finitionem; sed tamen consequutive et a posteriori fun-
dat carentiam praedefinitionis efficacis ad amo-
rem

Instas. Impossibile est me habere
in mea potestate effectum, nisi habeam actum, vel
in mea potestate, quo est causa, ut effectus fiat; sed
carentia unionis hypostaticae est maxima ~~efficacitate legis~~ ad omissi-
onem mortis praeceptae; quia humanitas Christi Domini, quae
ita habet unionem hypostaticam, et non sit in eius
potestate illa carere, non habet in sua potestate omis-
sionis

~~formam mortis~~ suscepti.

Resp. disting. maiorem: quod est necessarium ut effectus fiat per modum principii vel requisiti immediate influentis in actionem: concedo maiorem: quod est necessarium ex solum debito ut excludat proprium remotum cum uno extremo libertatis nexum nexione tantum intentionali fundata in infallibilitate scientiae mediae: nego maiorem: et distinguo minorem: Christi caritas unionis hypostaticae efficaliter requirit ad omissionem ~~mortis~~ mortis suscepti.

Resp. disting. maiorem: quod est necessarium ut effectus fiat per modum principii vel requisiti immediate influentis in actionem: concedo maiorem: quod est necessarium ex solum debito et excludat proprium remotum cum uno extremo libertatis nexum nexione tantum intentionali fundata in infallibilitate scientiae mediae: subdistinguo: in signo: nego: pro signo posteriori indifferentiae [?]: concedo maiorem. Et distinguo minorem: Christi caritas unionis hypostaticae efficaliter requirit ad omissionem mortis suscepti, ut praesentiae et ut continuens [?] proprium primum et expeditam: nego minorem: concomitanter, et ut removens proprium remotum nexum cum illa extrinsece efficaci: concedo minorem.

Resp. disting. maiorem quod est necessarium per modum principii vel requisiti immediate influentis in actionem: concedo maiorem: quod est necessarium ex solum debito, et excludat proprium remotum cum uno extremo libertatis nexum nexione tantum intentionali fundata in infallibilitate scientiae mediae: nego maiorem. Christi caritas unionis hypostaticae est necessaria per modum principii vel requisiti immediate influentis in actionem: nego minorem: ex solum debito et excludat proprium remotum cum uno extremo libertatis nexum nexione tantum intentionali fundata in infallibilitate scientiae mediae: concedo minorem: et nego consequentiam.

Omnino caritas unionis hypostaticae
non regula ad omissionem mortis praecepti, ante, sive prae-
sitive et quatenus constituens potentiam proximam et expeditam;
Item dominante et quatenus removet proximum remo-
dis moralis, praedicto cum auxilio extrinseco ef-
ficaci quia nunc aliqua caritas constituit potentiam proxi-
me liberam, eamque reddit expeditam ad utrum-
que extremum libertatis, quod proximum sive neutri-
cum est caritas efficaci aliquo influxu subve, vel ob-
iective trahit et detrahit potentiam ad unius extremum; Item unio
hypostatica nullo efficaci influxu sive [illegible] subve trahit cohiberet
potentiam ad unius extremum: sed caritas unionis hypostaticae
non constituit potentiam proximam, neque eam reddit expe-
ditam ad utrumque extremum libertatis. Fateor
unionem hypostaticam dominare impotentiam omis-
sionem mortis praecepti; quamvis non ita dominat,
quod immutando subiective physice animam, sicut phy-
sica praedeterminatio, vel obiective, sicut visio beata,
connectitur cum observatione praecepti; sed quatenus ponendo
exigentia [illegible] in ista facultatem indifferentem,
quae potentiam mediam praebet infallibiliter con-
iungendo cum observatione praecepti, et excluden-
do aliam eam facultatem, quae potentiam me-
diam praebebat infallibiliter coniungendam cum omis-
sione mortis praecepti, connectitur cum [illegible] praecep-
to.

Itaque ut unica solutione
plura argumenta evertemus, ita intelligendum est hoc prin-
cipium: ut sit potentia proxime libera ad extremum, debet
esse indifferens ad extremum ab eo, cum quo
non valet iungi: hoc est: debet esse ipsa potentia proxime
sufficiens, ut iungatur cum illo extremo, facta
remotione, et dispositione cuiuscumque ab aliis; sive

sit

~~ea divisio ponat à prima à pota, siue ab alio; ac proinde ut actio sit prime libera solum requirit quod pendeat in pota indifferenti, nec effectiue, nec obiectiue deputata ad vnum; quia a tali pota prime ita habet actio simplicitatem ee, vt ipsi simplicita habeat ee contingens, et liberum. Vnde si ea pota afficeret, et addantur premosa praedicentia Inexionem, vt ea actio existat, non ideo desinet ee simplicita contingens; quia illud primum principium non per primum indifferentiæ quod quomodo habet pro...~~

à qua oritur omissio motus: necessariam: ab eadem vel ab alia: necessariam, et nego minorem, nego consequentiam. Etenim omnis unio hypostatica non possit impediri ab humanitate, potest tamen impediri à Deo: quod satis sufficit, ut anima Christi dicatur vere habere potentiam omittendi actum praeceptum in sui divisione unionis.

Instabis 3.º Nec eadem solutione possumus uti, dum contra praemotionem induunt Nostri, impugnant Nulli. Repugnat existere omissionem actus liberi A. in defectu causae praemotionis ad actus A.: sed creatura non potest ponere causam illius praemotionis: ergo non potest ponere omissionem actus liberi A.

Respondeo, reddendo responsionem. Etenim haec forma impugnandi praemotionem, et argumenti nulla est, ut multis instantiis ostendo. Repugnat existere actionem, quin existat eius subiectum: sed non habeo potentiam ad producendum subiectum: ergo non habeo potentiam ad producendum actionem. Consequentia nulla est: quia ut detur potentia ad ponendum actionem à parte rei, non requiritur, quod eadem pota sit ad ponendum subiectum, sed sufficit, quod supponatur productum, vel simul producendum ab alia pota. Alias sic syllogismus non

concludit: repugnat existere calorem, quin Deus existat; atqui non datur potentia ad existentiam Dei; ergo non datur potentia ad existentiam caloris. Quae vero etiam est nulla.

Quamvis et efficacitate impugnetur praemotio physica, in hunc modum formandus est syllogismus: Repugnat existere a parte rei amorem actionem voluntatis Dei, quin existat a parte rei influxus passivus praemotionis ad amorem Dei; atqui voluntas non praemota ad amorem Dei non potest facere, ut existat a parte rei influxus passivus praemotionis ad amorem Dei: ergo voluntas non praemota non potest facere, ut existat a parte rei actio [illegible] ad amorem Dei. Resp. forma argumenti recta est; nam in maiori collocantur termini realiter identificati: nam actio, qua producitur amor a voluntate identificatur realiter cum influxu passivo praemotionis ad amorem; ac proinde, si negetur potentia physica ad unam formalitatem, nequit esse potentia physica ad aliam cum illa identificatam: ut ubi non est potentia ad risibile, nequit esse potentia ad risibile cum illo identificatum. Quae ratio non militat contra nostram sententiam: nam cum omissio actus praecepti non identificetur cum carentia unionis hypostaticae, non debent convenire ab eadem potentia; satis est, quod posita omissione actus praecepti, ponatur carentia unionis hypostaticae vel ab eadem, vel ab alia potentia.

Instabis 2.º: si Deus non haberet potentiam liberam ad ponendam carentiam unionis hypostaticae, non posset omissio mortis praecepti esse libera, nisi posset impedire unionem: ergo tunc deberet esse ab eo a priori carentia unionis hypostaticae: ergo etiam ut de facto sit libera omissio mortis praecepti, debet

bet posse impedire unionem hypost.cam, et ee xõà priori car.e unionis.

Rẽo, ncesso ant., et d.a cõa, nego cam. Etenim in illa hypothesi impoli unio hypost.ca ñ foret Deo libera; ac pinde pōa omittendi actum pceptum, debebat ee pōa ad impediendam unionem, ut eet pōa libera ad omittendum vel ñ omittendum actus pcepti: quemadmus, qn Scia Media ñ ē libera Deo, ac pinde nec pōa pdefiniendi Actus A pr hoc detrahe auxiliis, debet pōa omittendi actum A ee pōa ad impediendam illam sciam mediam, et ratio à priori faciendi, ne sit in Deo Scia media de actu A, seu pdefinitio sub hoc detrahe auxilio: etenim tunc haberet unio, sicut de facto habet Scia, seu pdefinitio pr hoc detrahe auxilium. De facto v.o alitr res se habent: nam cum unio hypost.ca ñ dependeat ab operatione humanitatis, nequit car.a operationis ee xõ à priori car.e unionis, sd tm fundabit consequentiam à posteriori, et anquisitivè car.e unionis: quemadmus omissio amoris in Petro ñ fundat eam à priori, sd tm a posteriori, et anquisitivè in ord.e ad car.am oīs pdefinitionis efficacis Dei de amore; q.a in Petro ñ è à priori pōa impediendi decr. Dei pdefinitionem.

Aliis obiciones ster.]

Omissio impoté ē me hore in mea potestate actum, nisi habeam actu, vel in mea potestate [illegible], qđ ē naxium, ut efficx fiat; sd car.a unionis hypost.e ē naxia ad omissionem mortis pcepti: humanitas xpi Dñi, quoita het unionem hypostcam, ut ñ sit in eius potestate illa carere, ñ het in sua potestate omissionem mortis pcepti: Mar ē doctrina Ecimij

Doctoris lib. 5 de Sciâ. cap. 23, ubi in hunc mum arguit dâ p̃motores. Per se videtur evidens impossibile me habere in mea potestate actus, nisi habeam actu vel in mea potestate quod necessarium est, ut essus fiat; sed p̃determinatio est essentialiter requisita ut fiat recta operatio secundum praedeterminantes; ergo peccator carens p̃determinatione, nec eam habens in sua potestate, non habebit potentiam recte operandi.

Resp., etiam secundum mentem eximii Doctoris, distinguendam esse maiorem: quod necessarium est ut essus fiat, per modum principii seu p̃requisiti immediate influentis in actionem: nego maiorem: ex toto hoc deficiente, ut excludat proximum remotum cum uno extremo libertatis nexum connexione tantum intentionali fundata in infallibilitate scientiae mediae: nego maiorem: et cum illo modo se habeat p̃motio, unio vero hypostatica hoc 2.o modo, inde est, quod angelus sit efficax dâ p̃motionem, non vero sit efficax dâ unionem hypostaticam. Unde distinguo minorem: carentia unionis hypostaticae est necessaria ad omissionem mortis praecepte praesuppositive, et ut constituens potentiam liberam et expeditam: nego minorem: est necessaria concomitanter, et ut excludens proximum remotum nexum cum auxilio extrinsece efficaci: concedo minorem.

Etenim ut aliqua carentia constituat potentiam proxime liberam et expeditam ad utrumque extremum libertatis, requiritur quod illud, cuius est carentia, detrahat ad unum extremum quodam efficaci et quasi physico influxu subiective, vel obiective potentiam; et cum unio hypostatica hoc modo non concurrat, inde est, quod eius carentia non constituat potentiam proxime liberam, nec det sufficientiam expeditam ad omissionem mortis praecepta.

tion

Fateor unionem hypostaticam denominare impeccabilem omissionem moralis praecepti; verum non praebet eam impeccabilitatem, quia immutat subiective physice voluntatem humanitatis, ut physica praedeterminatio: vel obiective, ut visio Beata, sed quia per exigentiam consequentialem ponit in voluntate humanitatis eam potentiam proxime liberam, expeditam, et indifferentem, quae per scientiam mediam praevisa est infallibiliter coniungenda cum observatione praecepti et removet ab ipsa illam potentiam proxime liberam, expeditam, et indifferentem, quae per scientiam mediam praevisa fuit infallibiliter coniungenda cum omissione alicuius praecepti; et hac modo metitur cum observatione praecepti, et denominat impeccabilem omissionem alicuius praecepti.

Instas 4° Si Christus Dominus ita fit impeccabilis, ut maneat absolute liber ad faciendum, et non faciendum aliquid proprie, et absolute praeceptum, proprie posset illum facere, et posset non facere: ergo proprie posset peccare, et posset non peccare; sed absurdum est Christus potuisse peccare: ergo de conservatione gratia auxilia, et congruentissima, etiam praevisa praevisa non immutant nostras vires operandi, relinquunt tam nos, quam Beatos ingratos liberos ad peccandum, et non peccandum, ac ideo peccabiles: ergo et Christus.

Reo secundo ante, distinguo consequens: proprie posset peccare, attenta praecise potentia proxima humanitatis, sive eius libertate in actu 1° proximo: secundo consequentiam: absolute, et attenta etiam exigentia unionis hypostaticae et extrinseca Dei providentia: nego consequentiam. Et similiter distinguo minorem subsumptam: absurdum est Christum posse peccare attenta praecise, et in abstracto potentia proxima: nego: posse absolute

ex impeccabilitate, sive in decreto: nec de eorum quis doctrina Sti. Suc. satis explicata manet.

Addo quod maxi rei explicatione peccatis humanitatis Xpi duplicita potest dici extrinsece pote, ut bene distinguit D. Mazzei; 1o. possibilitate extrinseca proveniente facultate proxime libera humanitatis ex se sufficienti ad tribuendum illi ee: 2o. possibilitate extrinseca absoluta, et desumpta, non solum ex tali proxima humanitatis, sed etiam ex eo, quod nihil detur, cum quo sit impossibile ipsum peccatum: quae possibilitas extrinseca peccati nihil aliud est, nisi potentia faciendi peccatum, et carendi omni alio impossibilitante peccato: 1o. modo fuit Xpo pote peccatum, sive violatio praecepti, ad illud peccatum denominaret Xpm peccabilem ante unionis hypostaticae excludentis denominationem potentiae absolute peccare: 2o. vero modo non fuit Xpo pote peccatum, sive transgressio praecepti; quia impossibile fuit peccatum componi cum unione hypostatica, et protectione Dei, quam unio exigit explicite.

Et licet 2o. modo non fuerit Xpo Dno pote peccatum, sive violatio, aut transgressio, sive omissio alicuius praecepti, sufficit tamen ad libertatem observationis praecepti, quod 1o. modo fuerit pote peccatum, sive omissio alicuius praecepti. Ratio est quia ea impossibilitas, a qua denominatur impossibile peccatum, et fundet impossibilitatem, non solum moralem, sed etiam metaphysicam peccandi, non consistit in aliqua praedeterminatione physica, neque tamen aliqua motione obiecti trahente voluntatem ad actum imperatum, ut datur in Beatis ante visionis obiecti infinite bonum clare repraesentantis, neque in causa proxime expedita, et indifferenti ex parte humanitatis Xpi Dni ad peccandum, et non peccandum; sed consistit in

extrin-

extrinseca obligatione d.a regendi, et auxilia extrinsece efficatia humanitatem, sive in d.a protectione, et regimine essentiali debito rōe unionis hypostat.ae, sive in connexione ipsius unionis cum auxilijs extrinsece efficacibus quo connexio ut pote essentialis indefectibilis ē: et licet unio sit efficacitur impossibilis cum peccato; nihilominus ē determinata ad exercendam suam efficaciam per auxilia extrinsece et dependenter a voluntate humanitatis efficacia. quae quidem doctrina ratio concedenda ē alijs, qui praedefinitionem dei efficacem intentivam de aliquo actu liberi concesso admittunt: nam cum illa supponitur libertas creata, et proxime libera ad actum oppositum; et nihilominus praedefinitio affert secum impossibilitatem cuiuslibet rei sibi oppositae; q.a excludit potestatem supponendi secum quamvis rem actui praedefinito oppositam; ac contra affert impossibilitatem cuiusvis rei sibi oppositae, sive dicentis oppositionem ipsius praedefinitionis cum actu opposito actui praedefinito; n. v.o affert impossibilitatem ad actum praedefinito oppositum nude, simpliciter, et ante considerationem actu pot. proximus ad illum.

Inde tamen n. infertur, quod Christus Dnus possit absolute et simpliciter peccare: q.a pot. peccandi absolute dicta dicit, n. solum pot. proximam et expeditam eliciendi actus possibilium, sed etiam car.am conditionis, quae petat antecedenter debitam dei protectionem, qua peccatis infallibiliter carere et reddat antecedenter extrinsece impossibile; qualis est in Christo Dno unio hypostat.ca, sive dignitas personae.

Ad confirmat.m reddo antecedens et nego consequentiam. disparitatem dedi sec. 3 a § Remexplicat.

Tandem ostendo hanc doctrinam
ee ex mente Eximij Doctoris, qui ubi s.a sec. 3.
§ ita fatur. Ut tollatur libertas ex
aliqua suppositione n̄ satis ē, ut ipsa suppositio
antecedat voluntatis consensum, et ab illo n̄ de-
pendeat, etiamsi tali supp.ne posita infalli-
bilita sequat talis actus. Sed przterea ncareȝ
ē, ut id, quod per talem suppositionem ponit,
aliquo efficaci, et veluti physico m̄o determinet volun-
tatem ad talem actum; nam hoc ē proprie
necessitatem inferre, quoniam si id, quod sup-
ponitur, n̄ habeat eiusmi vim, n̄ potē tollere
innatum m̄um operandi voluntatis: ḡo nec
tollit libertatem eius, quae in tali m̄o mali
operandi consistit: ḡo x.a P.r Suarez nec unio
hypostatica, nec quaevis alia predefinitio, etiam
ante mera, et in impedibilis, dummo nec phy-
sice subiective, nec obiective immutet modus
operandi in voluntate, evertit eius li-
bertatem.

Instas: Car.a unionis hypos-
t.lis req.r et exigitur ad omiss.m actus precepti:
ḡo in Xpo Dn̄o n̄ datur pōa proxima et expedita
ad omissionem actus precepti. Probatur cōa. Repugnet
existere omissionem actus precepti, quin prius
intelligatur collectio oium prerequisitorum ad ipsam;
sed voluntas humanitatis Xpi Dn̄i requirit ha-
bere collectionem oium prerequisitorum ad omis-
sionem actus precepti: ḡo &. Probat min. quia car.a u-
nionis hypost.lis ē offiale prerequisitum ad omissio-
nem actus precepti, sed voluntas humanitatis
Xpi Dn̄i n̄ det actu, nec in sua potestate car.tiam
unionis hypost.lis: ḡo &.

Reo

Resp. neg. ant. Etenim ca-
rentia unionis hypostaticae non exigitur ab ipsa potentia li-
bera ut tali, nec ab omissione actus praecepti: imo
ipsa omissio esse posset iungi cum unione hy-
postatica, nisi ipsi unioni repugnaret compositi-
tio cum omissione actus praecepti.

Instabis. Quodvis esse pe-
tit non coexistere alicui secum essentialiter incompo-
sibili: nam cum quodvis se exigat essentialiter, debet
etiam exigere quod, dum non est, impedit, ne ipsum
sit: ergo omissio actus praecepti, quae se ipsam petit,
ut exigat, etiam esse petit carentiam unionis
hypostaticae: ergo carentia unionis hypostaticae est aliquod
essentialiter praerequisitum, ac proinde debet praeintelli-
gi prius ad omissionem actus praecepti.

Resp. concesso anti, distinguo 2do
cons.: omissio actus praecepti, sive violatio praecepti
petit, ergo exigit, ne coexistat unioni, carentiam
unionis: nego 2dum: petit, prius [illegible] exigat, et
prioris ad sui existentiam carentiam unionis: nego
[illegible]. Etenim violatio praecepti postulat, non an-
tecedenter, sed concomitanter carentiam unionis hypostaticae
et cuiusvis alterius suppositionis meae cum ad-
impletione praecepti: illud vero quod tantum se habet con-
comitanter cum exercitio libero, minime
impedit potentiam proxime liberam et expeditam:
quapropter solum illud, quod requiritur essentialiter ab ali-
quo exercitio libertatis, libertatem [illegible],
ergo ipsum deficit.

Instabis. Sequeretur non esse re-
quisitam essentialiter carentiam unionis ad omis-
sionem actus praecepti, nisi voluntas creata li-
bere se determinans ad omissionem actus praecepti, si-
mul determinet ad carentiam unionis hypostaticae.

po vel car.a unionis hypostl. q. ê in potestate humanitatis Xpi eodem mo ac omissio alius praecepti, vel debet intelligi, ñ concomitante, et propriori ad ipsam omissionem. Probatur anq. q.a quoties duo se habent mutuo concomitanter, quiz quod detrahat ad existentiam unionis, etiam debet detrahere ad existentiam alterius: ergo.

Rndeo, neg.do ans, et eius probationem. Etenim ut omissio alius praecepti et car.a unionis se habeant concomitanter, ñ requr. quod humanitas, quae se detrahat ad omissionem alius praecepti, debet etiam ad carentiam unionis. Sufficit, qd car.a unionis ñ influat in adimpletionem praecepti, et ñ adimpletionem praecepti, nec in propriam adillas. Quamvis omnis car.a unionis hypostl.o respective ad Deum, qui prodè libere decernere unionem, se habeat propriorionis, et in eodem signo, in quo foret unio; nihilominus respective ad humanitatis propriam liberam, et ipsius liberum exercitium ñ se habet ante, et propriori, nec remote, sicut se habet unio; qa unio movet Deum ut tribuat auxilia efficacia; car.a autem unionis ñ movet Deum, ut neget auxilia et gratia. Quae doctrina in nra Schola debet admitti. Etenim qmvis praedefinitio dependens a scia media sit prius remotum alius praedefiniti; nihilominus car.a huius, immo et omnis praedefinitionis ñ ê prius remotum car. q. alius praedefiniti, sed tm se habet concomitanter. Nec ideo dn ê voluntatem creatam detrahere a priori, ut Deus careat oi praedefinitione. Ergo. qmvis relate ad Deum omnis scia media sit quasi in essendo in eodem signo; nihilominus relate ad nos, et in dirigendo diversimode se habent qualitates

jates talis scientiae: nam scientia media de actu consensu Petri, illum antecedit ratione; siquidem Deus ea scientia dirigitur, ut specialiter Petro benefaciat, et relate ad ipsum actum consensum Petri debet concomitanter, et de malis scientia media de consensu seu actu consensu Joannis.

Instas 2.º Nequit esse potentia proxime libera ad aliquod extremum, nisi sit potentia ad dividendum ipsum extremum ab eo principio, cum quo non potest coniungi; sed potentia humanitatis Christi Domini proxime libera ad omissionem actus praecepti non est potentia ad dividendam eam omissionem ab unione hypostatica, cum qua nequit coniungi. Probatur maior, scilicet si aliqua potentia proxime libera ad aliquod extremum non esset potentia ad dividendum ipsum extremum ab eo principio, cum quo non potest coniungi, maxime voluntas creata, quae proxime libera est ad utrumque extremum libertatis, et non est potentia ad dividendum extremum ab omni praedefinitione dicta; dicta non potest derivari a principiis, ut Deus careat omni praedefinitione etiam post scientiam mediam dictam; talis non est voluntas creata sub dicta praedefinitione dependente a scientia media: contra probatur minor; est voluntas creata sub ~~aliqua~~ dicta praedefinitione dependente a scientia media de consensu sub auxilio A, quae consequenter connexa est auxilio A, ita connexa est tali auxilio, ut Deus iam non velit praedefinire illum consensum per aliud auxilium distinctum ab auxilio A; sed eo ipso voluntas creata potens libere omittere consensum habet actu, et insuper potestatem carentiam omnis praedefinitionis dictae tendentis in consensum: nam ponendo omissionem consensus sub auxilio A habet insuper potestate carentiam dictae praedefinitionis tribuentis auxilium A, et simul habet carentiam

tiam

vix relinquas praedefinitionem iam positam à Deo in eo signo, in quo ponendo hanc praedefinitionem decrevit non habere reliquas omnes pro praedictam...

... quae doctrina nequit accomodari unioni hypostaticae, imo nec praedefinitioni praescindenti a mediis, et independenti a scientia media: nam voluntas creata non habet actu, nec in sua potestate carentiam unionis, vel talis praedefinitionis inimpedibilis: quia dum humanitas habet unionem hypostaticam, non habet actu carentiam illius; nec illam habet in sua potestate; siquidem est ante ad liberam humanitatis operationem, et ab ipsa impedibilis: et idem patet de praedicta praedefinitione: quia humanitas Christi Domini non habet actu, nec in sua potestate carentiam unionis hypostaticae essentialiter requisitam, ut exstat omissio actus actus praecepti: ac certe nulla est instantia desumpta ex carentia omnis praedefinitionis Dei post scientiam mediam.

Neo ... ne ... do manem denim sufficit, quod sit potentia ex se indifferens et proxime potens jungi cum eo extremo, facta divisione, et remotione prius, cum quo non potest jungi illud extremum, sive haec remotio et divisio fiat ab ipsa potentia, sive ab alio. Nec minus ... sumit praemotio physica, aut quodvis aliud principium proximum physice, aut intentionaliter connexum cum uno extremo libertatis: neque si physica praemotio removeat ad amorem ... est ... motus jungi actionem ad amorem cum sua potentia proxima; nam actio amandi est influxus passivus et dependentia actualis essentialis à praemotione ad amandum. ... sicut impossibile est actio libera quae possit jungi cum sua potentia, quae possit jungi

eius

cum indifferentia ipsius potentiae, sive cum actu 1°; ita impossibile est potentiam ad actionem, quam non valet iungere cum praemotione efficaciter praerequisita.

Quamobrem ut actio sit proxime libera simpliciter, solum requiritur quod contineat in potentia proxime indifferenti, nec effective, nec obiective determinata ad unum extremum libertatis. Hoc est oritur à tali potentia proxima actio, et simpliciter debet esse, et simpliciter debet esse liberum et contingens. Et dummodo non destruatur per additionem, vel per ablationem huius potentia proxima indifferens, permaneat actio simpliciter contingens, et potens proxime libere existere, ut aliunde supervenient connexiones non immutantes omnis modalem operandi voluntatis, ut ea actio existat. Unde quamvis ab unione hypostatica, seu à praedefinitione divina immediate dependeat infallibilitas actio praecepta, seu praedefinita; nihilominus non dicetur necessaria: nam necessitas antecedens, quae fundatur in unione, vel in tali praedefinitione est necessitas consequentis, non consequentis: ut patet in hac consequentia necessaria: in humanitate datur unio hypostatica: ergo datur actio praecepta; at vero hoc consequens: datur actio actio praecepta: non est necessarium, sed contingens et liberum. Idque omnes debent dicere, tam de praedefinitione, vel scientia visionis Dei circa actus liberos creaturae.

Ad maioris probationem, redo maiorem; et pro eius intelligentia noto instantiam, quam ex ratione omnis praedefinitionis desumimus, consistere praecipue in eo, quod sicut causa unionis hypostaticae requirit, ut existat omissio actus praecepti, ita causa omnis praedefinitionis est de consequenti requisita, ut existat omissio talis praecepti; et nihilominus in potestate voluntatis creatae non est inducere à priori

car.am oris prædefinitionis Dei, quam sit in eius potestate ponere a parte omissionem consensus. Quamvis in potestate humanitatis Christi non sit ponere à parte carentiam unionis hypostaticæ, seu prædefinitionis non dependentis à scientia media, nihilominus est in eius potestate ponere a parte omissionem actus præcepti, vel actus prædefiniti. In quo quidem nulla est paritas; siquidem semper dependet à solius Dei voluntate auferre, vel adducere omissionis impedimentum.

Nego vero minorem, ad cuius probationem, data maiori, nego minorem, et ad secundam probationem. Nam etiam si Deus prædefinivisset consensum sub auxilio A, non eo ipso exclusisset oris prædefinitionis potestate, A solum omissionem, seu nolitionem prædefinitionis cuiuscumque consensus sub auxilio A; præscindens ab illo illo, et a parte a reliquis omnibus prædefinitionibus ipsius consensus sub aliis auxiliis: consequenter reliquæ prædefinitiones minime intelliguntur ab illa a parte positive exclusæ;

Adde posse Deum ita decernere: volo consensum, si aliquod est centum auxiliis quæ præsciam sine diam prævisa est efficacia. Etenim in eo casu si Deus tribueret potius auxilium A, quam aliud, non teneret voluntas creata in sua potestate carentiam huius prædefinitionis. Nam posset facere, ut Deus non daret prædefinitionis, non tribueret auxilium A, sed aliud est centum efficacibus prævisis; et licet non posset proprio arbitrio impedire, saltem potentia morali impediret omnia illa auxilia; posset tamen potentia morali omittere consensum: quo vero debet potentia proxima et expedita ad usum extremum libertatis, non est necessaria potentia eadem,

omnino expedita ad dividendum et impediendum primum nexum cum extremo opposito libertatis.

Instas 6. Ex hac doctrina infertur duplex contradictorium: primum implicatorium, et chimericum est. Probatur antecedens. Inferuntur hae propositiones: actus praeceptus non potest non poni: actus praeceptus potest non poni; sed hae sunt contradictoriae: ergo etc.

Respondeo negando antecedens, ad cuius probationem respondeo non inferri eas propositiones absolute prolatas, sed has: actus praeceptus non potest non poni in unione hypostatica: actus praeceptus potest non poni in potentia proxima humanitatis, quae, ut liquet, non sunt contradictoriae, quia ad unum non sunt contradictoriae: non potest non poni actio libera data vi decreti Dei, et dandi auxilium magis efficax ad talem actionem: actio libera potest ex vi potentiae proximae ad illam potest non poni. Ratio est quia in prioribus propositionibus negatur absoluta contingentia in causa; in posterioribus vero affirmatur contingentia in agenti; ac proinde non sunt eiusdem de eodem: et ut sic patet nulla est contradictio in eo, quod actio libera denominetur infallibilis, seu ab his causis infallibilibus vel antis non immutantis potentiam liberam; et simul denominetur contingens ab ipsa potentia proxima libera: secus vero eveniret, si denominaretur infallibilis vel antis immutantis potentiam, ipsamque sive physice, sive intentionaliter rapientis ad unum extremum: ea enim infallibilitas tollit contingentiam, et inducit necessitatem actionis.

Sec. 7.a

Argumenta, quae contendunt non permanere in Christo proximam libertatem sub praecepto de subeunda morte.

obiicies 2° quia ut Christus esset liber ad non acceptandam mortem, quod posset peccare, quia erat offerre, potuisse Christus non acceptando mortem impedire praeceptum, seu quod idem est, facere, ne existeret praeceptum; Hoc in adiecto implicat: nam non acceptare mortem tunc non esset non obedire, seu transgredi praeceptum, sed potius facere, ne sit praeceptum, ac proinde tunc praeceptum nullam obligationem imponeret: nam si omittere quod praecipitur est facere, ut nullum sit praeceptum, nulla potest esse obligatio praecepti. Ergo

Confirmatur 1°. quia Christus non posset acceptare mortem ex motivo obedientiae; Hoc nequit subsistere: ergo. Probatur maior quia ut mors acceptet ex motivo obedientiae debet pro signo priori indifferentiae ad operandum et non operandum supponi praeceptum existens, neque debeat aliud prius; Hoc repugnat: quia in signo primo indifferentiae praescinditur ab omni eo, quod essentialiter dependet ab opere: quemadmodum praescinditur ab opere, et ab operis; et praeceptum essentialiter dependet ab opere; siquidem impositum fuit Christo Domino ex suppositione praescientiae acceptationis mortis futurae sub conditione auxilii, quod auxilium praesupposita scientia conditionata causabatur a voluntate Dei praevidente acceptationem mortis.

Ad 2. neg. maiorem quia libertas Christi ad acceptandam, et non acceptandam suam mortem non consistit in eo, quod potuerit impedire praeceptum, sed in eo, quod sub praecepto maneant in Christo Domino omnia quae prima et indifferentia ad observationem et transgressionem praecepti.

vt constat ex dictis.

Ad confirmationem nego maiorem; ad eius probationem, concedo maiorem, et nego minorem: praeceptum de morte subeunda non coincidit cum acceptatione mortis, nec dependet essentialiter ab opere; quia non fuit impositum ex suppositione acceptationis mortis futurae, sed ab aeterno ... ac proinde supponitur existens in signo priori indifferentiae ad operandum et non operandum, cuius notitia constituit potentiam proximam ad acceptationem, et non acceptationem; ac proinde humanitas dum se determinat ad acceptandam mortem, illam ex motivo obedientiae acceptat.

Impugnabis. Si unio hypostatica non sit absolute incompossibilis cum libertate proxima ad omissionem mortis, est incompossibilis sub conditione quod detur praeceptum mortis indispensabile: sed praeceptum pro Deo impositum tale debet esse, ut Christus non acceptando mortem, illud impediret: ergo.

Concedo negando antecedens. Non est contradictio repugnat unionem hypostaticam esse compossibilem cum libera omissione mortis, et non posse componi cum potentia proxima ad illam sub conditione essentialiter supponente potentiam proxime liberam ad ipsam omissionem; sed praeceptum de subeunda morte est conditio essentialiter supponens potentiam proxime liberam ad omissionem mortis: ergo si unio hypostatica est absolute compossibilis cum libertate proxima ad omissionem mortis, etiam potest componi cum illa sub praecepto mortis. Probo minorem. Quia praeceptum ut tale respicit subiectum capax praecepti; sed sola creaturalis ut proxime libera est subiectum capax praecepti.

Impugnabis 2°. Unio hypostatica reddit Christum impeccabilem: ergo est essentialiter incom-

rolis cum precepto de morte subeunda. Patet ita pa imposito precepto pro instanti A, si humanitas non acceptet mortem pro instanti A, peccat: ergo si ratione unionis non potest peccare, non potest non mori: ergo non potest libere mori, ut requiritur ad acceptandam mortem ex precepto.

Deo resp. ant., neg.do conseq. ad cuius probationem concedo ant.; et distinguo conseq. attenta precise pa proxima ad mortem et non mortem nego conseq.: attento etiam principio remoto unionis: concedo conseq. Etenim eatenus unio hypostatica non posset iungi cum precepto mortis, quatenus non posset iungi cum peccaminosa eiusdem precepti violatione; sed licet unio non possit iungi cum peccaminosa illius precepti violatione, potest iungi cum pa proxime libera ad peccandum: ergo licet non possit iungi cum peccaminosa precepti violatione, potest tamen iungi cum ipso precepto. Pro minorem. Non repugnat principium ant., et essentialiter nexum cum extremo liberato libero et honesto: ergo neque repugnat principium ant. et essentialiter nexum cum libertate proxima ad tale extremum liberatatis liberum et honestum: ergo non repugnat principium ant. et essentialiter nexum cum extremo libero precepto. Patet hoc conseq. quia obiectum circa quod versatur preceptum, est actus liber et honestus: ergo licet unionis hypostatica solum sit ant. nexa cum extremo libero et honesto, non exit in opositis cum libertate proxima ad illud: ac consequenter neque cum libertate proxima ad actus precepti: ergo optime possunt in Christo Domino iungi impeccabilitas, precepti obligatio indispensabile, et obedientia proxime libera talis precepti.

Pro mo ant. Non repugnat

hoc

hoc decretum: volo existere Joannem nunquam peccaturum: neque cum illo pugnat hoc: volo ponere Joannem sub auxilio et proscriam mediam agano proviso ad non peccandum: nulla enim apparet repugnantia in eo, quod hoc 2.m decretum iungatur cum 1.o; nam hoc 2.m decretum potest iungi cum potentia proxime libera Joannis ad peccandum: quod et 1.m, quamvis sit essentialiter incompletum cum peccato Joannis, et sit fiat, per quam Joannes redditur extrinsece impeccabilis; siquidem, cum non dependeat in essendo ab exercitio libero Joannis, non valet ab ipso impediri: et sane Deus vel per promotionem, vel per auxilia extrinsece efficatia posse facere, ne Joannes peccet: quod non repugnat praeium autem et essentialiter connexum cum extremo libertatis concepto, et cum libertate ad illud. Et quidem sicut unio hypostatica non pugnat cum praeceptis naturalibus ita neque cum positivis pugnat.

Imo nulla est repugnantia in eo, quod praeceptum de morte subeunda impossibilium sit ex suppositione praescientiae et de acceptatione mortis futura sub conditione talis auxilij; tunc enim praeceptum non amitteret vim obligandi, et [illegible] inefficacitate ostendit praecipua obiectio: nam licet dependeret in essendo à praescientia Dei de conditionato futuro sub tali auxilio et motione, non tamen dependeret in obligando: cum quippe semel posita obligat independenter à consensu: quapropter si per possibile vel impossibile Christus violaret praeceptum ab humanitate Christi non faceret, quod praeceptum non existeret, sed illud iam positum revera violaret, et transgrederet. Et dum supposito praecepto manet in Christo

Dno

Dño potestas ad illud violandi ex parte proximi
et infallibile sit, quod voluntas humana Christi sit adim-
pletura praeceptum; et impossibile sit, quod suppositio
praecepti iungatur cum omissione vel noli-
tione actus praecepti. Unde non solum potuit Christus
Dominus in tali hypothesi impedire praeceptum, non ac-
ceptando mortem; sed etiam, ut supra dicebamus
inter solvendum quinquam obiectionem,
non impedito praecepto, ita elicuit actus praeceptum, ut
simul habuerit potentiam liberam et expeditam
ad non faciendum actus praecepti; siquidem habuit
potentiam expeditam et sufficientem ad utrumque
liberatatis extremum.

Obiicies 12 hic actus pertinet
ad aliam nariam: si Deus efficaciter decreverit
actionem liberam Joannis, et illi tribuat auxilia
aqua ad talem actionem, Joannes operabitur;
et tamen non destruit libertas Joannis, quamvis
ponat a parte rei quod affert ex parte hypothesis:
sed praeceptum impositum Christo Dño ut tali
et collatio auxilii ad observandum illud praeceptum
non possint esse hypothesis huius medii, destruit narii
de observatione praecepti, adhuc illud praeceptum non destruet
libertatem, ut ponat a parte rei. Probatur
con. Ideo ans. e verus: quia quamvis praedefinitio in-
det infallibilitatem actionis; nihilominus non
influit in eam immediate; sed etiam Christus Dñus
quod dicit personalitatem non influit immediate in
actionem humanitatis: ergo quamvis verificetur
tua hypothesis cuiusvis, illud praeceptum non destruit li-
bertatem humanitatis in adimpletione prae-
cepti.

Hoc argumentum tamen indiget
explicatione. Ideo distinguendo 2am antis partem:

L. 3. c. 21

et tn non destruitur libertas Joannis. quia vix proponatur à parte rei terminus proximum partim proximum, et partim remotus, qq assent expresse supposito; reddo arg: terminum proximum tm res suas partes proximus: nego suppositum. Et sub eadem distinctione intelligendum est conseq. Etenim ut supra notavi, multa dantur quae connectuntur cum uno extremo libertatis, et tn, si non constituant potentiam proximam, non destruunt libertatem: quam destruerent, si constituerent potentiam proximam, ut videre licet in predefinitione, visione beata, gratia justificante, et unione hypostatica. quapropter non repugnat Christus sub precepto cum pota proxime libera ad obediendum, sicut non repugnat conjunctio predefinitionis cum ista pota proxima. Fateor cognitionem precepti constituentem potentiam proximam connectendam cum persona Verbi, ac connexa cum obedientia precepti, quod omnio implicat, si preceptum imponeret Christo ut tali reduplicatione facta supra humanitatem et suppositum.

Instas. 2º cognitio Dei, quae essentialiter connectatur cum uno extremo libertatis, potest in Christo Domino per modum partis remoti procedere ad ipsum exercitium libertatis. Patet conseq. quia nos diximus personalitatem Verbi antecedere per modum partis remoti, imo et predefinitionem ~~exerg~~ operationis, eius cognitionem posse precedere.

Reo eam cognitionem, si precederet per modum partis remoti, non destructuram libertatem operis: iudico tn eam non posse precedere per modum partis remoti. Ratio disparitatis est. Etenim predefinitio eiusque notitia possunt precedere

per mum prij remoti, ita ut non constituant proximam, quae est in alieno supposito; et si personalitas Verbi constituat proprium suppositum humanitatis, eatque solum duxerit per mum prij remoti, quo movet Deus, media sui cognitione, ut tribuat humanitati auxilia, per scientiam mediam efficacia praevisa; et cum moveat, quo cognoscit à Deo, creditur causare per ut in alieno suppositio; at vero cognitio, qua Christus se cognosceret, cum in ordine ad ipsum non moveat, ut illi tribuat per proxima, si antecederet, non posset antecedere per mum prij remoti, sed antecederet constituendo prium proximus: quae antecedentia implicatoria est, ratione destructiva libertatis, quam supponit.

Obiicies 13. quia cum unio hypostatica decernatur à Deo independenter ab usu libertatis humanitatis Christi Domini, posset contingere de facto, ut Deus in tota collectione auxiliorum, non praevidisset auxilium, cui humanitas Christi fuisset consensura; sed in hoc eventu vel non posset Deus imponere ~~imponere~~ humanitati, et Christo praeceptum de morte subeunda, vel desineret Christi impeccabilitas: quod non bene cohaeret cum impeccabilitate Christi praeceptum de morte subeunda.

Solutio huius argumenti dependet à solutione quaestionis inter Recentiores celebris, nempe: an repugnet creatura, quae omnibus auxiliis dissensura, vel consensura praevideatur. In qua si pro parte affirmativa suffragium feramus cum P. Herrera de Praedestinatione q. 16. sec. 2. omnino evacuatur difficultas huius argumenti, si dicas humanitatem Christi Domini talem esse ut nulli au-

xilio

xilio sufficienti recepto ad obediendum præcepto imposito fuisset destituta: nam si aliqua humanitas, quæ nullum auxilium sufficiens, urgente præcepto, reiiciat, possibilis est, talis iure credenda est humanitas Christi. At vero si primo parte neg.va stes cum Ill.e Montoya de Prov.a ... et alijs, dices hypothesim esse implicatoriam; quia omnino repugnat humanitatem fuisse destitutam talibus auxilijs: ac proinde semper etiam omni eventu metaphysica necessitate inveniet Deus aliquod auxilium, cui, imposito præcepto, vel urgente præcepto naturali, consentiat Christi humanitas, et vi unionis hypost.æ tenet Deus ad illud dettrahere consendum

Disp. 2.a

An satisfactio Xpti Dni pro peccatis fuerit equalis, condigna, et infinita

Sec. 1.a

Satisfactio Xpti Dni pro peccatis fuit equalis et condigna

Magnus inter satisfactionem et meritum intercedit discrimen, ut notavimus 1.o q. de Incarnatione Dom.a 1. disp. 4. sec. 1. Nam meritum dicit proportionem cum premio: satisfactio vero exigit equalitatem cum offensa. Illa per se respicit offensam, et debitum in satisfaciente supponit: illud vero abstrahit ab offensa, et in merente non supponit debitum, sed potius in premiante; et ideo ut actum sit de merito Xpti iam disp. proxime precedente, qm 2. q. de Incarnatione Dom.a 2. disp. 2.a, ubi late egi de causa meritoria Incarnationis, oportet gradum facere ad satisfactionem Xpti: de qua rogamus: an fuerit equalis et condigna pro peccatis.

1.a Sententia indicat satisfactionem Xpti Dni ab intrinseco non habere valorem et condignitatem sufficientem, sed eam participare a promissione et acceptatione Dei; et inde satisfactionem Xpti Dni intrinsice [fuit et rigoris?] et in actu 1.o non esse condignam simpliciter, sed talem redditam fuisse per acceptationem Dei, qui pro suo arbitrio ea satisfactione placatur, et offensam remittit. Ita Scotus in 3. magistri ... q. unica, et cum Scotistis. 2.a Sententia docet satisfactionem Xpti Dni esse, et ex propriis circumstantiis, absque ulla Dei acceptatione, et favore extrinseco fuisse perfecte condignam et equalem, qua pro nobis Deo satisfecit ad equalitatem. Ista contra Scotum iam nunc, qm Thomistis; imo multi iudicant oppositam Scotistarum sententiam minus pie de

ne

denegare dignitatem, aequalitatem, imo et infini-
tatem, tam meritis, quam satisfactioni Xpi Dni
sit una ideo satisfactio
Xpi Dni independenter à favore Dei, habet digni-
tatem, et aequalitatem absolutam, et sufficientem
ad delendum omne peccatum, et offensam Dei. Probatur
ergo satisfactio Xpi Dni non solum fuit adaequata et con-
digna, sed insuperabili excessu superabundans pro
omnium peccatis, ut patet ex Ps. 129: copiosa apud
eum redemptio, et ex illo Pauli 1 ad Cor. c. 6
empti estis pretio magno; ubi Patres passim docent
quod vis Xpi meritorium operum superabundanter
mundos plures redempturum; sed id non habuit
à favore Dei, et acceptatione mere extrinseca:
ergo ex se et ab intrinseco digna, aequalis, et super-
abundans fuit. Probo minorem. Ideo satisfactio Xpi
dicitur ab omnibus PP. superabundans, quia est à per-
sona divina superexcellentis et infinitae dignitatis, quae
proinde suis operibus valorem et estimabilitu-
dinem infinitam in ratione meriti, et satisfac-
tionis tribuat: etenim quo maior est dignitas per-
sonae operantis, eo maior est estimabilitas, quae
derivat in eius opera, quae pro munere satisfactio-
nis offert: ut videre licet in humanis: nam obse-
quium Regi ab alio Rege oblatum majorem habet es-
timabilitatem quoad satisfactionem ceteris pa-
ribus, quam si ab aliquo plebeio offerret; sed opera
Xpi Dni esse et dignificari à persona divina est omnino
independens ab aliquo favore et acceptatio-
ne extrinseca Dei: ergo.

Probatur. ergo si opera Xpi Dni
participarent suam aequalitatem, et dignitatem
solum ab extrinseca Dei acceptatione et favore
aeque posset Deus acceptare in satisfactionem

dignis

adignam pluribus opera, imo et quamvis alig. bitriam, sicut acceptavit opera, et sanguinem Xpi Dni; sed hoc nequit admitti, ut videam passim minus caute à nullis Scotistis admitti: ergo Pbo minorem. Quia id pugnat, dum cum SS. Patribus et Theologorum sententia docent necessarium fuisse Incarnationem ad exhibendam Deo adignam et equalem satisfactionem pro peccatis: nam ut Deus possit gratis condonare et remittere peccata, nequit pro equalem satisfactionem et adigne remittere peccata, nisi adsit intrinseca dignitas ex parte ipsius satisfactionis et personae satisfacientis: nam D. Paulo dicente. Impossibile n. est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata, ideo ingrediens Mundum dixit, oblationem et holocausta noluisti, corpus a. adaptasti mihi: ergo

Sec. 2a

Satisfactio Xpi Dni fuit infinita.

Conclusio titulo prefixa eodem sensu et ratione ac precedens de adignitate, et equalitate satisfactionis Xpi Dni pro nris peccatis. Pbo à priori ex dictis. Quia satisfactio operum Xpi Dni desumitur per dignitatem personae satisfacientis; sed dignitas personae satisfacientis infinita est: ergo satisfactio operum Xpi in esse satisfactionis infinita est. Pbo ma. quia satisfactio in esse satisfactionis est, non solum opus in satisfactionem oblatum, sed opus prout à tali persona est: ergo

Pbo 2o quia illa satisfactio est infinita in ratione talis, quae non possit exhauriri quacumque multitudine etiam infinita peccatorum, etiamsi peccatum esset infinitum in ratione offensae, et malitiae; sed talis est satisfactio Xpi Dni: ergo satisfactio Xpi Dni infinita est in esse satisfactionis. Pbo minorem.

dum a priori. Pro quo dignius ē aliquod suffragij eo magis in pretio habent eius opera. dum a posteriori. Pro in Ecclesia creditur ēē thesaurum meritorum Xpi, qui exhauriri nō valet, etiamsi in infinitum excrescerent nō, et malitia eorum peccata: de quo in Extravagante Unigenitus de Poenit. dicit Clemens 7: acquisivit infinitum thesaurum hominibus, nec formidandum, ne exhauriatur, ne minuatur propter infinita Xpi merita: ergo opera Xpi Dni sunt infinita in rōe satisfactionis.

Itaque Unigenitus Dnus suis meritorijs operibus satisfecit superabundanter pro oibus, imo solum actu meritorio eam unico cunctis remissionem peccatorum, nō solum condigne, sed superabundanter meruit tam quoad culpam, quam quoad poenas. Hinc etiam fit, quod de facto nō plus merentur quoad sufficientiam, plura opera meritoria Xpi Dni, quam illorum quodvis vel minimum unius. Pro quodvis meret de premijs solis, et sufficiens superabundans pro ē ad oem remissionem solem peccatorum.

Addo satisfactionem Xpi Dni nō excludere nostra merita honesta. Est pro catholica contra Lutheranos, Calvinistas et alios nri temporis haereticos. Clar. Pro satisfactio Xpi nō extinguit de ipsa formaliter nra debita et peccata ergo ipsa contra ipsis debitis, et peccatis merit... : pro nō excludit nra merita honesta ad extinguenda peccata: quod quidem gloriosius ē Xpo, quam si suis meritis, absque nra industria, pro nris peccatis satisfaceret, aliboquin nō plus studeri vendi bonis eorum, quam sancti et honesti Reipublicae foret.

Controv.a 3.a
De merito Xpi Dni
Diss. 1.a
De prio dignificante opera meritoria Xpi Dni
Sec. 1.a
Sentia eligitur.

Opera Xpi Dni fuisse meritoria ɔio certus é; ut constat, tum ex eo, quod Conc. Tridon. Sess. 6. c. 7 Xpm Dnum appellet cam meritoriam nrae iustificationis: tum ex eo, quod in pluribus Xpi actionibus occurrant oes conditiones ad veram rationem meriti constitutionem requisitae, nempe libertas, bonitas, honestas, et laudabilitas moralis, status iusti, et viatoris, et si req.a ad meritum promissio praemii, etiam pactum, sive promissio praemii iuxta illud Isaiae cap. 53. Si posuerit pro peccato aiam suam, videbit semen longaevum. Itaque praecipua difficultas in praesenti ma é: quodnam sit prium, seu fra, vel quasi fra dignificans eius mi actiones Xpi meritorias.

1.a sentia tradit opera Xpi Dni dignificari a sola gra habituali: ita nonnulli apud Pm Amicum disp. 5. sec. 8. N.o 306. Haec opinio satis refuta manet ex iis, quae docuimus de sanctitate Xpi.

2.a S.a credit operationes Xpi non solum procedere à voluntate hna ipsius, sed etiam à voluntate D.a; et ex D.a et hna volitione componi unam operationem Dei virilem, et maximi valoris, et aestimationis. Ita nonnulli apud Suarez Tom. 1. in 3. p. disp. 4. sec. 4. decepti quibusdam verbis Dionisij, Nazianzeni, et Leonis. Vera tn resicitur, tum q.a ostinis è errori admittente unicam operationem in Xpo.

dumq. da., ex sua operatio n̄ debent, et rā, et opositum, neque ut actus et poā: q. ex illis n̄ pote vna resultare. dumq. nequit subsistere, nisi admit datur Eutychiana hæresis de confusione naturarum et voluntatum.

3a. sa. iudicat merita Xpi dni participare dignitatem à persona verbi vel saltem à Nā da. sanctificante humanitatem: in ea tn explicanda et probanda valde dissident AA. Etenim n̄ nulli dicunt eam dignitatem vicari à persona verbi, q.a actus meritorij vniunt realiter cum ipsa verbi personalitate. Reijcitur tn hic modus q.a ea vnio de facto n̄ debet admitti absque vlla necessitate, ut notum; et nulla authoritas ē, nulla ro: q.a ad dignificatem actus minime necessaria ē vnio physica ipsorum cum gratia dignificante, sed sufficit moralis; ut videre licet in gra habituali dignificante nostros actus, etiam dignitatibus Regis, Diuis dignificantibus eorum facinora

Alij etiam apud Suarez defendunt Xpi opera à verbo dignificari eo quod ab ipso speciali influxu procedant. Displicet etiam hic modus; q.a ut supra diximus, repugnat influxus ad extra proprius alicuius personæ, et n̄ cois toti trinitati. Et omissis alijs discurrendi modis, duplex modus celebrior ē.

1.us asserit verbum diuinum dignificare opera Xpi; q.a ē suppositum eius humanitatis, et cui eius operationes tribuuntur: q.a illud actiones sunt suppositorum; ac proinde actus Xpi esse opera personæ da., et infinite sancta, et immediate dignificari ab illa independenter a sanctificatione humanitatis, ac venire vltra mensuram et gradus, quo verbum sanctificat humanitatem. Ita Eximius D.r. ubi

sta

sa § Dm igitur et plures ex nris, et citra illos; addit q
Dn. Aldrete disp. 85 sec. 3 eodem mo dignificando
à persona, quamvis nullo mo per se sanctificaret hu-
manitatem.

Q.us mus huic oppositus docet
verbum n dignificare opera xpi, qtq eius huma-
nitatem trat, et subsistere facit. id q esse qtus huma-
nitatem sanctificat, et sm mensuram et gradus
sanctificationis humanitatis; ac proinde opera xpi
n dignificari à verbo, ut terminante, id alt
humanitate ut sancta. Ita Dn. Vasq. disp. 8 de
Incarne c. 2. Dn Granad disp. 20 tr. 5. Dn Becanus
de Incarne q. 2. c. 14. Dn Oviedo disp. 1. q. 1 Contro
n. 3.

Sit nra conclusio cum eximio
Dre. Merita humanitatis xpi Dni dignificant
à verbo dn per mum suppositi operantis, vtq;
etiam si pscindatur à sanctificatione huma-
nitatis; ac proinde lt sanctificatio humanitatis sit
principium sufficiens ad merita de condigno, nihilo mi-
nus n e unicum [illegible] intellig. noto
actiones, cum ratio huis sit ultima determinatio principij ad
tum, petere essentialiter tam principium, quam tum, qua
petit; principium vo posse per se petere subs, ut naliter
operaret, qr illud essentialiter petat: et nq posse per se pe-
tere subsistam, qr eam essentialiter petat. Vnde
explicandum venit illud axioma ve: actiones
per se dt suppositorum: idé. est, utiam dixi, singu-
larium existentium; imo et dt subsistentium
denoative: ac proinde in aliquo sit actiones iure di-
cunt ee suppositorum, in quo n dicunt ee subiec-
torum. Roe. pa cum de suppositis qua tale unus
per se constituat cum na, utpote subsistentia ptam itaque complens,
etsi de subs constituat unus per se cum gra, ideo spe-

[Margin note:] [illegible] 40 disp. 3. sec. 3. subs. 3. et § maxi eius

cialiter, etiam aliquo sensu actiones tribuuntur supposito, in quo non tribuuntur subiecto: quapropter quamvis aqua calida sit subiectum caloris, non dicitur proprie et per se calefacere; quia cum illo non constituit unum per se; at vero verbum divinum cum uniat substantialiter cum humanitate, unumque per se cum illa constituat, debet dici principium quod, non solum actiones, sed per se actionum humanitatis. Et ipsae actiones per se et specialiter non exigant subsistentiam verbi.

Unde probo a priori conclusionem. quia etiam praescindendo ab eo, quod humanitas sanctificet per subsistentiam verbi, actiones humanitatis sunt actiones personae simpliciter sanctae; sed id sufficit, ut actiones, quae dent reliqua aliunde requisita ad meritum, sint theologice dignae praemio supernali: ergo etiam praescindendo ab eo, quod humanitas sanctificet per subsistentiam verbi, possunt eius actiones reddi theologice dignae praemio supernali per subsistentiam verbi terminantem humanitatem. Maior liquet: quia persona verbi cum in persona simpliciter infinite sancta: ipsa operatur tamquam principium quod actiones humanitatis. Minor vero suadetur. quia sanctificatio in natura intrinsece requisita ad meritum, non ut sit qua sanctus influat ut quo, dat principium, quod absolute mereat, inde sit sanctus: sed et humanitas non sanctificet actiones personae meretis in sancti: ergo actiones humanitatis, praescindendo ab eius sanctificatione substantiali de qua agimus, iure et ideo sancti sunt seu Dei bonis illas simpliciter operantis.

Haec sufficiant pro praesenti materia, et omnia cedant in Dei honorem, et Deiparae, Sancti Patris nostri D. Aurelij Augustini, et Beati Stanislai Sanctissima

Controv.a 3.a

De merito Xpi Domini.

Disp. 1a

De princ.o dignificante opera meritoria Xpi D.ni.

Sec. 1a

Sententia eligitur.

Opera Xpi D.ni fuisse meritoria D.o certum ē, et constat, tum ex eo, quod Conc. Tridentinum sess. 6 c. 7 Xpm D.num appellet eam meritoriam nrae iustificationis: tum ex eo, quod in pluribus Xpi actionibus currant oes conditiones ad veri, proprijque meriti constitutionem requisitae, nempe libertas, bonitas, longitas, et laudabilitas moralis, status ipsi, et viatoris. et, si requiratur ad meritum promissio praemij, etiam hanc habuit, sive promissio praemij Xo illud Isaiae cap. 53: si posuerit pro peccato aiam suam, videbit semen longaevum. Itaque praecipua difficultas in praesenti mā ē: quodnam sit principium, seu ratio, vel quasi ratio dignificans eiusmodi actiones Xpi meritorias, ut meritorum Xpi magnitudo colligatur.

De 1a difficultate disputavi contra 2a disp. 3 sec. 7 subsec. 3. Itaque si retuli sententiam eorum, qui apud D.m Amicum disp. 5. sec. 9. n. 306. docuere opera Xpi D.ni dignificari a sola gratia habituali; nam haec opinio satis reiecta manet ex iis, quae de sanctitate increata Xpi tradidimus, et satis ex ibidem dictis pro mā sa refutatur. Nec etiam retuli eorum, qui apud Eximium D.m d. 1. in 3. p. credunt ex d.a et una volitione omnium operationem, non solum à voluntate hūna Xpi, sed etiam à d.a procedentem; et eam ideo ēē maximi valoris et aestimationis; ducuntque de ipsis quibusdam verbis Dionysii, Nazianzeni, et Leonis. quae quidem cogitatio merito relegata erit; tum quia ... ē

e errori admittenti in Xpo unam operationem; et vix potest defendi, nisi admittat haeresis Eutychiana de confusione naturarum et voluntatum.

Nec mentis etiam fuit sententia eorum qui iudicant merita Xpi Dni participare dignitatem à persona verbi, vel saltem à Deitate; quia actus meritorii uniuntur realiter cum ipsa verbi personalitate; quia haec opinio etiam certa reprobatur: nam cum sufficiat unio moralis actuum cum forma dignificante, ut videre licet in gratia habituali dignificante nostros actus, et in dignitatibus Regis illiusque dignificantibus eorum ministra, absque fundamento rationis vel authoritatis admittitur ea unio physica de facto. Nec magis placuit sententia eorum, qui defendunt Xpi opera à verbo dignificari eo quod ab ipso speciali influxu procedant: quia, ut supra diximus, repugnat influxus ad extra proprius alicuius personae, et non communis toti Trinitati.

Sec

An opera Xpi Dni de sese fuerint in
finiti valoris

Merita Xpi Dni, etiam posita Dei acceptatione, non
fuisse infiniti valoris, docent Durandus in 3. distne
20 q. 2 et in 4. distne 15 q. 1 et Ioannes Medina de me-
rito Xti 3. q. 1.: et exclusa Dei acceptatione, et sm se
sumpta ee finita, ut a Dei acceptatione activa possint
evadere infinita docet Scotus in 3. distne 19 q. uni-
ca § In ista questione, Cavellius ibi in Schol., et cetera
Scotistae, ut Vasquez distne 45 Scotus solo nomine a com sen-
tia discedere tradat. Contra sa oppositum docet

Dico notus è merita Xpi
Dni de sese ee infiniti valoris. Ita Cum D. Thoma
3. p. q. 1. ar. 2 ad 1m oes DD. nri Schol., et Alij Do-
minicani. Pbo. Illud, cuius valor oibus et quibuscum-
que equivalet, et in sua linea summus e, e valoris
infinitus; sed quodvis Xpi opus, ut minimum tale e
in roe valoris, ut equivaleat oibus et quibusque
demeritis, et premijs, et in roe meriti sum-
mum e; ut ex Sa Scriptura, et PP. manifeste
patet: go quodvis Xpi opus, ut minimus tale e
in roe meriti, et infiniti valoris meritto-
rij sit. Maior e certa, qa valor, qui detractione
cuiusvis finita exhauriri nequit, et sum-
mus e, nequit non ee infinitus

Pbat 2o valor meritorum
crescit ex dignitate personarum operantis ita, ut
quo gradu dignitas operantis maior e eo-
dem, eo maior sit operis meritum
Atqui dignitas humanitatis atque dois Xpi
operantis ex genere suo est tam infinita: go valor meritorius operis Xpi
infinitus e. Nec

Divisio cum Scoto. Ianuarii?

ut et meriti, ita in dividuas realis opera-
tionis [illegible] valor meritorius [illegible]
[illegible] ut proinde eius infinitae bonitati; atque
bonitatem eius infinita in [illegible]
cum [illegible] infiniti, et [illegible] infiniti
[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]
quia finita [illegible] [illegible] [illegible]
personae operantis et dignitatem [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] duplex [illegible] bonitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] infinita, [illegible]
[illegible] operationis [illegible]
[illegible] [illegible] infinita, altera [illegible]
[illegible], quae convenit ex ipsa dignitate
personae realis operantis,
est infinita

Diss. 2.a

An satisfactio Xpi Dni pro peccatis fuerit æqualis, condigna, et infinita.

Sec. 1.a

Satisfactio Xpi Dni pro peccatis fuit æqualis, et condigna.

Plura de merito Xpi dedimus p. 2. de Incarn.e tom. 7 diss. 2; et ideo his quæstionibus omissis ad satisfactionem Xpi gradum facimus; valde differt satisfactio à merito, ut notavimus p. 1. de Incarn.e tom. 1. diss.e 4. Sec. 1: nam meritum dicit proportionem cum præmio: satisfactio exigit æqualitatem cum offensa: satisfactio per se respicit offensam, et debitum in satisfaciente supponit; meritum v.o abstrahit ab offensa, et in merente non supponit meritum, sed potius in præmiante

Zapata de Incarna[illegible]